

**Τὸ ΣΧΕΔΙΟΝ
ΤῶΝ ΑἰΩΝΩΝ**

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

«Ἡ ΟΔΟΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΩΣ ΤΟ ΛΑΜΠΡΟΝ ΦΩΣ
ΤΟ ΦΕΙΓΤΟΝ ΕΠΙ ΜΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΜΑΛΛΟΝ, ΕΩΣΟΥ
ΓΕΙΝΗ ΤΕΛΕΙΑ ΗΜΕΡΑ». Παροιμ. δ'. 18.

ΤΟΜΟΣ Α'

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Ἀπολογία ὑπὲρ τοῦ χαριτηῆρος καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ καταδεικνύ-
ονσα διὰ τῆς ἁρμονικῆς συγκρίσεως πασῶν τῶν Γραφῶν, ὅτι ἡ
ἀγοχή τοῦ κακοῦ, παρελθόντος καὶ παρόντος, εἶναι προπαι-
δευτικὴ καὶ προπαρασκευαστικὴ πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς
ἀνθρωπότητος εἰς

ΤΟΝ ΧΡΥΣΟΥΝ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΕΙΩΝ ΑΙΩΝΑ

Ἐν τῷ ὅποίῳ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς θέλουσιν εὐλογηθῇ διὰ πλήρους
γνώσεως τοῦ Θεοῦ. καὶ πλήρους εὐκαιρίας πρὸς ἐπίτευξιν ζωῆς
αἰωνίου διὰ τοῦ Λυτρωτοῦ, Ὅστις τότε ἔσται ὁ Μέγας
Ἀποκαταστάτης καὶ Ζωοδότης
Πράξ. γ'. 19—21

DAWN BIBLE STUDENTS ASSOCIATION
East Rutherford, New Jersey

ΤΩΙ ΒΑΣΙΛΕΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΕΥΟΝΤΩΝ

ΕΝ ΤΩΙ ΑΙΩΝΙΩΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΙ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΑΥΤΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΥ,

ΤΩΝ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΣΙΑΝ ΑΠΕΚΔΕΧΟΜΕΝΩΝ,

ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ

“ΤΩΝ ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΤΟΠΩ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ,

ΤΩΝ ΟΙΚΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ,

ΚΑΙ ΤΗΣ

ΣΥΣΤΕΝΑΖΟΥΣΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ, ΤΗΣ ΣΥΝΩΔΙΝΟΥΣΗΣ

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΝ

ΤΩΝ ΥΙΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΑΠΕΚΔΕΧΟΜΕΝΗΣ,

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟΝ ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

*«Τοῦ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμ-
μένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ». «Ἐν ᾧ ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς
ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, γινώσκας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ
θελήματος Αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν Αὐτοῦ, ἣν πρό-
θετο ἐν Αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν
καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ
Χριστῷ.»*

Ἐφεσ γ'. 4, 5, 9: α'. 8-10

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὰ χριστιανικά πλήθη ἀφυπνίζονται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τῇ ἀληθείᾳ, ὅτι μέγα παλίσρουν κύμα ἀπιστίας σαρκῶνει τὸν χριστιανικὸν κόσμον οὐχὶ ὁ βλάσφημος ἀθεϊσμός ὑπὸ τῶν Th. Paine καὶ R. Ingersoll ἀλλὰ τὸ ἐξευγενισμένον εἶδος διδασκόμενον εἰς τὰς σχολὰς τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, ὅπερ κάμνει τὸν κίνδυνον τὰ μέγιστα ἐπί-
βουλον.

Οὐχὶ δὲ μόνον τὰ μεγάλα Κολλέγια καὶ Θεολογικαὶ σχολαὶ ὑπονομεύουν τὴν πίστιν τῶν μᾶλλον πεκατευμένων ἀλλὰ καὶ τὰ βιβλία τῶν Κοινῶν σχολῶν καὶ ἰδιαίτερος τὰ μεταχειριζόμενα πρὸς μέσην ἐκπαίδευσιν ὁμοίως γεννῶσιν δυσπιστίαν πρὸς τὰς Γραφάς, ἀντίφασιν πρὸς τὰς διδασκαλίας Αὐτῶν. Δι' ἓνα ἀπόφοιτον Κολλεγίου τῆς σήμερον νὰ διακηρύξῃ τὴν πίστιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἔμπνευσιν τῶν Γραφῶν ἤθελεν ἐπιφέρει ἐπ' αὐτὸν τὴν καταφρόνησιν τῶν συν-
τρόφων αὐτοῦ—καταφρόνησιν ὅποιαν ὀλίγοι ἤθελεν δεχθῆν ἢ δύνανται νὰ φέρωσι.

Ἐκ τῶν καλλίστων, ὀλίγοι ἤθελεν εὐρεθῆν νὰ ἀξιῶσιν ὅτι πιστεύουσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν εἰλικρινεῖς, ἐνῷ ἔσφαλлон ἀναφέροντες ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὡς ἐμπνευσμένην.

Τοιαύτη πίστις διὰ τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς Ἀποστόλους δὲν εἶναι οὐδαμῶς πίστις—διότι ἐὰν οἱ «ἀνώτεροι κριτικοὶ» τῆς σήμερον εἶναι ἄρκετὰ σοφοὶ νὰ γνωρίζωσι τότε καὶ ποῦ ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἔσφαλлон εἰς τὰς παραπομπὰς ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τότε, οἱ σοφοὶ οὗτοι ἄνδρες τῶν ἡμερῶν ἡμῶν γίνονται οἱ κατάλληλοι ὁδηγοὶ ἡμῶν—περισσότερον ἐμπνευσμένοι παρὰ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Ἀπόστολοι.

Ἡμεῖς ἀναγνωρίζοντες τὴν ἀνάγκην, ζητοῦμεν νὰ κάμωμεν πᾶν τὸ δυνατόν ὅπως ἀναχαιτίσωμεν τὴν παλίσρροιαν καὶ ἀνυψώσωμεν τὴν «σημαίαν τοῦ Κυρίου» πρὸς τὸν λαόν. «ὦ πάντες οἱ διψῶντες ἔλθετε εἰς τὰ ὕδατα τῆς ζωῆς, καὶ θέλετε εὐρῇ ἀνῆψαι.»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Εἰσαγωγή ἐν τῷ ζητήματι καὶ Μέθοδος
τοῦ παρόντος ἔργου.

Νῦν κλανθμοὶ καὶ πρωῒα χαρᾶς. — Δύο μέθοδοι ἐκζητήσεως τῆς ἀληθείας. — Ἡ ἐνταῦθα ἀκολουθουμένη μέθοδος. — Ἀποψις τοῦ ἔργου. — Διαφορὰ μεταξὺ τῆς μετ' εὐλαβείας μελέτης τῶν Γραφῶν, καὶ τῆς κινδυνώδους ἔξεως τοῦ θεωρητικῶς μελετᾶν. — Τὸ ἀντικείμενον τῆς προφητείας. — Ἡ ἐνσωτῶσα θρησκευτικὴ τοῦ κόσμου κατάστασις ἀπὸ δύο ἀπόψεων θεωρουμένη. — Αἰγυπτιακὸν σκότος. — Ἰρις ἐπαγγελίας. — Ἡ ὁδὸς τῶν δικαίων προσευτικῇ. — Αἰτία τῆς μεγάλης ἀποστασίας. — Ἡ Μεταρρύθμισις. — Ἡ αὐτὴ καὶ πάλιν αἰτία κωλύει τὴν ἀληθὴ πρόοδον. — Ἡ τελείωσις τῆς γνώσεως οὐχὶ τοῦ παρελθόντος ζήτημα, ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος Σελ. 9

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Ἡ ὑπαρξὶς ὑπερτάτου Διανοητικοῦ Δημιουργοῦ
ἐπιδεβαίουμένη.

Ἀποδείξεις ἐκτὸς τῶν Γραφῶν, ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἐξεταζόμεναι. — Ἀβάσιμός τις θεωρεῖται. — Λογικὴ θεωρεῖται. — Ὁ χαρακτήρ τοῦ Θεοῦ ἀποδεικνυόμενος. — Λογικὰ ἐξαγόμενα. Σελ. 32

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Ἡ Γραφὴ ὡς θεῖα ἀποκάλυψις ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ὀρθοῦ
λόγου θεωρουμένη.

Αἱ ἀξιώσεις τῆς Γραφῆς, καὶ αἱ κατ' ἐπιφάνειαν ἀποδείξεις αὐτῆς περὶ ἀξιοπιστίας. — Ἡ ἀρχαιότης καὶ διατήρησις ταύτης. — Ἡ ἡθικὴ ταύτης ἐπίδρσις. — Ἐλατήρια τῶν συγγραφέων. — Γενικὸς χαρακτήρ τῶν γραφομένων. — Τὰ βιβλία τοῦ Μωϋσέως. — Ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως. — Ἰδιορρυθμία τῆς ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ἰδρυθείσης Κυβερνήσεως. — Δὲν ἦτο σύστημα ἱεροκρατίας. — Ὅδηγαι πρὸς τοὺς πολιτικούς ἀρχοντας. — Πλούσιοι καὶ πτωχοὶ ἐν ἰσῃ μοίρᾳ ἐνώπιον τοῦ νόμου. — Προάσπις κατὰ ἀσπειρῶν πρὸς διαφθοράν ἢ καταπάτησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ. — Τὸ ἱερατεῖον οὐχὶ ἐκδικῶς εὐνοουμένη τις τάξις, τίνι τρόπῳ συντηρεῖτο, κλπ. — Προληπτικαὶ διατάξεις κατὰ τῆς καταθλίψεως τῶν ξένων, χηρῶν, ὀρφανῶν καὶ δούλων. — Οἱ προφῆται τῆς Γραφῆς. — Ὑπάρχει κοινὸς τις θεσμὸς ἐνότητος μεταξὺ τοῦ νόμου, τῶν προφητῶν καὶ τῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης Συγγραφέων; — Τα θαύματα οὐχὶ ἀντικείμενα τῷ ὀρθῷ λόγῳ. — Τὸ Λογικὸν Συμπέρασμα Σελ. 40

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

Αἱ ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ Θεοῦ σχεδίου δημιουργούμεναι
ἐποχαὶ καὶ οἰκονομίαι

Τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ὠρισμένον καὶ συστηματικόν.—Τρεῖς μεγάλοι ἐπο-
χαὶ τῆς κοσμικῆς ἱστορίας.—Οἱ διακριτικοὶ αὐτῶν χαρακτήρες.—«*Ἡ*
γῆ διαμένει εἰς τὸν αἰῶνα».—«*Ἡ οἰκουμένη ἢ μέλλουσα, οἱ νέοι οὐ-*
ρανοὶ καὶ ἡ νέα Γῆ»—Υποδιαίρεσις τῶν μεγάλων αὐτῶν ἐποχῶν.—
Οἱ σπουδαῖοι τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ χαρακτήρες, οἱ οὕτως εἰς φῶς
ἀγόμενοι.—«*Ἡ ἀναγνωριζομένη τάξις ἀποκαλύπτει ἁρμονίαν*»—Ὁρθο-
τομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας Σελ. 71

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

«*Τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων*
καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νῦν δὲ φανερωθὲν τοῖς Ἀγίοις»

Αὐτοῦ—Κολοσ. α. 26.

Τὸ ὑποφῶσκον φῶς τῆς πρώτης ἐπαγγελίας.—«*Ἡ πρὸς τὸν Ἀβραάμ*
ἐπαγγελία».—Ἐλπίς ἀναβαλλομένη—Τὸ μυστήριον ἄρχει ἀναπτυσσό-
μενον κατὰ τὴν Πεντηκοστήν—«*Ἐν τῇ ἐγκείται τὸ μυστήριον*».—
Διὰ τί ἐπὶ τοσοῦτον ἐτηρήθη μυστήριον;—Ἐστὶ μυστήριον διὰ τὸν
κόσμον.—Γνωρισθόμενον ἐν καιρῷ τῷ δέοντι πρὸς πάντας.—Πότε
συντελεσθήσεται τὸ μυστήριον Σελ. 84

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

«*Ἡ ἐπάνοδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν. — Ἐκκοπὴς ταύτης. — Ἡ*
ἀποκατάστασις τῶν πάντων.»

«*Ἡ δευτέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἔλευσις προσωπικῇ, καὶ πρὸ τῆς χιλιετη-*
ρίδος».—«*Ἡ σχέσις ταύτης πρὸς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἔλευσιν*».—«*Ἡ ἐκ-*
λογὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ εἰς Χριστὸν ἐπιστροφή τοῦ κόσμου».—
«*Ἐκλογὴ καὶ δωρεὰν χάρις*».—«*Δέσμοι τῆς ἐλπίδος*».—Προφητικαὶ
μαρτυρίαι τὴν ἀποκατάστασιν ἀφορῶσαι.—«*Ἡ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπά-*
νοδος προφανῶς ἡ ἐλπίς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κόσμου» . . Σελ. 97

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

«*Ἡ τοῦ κακοῦ ἀνοχὴ καὶ ἡ ὁχέσις τούτου*
πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ.»

Διὰ τί ἐπετρέπη τὸ κακόν.—Τὸ δίκαιον καὶ ἄδικον ὡς ἀρχαί.—Τὸ ἡθι-
κὸν συναίσθημα.—«*Ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε τὸ κακόν καὶ θέλει τελικῶς*
δεσπῶσει τούτου πρὸς καλόν».—«*Ὁ Θεὸς οὐχὶ ὁ πρωτουργὸς τῆς ἁμαρ-*
τίας».—«*Ἡ δοκιμασία τοῦ Ἀδάμ, οὐχὶ πλαστή τις τοιαύτη*».—«*Ὁ πει-*
ρασμὸς αὐτοῦ σφοδρὸς».—«*Οὗτος ἡμάρτησεν ἐκουσῶς*».—«*Ἡ διὰ τὴν*
ἁμαρτίαν πονὴρ οὐχὶ ἄδικος, οὐδέ ὑπερβολικῶς αὐστηρά».—«*Ἡ ἐν τῇ*
καταδίκῃ τῶν πάντων ἐν τῷ Ἀδὰμ ἐπιδειχθεῖσα σοφία, ἀγάπη καὶ
δικαιοσύνη».—«*Ὁ τοῦ Θεοῦ νόμος παγκόσμιος*» Σελ. 130.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

«*Ἡ ἡμέρα τῆς Κρίσεως.*»

Γενικὴ πεπολθὼς περὶ τῆς ἡμέρας τῆς Κρίσεως.—Εἶναι αὕτη Γραφικὴ;
—Οἱ ὅροι «*Κρίσις*» καὶ «*Ἡμέρα*» καθοριζόμενοι.—Διάφοροι ἡμέραι
Κρίσεως ἀναφερόμεναι ἐν ταῖς Γραφαῖς.—«*Ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς Κρί-*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Αἱ Βασιλείαι τοῦ Κόσμου.

Ἡ πρώτη κυριαρχία—Ἡ ἀπώλεια τῶν ἐπὶ ταύτης δικαιωμάτων—
Ἡ Ἀπολύτρωσις καὶ Ἀποκατάστασις ταύτης—Ἡ Τυπικὴ τοῦ Θεοῦ
Βασιλεία—Ὁ σφετεριστὴς—Αἱ δύο φάσεις τῆς παρούσης ἐκυριαρχίας
—Αἱ ὑπάρχουσαι ἐξουσίαι τεταγμέναι ὑπὸ Θεοῦ—Ἡ ὑπὸ τοῦ Ναβου-
χοδονόσορος θεωρία τούτων—Ἡ ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ θεωρία καὶ Ἑρμη-
νεύειν—Αἱ βασιλείαι τοῦ παρόντος κόσμου ἀπὸ ἐτέρας ἀπόψεως ἐξετα-
ζόμεναι—Ἡ πρόβουσα τῆς Ἐκκλησίας σχέσις πρὸς τὰς ἐνεστώσας
Κυβερνήσεις—Τὰ ἑλέω Θεοῦ δικαιώματα τῶν βασιλέων συντόμως
ἐξεταζόμενα—Ψευδεῖς τῆς Χριστιανωσύνης ἀξιώσεις—Κρείσσων ἐλπίς
ἐν τῇ πέμπτῃ Παγκοσμίῳ Αὐτοκρατορίᾳ. Σελ. 277

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ὑπεροχὴ τοῦ ζητήματος.—Ὁ Χαρακτὴρ τῆς βασιλείας—Ἡ βασιλεία
διαρκούσης τῆς Εὐαγγελικῆς Οἰκονομίας—Ἐσφαλμέναι θεωρίαι διορ-
θούμεναι ὑπὸ τοῦ Παύλου—Ἀποτελέσματα τῶν περὶ βασιλείας ψευδῶν
ἰδεῶν—Δύο φάσεις τῆς τοῦ Θεοῦ βασιλείας—Ἡ πνευματικὴ φάσις
καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς.—Ἡ ἐλπίσιος φάσις καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς —Ἡ
ἐναρμόνιος τούτων σύμπραξις—Ἡ δόξα τῆς ἐπιγείου φάσεως—Ἡ
δόξα τῆς οὐρανόου φάσεως—Ἡ ῥίζα τῆς διαθήκης, ἐξ ἧς οἱ κλάδοι
οὗτοι παρήχθησαν—Ἡ ἐπίγειος φάσις τῆς βασιλείας, Ἰσραηλιτικὴ—
Αἱ ἀπωλεσθεῖσαι φυλαί—Ἡ οὐρανία Ἰερουσαλὴμ—Ὁ Ἰσραὴλ
τυπικὸς λαός—Ἀπώλεια καὶ ἐπανεύρεσις τοῦ Ἰσραὴλ—Αἱ Ἐκ-
λεκταὶ τάξεις—Οἱ κληρονόμοι τῆς βασιλείας—Ἡ σιδηρὰ ἐξου-
σία—Ἐξεικόνισις τῆς τοῦ θέντος τῆς Χιλιετοῦς βασιλείας—Ἡ βα-
σιλεία παραδιδόμενη εἰς τὸν Πατέρα—Τὸ ἀρχικὸν τοῦ Θεοῦ σχέδιον
τελείως ἐκκληρούμενον. Σελ. 309

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου.

Ἡ «Ἡμέρα τοῦ Ἰεχωβά», «Ἡμέρα ἐκδικήσεως», «Ἡμέρα ὀργῆς».—
Καιρὸς μεγάλης θλίψεως.—Τὰ αἷτια ταύτης.—Ἡ περὶ ταύτης Γρα-
φικὴ μαρτυρία.—Τὸ πῦρ καὶ ἡ τρικυμία αὐτῆς.—Ἡ κατὰ ταύτην
διάσεισις καὶ διάλυσις ἀποδεικνύονται οὐδαι συμβολικαὶ παραστάσεις.
—Ἡ τοῦ Δαβὶδ μαρτυρία.—Ἡ τῆς Ἀποκαλύψεως μαρτυρία.—Ἡ
ἐνεστώσα θέσις, καὶ ἡ μέλλουσα ἄπορις ὡς αὐταὶ προσβέβησιν παρὰ
τῶν ἀντιθέτων μερίδων, Κεφαλαιούχων καὶ μισθωτῶν ἐργατῶν.—
Θεραπεία ἣτις δὲν θέλει ἐπιτύχει.—Ἡ αὐλαία αἰρούμενη καὶ φῶς
εἰσδύον ἀκριβῶς ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.—Ἡ ἀπόδειξις τούτου.—Ἡ
θέσις τῶν ἁγίων κατὰ τὴν μεγάλην θλίψιν, καὶ ἡ ἀρμόζουσα αὐτῶν
στάσις ἀπέναντι ταύτης. Σελ. 347

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Τελικαὶ Σκέψεις.

Τὸ ἡμέτερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν καθήκον.—Ἡ δαπάνη, ἡ ἀξία αὐτοῦ
καὶ ἡ ἐκ τούτου ὠφέλεια. Σελ. 389

σεως καὶ τὰ ἀποτελέσματα ταύτης. — Ἄλλη τις τοιαύτη δοξολογία. — Ὁ Κριτής. — Ὁ χαρακτήρ τῆς μελλούσης κρίσεως. — Ὁμοιότης καὶ ἀνομοιότης τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κρίσεως. — Ἡ ἐνεστώσα τοῦ κόσμου εὐδυνία — Ἄνθρωποι παρρησιόχους καὶ ὁ σκοπὸς ἐκάστης. — Ἐνδεῶς διάφοροι ὑπολογισμοὶ τῆς μελλούσης κρίσεως. — Πῶς ἐθελῶ-
 ρουν ταύτην οἱ τε προφῆται καὶ οἱ Ἀπόστολοι. . . . Σελ. 154

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Ἀπολύτρωσις καὶ Ἀποκατάστασις.

Ἡ ἀποκατάστασις ἡγγυημένη διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως. — Οὐχὶ αἰωνία ζωὴ, ἀλλὰ δοκιμασία διὰ ταύτην, ἐξασφαλισμένη διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως. — Οἱ ὅροι καὶ τὰ πλεονεκτήματα τῆς δοκιμασίας. — Ἡ τοῦ Χριστοῦ θυσία ἀναγκαία. — Πῶς ἡδύνατο ν' ἀπολυτρωθῇ καὶ ἀπελυτρώθῃ τὸ γένος ἡμῶν διὰ τοῦ θανάτου ἑνός. — Πίστις καὶ ἔργα εἰσὶν ἀναγκαί-
 οντα. — Ὁ μισθὸς τῆς ἐκουσίου ἀμαρτίας βέβαιος. — Θὰ ὑπάρχῃ κώ-
 ρος ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ ἀναστηθισόμενα ἑκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων; — Ἀποκατάστασις, ἀντιθέτως ἐξέλξης. . . . Σελ. 168

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Αἱ φύσεις πνευματικὴ καὶ ἀνθρωπίνη κεχωρι- σμέναι καὶ διακεκριμέναι.

Κοινὰ παρεξηγήσεις. — Γήναι ἢ ἀνθρώποινα, καὶ Οὐράναι ἢ πνευμα-
 τικαὶ φύσεις. — Ἐπίγειος δόξα καὶ ἡ οὐρανία δόξα. — Ἡ τῶν Γραφῶν μαρτυρία περὶ πνευματικῶν υπάρξεων — Θνητότης καὶ Ἀθανασία. — Δύνανται θνητὰ ὄντα νὰ ἔχωσιν αἰωνίαν ζωὴν; — Ἡ ἐν τῇ ἐπιδαφι-
 λεύσει τῶν εὐνοϊῶν δικαιοσύνη — Ὑποτιθεμένη ἀρχὴ τις ἐξεταζομένη — Ποικιλία ἐν τελειότητι — Κυριαρχικὰ τοῦ Θεοῦ δικαιώματα — Ἡ ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου προμήθεια τοῦ Θεοῦ ἱκανοποιητικὴ μερὶς. — Ἡ Ἐκλογὴ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. — Τίμη τροπὴ ἢ μεταβολὴ τῆς φύ-
 σεως αὐτῶν ἐπιτελεῖται. . . . Σελ. 196

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Αἱ Τρεῖς ὁδοὶ — Ἡ πλατεῖα ὁδός, ἡ στενὴ ὁδός καὶ ἡ Λεωφόρος.

Ἡ πρὸς ἀπώλειαν ἄγουσα πλατεῖα ὁδός — Ἡ εἰς ζωὴν φέρουσα στενὴ
 ὁδός — Τί ἐστὶ ζωὴ; — Ἡ θεία φύσις. — Ἡ συσχέτισις τῶν φύσεων
 θείας καὶ ἀνθρωπίνης. — Ἡ ἐν τέλει τῆς στενῆς ὁδοῦ ἀμοιβή — Ἡ
 ἄνω κλήσις περιοριζομένη ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ οἰκονομίᾳ — Δυσκολία
 καὶ κίνδυνος τῆς στενῆς ὁδοῦ — Ὁδὸς Ἁγία. . . . Σελ. 231

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Ἑρμηνεία τοῦ διαγράμματος τοῦ παριδέντος τοῦ Σχέδιον τῶν Αἰώνων.

Οἱ Αἰῶνες — Οἱ Θερισμοὶ — Ἐπίπεδα πραγματικῆς καὶ λογισομένης
 στάσεως — Ἡ πορεία τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ —
 Ἡ πορεία τῆς ζωῆς τῶν ὁπαδῶν Αὐτοῦ — Τρεῖς τάξεις ἐν τῇ ὀνομα-
 τικῇ Ἐκκλησίᾳ — Χωρισμὸς ἐν τῷ θερισμῷ — Ἡ κεχρισμένη τάξις
 δοξαζομένη — Ἡ τῆς μεγάλης θλίψεως τάξις — Τὰ ζιζάνια καίόμε-
 να — Ὁ κόσμος εὐλογούμενος — Ἡ ἔκβασις ἐνδοξος. Σελ. 247

ΧΑΡΑΥΓΗ ΤΗΣ ΧΙΛΙΕΤΗΡΙΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΝ ΤΩ ΖΗΤΗΜΑΤΙ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΕΡΓΟΥ

Νῦν κλαυθμοῦ καὶ πρῶτα χαρᾶς. — Ἄνθρωποι μέθοδοι ἐκζητήσεως τῆς ἀληθείας. — Ἡ ἐνταῦθα ἀκολουθοῦμενη μέθοδος. — Ἀποψις τοῦ ἔργου. — Αἰσαφορὰ μεταξὺ τῆς μετ' εὐλαθείας μελέτης τῶν γραφῶν, καὶ τῆς κινδυνώδους ἕως τοῦ θεωρητικῶς μελετᾶν. — Τὸ ἀντικείμενον τῆς προφητείας. — Ἡ ἐνεδιῶσα θρησκευτικὴ τοῦ κόσμου κατάστασις ἀπὸ δύο ἀπώψεων θεωρουμένη. — Αἰγυπτιακὸν σκότος. — Ἱρις ἐπαγγελίας. — Ἡ ὁδὸς τῶν δικαίων προοδευτικὴ. — Αἰτία τῆς μεγάλης ἀποστασίας. — Ἡ μεταρρύθμισις. — Ἡ αὐτὴ καὶ πᾶσιν αἰτίαι κωλύει τὴν ἀληθινὰν προόδον. — Ἡ τελειώσις τῆς γνώσεως οὐχὶ τοῦ παρελθόντος ζήτημα, ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος.

Ὁ τίτλος, «Χαραυγὴ τῆς Χιλιετηρίδος», προϋποθέτει σκοτεινὴν νύκτα ὑποχωροῦσαν εἰς ἑνδοξόν τινα ἡμέραν. Αὕτη δὲ ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ θεμελιώδης ἔννοια τοῦ παρόντος ἔργου. Πεποίθαμεν δ' ὅτι αἱ τῆς θείας ἀποκαλύψεως διδασκαλαὶ μόνον ἀπὸ ταύτης καὶ ἀπὸ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀπόψεως εἶναι δυνατόν νὰ γίνωσιν ὁραταὶ ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ὠραιότητι καὶ ἁρμονίᾳ. Ἡ περίοδος καθ' ἣν ἡ ἁμαρτία τυγχάνει ἀνεκτὴ ὑπῆρξε διὰ τὴν ἀνθρωπότητα νῦν σκοτεινὴ μηδέποτε λησμονηθησομένη. Ἀλλ' ἡ ἑνδοξὸς τῆς δικαιοσύνης καὶ θείας εὐμενείας ἡμέρα, ἡ ὑπὸ τοῦ Μεσσίου εἰσαχθησομένη, ὅστις, ὥς ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος θέλει ἀνατείλει καὶ ἐπιλάμψει τελείως καὶ ἐναργῶς ἐν πᾶσι καὶ ἐπὶ πάντων, φέρων ἴασιν καὶ εὐλογίαν, θέλει ὑπεραντισταθμίσει τὴν τρομερὰν τῶν κλαυθμῶν, τῶν στεναγμῶν, τῶν πόνων, τῶν ἀσθενειῶν καὶ τοῦ θανάτου, νύκτα ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ συναγωνιστὴς ἐπὶ τοσοῦτον διετέλεσε. «Τὸ ἐσπέρας δύναται νὰ συγκατοικήσῃ κλαυθμός, ἀλλὰ τὸ πρωὶ ἔρχεται ἀγαλλίασις» — Ψαλμ. λ'. 5

Ὡς ἐξ ἐνστίκτου, ἡ σύμπασα κτίσις ἐνῶ συναγωνιᾷ καὶ συνωδίνει, «ἀποκαταδοκεῖ», προσμένει, ἐπιποθεῖ καὶ ἐλπίζει διὰ τὴν ΗΜΕΡΑΝ, ἣν ἀποκαλεῖ Χρυσοῦν αἰῶνα. Ἐν τούτοις οἱ ἄνθρωποι ψηλαφῶσι τυφλῶς, διότι ἀγροῦσι τελείως τὰς φιλανθρώπους τοῦ Μεγάλου ἡμῶν Κυρίου προθέσεις. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἑπίστα αὐτῶν περὶ τοῦ τοιούτου αἰῶνος ἀντίληψις ὑπολείπεται μεγάλως τῆς μελλούσης πραγματικότητος. Ὁ μέγας Δημιουργὸς προετοιμάζει «εὐχίαν ἀπὸ παχέων», ἣτις θέλει καταπλήξει τὰ ἑαυτοῦ πλάσματα, ὡς ἐσομένη ἀσυγκρίτως ἀφθονωτέρα καὶ πέραν παντὸς ὅ,τι οὔτοι ἐλλόγως θὰ ἠδύναντο νὰ ζητήσωσιν ἢ προσδοκῶσι. Καὶ πρὸς τὰ ἐκπληκτικὰ αὐτὰ πλάσματά του, τὰ ἀτενίζοντα εἰς τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος, τὸ ὕψος καὶ τὸ βάθος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς πᾶσαν προσδοκίαν ὑπερβαινούσης, Αὐτὸς λέγει: «Αἱ βουλαὶ Μου δὲν εἶναι βουλαὶ ὑμῶν, οὐδὲ ὁδοὶ ὑμῶν αἱ ὁδοὶ μου. Ἀλλ' ὅσον εἶναι ἱψηλοὶ οἱ οὐρανοὶ ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως οἱ ὁδοὶ μου εἶναι ὑψηλότεραι τῶν ὁδῶν ὑμῶν» Ἡσα. νε'. 8, 9.

Καίτοι δὲ ἐν τῷ παρόντι ἔργῳ θέλομεν προσπαθῆσαι, καὶ ὡς πεποιθήμεν, μετ' ἐπιτυχίας, ὅπως θέσωμεν ἐνώπιον τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ ἀμερολήπτου ἀναγνώστου τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ὡς τοῦτο ἀναφέρεται καὶ ἐξηγεῖ τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῶν βουλῶν καὶ ἐνεργειῶν Αὐτοῦ, κατὰ τρόπον μᾶλλον ἁρμονικὸν ἐξαίσιον καὶ ἔλλογον, ἢ ὅσον γενικῶς κατανοεῖται, ἐν τούτοις, ὅτι τὸ τοιοῦτον τυγχάνει ἀποτελεσματικότητος σοφίας ἢ ἰκανότητος τοῦ συγγραφέως ἀπολύτως παρ' αὐτοῦ ἀποκρούεται. Τὸ ἐκ τοῦ Ἡλίου τῆς Δικαιοσύνης φῶς ἐν τῇ χαραυγῇ τῆς Χιλιετοῦς Ἡμέρας εἶναι τὸ ἀποκαλύπτον ταῦτα ὡς «παροῦσαν ἀλήθειαν», προσήκουσαν νὰ ἐκτιμηθῇ ἤδη παρὰ τῶν εἰλικρινῶν—τῶν καθαρῶν τῇ καρδίᾳ.

Ἀπὸ τῆς τοῦ σκεπτικισμοῦ ἐπικρατήσεως, αὐταὶ αὗται αἱ βάσεις τῆς ἀληθοῦς θερησκείας καὶ αἱ βάσεις τῆς ἀληθείας, ἀμφισβητοῦνται συχνάκις καὶ παρ' αὐτῶν εἰσέτι τῶν εἰλικρινῶν. Προσεπαθήσαμεν ὅπως ἀποκαλύψωμεν ἐπαρκῶς τὴν βάσιν, ἐφ' ἧς πᾶσα πίστις δέον νὰ οἰκοδομηθῇ—τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ—καὶ παράσχωμεν ἀποδείξεις πρὸς πεποίθησιν καὶ

βεβαιότητα εἰς τὰς μαρτυρίας αὐτοῦ καὶ πρὸς αὐτοὺς εἰσέτι τοὺς ἀπιστοῦντας. Προσεπαθήσαμεν δὲ νὰ πράξωμεν τοῦτο κατὰ τρόπον ἀπενθυνόμενον εἰς τὸν ὁρθὸν λόγον καὶ δυνάμενον καὶ παρὰ τούτου νὰ γέλῃ ἀποδεκτὸς ὡς βάσις. Ἀκούθως ἐφροντίσαμεν νὰ οἰκοδομήσωμεν ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης τὰς τῶν Γραφῶν διδασκαλίας οὕτως ὥστε, ὅσῳ τὸ δυνατόν, καθαρῶς ἀνθρωπίνῃ κρίσει νὰ δύναται νὰ δοκιμάζῃ τὰ τετράγωνα καὶ τὰς γωνίας τοῦ τοιοῦτου οἰκοδομήματος διὰ τῶν μᾶλλον ἀκριβῶν τῆς δικαιοσύνης κανόνων, οὓς αὕτη δύναται νὰ ὑπαγορεύσῃ.

Πιστεύοντες ὅτι αἱ Γραφαὶ ἀποκαλύπτουσι συνεπὲς τι καὶ ἐναρμόνιον σχέδιον, ὅπερ κατανοούμενον, συνιστᾷ ἑαυτὸ εἰς πᾶσαν καθηγιασμένην συνείδησιν, παραδίδομεν εἰς τὴν δημοσιότητα τὸ παρὸν ἔργον, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ βοηθῆσαι τοὺς σπουδαστὰς τοῦ Θεοῦ Λόγου, διὰ τῆς ὑποβολῆς σειρᾶς σκέψεων, καὶ πρὸς ἀλλήλας συμφωνουσῶν, καὶ πρὸς αὐτὸν ὡσαύτως τὸν Θεόπνευστον Λόγον. Ἐκεῖνοι οἵτινες ἀναγνώριζουσι τὴν Γραφὴν ὡς τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ — καὶ πρὸς τοὺς τοιοῦτους ἰδίως ἀποτείνόμεθα. — θέλουσιν ἀναμφιβόλως συμφωνήσῃ ὅτι, ἐὰν αὕτη τυγχάνῃ θεόπνευστος, αἱ διδασκαλαὶ ταύτης, ὡς ἐν ὅλῳ λαμβανόμεναι, ἀποκαλύπτουσι σχέδιον ἁρμονικὸν καὶ συνεπὲς πρὸς ἑαυτὸ καὶ πρὸς τὰς τελειότητας τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ σχεδιαστοῦ. Ἡμῶν δὲ ὁ σκοπὸς, ὡς ἐκζητητῶν τῆς ἀληθείας, θέον νὰ εἶναι ἡ ἀπόκτησις τοῦ πλήρους καὶ ἁρμονικοῦ ὅλου τοῦ ἀποκεκαλυμμένου σχεδίου τοῦ Θεοῦ· ὡς τέκνα δὲ τοῦ Θεοῦ, ἔχομεν πάντα λόγον νὰ προσδοκῶμεν τοῦτο, ἀφοῦ ὑπόσχεται ἡμῖν ὅτι τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας θέλει ὁδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. — Ἰωάν. ιστ'. 13.

Ὡς ἐρευνηταί, ἔχομεν δύο μεθόδους ἐνώπιον ἡμῶν. Ἡ μία τούτων εἶναι νὰ ἀναζητήσωμεν τὴν ἀλήθειαν μεταξὺ ὅλων τῶν θεωριῶν τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων ἀποχρώσεων τῆς Ἐκκλησίας προβαλλομένων, καὶ λάβωμεν ἐξ ἐκάστης τὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἠθέλομεν κρίνει ὡς ἀλήθειαν — ἔργον ἀτελεύτητον. Ἡ δυσκολία ἣν ἠθέλομεν συναντήσῃ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἠθέλεν εἶσθαι, ὅτι ἐὰν ἡ ἡμετέρα κρίσις τυγχάνῃ

στρεβλή καὶ ἀπατηλή, ἥ ἐὰν αἱ προλήψεις ἡμῶν κλίνουσι πρὸς ὁτιδήποτε διεύθυνσιν—καὶ εἰς τίνος τὸ τοιοῦτον δὲν συμβαίνει;—αἱ δυσκολίαι αὗται ἤθελον κωλύσει τὴν ὁρθὴν ἡμῶν ἐκλογὴν, καὶ συνεπῶς θὰ εἶχομεν νὰ προκρίνωμεν τὴν πλάνην καὶ ἀπορρίψωμεν τὴν ἀλήθειαν. Ἐὰν δὲ, πάλιν, ἠθέλομεν νιοθετήσῃ ταύτην ὥς ἡμετέραν μέθοδον ἠθέλομεν μεγάλως ζημιωθῇ, καθ' ὅσον ἡ ἀλήθεια τυγχάνει προοδευτική, λάμπουσα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πρὸς τελείαν ἡμέραν εἰς τοὺς ἐκζητοῦντας αὐτὴν καὶ βαδίζοντας ἐν τῷ φωτὶ ταύτης, ἐνῷ τὰ διάφορα σύμβολα πίστεως τῶν διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν ἀποχρώσεων εἰσὶν ὥρισμένα, κεκατονισμένα, καὶ στάσιμα, καὶ ὥς τοιαῦτα ἐπηξεργάσθησαν ἀπὸ πολλῶν αἰώνων. Ἐκαστον δὲ τούτων ἀνάγκη νὰ διαλαμβάνη μεγάλην ἀναλογίαν πλάνης, ἀφοῦ ἕκαστον ἐπὶ πολλῶν σπουδαίων ζητημάτων ἀναιρεῖ τὰ ἄλλα. Ἡ μέθοδος αὕτη ἠθέλεν ὁδηγήσῃ εἰς λαβύρινθον ἀμυχανίας καὶ συγχύσεως. Ἡ ἑτέρα μέθοδος εἶναι ἡ ἀπέκδυσις τῆς διανοίας ἡμῶν ἀφ' ὅλων τῶν προλήψεων, καὶ τὸ ἔχειν ἐν μνήμῃ ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ γνωρίσῃ πλείονα καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ τοῦ Θεοῦ σχέδια παρ' ὅ,τι Αὐτὸς ἀπεκάλυπεν αὐτὰ ἐν τῷ Λόγῳ Αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὗτος ἐδόθη εἰς τοὺς πράγους καὶ ταπεινοὺς τὴν καρδίαν· Ψαλμ. κε. 9. Ἡσα. ξα. 1 ὥς τοιοῦτοι δὲ, διακαῶς καὶ ἐν εὐκρινείᾳ ἐκζητοῦντες τὴν παρ' αὐτοῦ καὶ μόνου καθοδηγίαν καὶ διδασκαλίαν ἡμῶν, θέλομεν χειραγωγηθῇ ὑπὸ τοῦ Μεγάλου αὐτοῦ Συγγραφέως πρὸς κατανόησιν του, ὥς ὄντως προσήκει νὰ ἐννοηθῇ, χρησιμοποιοῦντες τὰ θεόθεν χορηγηθέντα ἡμῖν διάφορα βοηθήματα. Ἰδε Ἐφεσ. δ'. 11-16.

Ὡς συνδρομὴ δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην τῶν σπουδαστῶν τάξιν σκοπεῖται εἰδικῶς τὸ ἀνὰ χεῖρας ἔργον. Σημειωτέον ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ πληροφορίαι ἀναφέρονται εἰς τὰς Γραφὰς καὶ μόνον, ἐξαιρέσει ἐνθα ἡ κοσμικὴ ἱστορία δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν Γραφικῶν διαβεβαιώσεων. Εἰς τὰς μαρτυρίας τῶν νεωτέρων θεολόγων οὐδεμία ἀπεδόθη βαρύτης, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ οὕτω καλούμενοι πρῶτοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες παρελείφθησαν ὡσαύτως. Πλείστοι ἐκ τούτων ἔχουσιν ἀποφανθῇ συμφώνως πρὸς τὰς ἐν τῷ πα-

ρόντι ἔργῳ ἐκφερομένας ἰδέας. Ἀλλὰ φρονοῦμεν ὅτι τοῦτο εἶνε κοινὴ ἔλλειψις παρὰ τοῖς ἀνθρώποις τοῦ παρόντος καὶ ἄλλων χρόνων τὸ ν' ἀποδέχονται καὶ πιστεύουσι διδυσκαλίας τινάς, διότι καὶ ἄλλοι, πρὸς οὓς οὗτοι τρέφουσι πεποιθήσιν, ἐπίστευον ταύτας. Τὸ τοιοῦτον προδήλως τυγχάνει καρποφόρος τῆς πλάνης παράγων, καθ' ὅσον πλείστοι ὅσοι ἀγαθοὶ ἀνθρώποι ἐπίστευσαν καί, καλῇ τῇ σύνειδήσει, ἐδίδαξαν πλάνας (Πράξ. κατ' 9.). Οἱ τῆς ἀληθείας ἐρευνῆται δέον νὰ κενώσωσι τὰ ἐαυτῶν σκεύη ἀπὸ τῶν βορβορωδῶν ὑδάτων τῶν παραδόσεων, καὶ πληρώσωσι ταῦτα ἐκ τῆς πηγῆς τῆς ἀληθείας, τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Οὐδεμία δὲ θρησκευτικὴ διδασκαλία ὤφειλε νὰ ἔχη βαρύτητά τινα, εἰμὴ καθ' ὅσον αὕτη ὁδηγεῖ τὸν ἐκζητοῦντα τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν πηγὴν ταύτην.

Διὰ γενικὴν καὶ σύντομον τῆς ὅλης Γραφῆς καὶ τῆς διδασκαλίας ταύτης ἐξέτασιν, τὸ παρὸν ἔργον τυγχάνει λίαν μικρόν. Ἀναγνωρίζοντες ὅμως τὸ σύντομον τοῦ χρόνου ἡμῶν προσεπαθήσαμεν νὰ εἴμεθα τόσον σύντομοι ὅσον ἡ σπουδαίότης τοῦ ζητήματος ἐφαίνεται ἡμῖν ἐπιτρέπουσα.

Τῷ ἐνδιαφερομένῳ ἀναγνώστῃ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ὅλως ἀνωφελὲς δι' αὐτὸν νὰ διατρέξῃ ἐπιπολαίως τὸ παρὸν ἔργον, καὶ ἐλπίζῃ ἐν ταῦτῳ ν' ἀποκτήσῃ τὴν δύναμιν καὶ ἁρμονίαν τοῦ ἐκτιθεμένου σχεδίου, καὶ τῶν Γραφικῶν μαρτυριῶν τῶν ἐν αὐτῷ παρατιθεμένων. Κατεβάλομεν δι' ὅλου τοῦ ἔργου προσπαθείας ὅπως παρουσιάσωμεν τὰ διάφορα τῆς ἀληθείας τμήματα, οὐχὶ μόνον ἐν γλώσσει, ἀλλὰ καὶ ἐν τάξει τοιαύτῃ, δι' ἧς ἤθελον κάλλιον διευκολυνθῇ πᾶσαι αἱ τῶν ἀναγνωστῶν τάξεις νὰ κατανοήσωσι σαφῶς τὸ τε ζήτημα καὶ τὸ γενικὸν σχέδιον. Ἐνῷ δὲ ἀκριβῆς καὶ συστηματικὴ μελέτη ἀπαιτεῖται πρὸς ἐκτίμησιν οἰασθήποτε τῶν ἐπιστημῶν, εἰδικωτέρα τοιαύτη ἀπαιτεῖται καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιστήμην τῆς θείας ἀποκαλύψεως. Διπλασίως δὲ παρίσταται ἀναγκαία ἡ τοιαύτη μελέτη διὰ τὸ ἀγὰ χεῖρας ἔργον, ἐξ ἀπόψεως τοῦ γεγονότος, καθ' ὃ, ἐπιπροσθέτως πρὸς τὸ ὅτι τὸ παρὸν ἔργον τυγχάνει πραγματεία ἐπὶ θεόθεν ἀποκεκαλυμμένων ἀληθειῶν, τοῦτο παρουσιάζεται ἀφ' ἑτέρου ὡς ἐξέτασις τοῦ ζητήματος ἀπὸ, — καθ' ὅσον ἡμεῖς γνωρίζομεν, — ὅλοσχερῶς

διαφόρου ἀπόψεως, ἢ οἰονόηποτε ἄλλο ἔργον. Οὐδεμίαν ἔχομεν νὰ προσαγάγωμεν ἀπολογία τοῦ διατὶ πραγματευόμεθα ζητήματα συνήθως παρὰ τῶν Χριστιανῶν παρημελημένα —μεταξὺ ἄλλων τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τὰς προφητείας καὶ τοὺς συμβολισμοὺς τῆς τε Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης. Οὐδὲν θεολογικὸν σύστημα ἔδει νὰ ἐμφανίζηται καὶ γίνηται ἀποδεκτόν, ὅπερ παρορᾷ ἢ παραλείπει τοὺς μᾶλλον ἑξοχωτέρους τῶν χαρακτήρων τῆς Γραφικῆς διδασκαλλας. Πεπεσμένα, ἐν τούτοις, ὅτι εὐρεῖα διάκρισις θέλει ἀναγνωρισθῇ μεταξὺ τῆς προθύμου, σώφρονος, καὶ μετ' εὐλαβείας τῶν προφητειῶν καὶ ἄλλων Γραφῶν μελέτης, — ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἐκπληρωθέντων ἱστορικῶν γεγονότων, πρὸς ἀπόκτησιν συμπερασμάτων, ἅτινα ὁ κοινὸς καὶ καθηγιασμένος ὁρθὸς λόγος δύναται νὰ ἐγκρίνῃ, — καὶ τῆς ἴαν κοινῆς ἔξεως τοῦ γενικῶς καὶ κατὰ θεωρίαν μελετᾷν, ἥτις, ἐπὶ τῶν προφητειῶν ἐφαρμοζομένη, εἶναι ἴαν πρόσφορος νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἀχαιναγωγήτους ἀγρίας θεωρίας καὶ ἀορίστους φαντασιοσκοπίας. Οἱ εἰς τὴν κινδυνώδη ταύτην ἔξιν περιπίπτοντες ἀναπτύσσονται κατὰ γενικὸν κανόνα εἰς προφήτας (;) ἀντὶ σπουδαστῶν τῶν προφητειῶν.

Οὐδὲν ἄλλο ἔργον τυγχάνει τόσον εὐγενὲς καὶ ἐξευγενίζον, ὅσον ἢ μετὰ σεβασμοῦ μελέτη τῶν ἀποκεκαλυμμένων βουλῶν τοῦ Θεοῦ — « εἰς ὧς ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι » (Α'. Πέτρ. α 12). Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ σοφία προέβλεψε προφητείας περὶ τοῦ μέλλοντος, ὡς ἐπίσης πληροφορίας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ τε παρὸν καὶ παρελθόν, εἶναι καθ' ἑαυτὸ ἔλεγχος παρὰ Κυρίου κατὰ τῆς ἀφροσύνης τινῶν ἐκ τῶν τέκνων Αὐτοῦ, ἅτινα δικαιολογοῦσι τὴν ἑαυτῶν ἀγνοίαν καὶ τὴν ἀμέλειαν τῆς μελέτης τοῦ Λόγου του, λέγοντα : Εἶναι ἀρκετὸν τὸ πέμπτον κεφάλαιον τοῦ Μτιθαίου ὅπως σώσῃ οἰονόηποτε ἄνθρωπον ». Οὐδὲ πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ προφητεία ἐδόθη ἀπλῶς ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν περὶ τοῦ μέλλοντος περιέργειαν ἡμῶν. Ὁ σκοπὸς αὐτῆς προφανῶς ἀποβλέπει νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸ ἀφιερωμένον τοῦ Θεοῦ τέκνον τὰ σχέδια τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, καὶ προσελκύσῃ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν συμπάθειαν αὐτοῦ πρὸς τὰ σχέδια ταῦτα, καὶ καταστήσῃ αὐτὸ

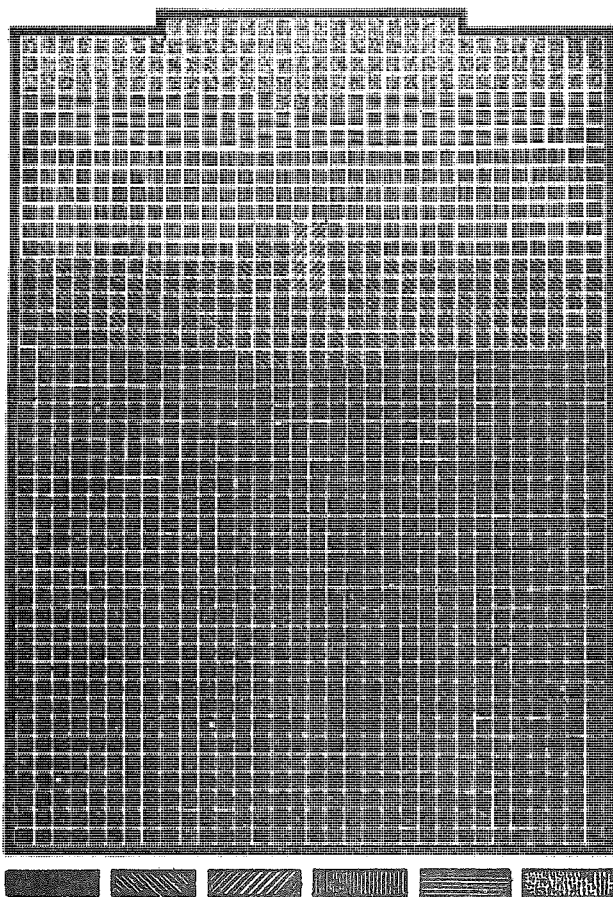
ἱκανὸν νὰ ἀτενίσῃ πρὸς τε τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον ἀπὸ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀφειρητίας καὶ ἀπόψεως. Λαμβάνων δ' οὕτω ἐνδιαφέρον εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου θὰ δύνηται νὰ δουλεύῃ Αὐτὸν διὰ τε τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ νοῦς αὐτοῦ· καὶ τοῦτο, οὐχὶ ὡς δοῦλος ἀπλῶς, ἀλλ' ὡς τέκνον καὶ κληρονόμος. Ἀποκαλυπτομένον εἰς τοὺς τοιούτους τοῦ τι μέλλουσι νὰ γείνωσιν, ἐξουδετεροῦται καὶ παραλύεται ἡ ἐπιρροή τοῦ τι ἦδη εἶναι. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιμελημένης μελέτης δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄλλοτιον ἢ ἐνισχυτικὸν εἰς πίστιν καὶ διεγερτικὸν πρὸς ἁγιασμόν.

Ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀφορῶντος τὴν ἐπάνοδον καὶ ἀποκατάστασιν τοῦ κόσμου ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς καὶ ὑπὸ τὴν ψευδῇ ἰδέαν τοῦ ὅτι ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία, ἐν τῇ ἐνεστώσῃ αὐτῆς καταστάσει εἶναι ὁ μόνος παράγων διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ τοιούτου σχεδίου, ἡ κατάστασις τοῦ κόσμου σήμερον, μετὰ δέκα ἐννέα σχεδὸν αἰῶνας, καθ' οὓς τὸ Εὐαγγέλιον κηρύττεται, τυγχάνει τοιαύτη, ὥστε νὰ διεγείρῃ σοβαρὰς ἀμφιβολίας εἰς πᾶσαν περιεσκεμμένην διάνοιαν οὕτως ἐσφαλμένως πληροφορημένην. Τοιαῦται δὲ ἀμφιβολίαι δὲν κατανικῶνται εὐκόλως δι' οἷον-δήποτε ἄλλου μέσου ὑπολειπομένου τῆς ἀληθείας. Πράγματι δὲ εἰς πάντα σκεπτόμενον παρατηρητὴν ἐν ἡ δύο τινὰ παρουσιάζονται. Εἴτε ὅτι ἡ Ἐκκλησία διέπραξε μέγα λάθος ὑποθέσασα ὅτι ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι, καὶ ἐν τῇ ἐνεστώσῃ αὐτῆς καταστάσει ἡ ἀποστολὴ αὐτῆς ἦν νὰ ἐπιστρέψῃ τὸν κόσμον, ἢ ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ἀπεδείχθη ἐλεεινῶς ἀποτυχόν. Ποῖον κέρας τοῦ διλήμματος θέλομεν ἀποδεχθῇ; Πλείστοι ἀπεδέχθησαν, καὶ πλείονες εἰσέτι ἄλλοι θὰ ἀποδεχθῶσι, τὸ δεύτερον καὶ θὰ ἐξογκώσωσιν οὕτω τὰς τάξεις τῆς ἀπιστίας εἴτε κεκαλυμμένως, εἴτε καὶ ἀναφανδόν, εἰς δὲ τῶν σκοπῶν τοῦ παρόντος τόμου εἶναι ὅπως βοηθήσωμεν τοὺς οὕτως ἐξ εἰλικριείας πίπτοντας.

Εἰς σελίδα 16 παραθέτομεν διάγραμμά τι, δημοσιευθὲν παρὰ τῆς «Ἱεραποστολικῆς Ἑταιρείας τοῦ Λονδίνου», μετέπειτα δὲ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις παρὰ τοῦ «Ἰννα-κείου Πρεσβυτεριανοῦ Συνεδρίου τῶν Ἱεραποστολῶν» (Wo-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΡΙΣΤΩΝ ΕΝ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΓΕΝΟΥΣ. ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Είδωλο- λάτραι, 856 ἐκατομ.	Μωαμεθα- νοί, 170 ἐκατομ.	Ἰουδαῖοι 8 ἐκατομ.	Ρωμαιο- Καθολικοί, 190 ἐκατομ.	Ἀνατολικοὶ Ὁρθόδοξοι, 84 ἐκατομ.	Διαμαρτυ- ρόμενοι, 116 ἐκατομ.
--------------------------------------	------------------------------------	--------------------------	---	---	---

men's Presbyterian Board of Missions). Ὁρίζεται δὲ τοῦτο « Ἀφῶνος ἐκκλησίαις ὑπὲρ τῶν ἐν ταῖς ξέναις χώραις Ἰεραποστολῶν ». Τοῦτο διηγεῖται λυπηρὰν ἱστορίαν σκότους καὶ ἀγνοίας τοῦ μόνου ὀνόματος τοῦ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν δεδομένου, ἥ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ σωθῶμεν.

Ὁ « Φρουρὸς » (Watchman), ὄργανον τοῦ « Συνδέσμου τῶν Χριστιανῶν νέων » ἐν Chicago, ἐδημοσίευσεν ὡσαύτως τὸ ρηθὲν διάγραμμα, σχολιάζον δ' αὐτὸ ἔγραψεν :

« Αἱ ἰδέαι τινῶν τυγχάνουσι λίαν σκοτεινῆς καὶ ἀόριστοι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πνευματικὴν τοῦ κόσμου κατάστασιν. Ἀκούομεν περὶ ἐνδόξου ἔργου πνευματικῆς ἀναζωπυρώσεως οἰκοί τε καὶ ἀλλοχῶ, περὶ προσφάτων Ἰεραποστολικῶν προσπαθειῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, περὶ μιᾶς χώρας κατόπιν τῆς ἄλλης ἀνοιγομένων εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ περὶ μεγάλων χρηματικῶν ποσῶν ἀφιερουμένων πρὸς διάδοσιν αὐτοῦ. Δαμβάνομεν δὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡμετέρας καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς Εὐαγγελισμόν τῶν Ἑθνῶν τῆς γῆς. Ὑπολογίζεται ὅτι ὁ πληθυσμὸς τοῦ κόσμου ἀνέρχεται σήμερον εἰς 1,424,000,000· μελετῶντες δὲ τὸ διάγραμμα θὰ ἴδωμεν ὅτι σημαντικῶς πλείονες τοῦ ἡμῶνος, — σχεδὸν τὰ δύο τρίτα — διατελοῦσιν εἰσὶ καθολολοκληρίαν Εἰδωλωλῶτες, οἱ δὲ ὑπολειπόμενοι τυγχάνουσι τὸ πλεῖστον εἴτε ὁπαδοὶ τοῦ Μωάμεθ, ἢ μέλη τῶν μεγάλων ἐκείνων ἀποστατριῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν ὁποίων ἡ θρησκεία εἶναι ἐμπράκτως ἐκχριστιανισθεῖσα Εἰδωλωλατρεία, καὶ περὶ τῶν ὁποίων δυσκόλως δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι κρατοῦσιν ἢ διδύσκουσι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Καὶ μεταξὺ δὲ αὐτῶν τῶν 116 ἑκατομμυρίων Διαμαρτυρομένων ἀκόμη θεόν νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅποια μεγάλη ἀναλογία ἐν Γερμανίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ (Ἀμερικῇ) ἀπεσκήριτησεν εἰς τὴν ἀπιστίαν, — εἰς σκοτίαν βαθυτέραν, εἰ δυνατόν, καὶ αὐτῆς εἰσὶ τῆς εἰδωλωλατρικῆς, — ὁποσοὶ διατελοῦσιν ἐν τυφλώσει ὑπὸ τῶν προλήψεων, ἢ τεταρμένοι ὑπὸ ἀπόλυτον ἀμάθειαν. Ὡστε, ἐνῷ ὁκτὼ ἑκατομμύρια Ἰουδαῖοι ἀπορρίπτουσιν εἰσὶ Ἰησοῦν τὸν ἐκ Ναζαρέτ, καὶ ἐνῷ πλείονες τῶν 300 ἑκατομμυρίων φερωντες τὸ ὄνομα Αὐτοῦ ἔχουσιν ἀποστατήσῃ ἀπὸ τῆς πίστεως Του, 170 ἑκατομμύρια δ' ἐπὶ πλέον κύντουσι πρὸ τοῦ Μωάμεθ, τὸ ἐπὶλοιπον κολοσσιῶν ἐπὶλοιπον τῆς ἀνθρωπότητος διατελοῦσι μέχρι τῆς σήμερον λάτρες τῶν ξύλων καὶ πατρῶν, τῶν ἰδίων αὐτῶν προγόνων, τεσθνηκῶν ἡρώων, ἢ καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ διαβόλου, πάντες οὗτοι καθ' ἓνα ἢ κατ' ἄλλον τρόπον προσκυνοῦντες καὶ λατρεύοντες τὰ κτίσματα ἀντὶ τοῦ Κτίσαντος, ὃς ἐστὶν Θεὸς ἐπὶ πάντων ἐυλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Δὲν ὑπάρχει ἀρκετὸν ἐνταῦθα ὅπως πληρώσῃ λύπη· τὴν καρδίαν παντός σκεπτομένου Χριστιανοῦ; »

Ὅντως λυπηρὰ ἡ εἰκὼν αὕτη. Καίτοι δὲ τὸ διάγραμμα παρουσιάζει σκιὰς διαφορᾶς μεταξὺ Ἑθνικῶν, Μωαμεθανῶν

καὶ Ἰουδαίων, πάντες ἐξίσουσιν, ἐν τούτοις διατελοῦσιν ἐν παντελεῖ τοῦ Χριστοῦ ἀγνοίᾳ. Ἰσως τινὲς ἤθελον ἐκ πρώτης ὄψεως ὑποθέσει ὅτι ἡ ἀποψις αὕτη ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ Χριστιανῶν ἀναλογία ἐῖναι λίαν σκοτεινὴ, καὶ μᾶλλον ἐξογκωμένη, ἀλλ' ἡμεῖς πιστεύομεν τοῦναντίον τούτου. Τὸ διάγραμμα αὐτὸ παριστᾷ τὸν κατ' ὄνομα Χριστιανισμόν ὑπὸ τὰ λαμπρότερα χρώματα. Ἐπὶ παραδείγματι, τὰ ὑπολογισθέντα 116,000,000 τῶν Διαμαρτυρομένων ὑπερβαίνουν κατὰ πολὺ τὸν ἀληθινὸν ἀριθμὸν. Δέκα καὶ ἑξ περίπου ἑκατομμύρια, πιστεύομεν, ἤθελον ἀντιπροσωπεύσει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνεγνωρισμένων ὡς μελῶν Ἐκκλησίας ἐκ τῆς ἀνδοικῆς ἡλικίας, ἐν δὲ ἑκατομμύριον, φοβούμεθα, ἤθελον εἶσθαι ὑπερβαλόντως γενναϊόδωρος ἐκτίμησις τοῦ «μικροῦ ποιμνίου», τῶν «ἡγιασμένων ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», «τῶν μὴ κατὰ σάρκα περιπατούντων ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα». Διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι μέγα μέρος τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας τῶν πάντοτε συμπεριλαμβανομένων ἐν τῷ ὑπολογισμῷ, εἶναι μικρὰ παιδία καὶ νήπια. Ἡ περίπτωσις αὕτη ἰσχύει ἰδίως διὰ τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας. Εἰς πλείστας τούτων τὰ παιδία ὑπολογίζονται ὡς μέλη Ἐκκλησίας ἀπ' αὐτῆς τῆς νηπιότητός των.

Ἄλλ' ὅσον σκοτεινὴ καὶ ἂν παρίσταται ἡ εἰκὼν, δὲν εἶναι καὶ ἡ σκοτεινότης τοιαύτη τὴν ὁποίαν ἡ πεπτωκυῖα ἀνθρωπότης παρουσιάζει. Ἡ ἀνωτέρω ὄψις ἀντιπροσωπεύει μόνον τὰς ἐνεστῶσας καὶ ζώσας γενεάς. Ὅταν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός ὅτι αἰὼν μετὰ αἰῶνα ἐκ τῶν παρελθόντων ἐξ χιλιάδων ἑτῶν ἀπῆλειψαν ἀπειράριθμα ἄλλα πλήθη, ὅλα τῶν ὁποίων σχεδὸν περιετυλίσσοντο ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀγνοίας καὶ ἁμαρτίας, ὅπόσον σκοτεινότερα ἀποβαίνει ἡ σκηνή! Ἀπὸ τῆς κοινῆς καὶ δημώδους ἀπόψεως θεωμένη αὕτη πράγματι τυγχάνει φοικώδης εἰκὼν.

Τὰ διάφορα σύμβολα πίστεως τῆς σήμερον διδάσκουσιν ὅτι πάντα τὰ δισεκατομμύρια ταῦτα τῆς ἀνθρωπότητος, τὰ ὅλως ἀγνοοῦντα τὸ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν μόνον ὄνομα, δι' οὗ δυνάμεθα σωθῆναι, βαίνουν κατ' εὐθείαν πρὸς τὰς αἰωνίους βασάνους. Ἐν δὲ καὶ πάντες οἱ ἀποτελούντες τὰ 116,000,000 τῶν Διαμαρτυρομένων, ἐξαιρέσει τῶν ἐλαχίστων ἀγίων, εἰσὶ

βέβαιαι περὶ τῆς τοιαύτης αὐτῶν τύχης. Οὐδέν, ἐπομένως, τὸ θαναστατὸν ὅτι, οἱ τοιαῦτα περὶ τῶν σχεδίων καὶ βουλῶν τοῦ Κυρίου φρικώδη πιστεύοντες, διακαίονται ὑπὸ τοιοῦτου ζήλου πρὸς προαγωγὴν τῶν Ἱεραποστολικῶν ἐπιχειρήσεων, — τὸ θαναστατὸν εἶναι πῶς οὗτοι δὲν ἀποβαίνουνσι μανιώδεις συνεπείᾳ τούτου. Ὅντως, τὸ πιστεῦειν οὕτω, καὶ τοιαῦτα ἀποδέχεσθαι συμπεράσματα, εἶναι ἱκανὸν νὰ στερήσῃ τὴν ζωὴν πάσης εὐχαριστήσεως καὶ σαβανώσῃ ἐν μελαγχολίᾳ πᾶσαν λαμπρὰν μελλοντικὴν προσδοκίαν.

Εἰς ἀπόδειξιν ὅτι δὲν παρερμηνεύομεν τὴν «ὁρθόδοξον» τῶν τοιοῦτων δοξασίαν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν τύχην τῶν ἐθνικῶν, παραθέτομεν ἐκ τοῦ φυλλαδίου «Ἀφῶνος ἑκκλησίαις ὑπὲρ τῶν ἐν ταῖς ξέναις χώραις ἱεραποστολῶν», ἐν τῷ ὅποίῳ τὸ ρηθὲν διάγραμμα ἐδημοσιεύθη. Ἡ τελικὴ τούτου παράγραφος ἔχει ὡς ἑξῆς: «Εὐαγγελισθῆτε τὰς ἀνὰ τὴν οἰκουμένην κραταιὰς αὐτὰς γενεάς, — τὰ χίλια ἑκατομμύρια τῶν ἐν ἀπελπισίᾳ καὶ ἄνευ Χριστοῦ θνησκοουσῶν ψυχῶν περὶ τὰς 100,000 καθ' ἑκάστην».

Καίτοι δὲ τοιαύτη τυγχάνει ἡ ἐξ ἀφειτηρίας τῶν ἀνθρωπίνων συμβόλων πίστεως μελαγχολικὴ ἀποψις, αἱ Γραφαί, ἐν τούτοις, παρουσιάζουσι λαμπροτέραν τινὰ ἀποψιν, τῆς ὁποίας τὴν κατάδειξιν σκοποῦσιν αἱ δελίδες αὐταί. Ὑπὸ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ὀδηγούμενοι δὲν δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τὸ μέγα περὶ σωτηρίας σχέδιον τοῦ Θεοῦ προωρίσθη νὰ εἶναι, ἢ θέλει εἶσθαι ποτε τοιαύτη ἀποτυχία. Θὰ εἶναι βεβαίως ἀνακούφισις εἰς τὸ οὕτως ἀμνηχανοῦν τέκνον τοῦ Θεοῦ νὰ σημειώσῃ ὅτι ὁ Προφήτης Ἡσαΐας προλέγει αὐτὴν ταύτην τὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, καὶ τὴν θεραπείαν ταύτης, λέγων: «Ἴδου σκότος θέλει σκεπάσει τὴν γῆν καὶ ζόφος τὰ ἔθνη. Ἐπὶ σὲ ὅμως θέλει ἀνατείλει ὁ Κύριος, καὶ ἡ δόξα Αὐτοῦ θέλει φανερωθῇ ἐπὶ σέ. Καὶ τὰ ἔθνη (οἱ ἐθνικοί, εἰδωλολάτραι) θέλουσιν ἔλθει εἰς τὸ φῶς σου, καὶ οἱ βασιλεῖς εἰς τὴν λάμπιν τῆς ἀνατολῆς Σου. (Ἡσα. ξ'. 2, 3.) Ἐν τῇ προφητείᾳ ταύτῃ ὁ ζόφος φωτίζεται ὑπὸ τῆς ἰριδος τῆς ἐπαγγελίας: «Τὰ ἔθνη (τῆς γῆς ταύτης ἐν γένει) θέλουσιν ἔλθει εἰς τὸ φῶς Σου».

Ὅχι μόνον δὲ ἡ συνεχὴς κακοδαιμονία καὶ σκοτία τοῦ κόσμου καὶ ἡ βραδεῖα τῆς ἀληθείας πρόοδος διετέλεσαν μυστήριον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ὁ κόσμος αὐτὸς διέγνω καὶ ἠσθάνθη τὴν ἑαυτοῦ κατάστασιν. Ὡς ἡ καλύψασά ποτε τὴν Αἴγυπτον σκοτία, ἡ τῆς ἀνθρωπότητος τοιαύτη ὑπῆρξεν ἐξίσου ψηλαφητή. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου παρατηρήσατε τὸ πνεῦμα τῶν ἐπομένων γραμμῶν, περικοπεισῶν ἕκ τινος ἐφημερίδος τῆς Φιλαδελφείας. Ἡ ἐκ τῶν συγκρουομένων διδασκαλιῶν τῶν διαφόρων σχολῶν ἐπιταθεῖσα ἀμφιβολία καὶ μελαγχολία δὲν διεσκεδάσθη εἰσέτι ἐν τῷ πνεύματι τοῦ γράψαντος, ὑπὸ τῶν ἀκτίων τῆς θείας ἀληθείας, τῶν ἐκ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἀπορρεουσῶν.

Ζωή ! μέγα μυστήριον ! τίς δύναται νὰ εἴπῃ
 Τίνα ἀνάγκην ὁ Θεὸς ἔχει ἐκ τοῦ πηλοῦ ;
 Ὅν ἐπλασαν αἱ χεῖρές του ἐν κραταίᾳ σοφίᾳ,
 Ἐκ νοῦ, ψυχῆς, θελήσεως πείσμονος, καὶ ἐξ ὕλης.
 Οὐ βέβαιος προορισμός, δι' ὃν καὶ ἐγεννήθη,
 Ὁ θάνατος ἢ Πλὴν ἢ πνοὴ ἢ πτήσουσα ποῦ εἶναι ;
 Οἰδεῖς τῶν ἀπειροπληθῶν ζησάντων καὶ θανόντων,
 Ἐξ ὧν ἐπαθον ἐδῶ, ἐπέστρεψε νὰ εἴπῃ
 Ἡμῖν τὸ μέγα σχέδιον τοῦ μέλλοντος, ὅποιον
 Ἀπόκειται ὡς ἀπόλαυσις ὑμῖν τε καὶ ἐμοί.
 Σὲ ἱκετεύομεν, Θεέ, διὰ ἀκτίνα νέαν
 Φωτός, πρὸς καθοδήγησιν εἰς ταύτην τὴν ὁδὸν μας.
 Μὴ ἔχουσαν ὡς βάοιν τῆς τὴν πλοῖν, πλὴν τὴν ὄψιν,
 Καὶ τὴν ἐνάργειαν αὐτῇ διαπρὸς διασκεδάσῃ
 Τοιαῦτα νέφη σκοτεινὰ νυκτός, ἀμφιβολίαν,
 Τὸν τρομερὸν δὲν φερίτομεν πάντες ἐνταῦθα φόβον,
 Τὴν σκέψιν τὴν μαραινουσαν ἐνταῦθα τὰς χαράς μας,
 Τὸ πνεῦμα τὸ ἀνίσυχον, ποῦ τολμηρῶς ἀρκεῖται
 Τὰ τῆς ἡμέρας δόγματα, ἃ τόσον κακοφῶνως
 Διδάσκονται παρὰ Σχολῶν καὶ αἰρέσεων παντοίων
 Πρὸς δίσμευσιν τοῦ λογικοῦ διὰ πεδῶν ἰδίων.
 Ἡμεῖς δ' ὅπως γνωρίσωμεν Σέ, ὡς Σὺ ὄντως εἶσαι,
 Ἀφερυνῶμεν καὶ ἐνταῖφ, ὅποιον ἄρα μέρος
 Ἡμεῖς λαμβάνομεν ἐδῶ ἐν τούτῳ τῷ σχεδίῳ,
 Ὡ, Ἀπειρε Δημιουργέ, καὶ Ἀνδρὼς συνάμα.
 Ἄρον Σὺ τὴν σκοτίζουσαν τὰς ὄψεις μας αὐλάαν
 Καί, «Γεννηθῆτω φῶς» καὶ νῦν πρόσταξον, ὡς τὸ πάλαι.
 Τ' ἀπόρρητον τοῦ θρόνου Σου Σὺ ἀποκάλυψόν μας
 Ὅτι τὸ ἀγνωστον ἡμεῖς ἐν σκότει ἐρευνῶμεν.

Πρὸς ταῦτα ἡμεῖς ἀποκρινόμεθα :—

Τὸ νῦν ἀπεσφραγισμένον ἄγνωστον τὸ τῆς ζωῆς
Θέλει τάχιστα κηρύξει τὴν χαράν, ἣν ὁ Θεὸς
Ἐέκτηρ' ἐν τῷ μορφωθέντι δυστυχεῖ αὐτῷ πηλῷ
"Ὁν διέπласεν ἡ χεὶρ Του ἐν σοφίᾳ κραταιᾷ
Κατὰ τὴν Αὐτοῦ εἰκόνα τὴν τε θέλῃσιν καὶ νοῦν.
Οὐχὶ ὅπως ἀποθάνη ἐγεννήθη—ὦ, οὐχί !
Ἀλλὰ γέννησις δευτέρα διαδέχεται τό, «Γῆ
Εἶσαι καὶ εἰς γῆν ἀπέλθης», τῆς πρωτογενοῦς ἀρᾶς.
"Οἱ" ἐξ ὅλης τῆς πληθύος τῶν ζησάντων ἐπὶ γῆς,
Τῶν παθόντων καὶ θανόντων, ἐξανέστη Μόνος Εἷς
Ὅς κατέδειξε τὸ μέγα σχέδιον τοῦ Θεοῦ
Περὶ μέλλοντος ἐξόχου διὰ σέ τε καὶ ἐμέ.
Ἐκ τοῦ Λόγου του πηγάζει ἡ καινὴ αὐτῇ ἀκτίς
Τῷ φωτὸς πρὸς ὁδηγίαν κατὰ τὴν ὁδὸν ἡμῶν.
Νῦν τὴν πίστιν ἔχει βάσιν, πλὴν ὡς ὄφιν ἐναργῆ
Καὶ σκεδάξει ζόφου νέφη τῆς νυκτὸς τῆς σκοτεινῆς,
"Ὅλην τὴν ἀμφιβολίαν, καὶ τὸν φόβον τὸν φρικτόν,
Πᾶσαν σκέψιν, ποῦ μαραίνει τὰς παρύσας μας χαρὰς.
Νῦν, ὦ Κύριε, οἱ νόες, οἱ τοσοῦτοι τολμηροὺς
Δόγματα περιφρονοῦντες τῆς ἡμέρας, τῶν Σχολῶν,
Καὶ ἀξιώσεων παντοίων κακοφώνους διδασκᾶς,
Τὰς τὸ πνεῦμα δεσμεύουσας διὰ τῶν αὐτῶν πεδῶν.
Γένοιτ' ὅπως Σὺ γνωρίζουν, ὅπως ὄντως εἶδαι Σὺ
Τὴν τε θέοιν καὶ τὸ μέρος ὅπερ ἔχομεν
Ἐν σχεδίῳ θαυμασιῷ τε καὶ μεγάλῳ μετὰ Σοῦ
Δημιουργοῦ Ἀπειροῦ καὶ ἀνθρωποῦ ὁμοῦ
Ἦδη αἶρετ' ἡ αὐλα καὶ γνωρίζεται σαφῶς,
Παντὶ τῷ περιπατοῦντι εἰς τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ,
Τοῦ θρόνου Του τὸ ἔνδοξον ἀπόρρητον αὐτό,
Τὸ ἀπ' αἰώνων ἄγνωστον πλὴν σήμερον γνωστόν.

Τοιαύτη εὐλογία ἔρχεται ἤδη εἰς τὸν κόσμον διὰ τῆς ἐκτυ-
λίξεως τῶν θείων βουλῶν καὶ τῆς διανοίξεως τοῦ Θεοῦ Λό-
γου, τῆς ὁποίας εὐλογίας καὶ ἀποκαλύψεως πιστεύομεν ὅτι
ὁ παρὼν τόμος ἀποτελεῖ μέρος.

"Ὅσοι ἀπομακρυνθῶσιν ἀπὸ τῶν ἀπλῶν ἀνθρωπίνων θεω-
ριῶν καὶ ἀφιερῶσασιν καιρὸν πρὸς ἔρευναν τῶν Γραφῶν,
μὴ ἀποκλείοντες τὸν ὀρθὸν λόγον, τὸν ὁποῖον Αὐτὸς ὁ Θεὸς
καλεῖ ἡμᾶς ὅπως χρησιμοποιήσωμεν, (Ἑσα. α'. 18), θέλου-
σιν εὖρεῖν ὅτι εὐλογητὸν οὐράνιον τόξον ἐπαγγελίας διασταν-
ροῖ τοὺς οὐρανοὺς. Εἶπε σφάλμα τὸ ὑποθέσαι ὅτι οἱ ἀνευ πύ-

στεινῶς, καὶ συνεπῶς ἄνευ δικαιοσύνης, θέλουσι δυνήθῃ νὰ κατανοήσασιν σαφῶς τὴν ἀλήθειαν· αὕτη δὲν εἶνε διὰ τοὺς τοιοῦτους. Ὁ ψαλμωδὸς λέγει: «Φῶς (ἀλήθεια) σπείρεται διὰ τῶν δίκαιων (Ψαλμ. 11) Ὅτι διὰ τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ ἐγένετο προμήθεια λύχνου, οὕτως τὸ φῶς διασκεδάξει ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ μέγα μέρος τῆς σκοτίας. «Λύχνος εἰς τοὺς πόδας μου εἶναι ὁ λόγος Σου, καὶ φῶς εἰς τὰς τρίβους μου» (Ψαλμ. 105). Ἀλλὰ εἶναι μόνον ἡ «ὁδὸς τοῦ δικαίου» ἥτις εἶναι «ὡς τὸ λαμπρὸν φῶς, τὸ λάμπον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἑωσὺ γαίην τελεία ἡμέρα» (Παροιμ. δ'. 18), καὶ οὐχὶ ἄλλη· τῷ ὄντι, δὲν ὑπάρχει δίκαιος, «δὲν ὑπάρχει οὐδὲ εἷς» (Ρωμ. γ'. 10)· ἡ δὲ ἐνταῦθα ἀναφερομένη τάξις εἶναι «οἱ διὰ πίστεως δικαιοθέντες». Εἰς τὴν τάξιν δὲ ταύτην ἀποκρίνεται τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τοῦ περιπατεῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ἥτις λάμπει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον—καὶ βλέπειν οὐχὶ μόνον τὴν ἐν τῷ παρόντι ἀποκάλυψιν τῶν σχεδίων τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐπίσης τὰ μέλλοντα γενέσθαι. Ἐνῷ δὲ εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ὁδὸς ἐκάστου πιστοῦ ἀτομικῶς εἶναι λάμπουσα τοιαύτη, ἐν τούτοις, ἡ εἰδικὴ ἐφαρμογὴ τῆς διαβεβαιώσεως ταύτης ἀποβλέπει τοὺς δικαίους (δεδικαιωμένους), ὡς τάξιν. Πατριάρχαι, προφῆται, ἀπόστολοι καὶ ἅγιοι τοῦ τε παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος ἐβάδισαν ἐν τῷ ὁλονὲν αὐξάνοντι αὐτῆς φωτί· τὸ δὲ φῶς τοῦτο θέλει βαίνει αὐξάνον καὶ πέραν τοῦ παρόντος, — «μέχρις οὗ γαίην τελεία ἡμέρα». Αὕτη εἶναι μία συνεχὴς ὁδός, τὸ δὲ διαρκὲς καὶ αὐξάνον φῶς εἶναι τὸ Θεῖον ὑπόμνημα, τὸ φωτίζον προσηκόντως καὶ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

«Ἀγάλλεσθε», λοιπόν, «δίκαιοι ἐν Κυρίῳ», ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεως ταύτης. Πολλοὶ τύσῃν ὀλίγην ἔχουσι πίστιν, ὥστε δὲν ἀποβλέπουσι διὰ περισσότερον φῶς, καί, συνεπεία τῆς ἀπιστίας καὶ ἀδιαφορίας αὐτῶν ταύτης, ἀφίενται νὰ καθιδώσωσιν ἐν σκοτίᾳ ἐνῷ θὰ ἠδύναντο νὰ βαδίζωσιν ἐν τῷ ὁλονὲν αὐξάνοντι φωτί.

Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τὸ δοθὲν ὅπως ὁδηγῇ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, θέλει λάβει ἐκ τῶν γεγραμμένων καὶ θέλει δείξει ἡμῖν ἄλλα πέραν τῶν γεγραμμένων οὐδενὸς ἐπὶ πλέον ἔχομεν ἀνάγκην, διότι αἱ Ἅγιοι Γραφαὶ δὲ

γανται νὰ σοφίσωσι εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ—Β'. Τιμοθ. γ'. 15.

Ἐνῷ δὲ ἀληθεύει εἰσέτι οὗτο «σκοτός καλύπτει τὴν γῆν, καὶ ζόφος τὰ Ἔθνη», ὁ κόσμος ἐν τούτοις δὲν μέλλει νὰ διατελῇ πάντοτε ἐν τῇ ἰδίᾳ καταστάσει. Βεβαιούμεθα οὖν «ἡ πρωτὰ ἦλθε» (Ἡσα. κα'. 12). Ὡς ἤδη δὲ ὁ Θεὸς κάμει τὸν φυσικὸν αὐτοῦ ἥλιον νὰ λάμπῃ ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους, οὕτως ὁ Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης θέλει λάμπει, κατὰ τὴν χιλιετῇ ἡμέραν πρὸς τὸ καλὸν τοῦ κόσμου σύμπαντος, «ὡς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτά τοῦ σκοτους» (Α. Κορθ. δ'. 5). Τὸ φῶς Αὐτοῦ θέλει διασκορπίσει τοὺς φθοροποιοὺς ἀτμοὺς τοῦ κακοῦ, καὶ φέρει ζωὴν, ὑγιάν, εἰρήνην καὶ χαράν.

Ἀποβλέποντες εἰς τὸ παρελθόν, εὐρίσκομεν οὖν τὸ φῶς ἔλαμπε τότε ἀλλὰ ἀμυδρῶς. Ἀμυδρὰ καὶ σκοτεινὰ ἦσαν αἱ τῶν παρελθόντων αἰώνων ὑποσχέσεις. Αἱ πρὸς τὸν Ἀβραάμ καὶ λοιποὺς γενόμεναι ὑποσχέσεις, καὶ αἱ τυπικῶς ἀντιπροσωπευόμεναι τοιαῦται ἐν τε τῷ νόμῳ καὶ ταῖς τελεταῖς τοῦ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ, ἦσαν μόνον σκιαί, καὶ παρεῖχον ἄοριστόν τινα μόνον ἰδέαν τῶν θαυμασίων καὶ φιλανθρωπῶν τοῦ Θεοῦ σχεδίων. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον πλησιάζομεν πρὸς τὰς ἡμέρας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ φῶς αὐξάνει. Τὸ ὕψος τῆς ἔως τότε προσδοκίας ἐφθανε μέχρι τοῦ οὗτο ὁ Θεὸς ἤθελε φέρει ἐλευθερωτὴν ὅπως σῶσῃ τὸν Ἰσραὴλ ἐκ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀννῶσθαι αὐτοὺς ὡς τὸ πρῶτον μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ θέσει τῆς ἰσχύος καὶ ἐπιρροῆς ὁ Θεὸς ἤθελε χρησιμοποιοῦν αὐτοὺς ὡς μέσον εὐλογίας ὅλων τῶν φυλῶν τῆς γῆς. Ἡ πρὸς αὐτοὺς γενομένη προσφορὰ κληρονομίας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ ἦτο τόσον διάφορος ὡς πρὸς τοὺς ἀπαιτουμένους ὅρους, παρ' ὅ,τι οὗτοι ἀνέμενον, καὶ τὸ στάδιον τῆς ἐκλεκτῆς τάξεως, καθ' ὃ ἐμελλέποτε αὕτη νὰ ἀφίχθῃ εἰς τὸ ὑπισχνούμενον μεγαλεῖον, ἦσαν, κατ' ἐπιφάνειαν καὶ ἀνθρωπίνως ἐξεταζόμενα, πράγματα τόσον ἀπίθανα, ὥστε πάντες, ἐξαιρέρει ὀλίγων, ἐτυφλώθησαν ἐκ τούτου, καθ' ὅσον ἀφορεῖ τὴν ἀγγελίαν. Ἡ τυφλωσις δὲ καὶ ἐχθρότης των κατὰ ταύτης ηὔξησαν φυσικῶς ὁπόταν, ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, ἐπέστη ὁ κατάλληλος καιρὸς

διὰ τὴν επέκτασιν καὶ διάδοσιν τῆς ἀγγελίας, καὶ τῆς προσκλήσεως πρὸς συμμετοχὴν ἐν τῇ ὑποσχεθείσῃ Βασιλείᾳ, τῇ ἀφορώσῃ πάντα ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅσις, διὰ ἐξασκήσεως πίστεως, ἤθελεν λογισθῇ τέκνον τοῦ πιστοῦ Ἀβραάμ, καὶ κληρονόμος τῆς πρὸς αὐτὸν γενομένης ἐπαγγελίας.

Ἄλλ' ὅποταν τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διδαχθὲν Εὐαγγέλιον ἤρξατο κατανοούμενον μετὰ τὴν Πεντηκοστήν, ἡ Ἐκκλησία διείδεν ὅτι αἱ τὸν κόσμον ἀφορῶσαι εὐλογίαι ἔμελλον νὰ εἶναι διαρκεῖς χαρακτηῖρος, καὶ ὅτι πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἡ Βασιλεία θὰ ἦτο πνευματικὴ τοιαύτη, καὶ συνισταμένη ἐξ ἀληθῶς Ἰσραηλιτῶν, ἐκ «μικροῦ ποιμνίου», ἐκλεγομένου ἐκ τε τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐθνικῶν ὅπως ἀνυμνωθῇ εἰς πνευματικὴν φύσιν καὶ δύναμιν. Ὅθεν ἀναγινώσκομεν ὅτι ὁ Χριστὸς ἔφερεν εἰς φῶς τὴν ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ Εὐαγγελίου. (Β'. Τιμθ. α'. 10). Ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ φῶς λάμπει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὥς Αὐτὸς προεῖπεν ὅτι ὄντως οὕτως ἤθελεν εἶσθαι, εἰπὼν, «Ἐν πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. Ὅταν δὲ ἔλθῃ Ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ἡμᾶς εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν..... καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν (Ἰωάν. ιστ'. 12,13).

Καιρὸς, ἐν τούτοις, ἐπῆλθεν, ἀφοῦ οἱ ἀπόστολοι ἐκοιμήθησαν, ὅποτε ἡ πλειονότης τῆς Ἐκκλησίας ἤρξατο παραμελοῦσα τοῦ λύχνου, καὶ ἀποβλέπουσα εἰς ἀνθρωπίνους διδασκάλους δι' ὁδηγίαν. Οἱ δὲ διδασκαλοὶ φυνσιωθέντες ἐξ ἐπάρσεως καὶ ὑπερηφανείας, ὥκειοποιήθησαν τίτλους καὶ ὑποργήματα, καὶ ἤρξαντο κατακυριεύοντες τῆς κληρονομίας τοῦ Θεοῦ. Συνεπῶς προήλθε βαθυμῆδὸν εἰς τὸ εἶναι εἰδικὴ τάξις τιτλοφορουμένη «ὁ κλῆρος», οἵτινες ἐφρόνουν ἑαυτοὺς καὶ ἐθεωροῦντο ἐπίσης παρὰ τῶν ἄλλων, ὥς οἱ ἀρμόδιοι ὁδηγοὶ εἰς τε τὸ πιστεῦσιν καὶ τὸ πράττειν, ἀνεξαρτήτως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Οὕτω σὺν τῷ χρόνῳ ἀνεπτύχθη τὸ μέγα τοῦ Παπισμοῦ σύστημα δι' ὑπερμέτρον σεβασμοῦ πρὸς τὰς διδασκαλίας σφαλλομένων ἀνθρώπων, καὶ παραμελήσεως τοῦ λόγου τοῦ ἀλανθάστου Θεοῦ.

Σοβαρὰ ἀληθῶς ὑπῆρξαν τὰ κακὰ ἐπακόλουθα τὰ ἐκ τῆς

ἀμελείας τῆς ἀληθείας προκύψαντα. Ὡς δὲ πάντες γνωρίζουσιν, ἥ τε Ἐκκλησία καὶ ὁ πεπολιτισμένος κόσμος καθολοκληρίαν σχεδὸν ἐδουλώθησαν διὰ τοῦ συστήματος τούτου, καὶ ὠδηγήθησαν εἰς τὴν λατρείαν τῶν παραδόσεων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων διδασκαλιῶν. Κατὰ τῆς δουλείας ταύτης, καὶ ἐπὲρ τῆς Γραφῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας, τολμηρά τις καὶ εὐλογητὴ ἐξέγερσις ἔλαβε χώραν ἥτις τυγχάνει γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μεταρρῦθμισις. Ὁ Θεὸς διῆγειρεν ὑπὲρ τοῦ Λόγου Αἰετοῦ τολμηροὺς προμάχους, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν οἱ Λούθηρος, Ζουίγκλιος, Μελάγχθων, Οὐκλίφιος, Νῶξ καὶ ἄλλοι. Οὗτοι ἐφείλκυσαν τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ γεγονός ὅτι ὁ Παπισμὸς ἔθετο κατὰ μέρος τὴν Γραφήν, ἀντικαταστήσας ταύτην διὰ τῶν διατάξεων καὶ δογμάτων τῆς Ἐκκλησίας, καταδείξαντες ἐν ταύτῃ ὀλίγας τινὰς ἐκ τῶν πεπλανημένων αὐτοῦ διδασκαλιῶν καὶ πράξεων, οἰκοδομηθεισῶν ἐπὶ παραδόσεων ἐναντίων τῆς ἀληθείας, καὶ πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ἀντικειμένων. Οἱ μεταρρῦθμισταὶ οὗτοι καὶ οἱ αὐτῶν ἀκόλουθοι ἐκλήθησαν Διαμαρτυρόμενοι, καθότι διεμαρτύροντο κατὰ τοῦ Παπισμοῦ, καὶ ἠξίουσαν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς τὸν μόνον ὁρθὸν κανόνα πίστεως καὶ ἔργων. Πλείσται πισταὶ ψυχαὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς μεταρρῦθμίσεως περιπάτησαν ἐν τῷ φωτί, καθ' ὅσον τοῦτο ἐφώτιζε τότε. Ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῶν μεταρρῦθμιστῶν τούτων, οἱ καλούμενοι Διαμαρτυρόμενοι, ἐλάχιστα προεχώρησαν, καθότι, ἀντὶ τοῦ περιπατεῖν ἐν τῷ φωτί, ἐσταμάτησαν περὶ τῶν εὐνοουμένων αὐτοῖς ἀρχηγῶν, ἐπιθυμοῦντες νὰ βλέπωσι μόνον καθ' ὅσον καὶ ἐκεῖνοι ἔβλεπον, καὶ οὐδὲν ἐπὶ πλέον. Οὗτοι ἔθεντο ὅρια εἰς τὴν ἑαυτῶν προαγωγὴν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀληθείας, ἐμπερικλείσαντες μετὰ τῆς ὀλίγης ἀληθείας ἣν εἶχον, καὶ μεγάλην ποσότητα πλάνης, ἣν ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν ἐκ τῆς «μητρὸς» Ἐκκλησίας. Πρὸς τὰ τοιοῦτά τινος τρόπου ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μορφωθέντα καὶ διατυπωθέντα σύμβολα πίστεως, ἡ πλειονότης τῶν Χριστιανῶν τρέφει δεισιδαίμονά τινα σεβασμὸν, φανταζομένη ὅτι οὐδὲν ἐπὶ πλέον δύναται νὰ γνωσθῇ τόσα περὶ τῶν σχεδίων τοῦ Θεοῦ, παρ' ὅ,τι ἐγνώσθη ὑπὸ τῶν Μεταρρῦθμιστῶν.

Ἡ ἐσφαλμένη αὕτη ἰδέα, ἀπέβη λίαν δαπανηρά διότι, ἐκτὸς τοῦ γεγονότος ὅτι ὀλίγαι μόνον μεγάλοι ἀρχαὶ τῆς ἀληθείας ἤχθησαν εἰς φῶς ἐκ τῶν σαρωμάτων τῆς πλάνης, ὑπάρχουσιν εἰδικοί τῆς ἀληθείας χαρακτηῆρες διαρκῶς καθιστάμενοι ἐπίκαιροι, τούτων δὲ ἀπεστερήθησαν ὅπως οἱ Χριστιανοὶ ἐξ αἰτίας τῶν δογματικῶν αὐτῶν φραγμῶν. Ἐπὶ παραδείγματι: Τὸ ὅτι ὁ κατακλυσμὸς ἔμελλε νὰ ἔλθῃ, ἦτο ἀλήθεια τῶν ἡμερῶν τοῦ Νῶε, καὶ τοιαύτη, ἣς ἀπῆτει τὴν πίστιν πάντων, οἵτινες ὤφειλον νὰ περιπατῶσιν ἐν τῷ τότε φωτί. Ἐνῷ δ' Ἀδάμ καὶ λοιποὶ οὐδὲν περὶ ταύτης ἐγνώριζον. Τὸ κηρύττειν ὅμως σήμερον περὶ ἐπερχομένου κατακλυσμοῦ δὲν θὰ ἀπετέλει βεβαίως τοῦτο κήρυγμα ἀληθείας, ὑπάρχουσιν ὅμως ἄλλαι τῆς ἐνεστώσης οἰκονομίας ἀλήθειαι διαρκῶς καθιστάμεναι ἐπίκαιροι, περὶ τῶν ὁποίων, ἐὰν περιπατῶμεν ἐν τῷ φωτί τοῦ λύχνου, θέλομεν γνωρίσει. Οὕτω, καὶ ἐὰν κατέχωμεν ὅλον τὸ φῶς, ὅπερ ἦτο ἐπίκαιρον τοιοῦτον πρὸ πολλῶν ἑκατοντάδων ἐτῶν, καὶ τοῦτο καὶ μόνον, διατελοῦμεν βεβαίως ἐν μεγάλῳ μέτρῳ ἐν σκοτίᾳ.

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι μεγάλη ἀποθήκη τροφῆς διὰ πεινῶντας παρεπιδήμους ἐν τῇ φωτιζομένῃ ὁδῷ. Ὑπάρχει γάλα διὰ τὰ βρέφη, καὶ στερεὰ τροφή διὰ τοὺς μᾶλλον ἀνεπτυγμένους τὴν ἡλικίαν (Α. Πέτρο. β'. 2: Ἑβρ. ε'. 14). Καὶ οὐχὶ μόνον, ἀλλὰ ἐμπεριέχει τροφήν κατάλληλον διὰ πάσας τὰς ἐποχὰς καὶ περιστάσεις. Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν εἶπεν δι' ὁ πιστὸς δοῦλος ἠθέλε δώσει τροφήν ἐν καιρῷ εἰς τοὺς οἰκίους τῆς πίστεως, «καινά τε καὶ παλαιά» ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ. (Λουκ. ιβ', 42 Ματθ. ιγ'. 52). Ἡθέλεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ ἐκβάλλῃ τις τοιαῦτα ἐξ οἰουδήποτε ἐκκλησιαστικοῦ δόγματος, ἢ θησαυροφυλακείου. Θὰ ἡδυνάμεθα ἴσως νὰ ἐξαγάγωμεν παλαιὰ τινα καὶ καλὰ πράγματα ἐξ ἑκάστου αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲν νέον. Ἡ εἰς τὰ σύμβολα πίστεως τῶν διαφορῶν ἀποχρώσεων ἐμπεριεχομένη ἀλήθεια τυγχάνει τόσον κεκαλυμμένη καὶ μετὰ πλανῶν μεμιγμένη, ὥστε ἡ σύμφυτος αὐτῆς ὠραιότης καὶ ἀξία εἰσὶν δυσδιάκριτοι. Τὰ διάφορα δόγματα συναγωνίζονται καὶ συγκρούονται διαρκῶς. Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστον αὐτῶν ἀξιοῖ Ἰεραφικὴν τὴν βάσιν καὶ προέλευσίν του,

ἡ τῶν φρονημάτων σύγχυσις καὶ ἡ κατάδηλος αὐτῶν ἀσυμφωνία ἀποδίδονται εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο παρήγαγε τὴν κοινὴν παροιμίαν, καθ' ἣν, «Ἡ Γραφὴ εἶναι ἀρχαῖόν τι βιβλίον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἰαδήποτε μελωδία δύναται νὰ παιχθῇ.»

Πόσον ἐκφραστικὴ τῆς ἀπιστίας τῶν καιρῶν μας, εἶναι ἡ ἰδέα αὕτη προκαλουμένη καὶ καλλιεργουμένη διὰ παρεξηγήσεων τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ χαρακτηῆρος αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων παραδόσεων, ὁμοῦ μετὰ τῆς αὐξήσεως τῆς νοημοσύνης, ἣτις δὲν δύναται νὰ κύπητῃ πλέον ἐν τυφλῷ καὶ δεισιδαίμονι σεβασμῷ εἰς τὰς ἰδέας καὶ τὰ φρονήματα τῶν ὁμοίων ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀπαιτεῖ λόγον περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος. Ὁ πιστὸς σπουδαστὴς τοῦ Λόγου θέον νὰ εἶναι πάντοτε εἰς θέσιν ὅπως δίδῃ λόγον περὶ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ. Μόνος ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ δύναται σοφίσαι, καὶ μόνος αὐτὸς εἶναι ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, ἐλεγμὸν, ἐπανόρθωσιν κ.λ.π. ἵνα ἄρτιος ᾦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρητισμένος (Α Πέτρ. γ'. 15 Β. Τιμθ. γ'. 15-17.) Ὁ θησαυρὸς οὗτος καὶ μόνος ἐμπεριέχει ἀνεξάντλητα ἐφόδια «πραγμάτων καινῶν τε καὶ παλαιῶν» — τροφὴν ἐν καιρῷ διὰ τοὺς τῆς πίστεως οἰκείους. Οὐδεὶς βεβαίως τῶν εἰς τὴν Γραφικὴν διαβεβαίωσιν πιστευόντων, καθ' ἣν «ἡ ὁδὸς τοῦ δικαίου λάμπει ἐπὶ μαῖλλον καὶ μαῖλλον, μέχρις οὗ γένηται τελεία ἡμέρα», δύναται νὰ ἀξιοῖ ὅτι ἡ τελεία ἡμέρα ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Λουθήρου. Ἄν δ' οὐχί, πράττομεν καλῶς προσέχοντες εἰς τὸν λύχνον ἡμῶν «ὥς ἐν φωτὶ φαίνονται ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διανυγάζῃ (Β'. Πέτρ. α'. 19.

Οὐδ' εἶναι ἀρκετὸν τὸ ὅτι εὐρίσκομεν ἑαυτοὺς ἤδη ὄντας ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ φωτός· ἀνάγκη νὰ «περιπατῶμεν ἐν τῷ φωτί», νὰ ἐξακολουθῶμεν προοδεύοντες, ἄλλως τὸ φῶς τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἴσταιται, θέλει παρέλθῃ, καὶ ἀφήσῃ ἡμᾶς ἐν τῇ σκοτίᾳ. Ἡ δυσκολία διὰ πολλοὺς ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι οὗτοι κἀθηναι, καὶ δὲν προχωροῦσιν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ φωτός. Λάβετε Ταμεῖόν τι Γραφικῶν παραπομπῶν καὶ ἐξετάσατε τὰ ὑπὸ τὰς λέξεις «ἀθήμααι» καὶ «ἔσταμααι»

χωρία ἀκολουθῶς παραβάλλετε ταῦτα πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὑπὸ τὰς λέξεις «περιπατῶ» καὶ «τρέχω», καὶ θέλετε εὖρει μεγάλην τινα ἀντίθεσιν. Οἱ ἄνθρωποι «κἀθιγνται ἐν τῷ σκότει» καὶ «μετὰ χλευαστῶν, καὶ ἴστανται μεταξὺ τῶν ἀσεβῶν, ἀλλὰ «περιπατοῦσιν ἐν τῷ φωτί» καὶ «τρέχουσι διὰ τὸ βραβεῖον» — Ἡσα. μβ'. 7. Ψαλμ. α'. 1. Ἐβρ. ιβ'. 1.

Ἡ τελείωσις τῆς γνώσεως δὲν εἶναι τι ἀνῆκον εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλ' εἰς τὸ μέλλον — καί, πεποιθήμεν, εἰς τὸ λίαν προσεχὲς μέλλον. Μέχρις οὗ δὲ ἀναγνωρίσωμεν τὸ γεγονὸς τοῦτο, εἴμεθα ἀνέτοιμοι ὅπως ἐκτιμήσωμεν καὶ προσδοκῶμεν νέας ἀποκαλύψεις τοῦ σχεδίου τοῦ Πατρὸς ἡμῶν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι, διὰ πᾶσαν γνῶσιν ἥεις ἀφορᾷ τό τε παρελθόν καὶ τὸ μέλλον, ἀνατρέχουμεν εἰσέτι εἰς τοὺς λόγους τῶν προφητῶν καὶ ἀποστόλων, οὐχὶ διότι οὗτοι ἀέλποτε κατενόησαν ὅπωςδῆποτε τὰ σχέδια καὶ τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ κάλλιον ἡμῶν, ἀλλὰ διότι ὁ Θεὸς ἐχρησιμοποίησε τούτους ὡς στόμα Αὐτοῦ, ὅπως ἐπικοινωνήσῃ πρὸς ἡμᾶς, καὶ πρὸς ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν καθ' ὅλον τὸν Χριστιανικὸν αἰῶνα, ἀληθείας πρὸς τὸ ἑαυτοῦ σχέδιον σχετιζομένης, καθ' ὅσον ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ σχεδίου αὐτοῦ πλησιάζει. Τὸ γεγονὸς τοῦτο τυγχάνει ἐκ περισσοῦ ἀποδεδειγμένον ὑπὸ τῶν ἀποστόλων. Ὁ Παῦλος λέγει ἡμῖν ὅτι ὁ Θεὸς ἐγνωστοποίησε πρὸς τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος Αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον προέθετο ἐν ἑαυτῷ — καὶ οὐδέποτε πρότερον ἀπεκάλυψε τοῦτο εἰς ἄλλους, καίτοι κατέγραψε τοῦτο ἐν σκοτειναῖς γραφαῖς, αἵτινες δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐννοηθῶσι μέχρι καιροῦ τοῦ δέοντος, — πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ νοὸς ἡμῶν ἀνοιχθῶσιν ἵνα ἐκτιμήσωμεν τὴν «ἄνω κλῆσιν». τὴν ἀποκλειστικῶς προορισθεῖσαν διὰ τοὺς πιστοὺς τῆς Εὐαγγελικῆς οἰκονομίας (Ἐφεσ. α'. 9, 10, 17, 18. γ'. 4—6.). Τοῦτο σαφῶς δεικνύει ἡμῖν ὅτι οὔτε οἱ προφῆται οὔτε οἱ ἄγγελοι κατενόησαν τὴν σημασίαν τῶν ἐξενεχθεισῶν προφητειῶν. Ὁ δὲ Πέτρος λέγει ὅτι, ὅποτε οὗτοι ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν ὅπως γνωρίσωσι τὴν σημασίαν αὐτῶν, ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν αὐτοῖς ὅτι αἱ ἐν ταῖς προφητείαις ταύταις κεκα-

λυμμέναι ἀλήθειαι δὲν ἦσαν δι' ἑαυτοὺς ἀλλὰ δι' ἡμᾶς τοὺς τῆς Χριστιανικῆς οἰκονομίας. Προτερέπει δ' ἀκολουθῶς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἐκλιῇ διὰ ἐπὶ πλέον χάριν (εὐνοίαν, εὐλογίαν) πρὸς τὴν διεύθυνσιν ταύτην—διὰ περισσοτέραν γνῶσιν τῶν τοῦ Θεοῦ σχεδίων.—Α. Πέτρο. α'. 10-13.

Εἶναι αὐταπόδεικτον ὅτι, καίτοι ὁ Ἰησοῦς ἐπεσχέθη διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡθελεν ὁδηγηθῇ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁδηγία αὕτη ἐμελλε νὰ ἐξελιχθῇ βαθμιαίως. Ἐνθ' δὲ ἡ Ἐκκλησία ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἀποστόλων διετέλει ἀπηλλαγμένη πολλῶν πλανῶν, αἵτινες ἀνεφύησαν ἐν τῷ Παπισμῷ καὶ δι' αὐτοῦ, ἐν τούτοις, δὲν δυνάμεθα νὰ ἱποθίσωμεν ὅτι ἡ πρώτη Ἐκκλησία διείδε βαθέως καὶ σαφῶς τὰ τοῦ Θεοῦ σχέδια, ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ διῶμεν αὐτὰ σήμερον ἡμεῖς. Αὐταπόδεικτον τυγχάνει ὡσαύτως ὅτι οἱ διάφοροι ἀπόστολοι ἦσαν μέτοχοι διαφορῶν βαθμῶν διοράσεως ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ, καίτοι εἰς πάντα τὰ ὑπ' αὐτῶν γεγραμμένα ὡδηγήθησαν καὶ ἐνεπνεύσθησαν παρὰ Θεοῦ, τόσον, ὅσον καὶ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν αὐτῶν. Ὅπως ἐπὶ παραδείγματος παραστήσωμεν τὰς διαφορὰς τῆς γνώσεως, δὲν ἔχομεν εἰμὴ νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὴν ἐπὶ τινα χρόνον κυμαινομένην πορείαν τοῦ Πέτρου καὶ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων, ἐξαιρέσει τοῦ Παύλου, ὁπότεν τὸ Εὐαγγέλιον ἤρξατο ἐπισκεπτόμενον τοὺς Ἑθνικούς. (Πράξ. κ'. 28 : ια'. 1-3 Γαλ. β'. 11-14.) Ἡ τοῦ Πέτρου ἀβεβαιότης ἦν ἐν ἀξιοσημειώτῳ ἀντιθέσει πρὸς τὴν τοῦ Παύλου βεβαιότητα, ἐμπνεομένου ὑπὸ τε τῶν λόγων τῶν προφητῶν, τῆς παρελθούσης τοῦ Θεοῦ πολιτείας, καὶ τῶν πρὸς αὐτὸν ἀπ' εὐθείας γενομένων ἀποκαλύψεων.

Ὁ Παῦλος, πασιφανῶς, ἔσχεν ἀφθονωτέρας τῶν ἄλλων ἀποστόλων ἀποκαλύψεις. Τὰς ἀποκαλύψεις δὲ ταύτας δὲν τῷ ἐπιτεράπη νὰ καταστήσῃ γνωστὸς τῇ Ἐκκλησίᾳ, οὐδὲ τελείως καὶ εὐκρινῶς πρὸς τοὺς λοιποὺς τῶν ἀποστόλων. Β'. Κορθ. ιβ'. 4. Γαλατ. β'. 2. Ἐντούτοις, ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ διῶμεν τὴν διὰ τὴν δλην Ἐκκλησίαν ἀξίαν τῶν δοράσεων καὶ ἀποκαλύψεων ἐκείνων, τῶν εἰς τὸν Παῦλον δοθεισῶν καθότι, καίτοι δὲν ἐπιτεράπη αὐτῷ νὰ εἴπῃ τι εἶδε, καὶ λεπτομερῶς περιγράψῃ πᾶν ὅ,τι ἐγνώριζε περὶ τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ,

τῶν τοὺς «ἐπερχομένους αἰώνας» ἀφορώντων, ἐν τούτοις ὁ, τι εἶδε τοῦτο παρέσχε δύναμιν, ὕψος καὶ βαθύτητα ἐννοίας εἰς τοὺς λόγους του, τοὺς ὁποίους, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν μεταγενεστέρων γεγονότων, τῶν ἐκπληρώσεων προφητειῶν, καὶ τῆς ὁδηγίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡμεῖς σήμερον εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσωμεν τελειότερον παρ' ὅ, τι ἠδύνατο ἡ τῶν πρώτων ἡμερῶν Ἐκκλησία.

Ὡς ἐπιβεβαιωτικὸν τῶν προλεχθέντων ἀναφέρομεν τὸ τελευταῖον τῆς Γραφῆς βιβλίον—τὴν Ἀποκάλυψιν, γραφείσιν περὶ τὸ 96ον ἔτος Μ. Χ. Οἱ προεισαγωγικοὶ τοῦ βιβλίου τούτου λόγοι ἀναγγέλλουσιν αὐτὸ ὡς εἰδικὴν ἀποκάλυψιν πραγμάτων μὴ πρότερον νοηθέντων. Τοῦτο δὲ τελειωτικῶς καταδεικνύει ὅτι, τοῦλάχιστον μέχρι τοῦ τότε καιροῦ, τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ δὲν εἶχε τελείως ἀποκαλυφθῇ· ἀλλ' οὐδὲ ἐπραγματωποιήθη, μέχρι τοῦδε, διὰ τὸ βιβλίον αὐτὸ πᾶν ὅτι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὑπεμφαίνει, τ. ἔ. ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ. Οὐδεὶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν κατενόησε πιθανῶς οἰονδηποτε τοῦ βιβλίου μέρος. Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Ἰωάννης, ὅστις εἶδε τὰς δράσεις ἐκείνας, διετέλει, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς σημασίας τῶν ὅσων εἶδεν. Ὁ Ἰωάννης ἦτο ἀμφοτέρων προφήτης τε καὶ ἀπόστολος, καὶ ἐνῶ ὡς ἀπόστολος κατενόησε καὶ ἐδίδαξεν ὅ,τι διὰ τὴν τότε ἐποχὴν ἦτο «τροφή ἐν καιρῷ», ὡς προφήτης ἐπρόφερε πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐμελλον νὰ προμνηθεύσωσι «τροφήν» εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς πίστεως εἰς μέλλοντας καιροὺς.

Διαρκούσης τῆς Χριστιανικῆς οἰκονομίας τινὲς τῶν ἁγίων ἀπεπειράθησαν νὰ ἐννοήσωσι τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας, ἐξετάζοντες τὸ συμβολικὸν αὐτὸ βιβλίον· ἀναμφιβόλως δὲ πάντες οἱ ἀναγνώσαντες καὶ νοήσαντες καὶ μέρος ἔστω τῶν διδαγμάτων αὐτοῦ ἠὺλογήθησαν κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν (Ἀποκάλ. α 3.) τὸ βιβλίον αὐτὸ ἐξηκολούθησε διανοιγόμενον εἰς τοὺς τοιούτους· ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις τῆς μεταρρυθμίσεως ἐχρησίμευσεν σπουδαῖον διὰ τὸν Λούθηρον βοήθημα εἰς τὸ νὰ κρίνῃ ὅτι ὁ Παπισμὸς, τοῦ ὁποίου οὗτος ὑπῆρξεν εὐσυνείδητος λειτουργός, ἦτο πράγματι ὁ «Ἀντίχριστος», ὁ ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου

ἀναφερόμενος, καὶ ἡ ἱστορία τοῦ ὁποίου, ὥς βλέπομεν ἤδη, πληροῖ τόσον μέγα μέρος τῆς προφητείας.

Οὕτω βαθμιαίως ὁ Θεὸς διανοίγει τὴν Ἑαυτοῦ ἀλήθειαν καὶ ἀποκαλύπτει τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, καὶ συνεπῶς πολὺν περισσότερον φῶς ἀπόκειται διὰ τὸν παρόντα καιρὸν, ἢ δι' οἰανδήποτε ἄλλην ἐποχὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας.

Θέλουμεν εἰσέτι ἶδει
νέας ἄλλας καλλονάς
Καὶ φῶς ὁλονὲν αὐξάνον
μὲ πλουσίας χαρμονάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Η ΥΠΑΡΞΙΣ ΥΠΕΡΤΑΤΟΥ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΟΥ
ΔΕ ΜΙΟΥΡΓΟΥ ΕΠΙΒΕΒΑΙΟΥΜΕΝΗ

Ἀποδείξεις ἐκτὸς τῶν Γραφῶν, ὑπὸ τὸ ὅπως τοῦ θεοῦ λόγον ἐξεταζόμεναι.— Ἀδάσιμος τις θεωρία — Λογικὰ θεωρία.— Ὁ χαρακτήρ τοῦ Θεοῦ ἀποδεικνυόμενος — Λογικὰ ἐξαγόμενα.

Καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἀπόψεως τοῦ σκεπτικοῦ καὶ ἀμφιβάλλοντος λογικῆ τις καὶ ἀμερόληπτος ἔρευνα ἐν τῷ ἀγνώστῳ, διὰ τοῦ φωτός τοῦ ὅ,τι τυγχάνει γνωστόν, θέλει ὀδηγήσει τὸν ἀνεπηρέαστον καὶ νοήμονα λογικευόμενον εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀληθείας. Ἐν τοῦτοις αὐταπόδεικτον εἶναι ὅτι ἄνευ ἀμέσου, ἀποκαλύψεως τῶν σχεδίων καὶ βουλῶν τοῦ Θεοῦ, οἱ ἄνθρωποι ἤθελον προσεγγίσει μόνον εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ φθάσει εἰς ἀόριστα συμπεράσματα. Ἄλλ' ἄς θέσωμεν πρὸς στιγμὴν κατὰ μέρος τὴν Γραφήν, καὶ ἐπισκοπήσωμεν τὰ πράγματα ἐξ ἀφετηρίας τοῦ θεοῦ λόγου καὶ μόνον.

Ὁ δυνάμενος ν' ἀτενίσῃ πρὸς τὸ στερέωμα διὰ τηλεσκοπίου, ἢ καὶ διὰ τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ μόνον, καὶ ἴδῃ ἐν αὐτῷ τὴν ἀπειρίαν τῆς δημιουργίας, τὴν συμμετρίαν αὐτῆς, τὴν ὠραιότητα, τάξιν, ἁρμονίαν καὶ ποικιλίαν, καὶ εἰσέτι ἀμφιβάλλῃ ὅτι ὁ Δημιουργὸς πάντων τούτων εἶναι ἀπεράντως ὑπέροτερός του κατὰ τε τὴν σοφίαν καὶ δύναμιν, ἢ ὁ δυνάμενος νὰ ὑποθέσῃ πρὸς στιγμὴν, ὅτι τοιαύτη τάξις προῆλθεν ἐκ τύχης, ἄνευ Δημιουργοῦ, ὁ τοιοῦτος ἀπώλεσεν ἐπὶ τοσοῦτον τὸ λογικόν, ἢ ἄγνοεῖ τόσον τὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν αὐτοῦ, ὥστε δικαίως νὰ λογίζεται, ὡς ἡ Γραφή ὀρίζει αὐτόν, ἄφρων (ἄνθρωπος ἄγνωὸν τί ἐστὶ λογικόν, ἢ στερούμενος τούτου): «Ἐλεπεν ἄφρων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστι Θεός». Συμβαίνει ἐν τοῦτοις, ὅπως τὰ ἐν τῇ Γραφῇ ὡσιν ἀληθῆ, ὡς πᾶσα λογικευομένη διάνοια δύναται νὰ εἰκάσῃ. Διότι εἶναι αὐταπόδεικτος ἀλήθεια, ὅτι τ' ἀποτελέσματα θεῶν νὰ παράγονται ὑπὸ ἀναλόγων αἰτιῶν. Πᾶν φυτόν, καὶ πᾶν

ἄνθος ἀκόμη λαλεῖ τόμους μαρτυριῶν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος. Πολύπλοκον ἐν τῇ κατασκευῇ του, φιλοκόμῳως ὥραϊον κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὴν ὑφήν του, ἕκαστον αὐτῶν ὁμιλεῖ περὶ σοφίας καὶ δεξιότητος ὑπερβαίνουσας τὴν ἀνθρωπίνην τοιαύτην. Πόσον μύωψ ἡ ἀλογία ἡ καυχομένη περὶ ἀνθρωπίνης ἐπιδεξιότητος καὶ ἰδιοφυίας, ἀποδίδουσα δ' ἀφετέρον εἰς τὸ ἀπλοῦν συμβεβηκὸς τὴν κανοικότητα, ἰσομετρίαν, καὶ ἁρμονίαν τῆς φύσεως, ἡ ἀναγνωρίζουσα τοῖς νόμοις τῆς φύσεως, ἐνῷ ἀφ' ἐτέρου ἀρνεῖται ὅτι ἡ φύσις αὕτη κέκμηται νοήμονος Νομοθέτου.

Τινὲς τῶν ἀρνούμενων τὴν ὑπαρξιν νοητικοῦ Δημιουργοῦ ἀξιοῦσιν ὅτι ἡ φύσις εἶναι ὁ μόνος Θεός, καὶ ὅτι ἐκ τῆς φύσεως παρήχθη πᾶσα ζωϊκὴ ἡ φναικὴ ἀνάπτυξις, ἄνευ οἰασθῆποτε διανοητικῆς διατάξεως, ἀλλὰ κυβερνώμενα, ὡς ἰσχυρίζονται, διὰ «τοῦ νόμου τῆς ἐπιζήσεως τῶν προσφυστέρων» κατὰ νόμον ἐξελίξεως.

Ἡ τοιαύτη θεωρία στερεῖται ἀποδείξεων, καθότι εἰς πᾶν τὸ περὶ ἡμᾶς βλέπομεν ὅτι τὰ διάφορα δημιουργήματα, κέκμηται ἕκαστον ὠρισμένον εἰς ὅριστον ὄργανισμόν, ὅστις δὲν ἐξελισσεται εἰς ἀνωτέρους ὁργανισμούς. Καίτοι δὲ οἱ εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην προσκείμενοι ἐπανειλημμένως κατέβαλον προσπάθειας, οὐδέποτε ἐπέτυχον εἴτε τὴν συγχώνευσιν τῶν διαφόρων εἰδῶν, εἴτε τὴν παραγωγὴν νέων ὠρισμένων ποικιλιῶν. Οὐδὲ ἐν ὑπάρχει παράδειγμα, καθ' ὃ ἐν εἶδος μετελλάγη εἰς ἕτερον εἶδος * Καίτοι δὲ ὑπάρχουσιν ἰχθύες, οἷτινες δύνανται πρὸς σιγμὴν νὰ χρησιμοποιήσωσι τὰ πτερυγία των ὡς πτέρυγας, καὶ πετάξωσιν ἐκτὸς τοῦ ὕδατος, καὶ βάτραχοι δυνάμενοι νὰ ῥῥῳσι, ταῦτα οὐδέποτε ἐγνώσθη ὅτι μετελλάγησαν εἰς πτηνά. Καίτοι δὲ ὑπάρχουσι εἰς μεταξὺ τῶν κτηνῶν φέροντα ἐλαχίστας πρὸς τὸν ἀνθρώπον ὁμοιότητας, ἐλλείπει παντελῶς ἡ ἀπόδειξις ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἐξελίχθη ἐκ τῶν τοιούτων κτηνῶν. Τούναντίον αἱ ἀνερευνήσεις

* Χάρῃ ἀναγνωστῶν τινῶν σημειοῦμεν ὅτι τοιαῦται μεταλλαγαὶ οἶαι αἱ μεταμορφώσεις τῶν καμπῶν εἰς χρυσαλλίδας, δὲν εἶναι μεταλλαγαὶ τῆς φύσεως. Ἡ κάμψη δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ νύμφη ἡ ἐκκολαφθεῖσα ἐκ τοῦ ὤσῳ τῆς χρυσαλλίδος.

ἀπέδειξαν ὅτι, καίτοι διάφοροι ποικιλία τῶν αὐτῶν εἰδῶν δύνανται νὰ παραχθῶσιν, εἶναι ὅλως ἀδύνατον τὸ συγχύσαι καὶ συγχωνεῦσαι τὰ διάφορα εἶδη, ἢ καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν νὰ ἐξε-
λιχθῇ ἐξ ἑτέρου. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν δύναται νὰ ἀξιωθῇ ὅτι ὁ ὄνος καὶ ὁ ἵππος, καίτοι ὁμοιάζοντα πρὸς ἄλληλα, συ-
γενεύωσιν, διότι καλῶς τυγχάνει γνωστὸν ὅτι τὸ σπέρμα αὐ-
τῶν εἶναι ἀτελές, καὶ δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ ἐκάτερον τῶν
εἰδῶν.

Ἀναμφιβόλως, ἐὰν ἡ ἄνους φύσις ἦν ὁ Δημιουργὸς, ἢ
ἐξελικτής, αὕτη ἤθελε συνεχίσει τὴν ἐνέργειαν καὶ πορείαν
αὐτῆς, καὶ δὲν ἤθελεν ὑπάρξει τοιοῦτόν τι ὡς ὠρισμένα εἶδη,
καθότι ἄνευ διανοητικότητος οὐδὲν ἤθελεν ἀφικθῇ εἰς ὠρι-
σμένας συνθήκας. Ἡ ἐξέλιξις ἤθελεν εἶσθαι γεγονὸς τὴν σή-
μερον, καὶ ἠθέλομεν βλέπει πέριξ ἡμῶν ἰχθεῖς μεταβαλλο-
μένους εἰς πτηνὰ, καὶ πτηνικοὺς εἰς ἀνθρώπους. Ἡ θεωρία
αὕτη, συμπεραίνομεν ὅθεν, ἀντίκειται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην
λογικὴν, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Ἱστορίαν, ὡς ἀξιούσα δι-
νοητικὰ ὄντα ἐδημιουργήθησαν ὑπὸ δυνάμεως στερουμένης
νοημοσύνης.

Ἄλλην τινὰ θεωρίαν, ἀφορῶσαν τὴν δημιουργίαν (ἐξερέσει
τῆς τοῦ ἀνθρώπου) διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἐξελίξεως, καὶ καθ' ἣς
οὐδεμίαν βλέπομεν σοβαρὰν ἀντίρρησην, συντόμως ἐκθέτομεν
ὡς ἑξῆς : Ἡ θεωρία αὕτη παραδέχεται ὅτι τὰ διάφορα εἶδη
τῆς σήμερον εἶναι σταθερὰ καὶ ἀμετάβλητα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ
τὸν ὁργανισμὸν ἢ τὸ εἶδος. Καίτοι δὲ οἱ παρόντες ὁργανισμοὶ
δύναται ν' ἀναπτυχθῶσιν εἰς πολὺ ἀνώτερα ὑποδείγματα, τὰ
εἶδη ταῦτα, ἢ οἱ ὁργανισμοὶ, θὰ παραμένωσιν ἀείποτε οἱ αὐτοί.
Ἡ θεωρία αὕτη ἀποδέχεται ἐπὶ πλέον ὅτι οὐδὲν τῶν στα-
θερῶν αὐτῶν εἰδῶν ὑπῆρξεν ἀρχικῶς οὕτω δημιουργηθέν,
ἀλλ' ὅτι εἰς τὸ ἀπώτατον παρελθὸν ταῦτα παρήχθησαν καὶ
ἀνεπτύχθησαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ διὰ βαθμιαίας λειτουργίας τῆς
ἐξελίξεως ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον. Αἱ ἐξελίξεις αὗται κατὰ
θεόθεν διατεταγμένους νόμους, ἐν τοῖς ὁποίοις αἱ τῶν τρο-
φῶν καὶ τοῦ κλίματος μεταβολαὶ σπουδαῖον διεδραμάτισαν
μέρος, δυνατὸν νὰ ἐξηκολούθησαν μέχρις οὗ τὰ σταθερὰ
ταῦτα εἶδη, ὡς σήμερον βλέπομεν ταῦτα, ὁριστικῶς ἀπεκα-

εεσάθησαν, καὶ πέραν τῆς ὁποίας ἀποκαταστάσεως πᾶσα μεταβολὴ ἀποβαίνει ἤδη ἀδύνατος, τοῦ τελείου σκοποῦ τοῦ Δημιουργοῦ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ ταῦτα, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐπιτελεσθέντος. Καίτοι δὲ ἐκάστη τῶν ποικίλων αὐτῶν οἰκογενειῶν, τῶν τε φυτῶν καὶ τῶν ζώων, τυγχάνει δεκτικὴ βελτιώσεως ἢ διαστροφῆς, οὐδεμία ἐξ αὐτῶν τυγχάνει ἐπιδεκτικὴ μεταβολῆς εἰς ἄλλας οἰκογενείας ἢ εἶδη, οὐδὲ δύνανται νὰ παραχθῶσιν αὐταὶ ἐξ ἄλλων εἰδῶν ἢ οἰκογενειῶν, Καίτοι ἐκάστη τούτων δύναται ν' ἀφικθῇ εἰς τὴν τελειότητα τοῦ σταθεροῦ αὐτῆς ὁργανισμοῦ, τοῦ σκοποῦ τοῦ Δημιουργοῦ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν φυσικὸν ὁργανισμόν ἐπιτελεσθέντος, πᾶσα περαιτέρω μεταβολὴ ὡς πρὸς τοῦτο ἀποβαίνει ἀδύνατος.

Ἰσχυρίζονται οὖν τὰ ἀρχέγονα φυτὰ καὶ ζῶα, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ παροῦσαι ὠρισμέναι ποικιλίαι προήλθον, ἐξέλιπον πρὸ τῆς τοῦ ἀνθρώπου δημιουργίας. Σκελετοὶ καὶ ὀρυκτὰ ζώων καὶ φυτῶν μὴ ὑπαρχόντων σήμερον, εὐρεθέντα ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς θεωρίας αὐτῆς. Ἡ τοιαύτη θεωρία οὐτε παραβλέπει οὐτε ἀπορρίπτει τὴν Γραφικὴν διδασκαλίαν οὐδὲ ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἄμυσον καὶ τέλειον δημιούργημα, πλάσθην κατὰ τὴν νοητικὴν καὶ ἡθικὴν εἰκόνα τοῦ ἑαυτοῦ Δημιουργοῦ, καὶ οὐχὶ παράγωγον κατὰ νόμον ἐξελίξεως, ὅστις πιθανῶς τυγχάνει κοινὸς διὰ τὴν λοιπὴν δημιουργίαν. Ἡ θεωρία αὕτη ἐπιδεικνύει λόγῳ ἀκυροῖ, ἀλλὰ μᾶλλον ὑποστηρίζει τὴν ἀξίωσιν τῆς Γραφῆς οὐδὲ φύσεως, ὡς αὕτη ὑπάρχει σήμερον, διδάσκει οὖν Νοητικὴ τις Ὑπαρξὶς διέταξε ταύτην, καὶ ὑπῆρξεν ἡ πρώτη αὐτῆς αἰτία. Ὡς πρᾶξις ἡ ἀνθρωπίνῃ λογικῇ πᾶν τὸ δυνατόν αὐτῇ ὅπως ἀνιχνεύῃ τὰ γνωστὰ γεγονότα εἰς λογικὰς καὶ προσηκούσας αὐτοῖς αἰτίας, ἀπ' ὧν ὅλα πάντα τὴν θέουσαν πίστιν εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως. Ἀλλ' ὅπισθεν ὅλον τοῦ πολυπλόκου μηχανισμοῦ τῆς φύσεως ἴσταται ἡ χεὶρ τοῦ μεγάλου αὐτῆς Πρωτοῦργου, τοῦ Νοητικοῦ καὶ Παντοδυνάμου Θεοῦ.

Δικαιούμεθα οὖν νὰ βεβαιώσωμεν οὐδὲ ὑπαρξὶς Νοητικοῦ Δημιουργοῦ εἶναι ἐναργῶς ἀποδεδειγμένη ἀλήθεια, ἢ ἀπόδειξις τῆς ὁποίας περιβάλλει ἡμᾶς πανταχόθεν, οὐ μὴν, ἀλλ' εὐρίσκειται εἰσέτι καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, διότι ἡμεῖς αὐτοὶ

ἔσμεν τεχνουργήματα Αὐτοῦ, τῶν ὁποίων πᾶσα νοητικὴ καὶ σωματικὴ δύναμις ὁμιλεῖ περὶ ὑπερθανμάστου δεξιότητος καὶ σοφίας, πέραν τῆς ἡμετέρας ἀντιλήψεως. Καὶ Αἰτὸς εἶναι ὡσαύτως ὁ Σχεδιαστὴς καὶ Δημιουργὸς τοῦ ὅ,τι ἡμεῖς καλοῦμεν φύσιν. Ἀξιοῦμεν ὅτι Αὐτὸς διέταξε καὶ ἐνεκατατέστησε τοὺς νόμους τῆς φύσεως, τὴν ὠραιότητα καὶ ἁρμονίαν τῆς λειτουργίας τῶν ὁποίων βλέπομεν καὶ θαυμάζομεν. Αὐτόν, Οὐτινος ἡ σοφία ἐσχεδίασε, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις συγκρατεῖ καὶ διευθύνει τὸ σύμπαν, τοῦ Ὀλοίου ἡ σοφία καὶ δύναμις ἀκαταμετρήτως ὑπερβαίνουσι τὴν ἡμετέραν, Αὐτὸν ὁρμεφύτως ἡμεῖς λατρεύομεν καὶ δοξάζομεν.

Τὸ κατανοῆσαι τὴν ὑπαρξιν τοῦ Παντοδυνάμου Αὐτοῦ Θεοῦ, δὲν δύναται εἰμὴ ἡ παντοδύναμος Αἰτοῦ ἰσχὺς νὰ ἐμπλήσῃ ἡμᾶς τρόμου, ἐκτὸς ἐὰν δυνηθῶμεν νὰ ἴδωμεν Αὐτὸν πλήρη τοιαύτης φιλανθρωπίας καὶ ἀγαθότητος πρὸς τὴν ἰσχὺν Αὐτοῦ ἀνταποκρινομένης. Καὶ περὶ τοῦ γεγονότος τούτου ὡσαύτως βεβαιούμεθα τελείως διὰ τῶν αὐτῶν μαρτυριῶν, τῶν τὴν ὑπαρξιν, δύναμιν καὶ σοφίαν Αἰτοῦ ἀποδεικνυσουσῶν. Καὶ οὐχὶ μόνον καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὑπάρχει Θεός, καὶ ὅτι ἡ δύναμις καὶ σοφία Αὐτοῦ ἀπείρως ὑπερβαίνουσι τὴν ἡμετέραν τοιαύτην, ἀλλὰ καταλήγομεν νὰ συμπεράνωμεν λογικῶς, ὅτι τὸ μέγιστον τῶν δημιουργηθέντων πραγμάτων δὲν εἶναι ὑπέρτερον τοῦ ἑαυτοῦ Δημιουργοῦ. Ἐντεῦθεν δεόν νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ἡ μεγίστη ἐκδήλωσις φιλανθρωπίας καὶ δικαιοσύνης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἐστὶ τόσον ὑποδεεστέρου σταδίου ἐκείνης τῆς τοῦ Δημιουργοῦ, ὅσον ἡ ἀνθρωπίνη σοφία καὶ δύναμις τυγχάνουσι ὑποδεέστεραι τῶν ἰδικῶν Του. Καὶ οὕτως ἔχομεν ἐνώπιον τῆς διανοητικῆς ἡμῶν ὄψεως τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ιδιότητας τοῦ μεγάλου Δημιουργοῦ. Εἶναι σοφός, δίκαιος, πλήρης ἀγάπης καὶ ἰσχυρός· τὸ δὲ στάδιον τῶν ιδιοτήτων Αὐτοῦ τυγχάνει, κατ' ἀνάγκην, ἀκαταμετρήτως εὐρύτερον τοῦ σταδίου τῶν μεγίστων ἐκ τῶν δημιουργημάτων Του.

Ἄλλ' ἐπὶ πλέον : καταλήξαντες εἰς τὸ λογικὸν τοῦτο συμπέρασμα ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπαρξιν καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἡμετέρου Δημιουργοῦ, ὥς ἐρωτήσωμεν, τί θὰ ἡδυνάμεθα νὰ

προσδοκῶμεν παρὰ τοιούτου ὄντος ; Καὶ ἡ ἐρώτησις ἐπέρχεται, ὅτι ἡ κατοχὴ τῶν τοιούτων ἰδιοτήτων λογικῶς συνεπάγεται τὴν ἐξάσκησιν, ἢ χρῆσιν αὐτῶν. Ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ δέον νὰ χρησιμοποιηθῇ, συμφώνως πρὸς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν—σοφῶς, δικαίως καὶ εὐεργετικῶς. Οἰαδήποτε ἐνδέχεται νὰ ᾧσιν τὰ πρὸς τὸ τέλος μέσα, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἐνέργεια τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως, ἡ τελικὴ ἔκβασις δέον νὰ εἶναι συνεπὴς πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὸν χαρακτήρα Αὐτοῦ, καὶ πᾶν βῆμα ταύτης νὰ ἐπικυρῶται ὑπὸ τῆς ἀπείρου Αὐτοῦ σοφίας.

Τί ἄλλο δὲ θὰ ἡδύνατο νὰ εἶναι μᾶλλον λογικὸν τῆς τοιαύτης ἐξασκίσεως δυνάμεως, ὥς βλέπομεν ταύτην ἐκδηλουμένην ἐν τῇ δημιουργίᾳ ἀπειραρίθμων πέριξ ἡμῶν κόσμων, καὶ ἐν τῇ θαυμασίᾳ τῆς γῆς ποικιλίᾳ ; Τί ἄλλο θὰ ἦτο μᾶλλον ἔλλογον ἀπὸ τὴν δημιουργίαν ἀνθρώπου πεπροικισμένου μὲ λόγον καὶ κρίσιν, ἱκανοῦ ν' ἀντιλαμβάνηται τῶν ἔργων τοῦ ἑαυτοῦ Δημιουργοῦ, καὶ κρίνῃ περὶ τῆς δεξιότητος Αὐτοῦ—σοφίας, δικαιοσύνης, δυνάμεως καὶ ἀγάπης ; Πάντα ταῦτα τυγχάνουσι λογικά, καὶ ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς τὰ γνωστὰ ἡμῖν γεγονότα.

Καὶ ἤδη ἔρχεται ἡ τελικὴ ἡμῶν πρότασις : Δὲν ἐπεταί ὡς σύμφωνον πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον τὸ ὑποθέσαι ὅτι, τοιοῦτον ἀπείρως σοφὸν καὶ ἀγαθὸν ὄν, δημιουργήσαν πλάσμα ἱκανὸν νὰ ἀντιλαμβάνηται καὶ ἐκτιμᾷ Αὐτὸν καὶ τὸ ἑαυτοῦ σχέδιον, ἥθελε κινήθῃ ὑπὸ τῆς ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης αὐτοῦ νὰ ἐφοδιάσῃ τὰς χρείας τῆς φύσεως τοῦ πλάσματός Του, παρέχων αὐτῷ μίαν ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΝ ; Δὲν ἤθελεν εἶσθαι λογικὴ ὑπόθεσις ὅτι ὁ Θεὸς ἤθελε προμηθεύσει τῷ ἀνθρώπῳ πληροφορίας ὅσον ἀφορᾷ τὸν σκοπὸν τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως, καὶ τῶν περὶ τοῦ μέλλοντος σχεδίων Του ; Τοῦναντίον δὲν ἤθελεν εἶσθαι παράλογον, διατεινόμεθα, τὸ ὑποθέσαι ὅτι τοιοῦτος Δημιουργὸς ἤθελε ποιήσει τοιοῦτον δημιούργημα, οἷος ὁ ἄνθρωπος, προικίσει αὐτὸν μὲ ἱκανότητα λογικοῦ εἰσδύοντος εἰς τὸ μέλλον, καὶ ἐν τούτοις νὰ μὴ παράσχη ἀποκάλυψιν τινα τῶν ἑαυτοῦ σχεδίων ὅπως ἀντίαποκριθῇ πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ πλάσματός Του ἐφάσεις ; Τοιαύτη πο-

λιτεία ἤθελεν εἶσθαι παρὰ λόγον, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸν χαρακτήρα, τὸν ὁποῖον ἐλλόγως ἀποδίδομεν εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐναντίον τῆς δεούσης πορείας Ὁντος, διαπνεομένου ὑπὸ δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης.

Δυνάμεθα μάλιστα νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι ἐν τῷ δημιουργεῖν τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν ἡ Θεία Σοφία ἔκρινεν ἀσύμφωρον νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ γνώσιν τῆς μελλούσης αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως, καὶ τῆς συμμετοχῆς αὐτοῦ ἐν τοῖς σχεδίοις τοῦ Ἐαυτοῦ Δημιουργοῦ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἥτε Θεία Δικαιοσύνη, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ Θεία Ἀγάπη ἤθελον ἐπιμείνει ἵνα τὸ ὄν τοῦτο, ὁ ἄνθρωπος, γείνῃ τόσον πεπερασμένος ὡς πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἰκανότητα, ὥστε νὰ μὴ βασανίζεται διαρκῶς, καὶ μαστίζεται ὑπὸ ἀμφιβολιῶν, φόβων, καὶ ἀγνοίας, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ Θεία Δύναμις ἤθελε χρησιμοποιηθῇ ἐντὸς τοιούτων μόνον ὁρίων. Τὸ γεγονός, ὅθεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κέκτεται ἰκανότητα ἀντιλήψεως καὶ ἐκτιμήσεως τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θείου σχεδίου, λαμβανόμενον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ἀνομολογούμενον χαρακτήρα τοῦ Πλάσιον του, εἶναι ἐπαρκὴς λόγος ὅπως ἀπεκδεχώμεθα ὅτι ὁ Θεὸς ἤθελε παραχωρήσει τοιαύτην τινὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἐν τοιούτῳ χρόνῳ καὶ τρόπῳ ὡς ἡ σοφία αὐτοῦ ἤθελεν ἐγκρίνει. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν λογικὰ ἐξαγόμενα ὑπ' ὅριον, καὶ ἂν ἀκόμη ἡγνοοῦμεν ὅπως τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ὁ ὁρθὸς λόγος ἤθελε πειθαναγκάσῃ ἡμᾶς νὰ προσδοκῶμεν καὶ διατελῶμεν ἐπάγρυπνοι διὰ τοιαύτην τινὰ ἀποκάλυψιν οἷα ἡ Γραφή ἀξιοῖ ὅτι εἶναι. Πρὸς τούτοις, παρατηροῦντες τὴν τάξιν καὶ ἁρμονίαν τῆς κτίσεως ἐν γένει, τίνι τρόπῳ τὰ διάφορα οὐράνια σώματα καὶ συστήματα, ὡς ἐν μεγαλοπρεπεῖ παρελάσει, τηροῦσι χῶρον καὶ χρόνον, δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ εἰκάσωμεν ὅτι αἱ ὑποδεέστεραι ἀνωμαλῖαι, οἷα οἱ σεισμοί, κυκλῶνες, κ.λ.π., εἰσι μόνον ἐνδείξεις τοῦ ὅτι ἡ συνεργασία τῶν διαφορῶν στοιχείων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δὲν τυγχάνει εἰσέτι ἐν τῷ παρόντι τελεία. Μία δὲ ἐπιβεβαίωσις ὅτι τὰ πάντα ἐπὶ τέλους ἔσονται ποτε τέλεια, καὶ ἐν πλήρει πρὸς ἄλληλα ἁρμονία ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἐν τῷ οὐρανῷ, μετὰ τινος συνάμα ἐξηγήσεως τοῦ διατι δὲν τυγχάνουσι τοιαῦτα ἐν τῷ παρόντι, εἰσὶν ἀπαιτήσεις, αἵτινες δὲν εἶναι οὔτε παράλογοι διὰ λογικὸν

ἄνθρωπον νὰ τὰς προβάλλῃ, οὐδὲ διὰ τὸν Δημιουργόν, τοῦ ὁποίου ἡ σοφία, δύναμις καὶ καλοκάγαθία οὕτως ἐκδηλοῦνται καὶ ἀποδεικνύονται, — νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ταύτας. Ἐντεῦθεν δέον νὰ ἀπεκδεχώμεθα τὴν ἐκζητουμένην ταύτην ἀποκάλυψιν ὥς μέλλουσιν νὰ διαλαμβάνῃ τοιαύτην τινὰ διαβεβαίωσιν, ὥς ἐπίσης καὶ τοιαύτην ἐπεξηγήσιν.

Ἀποδείξαντες ὥς λογικὴν τὴν προσδοκίαν ἀποκαλίψεως τοῦ θελήματος καὶ σχεδίου τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ ἡμέτερον γένος, θέλομεν ἐξετάσει εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον τὸν γενικὸν τῆς Ἀγ. Γραφῆς χαρακτήρα, ἥτις Γραφή ἀξιοῖ ὅτι εἶναι τοιαύτη ἀκριβῶς ἀποκάλυψις. Ἐὰν δὲ παρουσιάσῃ τὸν τοῦ Θεοῦ χαρακτήρα ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς ὅτι ὁ ὁρθὸς λόγος ὑπαγορεύει, ὥς ἐν τοῖς προηγηθεῖσιν εἶδομεν, δέον νὰ συμπεράνωμεν ὅτι αὕτη ἀποδεικνύει οὕτως ἑαυτὴν ὥς οὖσαν τὴν ἀναγκαιοῦσαν καὶ κατὰ λόγον προσδοκωμένην παρὰ Θεοῦ ἀποκάλυψιν, καὶ δέον νὰ ἀποδεχθῶμεν τότε τὴν μαρτυρίαν αὐτῆς ὥς τοιαύτην. Ἐὰν τὰ διδάγματα ταύτης εἰσὶ παρὰ Θεοῦ; τότε, τελείως κατανοούμενα, θὰ συμφωνῶσι πρὸς τὸν χαρακτήρα Αὐτοῦ, ὅστις χαρακτήρ, ὥς ὁ ὁρθὸς λόγος βεβαιοῖ ἡμῶς, εἶναι τέλειος τὴν σοφίαν, δικαιοσύνην, ἀγάπην καὶ δύναμιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἡ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΩΣ ΘΕΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ ΛΟΓΟΥ ΘΕΩΡΟΥΜΕΝΗ

Αἱ ἀξιότητες τῆς Γραφῆς καὶ αἱ κατ' ἐπιφάνειαν ἀποδεί-
ξεις αὐτῆς περὶ ἀξιοπιστίας. — Ἡ ἀρχαιότης καὶ δια-
τήρησις ταύτης. — Ἡ ἠθικὴ ταύτης ἐπίδρασις. — Ἐλα-
τήρια τῶν συγγραφέων. — Γενικὸς χαρακτὴρ τῶν γρα-
φομένων — Τὰ βιβλία τοῦ Μωϋσέως. — Ὁ νόμος τοῦ Μω-
ϋσέως. — Ἰδιορρυθμία τῆς ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ἰδρυθεί-
σης Κυβερνήσεως — Ἄν ἦτο σύστημα ἱεροκρατείας. —
Ὅδηγίαι πρὸς τοὺς πολιτικοὺς ἄρχοντας. — Πλούσιοι
καὶ πτωχοὶ ἐν ἴσῃ μοίρᾳ ἐνώπιον τοῦ νόμου. — Προά-
σπονδισ κατὰ ἀποπειρῶν πρὸς διαφθορὰν ἢ καταπάτη-
σιν των δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ. — Τὸ ἱερατεῖον οὐχὶ
εἰδικῶς εὐνοούμενη τις τάξις, τινὶ τρόπῳ συνετηρεῖτο,
κλπ. — Προληπτικαὶ διατάξεις κατὰ τῆς καταθλίψεως
τῶν ξένων, χερῶν, ὀρφάνων καὶ δούλων. — Οἱ προφῆ-
ται τῆς Γραφῆς. — Ὑπάρχει κοινὸς τις δεσμός ἐνότητος
μεταξὺ τοῦ νόμου, τῶν προφητῶν καὶ τῶν τῆς Καινῆς
Διαθήκης συγγραφέων; — Τὰ θαύματα οὐχὶ ἀντικεί-
μενα τῷ ὁρθῷ λόγῳ. — Τὸ λογικὸν συμπέρασμα.

Ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι ἡ δᾶς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλευ-
θερίας. Ἡ ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἐπ' ἀγαθῷ ἐπίδρασις ταύτης
ἔχει ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ τῶν μεγαλητέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν,
καίτοι οὗτοι, προσέβλεψαν εἰς αὐτὴν κατὰ μέγα μέρος διὰ
μέσου τῶν διαφορῶν διςπτῶν τῶν διαμαχομένων δογμάτων,
τὰ ὁποῖα, καίτοι τὴν ὑπεροχὴν τῆς Γραφῆς ἀναγνωρίζοντα,
διαστρέφουσι τὰς διδασκαλίας ταύτης οἰκτιρῶς. Τὸ μέγα καὶ
ἀρχαῖον αὐτὸ βιβλίον, ἄνευ μὲν προϋέσεως ἀλλ' ἀξιοθρη-
νῆτως, παραμορφοῦται ὑπὸ τῶν φίλων αὐτοῦ, πλεῖστοι τῶν
ὁποίων ἠθέλον καταθέσει καὶ τὴν ζωὴν των χάριν αὐτοῦ.
Καὶ ἐν τούτοις οὗτοι προσάπτουσι εἰς αὐτὸ μᾶλλον ζωτικο-
τέραν βλάβην, ἢ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, ἀξιοῦντες τὴν παρ' αὐτοῦ
ὑποστήριξιν τῶν ἐπὶ μακρὸν εὐλαβουμένων παρανοήσεων
τῶν ἀληθειῶν του, αἵτινες ἐκληρονομήθησαν αὐτοῖς διὰ τῶν
ποραδόσεων τῶν πατέρων των. Εἶθε οἱ τοιοῦτοι νὰ ἡγέροντο

τοῦ ὕπνου, ὅπως ἀνερευνήσωσι τὸν χρησμόν των αὐτόν, καὶ περιαγάγωσιν εἰς σύγχυσιν τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, ἀφοπλίζοντες αὐτοὺς τῶν ὅπλων των.

Ἀφοῦ τὸ φῶς τῆς φύσεως αὐτῆς ὁδηγεῖ ἡμᾶς ν' ἀπεκδεχώμεθα πληρεστέραν τινὰ παρὰ Θεοῦ ἀποκάλυψιν, παρ' ἐκείνην τὴν ὅποιαν ἡ φύσις αὐτὴ παρέχει ἡμῖν, ἡ ἐρθηφορονοῦσα διάνοια θὰ παρασκευάσῃ ἑαυτὴν πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀξιώσεων οἰουδήποτε ἔργου ὑποτιθεμένου ὡς ὄντος θείας ἀποκαλύψεως, τὸ ὁποῖον φέρει εὐλόγους ἐπιφατικὰς ἀποδείξεις τῆς φιλαληθείας τῶν τοιούτων αὐτοῦ ἀξιώσεων. Ἡ Γραφὴ αὕτη ἀξιοῖ ὅτι τυγχάνει τοιαύτη παρὰ Θεοῦ ἀποκάλυψις, καὶ ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς μὲ ἐπαρκεῖς τοιαύτας ἐπιφατικὰς μαρτυρίας, ὡς πρὸς τὴν πιθανὴν ὁρθότητα τῶν ἀξιώσεων της, παρέχει δὲ ἡμῖν εὐλογον ἐλπίδα ὅτι μᾶλλον ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἔρρενα θέλει ἀποκαλύψει πληρεστέρας καὶ θετικωτέρας ἀποδείξεις, ὅτι αὕτη ὄντως τυγχάνει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Γραφὴ εἶναι τὸ ἀρχαιότατον τῶν ὑπαρχόντων βιβλίων· ἔχει δὲ ἐπιζῆσει τῶν τρικυμιῶν τριάκοντα ὅλων αἰώνων. Οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι προσπαθήσει ὅπως, διὰ παντὸς δυνατοῦ μέσου ἐξοντώσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Τὴν ἔκρησαν, ἔθαψαν, καὶ τὸ ἔχειν αὐτὴν ἀνὰ χεῖρας ἀνηγόρευσαν ἔγκλημα τιμωρούμενον διὰ θανάτου οἱ μᾶλλον δὲ ἄσπονδοι καὶ ἀνηλεεῖς διωγμοὶ διεξήχθησαν κατὰ τῶν τρεφόντων πίσιν εἰς ταύτην, ἀλλὰ, μεθ' ὅλα ταῦτα, τὸ βιβλίον αὐτὸ ζῇ. Σήμερον δὲ ἐνῶ πλεῖστοι τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς κοιμῶνται ἐν τῷ τάφῳ, ἑκατοντάδες δὲ τόμων, συγγραφέντων ὅπως δημιουργήσωσι δυσπιστίαν εἰς ταύτην, καὶ ἀνατρέψωσι τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς, ἔχουσιν ἀπὸ πολλοῦ ἤδη λησμονηθῇ, ἡ Γραφὴ εἰσέδυσεν εἰς πᾶν ἔθνος καὶ γλώσσαν τῆς γῆς, εἰς τριακοσίας περίπου γλώσσας μεταφρασθεῖσα μέχρι τοῦδε. Τὸ γεγονός αὐτό, καθ' ὃ τὸ βιβλίον τοῦτο ἐπέζησε τόσων αἰώνων μεθ' ὅλας τὰς ἀπαραδειγματίστους προσπαθείας πρὸς ἐξοστράκισιν καὶ καταστροφὴν αὐτοῦ, τυγχάνει τοῦλάχιστον ἰσχυρὰ περιστατικὴ μαρτυρία ὅτι, Ὁ Μέγας ὦν, τὸν Ὅποιον τὸ βιβλίον τοῦτο ἀξιοῖ ὡς Ἐαντοῦ Συγγραφέα, ὑπῆρξεν ἐξίσου καὶ ὁ Συντηρήσας καὶ Διαφυλάξας αὐτό.

Εἶναι ἐπίσης ἀληθές ὅτι ἡ ἡθικὴ τῆς Γραφῆς ἐπίδρασις ὑπῆρξεν ἀείποτε ὁμοειδῶς ἐπ' ἀγαθῷ. Οἱ ἐπιμελῶς μελετῶντες τὰς σελίδας ταύτης σταθερῶς ἀνυψοῦνται εἰς ἀγνωτέραν ζωὴν. Πολλοὶ ἄλλοι θρησκευτικαὶ καὶ ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐπιστημῶν συγγραφαὶ ἀπέβησαν πρὸς καλόν, ἐξηγένησαν καὶ ἠεργέτησαν τὴν ἀνθρωπότητα ἐν τινι μέτρῳ. Ἀλλὰ πάντα ὁμοῦ τὰ βιβλία ταῦτα ἀπέτυχον εἰς τὸ νὰ προσπορίσωσι τὴν χαράν, τὴν εἰρήνην καὶ μακαριότητα εἰς τὴν στεναύουσαν κτίσιν, τὴν ὁποίαν ἡ Γραφή ἐπέφερεν εἰς ἀμφοτέρους πλουσίους τε καὶ πτωχοὺς, ἁμαρτῆς τε καὶ εὐπαιδεύτους. Ἡ Γραφή δὲν εἶναι βιβλίον ὅπως ἀναγινώσκηται ἀπλῶς καὶ ὥς ἔτυχεν, εἶναι βιβλίον χρῆζον μελέτης μετὰ ἐπιμελείας καὶ περισκέψεως· διότι αἱ βουλαι τοῦ Θεοῦ εἶναι ἕψηλότεραι τῶν βουλῶν ἡμῶν, καὶ αἱ ὁδοὶ Αὐτοῦ τῶν ὁδῶν ἡμῶν. Ἐὰν δὲ ἐπιθυμῶμεν νὰ κατανοήσωμεν τὸ σχέδιον καὶ τὰς βουλὰς τοῦ ἀπείρου Θεοῦ, δεόν νὰ κλίνωμεν πάσας ἡμῶν τὰς ἐνεργείας πρὸς τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον. Οἱ πλουσιώτεροι τῆς ἀληθείας θησανροὶ δὲν εὗρισκονται πάντοτε ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας.

Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους καταδεικνύει καὶ ἀναφέρεται εἰς ἓνα ὑπέροχον χαρακτῆρα, Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, τὸν ὁπεῖον ἀξιοῖ ὅτι εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸ ὄνομα Αὐτοῦ, τὸ ἀξίωμα καὶ ἔργον Του προβάλλονται ἐν αὐτῷ περιφανῇ καὶ περίβλεπτα. Ὅτι ἀνθρώπος τις ὀνόματι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ἐξῆσε, καὶ ὑπῆρξεν, ὁπωσδήποτε, ἀξιοσημείωτος κατὰ τὸν χρόνον τὸν ὑπὸ τῶν συγγραφέων τῆς Γραφῆς ὑποδεικνύμενον, τυγχάνει ἐκτὸς τῆς Γραφῆς ἱστορικὸν γεγονὸς, ποικιλοτρόπως καὶ τελείως ἐπιβεβαιούμενον. Ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὗτος ἐσταυρώθη, διότι κατέστησεν ἑαυτὸν μισητὸν παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τῷ ἱερατικῷ αὐτῶν, εἶναι ἐπὶ πλέον ἕτερον γεγονὸς ὑπὸ τῆς ἱστορίας ἐπικυρούμενον, καὶ ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν συγγραφέων τῆς Καινῆς Διαθήκης παρεχομένων ἡμῖν μαρτυριῶν. Οἱ δὲ συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης (τοῦ Παύλου καὶ Λουκᾶ ἑξαιρουμένων), ἐπῆρξαν προσωπικοὶ γνώριμοι καὶ μαθηταὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, τοῦ ὁποίου τὰς διδασκαλίας οὗτοι ἐκθέτουσιν ἡμῖν.

Ἡ ὑπαρξίς οἰουμένη ποτε βιβλίον προϋποθέτει ἐλατήριόν τι ἐκ μέρους τοῦ συγγραφέως του. Ἐρωτῶμεν ὅθεν, ὅποια ἄρα ἐλατήρια ἐνέπνευσαν τοὺς ἄνδρας αὐτοὺς νὰ ἐγκολπωθῶσι τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ; Οὗτος κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἐσταυρώθη ὡς κακοῦργος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, οἱ μᾶλλον θεοσεβεῖς τῶν ὁποίων συγκατετέθησαν εἰς τοῦτο, καὶ ἀπήτησαν τὸν θάνατον Αὐτοῦ, ὡς ἀνθρώπου μὴ δικαιουμένου νὰ ζῇ. Υἱοθετήσαντες δὲ καὶ ἐγκολπωθέντες τὴν ἰστορίαν Του, καὶ ἐπιδόσαντες εἰς τὴν διάδοσιν τῶν διδασκαλιῶν Αὐτοῦ, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀντεμετώπισαν ἀφόβως περιφρόνησιν, στερήσεις καὶ ἀσπόνδους διωγμούς, διεκινδύνευσαν αὐτὴν τὴν ζωὴν των, καὶ εἰς πολλὰς μάλιστα περιστάσεις ὑπέστησαν μαρτύριον. Ἀποδεχόμενοι ὅτι ἐφ' ὅσον ἔζη ὁ Ἰησοῦς ὑπῆρξεν ὄντως περιβλεπτός προσωπικότης κατὰ τε τὴν ζωὴν καὶ τὴν διδασκαλίαν Αὐτοῦ, ὅποιον ἄρα γε νὰ εἶναι τὸ ἐλατήριον, δι' οἷονδήποτε ἐξ αὐτῶν, ὥστε νὰ ἐγκολπωθῇ καὶ συνταυτίσῃ ἐαυτὸν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν Του, ἰδίως μετὰ τὸν θάνατον Αὐτοῦ; — Καὶ μάλιστα λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ θάνατος αὐτοῦ ὑπῆρξε τοσοῦτον ἐπονείδιστος; Ἐὰν δὲ ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ συγγραφεῖς οὗτοι ἐφέυρον ἀφ' ἐαυτῶν τὰ διηγήματά των ταῦτα, καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦν ὁ φαντασιώδης ἢ ἰδεώδης ἥρωας αὐτῶν, πόσον παράλογον ἤθελεν εἶσθαι τὸ ὑποθέσαι ὅτι ἄνθρωποι, σώας ἔχοντες τὰς φρένας, ἀφοῦ ἐπέμενον ἀξιοῦντες ὅτι Αὐτὸς ἦν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐγεννήθη ὑπερφυσικῶς, ἦν κάτοχος ὑπερφυσικῶν δυνάμεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐθεράπευσε λεπρούς, ἐπανάφερε τὴν ὄρασιν εἰς ἀνθρώπους τυφλοὺς ἐκ γενετῆς, ἔκαμε τοὺς κωφοὺς νὰ ἀκούωσι, καὶ προσέτι, ἀνέστησε νεκρούς — πόσον λίαν παράλογον τὸ ὑποθέσαι ὅτι οὗτοι ἤθελον ἀποπερατώσει τὴν ἱστορίαν τοῦ τοιούτου χαρακτῆρος ἐκδέτοντες ὅτι, μικρὰ ὁμὰς ἐκ τῶν ἐχθρῶν του ἐθανάτωσεν αὐτὸν ὡς κακοῦργον, ἐνῶ πάντες οἱ φίλοι καὶ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ μετὰ τούτων αὐτοὶ οὗτοι οἱ συγγραφεῖς, ἐγκατέλιπον αὐτὸν καὶ ἔφυγον κατὰ τὴν κρίσιν ἐκείνην στιγμήν;

Τὸ γεγονός ὅτι ἡ κοσμικὴ ἱστορία διαφωνεῖ ἐν τισι σημείοις πρὸς τοὺς συγγραφεῖς αὐτοὺς δὲν πρέπει νὰ παροδηγήσῃ

ἡμᾶς ὥστε νὰ θεωρήσωμεν τὰ ὑπομνήματά των ὡς ἀναληθῆ. Οἱ οὕτω τυχόν συμπεραίνοντες δέον νὰ ἀπονεύωσι ἐλατήριόν τι εἰς τοὺς συγγραφεῖς αὐτοὺς, καὶ ἀποδείξωσιν αὐτὸ ὡς κινήσαν αὐτοὺς νὰ ἐκθέσωσι ψευδῇ γεγονότα. Ὅποια ἄρᾳ γε ἐλατήρια ἠδύνατο νὰ παρορμήσωσιν αὐτοὺς πρὸς τοῦτο ; Ἡδύναντο οὗτοι λογικῶς νὰ ἐλπίζωσιν ἐκ τούτου ὑλικά ἀγαθὰ, φήμην, ἰσχύν, ἢ οἷονδῆποτε γήινον πλεονέκτημα ; Ἡ πτωχεία τῶν φίλων τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἡ ἀντιδημοτικότης αὐτοῦ τοῦ ἡρώδους των παρὰ τοῖς ἰσχύουσι θρησκευτικοῖς ἡγέταις τῆς Ἰουδαίας, ἀναιροῦσι πᾶσαν τοιαύτην ἰδέαν, ἐνῶ, ἀφ' ἑτέρου, τὰ γεγονότα ὅτι οὗτος ἀπέθανεν ὡς κακοποιός, ὡς διαταράσσων τὴν εἰρήνην, καὶ ὅτι εἶχε δυσφημηθῇ καὶ καταφρονηθῇ, οὐδεμίαν ὑπέσχοντο ἐλπίδα ἐπιζήλου φήμης, καὶ ἐπιγείων πλεονεκτημάτων εἰς ἐκείνους, οὔτινες ἤθελον ἀποπειραθῇ νὰ ἐπανιδρύσωσι τὴν διδασκαλίαν του. Ἀπ' ἐναντίας, ἐὰν τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ σκοπὸς τῶν κηρυξάντων τὸν Ἰησοῦν, δὲν ἤθελον οὗτοι ἐγκαταλείπει τοῦτον τάχιστα, ἅμα ὡς εὔρον ὅτι τὸ ἔργον των ἐπέφερεν αὐτοῖς δυσφημίαν, διωγμούς, φυλακίσεις, ραβδισμούς, καὶ προσέτι θάνατον ; Ἡ λογικὴ σαφῶς διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ἄνθρωποι σῆτινες ἐθυσίασαν οἰκογένειαν, φήμην, τιμὰς καὶ ζωήν, οἷτινες ἔζησαν οὐχὶ πρὸς παροῦσάν τινα ἱκανοποίησιν, ἀλλὰ τῶν ὁποίων ὁ θεμελιώδης σκοπὸς ὑπῆρξεν ἡ ἡθικὴ ἐξύψωσις τῶν ὁμοίων των, καὶ οἱ ὁποῖοι διετύπωσαν ἡθικὴν ὑψίστου παραδείγματος, οὐχὶ μόνον κατεῖχοντο ὑπὸ τινος ἐλατηρίου, ἀλλ' ἐπίσης ὅτι τὸ ἐλατήριον αὐτῶν δέον νὰ ὑπῆρξεν ἄγνόν, καὶ ὁ σκοπὸς αὐτῶν ἐξόχως ὑπέροχος. Ἡ λογικὴ ἐπὶ πλέον ὑπαγορεύει ὅτι ἡ μαρτυρία τῶν τοιούτων ἀνθρώπων, τῶν ὑπὸ ἁγνῶν καὶ ἀγαθῶν ἐλατηρίων καὶ μόνον κινουμένων, εἶναι δεκαπλασίως ἀξία τῆς βαρύτητος καὶ ὑπολήψεως τῶν κοινῶν συγγραφῶν. Οὔτε ἦσαν φανατικοὶ οἱ ἄνδρες οὗτοι οὗτοι ἦσαν ἄνθρωποι ὑγιοῦς καὶ λογικῆς διανοίας, καὶ ἀνὰ πᾶσαν περίπτωσιν παρείχον τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἐαυτῶν πίστεως καὶ ἐλπίδος, καὶ διετέλεσαν μέχρι τέλους καρτερικῶς πιστοὶ εἰς τὰς ἐλλόγους ἐκείνας πεποιθήσεις των.

Ὅτι δὲ παρατηρήσαμεν ἐνταῦθα τυγχάνει ὡσαύτως ἐφαρ-

μόσιμον ἐπὶ τῶν διαφορῶν συγγραφέων τῆς παλαιᾶς Διαθήκης. Οὗτοι ἦσαν ἄνδρες σημαντικοὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν Κύριον πισιότητά των. Ἡ δὲ ἱστορία αὕτη τόσον ἀμερολήπτως ἀναγράφει καὶ ἐλέγχει τὰς ἀδυναμίας καὶ ἐλλείψεις των, ὅσον συνιστᾷ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν πισιότητά των. Τὸ τοιοῦτον δεόν νὰ ἐκπλήξῃ ἐκείνους οἵτινες ὑποθέτουσι τὴν Γραφὴν ὡς ἱστορικὸν κατασκευάσμα, ἐπινοηθὲν ὅπως ἐμπνεύσῃ σεβασμὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τι θρησκευτικὸν σύστημα. Ἄλλ' ὅτι ἐπικυροῖ τὴν Γραφὴν ὡς ἀλήθειαν εἶνε ἡ ἐν αὐτῇ παρατηρουμένη εὐθύτης. Ἀπατεῶνες, ἐπιθυμοῦντες νὰ παραστήσωσιν ἄνθρωπὸν τινα ὡς μέγαν, καὶ ἰδίως ἐὰν ἀποβλέπωσι νὰ παραστήσωσι τὰ παρ' αὐτοῦ γεγραμμένα ὡς θεόπνευστα, ἡθέλον ἀναμφιβόλως ζωγραφίσει τὸν χαρακτῆρα τοῦ τοιούτου ἀνθρώπου ἀμεμπτον καὶ εὐγενῆ εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν. Τὸ γεγονὸς ὅτι τοιαύτη μέθοδος δὲν ἐπεδιώχθη ἐν τῇ Γραφῇ, εἶναι λογικῇ ἀπόδειξις ὅτι δὲν συνετάχθη αὕτη δολίως, καὶ πρὸς ἐξαπάτην.

Ἐχόντες, λοιπὸν, λόγους ὅπως προσδοκῶμεν ἀποκάλυψιν τοῦ θελήματος καὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐρίσκοντες ὅτι ἡ Γραφή, ἣτις ἀξιοῖ ὅτι εἶναι ἡ τοιαύτη ἀποκάλυψις, συνεγράφη παρ' ἀνθρώπων τῶν ὁποίων τὰ ἐλατήρια οὐδένα ἐχομεν λόγον ὅπως ἀμφισβητήσωμεν, ἀλλ' εἰς τὰ ὁποῖα, τοῦναντίον, βλέπομεν πάντα λόγον ὅπως τὰ ἐπιδοκιμάζωμεν, ἃς ἐξετάσωμεν τὸν χαρακτῆρα τῶν γραφομένων, τῶν ὡς θεόπνευστων ἀξιουμένων, ἵνα ἰδωμεν ἐὰν τὰ διδάγματα αὐτῶν ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὸν χαρακτῆρα, τὸν ὁποῖον, **ΛΟΓΙΚΩΣ** **ΟΚΕΠΤΟΜΕΝΟΙ**, ἀπεδώκαμεν τῷ Θεῷ, καὶ ἐὰν φέρωσιν ἑσωτερικὰς μαρτυρίας τῆς φιλαληθείας αὐτῶν.

Τὰ πρῶτα πέντε βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης, καὶ πλεῖστα τῶν τῆς Παλαιᾶς, εἶναι ἀφηγήσεις ἢ ἱστορίαι γεγονότων γνωστῶν εἰς τοὺς συγγραφεῖς, ἐγγυωμένης τῆς ἀκριβείας των ὑπὸ τοῦ ἰδίου αὐτῶν χαρακτῆρος. Εἶναι τοῖς πᾶσι κατὰδηλον ὅτι δὲν ἀπαιτεῖτο εἰδικὴ τις ἀποκάλυψις ὅπως ἀπλῶς εἰπωσι τὴν ἀλήθειαν περὶ γεγονότων πρὸς τὰ ὁποῖα οὗτοι διατέλουν οἰκείως καὶ τελείως συσχετισμένοι. Ἐν τούτοις, ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἠνδόκησε νὰ παράσχη εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀποκάλυψιν, τὸ

γεγονος ὅτι αἱ ἱστορίαι αὐταὶ παρελθόντων γεγονότων σχετίζονται πρὸς τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην, ἥθελεν εἶσθαι ἐπαρκῆς βάσις ὅπως λογικῶς συμπεράνωμεν ὅτι ὁ Θεὸς ἥθελεν ἐπιβλέπει καὶ διευθετήσῃ τὰ πράγματα οὕτως, ὥστε ὁ ἐλλικρινῆς συγγραφεύς, τὸν ὁποῖον διὰ τὸ ἔργον αὐτὸ ἐξέλεξεν, ἀχθῇ ὑπ' Αὐτοῦ εἰς συνάφειαν πρὸς τὰ ἀναγκαῖα αὐτὰ γεγονότα. Ἡ ἀξιοπιστία τῶν ἱστορικῶν αὐτῶν μερῶν τῆς Γραφῆς βασίζεται σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος καὶ τῶν ἐλατηρίων τῶν συγγραφέων των. Ἀγαθοὶ ἄνδρες δὲν ἐκφέρουσι ψευδολογήματα. Καθαρὰ πηγὴ δὲν ἐκρέει πικρὰ ὕδατα. Ἡ δὲ ὁμόθυμος μαρτυρία τῶν συγγραμμάτων τούτων φιμοὶ καὶ ἀναιρεῖ οἰανδήποτε ὑπόνοιαν ὅτι οἱ συγγραφεῖς αὐτῶν ἤθελον λαλήσῃ ἢ πράξῃ κακόν, ὅπως ἐκ τούτου προέλθῃ ἀγαθόν.

Ἐπ' οὐδενὶ τρόπῳ ἀκυροῦται ἡ φιλαλήθεια βιβλίων τινῶν τῆς Γραφῆς, τοιούτων οἷα τὰ τῶν Βασιλέων, Χρονικῶν, Κριτῶν κλπ., ὅταν λέγωμεν ὅτι ταῦτα εἶναι ἀπλῶς φιλαλήθεις καὶ ἐπιμελῶς διατηρηθεῖσαι ἱστορίαι περιφανῶν γεγονότων, προσώπων καὶ τῶν καιρῶν αὐτῶν. Ὅποταν ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ὅτι αἱ Ἑβραϊκαὶ Γραφαὶ διαλαμβάνουσιν ἱστορίαν, ὡς ἐπίσης τὸν νόμον καὶ τὰς προφητείας, καὶ ὅτι αἱ ἱστορίαι, γενεαλογίαι, κλπ., ἦσαν κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, σαφεῖς εἰς τὸ ἐκθέτειν λεπτομερῶς τὰ γεγονότα, καθ' ὅσον ἡ προσδοκία ὑπῆρχεν ὅτι ὁ ἐπαγγελθεὶς Μεσσίας ἥθελεν κατάγεσθαι κατ' εἰδικὴν τινα γραμμὴν ἐκ τοῦ Ἀβραάμ, βλέπομεν τότε τὸν λόγον τῆς ἀναγραφῆς ἱστορικῶν τινῶν γεγονότων, ὡς ἥκιστα ἀβροφρόνων λογισομένων ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος. Ἐπὶ παραδείγματι: Σαφῆς ἀναγραφὴ τῆς καταγωγῆς τῶν ἐθνῶν τῶν Μωαβιτῶν καὶ Ἀμμωνιτῶν, καὶ τῆς πρὸς τὸν Ἀβραάμ καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας συγγενείας αὐτῶν, ἦτο πιθανῶς ἀπαραίτητος, ἐν τῇ ἀντιλήψει τοῦ ἱστορικοῦ, πρὸς πλήρη ἐξιστόρησιν τῆς Ἰθαγενείας αὐτῶν (Γενσ. ιθ'. 36-38). Ὡσαύτως λίαν λεπτομερὴς ἀφήγησις παρέχεται ὅσον ἀφορᾷ τοὺς υἱοὺς Ἰούδα, ἐξ οὗ κατήγετο Δαβὶδ ὁ βασιλεὺς, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἡ γενεαλογία τῆς Μαρίας, τῆς μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ τοῦ Ἰωσήφ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς (Λουκ. γ' 23, 31, 33,

34. Ματθ. α'. 2-16) ἀνάγεται ἀναδρομικῶς εἰς τὸν Ἀβραάμ: Ἀναμφιβόλως ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐπακριβοῦς καθορισμοῦ τῆς γενεαλογίας ἦτο κατὰ τοσοῦτον σπουδαία, καθ' ὅσον ἐκ τῆς φυλῆς ταύτης (Γενσ. μθ'. 10) ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ ὁ Ἑγούμενος καὶ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ἐπαγγελθεὶς Μεσσίας, οὗτος δὲ εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν τοιαῦται ἐλάχιστα λεπτομέρειαι δὲν παρέχονται εἰς ἄλλας περιπτώσεις. — (Γενσ. λή.)

Δυνατὸν παρόμοιοι ἢ διάφοροι λόγοι νὰ ἀπαντῶσι καὶ δι' ἄλλα ἱστορικά γεγονότα ἐν ταῖς Γραφαῖς ἀναγραφόμενα, τῶν ὁποίων θέλομεν ἰδεῖ βαθμυθὲν τὴν χρησιμότητα, καὶ τὰ ὅποια ἐὰν δὲν ἀναγράφοντο ὡς ἱστορία, ἀλλ' ἦσαν ἀπλῶς ἡθικαὶ πραγματεῖαι, θὰ ἠδύναντο, ἄνευ βλάβης, νὰ παραλειφθῶσι· καίτοι οὐδεὶς δύναται λογικῶς νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ Γραφή εὐνοεῖ εἰς οἰονδήποτε αὐτῆς μέρος, ἢ υποστηρίζει τὴν ἀνηθικότητα ἢ ἀκαθαρσίαν. Ἐπὶ πλέον, εἶναι ἐπ' ἀναγκῆς νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι τὰ αὐτὰ γεγονότα δύνανται νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον ἀβροδώνως εἰς οἰονδήποτε γλῶσσαν· καὶ ὅτι, καίτοι οἱ μεταφρασταὶ τῆς Γραφῆς, ἦσαν, καὶ δικαίως, λίαν εὐσυνείδητοι, ἢ ὥστε νὰ παραλείψωσιν ὅτι δῆποτε ἐκ τῶν ἀναγγραφομένων, ἐν τούτοις, οὗτοι ἔζων εἰς ἐποχὴν ἥκιστα ἀκριβολόλον περὶ τὴν ἐκλογὴν περιπεποιημένων ἐκφράσεων, παρὰ τὴν ἡμετέραν· τὸ αὐτὸ δὲ δύναται νὰ ὑπονοηθῇ περὶ τῶν ἀρχικῶν καιρῶν τῆς Γραφῆς, καὶ τῆς ἑξέως τοῦ ἐκφράζεσθαι. Βεβαίως, καὶ ὁ μᾶλλον δυσηκανοποίητος οὐδεμίαν δύναται νὰ εὖρη ἀντίρρησην ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ὅσον ἀφορᾷ οἰονδήποτε τῶν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἐκφράσεων.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝ ΑΥΤΟΙΣ

ΔΙΑΔΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΙ ΝΟΜΟΙ

Τὰ πρῶτα πέντε βιβλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς εἰσι γνωστὰ ὡς τὰ πέντε βιβλία τοῦ Μωϋσέως, καίτοι ταῦτα οὐδαμοῦ ἀναφέρουσιν τὸ ὄνομα Αὐτοῦ ὡς συγγραφέως των. Ἄλλ' ὅτι ταῦτα ἐγράφησαν ἐπὶ τοῦ Μωϋσέως ἢ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν αὐτοῦ, τοῦτο τυγχάνει λογικῶς ἐξαγόμενον, τῆς ἀφηγήσεως τοῦ θανάτου καὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ προστεθεισῶν καταλλήλως παρὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ γραμματέως.

Ἡ παράλειψις θετικῆς διαβεβαιώσεως ὅτι τὰ βιβλία ταῦτα ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως δὲν εἶναι ἀπόδειξις ἐναντίον τῆς τοιαύτης πεποιθήσεως· διότι, ἐάν τις ἄλλος ἔχη γράψει ταῦτα ὅπως ἐξαπατήσῃ ἢ δολιευθῇ, θὰ ἀνέγραφε βεβαίως τὴν ἀξίωσιν ὅτι ταῦτα συνετάχθησαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἀρχιεροῦ καὶ πολιτικοῦ τοῦ Ἰσραήλ, ὅπως εὐχερέστερον ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ του. (ἴδε Δευτερ. λα : 9 - 27). Περὶ ἐνὸς γεγονότος εἰμεθα βέβαιοι, ὅτι ὁ Μωϋσῆς ἐξήγαγε τῆς Αἰγύπτου τὸ Ἑβραϊκὸν ἔθνος· ὅτι Αὐτὸς διωργάνωσεν αὐτοὺς ὡς ἔθνος κατὰ τοὺς ἐν τοῖς βιβλίοις αὐτοῖς ἐκτιθεμένους νόμους, καὶ ὅτι τὸ Ἑβραϊκὸν ἔθνος, διὰ κοινῆς συγκαταθέσεως, ἀνεγνώρισε, ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας ἔτη ἤδη, τὰ βιβλία ταῦτα ὡς δῶρον δοθὲν αὐτοῖς παρὰ τοῦ Μωϋσέως, καὶ διεφύλαξε ταῦτα τόσον ἱερὰ ὥστε οὐδεμία κεραία ἢ τίτλος νὰ μεταβληθῇ ἐξ αὐτῶν, — παρέχον οὕτω διαβεβαίωσιν τῆς γνησιότητος τοῦ κειμένου

Τὰ συγγράμματα ταῦτα τοῦ Μωϋσέως διαλαμβάνουσι τὴν μόνην ὑφισταμένην ἀξιόπιστον ἱστορίαν τῆς ἐποχῆς τὴν ὁποίαν ταῦτα διατρέχουσι. Ἡ τῶν Κινέζων ἱστορία προσποιεῖται ὅτι ἀρχίζει ἀπὸ τῆς δημιουργίας, ἀφηγουμένη τίνι τρόπῳ ὁ Θεὸς ἐξηλθεν ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἐπὶ ἐνὸς σκάφους, καὶ λαβὼν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὄγκον χώματος ἔρριπεν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ὁ ὄγκος ἐκείνος τῆς γῆς, ἀξιοῖ, ἐγένετο ὁ παρὼν κόσμος, κλπ. Ἄλλ' ἡ ὅλη ἱστορία αὐτὴ εἶναι ἐπὶ τοσοῦτο ἄλογος ὥστε ἐν ἀπλοῦν εὐφυὲς παιδίον δὲν δύναται νὰ ἀπατηθῇ ἐκ ταύτης. Ἐνῶ, τὸναντίον, ἡ ἐν τῇ Γενέσει παρεχομένη ἀφήγησις ἀρχίζει διὰ τοῦ λογικοῦ δεδομένου ὅτι Θεός, Δημιουργός, Πρώτη τις νοητικὴ αἰτία, ἤδη ὑφίστατο. Δὲνπραγματεύεται τὸ ζήτημα τῆς ἀρχῆς τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἔργου Αὐτοῦ, τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔργου, καὶ τῆς συστηματικῆς καὶ τακτικῆς αὐτοῦ προόδου—« Ἐν ἀρχῇ ὁ Θεὸς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ». Ἀκολούθως προβαίνουσα ἐπὶ τῆς γενήσεως τῆς γῆς, ἀνευ λεπτομερειῶν ἢ ἐξηγήσεων, προτάσει τὴν διήγησιν τῶν ἑξ ἡμερῶν [ἐποχῶν] τῆς προπαρασκευῆς αὐτῆς διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ἡ δὲ ἀφήγησις αὕτη οὐσιωδῶς ἐπικυροῦται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τέσσαρας χιλιάδας ἔτη ἐπισωρευθέντος φωτὸς τῆς ἐπι-

στήμης. Ἐπομένως, εἶναι ἀπείρως λογικώτερον νὰ ἀποδεχθῶμεν τὴν ἀξίωσιν δι' ὃν συγγραφεὺς ταύτης, ὁ Μωϋσῆς, ἢν Θεόπνευστος, ἢ νὰ ὑποθέσωμεν δι' ἣν νοημοσύνη καὶ εὐφυΐα ἐνὸς ἀνθρώπου ἦτο ὑπερτέρα τῆς ἡνωμένης νοημοσύνης καὶ τῶν ἐρευνῶν ὅλων τῶν ἐπιλοίπων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τῶν μετὰ τρεῖς χιλιάδας ἔτη ζησάντων, καὶ βοηθησόμενων δι' ὅλων τῶν νεωτέρων μηχανημάτων καὶ δι' ἑκατομμυρίων χρηματικῶν μέσων.

Παρατηρήσατε ἀκολούθως τὸ ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῖς καταγραφόμενον σύστημα τῶν νόμων. Οὗτοι βεβαίως ἐπῆρξαν ἀπαράμυλλοι εἴτε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ἢ καὶ μετέπειτα, μέχρι τοῦ παρόντος εἰκοστοῦ αἰῶνος. Οἱ νόμοι αὗτοι μάλιστα τοῦ παρόντος αἰῶνος βασίζονται ἐπὶ τῶν ἐν τῷ Μωσαϊκῷ νόμῳ κατατιθεμένων ἀρχῶν, καὶ ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν συνετάχθησαν παρ' ἀνδρῶν ἀναγνωρίζοντων τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον ὡς θείας προελεύσεως δημιουργήμα.

Ὁ δεκάλογος εἶναι σύντομος συνόψις τοῦ καθόλου νόμου. Αἱ Δέκα ἐκεῖναι Ἐντολαὶ συμπεριλαμβάνουσι κώδικα λατρείας καὶ ἡθικῆς, ὅστις δεόν νὰ ἐκπλήξῃ πάντα σπουδαστὴν αὐτοῦ διὰ τὴν σημαντικότητά του. Καὶ ἐὰν οὐδέποτε πρότερον ἐπῆρξαν γνωσταί, καὶ σήμερον ἀνεκαλύπτοντο μετὰ τῶν ἐρειπίων καὶ λειψάνων τῆς Ἑλλάδος, Ρώμης, ἢ Βαβυλῶνος, (ἐθνικῶν ἀνυψωθέντων καὶ πάλιν καταπεσόντων, πολὺ μετέπειτα τῆς παραδόσεως τῶν νόμων αὐτῶν), αἱ ἐντολαὶ αὗται ἤθελον καὶ πάλιν λογίζεσθαι ὡς ἀξιοθαύμαστοι, ἂν οὐχὶ ὑπερφυσικαί. Ἀλλὰ ἡ πρὸς τοὺς νόμους αὐτοὺς καὶ τὰς ἀπαιτήσεις των οἰκειότης παρήγαγεν οὐ μικρὰν ἀδιαφορίαν, οὕτως ὥστε, τὸ ἀληθὲς αὐτῶν μεγαλεῖον παρέρχεται παρὰ πάντων, ἐξαιρέσει μόνον ὀλίγων, ἀπαρατήρητον. Εἶναι ἀληθές, δι' αἱ ἐντολαὶ ἐκεῖναι δὲν διδάσκουσι περὶ Χριστοῦ· ἀλλ' αὗται ἐδόθησαν, οὐχὶ εἰς Χριστιανούς, ἀλλ' εἰς τοὺς Ἑβραίους· οὐχὶ ὅπως διδάξωσι πίστιν εἰς ἀπολύτρωσιν, ἀλλ' ὅπως πείσωσι τοὺς ἀνθρώπους περὶ τῆς ἁμαρτωλῆς αὐτῶν καταστάσεως, καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀπολυτρώσεως. Ἡ δὲ οὐσία τῶν ἐντολῶν αὐτῶν μεγαλοπρεπῶς συναψίσθη ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου Ἰδρυτοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τοῖς λόγοις «Ἀγαπήσεις

Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου» καὶ, «Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν — Μάρκ. ιβ. 30-31.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Μωϋσέως ἐγκαθιδρυθεῖσα κυβέρνησις διέφερε πασῶν τῶν λοιπῶν ἀρχαίων ἢ νεωτέρων Κυβερνήσεων, καθ' ὅτι ἡξίου ὅτι αὕτη εἴνε κυβέρνησις αὐτοῦ τοῦ Δημιουργοῦ, ὃ δὲ λαὸς ἐλογιζετο ἐπεύθυνος ἀπέναντι Αὐτοῦ. Οἱ τε νόμοι καὶ θεσμοὶ αὐτῶν, πολιτικοὶ ἢ θρησκευτικοί, ἡξίου ὅτι ἀπορρέουσιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ, ὡς θέλομεν μετ' οὐ πολὺ ἶδει, διετέλουν ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ πρὸς τὸ ὅτι ὁ ὁρθὸς λόγος διδάσκει ἡμᾶς ὅτι εἶναι ὁ τοῦ Θεοῦ χαρακτήρ. Ἡ Σκηνὴ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στρατοπέδου εἶχεν ἐν τῷ διαμερίσματι «Τῶν Ἀγίων τῶν Ἀγίων» τὴν φανέρωσιν τῆς παρουσίας τοῦ Ἰεχωβά, ὡς βασιλέως αὐτῶν, ὁπόθεν, καθ' ὑπερφυσικὸν τινα τρόπον, ἐλάμβανον ὁδηγίας διὰ τὴν ἀρμόζουσαν διαχείρησιν τῶν ἐποθέσεων αὐτῶν ὡς ἔθνους.

Τάξις ἱερέων εἶχεν ἐγκαθιδρυθῆ, ἣτις εἶχεν ὅλην τὴν ἐν τῇ Σκηνῇ εὐθύνην καὶ μέριμναν, καὶ διὰ τῶν ὁποίων καὶ μόνον ἐπιτρέπετο ἡ πρὸς τὸν Ἰεχωβά πρόσδοδος καὶ ἐπικοινωνία. Ἄλλ' ἴσως ἡ πρώτη σκέψις τινων ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα ἠθέλην εἶσθαι, «ὦ! ἰδοὺ τὸ ζήτημα τῆς ὅλης αὐτῶν οργανώσεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτῶν, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν ἄλλων ἔθνων, οἱ ἱερεῖς ἐκυριάρχουν τοῦ λαοῦ ἐπιβαλλόμενοι εἰς τὴν εὐπιστίαν αὐτῶν, καὶ διεγείροντες τοὺς φόβους των πρὸς ἰδίαν αὐτῶν τιμὴν καὶ ὠφέλειαν.» Ἀλλὰ λάβετε ὑπομονήν, φίλε, ὥς μὴ ἐποθέτωμεν περὶ οἰουδήποτε πράγματος τόσον ἐσπενσμένως. Ἐνθα ὑπάρχει τοιαύτη καλὴ εὐκαιρία πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος διὰ τῶν γεγονότων, δὲν θὰ ἦτο λογικῶς ὁρθὸν νὰ εἰσπηδῶμεν εἰς συμπεράσματα ἄνευ τῶν γεγονότων. Αἱ ἀναντίρρητοι ἀποδείξεις ἀντίκεινται πρὸς τὰς τοιαύτας ἐποθέσεις. Τὰ δικαιώματα καὶ προνόμια τῶν ἱερέων ἦσαν περιορισμένα. Οὐδεμίαν πολιτικὴ ἐξουσία παρεχωρήθη εἰς αὐτοὺς, καὶ καθολοκληρίαν ἐστεροῦντο οὗτοι τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐπιβάλλωσιν ἐαυτοὺς ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων ἢ συνειδήσεων τοῦ λαοῦ. Ἡ δὲ διάταξις αὕτη ἐγένετο ἐπὶ τοῦ

Μωϋσέως, ὅστις αὐτὸς οὗτος ἦτο μέλος τῆς ἱερατικῆς τάξεως.

Ὡν ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐξαγωγήν τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς Αἰγυπτιακῆς δουλείας, ἡ ἀνάγκη τῶν περιστάσεων εἶχε συγκεντρῶσει τὴν ὅλην διακυβέρνησιν τοῦ λαοῦ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ χεῖρας, καὶ καταστήσει τὸν πρῶτον Μωϋσῆν αὐτοκράτορα κατὰ τε τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, καίτοι ὡς ἐκ τῆς πραότητος τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς κλισεώς του, ἦτο πράγματι ὁ μᾶλλον μοχθῶν καὶ κοπιῶν ὑπηρέτης τοῦ λαοῦ, τοῦ ὁποῖου καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ ἐξηντλεῖτο διὰ τῶν ἐπαχθῶν φροντίδων τῆς θέσεώς του. Κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην περίστασιν πολιτικὴ τις κυβέρνησις ἰδρύνθη, ἣτις πράγματι ἦτο δημοκρατικὴ τοιαύτη. Ἄς μὴ παρεξηγηθῶμεν ἐνταῦθα. Ἐξ ἀπόψεως τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀπιστούντων θεωρουμένη, ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κυβέρνησις ἦτο δημοκρατικὴ, ἀλλ' ἐν τῷ φωτὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς ἀπαιτήσεων ἐξεταζομένη ἦτο θεοκρατικὴ, τοὔτέστιν, θεία κυβέρνησις. Καθ' ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Μωϋσέως παραδοθέντες νόμοι οὐδεμίαν ἐπέτρεπον τροποποίησιν. Οἱ Ἰσραηλῖται δὲν ὥφειλον οὔτε νὰ προσθέσωσιν οὐδὲ νὰ ἀφαιρέσωσιν ἐκ τοῦ νομικοῦ αὐτῶν κώδικος. Οὕτως ἐξεταζομένη ἡ Ἰσραηλιτικὴ κυβέρνησις ἦτο διάφορος οἰασθῆποτε ἄλλης πολιτικῆς κυβερνήσεως, εἴτε πρὸ αὐτῆς ἢ καὶ μετ' αὐτήν. «Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τὸν Μωϋσῆν, Σύναξον εἰς ἐμὲ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς ὁποῖους γνωρίζεις ὅτι εἶναι πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτῶν» καὶ φέρε αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ὅπου θέλουσι σταθῆ μετὰ σοῦ. Καὶ θέλω καταβῆ καὶ λαλήσει ἐκεῖ μετὰ σοῦ. καὶ θέλω λάβει ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σέ, καὶ θέλω ἐπιθέσει ἐπ' αὐτοὺς, καὶ θέλουσι βαστάζει τὸ φορτίον τοῦ λαοῦ μετὰ σοῦ, διὰ νὰ μὴ βαστάξης αὐτὸ σὺ μόνος (Ἀρθ. ιά. 16, 17· ἴδε ὡσαύτως τὰ ἐδάφια 24—30 ὡς παράδειγμα ἀληθοῦς καὶ ἀδόλου πολιτικῆς καὶ πραότητος). Ὁ Μωϋσῆς, ἐπαναλαμβάνων τὸ ζήτημα, λέγει: «Τότε ἔλαβον τοὺς ἄρχηγούς τῶν φυλῶν σας, ἄνδρας σοφοὺς καὶ γνωστοὺς [ἄνδρας ἐπιρροῆς], καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἄρχηγούς ἐφ' ὑμᾶς, χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ πεν-

τηκοντάρχους, καὶ δεκάρχους, καὶ ἐπιστάτας τῶν φυλῶν
σας.—Δευτερ. α 15: Ἐξοδ. ιη'. 13—26).

Οὕτω καταφαίνεται διὰ τὸν διάσημος οὗτος νομοθέτης, μακρὰν τοῦ νὰ ἐπιδιώξῃ ὅπως διαιωνίσῃ ἡ αὐξήσῃ τὴν ἰσχὺν καὶ ἐξουσίαν αὐτοῦ παραθέτων τὴν διακυβέρνησιν τοῦ λαοῦ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν ἀμέσων αὐτοῦ συγγενῶν, τῆς ἱερατικῆς φυλῆς, καὶ χρησιμοποίησιν τὴν θρησκευτικὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ὅπως δεσμεύσῃ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ, εἰσήγαγεν ἀπ' ἐναντίας παρὰ τῷ λαῷ τοιοῦτον κυβερνητικὸν σύστημα ὅπερ πρωτίστως ἐσκοπεῖ νὰ καλλιεργήσῃ παρ' αὐτῷ τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας. Αἱ ἱστορίαι τῶν ἄλλων ἐθνῶν καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν οὐδὲν πρὸς τοῦτο παράλληλον δύνανται νὰ ἐπιδειξώσιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἄρχων ἐπεζήτησε τὸ ἑαυτοῦ μεγαλεῖον, καὶ τὴν αὐξήσιν τῆς ἑαυτοῦ ἐξουσίας. Καὶ εἰς περιστάσεις εἰσέτι, καθ' ὅς οἱ τοιοῦτοι συνέπραξαν ἢ συνετέλεσαν πρὸς ἀνιδρῶσιν δημοκρατικῶν πολιτευμάτων, ἐκ τῶν ἐπακολουθησάντων γεγονότων κατεδείχθη ὅτι οὗτοι ἐπολιτεύθησαν οὕτως ὅπως κερδίσωσι τὴν εὐνοίαν τοῦ λαοῦ, καὶ συνεχίσωσιν οὕτω τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἰσχὺν παρ' αὐτῷ. Οἷοσδήποτε ἄλλος φιλόδοξος ἄνθρωπος, εἰς τὴν θέσιν καὶ τὰς περιστάσεις τοῦ Μωϋσέως διατελῶν, ἰδιοτελῶς πολιτευόμενος, καὶ ἀποπειρώμενος νὰ καταδολιευθῇ τοῦ λαοῦ, ἤθελεν ἐργασθῇ πρὸς μεγαλειτέραν τῆς ἐξουσίας συγκέντρωσιν ἐν ἑαυτῷ καὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ οἰκογενεῖᾳ κυρίως καθόσον τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι εὐχερὲς κατόρθωμα δυνάμει τῆς θρησκευτικῆς ἐξουσίας, ἐνυπαρχούσης ἤδη ἐν τῇ φυλῇ ἐκείνῃ, καὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἔθνους τούτου νὰ κυβερνᾶται παρὰ Θεοῦ, ἐκ τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου. Οὐδὲ δύναται κἄν νὰ ὑποτιθῇ ὅτι, ἀνὴρ ἱκανὸς πρὸς σύνταξιν τοιούτων νόμων καὶ διακυβέρνησιν τοιούτου λαοῦ, ἤθελεν εἶσθαι τοιαύτης ἀμβλείας ἀντιλήψεως ἄνθρωπος, ὥστε νὰ μὴ δύνηται νὰ ἴδῃ πρὸς τί ἔτεινεν ἡ πολιτεία του αὐτῇ. Τόσον τελείως εἶχεν ἐπαφεθῇ ἡ κυβέρνησις τοῦ λαοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν χεῖρας, ὥστε, καίτοι εἶχεν ὀρισθῇ ὅπως αἱ σοβαρώτεραι τῶν ὑποθέσεων, τὰς ἑποίας οἱ ἴδιοι αὐτῶν κριταὶ ἢ κυβερνῆται ἡδυνάτουσαν νὰ δικάζωσι, φέρονται ἐνώπιον τοῦ Μωϋσέως, ἐν τούτοις, αὐτοὶ

πάλιν οἱ ἴδιοι ἦσαν οἱ κριταὶ ὅσοι ἀφορᾷ τὰς ὑποθέσεις αἵτινες ἔδει νὰ ἀχθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Μωϋσέως. «Ὑπόθεσιν ἣτις ἤθελεν εἶσθαι πολὺ δύσκολος διὰ σᾶς, ἀναφέρετε αὐτὴν εἰς ἐμέ, καὶ ἐγὼ θέλω ἀκούσει αὐτήν» — Δευτερ. α'. 17.

Ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως, ὁ Ἰσραὴλ ἦτο δημοκρατία τις, οἱ λειτουργοὶ τῆς ὁποίας ἐνείργουν κατὰ θείας διατάξεις. Πρὸς ἀφασίαν δὲ καὶ σύγχυσιν ἐκείνων οἵτινες ἐξ ἀγνοίας ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ Γραφή καθιεροῦ ἐπίσημον αὐτοκρατορίαν ἐπὶ τοῦ λαοῦ, ἀντὶ «κυβερνήσεως τοῦ λαοῦ διὰ τοῦ λαοῦ,» σημειωτέον ὅτι τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς δημοκρατικῆς κυβερνήσεως, ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τετρακόσια ἔτη. Μετεβλήθη δὲ αὕτη εἰς μοναρχίαν τῇ ἀπαιτήσῃ τῶν «Πρεσβυτέρων», ἄνευ τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ Κυρίου, ὅστις εἶπε πρὸς τὸν Σαμουὴλ, ἐνεργοῦντα τότε ἐν εἵδει ἀνεπισήμου προέδρου, «Ἀκουσον τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ κατὰ πάντα ὅσα λέγουσι πρὸς σέ· διότι δὲν ἀπέβαλον σέ, ἀλλ' ἐμὲ ἀπέβαλον ἀπὸ τοῦ νὰ βασιλεύω ἐπ' αὐτούς». Τῇ ὑποδείξει δὲ τοῦ Θεοῦ ὁ Σαμουὴλ ἐπεξηγήσεν εἰς τὸν Λαὸν τίνι τρόπῳ τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ἐλευθερίαι αὐτῶν ἤθελον παροραθῇ, καὶ πῶς οὗτοι ἤθελον ἀποβῇ δοῦλοι διὰ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς. Ἐν τούτοις, οὗτοι εἶχον ἐπαρθῇ ὑπὸ τῆς κοινῶς ἐπικρατούσης ἰδέας, καὶ τοῦ παραδείγματος τῶν πέριξ αὐτῶν οἰκούντων ἐθνῶν (Α'. Σαμουὴλ η'. 6 - 22). Μὲ τὴν ἐξιστόρησιν ταύτην τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν διὰ βασιλέα ὑπ' ὅπῃ, εἰς τίνα δὲν ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν ἡ σκέψις ὅτι ὁ Μωϋσῆς ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ἐγκαταστήσῃ ἑαυτὸν σταθερῶς ἐπὶ κεφαλῇ μεγάλης αὐτοκρατορίας ἄνευ τινὸς δυσκολίας;

Καίτοι δὲ ὁ Ἰσραὴλ ἐν συνόλῳ ἀπετέλει ἐν ἔθνος, ἐν τούτοις ἡ κατὰ φυλὰς διαίρεσις ἀνεγνώριζετο ἀείποτε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβ. Ἐκάστη οἰκογένεια, ἡ φυλὴ, διὰ κοινῆς συγκαταθέσεως, ἐξέλεγεν ἢ ἀνεγνώριζε μέλη της τινὰ ὡς ἀντιπροσώπους ἢ ἀρχηγούς. Ἡ συνήθεια αὕτη ἐξηκολούθησε μάλιστα δι' ὅλης τῆς μακρᾶς αὐτῶν δουλείας ἐν Αἰγύπτῳ. Οἱ τοιοῦτοι ἐκαλοῦντο ἀρχηγοί, ἢ πρεσβύτεροι, καὶ οὗτοι ἦσαν ἐκεῖνοι πρὸς οὓς ὁ Μωϋσῆς παρεδῶκε τὴν τιμὴν καὶ ἐξουσίαν τῆς πολιτικῆς κυβερνήσεως. Ἐνῶ, ἐὰν οὗτος ἐπέ-

θύμει νὰ συγκεντρώσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς ἑαυτὸν καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ οἰκογένειαν, οὔτοι ἤθελον εἶσθαι οἱ τελευταῖοι νὰ τιμηθῶσι διὰ ἰσχύος καὶ ὑπουργημάτων.

Αἱ δοθεῖσαι ὁδηγίαι πρὸς τοὺς εἰς πολιτικὴν ἀρχὴν ὡς ἀπὸ Θεοῦ διορισθέντας εἶναι ἐπόδειγμα ἀπλότητος καὶ εὐκρινείας. Ὁ Μωϋσῆς γνωρίζει πρὸς τὸν λαὸν εἰς ἐπήκοον τῶν κριτῶν τούτων τὰ ἐξῆς. «Καὶ προσέταξα εἰς τοὺς κριτάς σας κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν, λέγων, Ἀκούετε ἀνὰ μέσον τῶν ἀδελφῶν σας, καὶ κρίνετε δικαίως ἀνὰ μέσον ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ξένου αὐτοῦ. Ἐν τῇ κρίσει δὲν θέλετε ἀποβλέπει εἰς πρόσωπα, θέλετε ἀκούει τὸν μικρὸν ὡς τὸν μεγάλον δὲν θέλετε φοβεῖσθαι πρόσωπον ἀνθρώπου, διότι ἡ κρίσις εἶναι τοῦ Θεοῦ καὶ πᾶσαν ὑπόθεσιν, ἣτις ἤθελεν εἶσθαι πολὺ δύσκολος διὰ σᾶς, ἀναφέρετε αὐτὴν εἰς ἐμέ, καὶ ἐγὼ θέλω ἀκούσει αὐτήν». (Λευτερ. α'. 16-17) Τοιαῦται δὲ δύσκολοι ὑποθέσεις, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωϋσέως, ἐφέροντο ἐνώπιον τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως, ἡ δὲ ἀπάντησις ἐδίδετο Ναί, ἢ Ὁχι, διὰ τῶν Οὔρεμ καὶ Θουμείμ.

Μὲ τὰ γεγονότα ταῦτα ἐπ' ὅψιν, τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς θεωρίας ἣτις ὑποβάλλει ὡς ἐξήγησιν ὅτι τὰ βιβλία ταῦτά ἐγράφησαν ὑπὸ πανούργων ἱερέων ὅπως ἐξασφαλίσωσιν εἰς ἑαυτοὺς ἐπιρροὴν καὶ ἰσχὺν ἐπὶ τοῦ λαοῦ; Μὲ τοιαύτας προθέσεις ἄνθρωποι ἠθελόν ποτε ἐπεξεργασθῇ τοιαῦτα ὑπομνήματα, ὀλέθρια εἰς αὐτοὺς τοὺς σκοπούς, τῶν ὁποίων τὴν προαγωγὴν καὶ ἐπίτευξιν ἐπεδίωκον, — ὑπομνήματα, αἵτινα τελειωτικῶς ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ μέγας τοῦ Ἰσραὴλ Ἀρχηγὸς καὶ εἰς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν φυλῆς, τῇ ὑποδείξει τοῦ Θεοῦ, ἀπεστέρησε τὸ ἱερατεῖον πάσης πολιτικῆς ἐξουσίας, ἐναποθέσας ταύτην εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ; Δύναται τις νὰ κρίνῃ ὡς λογικὸν τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα;

Ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι οἱ νόμοι τοῦ μᾶλλον προηγμένου πολιτισμοῦ ἐν τῷ 20ῳ τούτῳ αἰῶνι, δὲν προβλέπουν μετὰ τόσης ἐπιμελείας καὶ ἐνδιαφέροντος ὅπως πτωχοὶ τε καὶ πλούσιοι ἐκτιμῶνται καὶ λογίζονται ὡς ἐν ἴσῃ μοίρᾳ ὑπεύθυνοι ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ νόμου. Ἀλλ' ὑπὸ τῶν Μωσαϊκῶν νόμων οὐδεμία ἀπολύτως διάκρισις ἐγένετο. Ὅσον

δ' ἀφορᾷ τὴν προστασίαν τοῦ λαοῦ ἀπὸ τῶν ἐνδεχομένων κινδύνων τοῦ νὰ ἀποβῶσί τινες πᾶμπτωχοι καὶ ἄλλοι πᾶμ-
 πλουτοι καὶ πανίσχυροι, οὐδεὶς ἄλλος νόμος οἰοῦνδῆποτε
 ἔθνους ἐθεσπίσθη ποτέ, ὅστις τόσον ἐπιμελῶς νὰ προβλέπῃ
 καὶ κανονίξῃ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως προ-
 ἐβλεπε περὶ ἀποκαταστάσεως κατὰ πᾶν πεντηκοστὸν ἔτος —
 κατὰ τὸ Ἰωβηλαῖον αὐτῶν ἔτος. Ὁ νόμος οὗτος ἐμποδίζων
 τὴν ἀπόλυτον τῆς περιουσίας ἀπαλλοτριώσιν, προελάμβανεν
 οὕτω τὴν συσσώρευσιν ταύτης εἰς χεῖρας ὀλίγων. (Λευϊτ. κε'.
 9, 13 - 23, 27 - 30). Ἐνὶ λόγῳ, ὁ λαὸς ἐδιδάσκετο νὰ θεω-
 ρῶσιν ἀλλήλους ὡς ἀδελφούς, καὶ ἐνεργῶσιν ἀναλόγως· νὰ
 βοηθῶσιν ἀλλήλους ἄνευ ἀνταμοιβῆς, καὶ νὰ μὴ λαμβάνωσι
 τόκον ἀπ' ἀλλήλων—ἴδε Ἐξοδ. κβ'. 25. Λευϊτ κε'. 36, 37.
 Ἀριθ. κστ. 52 - 56.

Πάντες οἱ νόμοι οὗτοι ἐγένοντο δημοσίως γνωστοί, ἐξουδε-
 τεροῦντες οὕτω τὰ σχέδια τῶν τυχὸν μελετῶντων ὅπως ἐπι-
 τυχῶς καταπατῶσι τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ. Οἱ νόμοι ἐξετί-
 θεντο οὕτως ὥστε πᾶς ὅστις ἤθελε προτιμήσῃ τὴν ἀντιγρα-
 φὴν αὐτῶν νὰ δύνηται νὰ τὸ πράξῃ. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ
 ὅπως καὶ οἱ μᾶλλον πτωχοὶ καὶ ἀμαθεῖς μὴ διατελῶσιν ἐν
 ἀγνοίᾳ τούτων, ἐθεσπίσθη ὡς καθήκον τῶν ἱερέων νὰ ἀναγι-
 νώσκωσιν αὐτοὺς πρὸς τὸν λαὸν κατὰ τὰς ἐπταετεῖς αἰτῶν
 ἑορτὰς (Λευτερ. λα'. 10 - 13). Εἶναι λογικὸν νὰ ὑποθέ-
 σωμεν ὅτι τοιοῦτοι νόμοι καὶ διατάξεις ἐσχεδιάσθησαν ἐπὶ
 πονηρῶν ἀνθρώπων, ἢ παρ' ἀνθρώπων σκοπούντων νὰ στε-
 ρήσωσι τὸν λαὸν τῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς εὐτυχίας των; Τoi-
 αῦτη τις ὑπόθεσις ἤθελεν εἶσθαι παράλογος.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα καὶ συμφέροντα τῶν ξένων,
 καὶ αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν ἀκόμη, ὁ Μωσαϊκὸς νόμος προϋπῆρξε
 τῆς ἐποχῆς του κατὰ τριάκοντα δύο ὄλους αἰῶνας, — καὶ ἂν
 ἀκόμη οἱ νόμοι τῶν μᾶλλον πεπολιτισμένων ἐθνῶν τῆς σήμε-
 ρον εἶναι ἴσοι πρὸς αὐτόν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν τε δικαιοσύνην
 καὶ φιλανθρωπίαν ἐν γένει. Διότι ἀναγινώσκομεν :

« Ὁ αὐτὸς νόμος θέλει εἶσθαι διὰ τὸν αὐτόχθονα, καὶ διὰ
 τὸν ξένον τὸν παροικοῦντα μεταξύ σας » (Ἐξοδ. ιβ'. 49.
 Λευτ. κδ. 22).

« Καὶ ἐὰν τις ξένος παροικῇ μετὰ σοῦ ἐν τῇ γῇ ὑμῶν δὲν θέλετε θλίψει αὐτόν. Ὁ ξένος ὁ παροικῶν μὲ σὰς θέλει εἶσθαι εἰς ἐσᾶς ὡς ὁ αὐτόχθων, καὶ θέλεις ἀγαπᾷ αὐτὸν ὡς σεαυτόν, διότι ξένοι ἐστάθητε ἐν γῇ Αἰγύπτου» (Λευτ. ιθ'. 33-34).

« Ἐὰν ἀπαντήσης τὸν βοῦν τοῦ ἐχθροῦ σου ἢ τὸν ὄνον αὐτοῦ πλανώμενον, θέλεις ἐξάπαντος ἐπιστρέψει αὐτὸν πρὸς αὐτόν. Ἐὰν ἴδῃς τὸν ὄνον τοῦ μισοῦντός σε πεπιτωκότα ὑπὸ τὸ φορτίον αὐτοῦ, καὶ ἡθέλεις ἀποφύγει νὰ βοηθήσῃς αὐτόν, ἐξάπαντος θέλεις συμβοηθήσῃ αὐτόν» — Ἐξοδ. κγ'. 4, 5.

Καὶ αὐτὰ ἀκόμῃ τὰ ἄλογα ζῶα δὲν ἐλησμονήθησαν. Ἡ πρὸς ταῦτα σκληρότης, ὡς καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοιαύτη ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς Βοδὸς ἀγωνίζοντος δὲν ὥφειλε νὰ ἐμφραχθῇ τὸ στόμα του, διὰ τὴν εὐλογον αἰτίαν ὅτι πᾶς ἐργάτης εἶναι ἄξιος τῆς τροφῆς του. Προσέτι βοῦς καὶ ὄνος δὲν ἔπρεπε νὰ ἀροτριώσιν ὁμοῦ, ὡς ὄντες τόσον ἀνόμοιοι τὴν τε δύναμιν καὶ τὸ βάδισμα· τοῦτο ἡθέλεν εἶσθαι σκληρότης· ὡσαύτως περὶ τῆς ἀναπαύσεως τῶν ζώων τούτων λαμβάνεται πρόνοια — Δευτερ. κ ε'. 4'. κ β' 10 : Ἐξοδ. κ γ'. 12.

Ὁ περὶ ἱερατείου θεσμός χαρακτηρίζεται παρὰ τινων ὡς ἰδιοτελής, καθότι ἡ φυλὴ τῶν Λευϊτῶν συνετηρεῖτο διὰ τῶν ἐτησίων προσφορῶν τῶν δεκάτων ἐκ τῶν ἀτομικῶν προσόδων τῶν ἀδελφῶν των, τῶν λοιπῶν φυλῶν. Τὸ γεγονός τοῦτο, οὕτως ἐκτιθέμενον, εἶναι ἄδικος παράστασις τοῦ ζητήματος, λίαν κοινὴ παρὰ τοῖς σκεπτικοῖς ἢ ἀπίστοις, οἵτινες, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐξ ἀγνοίας παρερμηνεύουσιν οὕτω μίαν ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων ἀποδείξεων τοῦ μέρους τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς εἶχεν ἐν τῇ διοργανώσει τοῦ συστήματος ἐκείνου, καὶ δὲν ἦτον ἀπλῶς ἔργον ἰδιοτελοῦς καὶ δολοπλόκου ἱερατείου. Οὐχὶ δ' ἀσυνήθως παρερμηνεύεται πρᾶγματι ὑπὸ ἄλλου νεωτέρου ἱερατείου, ὅπερ συντόνως ἐπιδιώκει παρόμοιον σύστημα σήμερον, μεταχειριζόμενον ἐκεῖνο ὡς προηγούμενον, χωρὶς ν' ἀναφέρῃ καὶ τοὺς ὅρους, τῶν πραγμάτων ἐπὶ τῶν ὁποῖων ἐκεῖνο ἐβασίζετο, ἢ τὴν μέθοδον τῆς πληρωμῆς του.

Πράγματι, τὸ σύστημα ἐκεῖνο ἐβασίζετο ἐπὶ αὐστηροτάτης δικαιοσύνης. Ὅποταν ὁ Ἰσραὴλ ἔλαβε κατοχὴν ἐπὶ τῆς γῆς

Χαναάν, οἱ Λευῖται βεβαίως εἶχον ἐξίσου τόσον δίκαιον νὰ συμμετάσχουσιν εἰς τὴν διανομὴν τῆς γῆς, ὅσον καὶ αἱ λοιπαὶ φυλαί· ἐν τούτοις, κατὰ ρητὴν τοῦ Θεοῦ διαταγὴν, οὗτοι οὐδὲν ἔορβον ἐξ αὐτῆς, εἰμὴ πόλεις τινὰς ἢ χωρία πρὸς κατοικίαν, διεσχορπισμένα μεταξὺ τῶν διαφόρων φυλῶν, τὰς ὁποίας οὗτοι ἐμελλον νὰ ὑπηρετῶσι θρησκευτικῶς. Ἐννεάκις ἀναφέρεται ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη πρὸ τῆς διανομῆς τῆς γῆς. Ἀνεὶ τῆς γῆς λοιπὸν ἄλλο, τι ἀντιστάθμισμα ἔδει νὰ προνοηθῇ, καὶ ἐπομένως τὰ δέκατα ἦσαν ἡ λογικὴ καὶ δικαία ὑπὲρ αὐτῶν πρόνοια. Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον· τὰ δέκατα, καίτοι ὡς εἶδομεν, ἦσαν δικαία τις ὀφειλή, δὲν ἐπεβλήθησαν εἰς τὰς φυλάς ὡς φόρος, ἀλλ' ἔδει νὰ προσφέρονται ὡς ἐκουσία τις συνεισφορά· τὸ πᾶν ἐξηγοῦται ἐκ τῆς εὐσυνειδήσιας τοῦ λαοῦ. Αἱ μόναι πρὸς τὸν λαὸν προτροπαὶ ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ὑπαικειμένου εἶναι αἱ ἐξῆς :—

«Πρόσεχε εἰς σεαυτὸν, μήποτε ἐγκαταλίπῃς τὸν Λευῖτην, ὅσον χρόνον ζῆς ἐπὶ τῆς γῆς σου» (Δευτερ. ιβ'. 19:) «Καὶ ὁ Λευῖτης ὁ ἐντὸς τῶν πυλῶν σου· δὲν θέλεις ἐγκαταλείπει αὐτόν διότι δὲν ἔχει μερίδα οὐδὲ κληρονομίαν μετὰ σοῦ» (ἐν τῇ γῇ):— Δευτερ. ιδ'. 27.

Εἶναι λογικὸν ἐρωτῶμεν, νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι τοιαύτη τῶν πραγμάτων τάξις ἤθελε διαταχθῇ οὕτω παρὰ ἰδιοτελῶν καὶ φιλοδόξων Ἰερέων;— Διάταξις ἣτις ἀποκληροῖ αὐτοὺς τῶν δικαιωμάτων των, καὶ καθιστᾷ αὐτοὺς ἐξαρτωμένους ἐκ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀδελφῶν των; Καὶ δὲν διδάσκει ἡμᾶς ἡ λογικὴ ἀκριβῶς τὸναντίον;

Ἐν πλήρει πρὸς ταῦτα ἁρμονία, καὶ ἐξίσου ἀνεξήγητον ἀπὸ οἵαςδήποτε ἄλλης ἀπόψεως ἢ ἐκείνης ἣς ἀξιοῖ—τοὔτέστιν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ πρωτουργὸς τῶν νόμων ἐκείνων—τυγχάνει τὸ γεγονός ὅτι οὐδεμία εἰδικὴ πρόνοια ἐγένετο περὶ τιμῶν πρὸς τὸ ἱερατεῖον. Ἀπατεῶνες καὶ ἀγύρται εἰς οὐδὲν ἄλλο ἤθελον ἐπιστήσῃ μᾶλλον τὴν προσοχὴν των, ὅσον εἰς τὸ νὰ προσπορίσωσιν εἰς ἑαυτοὺς σεβασμὸν καὶ ὑπόληψιν, ἀπειλοῦ τες αὐστηροτάτας ποινὰς καὶ ἀρκῆς ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες τυχὸν ἤθελον τοὺς κακομεταχειρισθῇ. Ἄλλ' οὐδὲν παρόμοιον παρουσιάζεται, οὐδεμία εἰδικὴ τιμὴ, ἢ σεβασμὸς, ἢ ἀσυνδοσία

ἀπὸ ἀδικημάτων ἢ ὑβρεων, προνοεῖται ἐπὲρ αὐτῶν. Ὁ κοινὸς νόμος, ὅστις οὐδεμίαν ἐποιῆτο διάκρισιν τάξεων, οὐδὲ ἐπροσωπολήπτει, ἦτο ἡ μόνη αὐτῶν προστασία.

Καὶ τοῦτο εἶναι κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον ἀξιοσημείωτον, καθ' ὅσον ἡ πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, τοὺς ξένους καὶ τοὺς γέροντας συμπεριφορὰ ἐγένετο ἀντικείμενον εἰδικῆς νομοθεσίας. Ἐπὶ παραδείγματι: «Οὐδένα ξένον, χήραν ἢ ὀρφανὸν θέλετε καταθλίψει. Ἐὰν καταθλίψῃτε αὐτοὺς ὅπως δῆποτε, καὶ βοήσωσι πρὸς ἐμὲ [τὸν Θεόν] θέλω εἰσακούσει τῆς φωνῆς αὐτῶν· καὶ ὁ θυμὸς μου θέλει ἐξαφθῇ καὶ θέλω σᾶς θανατώσει ἐν μαχαίρᾳ· καὶ αἱ γυναῖκές σας θέλουσιν εἶσθαι χῆραι, καὶ τὰ τέκνα σας ὀρφανά. (Ἔξοδ. κβ' 21-24: κγ'. 9. Λευϊτ. ιθ'. 33,34). «Δὲν θέλεις ἀδικῆσαι μισθιωτὸν, πτωχὸν καὶ ἐνδεῆ, ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ἢ ἐκ τῶν ξένων σου τῶν ἐν τῇ γῇ σου, ἐντὸς τῶν πυλῶν σου. Αὐθήμερόν θέλεις δώσει τὸν μισθὸν αὐτοῦ, πρὶν δύση ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτόν, διότι εἶναι πτωχός, καὶ ἔχει τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ εἰς αὐτόν· διὰ τὴν μὴ βοήσῃ κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον, καὶ γείνη εἰς σέ· ἁμαρτία» (Λευϊτ. ιθ'. 13. Λευτερ. κδ'. 14,15. Ἔξοδ. κα'. 26,27) «Ἐνώπιον τῆς πολιᾶς θέλεις προσηκόνεσθαι, καὶ θέλεις τιμῇσαι τὸ πρόσωπον τοῦ γέροντος (Λευϊτ. ιθ'. 32· ἴδε ἐπίσης Λευϊτ. ιθ'. 14). Πάντα ταῦτα· ἄλλ', ἐντούτοις, οὐδὲν ἐξαιρετικὸν ἐπὲρ τῶν Ἰερέων, ἢ Λευιτῶν, ἢ περὶ τῶν δεκάτων αὐτῶν.

Αἱ τὴν ὑγιεῖαν ἀφορῶσαι διατάξεις τοῦ νόμου, τόσον χρησιμοὶ διὰ τὸν πτωχὸν καὶ ἐπὶ μακρὸν καταθλιβέντα λαόν, ὁμοῦ μετὰ τῶν διατάξεων καὶ περιορισμῶν περὶ καθαρῶν καὶ ἀκαθάρτων ζώων, αἵτινα ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιῶνται πρὸς τροφήν, ἢ ὄχι, εἰσὶν ἐξίσου ἀξιοσημείωτοι, καὶ θὰ ἠδύναντο, μετὰ πολλῶν ἄλλων χαρακτηρῶν, νὰ χρησιμεύσωσιν ἀντικείμενα ἐνδιαφέροντος, ἐὰν ὁ χῶρος ἐπέτρεπε τὴν ἐξέτασίν των, αἵτε πάντα ταῦτα ἀποδεικνύοντα τὸν νόμον αὐτὸν ὡς συμβαδίζοντα, ἂν οὐχὶ προηγούμενον, τῶν προσφάτων τῆς Ἱατρικῆς ἐπιστήμης ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συμπερασμάτων. Ἀλλ' ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως κέκτηται ὡσαύτως τυπικόν τινα χαρακτηῆρα, τὸν ὁποῖον δέον νὰ ἀφήσωμεν διὰ

μέλλουσιν ἐξέτασιν. Πλὴν καὶ ἡ ἐσπευσμένη αὐτὴ ἐπιθεώρησις μας παρέσχεν ἡμῖν καταπληκτικὰς ἀποδείξεις ὅτι ὁ νόμος οὗτος, ὅστις ἀποτελεῖ αὐτὸ τὸ σχεδιάγραμμα τοῦ ὅλου συστήματος τῆς ἀποκεκαλυμμένης θρησκείας, τὴν ὁποίαν τὸ ἐπίλοιπον τῆς Γραφῆς πραγματεύεται, εἶναι ἀληθῶς θαυμασὴ ἐκδήλωσις σοφίας καὶ δικαιοσύνης, ὅταν ἰδίως ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ χρονολογία αὐτοῦ.

ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ θεοῦ λόγου, πάντες θὰ ἀναμολογήσωσιν ὅτι οὐδὲν γνώρισμα φέρει μαρτυροῦν αὐτὸν ὡς ἔργον ποιητῶν καὶ πανούργων ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅτι ἀκριβῶς ἀνταποκρίνεται πρὸς ὅ,τι ἡ φύσις αὐτὴ διδάσκει περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Θεοῦ. Παρέχει ἡμῖν τεκμήρια τῆς Σοφίας Αὐτοῦ, Δικαιοσύνης καὶ Ἀγάπης. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις, ὁ προφανῶς εὐσεβὴς καὶ εὐγενὴς νομοθέτης, ὁ Μωϋσῆς, διαρρηδὼν ἀρνεῖται ὅτι οἱ νόμοι αὐτοὶ εἰσιν ἔργον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, καὶ ἀποδίδει αὐτοὺς εἰς τὸν Θεόν. (*Εξοδ. κδ'. 12. Δευτερ. θ'. 9-11. *Εξοδ. κατ'. 30. Λευι. α'. 1). Μὲ τὸν ἐν γένει χαρακτῆρα αὐτοῦ ὑπ' ὅψιν, καὶ τὰς πρὸς τὸν λαὸν διατάξεις νὰ μὴ ψευδομαρτυρῶσι, νὰ ἀποφεύγῃ τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὸ ψεῦδος, εἶναι λογικῶς δεῦν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι τοιοῦτος ἄνθρωπος ἐψευδομαρτύρησε, παρεισάξας τοὺς ἰδίους αὐτοῦ νόμους καὶ θεωρίας, ἀντὶ τῶν τοῦ Θεοῦ τοιούτων; Δέον ἐπίσης νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἐξετάζομεν τὰ παρόντα ἀντίγραφα τῆς Ἀγ. Γραφῆς, καὶ ἐπομένως ὅτι, ἡ ἀκεραιότης, δι' ἣν αὕτη εἶναι τόσοσιν περισπούδαστος, κατ' οὐδὲν ἐμειώθη καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν διαδόχων τοῦ Μωϋσέως· διότι καίτοι κακοὶ ἄνθρωποι ἐπῆρξαν βεβαίως μεταξὺ τῶν τοιούτων διαδόχων, οἵτινες ἐπερίωξαν τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον καὶ οὐχὶ τὸ τοῦ λαοῦ, εἶναι κατὰδῆλον ὅτι οὗτοι οὐδέποτε ἀπεπειράθησαν τὴν παραχάραξιν τῶν Ἀγίων Γραφῶν, αἵτινες τυγχάνουσι γνήσιοι καὶ ἀδιάφθοροι μέχρι σήμερον.

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ ΤΗΣ ΑΓ. ΓΡΑΦΗΣ

Ρίψωμεν ἤδη βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἐν γένει χαρακτῆρος τῶν προφητῶν τῆς Γραφῆς καὶ τῶν μαρτυριῶν αὐτῶν. Τὸ μᾶλλον ἀξιοσημεῖον γεγὼς εἶναι ὅτι οἱ προφῆται, μετὰ τινων

ἐξαιρέσεων, δὲν κατήγοντο ἐκ τῆς ἱερατικῆς τάξεως, καὶ ὅτι, ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, αἱ προφητεῖαι τῶν ἥσαν γενικῶς ἐναντίον τοῦ ἐκπεφυλισμένου καὶ κοσμικόφρονος ἱερατείου τῶν καιρῶν τῶν, ὡς ἐπίσης καὶ κατὰ τοῦ πρὸς τὴν εἰδωλολατρειάν ῥέποντος λαοῦ. Τὸ φορτεῖον τῶν παντὶ Θεοῦ ἀγγελιῶν τῶν πρὸς τὸν λαὸν ἦτον ἐν γένει ἑλεγχος κατὰ τῆς ἁμαρτίας, συνοδευόμενος μὲ προειδοποιήσεις ἐπερχομένων ποινῶν, πρὸς τὰς ὁποίας ἀπαντῶμεν ἐνίοτε μεμιγμένας ὑποσχέσεις περὶ μελλουσῶν εὐλογιῶν, ἀφοῦ οὗτοι ἠθέλον καθαρισθῆ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐπιστραφῆ εἰς τὴν χάριν τοῦ Κυρίου. Αἱ δοκιμασίαι αὐτῶν, κατὰ μέγα μέρος, μακρὰν ἀπεῖχον τοῦ νὰ ὦσιν ἐπίφθονοι. Πάντες οὗτοι γενικῶς ἐξυβρίσθησαν, πολλῶν ἐξ αὐτῶν ἰδίως βληθέντων εἰς φυλακὴν καὶ ὑποστάτων βίαιον θάνατον. Ἰδε Α'. Βασιλ. ιη' 4, 10, 17, 18: ιθ'. 10. Ἱερμ. λη' 6 Ἑβρ. ια' 32 - 38.

Εἰς τινὰς περιστάσεις ὁ χαρακτήρ αὐτῶν ὡς προφητῶν ἀνεγνωρίσθη πολλὰ ἔτη μετὰ τὸν θάνατόν των. Ἄλλ' ὁμιλοῦμεν, ταῦτα λέγοντες, περὶ τῶν προφητικῶν συγγραφέων, αἱ διακηρύξεις τῶν ὁποίων ἀξιοῦσιν ὅτι εἶναι ἄμεσοι ἐμπνεύσεις παρὰ Κυρίου. Ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα, καλὸν νὰ ἔχωμεν ἐπ' ὄψιν ὅτι, ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ παραδόσει τοῦ νόμου, οὐδεμία Ἱερατικὴ μεσολάβησις ἔλαβε χώραν· ὁ νόμος παρεδόθη παρὰ Θεοῦ εἰς τὸν λαὸν διὰ χειρὸς τοῦ Μωϋσέως. (Ἐξοδ. ιθ' 17 - 25. Δευτερ. ε' 1 - 5). Καί, προσέτι, ἐθεσπίσθη ὡς καθήκον παντὸς βλέποντος οἰανδήποτε παραβίασιν τοῦ νόμου νὰ ἐλέγχῃ τὸν ἁμαρτάνοντα (Δευτ. ιθ' 17). Τοιοῦτοτρόπως πάντες ἐδικαιοῦντο νὰ διδάσκωσι καὶ ἐλέγχωσιν. Ἄλλ' ἐπειδή, ὡς ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, ἡ πλειονότης τοῦ λαοῦ ἀπερροφᾶτο εἰς τὰς βιωτικὰς αὐτῶν μερίμνας καὶ ὑποθέσεις, καὶ ἀπέβαινον οὕτως ἀδιάφοροι καὶ ἄθρησκοι, οἱ ὀλίγοι σχετικῶς ἐξεπλήρουν τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐλέγχειν τὴν ἁμαρτίαν καὶ προτρέπειν εἰς τὴν εὐσέβειαν, οἱ δὲ κήρυκες οὗτοι τῆς εὐσεβείας καλοῦνται «προφῆται» εἰς τὴν Παλαιὰν καὶ Καινὴν Διαθήκην. Ὁ ὅρος «προφήτης», ὡς συνήθως χρησιμοποιεῖται, σημαίνει **δημόσιον ἐξηγητὴν**, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ δημόσιοι τῆς εἰδωλολατρείας διδάσκαλοι ἐκαλοῦντο προ-

φῆται· π. χ. «οἱ προφηταὶ τοῦ Βάαλ», καὶ κλπ. Ἰδε Α. Κορθ. ιδ'. 1-6 Β Πέτρ. β'. 1. Ματθ. ζ'. 15· ιδ'. 5 Νεεμ. στ'. 7, Α. Βασιλ. ιη'. 40, Τίτος α'. 12.

Τὸ προφητεύειν, ἐν τῇ συνήθει ἐννοίᾳ τοῦ διδάσκειν, κατέστη μετέπειτα δημοφιλὲς παρὰ τινι τάξει ἀνθρώπων, καὶ ἐξεφυλίσθη εἰς Φαρισαϊσμόν — εἰς τὸ διδάσκειν, τοὔτεστιν, ἀντὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, τὰς παραδόσεις τῶν ἀρχαίων, ἀντιπράττοντες οὕτω κατὰ τῆς ἀληθείας, καὶ γεγόμενοι ψευδοπροφῆται, ἢ ψευδοδιδάσκαλοι. — Ματθ. ιε'. 2-9.

Ἐκ τῆς μεγάλης τῶν προφητῶν τάξεως, ὁ Κύριος κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐξελέξατό τινας τοὺς ὁποίους εἰδικῶς ἐπεφόρτισε καὶ ἐξαπέστειλεν ὅπως ἐξαγγείλωσιν ἀγγελίας, ἀναφερομένας ἐνίοτε εἰς πράγματα ἐγγὺς ἐπικείμενα, ἄλλοτε δὲ εἰς μέλλοντα γεγονότα. Εἰς τὰ συγγράμματα δὲ τῆς τάξεως ταύτης, ἥτις ὠμίλησε καὶ ἔγραψε κινουμένη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, στρέφομεν ἤδη τὴν προσοχὴν μας· θὰ ἠδύναντο δὲ οὗτοι νὰ ὀρισθῶσιν

ΘΕΟΘΕΝ ΑΠΟΣΤΑΛΕΝΤΕΣ ΠΡΟΦΗΤΑΙ Ἡ ΒΛΕΠΟΝΤΕΣ.

Ὅποτιαν ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ὅτι οἱ προφῆται οὗτοι ἦσαν κυρίως λαϊκοί, οὐδεμίον λαμβάνοντες συνδρομὴν ἐκ τῶν δεκάτων τῆς ἱερατικῆς φυλῆς, καὶ διὰ τὴν ἐπιπροσθέτως πρὸς τοῦτο, πρόκειται ἐνώπιόν μας τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτοι ἦσαν συχνάκις ὄχι μόνον ἐλεγκταὶ βασιλέων καὶ κριτῶν, ἀλλ' ἐπίσης τῆς ἱερατικῆς τάξεως (καίτοι οὗτοι δὲν ἐξήλεγχον τὸ ἄξιωμα, ἀλλὰ τὰς προσωπικὰς ἁμαρτίας τῶν κατεχόντων αὐτό), καθίσταται πασιφανὲς ὅτι δὲν δυνάμεθα λογικῶς ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι οἱ προφῆται οὗτοι ἀνῆκον ὡς μέλη εἰς οἰονδήποτε σύνδεσμον ἱερέων, ἢ ἄλλων, ὅπως ἐπινοῶσι ψευδολογήματα ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ. Ὁ ὁρθὸς λόγος ὑπὸ τὸ φῶς τῶν γεγονότων ἀποκρούει πᾶσαν τοιαύτην ὑπόνοιαν. Ἐάν, λοιπόν, οὐδένα λόγον εὐρίσκωμεν ὅπως καταγγείλωμεν τὰ ἐλατήρια τῶν διαφόρων τῆς Γραφῆς συγγραφέων, ἀλλ' εὐρίσκομεν τοῦναντίον, ὅτι τὸ πνεῦμα τῶν διαφόρων αὐτῆς μερῶν εἶναι δικαιοσύνη καὶ ἀλήθεια, ἕς προβῶμεν ἀκολούθως εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐὰν ὑπάρχῃ οἰοσδήποτε κρίκος, ἢ δεσμός ἐνότητος,

μεταξὺ τῶν ὑπομνημάτων τοῦ Μωϋσέως, ἐκείνων τῶν προφητῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης συγγραφέων. Ἐὰν δὲ εὗρωμεν κοινήν τινα σειρὰν ἰδεῶν διηκουσῶν δι' ὅλου τοῦ νόμου, δι' ὅλων τῶν προφητῶν, καὶ δι' ὅλων τῶν συγγραμμάτων τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἥτις καλύπτει περίοδον ὅλην ἐκ χιλίων πεντακοσίων ἐτῶν, τὸ γεγονὸς αὐτὸ, λαμβανόμενον ἐν σχέσει πρὸς τὸν χαρακτήρα τῶν συγγραφέων, θέλει εἶσθαι ἐπαρκὴς λόγος ὅπως ἀποδεχθῶμεν τὴν ἀξίωσιν αὐτῶν — ὅτι εἶναι Θεόπνευστοι — καὶ ἰδίως ἐὰν τὸ κοινὸν μεταξὺ πάντων αὐτῶν θέμα εἶναι μέγα τι καὶ ἔξοχον τοιοῦτο, καὶ εὐσυμβίβαστον πρὸς ὅ,τι ὁ ἐξηγιασμένος ὁρθὸς λόγος ὑπαγορεύει ἀναφορικῶς πρὸς τὸν χαρακτήρα καὶ τὰ προσόντα ἡ ἰδιότητος τοῦ Θεοῦ.

Τοῦτο δὲ καὶ εὗρίσκομεν : Ἐν σχέδιον, ἐν πνεῦμα, μία πρόθεσις καὶ εἰς σκοπὸς διήκει δι' ὅλου τοῦ βιβλίου. Αἱ πρῶται αὐτοῦ σελίδες ἀναγράφουσι τὴν δημιουργίαν καὶ πτώσιν τοῦ ἀνθρώπου· αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ σελίδες διηγοῦνται τὴν ἀπὸ τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἀνόρθωσιν καὶ ἐπάνοδον. Αἱ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ σελίδες δεικνύουσι τὰς ἀλλεπαλλήλους βαθμίδας τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ τοιούτου σκοποῦ. Ἡ ἁρμονία, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἡ ἀντίθεσις, τῶν πρώτων τριῶν, καὶ τῶν τελευταίων τριῶν κεφαλαίων τῆς Γραφῆς εἶναι ἐκπληκτικὴ. Τὰ μὲν περιγράφουσι τὴν πρώτην δημιουργίαν, τὰ ἕτερα τὴν ἀνακαινισθεῖσαν ἢ ἀποκατασταθεῖσαν δημιουργίαν, μὲ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ποινικὴν ἄρὰν ὅλως ἄρθεισας. Τὰ μὲν δεικνύουσι τὸν Σατανᾶν καὶ τὸ κακὸν εἰσερχόμενα εἰς τὸν κόσμον πρὸς ἐξαπάτην καὶ ὀλεθρον, τὰ ἄλλα δεικνέουσι τὸ ἔργον αὐτοῦ ματαιούμενον, τοὺς καταστραφέντας ἀποκαθισταμένους, τὸ κακὸν σβεννύμενον, καὶ τὸν Σατανᾶν ἀπολλύμενον. Τὰ μὲν παρουσιάζουσι τὴν κυριαρχίαν τῆς γῆς ἀπωλεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀδάμ, τὰ ἄλλα δεικνύουσι ταύτην ἀποκαθισταμένην καὶ αἰωνίως ἐξασφαλιζομένην διὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ γενόμενον ἐπὶ γῆς ὡς ἐν τῷ οὐρανῷ. Τὰ μὲν δεικνύουσι τὴν ἁμαρτίαν ὡς τὴν γενέτειραν αἰτίαν τῆς ταπεινώσεως, τῆς αἰσχύνης καὶ τοῦ θανάτου, τὰ δὲ τὴν ἀμοιβὴν τῆς δικαιοσύνης οὖσαν δόξαν, τιμὴν καὶ ζωὴν.

Καίτοι παρὰ διαφόρων καλῶν γραφεῖσα, κατὰ διαφόρους καιρούς, καὶ ὑπὸ ποικίλας περιστάσεις, ἡ Ἀγία Γραφή δὲν εἶναι ἀπλῶς συλλογὴ ἡθικῶν παραγγελμάτων, σοφῶν ἀξιωματίων καὶ λόγων παραμυθίας. Εἶναι τι πλεον τούτων. Εἶναι λογική, φιλοσοφική καὶ ἑναρμόνιος ἔκθεσις τῶν αἰτίων τοῦ ἑνεσιῶτος ἐν τῷ κόσμῳ κακοῦ, τῆς μόνης αὐτοῦ διορθώσεως καὶ θεραπείας, καὶ τῶν τελικῶν ταύτης ἀποτελεσμάτων, ὥς ταῦτα προβλέπονται ὑπὸ τῆς θείας σοφίας, ἥτις προεῖδε τὸ τέλος τοῦ σχεδίου πρὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, διαγράψασα ἐπίσης τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ συγκρατοῦσα καὶ ἐνισχύουσα αὐτοὺς διὰ μεγίστων καὶ πολυτίμων ἐπαγγελιῶν ἐκπληρωθησομένων ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

Ἡ τῆς Γενέσεως διδασκαλία, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐδοκιμάσθη ἐν καταστάσει ἀρχικῆς τελειότητος ἐν ἐνὶ ἀνθρώπῳ ἀντιπροσωπευτικῶς, ὅτι οὗτος ἀπέτυχε, καὶ ὅτι ἡ ἑνεσιῶσα ἀτέλεια, αἱ ἀσθένειαι καὶ ὁ θάνατος εἶνε τὰ ἀποτελέσματα, ἀλλ' ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐλησμόνησεν αὐτὸν, καὶ ὅτι θέλει τελικῶς ἀποκαταστήσει αὐτὸν διὰ Λυτρωτοῦ, γεννωμένου ἐκ γυναικὸς, (Γενσ. γ'. 15) — κρατεῖται ὑψηλὰ, καὶ πραγματεύεται διεξοδικῶς. Ἡ ἀνάγκη τοῦ θανάτου ἐνὸς Λυτρωτοῦ ὡς θυσίας διὰ τὰς ἁμαρτίας, καὶ τῆς δικαιοσύνης Αὐτοῦ ὡς καλύμματος τῆς ἁμαρτίας ἡμῶν, καταδεικνύεται ἐν τῇ περιβολῇ τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὔας διὰ δερμάτων, ἐν τῇ ἀποδοχῇ τῆς προσφορᾶς τοῦ Ἀβελ, ἐν τῇ προσφορᾷ τοῦ Ἰσαάκ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐν τῷ θανάτῳ τῶν διαφόρων θυμάτων, δι' ὧν οἱ πατριάρχαι εἶχον πρόσδοον εἰς τὸν Θεόν, καὶ τῶν θυσιῶν τῶν ὑπὸ τὸν νόμον ἰδρυθεῖσων, καὶ διαιωνισθεῖσων καθ' ὅλην τὴν Ἰουδαϊκὴν οἰκονομίαν. Οἱ προφῆται, καίτοι πεποικισμένοι μὲ νοημοσύνην, πλὴν μόλις κατανοοῦντες τὴν σημασίαν τινῶν ἐκ τῶν διακηρύξεων των (Α. Πέτρ. α'. 12), ἀναφέρουσι τὴν ἐπιφόρησιν ἢ ἐπίθεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ἐπὶ τινος προσώπου, ἀντὶ ἀλόγου ζώου, καὶ ἐν προφητικῇ ὁράσει διαβλέπουσιν αὐτὸν, ὅστις μέλλει νὰ ἀπολυτρώσῃ καὶ ἐλευθερώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὁδηγούμενον «ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν», ὅτι «ἡ τιμωρία τῆς εἰρήνης ἡμῶν ἦτο ἐπ' αὐτὸν» καὶ ὅτι «διὰ τῶν πληγῶν αὐτοῦ ἡμεῖς λάθμεν». Οὗτοι παριστῶσιν αὐτὸν ὡς

«καταπεφρονημένον καὶ ἀπερριμένον ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων. ἀνθρώπον θλίψεων, καὶ δόκιμον ἀσθενείας», καὶ διακηρύττουσιν ὅτι «Ὁ Κύριος ἔθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν» ('Ησα. νγ'. 3 - 6.) «Οὗτοι προεῖπον ποῦ ὁ ἔλενθε-ρωτῆς οὗτος ἤθελε γεννηθῇ (Μιχ. ε'. 2), ὡς ἐπίσης πότε ἤθελεν ἀποθάνει, διαβεβαιῶσι δ' ἡμᾶς ὅτι τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι «οὐχὶ δι' ἑαυτόν» (Δανλ. θ'. 26). Ἀναφέρουσι ἐπίσης διαφόρους λεπτομερείας Αὐτὸν ἀφορώσας—ὅτι δηλ. θὰ ᾔητο «δίκαιος», καὶ ἀπηλλαγμένος «δόλου», «καταθλίψεως» ἢ οἰασδήποτε δικαίας ἀφορμῆς θανάτου ('Ησα. νγ'. 8, 9, 10, 11), ὅτι ἤθελε παραδοθῇ ἀντὶ τριάκοντα ἡμερῶν (Ζαχαρ. 12), ὅτι ἤθελε λογισθῇ μεταξὺ τῶν κακούργων ἐν τῷ νά-νῳ του ('Ησα. νγ'. 12), ὅτι οὐδὲν ὅσπουν αὐτοῦ ἤθελε συντριβῇ (Ψαλμ. λδ'. 20. Ἰωάν. ιθ'. 36), καὶ ὅτι, καίτοι ἤθε-λεν ἀποθάνει καὶ ταφῇ, ἡ σάρξ αὐτοῦ δὲν ἤθελε διαφθαρῇ, οὐδὲ ἤθελε διαμείνει ἐν τῷ τάφῳ—Ψαλμ. ιστ'. 10. Πράξ. β'. 31.

Οἱ τῆς Καινῆς Διαθήκης συγγραφεῖς σαφῶς καὶ πειστικῶς, πλὴν καὶ μετὰ τῶσαύτης ἀπλότητος, ἀναγράφουσι τὴν ἐκπλή-ρωσιν ὅλων τῶν προρρήσεων τούτων ἐν τῷ προσώπῳ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, καὶ διὰ λογικῶν συλλογισμῶν δεικνύουσιν ὅτι τοιοῦτον ἀντίλυτρον, οἷον οὗτος προσέφερε, ἦτο ἐπά-ναγκες, ὡς προρρηθὲν ἤδη ἐν τε τῷ νόμῳ καὶ τοῖς προφη-ταις, πρὶν ἢ ἀποβῇ δυνατὸν ὅπως αἱ ἁμαρτίαι τοῦ κόσμου ἐξαλειφθῶσιν ('Ησα. α'. 18). Οὗτοι ἀνιγενέουσιν τὸ ὅλον σχέ-διον κατὰ μᾶλλον λογικὸν καὶ πειστικόν τινα τρόπον, μὴ ἀπο-τεινόμενοι οὔτε εἰς τὰς προλήψεις οὐδὲ εἰς τὰ πάθη τῶν ἀκροατῶν των, εἰμὴ εἰς τὴν πεφωτισμένην αὐτῶν διάνοιαν μόνον, καὶ παρέχοντές τινας ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων, περιεκτικῶν καὶ πειστικοτάτων συλλογισμῶν, ἐξ ὧων ἐπὶ οἰοῦντο ἄλλου ζητήματος δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν ἴδε Ρωμ. ε'. 17 - 19 καὶ καθεξῆς, μέχρι τοῦ ιβ'. κεφαλαίου.

Ὁ Μωϋσῆς, ἐν τῷ νόμῳ, κατέδειξε οὐχὶ μόνον τὴν θυ-σίαν, ἀλλ' ἐπίσης τὴν ἐξάλειψιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τὴν μακα-ριότητα τοῦ λαοῦ ἐπὶ τὸν μέγαν αὐτὸν λυτρωτὴν, τοῦ ὁποῦν τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν διακηρύττει ὡς ἀπείρως μέλλουσιν

νὰ ὑπερτερῇ τὴν ἰδικήν του, καίτοι αὕτη ἤθελεν εἰσθαι «ὁμοία πρὸς ἐκείνην». (Λευτερ. ιη'. 15, 19) Ὁ ἐπαγγελθεὶς λυτρωτὴς μέλλει νὰ εὐλογῇ οὐχὶ μόνον τὸν Ἰσραήλ, ἀλλὰ διὰ τοῦ Ἰσραήλ «πάσας τὰς φυλάς τῆς γῆς» (Γενεσ. ιβ'. 3: ιη'. 18: κβ. 18: κατ. 4:). Μεθ' ὅλας δὲ τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου προλήψεις τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, οἱ προφῆται συνεχίζουν τὸ αὐτὸ λεκτικὸν ὕψος διακηρύττοντες ὅτι ὁ Μεσσίας ἤθελεν εἰσθαι ὡσαύτως «φῶς πρὸς φωτισμὸν τῶν ἐθνῶν» ('Ησα. μθ. 6. Δουκ. β. 32.) ὅτι τὰ ἔθνη ἤθελον ἐλθῇ πρὸς αὐτὸν «ἀπὸ τῶν ἐσχάτων τῆς γῆς» ('Ιερμ. ιστ'. 19.), ὅτι τὸ ὄνομα Αὐτοῦ ἤθελεν εἰσθαι μέγα μεταξὺ τῶν ἐθνῶν (Μαλχ'. α'. 11), καὶ ὅτι «ἡ δόξα τοῦ Κυρίου θέλει φανερωθῇ, καὶ πᾶσα σὰρξ ὁμοῦ θέλει ἰδεῖ» ('Ησα. μ'. 5. ἴδε ὡσαύτως 'Ησα. μβ' 1-7.

Οἱ συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀξιοῦσιν ὅτι εἶχον θεῖον χρίσμα, ὅπερ κατέστησεν αὐτοὺς ἱκανοὺς νὰ κατανοήσωσι τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προφητειῶν, τῶν ἀφορουσῶν τὴν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ. Οὗτοι, καίτοι προκατελιημμένοι, ὥς Ἰουδαῖοι, νὰ φρονῶσι περὶ πάσης εὐλογίας ὥς περιοριζομένης εἰς τὸν ἴδιον αὐτῶν λαὸν καὶ μόνον (Πράξ. ια'. 1-18), ἐγένοντο ἱκανοὶ νὰ ἰδῶσιν ὅτι, ἐνῶ τὸ ἴδιον αὐτῶν ἔθνος ἤθελον εὐλογηθῇ, πᾶσαι αἱ οἰκογένειαι τῆς γῆς ἤθελον εὐλογηθῇ ἐπίσης μετ' αὐτῶν καὶ δι' αὐτῶν. Διείδον ὡσαύτως ὅτι πρὸ τῆς εὐλογίας εἴτε τοῦ Ἰσραήλ εἴτε τοῦ κόσμου, ἐκλογὴ τις ἤθελε γείνει «μικροῦ τινος ποιμνίου» ἐξ Ἰουδαίων τε καὶ Ἑθνικῶν, οἱ ὅποιοι, δοκιμασθέντες, ἤθελον εὐρεθῇ ἄξιοι ὅπως γένωσι συγκληρονόμοι τῆς δόξης καὶ τιμῆς τοῦ Μεγάλου Ἐλευθερωτοῦ, καὶ συμμετοχοὶ Αὐτοῦ εἰς τὴν τιμὴν τῆς εὐλογίας τοῦ Ἰσραήλ καὶ ὅλων τῶν ἐθνῶν—Ρωμ. η' : 17.

Οἱ συγγραφεῖς οὗτοι καταδεικνύουσι τὴν ἁρμονίαν τῆς θεωρίας ταύτης πρὸς ὅτι εἶναι γεγραμμένον ἐν τε τῷ νόμῳ καὶ τοῖς προφήταις· τὸ δὲ μεγαλεῖον καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ σχεδίου, τὸ ὅποιον οὗτοι παρουσιάζουσι, ἐπερεκπερισσοῦ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν μᾶλλον ἰψίστην ἀντίληψιν, τὴν ὅποιαν τὸ σχέδιον τοῦτο ἄξιοι ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὅτι εἶναι—τ. ἔ. «Εὐαγγέλιον χαρᾶς μεγάλης, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ».

Ἡ περὶ Μεσσίου ἰδέα, ὥς ἄρχοντος καὶ Κυβερνήτου οὐχὶ

μόνον τοῦ Ἰσραὴλ ἀλλὰ καὶ τοῦ κόσμου σύμπαντος, ἥτις διακηρύττεται ἐν τοῖς βιβλίοις τοῦ Μωϋσέως, εἶναι τὸ θέμα πάντων τῶν προφητῶν. Ἡ ἰδέα τῆς βασιλείας εἶναι ἐπίσης ἡ ὑπερτάτη πασῶν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἀποστόλων· ὁ δὲ Ἰησοῦς αὐτὸς ἐδίδαξεν ἡμᾶς νὰ προσευχώμεθα « Ἐλθέτω ἡ βασιλεῖα Σου », καὶ ὑπεσχέθη συμμετοχὴν εἰς ταύτην πρὸς ἐκείνους οἵτινες ἤθελον πρῶτον πάθει ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, καὶ οὕτως ἀποδείξει ἑαυτοὺς ἀξίους.

Ἡ ἐλπίς τῆς μελλούσης ἐνδόξου βασιλείας παρέσχε θάρρος πρὸς ὅλους τοὺς πιστοὺς νὰ ὑποσιῶσι διωγμὸν καὶ ὑποφέρωσιν ἐλέγχους, ταπεινώσεις καὶ ζημίας ἀκόμῃ καὶ θάνατον. Ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ ἀλληγορικῇ προφητείᾳ, ἥτις κλείει τὸν κανόνα τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ Ἄξιον « Ἄρτιον τὸ ἐσφαγμένον » (Ἀποκλ. ε' 12.), οἱ ἄξιοι « κικῶντες », τοὺς ὁποίους οὗτος θέλει καταστήσει βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς ἐν τῇ Ἐαυτοῦ βασιλείᾳ, αἱ δοκιμασίαι καὶ τὰ προσκόμματα, τὰ ὅποια δέον οὗτοι νὰ ὑπερνικήσωσι, πάντα ταῦτα πιστῶς ἐξεικονίζονται ἐν αὐτῇ. Ἀκολουθῶς εἰσάγονται συμβολικαί τινες παραστάσεις τῶν εὐλογιῶν, αἵτινες θέλουσι προκρίνει ἐπὶ τοῦ κόσμου ὑπὸ τὴν Χιλιετῇ ἐκείνῃ βασιλείαν, ὅποτε ὁ Σατανᾶς θέλει δεθῇ, ὁ δὲ Ἀδαμᾶτος θάνατος καὶ ἡ λύπη θὰ ἐξαλειφθῶσι, πάντα δὲ τὰ ἔθνη τῆς γῆς θέλουσι βαδίζει ἐν τῷ φωτὶ τῆς οὐρανίου βασιλείας—τῆς νέας Ἱερουσαλήμ.

Ἡ Ἁγία Γραφή, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους προβάλλει διδασκαλίαν οὐδαμοῦ ἀλλαγῶς εὐρισκομένην, καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς θεωρίας ὅλων τῶν εἰδωλολατρικῶν θρησκευμάτων—τ. ε. ὅτι μέλλουσα ζωὴ διὰ τοὺς νεκροὺς θέλει προέλθει διὰ **ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ**. Πάντες οἱ θεόπνευστοι συγγραφεῖς ἐξέφρασαν τὴν περὶ Αὐτρωτοῦ πίστιν των· εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν διακηρύττει ὅτι, κατὰ « τὴν πρωίαν », ὅποταν ὁ Θεὸς θέλει καλέσει αὐτοὺς ἐκ τοῦ τάφου, καὶ αὐτοὶ θέλουσιν ἐξέλθει, ὁ ἀσεβὴς δὲν θὰ κυριαρχῇ πλέον ἐπὶ τῆς γῆς· διότι « οἱ εὐθεῖς θέλουσι κατακυριεύσει αὐτοὺς τὸ πρωί ». (Ψαλμ. μδ'. 14). Ἡ τῶν νεκρῶν ἀνάστασις διδάσκεται παρὰ τῶν προφητῶν· οἱ δὲ συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης βασιζουσι πάσας αὐτῶν τὰς ἐλπίδας περὶ μελλού-

σης ζωῆς καὶ μακαριότητος ἐπὶ τῆς διδασκαλίας ταύτης. Ὁ Παῦλος ἐκφράζεται ταύτην ὡς ἐξῆς : « Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ ἡ πίστις ὑμῶν, ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπό-
λονται. Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων, ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀπο-
θνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθή-
σονται». — Α΄. Κορθ. ιε΄. 13 - 22.

Καθὼς ὠρολογίον τι, τοῦ ὁποίου οἱ πολλοὶ τροχοὶ ἤθελον κριθῆ ἔκ πρώτης ὕψεως περιττοί, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου οἱ βρα-
δυτάτα κινούμενοι τροχίσκοι εἶναι ἐπίσης οὐσιώδεις, οὕτως ἡ
Γραφή, ἐκ πολλῶν μερῶν συνισταμένη, καὶ διὰ πολλῶν κα-
λάμων παρασκευασθεῖσα, τυγχάνει ἐν πλήρῃ καὶ ἐναρμό-
νιον ὅλον. Οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον αὐτῆς μέρος εἶναι περιττόν.
Μ' ὅλον ὅτι δὲ μέρη τινὰ κατέχουσι μᾶλλον ἐνεργὸν καὶ
ἐξοχον θέσιν, ἢ ἄλλα, ἐν τούτοις, πάντα τυγχάνουσι χρήσιμα
καὶ ἀπαραίτητα. Καθίσταται ὅλον ἐν προσφιλὲς μεταξὺ τῶν
οὕτω καλουμένων « προηγμένων εἰς τὸ σκέπτεσθαι » καὶ
« μεγάλων θεολόγων » τῆς παρούσης ἐποχῆς, νὰ χειρίζονται
ἐλαφρῶς ἢ νὰ περιφρονῶσι, ἐὰν δὲν ἀρνῶνται, πολλὰ τῶν
« θαυμάτων » τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀποκαλοῦντες ταῦτα
« γραῶεις μύθους ». Ἐκ τούτων εἰσὶν αἱ ἐν τῇ Γραφῇ ἀφη-
γήσεις περὶ Ἰωανᾶ καὶ τοῦ κήτους, τοῦ Νῶε καὶ τῆς κιβω-
τοῦ, περὶ τῆς Εὐας καὶ τοῦ ὄφεως, τῆς στάσεως τοῦ Ἑλλίου
ἐπὶ τῇ διαταγῇ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Νανῆ, τοῦ Βαλαὰμ καὶ τοῦ
λαλήσαντος ὑποζυγίου, κλπ. Οἱ σοφοὶ οὗτοι ἄνδρες παραβλέ-
πουσιν, ὡς φαίνεται, τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Γραφή τυγχάνει οὕτω
συμπεπλεγμένη καὶ ἐνιαία κατὰ τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη,
ὥστε τὸ ἀποσπᾶσαι ἐκ ταύτης τὰ θαύματα ταῦτα, ἢ τὸ δυσπι-
στεῖν εἰς αὐτά, εἶναι ταῦτόν πρὸς τὸ καταστρέφειν ἢ δυσπι-
στεῖν εἰς τὸ ὅλον. Διότι, ἐὰν αἱ ἀρχικαὶ αὗται ἀφηγήσεις εἶναι
ψευδεῖς, ἐκείνοι οἵτινες ἐπανέλαβον ταύτας, ἦσαν εἴτε ψευ-
δολόγοι, ἢ θύματα ἀπάτης καὶ ψεύδους· ἐν ἀμφοτέροις δὲ
ταῖς περιπτώσεσι ταύταις ἀποβαίνει ἡμῖν ἀδύνατον ν' ἀποδε-
χθῶμεν τὴν μαρτυρίαν των ὡς θεόπνευστον. Τὸ νὰ ἐξαιρέ-

σωμεν ἀπὸ τῆς Γραφῆς τὰ μνημονευόμενα θαύματα, ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὰ διὰ διακηρύξωμεν ἄκυρον τὴν μαρτυρίαν τῶν κυριωτέρων αὐτῆς συγγραφέων, ἐκτὸς τῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἱστορία τῆς πίστεως ἐπιβεβαιοῦται ὑπὸ τοῦ Παύλου (Ρωμ. ε'. 17), ὡσαύτως ἡ ἐξαπάτησις τῆς Εὐας ὑπὸ τοῦ ὄφους (Β' Κορινθ. ια'. 3, Α' Τιμθ. β'. 14). Ἴδε ἐπίσης τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸ δεύτερον εἰς Ἀποκλ. ιβ'. 9 καὶ κ'. 2: Ἡ στάσις τοῦ Ἠλίου ἐπὶ τῇ κατατροπώσει τῶν Ἀμορραίων, ὡς ἐνδειξίς τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου, ἦτο πασιφανὴς τύπος τῆς εἰς τὸ μέλλον ἐκδηλωθησομένης δυνάμεως, ἐν «τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου», καὶ ἐν τῇ χειρὶ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον προδιέτιπον ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ. Τοῦτο δὲ ἐπίσης ἐπιμαρτυρεῖται παρὰ τριῶν προφητῶν (Ἡσα. κη'. 21. Ἀββακ. β'. 1-3, 13, 14, καὶ γ'. 2-11. Ζαχρ. ιδ'. 1, 6, 7). Ἡ ἀφήγησις περὶ τῆς λαλησάσης ὄνου ἐπικυροῦται παρὰ τοῦ Ἰούδα (ἔδαφ. 11), καὶ ὑπὸ τοῦ Πέτρου (Β'. Πέτρ. β'. 16). Ὁ Μέγας δὲ διδάσκαλος, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐπιβεβαίωσεν τὰς περὶ Ἰωνᾶ καὶ μεγάλου κήτους, περὶ Νῶε καὶ κατακλυσμοῦ διηγήσεις (Ματθ. ιβ'. 40· κδ'. 38, 39 Λουκ. ιζ'. 26· ἴδε ἐπίσης Α'. Πέτρ. γ'. 20). Πράγματι δὲ ταῦτα δὲν εἶναι μεγαλῆτερα θαύματα ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐνηργήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων, οἷα ἡ μεταποίησις τοῦ ὕδατος εἰς οἶνον, ἡ θεραπεία νοσημάτων, κλπ., ὡς θαῦμα δὲ, ἡ ἐξέγερσις τῶν νεκρῶν εἶναι τὸ ὑπερθαύμαστον ὅλων τῶν θαυμάτων.

Τὰ θαύματα ταῦτα, μὴ ὄντα συνήθη εἰς τὴν ἡμετέραν πείραν, ἔχουσιν ἀντίστοιχα πέριξ ἡμῶν, τὰ ὁποῖα, ὄντα μᾶλλον συνηθέστερα, παρέρχονται ἀπαρατήρητα. Ἡ ἀναπαραγωγή ζώντων ὁργανισμῶν εἴτε φυσικῶν εἴτε ζωϊκῶν, κεῖται πέραν τῆς ὑμετέρας ἀντιλήψεως, ὡς ἐπίσης πέραν τῆς ἡμετέρας δυνάμεως—ἐπομένως εἶναι θαυματουργικῆ. Δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τὴν ἐκδήλωσιν ἢ ἐξάσκησιν τῆς ἀρχῆς τῆς ζωῆς, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα οὔτε νὰ τὴν ἐννοήσωμεν, οὔδ' ἂν παραγάγωμεν ταύτην. Φυτεύομεν δύο τινὰ σπέρματα παραπλεύρως ἀλλήλων· αἱ συνθῆκαι, τοῦ ἀέρος, ὕδατος καὶ ἐδάφους, εἰσὶν αἱ αὐταί. Ταῦτα αὐξάνουσιν· οὔδ' ἂν δυνάμεθα

νά εἰπωμεν πῶς· οὐδὲ ὁ σοφώτατος τῶν φιλοσόφων δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὸ θαῦμα τοῦτο. Τὰ σπέρματα ταῦτα ἀναπτύσσουσιν ὁργανισμοὺς ἀντιθέτων τάσεων. Ὁ εἰς ἔρπει κατὰ γῆς, ὁ ἄλλος ἵσταται ὀρθῶς. Τὸ σχῆμα, ἄνθρωπος, χρῶμα, τὸ πᾶν διαφέρει, καίτοι αἱ συνθῆκαι ἦσαν αἱ αὐταί. Τεταῦτα θαύματα ἀποβαίνουσιν εἰς ἡμᾶς συνήθη, καὶ ἡμεῖς παύομεν νὰ ἐνθυμώμεθα ταῦτα ὡς τοιαῦτα, καθ' ὅσον ἀναχωροῦμεν ἀπὸ τὴν παιδείαν ἐκπληξιν ἢ ἀπορίαν. Ἐντούτοις, ταῦτα πάντα ἐκόηλοῦσι δύναμιν τόσον ἀπέχουσαν τῆς ἡμετέρας, καὶ τόσον ἀπέχουσαν τῆς πεπερασμένης ἡμῶν νοημοσύνης, ὅσον καὶ τὰ ἐν τῇ Γραφῇ δι' εἰδικοὺς σκοποὺς ἀναγραφόμενα ὀλίγα θαύματα, καὶ πρὸς σκοπίμους ἐκδηλώσεις τῆς παντοδυναμίας καὶ ἰκανότητος τοῦ μεγάλου Δημιουργοῦ, ὅπως ἐπερνεύσῃ πᾶν πρόσκομμα καὶ ἐκπληρώσῃ πᾶσαν τὴν Ἐαυτοῦ βουλήν, ὡς καὶ αὐτὴν εἰσέτι τὴν ἐπαγγελιομένην ὑμῖν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, τὴν ἐξόντωσιν τοῦ κακοῦ, καὶ τὴν τελικὴν καριαρχίαν τῆς αἰωνίου δικαιοσύνης.

Ἐνταῦθα περαίνομεν τὸ ζήτημα. Πᾶν βῆμα ἐτέθη ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ὁρθοῦ λόγου. Εὗρομεν ὅτι ὑπάρχει Θεὸς Ὑπέρτατος Νοητικὸς Δημιουργός, ἐν τῷ Ὁποίῳ σοφία, δικαιοσύνη, ἀγάπη καὶ ἰσχύς ὑφίστανται ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ. Εὗρομεν ἐπίσης ὡς λογικὴν τὴν προσδοκίαν ἀποκαλύψεως τινος τῶν σχεδίων Του πρὸς τὰ δημιουργήματά Του, ἅτινά εἰσιν ἱκανὰ ν' ἀντιληφθῶσιν, ὡς ἔχοντα ἐνδιαφέρον εἰς τὰ τοιαῦτα Αὐτοῦ σχέδια. Εὗρομεν ἀκολούθως τὴν Γραφήν, ἀξιούσαν ὅτι αὕτη εἶναι ἡ τοιαύτη ἀποκάλυψις, ὡς ἀξίαν ἐξετάσεως. Ἐξετάσαμεν τοὺς συγγραφεῖς αὐτῆς, καὶ τοὺς πιθανοὺς αὐτῶν σκοποὺς, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἰδίας αὐτῶν διδασκαλίας. Ἐμείναμεν ἐπὶ τούτῳ ἐκπληκτοί. Ὁ δὲ ὀρθὸς ἡμῶν λόγος ὑπηγόρευεν ἡμῖν ὅτι, τοιαύτη σοφία, συνδυαζομένη πρὸς τοιαύτην ἀγνότητα ἐλατηρίων, δὲν ὑπῆρξε δολῖα ἐπινόησις πανούργων ἀνθρώπων πρὸς ἰδιοτελεῆ τέλη ἀποβλεπόντων. Ὁ ὀρθὸς λόγος ἐπεστήριξεν ὅτι εἶναι πολὺ μᾶλλον πιθανὸν ὅτι τοιαῦται δίκαιαι καὶ εὐεργητικαὶ ἀποφάνσεις καὶ νόμοι προέρχονται ἀπὸ Θεοῦ καὶ οὐχὶ ἀπὸ ἀνθρώπων, καὶ ἐπιμόνως κατέδειξεν ὅτι ταῦτα δὲν ἠδύναντο νὰ εἶναι ἔργον ἀπατεώων Ἰε-

ρέων. Ἐξδομεν ἐπομένως τὴν συμφωνίαν τῶν μαρτυριῶν τῶν ἀφορουσῶν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὴν ἀπολυτρωτικὴν αὐτοῦ θυσίαν, καὶ τὴν ἀνάστασιν καὶ μακαριότητα ὧν ὡς τὴν τελικὴν ἔκβασιν εἰς τὴν μέλλουσαν ἐνδοξον Αὐτοῦ βασιλείαν. Καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος εἶπεν ἡμῖν ὅτι, σχέδιον τόσον μέγα καὶ περιεκτικόν, ὑπέρτερον παντὸς ἄλλου, τὸ ὁποῖον θὰ ἡδυνάμεθά ποτε νὰ προσδοκῶμεν, καὶ πρὸς τούτοις ἐπὶ τοιούτων λογικῶν ἐξαγομένων ἐδραζόμενον, δεόν νὰ εἶναι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἐκζητοῦμεν. Δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀπλὴ ἐπίνοια ἀνθρώπων, διότι, καὶ ὡς ἀποκεκαλυμμένον ἀκόμη, εἶναι τόσον πολὺ ὑψηλὸν ὥστε νὰ πιστευθῇ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Ὅποτεν ὁ Κολόμβος ἀνεκάλυψε τὸν ποταμὸν Ὅρινόν, εἰς ἐκ τῶν φλίων αὐτοῦ τῷ εἶπεν ὅτι ἀνεκάλυψε μίαν νῆσον. Ἐκεῖνος δὲ ἀπήντησεν: Οὐδεὶς τοιοῦτος ποταμός, ὅποιος εἶναι οὗτος πηγάζει ποτὲ ἐκ νήσου. Τοιοῦτος ἰσχυρὸς χείμαρρος ἀνάγκη νὰ διοχετεῖται τὰ ὕδατα ἡπείρου. Οὕτω, τὸ βάθος, ἡ δύναμις, ἡ σοφία καὶ τὸ στάδιον τῆς Γραφικῆς μαρτυρίας πείθει ἡμᾶς ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ Παντοδύναμος Θεὸς εἶναι ὁ πρωτοουργὸς τῶν σχεδίων καὶ ἀποκαλύψεων τῆς. Δὲν ἐρρήψαμεν εἰμὴ ἐν μόνον ἐσπευσμένον βλέμμα ἐπὶ τῶν κατ' ἐπίφασιν ἀξιώσεων τῶν Γράφων ὅτι αὗται ἔχουσι θείαν τὴν καταγωγὴν των, καὶ εὗρομεν ταύτας ἐλλόγους. Τὰ ἐπόμενα κεφάλαια θέλουσιν ἐκθέσθαι τὰ διάφορα μέρη τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, καί, πεποιθάμεν, θέλουσι παρασχεῖ ἐπαρκεῖς ἀποδείξεις εἰς πᾶσαν ἐλλεικρινῆ διάνοιαν ὅτι ἡ Γραφή εἶναι θεόπνευστος ἀποκάλυψις, καὶ ὅτι, τὸ μῆκος καὶ πλάτος, τὸ ὕψος καὶ βάθος τοῦ ὁποῦ ἐκδέτεται σχέδιον, ἐνδόξως ἀντανακλᾷ τὸν θεῖον χαρακτῆρα, τὸν μέχρι τοῦδε ἀμυδρῶς μένον γενόμενον καταληπτόν, ἀλλ' ἤδη μᾶλλον εὐκρινῶς δρώμενον ἐν τῷ φωτὶ τῆς ὑποφωσκούσης Χιλιετοῦς ἡμέρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΑΙ ΕΝ ΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΕΙ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥΜΕΝΑΙ
ΕΠΟΧΑΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΙ

Τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ὠρισμένον καὶ ὀντογενετικόν. — Τρεῖς μεγάλαι ἐποχαὶ τῆς κοσμικῆς ἱστορίας. — Οἱ διακριτικοὶ αὐτῶν χαρακτῆρες. — Ἡ γῆ διαμένει εἰς τὸν αἰῶνα. — Ἡ οἰκουμένη ἢ μέλλουσα, οἱ νέοι οὐρανοὶ καὶ ἡ Νέα Γῆ. — Ἑποδιαίρεσις τῶν μεγάλων αὐτῶν ἐποχῶν. — Οἱ σπουδαῖοι τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ χαρακτῆρες, οἱ οὕτω εἰς φῶς ἀγόμενοι. — Ἡ ἀναγνωριζομένη τάξις ἀποκαλύπτει ἁρμονίαν. — Ὁρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

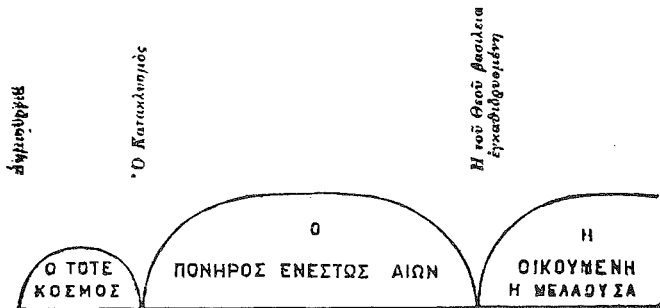
Ὡς τινες ἀμαθῶς ὑποτιμῶσι τὴν δεξιότητα καὶ σοφίαν μεγάλου τινος ἀρχιτέκτονος καὶ οἰκοδόμου κρίνοντες ἐκ τοῦ ἀσυμπληρώτου αὐτοῦ ἔργου, οὕτως ἐπίσης πολλοὶ ἐν τῇ ἀμαθείᾳ των κρίνουσιν ἤδη ἐσφαλμένως περὶ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ μὴ εἰσεῖν συμπληρωθέντος ἔργου Αὐτοῦ. Ἀλλὰ βαθμυδόν, καὶ ὁπότε τὸ ἀκατέργαστον κρηπίδωμα τοῦ κακοῦ, — τὸ διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ ἀνθρώπου ἐπιτραπέν, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπὶ τέλους θέλει ἀνατραπῆ ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ — ἀφαιρεθῇ, τὸ δὲ ἔδαφος ἀποκαθαρθῇ ὑπὸ τῶν διαφορῶν σκυβάλων, τὸ συντετελεσμένον ἔργον τοῦ Θεοῦ θέλει τότε παγκοσμίως διακηρυξεί τὴν ἄπειρον Αὐτοῦ σοφίαν καὶ ἰσχύιν, καὶ τὰ σχέδια Αὐτοῦ θέλουσι φανῇ ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν ἑνδοξον Αὐτοῦ χαρακτῆρα.

Ἀφοῦ δὲ ὁ Θεὸς λέγει ἡμῖν ὅτι ἔχει θετικῶς ὠρισμένην βουλὴν ἢ σκοπὸν, καὶ ὅτι πᾶσαι αἱ βουλαὶ Αὐτοῦ θέλουσιν ἐκπληρωθῇ, ἀπόκειται εἰς ἡμᾶς, ὥς τέκνα Αὐτοῦ, ὅπως ἐπιμελῶς ἐξετάσωμεν ὁποῖα τὰ σχέδια ταῦτα τυγχάνουσιν ὄντα, ἵνα καὶ ἡμεῖς διατελώμεν ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς ταῦτα. Σημειώσατε τίνι τρόπῳ ὁ Κύριος ἐπιβεβαίωσεν τὴν μονιμότητα τῆς βουλῆς Αὐτοῦ. Ὡς ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων λέγων. Ἐξάπαντος καθὼς ἐβουλεύθην, οὕτω θέλει γένηαι, καὶ καθὼς ἀπεφάσισα

οὕτω θέλει μείνει» Ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων ἀπεφάσισε καὶ τίς θέλει ἀναιρέσει; . . . Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός. καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλος· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός, καὶ οὐδεὶς ὁμοίός μου . . . Ἡ βουλή μου θέλει σταθῇ, καὶ θέλω ἐκτελέσει ἅπαν τὸ θέλημά μου . . . Ναί, ἐλάλησα καὶ θέλω κάμει νὰ γείνη, ἐβουλεύθην καὶ θέλω ἐκτελέσει τοῦτο (Ἡσα. ιδ'. 24-27 μστ'. 9-11). Ὅσον δὴποτε λοιπὸν τυχαία καὶ μυστηριώδης φαίνεται νὰ εἶναι ἡ τοῦ Θεοῦ πολιτεία πρὸς τὸν ἄνθρωπον, οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν μαρτυρίαν ταύτην τοῦ Λόγου Του δέον ν' ἀνομολογήσωσιν ὅτι τὸ ἀρχικὸν καὶ ἀναλλοίωτον Αὐτοῦ σχέδιον ἀείποτε ὑπῆρξε, καὶ εἰσέτι εἶναι, συστηματικῶς προσδευτικὸν πρὸς τὴν συμπλήρωσίν του.

Ἐνῶ τὸ σύνολον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ψηλαφούντες ἐν τῇ σκοτίᾳ τῆς ἀγνοίας, ἀνάγκη νὰ ἀναμένωσι τὴν πραγματικὴν ἐξέλιξιν τῶν σχεδίων τοῦ Θεοῦ, πρὶν δυνήθωσι νὰ κατανοήσωσι τὸν ἐνδοξὸν χαρακτήρα τοῦ Θείου Ἀρχιτέκτονος, εἰς τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ ἀπόκειται τὸ προνόμιον νὰ ἴδωσι διὰ πίστεως, καὶ διὰ τοῦ φωτός τοῦ λόγῳ Του τὰς προαγγελθείσας δόξας τοῦ μέλλοντος, καὶ ἐξ ἀπόψεως τούτων ἐκτιμήσωσι τὴν ἄλλως μυστηριώδη τοῦ Θεοῦ πολιτείαν κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρόν. Ὡς ἐνδιαφερόμενοι υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, λοιπόν, καὶ κληρονόμοι ὑποσχεθείσης κληρονομίας, ἀναφερόμεθα εἰς τὸν Λόγον τοῦ Πατρὸς ἡμῶν ὅπως κατανοήσωμεν τὰς βουλὰς Αὐτοῦ, ἐκ τῶν σχεδίων καὶ τῶν εἰδικῶν χαρακτήρων καὶ ἐνδείξεων τῶν ἐν αὐτῷ παρεχομένων. Ἐκεῖθεν μαθάνομεν ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἄνθρωπον, ἐκτείνεται ἐπὶ τριῶν μεγάλων χρονικῶν περιόδων, ἀρχίζον ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ φθάνον μέχρι τοῦ ἀπεριορίστου μέλλοντος. Ὁ Πέτρος καί, ὡς ἐπίσης ὁ Παῦλος δρίζουσι τὰς ἐν λόγῳ περιόδους ὡς «τρεῖς αἰῶνας», τοὺς ὁποίους ἀναπαριστῶμεν ἐν τῷ ἐπομένῳ διαγράμματι.

ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΠΟΧΑΙ ΚΑΛΟΥΜΕΝΑΙ "ΑΙΩΝΕΣ,,

Αἱ τρεῖς αὗται μεγάλαι ἐποχαὶ ἀντιπροσωπεύουσι τρεῖς διακεκριμένας ἐκδηλώσεις τῆς Θείας Προνοίας. Ἡ πρώτη ἀπὸ τῆς δημιουργίας μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ ὑπῆρξεν ὑπὸ τὴν διακυβέρνησιν τῶν ἀγγέλων, καὶ ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ Πέτρου «Ο ΤΟΤΕ ΚΟΣΜΟΣ» — Β. Πέτρ. γ'. 6.

Ἡ δευτέρα μεγάλη ἐποχή, ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ μέχρι τῆς ἱδρύσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, εἶναι ὑπὸ τὴν περιορισμένην ἐξουσίαν τοῦ Σατανᾶ «τοῦ ἄρχοντος τοῦ αἰῶνος τούτου», καὶ ὀνομάζεται ἐπομένως «Ο ΠΟΝΗΡΟΣ ΕΝΕΣΤΩΣ ΑΙΩΝ» — Γαλατ. α'. 4. Β. Πέτρ. γ'. 7. Ὁ τρίτος μῆλλει νᾶ εἶναι «αἰὼν ἀτελεύτητος» (Ἦσα. με'. 17) ὑπὸ τὴν θείαν διακυβέρνησιν, τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὀνομάζεται «ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ Η ΜΕΛΛΟΥΣΑ» — ἔνθα δικαιοσύνη κατοικεῖ — Ἐβρ. β'. 5. Β'. Πέτρ. γ'. 13.

Ἡ πρώτη τῶν περιόδων τούτων, τῶν «κόσμων ἢ αἰώνων» ὑπὸ τὴν διακυβέρνησιν τῶν ἀγγέλων, ὑπῆρξεν ἀποτυχία· ἡ δευτέρα, ἡ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σατανᾶ, τοῦ σφετεριστοῦ, ὑπῆρξεν ἀληθῶς «πονηρὸς αἰὼν»· ἀλλ' ἡ τρίτη θέλει εἶσθαι ἐποχή, δικαιοσύνης καὶ μακαριότητος δι' ὅλας τὰς φυλάς τῆς γῆς.

Οἱ δύο τελευταῖοι τῶν «αἰώνων» τούτων μνημονεῖονται ἐιδικώτερον πως, καὶ τὰ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς αἰῶνας τούτους λεγόμενα διατλοῦσιν ἐν ἰσχυρᾷ ἀντιθέσει. Ἡ παρούσα, ἡ

δευτέρα περίοδος ὀνομάζεται «ὁ ἐνεστὼς πονηρὸς αἰὼν»· οὐχὶ διότι οὐδὲν ἀγαθὸν ἐνυπάρχει ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ διότι ἡ ἐπικράτησις τοῦ κακοῦ ἐπιτρέπεται κατ' αὐτόν. «Καὶ τώρα ἡμεῖς μακαρίζομεν τοὺς ὑπερηφάνους· ναί, οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐψώθησαν· ναί, οἱ πειράζοντες τὸν Θεόν. καὶ αὐτοὶ ἐσώθησαν» Μαλαχ. γ'. 15: «Ὁ τρίτος αἰὼν, ἡ ἐποχή, ἀναφέρεται ὡς «**Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ Η ΜΕΛΑΛΟΥΣΑ**»— ὅπου δικαιοσύνη κατοικεῖ· οὐχὶ διότι οὐδὲν κακὸν θέλει ὑπάρξει ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ διότι τὸ κακὸν δὲν θέλει ἐπικρατήσῃ. Ἡ τοῦ κακοῦ ἐξάλειψις θέλει εἶσθαι βαθμιαία, μέλλουσα νὰ ἀπαιτήσῃ ὅλην τὴν περίοδον τῶν πρώτων χιλιῶν ἐτῶν. Τὸ κακὸν δὲν θὰ κυριαρχῇ τότε, δὲν θὰ εὐδοῦται· δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ἀσεβῆς εὐημερῶν, «ἀλλ' ὁ δίκαιος θέλει ἀνθεῖ» Ψαλμ. οβ'. 7· «οἱ εὐπειθεῖς θέλουσι γράγει τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς (Ἦσα. α. 19) καὶ οἱ πονηρενόμετος θέλουσιν ἐξολοθρευθῇ»— Ψαλμ. λζ'. 9.

Οὕτω θεωρουμένη; ἡ μέλλουσα οἰκονομία θέλει εἶσθαι τόσον ἀνομοία, ὥς νὰ εἶναι ἀντίστροφος ἀκριβῶς τῆς παρουσίας, ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς λεπτομερείαις αὐτῆς. Οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν δεικνύουσι τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς παρούσης καὶ μελλούσης οἰκονομίας. Αὕτη δὲ εἶναι ὅτι Αὐτὸς μέλλει νὰ ἄρξῃ ἢ ἐξουσιάζῃ τῆς μελλούσης οἰκομένης, ὅτε ἐν αὐτῇ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια θέλουσι προάγεσθαι καὶ εὐδοκιμεῖ· ἐνῷ τώρα, ἐπειδὴ ὁ Σατανᾶς εἶναι ὁ ἄρχων τοῦ παρόντος πονηροῦ αἰῶνος, τὸ κακὸν εὐδοκιμεῖ, καὶ ὁ ἀσεβῆς ἀκμάζει. Καὶ διότι, ὡς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου «ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν»— καὶ οὐδὲν συνεπῶς συμφέρειν καὶ εἰς τοὺς ὁπαδοὺς Αὐτοῦ εἰμὴ νὰ ἐναντιοῦνται, πειράζῃ, ἐνοχλῇ καὶ ἐκθέτῃ αὐτοὺς (Ἰωάν. ιδ'. 30. Β'. Κορθ. ιβ'. 7)—διὰ τοῦτο, ἐν τῷ παρόντι πονηρῷ αἰῶνι, ἡ ἐποχῇ, πᾶς ὁ ὅσων νὰ ζῇ εἰσεβῶς θὰ διωχθῇ, ἐνῷ ὁ ἀσεβῆς ἀκμάζει ὡς ἡ γλῶρὰ δάφνη. Β'. Τιμθ. γ'. 12. Ψαλμ λζ'. 35.

Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ὅτι, «Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου»· μέχρις οὗ δὲ «ἡ οἰκουμένη ἡ μέλλουσα» ἐπέλθῃ, ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ δὲν θέλει ἐξουσιάζει ἐπὶ τῆς γῆς· διὰ τοῦτο δὲ καὶ διδασκόμεθα νὰ ἐλπίζωμεν καὶ προσευ-

χώμεθα « Ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου, γεννηθῆτω τὸ θέλημά Σου ἐπὶ τῆς γῆς ». Ὁ Σατανᾶς εἶναι « ὁ ἄρχων τοῦ σκοτίου τοῦ αἰῶνος τούτου », καὶ συνεπεὶα τούτου, « σκοτός καλύπτει τὴν γῆν καὶ ὥσφορ τὰ ἔθνη ». Αὐτὸς τώρα ἄρχει καὶ ἐνεργεῖ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν υἱῶν τῆς ἀπειθείας — Ἐφεσ β'. 2. στ'. 12.

Ἀνάγκη βεβαίως νὰ ὑπάρχη σπουδαιότατόν τι μέρος τοῦ σχεδίου τοῦ Μεγάλου Ἀρχιτέκτονος διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, μὴ εἰσέτι τελείως ἐκτυλιχθῆν, — διότι ἄλλως, ὅ τε νέος ἄρχων καὶ ἡ νέα οἰκονομία πρὸ πολλοῦ ἤθελον εἰσαχθῆ. Τὸ διατί δὲ ἡ ἐπεισαγωγή αὕτη ἀνεβλήθη διὰ τινα ὠρισμένον καιρὸν, ὡς ἐπίσης, τίς ὁ τρόπος τῆς μεταβολῆς ἀπὸ τῆς παρούσης κυριαρχίας τοῦ ὑπὸ τὸν Σατανᾶν κακοῦ, εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς ὑπὸ τὸν Χριστὸν δικαιοσύνης, εἶναι ζητήματα ἐνδιαφέροντος, ἅτινα θέλουσι πληρέστερον καταδειχθῆ μετὰ ταῦτα. Ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅτι αἱ ὑπὸ τὸν Σατανᾶν ὑποτεταγμέναι ἤδη βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τούτου μέλλουσιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι νὰ γείνωσι « βασιλεῖαι τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ Αὐτοῦ » (Ἀποκλ. ια'. 15). Ὁ εἰρμός τοῦ λόγου ἐν τῷ θεῷ κειμένῳ δεικνύει ὅτι ἡ μεταβολὴ αὕτη θέλει συντελεσθῆ διὰ τινος παγκοσμίου καιροῦ μεγάλης θλίψεως. Ἀναφορικῶς πρὸς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς εἶπεν, « οὐ δύναται οὐδεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῇσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. (Μαρκ. γ'. 22 - 27). Οὕτω διδασκόμεθα ὅτι ἀνάγκη ὁ Σατανᾶς νὰ δεθῇ πρῶτον, καὶ περιορισθῇ πρὶν καταστῆ δυνατὸν ὅπως ἡ τοῦ Χριστοῦ βασιλεία τῆς δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης ἐγκαθιδρυθῇ. Ἡ δέσμευσις δ' αὕτη τοῦ Σατανᾶ καταδείκνυται ἐπομένως ὡς τὸ πρῶτον ἔργον τῆς νέας οἰκονομίας — Ἀποκάλ. κ'. 2.

Δέον νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ γῆ αὕτη τυγχάνει ἡ βάσις ὅλων τῶν λοιπῶν « κόσμων », καὶ οἰκονομιῶν, καὶ ὅτι, καίτοι οἱ αἰῶνες παρέρχονται, καὶ αἱ οἰκονομίαι ἀλλάσσουσιν, ἐν τούτοις « ἡ γῆ » ἐξακολουθεῖ « διαμένουσα εἰς τὸν αἰῶνα » (Ἐκκλ. α. 4). Ἐπεκτείνων τὴν μεταφορὰν ταύτην, ὁ Πέτρος ὀνομάζει ἐκάστην τῶν περιόδων τούτων κεχωρισμένως οὐρανοὺς καὶ γῆν Ἡ λέξις « οὐρανοί » ἐνταῦθα συμβολίζει τὰς ἀνω-

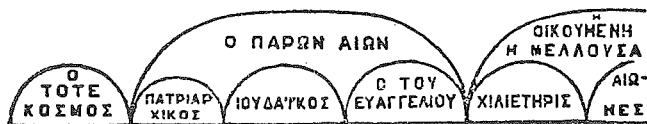
τέρας καὶ πνευματικὰς ἐξουσιαστικὰς δυνάμεις, καὶ ἡ λέξις «γῆ» συμβολίζει τὴν ἀνθρωπίνην διακρίβερνῆσιν, καὶ κοινωνικὴν διάταξιν. Τοιοῦτοτρόπως οἱ πρῶτοι οὐρανοὶ καὶ γῆ, ἦτοι ἡ τάξις καὶ διάταξις τῶν τότε ὑπαρχόντων πραγμάτων, ἐξυπηρετήσασα τὴν ἑαυτῆς ἀποστολὴν, ἔληξε διὰ τοῦ κατακλισμοῦ. Ἄλλ' οἱ φυσικοὶ οὐρανοὶ (τὸ στερέωμα καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα), καὶ ἡ φυσικὴ γῆ, δὲν παρῆλθον: ταῦτα διαμένουσιν· οὕτως ἐπίσης ὁ παρὼν κόσμος (οὐρανοὶ καὶ γῆ), θέλουσι παρέλθαι μετὰ μεγάλης ταραχῆς, πυρὸς καὶ χωνεύσεως, —συγχύσεως, ἀναστατώσεως καὶ διαλύσεως. Ὁ δυνατὸς (ὁ Σατανᾶς), δεθεὶς, θέλει ἀγωνισθῆναι νὰ διακρατήσῃ τὴν ἐξουσίαν του. Ἡ παροῦσα τάξις ἡ διάταξις τῆς κυβερνήσεως καὶ κοινωνίας εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θέλουσι παρέλθαι, καὶ οὐχὶ οἱ φυσικοὶ οὐρανοὶ καὶ ἡ φυσικὴ γῆ. Οἱ νῦν οὐρανοὶ (δυνάμεις πνευματικῆς ἐξουσίας) δεόν νὰ ὑποχωρήσωσι πρὸ τῶν «νέων οὐρανῶν» —τῆς πνευματικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐξουσίας. Ἡ ἐνστυλῶσα γῆ (ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία, ὡς αὕτη διατελεῖ διωργανωμένη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σατανᾶ), ἀνάγκη νὰ χωνευθῇ καὶ διαλυθῇ (συμβολικῶς), ἐν τῇ ἀρχῇ «τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου», ἥτις «θέλει καίει ὡς κλίβανος» (Μαλαχ. δ· 1.) Ταύτην δὲ θέλει διαδεχθῆ «νέα γῆ», τ. ἔ., κοινωνία ἀναδιωργανωμένη ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸν νέον Ἄρχοντα τῆς γῆς—τὸν Χριστόν. Δικαιοσύνη δέ, εἰρήνη καὶ ἀγάπη θέλει ἄρχῃ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὁπόταν ἡ παροῦσα τῶν πραγμάτων διάταξις θέλει ὑποχωρήσῃ πρὸ τῆς νέας καὶ καλητέρας βασιλείας, ἡ βάσις τῆς ὁποίας θὰ εἶναι ἡ αὐστηροτάτη δικαιοσύνη.

Ὁ Παῦλος εἶχεν ἀξιωθῆναι νὰ λάβῃ ἐν βλέμμα καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπομένην οἰκονομίαν, ἥ, ὡς ὀνομάζει ταύτην, «οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν». Λέγει ὅτι ἡρπάγη—(φυσικῶς, διανοητικῶς ἢ καὶ ἀμφότερα, δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, τὰ πράγματα ἦσαν τόσον πραγματικὰ εἰς τὴν ἀντίληψίν του), καὶ μετεφέρθη δι' ὅλης τῆς διαρρέυσεως τοῦ χρόνου μέχρι τῆς νέας καταστάσεως τῶν πραγμάτων, «τοῦ νέου οὐρανοῦ», καὶ ἐπομένως «τοῦ τρίτου οὐρανοῦ». Οὕτω δὲ ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ τὴν κατάστασιν, ὡς αὕτη θέλει εἶσθαι ὑπὸ τὴν πνευματικὴν τοῦ

Χριστοῦ ἐξουσίαν, κατάστασιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκαλύψῃ (Β Κορινθ. ιβ'. 2-4). Ἀναμφιβόλως ταῦτα ἦσαν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶδε μετὰ ταῦτα ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐπεγράφη αὐτῷ νὰ ἐκφράσῃ ταῦτα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἐν Συμβόλοις, καὶ τὰ ὁποῖα θὰ κατανοῶνται ἐφ' ὅσον ὁ καιρὸς τῆς ἐκπληρώσεώς των πλησιάζει. Ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἀποκαλίψει τῇ δοθείσῃ εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ, μετεφέρθη ἐν ὁπτασίᾳ μέχρι τοῦ παρόντος Χριστιανικοῦ αἰῶνος, τῶν ἀλληλοδιαδόχων αὐτοῦ σκηνῶν τῆς ἐκκλησίας καὶ πολιτείας, καὶ μέχρι τέλους ἀκόμῃ τοῦ παρόντος πονηροῦ αἰῶνος, ἡ ἐποχῆς, καὶ ἐκεῖ, ἐν προφητικαῖς ὁράσεσιν, εἶδε τὸν Σατανᾶν δεσμευόμενον, τὸν Χριστὸν βασιλεύοντα, καὶ τὸν νέον οὐρανὸν καὶ τὴν νέαν γῆν ἐγκαθιστάμενα· διότι ὁ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ εἶχον παρέλθῃ. — Ἀποκλ. κα'. 1.

Αἰῶνες, ἡ Οἰκονομία

Σημειοῦμεν ἤδη τοὺς αἰῶνας εἰς τοὺς ὁποίους αἱ μεγάλαι αὐταὶ ἐποχαὶ ὑποδιαγοῦνται, ὥς οὗτοι παρίστανται ἐν τῷ κάτωθι διαγράμματι.

Ἡ πρώτη τῶν μεγάλων τούτων ἐποχῶν («αἰώνων») δὲν ἐποδιηρέθη, καθ' ὅσον ἡ πρὸς τὸν ἄνθρωπον πολιτεία τοῦ Θεοῦ δὲν διέφερε καθ' ὅλον τὸν ρηθέντα χρόνον—ἀπὸ τῆς πτώσεως τοῦ Ἀδάμ μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ. Ὁ Θεὸς εἶχε δόσει τὸν νόμον αὐτοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον, γεγραμμένον ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ φύσει· ἀλλ' ἀφοῦ οὗτος ἡμάρτησεν, ἐγκατέλειπεν αὐτὸν ἐν μέτρῳ νὰ πορεύηται ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ὁδῷ, ἥτις ἦτο κατωφερὴς καὶ πονηρὰ ἐξακολουθητικῶς, ὅπως κατανοήσῃ οὕτως ὁ ἄνθρωπος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀφροσύνην, καὶ ὅπως ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ἐπιτάσσοντος ἀπόλυτον ὑπακοήν, γένηται οὕτω κατὰ νόμον. Ἡ οἰκονομία αὕτη ἐτερματίσθη διὰ κατακλυσμοῦ,

δοις ἐξήλειψε πάντας ἐκτὸς τοῦ πιστοῦ Νῶε καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Οὕτως ἡ πρώτη οἰκονομία, οὐχὶ μόνον κατέστησε φανερά τὰ δλέθρια τῆς ἁμαρτίας ἀποτελέσματα, ἀλλὰ κατέδειξεν ὅτι ἡ τάσις τῆς ἁμαρτίας εἶναι πρὸς τὰ κάτω, πρὸς μεγαλητέραν ἐξουθένωσιν καὶ ἀθλιότητα, καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κυρίου, ἐὰν ἡ ἀποκατάστασις «τοῦ ὅτι ἀπωλέσθη» — τῆς ἀρχικῆς, τοῦτέστι, καταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου — πρόκειται νὰ ἐπιτελεσθῇ.

Ἡ δευτέρα ἐποχὴ, ἡ «ὁ παρὼν κόσμος» ἐμπεριλαμβάνει τρεῖς αἰῶνας, ἐκάστου ὄντος καὶ ἐνὸς βήματος ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ κακοῦ. Ἐκαστον τῶν βημάτων τούτων εἶναι ὑπέρτερον τῶν προηγουμένων αὐτοῦ, καὶ μεταφέρει τὸ σχέδιον πρὸς τὰ πρόσω, καὶ ἐγγύτερον πρὸς τὴν ἐκπλήρωσίν του.

Ἡ τρίτη μεγάλη ἐποχὴ — «ἡ οἰκουμένη ἡ μέλλουσα» — ἀρχίζουσα ἀπὸ τῆς δευτέρας ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ, διαλαμβάνει τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος, ἡ «τοὺς καιροὺς τῆς ἀποκαταστάσεως, (Πραξ. γ'. 21) καὶ μετ' αὐτῆς ἀκολουθοῦσιν «οἱ ἐπερχόμενοι αἰῶνες», αἱ λεπτομέρειαι τῶν ὁποίων δὲν ἀποκαλύπτονται ἡμῖν. Αἱ παροῦσαι ἀποκαλύψεις πραγματεύονται περὶ τῆς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐπιστροφῆς καὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου, καὶ οὐχὶ περὶ τῆς αἰωνίου δόξης, ἥτις θέλει ἐπακολουθήσει.

Τὸν πρῶτον αἰῶνα «τοῦ παρόντος κόσμου ἡ αἰῶνος» ὀνομάζομεν «ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΑἰΩΝΑ», ἡ οἰκονομίαν διότι, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ἡ πολιτεία καὶ εὐνοια τοῦ Θεοῦ περιορίζετο εἰς ὀλίγα ἄτομα καὶ μόνον, τοῦ ὑπολοίπου τῆς ἀνθρωπότητος σχεδὸν παροραθέντος. Τοιοῦτοι εὐνοούμενοι ἦσαν οἱ πατριάρχαι Νῶε, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. Ἐκαστος τούτων κατὰ σειρὰν φαίνεται ὡς εἰδικῶς εὐνοηθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Μετὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβ ὁ αἰὼν ἐκείνος, ἡ ἡ τάξις τῆς τοῦ Θεοῦ πολιτείας, ἔληξε. Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβ, οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ὀνομάσθησαν τὸ πρῶτον καὶ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἀνεγνωρίσθησαν ὀλικῶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὡς «ὁ ἐκλεκτὸς Αὐτοῦ λαός». Διὰ τῶν τυπικῶν δὲ θνησιῶν οὗτοι ἦσαν τυπικῶς «ἔθνος ἅγιον», κα-

χωρισμένον ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐθνῶν πρὸς εἰδικόν τινα σκοπὸν, καὶ ἐπομένως. ὅπως ἀπολαύσωσιν εἰδικὰς τινὰς χάριτας. Τὸν διὰ τὴν φάσιν ταύτην τοῦ θεοῦ ὁχεδίου προσδιορισθέντα χρόνον, ἀρχίζοντα ἐνταῦθα, καὶ λήγοντα ἐν τῷ θανάτῳ τοῦ Χριστοῦ, ὁρίζομεν ὡς «**ΙΟΥΔΑΪΚΟΝ ΑἰΩΝΑ**» ἡ οἰκονομίαν τοῦ Νόμου. Διαρκοῦντος τοῦ αἰῶνος ἐκείνου ὁ Θεὸς εἰδικῶς ἠυλόγησέ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο. Παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸν νόμον του· ἔκαμεν μετ' αὐτῶν εἰδικήν διαθήκην· ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν Σκηνὴν, ἡ δόξα δὲ Αὐτοῦ διὰ τοῦ Σιεκινάχ, ἐν τοῖς Ἀγίοις τῶν Ἀγίων, παρίστα τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου μετ' αὐτῶν ὡς Ἀρχηγὸς αὐτῶν καὶ Βασιλέως. Πρὸς αὐτοὺς ἐξαπέστειλε τοὺς προφῆτας, καὶ τέλος τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ἐνήργησε τὰ θαύματά Του καὶ ἐδίδαξεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, καὶ οὔτε ἤθελε νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλους ὁ ἴδιος, οὔτε ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ περικείμενα ἔθνη. Ἐξαπέστειλε δὲ αὐτοὺς, εἰπὼν, «**Εἰς δὲ δὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε**· πορεύεσθαι δὲ μᾶλλον εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ» (Ματθ. ι'. 5, 6.) Καὶ πάλιν «**οὐκ ἀπεστάλην εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ**» (Ματθ. ιε'. 24.) Ὅτι δὲ ἡ ἐθνικὴ αὕτη εὐνοία ἔληξε μὲ τὴν ἀπόρριψιν αὐτῶν καὶ τὴν σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Ἰησοῦ, ὅποτε, πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς σταυρώσεως, διεκήρυξεν εἰπὼν «**Ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ἡμῶν**» Ματθ. κγ'. 38. Ἐκεῖ, ἐν τῷ θανάτῳ τοῦ Ἰησοῦ, ἤρχισε νέος αἰὼν — **Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΑἰΩΝ, Ἡ Ἡ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ**, ὅστις προῶρισται ἵνα κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ διακηρυχθῶσι καλὰ ἀγγελίαι δικαιοσύνης, οὐχὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλα τὰ ἔθνη· διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐγενήθη θάνατον ὑπὲρ παντὸς ἀνθρώπου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Εὐαγγελικοῦ τούτου αἰῶνος τάξις τις ἀνθρώπων καλεῖται εἰς εἰδικήν τινα εὐνοίαν καὶ χάριν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀποτείνονται εἰδικαὶ ὑποσχέσεις. Ἡ τάξις δ' αὕτη εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀποδέχονται τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Ἀντωτὴν αὐτῶν καὶ Κύριον, ἀκολουθοῦντες εἰς τὰ ἴχνη αὐ-

τοῦ. Τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου διεδόθη ἀπανταχοῦ τῆς γῆς, ἐπὶ σχεδὸν χίλια ἐννεακόσια ἔτη· ὥστε ἤδη δύναται νὰ δεχθῇ δι τὸ Εὐαγγέλιον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον ἐκηρύχθη εἰς πᾶν ἔθνος. Δὲν ἐπέστρεψε τὰ ἔθνη—οὐδὲ ἐσκοπεῖτο τὰ γείνη τὸ τοιοῦτον ἔργον ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι. Ἀλλ' ἐξέλεξε τινὰς μόνον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐν ὧν «μικρὸν τι ποίμνιον», ὡς ὁ Ἰησοῦς προεῖπε (Λουκ. ιβ' 32), καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ Πατὴρ ἠδδόκησε νὰ δώσῃ τὴν βασιλείαν, κατὰ τὸν αἰῶνα ὅστις μέλλει νὰ διαδεχθῇ τὸν παρόντα. Μετὰ τοῦ παρόντος αἰῶνος «ὁ ἐνεστώς πονηρὸς αἰὼν» λήγει· πλὴν σημειώσατε καλῶς ὅτι ἐνῷ ὁ Θεὸς ἐπέτρεψεν οὕτω τὴν ἐπικράτησιν καὶ βασιλείαν τοῦ κακοῦ, πρὸς φαινομενικὴν βλάβην τοῦ ἰδίου Αὐτοῦ ἔργον, μ' ὅλον τοῦτο, οἱ βαθεῖς Αὐτοῦ σκοποὶ ἐξηκολούθησαν σταθερῶς προχωροῦντες κατὰ ὠρισμένον καὶ θετικὸν «σχέδιον» καὶ κατὰ τὴν ἀκριβῆ τάξιν τῶν ἐποχῶν, τὰς ὁποίας Αὐτὸς προσδιώρισεν. Ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος αἰῶνος, καὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, ὁ Σατανᾶς μέλλει νὰ δεσμευθῇ, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ θὰ ἀνατραπῇ, παρασκευαζομένης οὕτω τῆς ιδρύσεως τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς μελλούσης οἰκουμένης, ἐνθα δικαιοσύνη κατοικεῖ.

Ὁ ὅρος Χιλιετηρὶς σημαίνει χίλια ἔτη· χρησιμοποιεῖται δι διὰ κοιτῆς συγκαταθέσεως ὡς ἡ ἐπωνυμία τῆς ἐν τῇ Ἀποκαλύψει κεφ. κ'. 4—μνημονευομένης περιόδου τῆς χιλιετοῦς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας, τοῦ πρώτου αἰῶνος τῆς «μελλούσης οἰκουμένης». Διαρκοῦντος τοῦ αἰῶνος τῆς χιλιετηρίδος μέλλει νὰ λάβῃ χώραν ἀποκατάστασις πάντων τῶν διὰ τῆς πτώσεως τοῦ Ἀδὰμ ἀπολεσθέντων (Πράξ. γ'. 19-21), πᾶν δάκρυον δὲ θέλει ἐξαλειφθῇ πρὸ τῆς λήξεως ταύτης. Πέραν τῶν δριῶν ταύτης, εἰς τοὺς ἐπακολουθήσαντας αἰῶνας τῆς μακαριότητος, δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλέον θάνατος, οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθαν. (Ἀποκάλψ. κα'. 4). Αἱ ἀποκαλύψεις τοῦ Θεοῦ δὲν ἐπεκτείνονται εἰς περαιτέρω λεπτομερείας· καὶ ἡμεῖς σταματῶμεν ἐπομένως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο.

Βλέμμα μόνον ἐρρίψαμεν ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς ἀπλῆς σκια-

γραφίας τοῦ σχεδίου τῶν αἰώνων. Ὅσον δὲ περισσότερον ἐξετάζομεν αὐτό, ἐπὶ τοσοῦτον θὰ εὐρίσκωμεν ἐν αὐτῷ τελείαν ἁρμονίαν, ὥραιότητα καὶ τάξιν. Πᾶς αἰὼν ἔχει καὶ τὸ ἴδιον αὐτοῦ μέρος νὰ ἐπιτελέσῃ, ὡς ἀναγκαιοῦν εἰς τὴν πλήρη ἐξέλιξιν τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ ὡς ἑνὸς ὅλου. Τὸ σχέδιον αὐτὸ εἶναι προσοδευτικόν, βαθμιαίως ἐξελισσόμενον ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα, πρὸς τε τὰ ἄνω καὶ τὰ πρόσω διὰ τὴν ἔξοχον συμπλήρωσιν τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ Ἀρχιτέκτονος «τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ», (Ἐφεσ. α'. 11). Οὐδεμία τῶν μεγάλων αὐτῶν περιόδων εἶναι καὶ κατὰ μίαν ἀκόμῃ ὥσαν μακροτέρα ἢ βραχυτέρα διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ Του. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ μέγας οἰκονομολόγος τοῦ τε χρόνου καὶ τῶν μέσων, καίτοι οἱ πόροι Αὐτοῦ εἶναι ἄπειροι, καὶ οὐδεμία δύναμις, ὅσον δῆποτε κακόβουλος, οὐδ' ἐπὶ στιγμήν κ' ἂν δύναται νὰ βραδύνῃ ἢ νὰ ματαιώσῃ τὰς βουλὰς Αὐτοῦ. Τὰ πάντα, καλὰ τε καὶ κακά, ὑπὸ τὴν θέαν ἐπίβλεψιν καὶ ἐπιστασίαν, συνεργοῦσι πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ.

Εἰς ἀπαιδευτον καὶ ἀπαιδαγώγητον διάνοιαν, ἥτις ἐλάχιστον μόνον δύναται νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ πολυπλόκου μηχανισμοῦ τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, τοῦτο φαίνεται ὡς ἀναρχία, σύγχυσις καὶ ἀποτυχία, ἀκριβῶς ὡς τὸ ὅλον, ἢ καὶ μέρος ἀκόμῃ, πολυπλόκου τινοσμηχανῆς ἥθελε φανῇ εἰς παιδίον. Εἰς τὴν ᾧ-ωρον καὶ ἀδιδασκαγώγητον αὐτοῦ διάνοιαν αὕτη ἥθελεν εἰσθαι ἀκατάληπτόν τι, καὶ αἱ ἀντίθετοι κινήσεις τῶν τροχῶν καὶ ἱμάντων αὐτῆς οὐδὲν ἄλλο, εἰ μὴ σύγχυσις. Ἡ ὥριμος ὅμως σκέψις καὶ ἔρευνα ἥθελον ἀποδείξει διὸ ἢ κατὰ τὸ φαινόμενον σύγχυσις εἶναι ὥραία ἁρμονία, κατεργαζομένη ἔξοχα ἀποτελέσματα. Ἡ μηχανὴ ἐν τούτοις, ἦτο τόσον βεβαία ἐπιτυχία πρὶν ἢ τὸ παιδίον δυνηθῇ νὰ κατανοήσῃ τὴν λειτουργίαν της, ὅσον καὶ μετὰ τοῦτο. Οὕτως ἐπίσης, ἐνῶ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ εἶναι, καὶ ἐπὶ αἰῶνας ὑπῆρξεν, ἐν ἐπιτυχεῖ λειτουργίᾳ, ὁ ἄνθρωπος οἰστέλεσε λαμβάνων τὴν ἀναγκαίαν διὰ παιδαγωγίαν, οὐχὶ μόνον ὅπως καταστῇ ἱκανὸς νὰ κατανοήσῃ τὴν πολυπλόκον αὐτοῦ λειτουργίαν, ἀλλ' ὅπως ἐπίσης δοκιμάσῃ τὰ εὐλόγητὰ αὐτοῦ ἀποτελέσματα.

Συνεχίζοντες ἐντούτοις τὴν μελέτην τοῦ Θεοῦ σχεδίου εἶναι οὐσιώσους νὰ διακρατῶμεν ἐν νῷ τοὺς αἰῶνας αὐτοὺς, καὶ τὸν ἰδιαίτερον ἐκάστου σκοπὸν καὶ ἰδιότητος. Καθ' ὅτι ἐν οὐδενὶ ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ διοραθῇ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ εἰς πάντας τοὺτους ὁμοῦ, ἀκριβῶς, ὡς εἰς κρίκος δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἄλυσιν, ἀλλὰ πλείστοι κρίκοι ἡνωμένοι σχηματίζουν τοιαύτην. Ὁρῶντες ἰδέαν περὶ τοῦ ὅλου σχεδίου ἀποκτῶμεν σημειοῦντες τοὺς ἰδιαιτέρους χαρακτῆρας ἐκάστου μέρους· οὕτω δὲ καὶ καθιστάμεθα ἱκανοὶ νὰ δερσινοῦμεν τὸν τὸν Λόγον τῆς ἀληθείας.

Τὰ λεγόμενα ἐν τῷ Λόγῳ, καὶ ἀνήκοντα εἰς μίαν ἐποχὴν ἢ οἰκονομίαν, δὲν ἐφαρμόζονται εἰς ἄλλην τοιαύτην, καθ' ὅσον τὰ περὶ ἐνὸς αἰῶνος λεγόμενα δὲν ἀληθεύουσι πάντοτε δι' ἕνα ἕτερον. Ἐπὶ παραδείγματι: ἤθελεν εἶσθαι ἀναληθές τὸ νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ παρόντος καιροῦ ὅτι ἡ γνῶσις τοῦ Κυρίου πληροῖ τὴν γῆν σύμπασαν, ἢ ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπῃς πρὸς τὸν πλησίον σου, «Γνώρισον τὸν Κύριον» (Ψα. ια' 9: 'Ιερμ. λα'. 34). Τοῦτο δὲν ἀληθεύει διὰ τὸν παρόντα καιρὸν, καὶ δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἀληθεύσῃ ἔωσθ' ὁ Κύριος, ἐλθὼν, ἰδρῶσῃ τὴν βασιλείαν Του. Διότι καθ' ὅλον τὸν παρόντα αἰῶνα ὑπῆρξαν πολλὰ δελεαστικὰ πλάνα, καὶ πρὸς τοῦτοις λέγεται ἡμῖν ὅτι καὶ περὶ τὰ τέλη αὐτὰ τοῦ αἰῶνος — «**Ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις.....**» πονηροὶ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόφουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι» (Β'. Τιμοθ. γ'. 1,13). Τὸ ὅτι ἡ γνῶσις καὶ ἡ δικαιοσύνη θέλουσι καλύπτει τὴν γῆν, ὡς τὰ ὕδατα καλύπτουσι τὴν θάλασσαν, τοῦτο θὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς βασιλείας τοῦ Μεσσίου, κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος.

Παρόμοιον λάθος, καὶ λίαν κοινὸν τοιοῦτον, εἶναι τὸ ὑποθέτειν ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔχει ἤδη ἰδρυνθῇ καὶ κυριαρχεῖ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅτι τὸ θέλημα Αὐτοῦ ἐνεργεῖται μεταξὺ τῶν ἐθνῶν. Τοῦτο πᾶσιδῆλως εὗρίσκεται μακρὰν τῆς ἀληθείας, διότι αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τούτου συντηροῦνται καὶ πλουτίζονται διὰ καταδυναστεύσεως, ἀδικίας καὶ δόλου, κατὰ τοσαῦτον, ὅσον ἡ αὖξουσα νοημοσύνη τῶν λαῶν ἐπιτρέπει τὰ τοιαῦτα. Ὁ Διάβολος, ὁ παρὼν «ἄρχων τοῦ κό-

σμου», μέλλει εἰσέτι νὰ ἐκτοπισθῇ καὶ αἱ βασιλεῖαι αὐται, αἱ ἤδη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, θὰ γείνωσι βασιλεῖαι τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Κεχρισμένου Αὐτοῦ, ὁπότεν οὗτος θέλει ἀναλάβει εἰς ἑαυτὸν τὴν μεγάλην Αὐτοῦ ἰσχὺν καὶ βασιλείαν.

Διὰ τοῦ φωτὸς τοῦ ἀνήκοντος ἤδη εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς πίστεως διακρίνομεν τὸ σύστημα καὶ τὴν τάξιν ἣτις σημειοῖ τὴν μεγαλοπρεπῆ πορείαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν διὰ μέσου τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἐντόνως δὲ ἀναπολοῦμεν τοὺς ὠραίους στίχους τοῦ Cowper, (διασήμευ Ἄγγλου ποιητοῦ), τοὺς ὑπὸ ζωῆς πίστεως ἐμπνευσθέντας, καὶ ἣτις ἐνιπιστεύετο εἰς τὸν Κύριον, ἐνθα ἡδυνάτι νὰ παρακολουθήσῃ τὰ ἴχνη τοῦ Παντοδυνάμου Ἰεχωβᾶ :—

Ὁ Θεὸς μυστηριώδῃ
Ἐκτελεῖ καὶ θαυμαστὰ,
Καὶ εἰς κύματα φρικώδη
Κ' εἰς θυέλλας ὑψηλά·

Εἰς βαθέα μεταλλεῖα
Τοὺς ἁγίους Του σιωποῦς
Τῇ ἀπειρῷ Του σοφίᾳ
Ἐκτελεῖ τοὺς θαυμαστοὺς·

Μαθηταί, ἐνθαρρυνθήτε,
Καὶ τὰ νέφη τὰ πυκνὰ
Σεῖς ποσῶς μὴ φοβηθῆτε
Σὰς ἐκχέουσιν ἀγαθὰ·

Θλίψεις καὶ στενοχωρίας
Σεῖς φρεῖσθε εὐνομερῶς·
Πλὴν αὐτὰ εὐεργεσίας
Θέλουσιν βρέξει ἐπὶ σῶς.

Μὴ διὰ τῶν κρίσεσθων
Κρίνητε τὰ τοῦ Θεοῦ·
Οἱ γονεῖς τὰ φίλτατά των
Εὐσπλαγχνίζονται παντοῦ·

Οὕτω μᾶς ποιεῖ ὡς βρέφη
Ὁ καλὸς Πατὴρ ἡμῶν,
Κ' εἰς τῆς θλίψεως τὰ νέφη
Κρύπτει πρόσωπον παιδρὸν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

·ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟ ΑΠΟΚΕΚΡΥΜΜΕΝΟΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ
ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ, ΝΥΝ ΔΕ ΦΑΝΕΡΩΘΕΝ
ΤΟΙΣ ΑΓΙΟΙΣ ΑΥΤΟΥ· (Κολασ. α'. 26)

Τὸ ὑποφωσκον ἔως τῆς πρώτης ἐπαγγελίας. — Ἡ πρὸς τὸν Ἀβραάμ ἐπαγγελία. — Ἐλπίς ἀναδαλλομένη. — Τὸ μυστήριον ἄρχεται ἀναπτυσσόμενον κατὰ τὴν Πεντηκοστήν. — Ἐν τίνι ἐγκείται τὸ Μυστήριον. — Διὰ τί ἐπὶ τοσοῦτον ἐτηρήθη μυστήριον διὰ τὸν κόσμον. — Γνωρισθέντων ἐν καιρῷ τῷ δέοντι πρὸς πάντας. — Πότε συντελεσθήσεται τὸ μυστήριον.

Ἐνῷ τὸ ἀνθρώπινον γένος διετέλει ὑπὸ τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ κακοῦ, καὶ ἀνίκανόν γὰ κατανοήσῃ τὴν χρησιμότητα τούτου, ὁ Θεὸς, ἐπανειλημμένως ἐξεδήλωσε τὴν ἑαυτοῦ βουλήν πρὸς ἀποκατάστασιν καὶ εὐλογίαν αὐτοῦ διὰ τινος ἐρχομένου λυτρωτοῦ. Ἀλλὰ τις ἠθέλην εἶσθαι ὁ Λυτρωτὴς οὗτος, τοῦτο ὑπέβλεπε μυστήριον ἐπὶ τέσσαρας χιλιάδας ἔτη, καὶ ἤρξατο ἀποκαλυπτόμενον μόνον μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Χριστιανικοῦ αἰῶνος, ἢ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἀποβλέποντες ἀναδρομικῶς εἰς τὸν χρόνον καθ' ὃν ἦτε ζωὴ καὶ ἡ ἐν τῇ Ἑδέμ εὐτυχία ἀπωλέσθησαν ὑπὸ τῶν πρώτων ἡμῶν προπατόρων, βλέπομεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν δικαίαν τῆς ἁμαρτίας ποινὴν πεπληρωμένους λύπης, καὶ ἄνευ ἀκτίνος ἐλπίδος, ἐκτὸς ἐκείνης ἣν ἠρύνοντο ἐκ τῆς ἀμυδρᾶς πληροφορίας ὅτι τὸ σπέρμα τῆς γυναικὸς ἠθέλει συντρίψει τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως. Καίτοι δὲ, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν μεταγενεσιτέρως ἐξεληχθέντων γεγονότων, τοῦτο εἶναι πλῆρες σημασίας δι' ἡμᾶς, δι' αὐτοὺς δὲν ἦτο εἰμὴ ἰσχυρὸν καὶ μόλις ὑποφωσκον φῶς. Δύο χιλιάδες ἔτων παρῆλθον σχεδὸν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως περὶ ἐκπληρώσεως τῆς ὑποσχέσεως ταύτης.

Μετὰ δύο χιλιάδας ἔτη, ὁ Θεὸς ἐκάλεσε τὸν Ἀβραάμ, καὶ ὑποσχέθη αὐτῷ ὅτι τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἠθέλην εὐλογήσῃ πάσας

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

«ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟ ΑΠΟΚΕΚΡΥΜΜΕΝΟΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ
ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ, ΝΥΝ ΔΕ ΦΑΝΕΡΩΘΕΝ
ΤΟΙΣ ΑΓΙΟΙΣ ΑΥΤΟΥ» (Κολασ. α'. 26)

Τὸ ὑποφωσκον ὥς τῆς πρώτης ἐπαγγελίας. — Ἡ πρὸς
τὸν Ἀβραάμ ἐπαγγελία. — Ἐλπίς ἀναβαλλομένη. — Τὸ
μυστήριον ἄρχεται ἀναπνευσόμενον κατὰ τὴν Πεντη-
κοστήν. — Ἐν τίνι ἔγκειται τὸ Μυστήριον. — Διὰ τί
ἐπὶ τοσοῦτον ἐτηρήθη μυστήριον διὰ τὸν κόσμον. —
Γνωρισθένδε μένον ἐν καιρῷ τῷ δέοντι πρὸς πάντας
— Πότε συντελεσθήσεται τὸ μυστήριον.

Ἐνῷ τὸ ἀνθρώπινον γένος διετέλει ὑπὸ τὴν διαπαιδαγώ-
γησιν τοῦ κακοῦ, καὶ ἀνίκανόν τὰ κατανοῆσαι τὴν χρησιμέ-
τητα τούτου, ὁ Θεὸς, ἐπανελημμένως ἐξεδήλωσε τὴν Ἐαν-
τοῦ βουλὴν πρὸς ἀποκατάστασιν καὶ εὐλογίαν αὐτοῦ διὰ τινος
ἐρχομένου λυτρωτοῦ. Ἀλλὰ τίς ἤθελεν εἶσθαι ὁ Λυτρωτὴς
οὗτος, τοῦτο ὑπέβλεπε μυστήριον ἐπὶ τέσσαρας χιλιάδας ἔτη,
καὶ ἤρξατο ἀποκαλυπτόμενον μόνον μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ
Χριστοῦ, ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Χριστιανικοῦ αἰῶνος, ἡ αἰὼνος τοῦ
Εὐαγγελίου.

Ἀποβλέποντες ἀναδρομικῶς εἰς τὸν χρόνον καθ' ὃν ἦτε
ζωῇ καὶ ἡ ἐν τῇ Ἐδῇ εὐτυχία ἀπωλέσθησαν ὑπὸ τῶν πρώ-
των ἡμῶν προπατόρων, βλέπομεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν δικαίαν
τῆς ἁμαρτίας ποινὴν πεπληρωμένους λύπης, καὶ ἄνευ ἀκτίνος
ἐλπίδος, ἐκτὸς ἐκείνης ἣν ἤρουντο ἐκ τῆς ἀμυδρᾶς πληροφο-
ρίας οὗ τοῦ σπέρμα τῆς γυναικὸς ἣν ἠθέλε συντρίψει τὴν κεφα-
λὴν τοῦ ὄφεως. Καίτοι δὲ, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν μεταγενεστέρως
ἐξεληχθέντων γεγονότων, τοῦτο εἶναι πληρὲς σημασίας δι'
ἡμᾶς, δι' αὐτοὺς δὲν ἦτο εἰμὴ ἰσχυρὸν καὶ μόλις ὑποφωσκον
φῶς. Δύο χιλιάδες ἔτων παρῆλθον σχεδὸν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπο-
δείξεως περὶ ἐκπληρώσεως τῆς ὑποσχέσεως ταύτης.

Μετὰ δύο χιλιάδας ἔτη, ὁ Θεὸς ἐκάλεσε τὸν Ἀβραάμ, καὶ
ὑποσχέθη αὐτῷ οὗ τοῦ σπέρμα αὐτοῦ ἣν ἠθέλεν εὐλογήσει πάσας

τὰς φυλὰς τῆς γῆς. Τοῦτο ἐσήμαινεν ὡσεὶ ὁ Θεὸς ἐπέμενεν εἰσεῖν εἰς τὴν ἀρχικῶς ἐκδηλωθεῖσαν βουλὴν Αὐτοῦ, καὶ ὡς εἰ ἔμελλε νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὴν ἡδῇ. Ὁ χρόνος διέρρεεν ὁλονέν· ἡ ἐπαγγελθεῖσα γῆ τῆς Χαναὰν δὲν διετέλει εἰσεῖν ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κατοχὴν· οὐδὲν εἰσέτι εἶχον τέκνον· ὁ δὲ Ἀβραὰμ καὶ ἡ Σάρρα προέβαινον γηράσκοντες. Ὁ Ἀβραὰμ συνεπέρανεν ὅτι ἔπρεπε νὰ βοηθήσῃ τὸν Θεὸν ὅπως ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν Του, οὕτω δὲ ἐγεννήθη ὁ Ἰσμαήλ. Ἀλλ' ἡ συνδρομὴ τοῦ αὐτοῦ δὲν ἦτο ἀναγκαία, διότι ἐν καιρῷ τῷ ὀξέοντι ὁ Ἰσαὰκ, ὁ υἱὸς τῆς ἐλπίδος καὶ ἐπαγγελίας, ἐγεννήθη. Τότε δὲ ἐφάνη ὅτι ὁ ἐπαγγελθεὶς ἀρχων, καὶ μέλλων νὰ εὐλογῇ τὰ ἔθνη εἶχεν ἔλθει. Πλὴν οὐχί· ἔτι παρήρχοντο, καὶ, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ εἶχεν ἀποτύχει· διότι ὁ Ἰσαὰκ ἀπέθανε, καὶ ὁ κληρονόμος αὐτοῦ, ὁ Ἰακώβ, ἐπίσῃς. Ἀλλ' ἡ πίστις τῶν ὀλίγων ἐπέμενεν εἰσεῖν στερεῶς εἰς τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ ὁ Θεὸς ὑπεστήριξε ταύτην, διότι «Ἡ διαθήκη τὴν ὁποῖαν ἔκαμε πρὸς τὸν Ἀβραὰμ ἐπεβεβαιώθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ «διὰ τοῦ πρὸς τὸν Ἰσαὰκ ὄρκου, καὶ ἐβεβαίωσεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰακώβ... καὶ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ διὰ διαθήκην αἰώνιον» Α' Χρονικ. ιστ'. 16, 17.

Ὅποταν κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ὠνομάσθησαν τὸ πρῶτον Αἰ Ω Λ Ε Κ Α Φ Υ Λ Α Ι Τ Ο Υ Ι Σ Ρ Α Η Λ, καὶ ἀνεγνωρίσθησαν παρα Θεοῦ «ἔθνος ἐκλεκτὸν» (Γενεσ. μθ'. 28. Δευτερ. κατ 5), ἡ προσδοκία ὅτι τὸ ἔθνος τοῦτο ὡς ὅλον, ὡς τὸ ὑποσχεθὲν σπέρμα τοῦ Ἀβραὰμ, ἡθέλε κυριεύσει τὴν Χαναὰν, κυριαρχήσει καὶ εὐλογῇ τὸν κόσμον, ἐφάνη οὕσα εἰς τὰς παραμονὰς τῆς πραγματοποιήσεώς της καθότι ἡδῇ, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Αἰγύπτου, οὗτοι ἐγένοντο ὁλονέν ἰσχυρὸν ἔθνος. Ἀλλ' ἡ ἐλπίς σχεδὸν ἠφανίσθη, καὶ ἡ ἐπαγγελία σχεδὸν ἐλησμονήθη, ὅποταν οἱ Αἰγύπτιοι, ἀποκτήσαντες ἐπὶ αὐτῶν κυριαρχίαν, μετεχειρίζοντο αὐτοὺς ὡς δούλους ἐπὶ μακρὰν περιόδον χρόνου.

Αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ ἐκαλύπτοντο ἀληθῶς ὑπὸ μυστηρίου, καὶ αἱ ὁδοὶ Αὐτοῦ διετέλουν ἀνεπίδεκτοι ἐξακριβώσεως. Ἐν τούτοις, ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, ἐνεφανίσθη ὁ Μωϋσῆς, μέγας ἐλευθερωτῆς, διὰ χειρὸς τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ἐξήγαγεν

αὐτοὺς ἐκ τῆς δουλείας, ἐνεργήσας θαυμάσια χάριν αὐτῶν. Πρὶν ὅμως εἰσελθῶσιν εἰς Χαναὰν ὁ μέγας αὐτὸς ἐλευθερωτῆς ἀπεβίωσεν· ἀλλ' ὥς ἐκ σιόματος τοῦ Κυρίου διεκήρυξεν, ὅτι «Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε» (Λευτερ. ιη'. 15· Πραξ. γ'. 22). Τοῦτο παρέσχε μίαν ἐπὶ πλέον ἀποκάλυψιν ἀναφορικῶς πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, δεικνύουσαν ὅτι, ὅχι μόνον τὸ ἔθνος αὐτῶν, ὡς ἐν ὅλον, ἤθελε κατὰ τινα τρόπον συνδεθῆναι πρὸς τὸ μέλλον ἔργον τῆς κυριαρχίας καὶ εὐλογίας, ἀλλ' ὅτι εἰς τις, μέλλων νὰ ἐκλεγῇ ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν, ἤθελεν ὁδηγήσει πρὸς νίκην καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεως. Ἀκολουθῶς ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα σημαίνει ἐλευθερωτῆς, ἢ σωτήρ, ἐγένετο ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν, καὶ ἰπ' αὐτὸν οὗτοι ἐκέρδισαν μεγάλας νίκας, καὶ πραγματικῶς τέλος εἰσηλθόν εἰς τὴν γῆν τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἐν τῇ διαθήκῃ. Ἀναμφιβόλως τότε ἐφάνη ὅτι ὁ ἀληθὴς ἀρχηγὸς εἶχεν ἔλθει. καὶ ὅτι ἡ ἐπαγγελία ἔμελλε πλέον νὰ λάβῃ πλήρη τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς.

Ἀλλὰ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἀπεβίωσεν, αὐτοὶ δὲ οὐδεμίαν ἐποιήσαντο πρόοδον ὡς ἔθνος, ἕως οὗ ὁ Δαβὶδ, καὶ μετέπειτα ὁ Σολομών, ἐδόθησαν αὐτοῖς ὡς βασιλεῖς. Τότε οὗτοι ἐξίχθησαν εἰς τὸ Ζενὶθ τῆς δόξης των· ἀλλὰ ταχέως, ἀντὶ νὰ ἰδῶσι τὴν ἐπαγγελίαν ἐκπληρουμένην, ἀπεστερήθησαν τῆς δυνάμεως καὶ ἰσχύος αὐτῶν, καὶ ἐγένοντο φόρου ἱποτελεῖς εἰς ἄλλα ἔθνη. Τινὲς, ὅπως δὴ ποτε, ἐπέμενον ἐλπίζοντες στερεῶς εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἠτένιζον εἰσεῖν διὰ τὸν μέγαν Ἐλευθερωτὴν τοῦ ὁποίου ὁ Μωϋσῆς, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Σολομών ἦσαν τύποι καὶ μόνον.

Καθ' ὃν χρόνον ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, πάντες διετέλουν ἐν τῇ προσδοκίᾳ τοῦ Μεσσίου, τοῦ μέλλοντος βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ διὰ τοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ κόσμου ἐν γένει. Ἀλλ' ἡ ἐλπίς τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τῆς δόξης καὶ τιμῆς τοῦ ἐρχομένου αὐτῶν βασιλέως, καίτοι θεόπνευστος, δυνάμει τῶν παρὰ Θεοῦ τύπων καὶ προφητειῶν, τῶν ἀφορουσῶν τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἰσχὺν Αὐτοῦ, συνετέλεσεν ὥστε νὰ παρίδωσιν οὗτοι ἄλλην τινα τάξιν τύπων καὶ προφητειῶν, αἵτινες πραγματεύ-

ονται περὶ ἔργου παθημάτων καὶ θανάτου ὡς ἀντιλύτρου ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν, ἔργου ἀπαραιτήτου νὰ γείνη πρὶν ἢ δυνηθῇ νὰ ἐπέλθῃ ἡ εὐλογία. Τοῦτο δὲ προετυπούτο ἐν τῷ Πάσχα, ὅπερ ἐώρτασαν πρὸ τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἀπελευθερώσεώς των, ἐν τῇ σφαγῇ τῶν ζώων κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ νόμου τῆς διαθήκης (Ἑβρ. θ'. 11-20 : ι'. 8-18.), καὶ ἐν ταῖς θυσίαις τοῦ Ἐξιλασμοῦ, αἵτινες ἐγένοντο συνεχῶς κατὰ πᾶν ἔτος ὑπὸ τοῦ ἱερατείου. Οὗτοι ἐξίσου παρείδον καὶ τὰς διακηρύξεις τῶν προφητῶν, «οἵτινες προεμαρτύρησαν τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας. (Α. Πέτρ. α'. 11). Ἐπομένως, ὁπόταν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν ὡς θυσία, οὗτοι δὲν ἀνεγνώρισαν Αὐτόν, οὐδὲ ἐγνώρισαν τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκέψεώς των (Λουκ. ιθ'. 44.) Ἀκόμη καὶ οἱ ἄμεσοι Αὐτοῦ ὁπαδοὶ εἰς δεινὴν περιῆλθον ἀμηχανίαν διὰν ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ περιλύπως διηρώτων: «Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ» (Λουκ. κδ'. 21). Κατὰ τὸ φαινόμενον, ἡ εἰς Αὐτὸν πεποιθήσις των εἶχε τεθῇ παρ' αἰξίαν. Οὗτοι ἠτοχόησαν νὰ ἰδωσιν ὅτι ὁ θάνατος τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν ἦτον ἐπικύρωσις τῆς Νέας διαθήκης, ὑπὸ τὴν ὁποίαν αἱ εὐλογίαι ἔμελλον νὰ ἔλθωσι, καὶ μονομερῆς τις ἐκπλήρωσις τῆς διαθήκης τῆς ἐπαγγελίας. Ἐντούτοις, ὁπότε ἐγνώρισαν ὅτι ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου, αἱ μαραινόμεναι αὐτῶν ἐλπίδες ἤρξαντο ἀναξωγοιούμεναι (Α. Πέτρ. α'. 3). Ὅποτε δὲ ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ ἀπ' αὐτῶν, οὗτοι ἠρώτων αὐτὸν περὶ τῆς ἀπὸ πολλοῦ τρεφομένης καὶ συγχνάκις ἀναβαλλομένης ἐλπίδος, λέγοντες. «Κύριε εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ;» Ὅτι δὲ αἱ ἐλπίδες αὐτῶν ἦσαν οὐσιωδῶς ὀρθαί, καίτοι δὲν ἠδύναντο νὰ γνωρίζωσι τὸν χρόνον ὁπότε αὐταὶ ἠθέλον ἐκπληρωθῇ, εἶναι κατάδηλον ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν: «Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς, οὓς ὁ Πατὴρ ἐθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ» Πράξ. α'. 6,7.

Ὅποیان τροπὴν ἔλαβεν ἤδη τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ; ἔδει νὰ εἶναι ἡ ἐρώτησις τῶν μαθητῶν μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Ἰησοῦ. διότι δέον νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι αἱ περὶ τῆς βασιλείας διδασκαλίαι τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἦσαν πρωτίτως ἐν παραβο-

λαῖς καὶ δυσνοήτοις μεταφοραῖς. Εἶχεν εἶπει εἰς αὐτοὺς: « Ἐτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν. Ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν ἐγὼ ». (Ἰωάν. ιστ' 12, 13. ιδ'. 26). Ὡστε δὲν ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσι πρὶν ἔλθῃ ἡ εὐλογία τῆς Πεντηκοστῆς.

Καὶ τότε εἰσέτι, ἐδέξασε νὰ παρέλθῃ ἀρκετὸς χρόνος πρὶν δυνηθῶσι νὰ λάβωσι πλήρη ἀντίληψιν τοῦ γενομένου ἔργου, καὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀρχικὴν διαθήκην. (Πραξ. ια' 9: Γαλατ. β'. 2, 12 14.) Ἐν τούτοις, εἶναι φανερὸν ὅτι, καὶ πρὶν ἀκόμῃ τελείως καὶ σαφῶς κατανοήσωσι τοῦτο, ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς ὄργανα παρὰ Θεοῦ, καὶ οἱ θεόπνευστοι αὐτῶν λόγοι ἦσαν πιθανῶς μᾶλλον σαφέστεραι καὶ βαρύτεραι ἐκφράσεις ἀληθειῶν, παρ' ὅ,τι οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσωσιν. Ἀναγνώσατε, ἐπὶ παραδείγματι, τὴν διάλεξιν τοῦ Ἰακώβου ἐν τῇ ὁποίᾳ λέγει: « Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ (νύμφην) καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ ταῦτα (ἀφοῦ ὁ ἐκ τῶν ἐθνῶν λαὸς ληφθῇ) ἀναστρέψω, καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαβίδ τὴν πεπτωκυῖαν, (τὴν γηϊνὴν ἐπικυριαχίαν), καὶ τὰ κατεστραμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν ». — Πραξ. ιε' 14—16.

Ὁ Ἰάκωβος ἤρξατο ἀναγινώσκων ἐν τῇ προνοίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἀποστείλαντος τὸ Εὐαγγέλιον διὰ μέσου τοῦ Πέτρου πρὸς τὸν πρῶτον ἐθνικὸν προσήλυτον, καὶ ὁμᾶ τοῦ Παύλου πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς ἐν γένει, — ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τούτου, οἱ ἐξ Ἰουδαίων καὶ ἐθνικῶν πιστοὶ ἔμελλον νὰ εὐνοηθῶσιν ἐξίσου. Ἀπέβλεψε τότε εἰς τὰς προφητείας καὶ εὔρε τοῦτο οὕτως ἀνυγραφόμενον· καὶ ὅτι, ἀφοῦ τὸ ἔργον τοῦ παρόντος αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου συμπληρωθῇ, τότε αἱ πρὸς τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ ὑποσχέσεις θὰ ἐκπληρωθῶσι. Βαθμιαίως οὕτω τὸ μέγα μυστήριον, τὸ ἐπὶ τοσοῦτον ἀποκεκρυμμένον, ἤρξατο κατανοούμενον παρ' ὀλίγων, — παρὰ τῶν ἁγίων, τῶν εἰδικῶν τοῦ Θεοῦ « φίλων ».

Ὁ Παῦλος διακηρύττει (Κολοσ. α'. 27) ὅτι τὸ μυστήριον αὐτό, τὸ ἀπὸ αἰώνων καὶ γενεῶν ἀποκεκρυμμένον, νῦν δὲ φανερωθὲν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, εἶναι

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΝ ΥΜΙΝ, Ἡ ΕΛΠΙΣ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ.

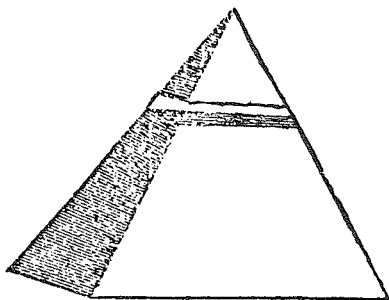
Τοῦτο εἶναι τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ μυστήριον, τὸ ὁποῖον ἀπεκρύβη ἀπὸ ὅλους τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, καὶ εἰσέτι διατελεῖ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ πάντων, ἐξαιρέσει εἰδικῆς τιнос τάξεως—τῶν ἁγίων, ἢ τῶν καθιερωμένων πιστῶν. Τίς ὁμῶς ἡ σημασία τῆς φράσεως «Ὁ Χριστὸς ἐν ἡμῖν»; Ἐμάθωμεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐχρίσθη διὰ Πνεύματος Ἁγίου (Πράξ, ι' 38), ἐντεῦθεν δ' ἀνομολογοῦμεν Αὐτὸν ὡς τὸν Χριστὸν—τὸν Κεχρισμένον—καθότι ἡ λέξις «Χριστὸς» σημαίνει κεχρισμένος. Ὁ δὲ ἀπόστολος Ἰωάννης λέγει ὅτι τὸ χρίσμα, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς (οἱ ἀφιερωμένοι πιστοὶ) ἐλάβομεν, μένει ἐν ἡμῖν (Α'. Ἰωάν. β' 27:) Οὕτως, οἱ Ἅγιοι τῆς Εὐαγγελικῆς οἰκονομίας εἰσὶν ὅμοις κεχρισμένων—χρισθέντων ὅπως ὡσιν ἱερεῖς καὶ βασιλεῖς εἰς τὸν Θεόν (Β' Κορινθ. α'. 21. Α'. Πέτρ. β' 9), καὶ ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ Κυρίου αὐτῶν, ἀποτελοῦσι τὸν Κεχρισμένον τοῦ Ἰεχωβά—τὸν Χριστὸν.

Συμφώνως πρὸς τὴν διδασκαλίαν ταύτην τοῦ Ἰωάννου, καθ' ἣν καὶ ἡμεῖς ἐπὶσης ἐσμὲν κεχρισμένοι, ὁ Παῦλος βεβαιοῖ ἡμᾶς ὅτι τὸ μυστήριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐτηρήθη ἀπόρητον κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, ἐφανερώθη δὲ τώρα εἰς τοὺς ἁγίους, εἶναι ὅτι, ὁ Χριστὸς (ὁ Κεχρισμένος) δὲν εἶναι ἐν μέλος, ἀλλὰ πολλὰ· «Καθάπερ γάρ τὸ σῶμα ἐν ἐστὶ καὶ μέλη πολλὰ ἔχει, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος πολλὰ ὄντα ἐν ἐστὶ σῶμα, οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς»—ὁ κεχρισμένος (Α. Κορινθ. ιβ'. 12-28). Ὁ Ἰησοῦς ἐχρίσθη νὰ εἶναι ἡ Κεφαλὴ, ἡ Κύριος ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι τὸ σῶμα Αὐτοῦ (ἢ ἡ νύμφη Αὐτοῦ, ὡς ἐμφαίνεται ἐν ἄλλῃ τινι μεταφορᾷ—Ἐφεσ. ε'. 25-30), ἡρωμένως δὲ ἀποτελοῦσι τὸ ἐπαγγελθὲν «σπέρμα»—Τὸν Μέγαν Ἐλευθερωτήν: «Εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, καὶ ἐπαγγελίαν κληρονόμοι—Γαλι. γ' 29.

Ὁ Ἀπόστολος ἐπιμελῶς προφυλάσσει τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ οἰωνόηποτε ἀλαστορικῶν ἀξιώσεων, λέγων περὶ τοῦ Ἰησοῦ δι· «Ὁ Θεὸς πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας Αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣς ἐστὶ τὸ σῶμα Αὐτοῦ», «ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων». (Ἐφεσ. α'. 22. Κολοσ. α. 18). Ἐν τούτοις, διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἐξόχως καὶ ἐντόνως καταδεικνύει τὴν στενὴν ἡμῶν μετ' αὐτοῦ συσχέτισιν· τὴν αὐτὴν δι· ἐπίσης ἐνότητά ἐδίδαξε καὶ ὁ Ἰησοῦς, εἰπών: «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα» — Ἰωάν. ιε'. 5.

Ἡ μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἡμετέρα ἐνότης, ὡς μελῶν τοῦ Χριστοῦ, τῆς κεχρισμένης δρόδος, λαν προσφυνῶς ἐξεικονίζεται διὰ τοῦ σχήματος τῆς πυραμίδος.

Ὁ ἐπὶ τῆς κορυφῆς λίθος εἶναι, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, μία τελεία πυραμῖς. Ἄλλοι λίθοι δύνανται γὰρ ἐποικοδομηθῶσιν ἐπ' αὐτόν. Ἐὰν δὲ συμφωνῶσι καὶ ἀνταποκρίνωνται πρὸς ὅλας τὰς χαρακτηριστικὰς γραμμὰς τοῦ ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ λίθου, τὸ σύνολον θέλει εἶσθαι τελεία πυραμῖς. Πόσον λαμπρῶς ἐξεικονίζει τοῦτο τὴν ἡμετέραν θέσιν ὡς μελῶν «τοῦ Σπέρματος», — «τοῦ Χριστοῦ». Συνηρημοσμένοι καὶ ἐν πλήρει συμφωνίᾳ διατελοῦντες πρὸς τὴν ἡμετέραν Κεφαλὴν, ἡμεῖς, ὡς ζῶντες λίθοι, ἐσμὲν πλήρεις, τέλειοι· κεχωρισμένοι ἀπ' αὐτοῦ, εἴμεθα μηδέν.

Ὁ Ἰησοῦς ὁ μόνος τέλειος, ὑψώθη ὑπεράνω πάντων, ἡμεῖς δὲ ἤδη παριστάρομεν ἑαυτοὺς πρὸς Αὐτὸν ὅπως μορφωθῶμεν

καὶ σχηματισθῶμεν συμφώνως πρὸς τὸ ὑπόδειγμά του, καὶ ἔποικοδομηθῶμεν ὡς οἰκοδομὴ Θεοῦ. Ἐπὶ συνήθους τιнос οἰκοδομῆς δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς κυρίως ἀκρογωνιαίος λίθος. Ἄλλ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ οἰκοδομῇ ὑπάρχει πρῶτος ἀκρογωνιαίος λίθος, ὁ κορυφαῖος τοιοῦτος, ὡς εἶναι γεγραμμένον: «Ἴδὸν τίθημι ἐν Σιών λίθον ἐκλεκτόν, ἀκρογωνιαίον ἐντιμον», — πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ... καὶ αὐτοί, ὡς λίθοι ζῶντες, οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικός, εἰς ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνεγέγκαι πνευματικὰς θυσίας ἐκπροσδέκτους Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. (Α. Πέτρ. β'. 4 - 6). Πεποίθαμεν δὲ ὅτι ἡ Ἑνωσις τοῦ Ἰησοῦ, τῆς Κεφαλῆς», μετὰ «τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι τὸ σῶμα Αὐτοῦ», μέλλει πολὺ ταχέως νὰ γείνη πλήρης.

Πολλὴν ὅμως σφυρηλασίαν καὶ πολλὴν στίλβωσιν δέον νὰ ὑποσιτῶμεν εἰσετι, ἀγαπητοί, — πολλὴν μεταμόρφωσιν καὶ πολλὴν συμμόρφωσιν, πρὸς τὸ παρὰδειγμα Αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Μεγάλου Ἀρχιοικοδόμου. Ἵνα δὲ ἔχωμεν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν τὴν ἰκανότητα καὶ ἰδανικὴν τελειότητα τοῦ οἰκονόμου, θὰ ἔχωμεν ἀνάγκην νὰ ἴδωμεν ὅπως μὴ ὑπάρχῃ ἐν ἡμῖν δύστροπος θέλησις, ἀντιστρατευομένη καὶ παραλύουσα τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἰδίου Αὐτοῦ θελήματος ἐν ἡμῖν· ἀνάγκη νὰ ἤμεθα πολὺ ὁμοιάζοντες τὰ μικρὰ παιδία, καὶ ταπεινοί, — «ἐγκεκομβωμένοι τὴν ταπεινοφροσύνην», «ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν» (Α. Πέτρ. ε'. 5, 6) ὡς ὑπερήφωσε τὴν Κεφαλὴν καὶ Πρόδρομον ἡμῶν (Φίλιπ. β': 8, 9).

Αὕτη εἶναι ἀληθῶς θανμασία ἀγγελία· ἐρχόμενοι δὲ εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος ἀναφορικῶς πρὸς τὴν μεγάλην ἄνω ἡμῶν κλῆσιν, εὐρίσκομεν τοὺς προφήτας πάντας εὐφραδῶς διακηρύττοντας τὴν χάριν (εὐνοίαν ἢ εὐλογίαν), τὴν ἐπερχομένην ἡμῖν (Α'. Πέτρ. α'. 10), ἐνῶ, ἀφ' ἑτέρου, τύποι, παραβολαὶ καὶ μέχρι τοῦδε δυσνόητοι ἐκφράσεις ἤδη καθίστανται πάντα φωτεινά, ἐκχέοντα τὸ φῶς αὐτῶν ἐπὶ τῆς «στενῆς ὁδοῦ», ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ κεχρισμένη (τοῦ Χριστοῦ) ὁμὰς καλεῖται νὰ τρέξῃ διὰ τὸ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ἀποκαλυπτόμενον βραβεῖον. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἀληθῶς μυστήριον, περὶ τοῦ ὁποίου οὐδέποτε τις ἐφαντάσθη — ὅτι ὁ Θεὸς προέθετο νὰ

ἀνεγείρη οὐχὶ μόνον λυτρωτὴν τινα, ἀλλὰ λυτρωτὴν συνιστάμενον ἐκ πολλῶν μελῶν. Αὕτη ἐστὶν ἡ «ἄνω κλῆσις», εἰς τὴν ὁποίαν παρέχεται τὸ προνόμιον εἰς τοὺς ἀφιερωμένους πιστοὺς τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου νὰ ἀφιχθῶσιν. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπεπειράθη νὰ φανερώσῃ τοῦτο εἰς τοὺς μαθητάς, ἐφ' ὅσον οὗτοι διετέλουν εἰσέτι εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ φυσικοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἀνέμενεν ἕως οὗ ἐχρίσθησαν κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν—ἀναγεννηθέντες εἰς νέαν φύσιν. Ἐκ τῆς ἐξηγήσεως τῆς διδομένης ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Παύλου γνωρίζομεν ὅτι οὐδεὶς, πλὴν τῶν «νέων κτισμάτων», δύναται ἤδη νὰ ἐκτιμήσῃ, ἢ κατανοήσῃ τὴν ἄνω αὐτὴν κλῆσιν. Ἰδοὺ τί λέγει : «Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων· ἀλλὰ λαλοῦμεν Θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, ἔγνωκε.... ἀλλ' ἰ καθὼς γέγραπται, «Ὁφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ὅσα ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· ἡμῖν δὲ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Πνεύματος» — Α. Κορθ. β' 6-14

Ἐν δὲ τῇ πρὸς Γαλιτίας ἐπιστολῇ τοῦ ὁ Παῦλος ἀποκαλύπτει τελείως τὸ ὅλον μυστήριον, δεικνύων τίνι τρόπῳ ἡ Ἀβραυμαία Διαθήκη μέλλει νὰ ἐκπληρωθῇ. Ἐν αὐτῇ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ δοθεὶς νόμος δὲν συγκροεῖται πρὸς τὴν ἀρχικὴν Διαθήκην (Γαλατ. γ'. 15-18), καὶ ὅτι τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ, τὸ μέλλον νὰ εὐλογήσῃ πάντι τὰ ἔθνη, εἶναι ὁ Χριστὸς (ἐδφ. 16). Ἀκολουθῶς, πραγματευόμενος τὴν ἤδη ρηθεῖσαν ιδέαν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐμπεριλαμβάνει πάντας τοὺς ὑπὸ τοῦ Πνεύματος κεχρισμένους, λέγει. «Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε... εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραάμ σπέρμα ἐστέ, κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι» τ. ἔ. κληρονόμοι τῆς ἐπαγγελίας τῆς πρὸς τὸν Ἀβραάμ γενομένης (ἐδάφ. 27, 29). Ἀκολουθῶν δὲ τὴν αὐτὴν σειρὰν τοῦ συλλογισμοῦ καταδεικνύει (Γαλατ. δ'.) ὅτι ὁ Ἀβραάμ ἦτο τύπος τοῦ Ἰεχωβᾶ, ἡ Σάρρα τύπος τῆς κατ' ἐπαγγελίαν Διαθήκης, ὁ δὲ Ἰσαὰκ τύπος τοῦ Χρι-

στοῦ (κεφαλῆς τε καὶ σώματος)· καὶ ἀκολούθως ἐπιφέρει : « Ὑμεῖς ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐστέ » (ἔδφ. 28). Οὕτω διετέλει κεκρυμμένον τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ἐν τύποις, μέχρις οὗ ἡ τοῦ Εὐαγγελίου οἰκονομία ἤρχισε τὴν ἀνάπτυξιν καὶ φανέρωσιν τοῦ Χριστοῦ.

Ἦτο βεβαίως ἐπάναγκες νὰ τηρηθῇ τὸ μυστήριον τοῦτο κεκρυμμένον, ἄλλως δὲν θὰ ἐκρατεῖτο οὕτως. Ἦτο ἐπάναγκες, διότι ἡ πλήρης τοῦ μυστηρίου τούτου ἀποκάλυψις πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἤθελεν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν ματαίωσιν του· καθότι, ἂν ἐγνώριζον οἱ ἄνθρωποι, δὲν ἤθελον σταυρώσει τὸν Κύριον τῆς δόξης, οὐδὲ τὴν Ἐκκλησίαν, ἣτις εἶναι σῶμα Αὐτοῦ (Α. Κορθ. β'. 8). Καὶ οὐχὶ μόνον πρὸς τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, ὡς τὸ ἀντίτιμον διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἤθελεν ἀντιστρατευθῇ ἡ μὴ τήρησις αὐτοῦ ὡς μυστηρίου ἀπὸ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἡ δοκιμασία ἐπίσης τῆς πίστεως τῆς Ἐκκλησίας, ὡς συγκοινωνοῦ τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ, ἤθελεν, ἐντεῦθεν, ματαιωθῇ ἐπίσης διότι « Ὁ κόσμος οὐκ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν » — Α' Ἰωάν. γ' 1.

Καὶ οὐχὶ μόνον τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Χριστὸς, ὅστις εἶναι ἡ ἐνσωμάτωσις τοῦ σχεδίου τούτου, διατελεῖ μέγα μυστήριον διὰ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἡ ἰδιαιτέρα πολιτεία, ἐν τῇ ὁποίᾳ « τὸ μικρὸν αὐτὸ ποίμνιον » καλεῖται νὰ βαδίσῃ, χαρακτηρίζει τὰ μέλη αὐτοῦ ὡς « ἰδιαιτερον λαόν ». Ἦτο μυστήριον εἰς τὸν κόσμον δι, πρόσωπον τοιαύτης ἰκανότητος, ὡς ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ἤθελε δαπανήσῃ τὸν Ἐαυτοῦ καιρὸν καὶ προσόντα ὡς ἐδαπάνησε ταῦτα ἐνῶ, ἐὰν ἔστρεφε τὴν Ἐαυτοῦ προσοχὴν εἰς τὴν πολιτικὴν, τὴν νομικὴν, εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ τὴν δημώδη θρησκείαν, ἤθελεν ἀποβῇ μέγας, φημιζόμενος καὶ ἱποληπτόμενος. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀνθρώπων ἀπερισκέπτως καὶ εἰς μάτην κατηνάλωσε τὴν Ἐαυτοῦ ζωὴν, δι' ὃ ἔλεγον, « δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται ». Ἡ ζωὴ καὶ διδασκαλία αὐτοῦ ἦσαν μυστήριον δι' αὐτούς. Δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν ἐννοήσωσιν.

Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ συνεργάται αὐτῶν διετέλουν ἐξίσου μυστήριον διὰ τὸν κόσμον, ἐγκαταλείψαντες τὸ ἐμπορικὸν αὐτῶν στάδιον, κλπ., ὅπως κηρύξωσι συγχώρησιν ἁμαρτιῶν

διὰ τοῦ θανάτου τοῦ καταφρονηθέντος καὶ σταυρωθέντος Ἰησοῦ. Ὁ Παῦλος ἀπηνήθη ὑψηλὴν θέσιν καὶ κοινωνικὴν ἐπιρροὴν ὅπως ἐργάζεται διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ χειρῶν, καὶ κηρύττει τὸν Χριστὸν καὶ τὸν ἄδρατον ἀτέφανον διὰ πάντας τοὺς πιστοὺς, οἵτινες ἤθελον βαδίσει εἰς τὰ ἴχνη αὐτοῦ. Τοῦτο ἦτο κατὰ τοσοῦτον μυστηριώδες ὥστε τινὲς τοῦ ἔλεγον, «Ματ-
νη, Παῦλε· τὰ πολλὰ σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει». Καὶ πάντες, οἱ οὕτως ἀκολουθοῦντες εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Διδα-
σκάλου, λογαριάζονται ὡσαύτως, ὡς ὁ Παῦλος, ματιόμενοι χάριν τοῦ Χριστοῦ.

Ἀλλὰ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ δὲν θὰ περιβάλληται πάντοτε ὑπὸ μυστηρίου. Ἡ ἀνατολὴ τῆς Χιλιετοῦς ἡμέρας φέρει τὸ πλήρες τοῦ Θεοῦ φῶς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ «ἡ γνῶσις τοῦ Κυρίου θέλει πληρώσει τὴν γῆν σύμπασαν». Ὁ ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης, ὅστις θέλει ἀνατελεῖ μετ' ἡμῶν εἰς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ, διασκεδάζων τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας, εἶναι ὁ Χριστὸς ἐν τῇ δόξῃ τῆς Χιλιετηρίδος — Οὐχὶ μόνον ἡ Κεφαλὴ, ἀλλ' ἐπίσης τὰ μέλη τοῦ σώματός του· διότι εἶναι γεγραμμένον: «Εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν». «Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ». «Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς αὐτῶν». — Ρωμ. η'. 17. Β'. Τιμθ. β'. 11, 12. Κολοσ. γ'. 4. Ματθ. ιγ'. 43.

Εἰς πάντας, ἐν τούτοις, ἐκτὸς τῶν ἀνακαινισθέντων τῶν νυν διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ ἐνοὸς τοῦ Χριστοῦ, αἱ ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας ἡμεῖς πιστεύομεν, καὶ αἱ ἐλπίδες τὰς ὁποίας τρέφομεν, φαίνονται φαντασιώδεις, καὶ λίαν ἀπίθανοι ὥστε νὰ ἀποδεχθῇ τις ταύτας καὶ δράσῃ κατ' αὐτάς. Ἀλλ' εἰς τὸν ἐπερχόμενον αἰῶνα, ὅποτε ὁ Θεὸς «θέλει ἐκχύσει ἀπὸ τοῦ πνεύματός Του ἐπὶ πᾶσαν σάρκα», ὡς κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα ἐκχέει αὐτὸ ἐπὶ «τῶν δούλων καὶ δουλῶν» Αὐτοῦ, τότε ἀληθῶς πάντες θέλουσι κατανοήσει καὶ ἐκτιμήσει τὰς ἡθῆς ὑπὸ τοῦ «μικροῦ ποιμνίου» ἐπιδιωκομένας ὑποσχέσεις, καὶ τότε θέλουσιν ἀγάλλεσθαι ἐν τῇ ὑπακοῇ καὶ τῇ ἐξυμῶσει τῆς Ἐκκλησίας, λέγοντες: «Χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιωμεν, καὶ δώσομεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος

τοῦ Ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ Αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. (Ἀποκλ. ιθ'. 7) Θέλουσι χαίρει ἐν τῇ δόξῃ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ὁποίας εὐλογίαι μεγάλαι θέλουσι ρέει τότε εἰς αὐτούς. Ἐνῶ δὲ θὰ κατανοῶσιν ὅτι «αἱ μέγισται καὶ πολύτιμοι ἐπαγγελίαι», αἱ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ (Κεφαλῆς καὶ σώματος) κληρονομηθεῖσαι, δὲν εἶναι δι' αὐτούς, ἀλλ' ἐξεπληρώθησαν ἐφ' ἡμῶν, (τῆς Ἐκκλησίας), θὰ εὐλογῶνται, ἀφ' ἑτέρου, διὰ τοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δεικνυομένου μαθήματος· καὶ ἐνῶ θὰ τρέχωσι διὰ τὰς εἰς αὐτούς προτεινομένας τότε εὐλογίας, θὰ ἐπωφελῶνται διὰ τοῦ παραδείγματος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ θὰ δοξάζωσι τὸν Θεὸν ἐξ αἰτίας ταύτης. Ἄλλ' ἡ γνῶσις αὕτη δὲν θέλει γεννήσει πλεονεξίαν, καθότι, ὑπὸ τὴν νέαν τῶν πραγμάτων διάταξιν, ἡ εἰς τὴν τελείαν ἀνθρωπίνην φύσιν κλῆσις αὐτῶν, θέλει τελείως χορτάσει καὶ ἱκανοποιήσει αὐτούς, καὶ θέλει φαίνεσθαι μᾶλλον ἐπιθυμητὴ εἰς αὐτούς, ἢ ἐὰν ἐλάμβανε χώραν μεταλλαγή τις τῆς ἰδίας αὐτῶν φύσεως.

Τότε «τὸ μυστήριον» θέλει λήξει· διότι ὁ κόσμος θέλει ἀφικθῆ εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἴδῃ ὅτι, ὅ,τι οὗτοι παρενόουν ἦν τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ ἐν ἡμῖν «—ὅς (ἡ δ) ἐφανερώθη ἐν σαρκί» — ὅπερ οὗτοι μέχρι τοῦδε παρηνόουν. Τότε οὗτοι θὰ ἴδωσιν ὅτι δὲν ἐμαινόμεθα, οὐδὲ ἡμεῖς ἄφρονες, ἀλλ' ὅτι ἡμεῖς ἐξελέξαμεν τὴν ἀγαθὴν μερίδα, τρέχοντες διὰ τὸν πλοῦτον, τὰς τιμὰς καὶ τὸν στέφανον, τὰ μὴ βλεπόμενα μὲν παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ὄντα οὐχ' ἥττον αἰώνια.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν καιρὸν, τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ θέλει συντελεσθῇ διαρκούσης τῆς περιόδου τοῦ σαλπίσματος τῆς ἐβδόμης [συμβολικῆς] σάλπιγγος. (Ἀποκλ. ι'. 7.) τοῦτο δὲ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ μυστηρίου κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἐννοίας ὑφ' ἧς λαμβάνεται: τ. ἑ. Εἰς τὸ μυστήριον, ἡ τοὺς ἀπορρητούς χαρακτῆρας τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, οἵτινες θέλουσι τότε γνωσθῇ καὶ ἐναργῶς θεαθῇ, ὡς ἐπίσης εἰς τὸ «μυστήριον τοῦ Θεοῦ», τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶναι ἡ ἐνσωμάτωσις τοῦ σχεδίου ἐκείνου. Ἀμφοτέρω ταῦτα θέλουσι τότε συντελεσθῇ. Τὸ ἀπόρρητον καὶ ἀποκεκρυμμένον σχέδιον θέλει ἔχει συντελεσμένον τὸν πλήρη, τὸν τέλειον ἀριθμὸν τῶν μελῶν τοῦ σώ-

ματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐπομένως τοῦτο, **ΤΟ ΣΩΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ**, θέλει ἀποπεραιωθῇ. Τὸ σχέδιον θέλει παύσει διατελοῦν μυστήριον, διότι δὲν θέλει ἐφίστασθαι ἐπὶ πλέον λόγος ἢ σκοπὸς τῆς διαιωνίσεως τῆς μυστικότητός του. Τὸ μέγεθος τοῦ μυστηρίου, τοῦ ἐπὶ τοσοῦτον μυστικοῦ τηρηθέντος, καὶ ἀποκρυβέντος ἐν ὑποσχέσει, τύποις καὶ μεταφοραῖς, καὶ ἡ θαυμασία χάρις, ἡ ἐπιδαψιλευθεῖσα ἐπὶ τῶν εἰς τὴν κοινωνίαν τοῦ μυστηρίου τούτου κληθέντων (Ἐφεσ. γ' 9), ὑποδεικνύουσιν ἡμῖν ὅτι τὸ ἔργον τὸ μέλλον νὰ ἐπακολουθήσῃ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ μυστηρίου, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Ἰεχωβά ἐπὶ ἑξ χιλιάδας ἔτη ἐκράτησε τὴν ἀνθρωπότητα ἐν προσδοκίᾳ καὶ ἐλπίδι, ἀνάγκη νὰ εἶναι ἄπειρον ἔργον, ἔργον μέγα, ἄξιον τῶν τοιούτων μεγάλων προπαρασκευῶν. Τί δὲν δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν εἰς εὐλογίας ἐπὶ τοῦ κόσμου, ὅποτιαν ὁ πέπλος τοῦ μυστηρίου ἀρθῇ, καὶ αἱ βροχαὶ τῶν εὐλογιῶν κατέλθωσιν !! Τοῦτο δὲ εἶναι ἐκεῖνο δι' ὃπερ ἡ κτίσις πᾶσα συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν, ἀπεκδεχομένη τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὑποσχεθέντος «Ζπέρματος», ἐν τῷ ὁποίῳ πάντες θέλουν εὐλογηθῇ. — Ρωμ. η' 19, 21, 22.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ

Ἡ ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ. — ΣΚΟΠΟΣ ΤΑΥΤΗΣ, —
Ἡ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ.

Ἡ Δευτέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἔλευσις προδωπική, καὶ πρὸ τῆς Χιλιετηρίδος — Ἡ ὁχέσις ταύτης πρὸς τὴν πρώτην Αὐτοῦ ἔλευσιν. — Ἡ ἐκλογὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἡ εἰς Χριστὸν ἐπιστροφή τοῦ κόσμου. — Ἐκλογὴ καὶ δωρεὰν χάρις. — Δέσμοι τῆς ἐλπίδος. — Προφητικαὶ μαρτυρίαι τὴν ἀποκατάστασιν ἀφορᾶσαι. — Ἡ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπάνοδος προφανῶς ἡ ἐλπίς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κόσμου.

«Καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητιῶν — Πράξ. γ'. 20-21.

Ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἀπέβλεπεν ὅπως οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐγνοήσωσιν ὅτι πρὸς τινα σκοπὸν, κατὰ τινα τρόπον καὶ εἰς τινα καιρὸν, ἤθελεν ἐπανέλθει, εἶναι, φρονοῦμεν, ἀποδεκτὸν καὶ πιστεύεται παρὰ πάντων τῶν πρὸς τὰς Γραφὰς ἐξωκειομένων. Ἀληθῶς, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν: «Ἴδού ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη'. 20), διὰ τοῦ Πνεύματός Του δέ, καὶ διὰ τοῦ Λόγου Του ὑπῆρξεν ἀδιακόπως μετὰ τῆς Ἐκκλησίας Του, ὁδηγῶν, διευθύνων, παρηγορῶν καὶ ὑποστηρίζων τοὺς ἁγίους Αὐτοῦ, καὶ ἐνθαρρύνων αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ πασῶν τῶν θλίψεων των. Ἀλλά, καίτοι ἡ Ἐκκλησία διετέλεσεν ἐν μακαρίᾳ συναισθησει ὅσον ἀφορᾷ τὴν γνῶσιν τοῦ Κυρίου περὶ πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, καὶ τὴν διηγεκὴ Αὐτοῦ μέριμνα καὶ ἀγάπην, ἐν τοσούτοις αὐτὴ ἐπιποθεῖ τὴν ὑποσχεθεῖσαν προσωπικὴν Αὐτοῦ ἐπιστροφήν· καθότι, λέγων, «Ἐὰν πορευθῶ, πάλιν ἐρχομαι» (Ἰωάν. ιδ'. 3:), ἀπέβλεπε, βεβαίως, εἰς δευτέραν Αὐτοῦ προδωπικὴν ἔλευσιν.

Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ἡνόει τὴν κἀνοδὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύ-

ματος κατὰ τὴν Πεντηκοστήν· ἄλλοι τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, κλπ., Ἄλλὰ πάντες οὗτοι παραβλέπουσι, φαίνεται, τὸ γεγονός, καθ' ὃ, ἐν τῷ τελευταίῳ τῆς Γραφῆς Βιβλίῳ, γραφέντι ἐξήκοντα περὶπου ἔτη μετὰ τὴν Πεντηκοστήν, καὶ εἴκοσι καὶ ἑξ ἔτη μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, Αὐτός, ὅστις ἐγένετο νεκρὸς καὶ εἶναι ζῶν, λαλεῖ περὶ τοῦ γεγονότος τούτου ὡς εἰσέτι μέλλοντος, λέγων, «Ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ». Ὁ δὲ θεόπνευστος Ἰωάννης ἀποκρίνεται, «Ναί, ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ» — Ἀποκλ. κβ'. 12, 20.

Ἄλλοι τινὲς πάλιν φρονοῦσιν ὅτι ὁπότε οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐπιστρέψωσι, τοῦτο ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι θέλει ἐξακολουθήσει ἐρχόμενος οὕτω μέχρις οὗ ἐπιστροφῇ ὅλος ὁ κόσμος. Τότε, λέγουσι, θὰ ἔχῃ ἔλθεῖ τελείως.

Οἱ τοιοῦτοι προδήλως λησμονοῦσι τὴν μαρτυρίαν τῶν Γραφῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, αἱ ὁποῖαι Γραφαὶ διακηρύττουσιν ὅλως τοῦναντίον τῶν προσδοκιῶν των· ὅτι δηλ. κατὰ τὸν χρόνον τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐλεύσεως, ὁ κόσμος θέλει πολὺν ἀπέχει τοῦ νὰ εἶναι ἐπεστραμμένος εἰς τὸν Θεόν. «Ἐν ἑσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί, ἔσονται γάρ οἱ ἄνθρωποι... φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι» (Β' Τιμθ. γ'. 1-4)· ὅτι «Πονηροὶ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψωσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι» (ἔδαφ. 14). Λησμονοῦσιν ὡσαύτως τὴν εἰδικὴν τοῦ Κυρίου προτροπὴν πρὸς τὸ μικρὸν Αὐτοῦ ποίμνιον: «Προσέχετε ἑαυτοῖς μήποτε βαρυνθῶσιν ἡμῶν αἱ καρδίαι ἐν κρεπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη ὡς παγίς. ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς» (Λουκ. κα'. 34.35). Δυνάμεθα δὲ πάλιν νὰ ἡμεθα βέβαιοι ὅτι διὰ τῶν λόγων, «Καὶ κόρονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς», ὅποτε θὰ ἴδωσιν Αὐτὸν ἐρχόμενον (Ἀποκλ. α'. 7), οὐδεμία ἀναφορὰ γίνεται πρὸς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἁμαρτωλῶν Κόπτονται σήμερον ὅλοι οἱ ἄνθρωποι διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἁμαρτωλῶν; Τοῦναντίον, ἐὰν τὸ χωρίον τοῦτο ἀναφέρηται, ὡς πάντες σχεδὸν ἀποδέχονται, εἰς τὴν ἐπὶ γῆς παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο δι-

σασκει ὅτι πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς δὲν θὰ ἐπιθυμῶσι τὴν ἐμφάνειάν του, ὡς βεβαίως θὰ ἐπραττον ἐὰν πάντες ἦσαν ἐπεστραμμένοι.

Ἄλλοι προσδοκῶσι πραγματικὴν τινα ἔλευσιν καὶ παρουσίαν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ὁρίζουσι τὸν χρόνον τοῦ γεγονότος τούτου εἰς πολὺ μεμακρυσμένον χρονικὸν διάστημα, ἀξιοῦντες ὅτι διὰ τῶν προσπαθειῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτῆς καταστάσει, ὁ κόσμος ὁέον νὰ ἐπιστραφῇ, καὶ οὕτως εἰσαχθῇ δ' αἰὼν τῆς Χιλιετηρίδος. Οὗτοι, ἀξιοῦσιν ὅτι ὁπόταν ὁ κόσμος ἐπιστραφῇ, ὁ Σατανᾶς δεθῇ, καὶ ἡ γνῶσις τοῦ Κυρίου διαδοθῇ, ὥστε νὰ καλύψῃ ὅλην τὴν γῆν, καὶ ὁπόταν τὰ ἔθνη δὲν θέλουσι μανθάνει πλέον πόλεμον, τότε τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτῆς καταστάσει, θέλει λήξει· ὅτι δέ, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία ἐπιτελέσῃ τὸ μέγα καὶ δυσχερὲς αὐτῆς ἔργον, ὁ Κύριος θὰ ἔλθῃ ὅπως ἀποπερατώσῃ τὸ ἐπὶ γῆς ἔργον, ἀνταμείψῃ τοὺς πιστοὺς καὶ καταδικάσῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς.

Μέρη τινὰ τῆς Γραφῆς, ἀσχέτως πρὸς ἄλληλα καὶ μονομερῶς λαμβανόμενα, φαίνονται ὡς εὐνοοῦντα τὴν θεωρίαν ταύτην. Ἄλλ' ὁπόταν ὁ Λόγος καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ληφθῶσιν ὑπ' ὅψιν ὡς ἐν ὅλον, τότε ταῦτα θὰ εὐρεθῶσιν ὑποστηρίζοντα τὴν ἀντίθετον ὅψιν, τ. ἔ. ὅτι ὁ Χριστὸς ἔρχεται πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ κόσμου, καὶ βασιλεύει πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιστρέψῃ τὸν κόσμον. Ὅτι ἡ Ἐκκλησία δοκιμάζεται ἤδη, καὶ ὅτι ἡ πρὸς τοὺς νικῶντας ὑποσχεθεῖσα ἀμοιβὴ εἶναι ὅτι, ὑψωθέντες εἰς δόξαν, θέλουσι συμμετάσχει μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐκείνῃ, ἣτις εἶναι τὸ μέσον τὸ ὠρισθὲν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ κόσμου, καὶ τὴν ἐπικοινωνίαν τῆς γνώσεως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶν κτίσμα. Τοιαῦτα εἰσιν αἱ εἰδικαὶ τοῦ Κυρίου ὑποσχέσεις: — «Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου» (Ἀποκλ. γ'. 21). «Καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη» (Ἀποκλ. κ'. 4).

Δύο τινὰ χωρία ὑπάρχουσιν, ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζονται οἱ ἀξιοῦντες ὅτι ὁ Κύριος δὲν θὰ ἔλθῃ ἕως μετὰ τὴν Χιλιετηρίδα, καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπιστήσωμεν ἐνταῦθα

τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν. Τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν εἶναι: «Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ τότε ἔξει τὸ τέλος» (Ματθ. κδ', 14). Ἰσχυρίζονται δὲ περὶ τούτου ὡς ἔχοντος σχέσιν μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κόσμου, πρὸ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλὰ τὸ μαρτυρεῖν εἰς τὸν κόσμον δὲν συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κόσμου. Τὸ χωρίον οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τοῦ πῶς τὸ μαρτύριον ἢ ἡ μαρτυρία αὕτη θέλει γίνεαι ἀποδεκτὴ. Ἡ μαρτυρία αὕτη ἔχει δοθῆ ἤδη. Κατὰ τὸ 1861 αἱ ἐκθέσεις τῶν Βιβλικῶν Ἑταιριῶν ἐδείκνυνον ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον εἶχε δημοσιευθῆ εἰς πᾶσαν γλῶσσαν τῆς γῆς, καίτοι οὐχὶ πάντα τὰ ἑκατομμύρια τῆς γῆς ἔχουσιν ἀποδεχθῆ αὐτό. Οὐχί! Οὐτε τὸ ἡμῖς ἐκ τῶν ζώντων χιλίων τετρακοσίων ἑκατομμυρίων ἔχουσιν ἀκούσει κἄν τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Ἐν τούτοις, ὁ ὁρος τοῦ ρηθέντος χωρίου ἐκπληροῦται.—Τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη εἰς πάντα τὸν κόσμον πρὸς μαρτυρίαν—εἰς πᾶν ἔθνος.

Ὁ Ἀπόστολος (Πράξ. ιε'. 14) λέγει ὅτι ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ Εὐαγγελίου κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα εἶναι νὰ «λάβῃ ἐκ τῶν ἐθνῶν λαὸν» διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ—τὴν νικῶσαν Ἐκκλησίαν, ἣτις κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, θέλει εἶναι ἡνωμένη μετ' αὐτοῦ, καὶ θέλει λάβει τὸ ὄνομα Αὐτοῦ. Ἡ πρὸς τὸν κόσμον μαρτυρία, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρόντος αἰῶνος, εἶναι δευτερεῦον ζήτημα.

Τὸ ἕτερον ἰδάφιον εἶναι· «Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕωσοῦ θέσω τοὺς ἐχθρούς Σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν Σου» (Ψαλμ. ρι'. 1). Ἡ ἀόριστος, ἡ ἀσαφὴς ἰδέα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ χωρίον τοῦτο, φαίνεται οἷσα ὅτι ὁ Χριστὸς κάθηται ἐπὶ ὑλικοῦ τιτος θρόνου εἰς τι μέρος τοῦ οὐρανοῦ, ἕωσοῦ τὸ ἔργον τῆς εἰς Αὐτὸν καθυποτάξεως τῶν πάντων ἐπιτελεσθῇ δι' Αὐτὸν διὰ μέσου τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι τότε θὰ ἔλθῃ νὰ βασιλεύσῃ. Τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένη ἀντίληψις. Ὁ ἀναφερόμενος θρόνος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ὑλικός τις τοιοῦτος, ἀλλ' ἀφορᾷ τὴν ἰψίστην Αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ κυριότητα, ὃ δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνῆψάθη ὡς συμμέτοχος εἰς

τὴν κυριαρχίαν ταύτην· ὁ Παῦλος διακηρύττει ὅτι, «Ὁ Θεὸς Αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα». Ἐδωκεν αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντων τῶν ἄλλων, μετὰ τὸν Πατέρα. Ἐὰν ὁ Χριστὸς κἀθήται ἐπὶ ὑλικοῦ θρόνου ἕωσού οἱ ἐχθροὶ Αὐτοῦ γείνωσιν ὑποπόδιον τῶν ποδῶν Του (καθυποταχθῶσι δηλ. πάντες), τότε, φυσικῶς τῷ λόγῳ, δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ μέχρ' οὗ τὰ πάντα καθυποταχθῶσιν αὐτῷ. Ἀλλ' ἐὰν «τὰ δεξιὰ», ὡς ἐν τῷ χωρίῳ ἀπαφέρεται, ἀφορῶσιν οὐχὶ ὠρισμένην τινὰ τοποθεσίαν καὶ ἐδώλιον, ἀλλὰ, ὡς ἀξιούμεν, τὴν δύναμιν, ἐξουσίαν καὶ κυριότητα, ἔπεται ὅτι τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν χωρίον ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ συγκρούηται πρὸς τὴν λοιπὴν Γραφήν, ἥτις διδάσκει ὅτι ὁ Χριστὸς ἔρχεται «νὰ ὑποτάξῃ εἰς ἑαυτὸν τὰ πάντα» (Φίλιπ. γ'. 21), θυνάμει τῆς δι' ἧς περιεβλήθη ἐξουσίας. Ὅπως διασαφήσωμεν τ' ἀνωτέρω διὰ τινος παραδείγματος: Ὁ Αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος εἶναι ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γερμανίας, λέγομεν κοινῶς, ἐνῶ, τοῦτο λέγοντες, δὲν ἐννοοῦμεν τὸ βασιλικὸν ἐδῶλιον, τὸ ὁποῖον, πράγματι, σπανίως καταλαμβάνει. Λέγοντες δὲ ὅτι εἶναι ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐννοοῦμεν ὅτι ἐπικυριαρχεῖ τῆς Γερμανίας. Ἡ δεξιὰ σημαίνει τὴν πρώτην θέσιν, θέσιν ὑπεροχῆς ἢ εὐνοίας μετὰ τὸν πρῶτον ἀρχοντα. Οὕτως ὁ Πρίγκιψ Βίσμαρκ ἀνυψώθη καὶ ἐκαθέσθη ἐν τῇ δεξιᾷ τῆς δυνάμεως ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Αὐτοκράτορος· ὁ δὲ Ἰωσήφ ἦτο ἐν τῇ δεξιᾷ τοῦ Φαραὼ ἐν τῷ κράτει τῆς Αἰγύπτου—οὐχὶ κατὰ γράμμα, ἀλλὰ κατὰ τὴν συνήθη μεταφορὰν τοῦ λέγειν. Οἱ πρὸς τὸν Καϊάφαν λόγοι τοῦ Ἰησοῦ συμφωνοῦσι πρὸς τὴν σκέψιν ταύτην: «Ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ» (Ματθ. κατ'. 64). Θέλει εἶσθαι ἐκ δεξιῶν ἐρχόμενος καὶ θέλει μένει ἐν δεξιᾷ καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος, καὶ αἰωνίως.

Ἡ ἐπὶ πλέον ἐξέτασις τῶν ἀποκαλυμμένων τοῦ Θεοῦ σχεδίων θέλει παράσχει εὐρύτεραν ἀποψιν τοῦ σκοποῦ ἀμφοτέρων τῆς τε πρώτης καὶ δευτέρας ἐλεύσεως· δέον δὲ νὰ μὴ λησμονῶμεν διὰ ἀμφοτέρω τὰ γεγονότα ταῦτα σχετίζονται

πρὸς ἄλληλα ὡς μέρη ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σχεδίου. Τὸ εἰδικὸν ἔργον τῆς πρώτης ἐλεύσεως ἀπέβλεπε τὴν λύτρωσιν τῶν ἀνθρώπων. Τὸ δὲ ἔργον τῆς δευτέρας ἐλεύσεως ἀφορᾷ τὴν ἀποκατάστασιν, τὴν εὐλογίαν καὶ ἀπολύτρωσιν ἢ ἀπελευθέρωσιν τῶν λελυτρωμένων. Δόσας τὴν ζωὴν Αὐτοῦ ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀνῆλθεν ὅπως παρουσιάζῃ τὴν θυσίαν ταύτην εἰς τὸν Πατέρα, ἐργαζόμενος οὕτω διαλλαγὴν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀνομίαν. Βραδύνει δὲ καὶ ἐπιτρέπει «εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου» νὰ συ-νεχίσῃ τὴν βασιλείαν τοῦ κακοῦ, ἕως μετὰ τὴν ἐκλογὴν «τῆς νύμφης, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀρνίου», ἥτις, ὅπως λογισθῇ ἁξία τῆς τοιαύτης τιμῆς, ἀνάγκη νὰ κατανικήσῃ τὰς ἐπιρροὰς τοῦ παρόντος πονηροῦ αἰῶνος. Τότε δὲ θέλει ἐπιστῇ ὁ καιρὸς τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔργου τῆς ἀποδόσεως τῶν μεγάλων εὐλογιῶν εἰς τὸν κόσμον τῆς ἀνθρωπότητος, τῶν εὐλογιῶν αἵτινες ἐξησφαλίσθησαν εἰς τὸν κόσμον διὰ τῆς θυσίας Αὐτοῦ, καὶ Αὐτὸς θέλει ἔλθῃ νὰ εὐλογήσῃ ὅλας τὰς φυλὰς τῆς γῆς.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀποκατάστασις καὶ ἡ εὐλογία ἡδύναντο νὰ ἀρχίσωσι διὰ μιᾶς, ὁπότεν τὸ ἀντίλυτρον ἐπληρώθη παρὰ τοῦ Λυτρωτοῦ, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ τοῦ Μεσσίου ἐλευσις ἤθελεν εἶσθαι ἐν καὶ μόνον γεγονός, τῆς βασιλείας καὶ εὐλογίας ἀρχομένης ἀμέσως, ὡς οἱ ἀπόστολοι κατ' ἀρχὰς προσεδόκουν (Πράξ. α' 6.) Ἀλλ' ὁ Θεὸς «προέβλεψεν καλῆτερόν τι περὶ ἡμῶν» — τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ('Εβρ. ια'. 40). Εἶναι λοιπὸν πρὸς τὸ συμφέρον ἡμῶν τὸ ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ χωρίζεται ἀπὸ τῶν παθημάτων τῆς Κεφαλῆς διὰ τῶν δέκα ἐννέα τούτων αἰώνων.

Ἡ μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας ἐλεύσεως περίοδος, ἡ μεταξὺ τοῦ ὑπὲρ πάντων ἀντίλυτρου καὶ τῆς διὰ πάντας εὐλογίας, ἀποβλέπει τὴν δοκιμασίαν καὶ ἐκλογὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ· ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἡ μία ἐλευσις καὶ μόνῃ τὸ δὲ ἔργον, τὸ ἐπιτελεσθῆσόμενον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου τῆς δευτέρας παρουσίας, κατὰ τὴν Χιλιετηρίδα, ἤθελεν ἀμέσως ἐπακολουθήσῃ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ, ἀντὶ νὰ εἰπώμεν ὅτι τὸ ἔργον τῆς δευτέρας ἐλεύσεως ἤθελεν ἀμέσως ἐπακολουθήσῃ τὸ ἔργον

τῆς πρώτης, ὥς εἴπωμεν μᾶλλον ὅτι, ἐὰν μὴ ὁ Κύριος προ-
έθετο τὴν ἐκλογὴν τοῦ «μικροῦ ποιμνίου», τοῦ «σώματος
τοῦ Χριστοῦ», ἡ πρώτη ἔλευσις δὲν ἤθελε λάβει χώραν ὅποτε
ἐγένετο, ἀλλ' ἤθελε συμπέσει μετὸν χρόνον τῆς δευτέρας
ἐλεύσεως, καὶ οὕτως ἤθελεν ὑπάρχει μία ἔλευσις καὶ μόνον.
Διότι ὁ Θεὸς προώρισε πασιφανῶς ὅπως τὸ κακὸν καταστῇ
ἀνεκτὸν ἐπὶ ἑξ̄ χιλιάδας ἔτη, ὡς ἐπίσης ὅπως ὁ καθαρισμὸς
καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῶν πάντων συντελεσθῇ κατὰ τὴν διάρ-
κειαν τῆς ἑβδόμης χιλιετηρίδος.

Τοιοῦτοτρόπως θεωρουμένη, ἡ ἔλευσις τοῦ Ἰησοῦ, ὡς
θυσία καὶ ἀντίλυτρον διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, προηγήθη ἀρ-
κούντως τοῦ χρόνου τῆς εὐλογίας καὶ ἀποκαταστάσεως ὅπως
παρασχεθῇ οὕτως εὐκαιρία διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ «μικροῦ
ποιμνίου», τῶν «συγκληρονόμων». Τοῦτο ἐξηγεῖ κατὰ τι τὴν
φαινομενικὴν βραδύτητα ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ ὅπως παρά-
σχη τὰς ὑποσχεθείσας καὶ διὰ τοῦ ἀντιλύτρου προμηθευθεί-
σας εὐλογίας. Αἱ εὐλογίαι θὰ ἐπέλθωσιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι,
ὡς ἀρχικῶς προωρίσθησαν, καίτοι, δι' ἑνδοξόν τινα σκοπόν,
ἡ τιμὴ ἐπληρώθη πολὺν πρότερον παρ' ὅτι ἠδύναντο οἱ ἄνθρω-
ποι νὰ προσδοκῶσιν.

Ὁ Ἀπόστολος γνωρίζει ἡμῖν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἀπουσι-
άζει ἐκ τῆς γῆς ταύτης—εἰς τοὺς οὐρανοὺς—κατὰ τὴν διάρ-
κειαν τοῦ μεσολαβοῦντος χρονικοῦ αὐτοῦ διαστήματος, ἀπὸ
τῆς ἀναλήψεως του μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῶν καιρῶν τῆς ἀπο-
καταστάσεως, ἢ τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος—«Ὅν δεῖ οὐρανὸν μὲν
δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων», κ. λ. π.
(Πράξ. γ'. 21). Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ Γραφαὶ διδάσκουσιν ὅτι
ὁ σκοπὸς τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐλεύσεως εἶναι
ἡ ἀποκατάστασις πάντων, καὶ ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐπι-
φανείας Αὐτοῦ τὰ ἔθνη μακρὰν θὰ ἀπέχῃσι τοῦ νὰ εἶναι ἐπε-
στραμμένα, καθ' ὅτι μέλλουσι νὰ ὀργισθῶσι ('Αποκαλ. ια'.
18) καὶ ἐναντιωθῶσι, δέον νὰ παραδεχθῶμεν, ἡ ὅτι ἡ Ἐκ-
κλησία θέλει ἀποτύγει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς της,
καὶ ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ θέλει οὕτως ματαιωθῇ, ἢ ἄλλως,
ὡς ἡμεῖς ἀξιούμεν καὶ κατεδείξαμεν, ὅτι ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ
κόσμου κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα δὲν ἀνεμένετο διὰ μέσον τῆς

Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὅτι ἡ ἀποστολὴ ταύτης ἦν νὰ κηρύξη τὸ Εὐαγγέλιον εἰς πάντα τὸν κόσμον εἰς μαρτυρίαν, καὶ ἐτοιμάσῃ ἑαυτὴν ὑπὸ τὴν θείαν διεύθυνσιν διὰ τὸ μέλλον μέγα αὐτῆς ἔργον. Ὁ Θεὸς δὲν ἐξήντηλσεν εἰσέτι καθ' οἷονδήποτε τρόπον τὴν Ἐαυτοῦ δύναμιν διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κόσμου. Οὐ μόνον, ἀλλ' οὐδ' ἀπειράθη εἰσέτι τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κόσμου.

Τοῦτο ἐνδέχεται νὰ φανῇ παράδοξος ἰσχυρισμὸς εἰς τινάς. Ἄλλ' ὅς ἀναλογισθῶσιν οἱ τοιοῦτοι ὅτι, ἐὰν ὁ Θεὸς ἀπειράθη τοιοῦτόν τι ἔργον, καταφανῶς ἔχει ἀποτύχει. Διότι, ὡς εἶδομεν ἤδη, μικρὸν τι κλάσμα ἐκ τῶν ἑκατομμυρίων τῆς γῆς ἔχει νοημόνως ἀκούσει περὶ τοῦ μόνου ὀνόματος διὰ τοῦ ὁποίου πάντες πρέπει νὰ σωθῶσι. Παροδικῶς μόνον ἐξεθέσαμεν τὰς θεωρίας καὶ διδασκαλίας τινῶν ἐκ τῶν κυριωτέρων Χριστιανικῶν ἀποχρώσεων—τῶν Βαπτιστῶν, Πρεσβυτεριανῶν καὶ ἄλλων—τ. ἔ., ὅτι ὁ Θεὸς ἐκλέγει ἢ συλλέγει ἐκ τοῦ κόσμου «μικρὸν ποίμνιον», Ἐκκλησίαν. Οὗτοι πιστεύουσιν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θὰ κάμῃ τι ἐπὶ πλέον ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς, ἐνῶ ἡμεῖς εὐρίσκομεν τὰς Γραφὰς διδασκούσας ἐν περαιτέρῳ διάβημα ἐν τῷ θείῳ σχεδίῳ—τ. ἔ. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ τινὰ διὰ τὸν κόσμον, ἐπιτελεσθησομένην διὰ τῆς ἐκλεκτῆς Ἐκκλησίας, ὁπόταν αὕτη συμπληρωθῇ καὶ δοξασθῇ. Τὸ «μικρὸν ποίμνιον», οἱ νικῶντες ἐκ τοῦ παρόντος αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, εἰσὶ μόνον τὸ σῶμα τοῦ «σπέρματος», ἐν τῷ ὁποίῳ, ἢ διὰ τοῦ ὁποίου θέλουσιν εὐλογηθῇ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

Οἱ ἀξιοῦντες ὅτι ὁ Θεὸς ἐξηκολούθησε προσπαθῶν ἐπὶ ἑξ χιλιάδας ἔτη νὰ ἐπιστρέψῃ τὸν κόσμον, καὶ ὁλονὲν ἀποτυγχάνων, θὰ εὐρωσι δυσχερὲς τὸ νὰ συμβιβάσῃ τὰς τοιαύτας αὐτῶν θεωρίας πρὸς τὴν Γραφικὴν διαβεβαίωσιν ὅτι πᾶσαι αἱ βουλαὶ τοῦ Θεοῦ θέλουσιν ἐκπληρωθῇ, καὶ ὅτι ὁ Λόγος Αὐτοῦ δὲν θέλει ἐπιστρέφει εἰς Αὐτὸν κενός, ἀλλὰ θέλει εὐδοωθῆν εἰς ὅτι ἀπεστάλη· (Ἡσα. νε'. 11) Τὸ γεγονός ὅτι ὁ κόσμος δὲν ἐπεστράφη εἰσέτι, καὶ ὅτι ἡ γνῶσις τοῦ Κυρίου δὲν ἐπλήρωσεν ἀκόμη τὴν γῆν, εἶναι ἀποδείξεις ὅτι ὁ λόγος Αὐτοῦ δὲν ἀπεστάλη εἰσέτι πρὸς τοιοῦτον ἔργον.

Τοῦτο φέρει ἡμᾶς εἰς τὰς δύο ἐκείνας δοξασίας, αἰτινες ἐκράτησαν διηρημένους τοὺς Χριστιανοὺς ἐπὶ αἰῶνας, τοῦτέστιν εἰς τὸ δόγμα τῆς Ἐκλογῆς, καὶ τὸ δόγμα τῆς Δωρεᾶν Χάριτος. Ὅτι ἀμφοτέρω τὰ δόγματα ταῦτα, μεθ' ὅλας τὰς φαινομενικὰς αὐτῶν ἀντιθέσεις, ἔχουσι Γραφικὴν τὴν βάσιν, οὐδεὶς τῶν Γραφῶν σπουδαστὴς δύναται ν' ἀρνηθῇ. τὸ γεγονὸς δ' αὐτὸ δέον νὰ ὁδηγήσῃ ἡμᾶς ἀμέσως εἰς τὴν εἰκασίαν ὅτι, κατὰ τινὰ τρόπον, ἀμφοτέρω τὰ δόγματα ταῦτα ἀνάγκη νὰ ἀληθεύωσι. Κατ' οὐδένα ὅμως τρόπον δύνανται ταῦτα νὰ συμβιβασθῶσιν εἰμὴ διὰ τῆς τηρήσεως τοῦ οὐρανίου νόμου, ὅστις εἶναι «τὰ ξίς», καὶ διὰ τῆς «ὀρθοτομήσεως τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας» ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ἡ τάξις αὕτη ὡς ἐκτίθεται ἐν τῷ σχεδίῳ τῶν αἰώνων, παρατηρουμένη, θέλει σαφῶς καταδείξῃ ἡμῖν ὅτι, ἐνῶ Ἐκλογὴ τις ὑπῆρξεν ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ τε τὸν παρόντα καὶ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, ὅ,τι πρὸς διάκρισιν ἀπὸ ταύτης ὁρίζεται Δωρεᾶν χάρις, εἶναι ἡ φιλόανθρωπος τοῦ Θεοῦ προμήθεια διὰ τὸν κόσμον ἐν γένει κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος. Ἐὰν οἱ διακριτικοὶ χαρακτῆρες τῶν ἐποχῶν καὶ οἰκονομιῶν, οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ σκιαγραφηθέντες, τηρηθῶσιν ὑπ' ὄψει, καὶ πάντα τὰ εἰς τὴν Ἐκλογὴν καὶ τὴν Δωρεᾶν χάριν ἀναφερόμενα χωρὶα ἐξετασθῶσι καὶ ταξινομηθῶσι, θέλει εὐρεθῇ ὅτι πάντα τὰ περὶ Ἐκλογῆς πραγματευόμενα τοιαῦτα ἀναφέρονται καὶ ἐφαρμόζονται εἰς τὸν παρόντα καὶ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, ἐνῶ τὰ διδάσκοντα περὶ Δωρεᾶν Χάριτος εἶναι τελείως ἐφαρμόσιμα εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα.

Ἐν τούτοις, ἡ Ἐκλογὴ, ὡς αὕτη διδάσκεται ἐν ταῖς Γραφαῖς δὲν εἶναι ἡ αὐθαίρετος καταδινάστευσις, ἢ μοιροδοξία ἢ συνήθως πιστευομένη καὶ διδασκομένη παρὰ τῶν συνηγῶρων της, ἀλλὰ ἐκλογὴ τις σύμφωνος, εὐνοϊκῆ καὶ προσήκουσα πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἔχει ὑπ' ὄψιν, κατὰ τὴν περίοδον τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁρισθεῖσαν.

Τὸ δόγμα τῆς Δωρεᾶν Χάριτος, ὑπὲρ οὗ συνηγοροῦσιν οἱ Ἀρμενιανοὶ, εἶναι ἐπίσης πολὺ μεγαλητέρα ἐκδήλωσις, τῆς ἀπειροῦ τοῦ Θεοῦ εὐνοίας, παρ' ὅ,τι οἱ θερμότεροι τοῦ

δόγματος αὐτοῦ συνήγοροι ἔχουσί ποτε διδάξει περὶ τούτου. Ἡ τοῦ Θεοῦ εὐνοία, ἡ χάρις ἐν Χριστῷ, εἶναι πάντοτε δωρεάν, ὑπὸ τὴν ἐννοιαν, ὅτι αὕτη παρέχεται ἡμῖν παρ' ἁξίαν. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ἁμαρτίαν, μέχρι τοῦ παρόντος καιροῦ, τινὲς ἐκ τῶν εὐνοιῶν τοῦ Θεοῦ περιωρίσθησαν εἰς εἰδικὰ ἄτομα, ἔθνη, ἢ τάξεις· ἐνῶ, εἰς αἰῶνα τὸν μέλλοντα, σύμπας ὁ κόσμος θέλει κληθῆναι μετὰ σκην τῶν εὐλογιῶν αἵτινες θέλουσι προσφερθῆναι τότε, ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅστις τότε μέλλει νὰ γείνη γνωστός εἰς πάντας, καὶ ὅστις εἶναι: «καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω, ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν». — Ἀποκλ. κβ'. 17.

Ρίπτοντες βλέμμα πρὸς τὰ ὀπίσω παρατηροῦμεν τὴν ἐκλογὴν ἢ συλλογὴν τοῦ Ἀβραάμ, καὶ τινων ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, ὡς ἀγωγῶν, δι' ὧν τὸ ἐπαγγελθὲν Σπέρμα, τὸ μέλλον νὰ εὐλογήσῃ πάσας τὰς οἰκογενείας τῆς γῆς, ἤθελεν ἔλθει. (Γαλατ. γ'. 29). Παρατηροῦμεν ἐπίσης τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ μέσου ὄλων τῶν ἐθνῶν, ὡς ἔθνος ἐν τῷ ὁποίῳ, τυπικῶς, ὁ Θεὸς ἐξεικόνισε τίνι τρόπῳ τὸ μέγα διὰ τὸν κόσμον ἔργον θέλει ἐπιτελεσθῆναι, — τὴν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἀπελευθέρωσίν των, τὴν Χαναάν των, τὰς διαθήκας των, τοὺς νόμους των, τὰς ἐπὲρ ἁμαρτιῶν θυσίας των, διὰ τὴν ἀπάλειψιν τῆς ἐνοχῆς καὶ διὰ τὸν ραντισμὸν τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις τὸ ἱερατεῖόν των διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ὄλων τούτων, τὸ ὁποῖον ἦν μικρογραφικὴ καὶ τυπικὴ τις ἀναπαράστασις τοῦ πραγματικοῦ ἱερατείου καὶ τῶν θυσιῶν διὰ τὸν καθαρισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ Θεὸς, ὁμιλῶν πρὸς τὸν λαόν, λέγει. «Ἐσᾶς μόνον ἐγνώρισα ἐκ πάντων τῶν γενῶν τῆς γῆς» (Ἀμώς γ'. 2). Ὁ λαὸς οὗτος καὶ μόνος ἀνεγνωρίζετο μέχρι τῆς ἐλευσεως τοῦ Χριστοῦ. Οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα, διότι τὸ ἔργον Του εἰς αὐτοὺς περιωρίσθη, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ὑπάγωσιν εἰς ἄλλους — Εἰπὼν, ἅμα ὡς ἐξαπέστειλεν αὐτούς, «Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε» Διὰ τὸ τοῦτο, Κύριε; «Διότι», λέγει, «οὐκ ἀπεστάλην εἰμὶ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ» (Ματθ. ι'. 5, 6. ιε' 24). Ὁλος ὁ καιρὸς Αὐτοῦ εἶχε καθιερωθῆ

ὑπὲρ αὐτῶν μέχρι τοῦ θανάτου Του, καὶ εἰς αὐτοὺς ἐγένετο τὸ πρῶτον δια τὸν κόσμον ἔργον, ἡ πρώτη ἐκδήλωσις τῆς δωρεᾶς καὶ πλήρους χάριτός Του, ἥτις «ἐν ὠρισμένῳ καιρῷ» θέλει ὄντως ἀποβῆ εὐλογία πρὸς πάντας.

Τὸ μέγιστον τοῦτο τοῦ Θεοῦ δῶρον δὲν περιορίσθη εἰς ἔθνος ἢ τάξιν τινὰ μόνον. Δὲν ἀπέβλεπε τὸν Ἰσραὴλ καὶ μόνον, ἀλλὰ τὸν κόσμον συμπαντα, διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐγενύθη θάνατον ὑπὲρ παντὸς ἀνθρώπου. — Ἐβρ. β. 9.

Καὶ τώρα ὡσαύτως, κατὰ τὴν Εὐαγγελικὴν οἰκονομίαν, εἰδὸς τι ἐπιλογῆς ἢ ἐκλογῆς ἐπικρατεῖ. Μέρη τινὰ τοῦ κόσμου εἰσὶ μᾶλλον ἡννοημένα διὰ τοῦ Εὐαγγελίου (τὸ ὁποῖον εἶναι δωρεὰν πρὸς πάντας τοὺς ἀκούοντας), παρ' ὅτι εἶναι ἄλλα. Ἀποβλέψατε εἰς τινὰ χάριτην τοῦ κόσμου καὶ ἴδετε πόσον σμικρὰ εἶναι ἡ ἀναλογία τῶν ἀνθρώπων τῶν φωτισθέντων ἢ εὐλογηθέντων, καθ' οἷον οἰονδήποτε βαθμὸν ἐκτιμήσεως, ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Συγκρίνατε ἑαυτοὺς, μὲ τὰ διάφορα προνόμια καὶ τὴν γνώσιν Σας, πρὸς τὰ ἐν τῷ εἰδωλολατρικῷ σκοτεινῇ τῆς σήμερον ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε ἤκουσαν τὴν κλῆσιν, καὶ τὰ ὁποῖα συνεπῶς δὲν ἐκλήθησαν. Οπόταν ὁμως ἡ κεκλημένη ὁμάς (οἱ κεκλημένοι ὅπως γείνωσιν υἱοὶ Θεοῦ, κληρονόμοι τοῦ Θεοῦ, καὶ συγκληρονόμοι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν—καὶ οἵτινες ἔκαμον βεβαίαν τὴν κλῆσιν καὶ τὴν ἐκλογὴν των) συμπληρωθῇ, τότε τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ **κόσμου** θὰ ἔχῃ μόνον ἀρχίσει.

Τὸ «Σπέρμα» δὲν θέλει συντρίψει τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως μέχρις οὗ ἐκλεγῇ, ἀναπτυχθῇ καὶ ὑψωθῇ εἰς δύναμιν. «Ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν ἐν τάχει» (Ῥωμ. ια'. 20 Γένεσ. γ'. 15). Ὁ Αἰὼν οὗτος τοῦ Εὐαγγελίου ἐτοιμάζει τὴν ἀγνὴν Παρθένον, τὴν πιστὴν Ἐκκλησίαν, διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Νυμφίου. Ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ αἰῶνος, ὁπόταν αὕτη γείνη «ἐτοιμὴ» (Ἀποκλ. ιθ'. 7), ὁ Νυμφίος ἔρχεται καὶ αἱ ἐτοιμοὶ εἰσέρχονται μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους—ὁ δευτερός Ἀδάμ καὶ ἡ δευτέρα Εὐα γίνονται ἐν, καὶ τότε τὸ ἐνδοξον ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως ἀρχεται. Ἐν τῇ μελλούσῃ οἰκονομίᾳ, ἐν τοῖς νέοις

οὐρανοῖς καὶ τῇ νέᾳ γῇ, ἡ Ἐκκλησία δὲν θέλει εἰσθαι πλέον ἢ μεμνηστευμένη Παρθένος, ἀλλὰ Νύμφη, καὶ τότε «Τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ Νύμφη θέλουσι λέγει, Ἔρχου! καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω, ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν» — Ἀποκλ. κβ'. 17.

Ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου, μακρὰν τοῦ νῦν τερατιζήσῃ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι μόνον μία ἀναγκαία προπαρασκευὴ διὰ τὸ μέγα ἔργον τοῦ μέλλοντος. Διὰ τὴν ὑποσχεθεῖσαν καὶ ἐρχομένην αὐτὴν μακαριότητα πᾶσα ἡ κτίσις συστενάξει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν, τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδεχομένη (Ρωμ. η'. 22, 19). Εἶναι δὲ εὐλογητὸν γεγονὸς ὅτι δωρεὰν χάρις, ἐν πληροστάτῳ μέτρῳ, οὐχὶ μόνον διὰ τοὺς ζῶντας ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς θανόντας ἐξίσουσιν, προμηθεύεται ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Πατρὸς ἡμῶν, ὡς εὐλογητὴ εὐκαιρία τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.

Τινὲς δυνάμενοι νὰ ἴδωσι μέρος μόνον τῶν εὐλογιῶν αἰτινες ἀνήκουσιν εἰς τὴν δευτέραν ἔλευσιν, καὶ οὔτινες ἐκτιμῶσιν ἐν τινι μέτρῳ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Κύριος ἔρχεται ὅπως παράσῃ τὴν μεγάλην μακαριότητα, τὴν διὰ τοῦ θανάτου Αὐτοῦ ἀποκτηθεῖσαν, ἀστοχοῦσι νὰ ἴδωσι τὴν ἑτέραν τοῦ ζητήματος ὄψιν, τοῦτέστιν: ὅτι οἱ ἐν τοῖς μνήμασιν ἔχουσι τόσον συμφέρον ἐν τῇ ἐνδόξῳ ἐκείνῃ βασιλείᾳ τοῦ Μεσσίας, ὅσον ἐκεῖνοι οὔτινες ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ θέλουσι διατελεῖ ὀλιγώτερον ἐντελῶς ὑπὸ τὴν δουλείαν τῆς φθορᾶς—τὸν θάνατον. Ἄλλ' ὡς ὁ Ἰησοῦς ἀπέθανεν ὑπὲρ πάντων, πάντες δέον νὰ λάβωσι τὰς εὐλογίας καὶ εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας Αὐτὸς ἀπέκτησε διὰ τοῦ τιμίου Αὐτοῦ αἵματος. Ἐπομένως ὀφείλομεν νὰ προσδοκῶμεν κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος εὐλογίας τόσον ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς μνήμασιν αὐτῶν κειμένων, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων ἐν αὐτοῖς· περὶ τούτου δὲ θέλομεν εὖρει ἀφρόνους τὰς μαρτυρίας καὶ ἀποδείξεις, καθ' ὅσον ἐξετάζομεν τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος μαρτυρίαν τοῦ Κυρίου. Ἔνεκα δὲ τοῦ σχεδίου τούτου τοῦ Κυρίου, τοῦ ἀφορῶντος τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτῶν, εἶναι ὅτι οἱ ἐν τῷ τάφῳ καλοῦνται **ὁδόμειοι τῆς ἐλπίδος**».

Ὑπολογίζεται οὖν εἰς ὑπὲρ τὰ ἑκατοτεσσαράκοντα τρία δι-

σεκατομύρια ἀνθρωπίνων υπάρξεων ἔχουσι ζήσει ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὰς ἑξ χιλιάδας τῶν ἔτων ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ Ἀδάμ. Ἐκ τούτων, ὁ μᾶλλον γενναιόδωρος ὑπολογισμὸς ὅστις δύναται ἑλλόγως νὰ γείνη, θὰ ἦτον ὅτι ὀλιγότεροι τοῦ ἐνὸς δισεκατομμυρίου ὑπῆρξαν ἅγιοι τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀφειδῆς οὗτος ὑπολογισμὸς ἤθελεν ἀφήσει τὸ ἀπέραντον ἄθροισμα τῶν ἑκατοτεσσαράκοντα δύο δισεκατομμυρίων (142,000,000,000), οἵτινες κατῆλθον εἰς τὸν θάνατον ἀνεπίστεως καὶ ἐλπίδος εἰς «τὸ μόνον ὄνομα, τὸ δεδομένον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ σωθῶμεν». Πράγματι δὲ ἡ μεγίστη τούτων πλειονότης οὐδέποτε ἐγνώρισαν ἢ ἤκουσαν περὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύναντο νὰ πιστεύσωσιν εἰς Αὐτὸν, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἤκουσαν.

Τὶ ἀπέγεινε τὸ ἄπειρον αὐτὸ πλῆθος, ἐρωτῶμεν, περὶ τοῦ ὁποίου οἱ ἀριθμοὶ ἀνεπαρκῆ δλως ἰδέαν παρέχουσιν ἡμῖν; Ὅποια εἶναι, ἢ ὁποία ἔσεται ἡ κατάστασις των; Δὲν προέβλεψεν ὁ Θεὸς περὶ τούτων, τῶν ὁποίων τὴν θέσιν καὶ τὰς περιστάσεις βεβαίως ἔχει προῖδει; Ἡ, μήπως ἐπρομήθευσεν δι' αὐτοὺς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀθλίαν, ἀνγληῆ, αἰωνίαν βάσανον, ὥς πολλὰ τῶν τέκνων Αὐτοῦ ἀξιούσιν; Ἡ μήπως ἐφυλάσσει εἰσέτι δι' αὐτοὺς ἐν τῷ ὕψει τῷ βάθει τῷ μήκει καὶ πλάτει τοῦ Ἐαυτοῦ σχεδίου εὐκαιρίαν διὰ πάντας, ὅπως πάντες ἔλθωσιν εἰς γνῶσιν τοῦ μόνου ὀνόματος, καί, ὑπακούοντες εἰς τοὺς ὅρους, νὰ ἀπολαύσωσι ζωὴν αἰωνίαν;

Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, τὰς ὁποίας πᾶς σκεπτόμενος Χριστιανὸς ἀπενθύνει εἰς ἑαυτόν, καὶ διακαῶς ποθεῖ νὰ ἴδῃ ταύτας εὐκρινῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου ἀπαντωμένας, ἔρχεται ποικιλία τις ἀπαντήσεων:—

Ἡ Ἀθεΐα ἀπαντᾷ, Οὔτοι εἰσιν αἰωνίως νεκροί: δὲν ὑπάρχει μετέπειτα δι' αὐτοὺς: οὐδέποτε θέλουσιν ἐπαναζήσει.

Ὁ Καλβινισμὸς ἀπαντᾷ: Οὔτοι δὲν ἦσαν ἐκλεκτοὶ ὅπως σωθῶσι· διότι ὁ Θεὸς προεγνώρισε καὶ προῶρισεν αὐτοὺς εἰς ἀπώλειαν— ὅπως ὑπάγωσιν εἰς τὸν ᾗδην— καὶ ἐκεῖ εὐρίσκονται ἤδη σφαδάζοντες ἐν ἀγωνίᾳ, ἐνθα καὶ θέλουνσι παραμένει αἰωνίως ἀνευ ἐλπίδος.

Ὁ Ἀρμινιανισμὸς ἀπαντᾷ, Πιστεύομεν ὅτι ὁ Θεὸς

συγχωρεῖ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἕνεκα τῆς ἀγνοίας των. Οἱ πράξαντες τὸ καλὸν, κατὰ τὸ φῶς ὅπερ εἶχον, οὗτοι θὰ ἀποτελέσωσι βεβαίως μέρος τῆς « Ἐκκλησίας τῶν Πρωτοτόκων », καίτοι οὐδέποτε ἤκουσαν περὶ τοῦ Ἰησοῦ.

Πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην θεωρίαν ἡ πλειοψηφία τῶν Χριστιανῶν ὄλων τῶν ἀποχρώσεων συναινεῖ (μεθ' ὅλην τὴν περὶ τοῦ ἐναντίου διδασκαλίαν δογμάτων τινῶν), ἐξ αἰσθηματος ὅτι οἰονδήποτε ἄλλο φρόνημα ἤθελεν εἰσθαι ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἵποστηρίζουσιν αἱ Γραφαὶ τὴν τελευταίαν ταύτην θεωρίαν; Διδάσκουσιν αὐταὶ ὅτι ἡ ἀγνοία εἶναι δικαιολογία πρὸς σωτηρίαν; Οὐχί. Ἡ μόνη πρὸς σωτηρίαν βάσις, ἡ ἐν ταῖς Γραφαῖς μνημονευομένη, εἶναι πίστις εἰς Χριστὸν ὡς τὸν Ἀντρωτὴν καὶ Κύριον ἡμῶν. « Τῇ χάριτί ἐστε θεωωμένοι διὰ πίστεως » (Ἐφεσ. β'. 8.) Δικαιώσεις διὰ πίστεως εἶναι ἡ ὑποκειμένη ἀρχὴ τοῦ ὅλου συστήματος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐρωτώμενοι, Τί νὰ κάμωμεν διὰ νὰ σωθῶμεν; Οἱ ἀπόστολοι ἀπήντων, Πιστευσον εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. « Οὐδέ γὰρ ὄνομά ἐστὶν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς ». (Πραξ. δ'. 12) καὶ « Πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται » — Ρωμ. ι'. 13.

Ἄλλ' ὁ Παῦλος κρίνει ὅτι πᾶς ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἀκούσῃ τὸ Εὐαγγέλιον πρὶν πιστεύσῃ, λέγων, « Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; Πῶς δὲ πιστεύσωσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν »; Ρωμ. ι'. 14.

Τινὲς ἀξιοῦσιν ὅτι ὁ Παῦλος διδάσκει ὅτι ἡ ἀγνοία θὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους, ὁποῖαν λέγει, « Τὰ ἔθνη νόμον μὴ ἔχοντα, ἑαυτοῖς εἰσι νόμος » (Ρωμ. β'. 14). Ἐκ τούτου δὲ συνάγουσιν ὅτι ὁ νόμος τὸν ὁποῖον χορηγεῖ εἰς αὐτοὺς ἡ συνείδησις των εἶναι ἐπαρκὴς πρὸς δικαιοσύνην των. Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι παρανοοῦσι τὸν Παῦλον. Τὸ θέμα τοῦ Παύλου εἶναι ὅτι ὁ κόσμος ὅλος εἶναι ὑπόδικος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. γ'. 19). ὅτι οἱ ἐθνικοὶ οἱ μὴ ἔχοντες τὸν γραπτὸν νόμον κατακρίνονται, καὶ δὲν δικαιοῦνται, διὰ τοῦ φωτὸς τῆς συνειδήσεως, τὸ ὁποῖον, εἴτε δικαιολογεῖ εἴτε ἐνοχοποιεῖ αὐτούς, ἀπο-

δεικνύει ὅτι ὑπολείπονται τῆς τελειότητος, καὶ εἶναι ἀνάξιοι τῆς ζωῆς, ὥς ἐξίσου οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ἔχοντες τὸν γραπτὸν νόμον, κατακρίνονται ὑπ' αὐτοῦ, «διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας» (Ρωμ. γ'. 20). Ὁ πρὸς τὸν Ἰουδαῖον δοθεὶς νόμος ἀπεκάλυπτε τὴν ἀσέβειαν καὶ ἁμαρτωλότητα αὐτοῦ, καὶ ἀπέβλεπε νὰ καταδείξῃ, εἰς αὐτὸν ὅτι ἦτο ἀνίκανος νὰ δικαιώσῃ ἑαυτὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διότι «Ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ». Ὁ γραπτὸς νόμος κατέκρινε τοὺς Ἰουδαίους, καὶ οἱ ἐθνικοὶ εἶχον ἀρκετὸν φῶς συνειδήσεως ὅπως κατακριθῶσι καὶ αὐτοὶ ἐπίσης, καὶ τοιοῦτοιτρόπως πᾶν στόμα ἐμφράσσεται εἰς τὸ νὰ ἀξίῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ζῆν, οὕτω δὲ ὁλος ὁ κόσμος ἴσταται ὑπόδικος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ἐνθυμούμενοι ὅτι ὁ Ἰάκωβος λέγει (β'. 10) ὅτι ὅστις φυλάξῃ ὅλον τὸν νόμον, καὶ πταίῃ εἰς ἓν, ἔγεινε ἔνοχος πάντων, καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀξίωσιν ἐπὶ οὐδεμιᾷ εὐλογίᾳ ὑποσχεθείσης ὑπὸ τῆς Διαθήκης τοῦ Νόμου, κατανοοῦμεν ὅτι ὄντως «δὲν ὑπάρχει δίκαιος, δὲν ὑπάρχει οὐδὲ εἷς» (Ρωμ. γ'. 10). Οὕτω δὲ αἱ Γραφαὶ κλείουσι πᾶσαν θύραν ἐλπίδος ἔκτος μιᾶς, δεικνύουσαι ὅτι οὐδὲ εἷς ἐκ τῶν κατακεκριμένων δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς ἑαυτὸν ζωὴν αἰωνίαν διὰ ἔργων ἀνταξίων, καὶ ὅτι εἶναι ἐπίσης ἀνωφελὲς τὸ προφασίζεσθαι ἄγνοιαν ὥς δικαιολογίαν πρὸς σωτηρίαν. Ἡ ἄγνοια δὲν δύναται νὰ παρᾶσχῃ εἰς τινα δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἀμοιβῆς, ἥτις ἀνήκει εἰς τὴν ὑπακοήν.

Πλείστοι τῶν Χριστιανῶν, μὴ θέλοντες νὰ πιστεύσωσιν ὅτι τόσα ἑκατομμύρια ἀγνοούντων νηπίων καὶ εἰδωλολατρῶν θέλουσι ἀπολεσθῇ αἰωνίως, (ὅπερ, ὥς ἐδιδάχθησαν, σημαίνει ὅτι θέλουσι σταλῇ εἰς τι μέρος αἰωνίων, καὶ ἄνευ ἐλπίδος, βασάνων) ἰσχυρίζονται, μεθ' ὅλην τὴν περὶ τοῦ ἐναντίου διαβεβαίωσιν τῶν Γραφῶν, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θὰ καταδικάσῃ τοὺς ἀγνοοῦντας. Θαυμάζομεν μὲν τὴν γενναιοδωρίαν τῆς καρδίας των, καὶ τὴν παρ' αὐτῶν ἀντίληψιν καὶ ἐκτίμησιν τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητος, ἀλλὰ προτρεπέωμεν αὐτοὺς νὰ μὴ σπεύδωσιν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ν' ἀπορρίπτωσιν, ἢ νὰ μὴ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τὰς διακηρύξεις τῶν Γραφῶν. Ὁ Θεὸς ἐπιφυλάσ-

σει ἐνλογίαν ὑπὲρ πάντων, καὶ κατὰ τρόπον πολὺ μᾶλλον κρείσσονα ἢ τοῦ διὰ τῆς ἀγνοίας.

Πολιτεύονται ὁμοως οἱ τοιοῦτοι συμφώνως πρὸς τὴν ἐκτε-
θεῖσαν πεποιθήσιν των; Οὐχί: Καίτοι ὁμολογοῦσιν ὅτι πι-
στεύουσιν ὅτι οἱ ἁμαθεῖς καὶ ἀγνοοῦντες θέλουσι σωθῆ, χάρις
εἰς τὴν ἐαυτῶν ἀγνοίαν, οὗτοι ἐξακολουθοῦσιν ἐξαποστέλλον-
τες ἱεραποστόλους εἰς τοὺς ἐθνικούς, ἐπὶ δαπάνῃ χιλιάδων
πολυτίμων ὑπόρξεων, καὶ ἑκατομμυρίων χρημάτων. Ἐὰν
πάντες οὗτοι, ἢ καὶ μέρος ἐξ αὐτῶν, δύνανται νὰ σωθῶσι διὰ
τῆς ἀγνοίας καὶ ἁμαθείας, τὸ ἐξαποστέλλειν εἰς αὐτοὺς ἱερα-
ποστόλους ὅπως διδάξωσιν αὐτοὺς περὶ τοῦ Χριστοῦ, ἰσοδυ-
ναμεῖ πρὸς τὸ προξενεῖν αὐτοῖς βεβαίαν βλάβην· διότι μόνον
εἰς ἐπὶ τοῖς χιλίοις πιστεύει ὁπόταν οἱ ἱεραπόστολοι μεταβαί-
νουσιν εἰς αὐτούς. Ἐὰν δὲ ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ὀρθή, ἤθελεν
εἶσθαι πολὺ προτιμώτερον νὰ ἀφευθῶσιν ὅπως παραμένωσιν
εἰς τὴν ἀγνοίαν· διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πολὺ μεγαλει-
τέρα ἀναλογία ἤθελε σωθῆ. Ἐξακολουθοῦντες δὲ τὴν αὐτὴν
σειρὰν τοῦ συλλογισμοῦ, δὲν δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι,
ἐὰν ὁ Θεὸς εἶχεν ἀφήσει πάντας ἀνθρώπους ἐν τῇ
ἀγνοίᾳ, πάντες οὗτοι ἤθελον σωθῆ; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει,
ἡ ἔλευσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦσαν περιττά,
τὸ κήρυγμα καὶ τὰ παθήματα τῶν τε ἀποστόλων καὶ ἁγίων
ἦσαν εἰς μάτην, καὶ τὸ οὕτω καλούμενον Εὐαγγέλιον, ἀντὶ νὰ
εἶναι, ὡς σημαίνει, καλὰ ἄγγελίαι, εἶναι, τούναντίον, πολὺ
κακαὶ ἄγγελίαι. Τὸ ἀποστέλλειν ἱεραποστόλους πρὸς τοὺς
ἐθνικούς παρὰ τῶν πιστευόντων τὴν Καλβινιστικὴν ἢ μοιρό-
δοξον θεωρίαν τῆς ἐκλογῆς, καθ' ἣν, ὁ αἰώνιος προορισμὸς
ἐκάστου ἀτόμου ἀμεταβλήτως ἔχει ὁρισθῆ, πρὶν τὸ αἶτομον
ἔλθῃ εἰς τὸ εἶναι, εἶναι μᾶλλον ἄτοπον καὶ παράλογον.

Ἄλλ' ἡ Γραφή, ἥτις εἶναι πλήρης ἱεραποστολικοῦ πνεύμα-
τος, δὲν διδάσκει ὅτι ὑπάρχουσι διάφοροι ὁδοὶ σωτηρίας, —
τ. ἔ. μία ὁδὸς διὰ πίστεως, ἄλλη δι' ἔργων καὶ ἄλλη δι'
ἀγνοίας· οὐδὲ διδάσκει αὕτη τὴν τὸν Θεὸν δυσφημοῦσαν διδα-
σκαλίαν τῆς μοιροδοξίας.

Ἐνῶ δὲ αὕτη δεικνύει πᾶσαν ἄλλην θύραν κεκλεισμένην
διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἀνοίγει, ἀφ' ἐτέρου, διάπλατον τὴν

μίαν καὶ μόνην θύραν, καὶ διακηρύττει ὅτι πᾶς ὁ θέλων δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ζωὴν· δεικνύει δὲ ὅτι, πάντες ὅσοι δὲν βλέπουν σὴν ἔκτιμῶσιν ἤδη τὸ εὐλογητὸν προνόμιον τοῦ εἰσελθεῖν, θέλουν σὴν, ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, ἀχθῇ εἰς πλήρη γνῶσιν καὶ ἐκτίμησιν αὐτῆς. Ἡ μόνη ὁδὸς διὰ τῆς ὁποίας οἰοσδήποτε, καὶ πάντες ἐκ τοῦ καταδεδικασμένου γένους, δύνανται νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸν Θεόν, δὲν εἶναι δι' ἀνταξίων ἔργων, οὐδὲ δι' ἀγνοίας καὶ ἀμαθείας, ἀλλὰ διὰ πίστεως εἰς τὸ τίμιον αἷμα τοῦ Ὑριστοῦ, τὸ ὁποῖον αἱρεῖ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου (Α. Πέτρ. ἀ. 19. Ἰωάν. ἀ. 29) Αὐτὸ εἶναι τὸ Εὐαγγέλιον, αἱ ἀγαθαὶ ἀγγελίαι, «αἵτινες ἔσονται ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΛΑΩ». Σκοποῦμεν ἤδη ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα ἀκριβῶς ὥς ὁ Θεὸς λέγει ἡμῖν περὶ τούτων, καὶ ἀφήσωμεν τὴν διασάφησιν τοῦ χαρακτηῖρος Αὐτοῦ εἰς Αὐτόν. Ἐρωτήσωμεν ὁθεν πρὸς τοῦτο, τί ἀπέγειναν τὰ ἑκατοτεσσαράκοντα δύο ἑκατομμύρια;

Ὅτι δῆποτε καὶ ἂν ἀπέγειναν, δυνάμεθα νὰ ὦμεν βέβαιοι ὅτι δὲν εὐρίσκονται ἤδη ἐν καταστάσει βασιάνων· διότι, οὐχὶ μόνον διδάσκουν σὴν αἱ Γραφαὶ ὅτι πλήρης καὶ τελεία ἀμοιβὴ δὲν θὰ δοθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μέχρι τῆς ἐλευσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅποτε Αὐτὸς θέλει ἀνταποδόσει εἰς ἕκαστον (Ματθ. ιστ. 27), ἀλλ' ἐπίσης σὴν, καὶ οἱ ἄδικοι, τῷτε μόνον μέλλουσι νὰ λήβωσι τὴν ποινὴν αὐτῶν. Οἰαδήποτε ἐνδέχεται νὰ εἶναι ἡ παροῦσα κατάστασις των, δὲν δύναται νὰ εἶναι αὕτη ἡ πλήρης αὐτῶν ἀμοιβή, διότι ὁ Πέτρος λέγει, «οἶδε Κύριος ἀδίκους εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν» (Β'. Πέτρ. β' 9), οὕτω δὲ καὶ θὰ πράξῃ.

Ἀλλ' ἡ σκέψις ὅτι τσαῦται ὅμοιοι ἡμῶν ὑπάρξεις ἀνάγκη ν' ἀπολεσθῶσι ποτε δι' ἔλλειψιν τῆς πρὸς σωτηρίαν ἀναγκαιούσης γνώσεως, ἥθελεν εἰσθαι θλιβερὰ πράγματι εἰς πάντα ὅστις κέκτηται καὶ σπινθῆρα καὶ ἀγάπης καὶ οἴκτου. Ἀφ' ἑτέρου, ὑπάρχουσιν ἐπίσης ἀναγίδμητοι Γραφικαὶ μαρτυρίαι, αἵτινες εἶναι ἀδύνατον νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς τοῦτο. Ἰδωμεν: Ἐν τῷ φωτὶ τοῦ τε παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος, ὥς τῶν μόνων εὐκαιριῶν, θέτοντες κατὰ μέρος πᾶσαν ἐλπίδα περὶ ἀποκαταστάσεως κατὰ τὸν μέλλοντα αἰῶνα, πῶς θὰ ἐν-

νοήσωμεν τὰς διακηρύξεις « Ὁ Θεὸς ἐστὶν ἀγάπη », καὶ « Οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν τὸν Μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν μὴ ἀπόλυσται »; (Α. Ἰωάν. δ'. 8. Ἰωάν. γ'. 16 :). Δὲν ἔπεται ὅτι, ἐὰν τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ἀνάγκη νὰ ἔχῃ προβλέψει ὅπως οὐχὶ μόνον σωθῶσιν οἱ πιστεύοντες, ἀλλ' ἐπίσης ὅπως πάντες ἀκούσωσιν ἵνα πιστεύσωσιν;

Ὅποταν δὲ πάλιν ἀναγινώσκωμεν, « Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον » [Ἰωάν. α'. 9], ἡ παρατήρησις ἡμῶν λέγει, ὅτι ἔχει οὕτω πᾶς ἄνθρωπος δὲν ἐφωτίσθη· δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν διὰ τὸ Κύριος ἡμῶν ἐφώτισε πλεονα τῶν ὀλίγων τῆς γῆς δισεκατομμυρίων. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν συγκριτικῶς πεφωτισμένην ἐποχὴν, πολλὰ ἑκατομμύρια ἐθνικῶν οὐδεμίαν παρέχουσι ἀπόδειξιν τοιοῦτον φωτισμοῦ. Οὔτε οἱ Σοδομίται ἐφωτίσθησαν, οὐδὲ τόσα πλήθη ἄλλων λαῶν, κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας.

Ἀναγινώσκωμεν διὰ τὸ Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐγενήθη θάνατον ὑπὲρ παντός ἀνθρώπου (Ἑβρ. β' 9)· ἀλλ' ἐὰν ἐγενήθη θάνατον διὰ τὰ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τρία δισεκατομμύρια, δι' οἵανδήποτε δὲ αἰτίαν ἡ θυσία ἐκείνη ἀποβαίνει ἀποτελεσματικὴ εἰς τὸ ἓν καὶ μόνον δισεκατομμύριον, δὲν ὑπῆρξεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀποτυχία ἢ ἀπολύτρωσις, καὶ δὲν εἶναι τότε λίαν εὐρεῖα καὶ περιεκτικὴ ἡ τοῦ Ἀποστόλου διαβεβαίωσις; εἴταν δὲ πάλιν ἀναγινώσκωμεν, « Ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔστι παντὶ ΤΩ ΛΑῶ (Λουκ. β' 10), παρατηροῦντες δὲ περὶ ἡμῶν βλέπομεν ὅτι αὕτη περιορίζεται μόνον εἰς « μικρὸν τι ποίμνιον », πρὸς τὸ ὁποῖον ἐγένετο χαρὰ μεγάλη, καὶ οὐχὶ πρὸς πάντα τὸν λαόν, ἀναγκαζόμεθα τότε ν' ἀπορήσωμεν μὴ τυχόν οἱ ἄγγελοι ἔχουσι μεγαλοποιήσει τὴν ἀγαθότητα καὶ εὐρύτητα τῆς ἀγγελίας των, καὶ ὑπερετίμησαν τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου τοῦ συντελεσθησομένου ὑπὸ τοῦ Μεσσίου, τὸν ὁποῖον οὗτοι ἀνήγγειλαν.

Ἄλλη τις πληροφορία εἶναι αὕτη. « Εἰς γὰρ Θεός, εἰς καὶ Μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃ

δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων» (Α΄ Τιμθ. β΄ 5, 6.)
 Ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων; Τότε διατί πάντες οἱ λελυτρωμέ-
 νοι νὰ μὴ ἔχωσιν εὐεργέτημά τι ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ;
 διατί νὰ μὴ ἔλθωσι πάντες εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας
 ὅπως πιστεύσωσιν;

Ἄνευ τῆς κλειδός, πόσον σκοτειναί, πόσον ἀσυνεπεῖς καὶ
 ἀσυμβίβαστοι φαίνονται αἱ τοιαῦται διαβεβαιώσεις· ἀλλ' ὅταν
 εὐρίσκομεν τὴν κλεῖδα ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ, τὰ χωρία
 ταῦτα ὡς διὰ μιᾶς φωνῆς διακηρύττουσι πάντα «ὁ Θεὸς ἐστὶν
 ἀγάπη» Ἡ κλεῖς δύναται νὰ εὐρεθῇ εἰς τὸ δεύτερον μέρος
 τοῦ ἀνωτέρω παρατεθέντος χωρίου — «Ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντί-
 λυτρον ὑπὲρ πάντων, ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΚΑΙΡΟΙΣ ΙΔΙ-
 ΟΙΣ» Ὁ Θεὸς ἔχει ἴδιον καιρὸν διὰ πᾶν πρᾶγμα. Ἡ δύνατο
 νὰ μαρτυρήσῃ πρὸς τούτους κατὰ τὴν παρελθοῦσαν αὐτῶν
 ζωὴν. Ἀλλ' ἀφοῦ δὲν ἔπραξε τοῦτο τότε, τοῦτο ἀποδεικνύει
 ὅτι ὁ προσήκων αὐτοῖς καιρὸς πρέπει νὰ εἶναι μέλλον. Διὰ
 τοὺς μέλλοντας νὰ ἀποτελέσωσι μέρος τῆς Ἐκκλησίας, τῆς
 νύμφης τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ μετάρχωσιν εἰς τὴν δόξαν τῆς
 βασιλείας, ὁ παρὼν εἶναι «ὁ ἴδιος αὐτῶν καιρὸς» ὅπως ακού-
 σωσι, ὅστις δὲ ἔχει τώρα ὦτιον διὰ νὰ ἀκούῃ, ἥς ἀκούῃ καὶ
 θὰ εὐλογηθῇ ἀναλόγως. Καίτοι δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐπλήρωσε τὸ
 ἀντίλυτρον ἡμῶν πρὶν ἡμεῖς γεννηθῶμεν, δὲν ἦτο «ὁ ἴδιος
 ἡμῶν καιρὸς» ἵνα ἀκούσωμεν περὶ αὐτοῦ ἕως μετὰ πολλὰ
 ἔτη ὕστερον, τότε δὲ καὶ μόνον ἡ ἀντίληψις καὶ ἐκτίμησις αὐ-
 τοῦ ἐπήγαγεν εὐθύνην ἐφ' ἡμῶν, καὶ τοιαύτην, κατὰ τὸν
 βαθμὸν τῆς ἰκανότητος καὶ ἀντιλήψεώς μας. Ἡ αὕτη ἀρχὴ
 ἐφαρμόζεται πρὸς πάντας. Ἐν τῷ ἰδίῳ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καιρῷ
 θέλει μαρτυρηθῇ πρὸς πάντας, καὶ πάντες θέλουσι ἔχει τὴν
 εὐκαιρίαν νὰ πιστεύσωσι καὶ εὐλογηθῶσι δι' αὐτοῦ.

Ἡ ἐπικρατοῦσα πεποιθήσις εἶναι ὅτι ὁ θάνατος τερματίζει
 πᾶσαν εὐκαιρίαν· πλὴν οὐδεμία ὑπάρχει Γραφικὴ μαρτυρία
 διδάσκουσα οὕτω· πάντα δὲ τὰ ἀνωτέρω χωρία, καὶ πλείονα
 τούτων εἰσέτι, ἤθελον εἰσθαι ἄνευ ἐννοίας τινός, ἥ καὶ χει-
 ρότερόν τι, ἐὰν ὁ θάνατος τίθῃσι τέρμα εἰς πᾶσαν ἐλπίδα διὰ
 τὰ ἀγνοοῦντα πλήθη τοῦ κόσμου. Ἡ μόνη προβαλλομένη
 Γραφικὴ μαρτυρία πρὸς ἀπόδειξιν τῆς γενικῶς τρεφομένης τοι-

αὐτῆς πεποιθήσεως εἶναι: «Ἐν τῷ τόπῳ ὅπου πέσῃ τὸ δένδρον, ἐκεῖ θέλει μένειν» (Ἑκκλ. ια'. 3). Ἐὰν τὸ χωρίον αὐτὸ ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ το ὑποδηλοῖ δι, ὅποιαδήποτε εἶναι ἡ κατάστασις του ὁπόταν τεθῇ ἐν τῷ τάφῳ, οὐδεμίαν θέλει ὑποστῇ μεταβολὴν ἕως οὗ ἀφυπνισθῇ ἐξ αὐτοῦ. Αὕτη δὲ εἶναι καὶ ἡ δμόφωνος διδασκαλία πασῶν τῶν Γραφῶν, ἡ ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ἀντικειμένου ἐκφερομένη, ὡς θέλει καταδειχθῇ εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια. Ἀφοῦ ὁ Θεὸς δὲν προτίθεται νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους λόγῳ ἀγνοίας, ἀλλὰ «θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α'. Τιμοθ. β'. 4), καὶ ἀφοῦ «δὲν ὑπάρχῃ πρᾶξις οὔτε λογισμός, οὔτε γνῶσις, οὔτε σοφία, ἐν τῷ ᾧ» (Ἑκκλ. θ'. 10), διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς προώρισε τὴν ἐξέγερσιν τῶν νεκρῶν, ὡπως γνωρίσωσι, πιστεύσωσι καὶ σωθῶσιν. Ἐπομένως τὸ σχέδιον Αὐτοῦ εἶναι: «ὡς πάντες ἀποθνήσκουσιν ἐν τῷ Ἀδάμ, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι», — Ἡ ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ Νύμφη, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πρῶτον· μετὰ ταῦτα, κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος, πάντες ὅσοι μέλλουσι νὰ γίνωσιν Αὐτοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Χιλίων ἐτῶν τῆς παρουσίας του, τὰ ὁποῖα ἔτι θὰ εἶναι ὁ ἴδιος τοῦ Κυρίου καιρὸς διὰ πάντας ὅπως γνωρίσωσιν Αὐτὸν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου — Α' Κοριθ. ιε'. 22.

Ὡς ὁ θάνατος ἐπῆλθε διὰ τοῦ πρώτου Ἀδάμ οὕτως ἡ ζωὴ ἔρχεται διὰ τοῦ Χριστοῦ, τοῦ δευτέρου Ἀδάμ. Πᾶν δι ἡ ἀνθρωπότης ἀπώλεσε διὰ τῆς ἐν τῷ πρώτῳ Ἀδάμ ὑπάρξεως τῆς μέλλει νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν δεῦτερον Ἀδάμ. Ὅποταν οὗτοι ἐξεγερθῶσι, μετὰ τοῦ πλεονεκτημένου τῆς πείρας, ἣν ἔλαβον ἐκ τοῦ κακοῦ, καὶ τῆς ὁποίας ἐστερεῖτο ὁ Ἀδάμ, ὅσοι τούτων εὐγνωμόνως ἀποδεχθῶσι τὴν ἀπολύτρωσιν ὡς δῶρον τοῦ Θεοῦ, θὰ δύνωνται νὰ ἐξακολουθῶσι ζῶντες ἐπὶ τῷ ἀρχικῷ δρῶ τῆς ὑπακοῆς. Πλήρης ὑπακοὴ θέλει ἀπαιτηθῇ, καὶ πλήρης ἰκανότης πρὸς ὑπακοὴν θέλει χορηγηθῇ, ὑπὸ τὴν δικαίαν βασιλείαν καὶ διακυβέρνησιν τοῦ Ἀρχοντος τῆς Εἰρήνης· καὶ ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ πρὸς τὸν κόσμον προσφερομένη σωτηρία.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη ἕτερον χωρίον, ὅπερ ὅλως παρορᾶται παρὰ πάντων, ἐξαιρέσει τῶν εἰς τὴν καθολικὴν χάριν καὶ σωτηρίαν πιστευόντων (Universalists)· διότι, καίτοι ἡμεῖς δὲν ἀνῆκομεν εἰς τὴν τάξιν τῶν τοιούτων, ἀξιούμεν ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα ὅπως κάμωμεν χρῆσιν, πιστεύωμεν καὶ χαίρομεν εἰς πᾶσαν μαρτυρίαν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἐν λόγῳ χωρίον ἀναγινώσκει ὡς ἑξῆς, «ἡλίπισαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστιν Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν» (Α. Τιμθ. δ'. 10). Ὁ Θεὸς θέλει σώσει πάντας ἀνθρώπους, ἀλλὰ δὲν θέλει σώσει εἰδικῶς («εἰς τὸ παντελές») οὐδένα, εἰμὴ τοὺς εἰς αὐτὸν διὰ τοῦ Χριστοῦ προσερχομένους. Ἡ τοῦ Θεοῦ σωτηρία διὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶναι ἀνυπαίρετος, οὐδὲ τοιαύτη ὥστε νὰ ἔλθῃ εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὴν ἐλευθέραν αὐτῶν βούλησιν, ἣ ἐναντίον τῆς θελήσεώς των· «Ἐθεσα πρὸ ἡμῶν σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, ἐκλέξατε λοιπὸν τὴν ζωὴν ἵνα ζήσητε».

Ὁ Συμεὼν παρέβαλε τὰς δύο ταύτας σωτηρίας εἰπὼν, «Οἱ ὀφθαλμοὶ μου εἶδον τὸ σωτήριόν Σου,... ὅπως εἰς ἀποκάλυψιν ἔθνῶν, καὶ ὁόξαν λαοῦ σου (τῶν ἀληθῶς) Ἰσραὴλ (ιταῶν). Τοῦτο δὲ συμφωνεῖ πρὸς τὴν διακήρυξιν τοῦ Ἀποστόλου ὅτι, τὸ γεγονός, καθ' ὃ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ Μεσσίας, ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, μέλλει **ΝΑ ΜΑΡΤΥΡΗΘΗ Εἰς ΠΑΝΤΑΣ ἐν ὈΡΙΣΜΕΝΟΙΣ ΚΑΙΡΟΙΣ**. Τοῦτο εἶναι ὅ,τι μέλλει νὰ γνωρισθῇ εἰς πάντας ἀνθρώπους, ἀνεξαργήτως τῆς πίστεως ἢ θελήσεως ἐκ μέρους αὐτῶν. Αὕτη ἡ μεγάλη χαρὰ ἣτις θέλει εἶσθαι εἰς πάντα τὸν λαὸν (Αουκ. β'. 10, 11)· ἀλλ' ἡ εἰδικὴ σωτηρία ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου θὰ ἔλθῃ μόνον εἰς τὸν λαὸν Αὐτοῦ (Ματθ. α'. 21)—εἰς τοὺς πιστεύοντας εἰς Αὐτὸν—διότι, ἀναγινώσκομεν ὅτι, ἡ ὁργὴ τοῦ Θεοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπικαθίηται ἐπὶ τοῦ ἀπιστοῦντος — Ἰωάν. γ'. 36.

Βλέπομεν ὅθεν ὅτι, ἡ παγκόσμιος σωτηρία, ἣτις μέλλει νὰ ἔλθῃ ἐπὶ παντὸς ἀτόμου, συνίσταται ἐκ φωτός, ἐκ τοῦ ἀληθοῦς φωτός, καὶ εὐκαιρίας ὅπως ἐκλέξωσι τὴν ζωὴν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μεγάλη πλειονότης τοῦ γένους κείται ἐν τῷ τάφῳ, θέλει εἶσθαι ἐπαναγκῆς νὰ ἐπαναχθῶσιν ἐκ τῶν μνημείων,

ὅπως μαρτυρηθῶσιν εἰς αὐτοὺς αἱ περὶ Σωτῆρος ἀγαθαὶ ἀγγελίαι. Βλέπομεν ἐπίσης ὅτι ἡ εἰδικὴ σωτηρία, τὴν ὁποίαν οἱ πιστεύοντες ἀπολαύουσιν ἤδη ἐν ἐλπίδι (Ρωμ. η'. 24), καὶ ἡ πραγματικότης τῆς ὁποίας θέλει ἀποκαλυφθῇ, κατὰ τὸν Χίλιετῆ αἰῶνα, πρὸς τοὺς πιστεύοντας» «ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ» (Β. Θεσσαλ. α'. 10), εἶναι πλήρης ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς φθορᾶς τοῦ θανάτου, καὶ μετάβασις εἰς τὴν ἔνδοξον ἐλευθερίαν τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἡ ἀπόκλισις πασῶν τῶν εἰλογιῶν αὐτῶν θέλει ἐξαεῖσθαι ἀπὸ τῆς ἐγκαρδίου συμμορφώσεως πρὸς τοὺς νόμους τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ—τῆς ταχυτέρας πρὸς τὴν τελειότητα ἀφίξεως μελλούσης νὰ φανερώνη τὸν βαθμὸν τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν περὶ ἀγάπης νόμον Αὐτοῦ. Ἐάν τις φωτισθῇ ἐπὶ τῆς Ἀληθείας, ἀχθεῖς εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀποκατασταθῇς (εἴτε πραγματικῶς εἴτε καὶ ὑπολογιστικῶς) εἰς τὴν ἀνθρωπίνην τελειότητα, «φοβηθῇ», καὶ «συρθῇ ὀπίσω» Ἑβρ. ι'. 38, 39), Ὁ τοιοῦτος, μετὰ τῶν ἀπιστούντων Ἀποκλ. κα' 8, θέλει ἐξολοθρευθῇ ἐκ τοῦ λαοῦ. (Πράξ. γ', 23) Οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος.

Οὕτω δὲ βλέπομεν ὅτι πάντα τὰ μέχρι τοῦδε δύσκολα χωρία ἐξηγοῦνται διὰ τῆς διακηρύξεως—ὅτι ἡ τοῦ Χριστοῦ ἀπολύτρωσις θέλει «μαρτυρηθῇ ἐν ὠρισμένοις καιροῖς». Ὁ ὠρισμένῳ καιρῷ, τὸ ἀληθὲς ἐκείνο φῶς θέλει φωτίσει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν ὠρισμένῳ καιρῷ «θέλει εἶσθαι χαρὰ μεγάλη εἰς πάντα τὸν λαόν» κατ' οὐδένα δ' ἄλλον τρόπον δύνανται νὰ ἐννοηθῶσιν αἱ Γραφαὶ αὗται, ἄνευ ἐκβιάσεως ἢ διαστροφῆς. Ὁ Παῦλος ἐκφέρει τὸ θέμα τοῦτο μετ' ἐμφάσεως εἰς Ρωμ. ε' 18, 19. Ἐν τοῖς χωρίοις αὐτοῖς ἀποδεικνύει ὅτι, ὡς πάντες οἱ ἄνθρωποι κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον ἐξ αἰτίας τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδάμ, οὕτως ἐπίσης ἡ τοῦ Χριστοῦ δικαιοσύνη, καὶ ἡ μέχρι θανάτου ὑπακοή Του, ἐγένοντο ἡ βάσις πρὸς δικαίωσιν καὶ ὅτι, ὡς πάντες ἀπώλεσαν τὴν ζωὴν ἐν τῷ πρώτῳ Ἀδάμ, οὕτως εἰς πάντας, ἀνεξαρχήτως τῶν προσωπικῶν αὐτῶν ἑλατ-

τωμάτων, θὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ λάβωσι ζωὴν ἀποδεχόμενοι τὸν δεύτερον Ἀδάμ.

Ὁ Πέτρος λέγει ἡμῖν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν λαλεῖται διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων προφητῶν. (Πράξ. γ', 19, 21) Πάντες οὗτοι διδάσκουσι ταύτην. Ὁ Ἰεζεκιὴλ λέγει περὶ τῆς πεδιάδος τῶν ξηρῶν ὁστέων δι, «Τὰ ὁστέα ταῦτα εἶναι πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ». Ὁ Θεὸς δὲ λέγει πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, «Ἰδοὺ λαέ μου, ἐγὼ ἀνοίγω τοὺς τάφους Σας, καὶ θέλω Σας ἀναβιβάσαι ἐκ τῶν τάφων Σας, θέλω Σας φέρει εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ θέλετε γνωρίσει δι, ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος ὅταν .

θέλω δώσει τὸ πνεῦμά μου εἰς ἐσᾶς, καὶ θέλετε ἀναζήσει, καὶ θέλω Σας θέσει ἐν τῇ γῇ ἡμῶν καὶ θέλετε γνωρίσει, δι, ἐγὼ ὁ Κύριος ἐλάλησα καὶ ἐξετέλεσα, λέγει Κύριος» — Ἰεζεκλ. λζ'. 11 - 14.

Πρὸς τοῦτα δὲ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τοῦ Παύλου (Ρωμ. ιά. 25, 26) — «Πῶρως ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρι οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ [ἡ ἐκλεκτὴ ὁμάς, ἡ νύμφη τοῦ Χριστοῦ], καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται», ἢ θέλει πάλιν ἐπιστραφῇ ἀπὸ τῆς ἀπερριμένης καταστάσεως εἰς ἣν διατελεῖ· διότι, «οὐκ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν Αὐτοῦ ὃν προέγνω» (ἰδαφ. 2). Οὗτοι ἀπερριφθῆσαν ἀπὸ τῆς τιμῆς αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ νύμφη τοῦ Χριστοῦ ἐξελέγετο, ἀλλὰ θέλουσιν ἐπαναχθῆ εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν θέσιν, ὅπου ταν τὸ ἔργον τοῦτο συντελεσθῇ, (ἰδάφια 28 - 33). Οἱ προφητῆται βρῖθουσιν περιγρῶν τοῦ τίνι τρόπῳ ὁ Θεὸς θέλει φυτεύσει αὐτοὺς ἐκ νέου, καὶ δὲν θέλουσι πλέον ἐκριζωθῇ. «Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ. . . . Θέλω ἐπιστηριξέι τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς διὰ καλόν, καὶ θέλω ἀποκαταστήσει αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ οἰκοδομήσει αὐτούς, καὶ δὲν θέλω κατακρημνίσει καὶ θέλω φυτεύσει αὐτοὺς, καὶ δὲν θέλω ἐκριζώσει. Καὶ θέλω δώσει εἰς αὐτοὺς καρδίαν διὰ νὰ μὲ γνωρίσωσιν δι, ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος καὶ θέλουσιν εἶσθαι λαός μου, καὶ ἐγὼ θέλω εἶσθαι Θεὸς αὐτῶν, διότι θέλουσιν ἐπιστρέφει εἰς ἐμὲ ἐξ ὅλης καρδίας αὐτῶν. (Ἰερμ. κδ'. 5 - 7 · λά. 28. : λβ' 40 - 42 : λγ'. 6 - 16). Τὰ χωρία ταῦτα δὲν δύνανται ν' ἀναφέρωνται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὡς

ἀνάκλησιν αὐτῶν ἀπὸ τῶν προτέρων αὐτῶν αἰχμαλωσιῶν εἰς Βαβυλῶνα, Συρίαν, κλπ., διότι ἔκτοτε ἐξεργιζώθησαν καὶ πάλιν.

Πρὸς τούτοις, ὁ Κύριος λέγει, « Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις δὲν θέλουσι πλέον λέγει, οἱ πατέρες ἔφαγον ὄψακα, καὶ οἱ δοδόντες τῶν τέκνων ἡμωδίασαν. Ἄλλ' ἕκαστος (ἀποθνήσκων) θέλει ἀποθνήσκει διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ. » Ἱερμ. λα'. 29, 30) Τοῦτο δὲν συμβαίνει οὕτω τότε. Ἐκαστος δὲν ἀποθνήσκει διὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἁμαρτίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Ἀδάμ. « Ἐν τῷ Ἀδὰμ ἀποθνήσκουσι πάντες ». Αὐτὸς ἔφαγε τοὺς ὄψακας τῆς ἁμαρτίας, οἱ δὲ πατέρες ἡμῶν ἐξηκολούθησαν τρώγοντες αὐτούς, ἐπιβάλλοντες ἐπὶ πλέον ἀσθενείας καὶ ἀθλιότητα ἐπὶ τῶν τέκνων των, καὶ ἐπισπεύδοντες οὕτω τὴν ποινὴν, τὸν θάνατον. Ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν « πᾶς (ἀποθνήσκων) θέλει ἀποθνήσκει διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν » εἶναι μόνον ἡ Χιλιετής, ἣ ἡ τῆς Ἀποκαταστάσεως ἡμέρα.

Καίτοι δὲ πλείσται τῶν προφητειῶν καὶ ὑποσχέσεων περὶ μελλουσῶν εὐλογιῶν φαίνονται ἐφαρμοζόμεναι ἐπὶ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ μόνον, θέον νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ὁ Ἰσραὴλ ἦτο λαὸς τυπικὸς, καὶ ἐπομένως, αἱ πρὸς αὐτοὺς γενόμεναι ὑποσχέσεις, καίτοι ἐνίοτε ἀποκλειστικὴν ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογὴν ἔχουσαι, γενικῶς ἀποβλέπουσιν εἰς εὐρύτεραν ἐκπλήρωσιν ἐφ' ὅλου τοῦ κόσμου, τὸν ὁποῖον τὸ ἔθνος ἐκείνο προετύπου.

Ἄλλ' ἐνῷ ὁ Ἰσραὴλ, ὡς ἔθνος, ἦν τύπος σύμπαντος τοῦ κόσμου, τὸ ἱερατεῖον αὐτῶν ἦν τύπος τῶν ἐκλεκτῶν, τοῦ « μικροῦ ποιμνίου », τῆς Κεφαλῆς καὶ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ « Βασιλείου ἱερατεύματος »· αἱ δὲ θυσίαι, καθαρισμοὶ καὶ ἐξιλασμοί, οἱ ὑπὸ τοῦ Ἰσραὴλ γενόμενοι, προετύπων τὰς καλλιτέρας θυσίας, τοὺς πληρεστέρους καθαρισμοὺς, καὶ τὸν πραγματικὸν ἐξιλασμόν, « ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ὅλου τοῦ κόσμου », τοῦ ὁποίου οὗτοι ἀπετέλουν μέρος.

Καὶ οὐχὶ μόνον τοῦτο· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἀναφέρει ὀνομαστικῶς ἄλλα ἔθνη, καὶ ὑπόσχεται τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν. Ὡς πειστικὸν παράδειγμα ἀναφέρομεν τοὺς Σοδομίτας. Βεβαίως, ἐὰν εὐρωμεν σαφῶς διδασκομένην τὴν τῶν Σοδομιτῶν ἀποκατάστασιν, θυνάμεθα νὰ ικανοποιηθῶμεν καθ' ὅσον ἀφορᾷ

τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἐνδόξου δόγματος τῆς Αποκαταστάσεως δι' ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, τοῦ λαληθέντος διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων προφητῶν. Καὶ διατὶ νὰ μὴ ἔχωσι καὶ οἱ Σοδομίται εὐκαιρίαν νὰ ὅπως ἀφιχθῶσιν εἰς τελειότητα ὡς ὁ Ἰσραήλ, ἡ ὡς πᾶς τις ἐξ ἡμῶν; Ἀληθῶς, οὐδόλως ἦσαν δίκαιοι, ἀλλ' οὐδ' ὁ Ἰσραήλ ἦτο τοιοῦτος, οὐδὲ ἡμεῖς αὐτοὶ ἀκόμη, οἱ ὅποιοι ἤδη ἀκούομεν τὸ Εὐαγγέλιον. «Δὲν ὑπάρχει δίκαιος, δὲν ὑπάρχει οὐδὲ εἷς» ἀνεξαρτήτως τῆς εἰς τοὺς πιστεύοντας καταλογιζομένης δικαιοσύνης τοῦ Χριστοῦ, ὅσους ἀπέθανεν ὑπὲρ πάντων. Οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν λέγουσιν ἡμῖν ὅτι, καίτοι ὁ Θεὸς ἔβρεξεν ἐξ οὐρανοῦ πῦρ, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτοὺς πάντας διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν, ἐν τούτοις, οἱ Σοδομίται δὲν ἦσαν τόσον μεγάλοι ἁμαρτωλοὶ, ἐνώπιον Αὐτοῦ, ὡς ἦσαν οἱ Ἰσραηλῖται, οἵτινες εἶχον περισστέραν γνώσιν. (Γενεσ. ιθ'. 24. Λουκ. ιζ'. 29) Πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τῆς Καπερναοῦμ ἔλεγεν, «Εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοι, ἔμεινεν ἂν μέχρι τῆς σήμερον» — Ματθ. ια'. 23.

Οὕτως ὁ Κύριος ἡμῶν διδάσκει ὅτι οἱ Σοδομίται δὲν ἔσχον πλήρη εὐκαιρίαν. Ἐγγυᾶται δ' αὐτοῖς τοιαύτην εὐκαιρίαν δόποταν ἐπιφέρει (ἰδαμ. 24), «Πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοι». Ὁ χαρακτήρ τῆς Ἡμέρας τῆς Κρίσεως, καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν ἔργου, καταδειχθήσεται εἰς τὰς ἐπομένας σελίδας. Ἐνταῦθα ἐπικαλούμεθα τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστικῶν εἰς τὸ γεγονός ὅτι θέλει εἶσθαι ποτε ἀνεκτὸς καιρὸς διὰ τὴν Καπερναοῦμ, καὶ εἰστί ἀνεκτότερος διὰ τὰ Σόδομα· διότι, καίτοι ἡ Καπερναοῦμ δὲν εἶχεν εἰστί λάβει πλεονεξίαν γνώσιν, οὐδὲ ὅλας τὰς εὐλογίας τὰς προορισθείσας νὰ ἐπέλθωσι διὰ τοῦ «Σπέρματος», ἐν τούτοις ἡ Καπερναοῦμ ἡμάρτησε κατὰ πλεονοξ φρωτός.

Ἐὰν δὲ ἡ Καπερναοῦμ καὶ ὁ Ἰσραήλ σύμπας μέλλουσι νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐνθύμῃσιν καὶ εὐλογηθῶσιν ὑπὸ τὴν «Νέαν Διαθήκην», τὴν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐπισφραγισμένην, διὰ τί καὶ οἱ Σοδομίται νὰ μὴ εὐλογηθῶσι μεταξύ «παθῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς ; » Βεβαίως θέλουσι καὶ οὗτοι εὐλογηθῇ.

Ἔσ μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι ἀφοῦ ὁ Θεὸς «ἔβριξε πῖρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέστρεψεν αὐτοὺς πάντας», πολλοὺς αἰῶνας πρὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Χριστοῦ, καθ' ἣν λέγεται ὅτι θὰ ἀναστηθῶσιν, αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονός συνεπάγεται τὴν ἐξέγερσίν των, τὴν ἐκ τοῦ τάφου ἐπάνοδόν των.

Ἔσ ἐξετάσωμεν ἤδη τὴν προφητείαν Ἰεζεκιήλ ιστ'. 48 - 63. Ἀναγνώσατε ταύτην προσεκτικῶς. Ὁ Θεὸς ἐνταῦθα δμιλεῖ περὶ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ παραβάλλει αὐτὸν πρὸς τὴν γείτονα αὐτοῦ, τὴν Σαμάρειαν, ὡς ἐπίσης καὶ πρὸς τοὺς Σοδομίτας, περὶ τῶν ὁποίων λέγει· «Ὡς εἶδον ὁ,τι ἐπρατιον ἡφάνισα αὐτάς». Ἄλλ' οὔτε ὁ Ἰησοῦς οἶδε ὁ Προφήτης παρέχει οἰανδὴποτε ἐξήγησιν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν φαινομενικὴν ἀνισότητά τῆς τοῦ Θεοῦ πολιτείας, ἐξολοθρεύσαντος τὰ Σόδομα καὶ ἀνεχθέντος ἄλλους, μᾶλλον τῶν Σοδόμων ἐνόχους, νὰ πορεύωνται ἀτιμώρητοι. Τοῦτο θὰ διευκρινισθῇ τελείως ὁπόταν, «ἐν ὥρισμένοις καιροῖς», αἱ μεγάλαι αὐτοῦ βουλαὶ γενήσονται κατάδηλοι. Ὁ Προφήτης ἀπλῶς ἐκτίθησιν ὅτι «Ὁ Θεὸς ἐκρινε καλὸν» νὰ πράξῃ οὕτως, ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν προστίθουσιν ὅτι θέλει εἶσθαι ἀνεκτότερον εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἢ εἰς ἄλλους ἐνοχωτέρους αὐτῶν. Ἄλλ' ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ὅτι ὁ θάνατος περσάινει πᾶσαν δοκιμασίαν, καὶ ὅτι μετέπειτα οὐδεὶς θὰ δύνηται νὰ λάβῃ εὐκαιρίαν ὅπως ἔλθῃ εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, καὶ νὰ ὑπακούσῃ ταύτην, δικαιοῦμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν, Διὰ τί ὁ Θεὸς ἐκρινε καλὸν νὰ ἀφανίσῃ τοὺς λαοὺς αὐτοὺς, χωρὶς νὰ παράσχῃ αὐτοῖς εὐκαιρίαν πρὸς σωτηρίαν, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ μόνου ὁνόματος διὰ τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ σωθῶσιν; Ἡ ἀπάντησις εἶναι, διότι δὲν ἦτον εἰσέτι ὁ «ὥρισμένος διὰ αὐτοὺς καιρὸς» Ἐν «τῷ ὥρισμένῳ καιρῷ» θὰ ἐξεγερθῶσιν ἐκ τοῦ θανάτου, θὰ ὀδηγηθῶσιν εἰς γνῶσιν τῆς ἀληθείας, καὶ θὰ συννευλογηθῶσιν οὕτω μετὰ «πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς» διὰ τοῦ ἐπαγγελθέντος «Σπέρματος». Τότε οὗτοι θέλουσι δοκιμασθῇ διὰ αἰωνίαν ζωὴν.

Ἐκ τῆς ἀπόψεως ταύτης, καὶ ἀπὸ οἰδεμιᾶς ἄλλης, δυνάμεθα νὰ ἐγνοήσωμεν τὴν πολιτείαν τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς Ἀμαληκίτας ἐκείνους καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα,

οὐχὶ μόνον ἐπέτρεψεν, ἀλλὰ διέταξε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἐξολοθρεύσωσιν, εἰπὼν, « Ὑπαγε καὶ πάταξον τὸν Ἀμαλήκ, καὶ ἐξολοθρέυσον πᾶν ἔτι ἔχει, καὶ μὴ φεισθῇς αὐτοὺς· ἀλλὰ θανάτωσον καὶ ἄνδρα, καὶ γυναῖκα, καὶ παιδίον, καὶ θηλάζον, καὶ βοῦν καὶ πρόβατον, καὶ κάμηλον, καὶ ὄνον». (Α'. Σαμουήλ. ιε. 3.) Ἡ φαινομενικῶς ἀνηλεὲς αὕτη καταστροφή τῆς ζωῆς φαίνεται ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀγάπης, ὅστις εἶναι προσὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ « Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς Σας, κλπ., μέχρις οὗ φθάσωμεν ν' ἀναγνωρίσωμεν τὴν συστηματικὴν τάξιν τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, τὸν « ὠρισμένον, τὸν ἴδιον καιρὸν» διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν παντὸς αὐτοῦ χαρακτῆρος, καὶ τὸ γεγονός, καθ' ὃ πᾶν μέλος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἔχει θέσιν ἐν τῷ σχεδίῳ αὐτῷ.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν μόνον ὅτι οἱ Ἀμαληκῖται ἐκεῖνοι, Σοδομίται καὶ λοιποὶ, ἐτέθησαν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς παραδείγματα τῆς δικαίας τοῦ Θεοῦ ὀργῆς, καὶ τῆς ἀποφάσεώς Του ὅπως τελικῶς καὶ ἀπολύτως ἐξολοθρεύσῃ τοὺς κακοποιούς, παραδείγματα τὰ ὁποῖα χρησιμεύουσιν οὐχὶ μόνον δι' ἄλλους, ἀλλ' ἐπίσης χρησιμεύσωσι καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, ὅταν ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως καὶ δοκιμασίας αὐτῶν ἐπιστῇ. Οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι θὰ ἠδύναντο νὰ ἀποθάνωσιν ἐξίσου ἐν τῇ καταστάσει ἐκείνῃ δι' ἀσθενειῶν, ἢ οἰασθῇποτε ἐπιδημίας. Ἐλάχιστα διέφερε τοῦτο δι' αὐτούς, καθ' ὅσον οὗτοι ἀπλῶς ἐμάνθανον νὰ γνωρίζωσι τὸ κακόν: θὰ συντελέσῃ ὅμως τοῦτο μεγάλως ὅποτε θὰ διατελῶσιν ἐν δοκιμασίᾳ, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, ἵνα θύνωνται νὰ μαρτάνωσι δικαιοσύνην, νὰ διακρίνωσι καὶ ἐκλέγωσι τὸ καλόν, πρὸς ἀπόκτησιν ζωῆς.

Ἄλλ' ἐξετάσωμεν τὴν προφητείαν περαιτέρω. Μετὰ τὴν σύγκρισιν τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς τὰ Σόδομα καὶ τὴν Σαμάρειαν, καὶ τὴν καταγγελίαν τοῦ Ἰσραὴλ ὡς μᾶλλον ἀξιοκατακρίτου (Ἰεζ. ιστ' 48-54) ὁ Κύριος ἐπάγεται: « ὅταν φέρω ὀπίσω τοὺς αἰχμαλώτους Σοδόμων καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τῆς Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, τότε θέλω ἐπιστρέφει καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τῆς αἰχμαλωσίας σου μεταξὺ αὐτῶν». Ἡ ἐνταῦθα μνημονευομένη αἰχμαλωσία οὐ-

δεμία ἄλλη δύναται νὰ εἶναι, ἢ ἡ αἰχμαλωσία τοῦ θανάτου, καθόσον οἱ ἐνταῦθα μνημονευόμενοι ἦσαν τότε νεκροί. Ἐν τῷ θανάτῳ πάντες εἶναι αἰχμάλωτοι, καὶ ὁ Χριστὸς ἐρχεται διὰ νὰ ἀνοίξῃ τὰς πύλας τοῦ τάφου, καὶ ἐλευθερώσῃ τοὺς αἰχμαλώτους (Ἑσα. ἥα'. 1. Ζαχαρ. 9'. 11). Ἐν δὲ τῷ ἔδαφ. 55 αὕτη καλεῖται «ἐπιστροφή εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάσταση» — ἀποκατάστασις.

Τινές, οἵτινες εἰσιν ὀρκούντως πρόθυμοι ν' ἀποδεχθῶσι τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ ἀφέσει τῶν ἰδίων αὐτῶν παραβάσεων καὶ ἀσεβειῶν, τῶν διαπραχθειῶν ὑπὸ μεγαλῆτερον φῶς καὶ γνῶσιν, δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ τὴν ἰδίαν χάριν καὶ εὐνοίαν ἐφαρμοζομένην ὑπὸ τὴν Νέαν Διαθήκην ἐπὶ ἄλλων, καίτοι φαίνονται ἀνομολογοῦντες τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Ἀποστόλου ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐγεύθη θάνατον ὑπὲρ παντὸς ἀνθρώπου. Τινές τούτων φρονοῦσιν ὅτι ὁ Κύριος, ἐν τῇ προφητεία ταύτῃ, ὁμιλεῖ εἰρωνικῶς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἐννοῶν ὅτι θὰ ἐπανάφερῃν ὅπισθον τίσσον τοὺς Σοδομίτας, ὅσον καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, χωρὶς νὰ ἐννοῇ ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναφέρῃ οὐδέτερον ἐξ αὐτῶν. Ἄλλ' ἅς ἴδωμεν πῶς συμφωνοῦσι τὰ ἐπόμενα χωρία πρὸς τὴν ἰδέαν ταύτην. Ὁ Κύριος λέγει, « Ἄλλ' ὅμως θέλω ἐνθυμηθῇ τὴν διαθήκην μου, τὴν γενομένην πρὸς σὲ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς νεότητός σου, καὶ θέλω στήσῃ εἰς σὲ διαθήκην αἰώνιον. Τότε θέλεις ἐνθυμηθῆναι τὰς ὁδοὺς Σου, καὶ αἰσχυνθῆναι, ὅταν δεχθῇς τὰς ἀδελφάς σου Καὶ ἐγὼ θέλω στήσῃ τὴν διαθήκην μου πρὸς σὲ, καὶ θέλεις γνωρίσῃς ὅτι ἐγὼ εἰμαι ὁ Κύριος· διὰ νὰ ἐνθυμηθῇς καὶ νὰ αἰσχυνθῇς, καὶ νὰ μὴ ἀνοίξῃς πλεον τὸ στόμα σου ὑπὸ τῆς ἐντροπῆς σου, ὅταν ἐξιλεωθῶ πρὸς σὲ διὰ πάντα ὅσα ἐπραξας ΛΕΓΕΙ ΚΥΡΙΟΣ Ὁ ΘΕΟΣ ». Ὅποταν ὑπόσχεσίς τις ὑπογράφεται οὕτως ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἰεχωβά, πάντες ὅσοι ἐπεσφράγισαν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀληθής, δύναται νὰ χαίρῃ ἐπὶ τῇ βεβαιότητι ταύτης μετὰ πεποιθήσεως, ἰδίως ὅσοι κατανοοῦσιν ὅτι αἱ τῆς Νέας Διαθήκης εὐλογίαι αὗται ἐπεβεβαιώθησαν παρὰ Θεοῦ ἐν τῷ Χριστῷ, τὸ πολύτιμον αἷμα τοῦ ὁποίου μέλλει νὰ σφραγίσῃ τὴν διαθήκην.

Εἰς ταῦτα ὁ Παῦλος ἐπιπροσθίτει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μαρτυρίαν λέγων· «Καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ (ζῶντες καὶ νεκροί) σωθήσεται (λαθήσεται ἀπὸ τῆς τυφλώσεως), καθὼς γέγραπται· «Ἦξει ἐκ Σιών ὁ Ῥυόμενος, ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ, καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν οὗτοί εἰσιν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας· ἀμεταμέλητα γάρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλησις τοῦ Θεοῦ» — Ρωμ. ια'. 26-29.

Δὲν πρέπει νὰ ἐκπλησώμεθα διὲς Ἰουδαῖοι, Σοδομίται, Σαμαρεῖται, καὶ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, θέλουσιν αἰσχυρῇ καὶ περιέλθῃ εἰς ἀφασίαν ὅποτε, ἐν τῷ «ἰδίῳ Αὐτοῦ καιρῷ», ὁ Θεὸς δεῖξῃ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος Αὐτοῦ. Καὶ οὐχὶ μόνον, ἀλλὰ πολλοὶ ἐξ ἐκείνων, οἵτινές εἰσιν ἡδὴ τέκνα Θεοῦ, θέλουσι φιμωθῇ καὶ ἐκπλαγῇ, ὅταν ἴδωσι πόσον ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ, καὶ πόσον αἱ βουλαὶ καὶ τὰ σχέδια Αὐτοῦ ὑπερβαίνουν τὰ ἰδικά των.

Οἱ Χριστιανοὶ ἐν γένει πιστεύουσιν διὲς αἱ τοῦ Θεοῦ εὐλογίαι εἶναι πᾶσαι διὰ τὴν ἐκλεκτὴν Ἐκκλησίαν καὶ μόνον· ἀλλ' ἤδη ἀρχίζομεν νὰ διαβλέπωμεν διὲς τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ τυγχάνει πολὺ εὐρύτερον παρ' ὅτι ἡμεῖς ποτε ὑπεθέσαμεν, καὶ διὲς, καίτοι ἐδωρήσατο εἰς τὴν ἐκκλησίαν «τὰς μεγίστας καὶ πολυτίμους ἐπαγγελίας», προέβλεψεν ἐπίσης ἀφθόγως διὰ τὸν κόσμον, τὸν ὅποιον τόσον ἠγάπησεν ὥστε νὰ ἀπολυτρώσῃ αὐτόν. Οἱ Ἰουδαῖοι διέπραξαν ἴαν παρόμοιον τι σφάλμα ὑποθέσαντες διὲς αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ ἦσαν εἰς αὐτοὺς καὶ διὲς αὐτοὺς καὶ μόνους· ἀλλ' ὅποτε ὁ «ῥωτισμένος καιρὸς» ἐπέστη, καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἠννοήθησαν, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Ἰσραὴλ, τῶν ὁποίων ἡ καρδιά ἦτο ἀρκούντως μεγάλη ὥστε νὰ αἰσθανθῇ χαρὰν ἐπὶ τῇ εὐρείᾳ ταύτῃ ἐκδηλώσει τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐγένοντο μέτοχοι τῆς μεγάλης χάριτος, ἐνῷ οἱ ἐπίλοιποι ἐτυφλώθησαν ἀπὸ τῆς προκαταλήψεως καὶ τῶν ἀνθρώπων παραδόσεων. Ὡς προσέξωσιν εἰς ἑαυτοὺς ὅθεν οἱ ἀνέκοντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ βλέποντες ἤδη τὸ ἀνατέλλον φῶς τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, μετὰ τῶν διὰ τὸν κόσμον σύμπαντα φιλανθρώπων αὐτοῦ πλεονεκτημάτων, ὥς προσέξωσι μήπως εὐρεθῶσιν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ὅλον ἐν προβάλλον φῶς.

καὶ τυφλωθῶσιν οὕτως ἐπὶ τινα χρόνον ὥς πρὸς τὴν δόξαν καὶ τὰς εὐλογίας του.

Πόσον διάφορον εἶναι τὸ ἔνδοξον τοῦ Θεοῦ σχέδιον διὰ τὴν ἐκλογὴν ὀλίγων τινῶν τώρα, ὅπως χρησιμοποιηθῶσι διὰ τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν μακαριότητα τῶν πολλῶν μετὰ ταῦτα, — ἀπὸ τὰς διαστροφὰς τῶν ἀληθειῶν αὐτῶν, ὡς αὐταὶ παρουσιάζονται ὑπὸ τῶν δύο ἀντιθέτων δοξασιῶν — τῆς Καλβινιστικῆς καὶ τῆς Ἀρμινιανιστικῆς. Ἡ πρώτη τούτων καὶ ἀρνεῖται τὴν Γραφικὴν διδασκαλίαν τῆς Δωρεᾶν Χάριτος, καὶ ἐλαυνῶς διαστρέφει τὸ ἔνδοξον δόγμα τῆς Ἐκλογῆς, ἡ δὲ δευτέρα ἀρνεῖται τὸ δόγμα τῆς Ἐκλογῆς, καὶ ἀστοχεῖ εἰς τὴν κατανόησιν τῆς εὐλογητῆς τελειότητος τῆς Δωρεᾶν Χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Καλβινισμὸς διδάσκει: — Ὁ Θεὸς εἶναι Πάνσοφος. Αὐτὸς προέγνω τὸ τέλος ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ βουλαι Αὐτοῦ θὰ ἐκπληρωθῶσιν, οὐδέποτε ἡδύνατο νὰ σκοπῇ τὴν σωτηρίαν ἄλλων, εἰμὴ ὀλίγων τινῶν, τῆς Ἐκκλησίας. Τούτους ἐξέλεξε καὶ προώρισεν εἰς αἰώνιαν σωτηρίαν. Πάντες δὲ οἱ λοιποὶ προωρίσθησαν καὶ ἐξελέγησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς αἰωνίους βασάνους· διότι « Ἀπ' αἰῶνος εἶναι γνωστὰ πάντα τὰ ἔργα Αὐτοῦ.

Ἡ δοξασία αὕτη κέντηται τὰ καλὰ χαρακτηριστικά της. Ἀναγνωρίζει τὴν πανσοφίαν τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο ὤφειλε νὰ εἶναι τὸ ἡμέτερον ἰδεῶδες περὶ τοῦ Μεγάλου Θεοῦ, ἐὰν μὴ παρορῶντο δύο οὐσιώδεις ιδιότητες τῆς Μεγαλειότητος τ. ἑ. ἡ ἀγάπη καὶ δικαιοσύνη, οὐδετέρα τῶν ὁποίων διασαφίζεται διὰ τοῦ γεγονότος καθ' ὃ ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον ἑκατὸν τεσσαράκοντα δύο δισεκατομμύρια πλάσμάτων καταδεδικασμένα εἰς αἰωνίους βασάνους πρὶν γεννηθῶσι, καὶ ἐμπαιζόμενα διὰ τῆς διαμαρτυρήσεως τῆς Ἐαυτοῦ ἀγάπης πρὸς αὐτά. Ἀφοῦ ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, καὶ δικαιοσύνη εἶναι ἡ βάσις τοῦ θρόνου Αὐτοῦ, τοιοῦτος δὲν δύναται νὰ εἶναι ὁ χαρακτήρ Του.

Ὁ Ἀρμινιανισμὸς δ' ἀφ' ἑτέρου, διδάσκει: Μάλιστα, ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, φέρων δὲ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸν κόσμον, οὐδεμίαν ἐσκόπει κατ' αὐτῆς βλάβην ἢ κακόν, εἰμὴ μόνον καλόν. Ἀλλ' ὁ Σατανᾶς ἐπέτυχεν εἰς τὸ νὰ πειράσῃ τὸ

πρῶτον ζεύγος, οὕτω δὲ ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος. Ἐκτοτε δὲ ὁ Θεὸς ἐξακολουθεῖ πράττειν πᾶν διὸ δύναται ὅπως ἐλευθερώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ, φθάσας μέχρι τοῦ νὰ θόσῃ τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ. Καίτοι δὲ σήμερον, κατοῦντες ἐξ ἑκατῶν ἐτῶν, τὸ Εὐαγγέλιον ἐγνώσθη εἰς μικρὰν μόνον ἀναλογίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐν τούτοις, ἡμεῖς ἐλπίζομεν καὶ πιστεύομεν ὅτι, ἐντὸς ἐξ ἑκατῶν ἐτῶν ἐπὶ πλέον, διὰ τῆς ἐνεργείας καὶ γενναιοδωρίας τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Θεὸς θέλει ἐπὶ τοσοῦτον θεραπεύσει τὸ ὑπὲρ τοῦ Σατανᾶ εἰσαχθὲν κακόν, ὥστε πάντες οἱ τότε ζῶντες θὰ γνωρίσωσιν ἐπὶ τέλους περὶ τῆς ἀγάπης Του, καὶ θὰ ἔχωσιν εὐκαιρίαν νὰ πιστεύσωσι καὶ σωθῶσιν.

Ἀλλ' ἐνῶ ἡ δοξασία αὕτη παριστᾷ ἅψ' ἐνὸς τὸν Θεὸν ὡς ὄντα πλήρη ἀγάπης καὶ εὐεργετικῶν προθέσεων διὰ τὰ πλάσματά του, ἐπάγεται ἅψ' ἑτέρου ὅτι ὁ Θεὸς στερεῖται τῆς θεούσης ἰκανότητος καὶ προγνωσίας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν φιλανθρωπῶν τούτων σκοπῶν του, ὅτι εἶναι ἐλλειπῆς σοφίας καὶ δυνάμεως. Ἐκ τῆς δοξασίας ταύτης ἐξάγεται ὅτι, ἐνῶ ὁ Θεὸς ἤσχολεῖτο σχεδιάζων καὶ διευθετῶν τὰ πάντα, διὰ τὸ καλὸν τῶν νεωστὶ δημιουργηθέντων τέκνων του, ἐπεισῆλθεν ὁ Σατανᾶς, καὶ δι' ἐνὸς ἐπιθεξίου πλήγματος, ἀνέρεψε πάντα τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε, ὁ Θεός, καὶ ἐξακτῶν ἀκόμῃ πάσας τὰς Ἐαυτοῦ δυνάμεις, ἀνάγκη νὰ δαπανήσῃ ὁὐδέκα χιλιάδας ἐτῶν ὅπως ἀποκαταστήσῃ ἐκ νέου τὴν ὁικαιοσύνην, καὶ τότε μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ, ὥστε τὸ ὑπόλοιπον τῶν ζώντων ἐκ τοῦ γένους ἡμῶν θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκλέγῃ τὸ καλὸν τόσον ἐτόλμως ὅσον καὶ τὸ κακόν. Ἀλλὰ τὰ ἑκατὸ τσσαράκοντα δύο δισεκατομμύρια τῶν παρελθόντων ἐξ ἑκατῶν ἐτῶν, καὶ τόσα ἄλλα τῶν ἐπερχομένων χρόνων, συμφώνως πρὸς τὴν δοξασίαν ταύτην, ἀπωλέσθησαν δι' ὅλης τῆς αἰωνιότητος, εἰς πείσμα τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ Σατανᾶς ἐπενέβη διὰ τῶν ἑαυτοῦ σχεδίων. Τοιουτοτρόπως ὄθεν, ὁ Σατανᾶς θέλει κερδίζει χιλιάδας πρὸς τὰς αἰωνίους βασάνους ἀπέναντι ἐνὸς, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς σώζει διὰ τὴν δόξαν!

Ἡ δοξασία αὕτη ἀνάγκη νὰ ἐξάρη τὰς περὶ σοφίας καὶ δυνάμεως τοῦ Σατανᾶ ἀνθρωπίνους ιδέας, καὶ ἐλατιώσῃ τὴν ἐκτίμησίν των καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ προσόντα ταῦτα ἐν τῷ Θεῷ, περὶ τοῦ Ὁποίου ὁ Ψαλμωδός, ἀπεναντίας, διακηρύττει ὅτι, «Αὐτὸς εἶπε, καὶ ἔγεινε, Αὐτὸς προσέταξε, καὶ ἔσπερεώθη». Ἀλλ' οὐχί· Ὁ Θεὸς οὔτε ἐξεπλάγη οὔτε προῦκατελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐματαιώσεν ὁ Σατανᾶς ἐν οἰωδήποτε μέτρῳ τὰ σχέδια Αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς διατελεῖ καὶ ἀείποτε διετελέσει τέλειος Κύριος τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, θέλει δὲ καταδειχθῇ εἰς τὸ τέλος ὅτι τὰ πάντα συνήρουν πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν Ἐαυτοῦ βουλῶν.

Ἐνῷ δὲ τὰ ὁύγματα τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς δωρεᾶν Χάριτος, ὡς ταῦτα διδάσκονται ὑπὸ τοῦ Καλβινισμοῦ καὶ Ἀρμινιανισμοῦ, οὐδέποτε δύνανται νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς ἄλληλα, πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον, καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν Γραφήν, ἐν τούτοις αἱ δύο αὗται ἔνδοξοι Γραφικαὶ διδασκαλίαι διατελοῦσιν ἐν ἁρμονίᾳ καὶ ὡραιότητι ἐξ ἀπόψεως τοῦ Σχεδίου τῶν αἰώνων θεωρούμεναι.

Βλέποντες, ὅθεν, ὅτι πλεῖστοι ὅσοι ἐκ τῶν μεγάλων καὶ ἐνδόξων χαρακτήρων τοῦ Σχεδίου τοῦ Θεοῦ, περὶ σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, ἀποκρίνεται νὰ ἐκπληρωθῶσιν εἰς τὸ μέλλον, καὶ ὅτι ἡ δευτέρα ἔλευσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ σκοπούμενον πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀπὸ μακροῦ ἐπαγγελθεισῶν καὶ ἀπὸ μακροῦ προσδοκωμένων ἐκείνων εὐλογιῶν, δὲν θὰ ἐπιποθήσωμεν ἡμεῖς μᾶλλον διακαῶς τὸν καιρὸν τῆς δευτέρας Αὐτοῦ ἐλεύσεως, παρ' ὅτι ἀπέβλεπε καὶ ἐπόθει καὶ ὁ ἐλάχιστος πεπληροφορημένος ἐκ τῶν Ἰουδαίων, διὰ τὴν πρώτην Αὐτοῦ ἔλευσιν; Ἀφοῦ δὲ ὁ καιρὸς τοῦ κακοῦ, τῆς ἀδικίας καὶ τοῦ θανάτου μέλλει νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας διὰ τῆς ἐπικρατήσεως ἐξουσίας, τὴν ὁποίαν Αὐτὸς μέλλει τότε νὰ ἐξασκήσῃ, καὶ ὅτι ἡ δικαιοσύνη, ἀλήθεια καὶ εἰρήνη θέλουσιν εἶσθαι παγκόσμιοι, τίς δὲν θέλει χαρῇ νὰ ἴδῃ τὴν ἡμέραν Αὐτοῦ; Καὶ τίς πάσχων τόρα διὰ τὸν Χριστόν, καὶ ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῆς πολυτίμου ὑποσχέσεως ὅτι «ἐὰν συμπάσχωμεν μετ' Αὐτοῦ, θέλομεν καὶ συμβασιλεύσει μετ' Αὐ-

τοῦ», δὲν θέλει ἀνυψώσει τὴν κεφαλὴν του, καὶ χαρῇ ἐπὶ οἰωδῆποτε τεκμηρίω τῆς προσεγγίσεως τῆς ἐλεύσεως τοῦ Διδασκάλου, γνωρίζων ἐκ πούτου ὅτι ἡ ἀπολύτρωσις ἡμῶν πλησιάζει; Βεβαίως πάντες οἱ συμπαθοῦντες πρὸς τὸ ἔργον τῆς εὐλογίας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης Του, θέλουσι χαιρετήσῃ πᾶσαν περὶ τῆς ἐλεύσεώς Του μαρτυρίαν, ὡς τὴν προσέγγισιν τῆς «μεγάλης χαρᾶς, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ».

Προσδοκῶμεν τὴν πρωίαν·
 ὦ, ὑπέρλαμπρος αὐγή!
 Ὅτε τῆς νυκτὸς τὰ σκότη
 Θέλουσι διαλυθῇ.

Προσδοκῶμεν τὴν πρωίαν,
 Ποθητὴν καὶ μακαρίαν
 Τὴν δευτέραν παρουσίαν
 Τοῦ Ἐνδόξου Ἀντρωτοῦ.

Γρηγοροῦντες προσδοκῶμεν
 Ἐωσφόρον ἀγλαόν,
 Τὸ τῆς ἁμαρτίας σκότος
 Νὰ σκορπίσῃ δυνατόν.

Καρτεροῦντες προσδοκῶμεν
 Βασιλέα Νικητὴν,
 Κύριον νεκρῶν καὶ ζώντων,
 Φῶς, Ἀλήθειαν, Ζωήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Η ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΑΝΟΧΗ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΙΣ ΤΟΥΤΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

Διατί ἐπετρέπη τὸ κακόν. — Τὸ δίκαιον καὶ ἄδικον ὡς ἀρχαί. — Τὸ ἠθικὸν δυναίσθημα. — Ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε τὸ κακόν, καὶ θέλει τελικῶς δεσπόσει τοῦτου πρὸς τὸ καλόν. — Ὁ Θεὸς οὐχὶ ὁ πρωτουργὸς τῆς ἁμαρτίας. — Ἡ δοκιμασία τοῦ Ἀδάμ οὐχὶ πλαστή τις τοιαύτη. — Ὁ πειρασμὸς αὐτοῦ θξοδρὸς. — Οὔτε ἡμάρτησεν ἐκουσίως. — Ἡ διὰ τὴν ἁμαρτίαν ποινὴ οὐχὶ ἄδικος οὐδὲ ὑπερβολικῶς αὐστηρά. — Ἡ ἐν τῇ καταδίκῃ τῶν πάντων ἐν τῷ Ἀδάμ ἐπιδειχθεῖσα δοξία, ἀγάπη καὶ δικαιοσύνη. — Ὁ τοῦ Θεοῦ νόμος παγκόσμιος.

Κακόν ἐστὶ τὸ παράγον δυοτυχίαν· ὅ,τι δῆποτε τὸ ὁποῖον εἴτε ἀμέσως εἴτε μακρόθεν προξενεῖ κακοπάθειαν οἰουδήποτε εἶδους. — Ἀγγλ. Λεξικ. Webster. Τὸ ζήτημα τοῦτο διεν, οὐχὶ μόνον ἀνερευνᾷ ὅτι ἀφορᾷ τὰς ἀνθρωπίνους νόσους, λύπας, πόνους, ἀδυναμίας καὶ θάνατον, ἀλλὰ μεταβαίνει καὶ πέραν τούτων πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν αἰτίας, — τῆς ἁμαρτίας — καὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ, ἡ ἀπομάκρυνσις ταύτης εἶναι ἡ μόνη μέθοδος τῆς τελικῆς τῆς νόσου θεραπείας.

Οὐδεμία ἄλλη δυσκολία, ἴσως, παρουσιάζει ἐαυτὴν συχνότερον εἰς τὴν ἐρευνῶσαν διάνοιαν ὅσον τὸ ζήτημα, Διατί ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε τὴν παροῦσαν τοῦ κακοῦ κυριαρχίαν; Διατί ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Σατανᾶν νὰ παρουσιάσῃ τὸν πειρασμὸν εἰς τοὺς προπάτορας ἡμῶν, ἀφοῦ ἐδημιούργησεν αὐτοὺς τελείους καὶ εὐδαίεις; Ἡ, διατί ἐπέτρεψεν ὅπως τὸ ἀπηγορευμένον δένδρον κατέχη θείων μεταξὺ τῶν καλῶν; Εἰς πείσμα πάσης ἀποπειρας ὅπως ἀποφύγῃ τις τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, τὸ ζήτημα θὰ ἐπιβάλλῃ ἐαυτὸ διερωτῶν — Δὲν ἡδύνατο ὁ Θεὸς νὰ προλάβῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην περίπτωσιν τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ δυσκολία προκύπτει ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς ἀποτυχίας

τοῦ ν' ἀντιληφθῇ τις τὸ Θεῖον σχέδιον. Ὁ Θεὸς δύναται τὰ προλάβῃ τὴν εἰσοδὸν τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ τὸ γεγονός ἐστι δὲν τὸ ἐπραξε ὥφειλε νὰ εἶναι ἐπαρκὴς δι' ἡμᾶς ἀποδείξεις ὅτι ἡ παρούσα αὐτοῦ ἀνοχὴ σκοπεῖται ἵνα τελικῶς ἐπεξεργασθῇ μεγαλῆτερόν τι καλόν. Ὅποτε τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ ὁραθῶσιν ἐν τῇ τελειότητι των, θέλουσιν ἀποδείξει τὴν σοφίαν τῆς ἐπιδιωχθείσης πορείας. Ἐρωτῶσι τινές, δὲν ἡδύνατο ὁ Θεός, παρὰ τῷ Ὅποιῳ τὰ πάντα εἶναι δυνατά, νὰ ἐπέμβῃ ἐγκαίρως ὅπως παρεμποδίσῃ τὴν πλήρη ἐπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Διαβόλου; Ἀναμφιβόλως ἡδύνατο· ἀλλὰ τοιαυτὴ ἐπέμβασις ἤθελε παρεμποδίσει τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἰδίων Αὐτοῦ βουλῶν. Ἡ βουλὴ Αὐτοῦ ἦν ὅπως ἐκδηλώσῃ τὴν τελειότητα, μεγαλειότητα καὶ δικαίαν αὐθεντίαν τοῦ ἰδίου Αὐτοῦ νόμου, καὶ ἀποδείξῃ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις τὰς κακὰς συνεπείας, τὰς ἐκ τῆς παραβάσεως αὐτοῦ ἀπορρεούσας. Ἐκτὸς τούτου, ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν ἰδιότητι πράγματά τινα εἶναι ἀδύνατα καὶ παρ' Αὐτοῦ τῷ Θεῷ ἀκόμη, ὡς ἡ Γραφὴ λέγει· «ἀδύνατον πρὸς αὐτὸν Θεόν» (Ἐβρ. στ'. 18). «Ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται (Β'. Τιμοθ. β' 13). Δὲν δύναται νὰ ἀδικοπραγήσῃ, καὶ συνεπῶς δὲν ἡδύνατο νὰ ἐκλέξῃ ὅ,τιδήποτε ἄλλο εἰμὴ τὸ σοφώτατον καὶ ἀριστον τῶν σχεδίων ὅπως εἰσαγάγῃ τὰ Ἐαυτοῦ πλάσματα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ ἀμβλυνοπούσα ἡμετέρα δρασις ἦτο δυνατόν ν' ἀποτύχῃ ἐπὶ τινι καιρὸν ὅπως διακρίνῃ τὰς κεκρυμμένας πηγὰς τῆς ἀπείρου Του σοφίας.

Αἱ Γραφαὶ διακηρύττουσιν ὅτι τὰ πάντα ἐκτίσθησαν διὰ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου (Ἀποκλ. δ'. 11),— ἀναμφιβόλως, διὰ τὴν εὐδοκίαν τῆς διανομῆς τῶν εὐλογιῶν Του, καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἰδιοτήτων τῆς ἐνδόξου ὑπάρξεώς Του. Καίτοι δὲ ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν φιλανθρώπων Αὐτοῦ σκοπῶν, ἐπιτρέπει εἰς τὸ κακὸν καὶ τοὺς κακοποιοὺς νὰ παίζωσι πρὸς καιρὸν ἐνεργόν τι μέρος, ἐν τούτοις, τοῦτο γίνεται οὐχὶ χάριν αὐτοῦ τοῦ κακοῦ, οὐδὲ διότι συμμαχεῖ μετὰ τῆς ἁμαρτίας, διότι διακηρύττει ὅτι «Δὲν εἶναι Θεὸς θέλων τὴν ἀσέβειαν» (Ψαλμ. ἐ. 4). Μ' ὅλον ὅτι δὲ ἀντιτάσσεται ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν κατὰ τοῦ κακοῦ, ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει (τ. ἔ., δὲν ἐμποδίζει) αὐτὸ ἐπὶ τινι χρόνον, καθότι ἡ σοφία Αὐτοῦ διαβλέπει τρόπον, δι'

οὐ τοῦτο θέλει ἀποβῆ διαρκὲς καὶ πολέτιμον μάθημα εἰς τὰ πλάσματά Του.

Τυγχάνει αὐταπόδεικτος ἀλήθεια διὰ πᾶσαν ὁρθὴν καὶ δικαίαν ἀρχὴν ὑπάρχει ἀντίστοιχός τις ἄδικος καὶ σφαλερὰ τοιαύτη. Ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ἀλήθεια καὶ ψεῦδος, ἀγάπη καὶ μῖσος, δικαιοσύνη καὶ ἀδικία. Διακρίνομεν δὲ τὰς ἀντιθέτους ταύτας ἀρχὰς ὡς **δικαίας** καὶ **ἀδίκους** ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Τὴν ἀρχήν, τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα, — ὅποτε αὕτη διατελεῖ ἐν ἐνεργείᾳ, — τυγχάνει εὐεργετικὸν καὶ παραγωγὸν τελικῆς τάξεως, ἁρμο- νίας καὶ εὐτυχίας, ἀποκαλοῦμεν ὁρθὴν, ἢ **δικαίαν ἀρχήν**. Τὴν ἀντίθετον δὲ ἀρχήν, ἣτις ἀποβαίνει παραγωγὸς ἀσυμφωνίας, δυστυχίας καὶ καταστροφῆς, ἀποκαλοῦμεν **ἄδικον ἀρχήν**. Τὰ ἐν τῇ πράξει ἢ τῇ ἐφαρμογῇ ἀποτελέσματα τῶν ἀρχῶν τούτων ἐνομάζομεν **ἀγαθὸν** καὶ **κακόν**, τὸ δὲ νοη- μόν ὄν, τὸ δυνάμενον νὰ διακρίνῃ τὴν ὁρθὴν ἀπὸ τῆς ἐσφαλ- μένης ἀρχῆς, καὶ διακυβερνᾷται ἐκουσίως ὑπὸ τῆς μιᾶς τούτων ἢ τῆς ἄλλης, ἐνομάζομεν ἐνάρετον ἢ ἀμαρτωλὸν ἄνθρωπον.

Ἡ δύναμις τοῦ διακρίνειν μεταξὺ ὁρθῶν καὶ ἐσφαλμένων ἀρχῶν καλεῖται **ἠθικὸν συναισθημα**, ἢ **συνείδησις**. Τὸ ἠθικὸν δὲ τοῦτο συναισθημα, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον, εἶναι ἐκεῖνο διὰ τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ κρί- νωμεν περὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀναγνωρίσωμεν Αὐτὸν ὡς Ἀγα- θόν καὶ εἰς τὸ ἠθικὸν τοῦτο συναισθημα ἀποτείνεται πάν- τοτε ὁ Θεὸς ἵνα ἀποδείξῃ τὴν δικαιοσύνην Αὐτοῦ· διὰ τοῦ ἰδίου δὲ ἠθικοῦ συναισθήματος ἡδύνατο ὁ Ἀδὰμ νὰ δια- κρίνῃ τὴν ἀμαρτίαν ἢ τὴν ἀνομίαν ὡς **κακόν**, πρὶν ἢ ἀκό- μη γνωρίσῃ πάσας τὰς κακὰς αὐτῆς συνεπείας. Αἱ κατώτεραι τάξεις τῶν πλασμάτων τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι πεπρωτισμέναι διὰ τοῦ ἠθικοῦ αὐτοῦ συναισθήματος. Ὁ κύων κέκτηται νοημο- σύνην τινά, ἀλλ' οὐχὶ μέχρι τοῦ βαθμοῦ τούτου, καίτοι δύ- νηται νὰ μάθῃ διὰ πράξεις τινὲς ἐπιφέρουσι τὴν ἐπιδοκιμα- σίαν ἢ ἀμειβὴν τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἄλλαι τὴν ἀποδοκιμα- σίαν του. Δύναται νὰ κλέψῃ ἢ ν' ἀφαιρέσῃ ζωὴν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἀποκληθῇ ἀμαρτωλός· ἢ ἐνδέχεται νὰ προστα- τεύσῃ ζωὴν καὶ περιουσίαν, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐνομασθῇ ἐνάρετος

—διότι δὲν ἔχει γνῶσιν τῆς ἡθικῆς ποιότητος τῶν πράξεών του.

Ὁ Θεὸς ἠδύνατο ν' ἀποστερήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα τῆς ἱκανότητος τοῦ διακρίνειν μεταξὺ δικαίου καὶ ἀδίκου, ἢ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἱκανὴν μόνον νὰ διακρίνῃ καὶ πράττῃ τὸ δρθόν. Ἀλλ' ἂν εἶχε ποιήσει τὸν ἄνθρωπον τοιοῦτον, ἤθελεν ἀπλῶς κατασκευάσει ζῶσάν τινα μηχανήν, καὶ οὐχὶ βεβαίως νοητὴν εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ του. Ἡ, θὰ ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον τέλειον καὶ αὐτεξούσιον, ὥς καὶ τὸν ἐπλασε, καὶ περιφρουρήσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν πειρασμῶν τοῦ Σατανᾶ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, ἡ πείρα τοῦ ἀνθρώπου, περιοριζομένη εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ μόνον, ἤθελε διηνεκῶς ὑπόκεισθαι εἰς ὑποβολὰς τοῦ κακοῦ ἔξωθεν, ἢ εἰς φιλοδόξους τοιαύτας ἔσωθεν, αἵτινες ἤθελον καταστήσει τὸ αἰώνιον μέλλον ἀβέβαιον, καὶ ἡ ἔκρηξις ἢ ἐκδήλωσις τῆς ἀπειθείας καὶ διαφωρίας ἤθελεν εἶσθαι πάντοτε ἐνδεχομένη. Ἐκτὸς τούτου, τὸ ἀγαθὸν οὐδέποτε ἤθελε τόσον ἰσχυρῶς ἐκτιμηθῇ εἰμὴ διὰ τῆς πρὸς τὸ κακὸν ἀντιπαραβολῆς ἢ συγκρίσεως. Ὁ Θεὸς πρῶτον συνεσχέτισε τὰ πλάσματά του μὲ τὸ ἀγαθόν, περιστοιχίσας αὐτοὺς δι' αὐτοῦ ἐν Ἑδέμ· μετὰ δὲ ταῦτα, ὥς πεινὴν διὰ τὴν παρακοήν, παρέσχεν εἰς αὐτοὺς πικρὰν τοῦ κακοῦ γνῶσιν. Δεδιωγμένους ἐκ τῆς Ἑδέμ, καὶ ἰστερημένους τῆς μετ' Αὐτοῦ ἐπικοινωνίας, ὁ Θεὸς ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ δοκιμάσωσιν ἀσθενείας, πόνους καὶ θάνατον, ἵνα γνωρίζωσιν οὕτω πάντοτε τὸ κακόν, τὸ ἀσύμφορον τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὸ καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸν ταύτης.

Διὰ συμπαραβολῆς τῶν ἀποτελεσμάτων κατέληξαν οὗτοι εἰς τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν προσήκονσαν κρίσιν περὶ ἀμφοτέρων. «Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός, Ἴδού, ἔγεινεν ὁ Ἀδὰμ ὥς εἰς ἐξ ἡμῶν, εἰς τὸ γινώσκειν τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν» (Γενεσ. γ'. 22). Εἰς τοῦτο μετέχουσι καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, σὺν τῇ διαφορᾷ, ὅτι οὗτοι λαμβάνουσι πρῶτον τὴν γνῶσιν τοῦ κακοῦ, καὶ δὲν δύνανται νὰ κατανοήσωσι τί ἐστὶν ἀγαθόν, μέχρις οὗ δοκιμάσωσι τοῦτο κατὰ τὴν Χιλιετηρίδα, ὥς ἀποτέλεσμα τῆς ἀπολυτρώσεώς των παρ' Ἐκείνου, ὅστις θέλει εἶσθαι τότε ὁ Κριτὴς καὶ Βασιλεὺς αὐτῶν.

Τὸ ἡθικὸν συναίσθημα, ἥ ἡ περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου κρίσις, καὶ ἡ πρὸς χρησιμοποίησιν ταύτης ἐλευθερία, τὴν ὁποίαν ὁ Ἀδὰμ ἐκέκτιστο, ἦσαν σπουδαῖα γνωρίσματα τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ὁμοιότητός του. Ὁ περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου νόμος ἦτο ἐγγεγραμμένος εἰς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ σύστασιν. Ὁ νόμος οὗτος ἀπετέλει μέρος τῆς φύσεώς του, ὥς ἀκριβῶς ἀποτελεῖ μέρος τῆς θείας φύσεως. Μὴ λησμονῶμεν πλὴν ὅτι, ἡ εἰκὼν αὕτη τῆς ὁμοιότητος τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀρχικῶς ἐνεχαράχθη ὁ νόμος, ἀπώλεσε πολὺ ἐκ τῆς ἀρχικῆς καὶ καθαρᾶς αὐτῆς ὑποτυπώσεως, ἐξ αἰτίας τῆς ἀπαλειφούσης καὶ ἐξευτελιζούσης ἢ ἐκφυλιζούσης ἐπιρροῆς τῆς ἁμαρτίας. Ἐπομένως, αὕτη δὲν ὑφίσταται πλέον σήμερον ὁποῖα ὑπῆρχεν ἐν τῷ πρώτῳ ἀνθρώπῳ. Ἡ ἱκανότης εἰς τὸ ἀγαθὸν συνεπάγεται ἐπίσης ἱκανότητα εἰς τὸ μισεῖν· δυνάμεθα ὁδὲν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ Δημιουργὸς δὲν θὰ ἐποίει τὸν ἄνθρωπον καθ' ὁμοίωσιν Αὐτοῦ, μὲ δύναμιν νὰ ἀγαπᾷ καὶ πράττει τὸ ἀγαθόν, ἄνευ τῆς ἀντιστοίχου ἱκανότητος νὰ μισῇ καὶ πράττῃ τὸ κακόν. Ἡ ἐλευθερία τῆς ἐκλογῆς, ἡ ὀρίζομένη ἐλευθερία ἡθικὴ ἐνέργεια, ἡ ἐλευθερία θέλησις, εἶνε μέρος τῶν ἀρχικῶν αὐτοῦ προτερημάτων· αὕτη δὲ, μεθ' ὅλων τῶν λοιπῶν διανοητικῶν καὶ ἡθικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, καθίστα αὐτὸν εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ του. Σήμερον δέ, μετὰ ἐξ χιλιάδων ἔτων κατὰπτωσιν, ἔχει ἐξαλειφθῇ ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας τόσον ἐκ τῆς ἀρχικῆς ἐκείνης ὁμοιότητος, ὥστε δὲν ἤμεθα πλέον ἐλεύθεροι, διότι διατελοῦμεν δεδесμενμένοι, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τῶν αὐτῆς ἐπακολούθων, ὥστε ἡ ἁμαρτία τυγχάνει σήμερον μᾶλλον εὐκόλος, καὶ συνεπῶς μᾶλλον εὐχάριστος εἰς τὸ πεπτωκὸς γένος, παρ' ὅσον ἡ δικαιοσύνη.

Ὅτι ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ παράσχῃ τῷ Ἀδὰμ τοιαύτην ζωὴν ἐντύπωσιν τῶν πολλῶν κακῶν ἐποτελεσμάτων τῆς ἁμαρτίας, ἥτις ἠθέλεν οὕτως ἀποστρέψῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ν' ἁμαρτήσῃ, τοῦτο δὲν δυνάμεθα ν' ἀμφισβητήσωμεν· ἀλλ' ὁ Θεὸς προεῖδεν ὅτι πραγματικὴ πείρα τοῦ κακοῦ ἠθέλεν εἶσθαι τὸ θεικώτερον καὶ μᾶλλον διαρκὲς μάθημα ὅπως ἐξυπηρετήσῃ τὸν ἄνθρωπον αἰωνίως· διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ὁ Θεὸς δὲν

ἐκώλυσε ἀλλ' ἐπέτριψεν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ κάμῃ τὴν ἐκλογὴν του, καὶ αἰσθανθῇ ἀκολοίθως τὰς συνεπείας τοῦ κακοῦ. Ἐὰν οὐδέποτε ἐπιτρέπετο εὐκαιρία πρὸς ἁμαρτίαν, ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιδρᾷ κατὰ τῆς ἁμαρτίας, συνεπῶς δὲ οὐδεμία ἀρετὴ ἢ ἀξία ἤθελεν ἀναγνωρίζεσθαι εἰς τὴν ἀγαθοπραγίαν αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνούντας Αὐτόν, ὡς προσκυνούντας Αἰτόν ἐν πνεύματι καὶ ἐν ἀληθείᾳ. Ἐπιθυμεῖ νοήμονα καὶ πρόθυμον ὑποταγὴν μᾶλλον, ἢ ἀμαθῆ καὶ μηχανικὴν λατρείαν. Εἶχεν ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ ἀψύχους μηχανικὰς δυνάμεις ἐκτελούσας τὸ θέλημα Αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ σκοπὸς Αὐτοῦ ἦν νὰ ποιήσῃ εὐγενέστερόν τι, νοήμον πλάσμα, καθ' ὁμοίωσιν Αὐτοῦ, Κύριον τῆς γῆς, οὕτινος ἡ ὑποταγὴ καὶ δικαιοσύνη ἤθελον βασιλεῦσθαι ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Αἱ τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου ἀρχαί, ὡς ἀρχαί, ὑφίσταντο ἀνέκαθεν, καὶ ἀνάγκη νὰ ὑφίστανται πάντοτε πάντα δὲ τὰ τέλεια, τὰ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ νοητικὰ δημιουργήματα, δεόν νὰ ὦσιν ἐλεύθερα νὰ ἐκλέξωσιν οἵανδήποτε ἐξ αὐτῶν, καίτοι ἡ τοῦ δικαίου ἀρχὴ καὶ μόνη θέλει ἀείποτε ἐξακολουθεῖ παραμένουσα ἐν ἰσχύει. Αἱ Γραφαὶ διδάσκουσιν ἡμᾶς ὅτι, καίτοι ἡ δρᾶσις τῆς ἀρχῆς τοῦ κακοῦ ἐπετράπη ἀπὸ πολλοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ, αὕτη θέλει παύσει αἰωνίως ἀπὸ τοῦ νὰ διατελῇ δρῶσα, καὶ ὅτι, πάντες ὅσοι ἀξακολουθοῦσιν ὑποτασσόμενοι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, θέλουσιν αἰωνίως παύσει ὑπάρχοντες (Α'. Κορινθ. ιε'. 25, 26 Ἑβρ. β'. 14). μόνον δὲ ἡ ἀγαθοπραγία καὶ οἱ ἀγαθοπραγοῦντες θέλουσιν παραμένει αἰωνίως.

Τὸ ζήτημα ἐν τούτοις παρεμπίπτει καὶ ὑπὸ τιναν ἄλλην μορφήν: Δὲν ἠδύνατο ὁ ἄνθρωπος νὰ γνωρίσῃ τὸ κακὸν κατὰ τινα ἄλλον τρόπον, εἰμὴ διὰ πείρας καὶ μόνον; Ὑπάρχουσι τέσσαρες τρόποι τοῦ νὰ γνωρίσῃ τις τὰ πράγματα· τοῦτέστιν, διὰ τῆς ἐμφύτου ἀντιλήψεως, διὰ τῆς παρατηρήσεως, διὰ τῆς πείρας καὶ διὰ τῆς πληροφορίας, λαμβανομένης ἐκ πηγῶν ὡς θειτικῶς φιλαλήθων ἀναγνωριζομένων. Γνώσις ἐξ ἐμφύτου ἀντιλήψεως ἔθελεν εἶσθαι ἄμεσος κατανόησις ἀνευ τῆς ἐνεργείας τοῦ λογικοῦ, ἢ τῆς ἀνάγκης ἀποδείξεων. Τοι-

αὕτη γνῶσις ἀνήκει μόνον εἰς τὸν Θεόν, τὴν αἰωνίαν πηγὴν πάσης σοφίας καὶ ἀληθείας, Ὅστις, ἀναγκαίως, καὶ κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν τῶν πραγμάτων, εἶναι ὑπέρτερος ὅλων τῶν πλασμάτων του.. Ἐπομένως ἡ γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου περὶ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ δὲν ἡδύνατο νὰ προσγείνη εἰς αὐτὸν ἐξ ἐμφύτου ἀντιλήψεως. Ἡ γνῶσις τοῦ κακοῦ θὰ ἡδύνατο νὰ προσγείνη εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς παρατηρήσεως, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀνάγκη νὰ λάβῃ χώραν ἐκθεσίς τις τοῦ κακοῦ, καὶ τῶν αὐτοῦ ἀποτελεσμάτων διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅπως οὗτος ἔχῃ ἵνα παρατηρήσῃ. Τοῦτο ἤθελεν συνεπαγάγει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ κακοῦ ἀλλαχοῦ πον, μεταξὺ ἄλλων τινῶν ὑπάρξεων, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διατὶ ὄχι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐπίσης, ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς καὶ μεταξὺ ἄλλων ἀλλαχοῦ;

Διατὶ δὲν ὤφειλε νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος τὸ παράδειγμα, καὶ λάβῃ τὴν γνῶσιν του δι' ἐμπράκτιον πείρας; Οὕτω δὲ καὶ γίνεται ὁ ἄνθρωπος ἀποκτῇ πρακτικὴν πείραν, καὶ ἐνταντῷ χρησιμεύει ὡς παράδειγμα εἰς ἄλλους ἐπίσης, γενόμενος «θέατρον τοῖς ἀγγέλοις».

Ὁ Ἀδὰμ εἶχεν ἤδη γνῶσιν διὰ πληροφορίας, ἀλλ' αὕτη ἦτο ἀνεπαρκὴς ὥστε νὰ συγκρατήσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ δοκιμάσῃ τὸ πείραμα. Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἐγνώριζον τὸν Θεὸν ὡς Δημιουργόν των, καὶ ἐπομένως ὡς τὸν ἔχοντα δικαίωμα νὰ διακυβεργᾷ καὶ διευθύνῃ αὐτούς. Ὁ Θεὸς δὲ εἶχεν εἶπει περὶ τοῦ ἀπηγορευμένου δένδρου, «Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα, φάγητε ἐξ αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε». Εἶχον, λοιπόν, θεωρητικὴν τινὰ γνῶσιν τοῦ κακοῦ, καίτοι οὐδέποτε εἶχον παρατηρήσει ἢ λάβει πείραν τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ. Κατὰ συνέπειαν, οὗτοι δὲν ἐξετίμησαν τὴν πλήρη ἀγάπης κυριαρχίαν τοῦ Δημιουργοῦ των, καὶ τὸν εὐεργετικὸν Αὐτοῦ νόμον, οὐδὲ τοὺς κινδύνους, ἀφ' ὧν Αὐτὸς ἰσκόπει νὰ προστατεύσῃ αὐτούς. Ὑπεχώρησαν ἐπομένως εἰς τὸν πειρασμόν, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς παυσόφως ἐπέτρεψε, καὶ τὴν τελικὴν χρησιμότητα τοῦ ὁποῖου ἡ σοφία Αὐτοῦ εἶχεν ἐξιχνιάσει.

Ὀλίγοι ἀντιλαμβάνονται καὶ ἐκτιμῶσι τὴν δριμύτητα τοῦ πειρασμοῦ, ὑπὸ τὴν ὁποίαν οἱ πρῶτοι ἡμῶν προπάτορες ὑπέ-

πесαν, οὐδὲ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ ἀκόμῃ, ἐπιβαλόντος τόσον αὐστηρὰν ποινὴν δι' ὅ,τι εἰς πολλοὺς φαίνεται τόσον ἑλαφρὸν παράπτωμα. Μικρά τις σκέψις ὁμῶς θέλει διασαφίσει τὰ πάντα. Αἱ Γραφαὶ ἀφηγοῦνται τὴν ἀπλουσιτάτην ἱστορίαν τοῦ πῶς ἡ γυνή, ὡς ἀσθενεστέρα, ἠπατήθη, καὶ ἐγένετο οὕτω παραβάτις. Ἡ πείρα αὐτῆς, καὶ ἡ μετὰ τοῦ Θεοῦ συσχέτισις, ἦσαν μᾶλλον πεπερασμέναι, ἢ ἡ τοῦ Ἀδάμ, διότι οὗτος ἐδημιουργήθη πρῶτος, καὶ ὁ Θεὸς εἶχεν ἀνακοινῶσαι εἰς αὐτὸν ἀπ' εὐθείας πρὸ τῆς δημιουργίας τῆς Εὔας τὴν γνῶσιν τῆς ποινῆς τῆς ἁμαρτίας, ἐνῶ ἡ Εὐα πιθανῶς ἔλαβε τὴν πληροφορίαν τῆς παρὰ τοῦ Ἀδάμ. Ὅποταν ἐκοινωνήσεν ἐκ τοῦ καρποῦ, ἐμπιστευθεῖσα εἰς τὴν ἀπατηλὴν ψευδοπαράστασιν τοῦ Σατανᾶ, προδῆλως, δὲν κατενόησε τὴν ἔκτασιν τῆς παραβάσεως, καίτοι, πιθανῶς, θὰ εἶχε τὴν κακὴν προαίσθησιν καὶ τὴν ἀμυδρὰν ἀντίληψιν ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐγένετο δὲν ἐγένετο καλῶς. Ἀλλὰ, καίτοι ἀπατηθεῖσα, Ὁ Παῦλος λέγει ὅτι ἐγένετο παραβάτις, — ἂν καὶ οὐχὶ τόσον ἐπίμεμπτος ὡς ἂν εἶχεν ἁμαρτήσῃ ἐναντὶον μεγαλητέρου φωτός.

Ἀλλ' ἀνομοίως πρὸς τὴν Εὔαν, ὁ Ἀδάμ, ὡς μανθάνομεν ἐκ τοῦ (Α. Τιμθ. β'. 14), δὲν ἠπατήθη· ἐντεῦθεν ἐπεται ὅτι οὗτος παρέβη τὴν ἐντολὴν ἐν πληρεστέῳ ἀντλήψει καὶ κατανοήσει τῆς ἁμαρτίας, καὶ μὲ τὴν ποινὴν ταύτην ὑπ' ὅψιν ἡμάρτησε, γνωρίζων θετικῶς ὅτι ἤθελεν ἀποθάνει. Δυνάμεθα ὁδὸν εὐχερῶς νὰ ἴδωμεν ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ πειρασμός, ὅστις ἐξώθησεν αὐτὸν τόσον ἀπροσέκτως νὰ ἐπιφέρῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν προαγγελθεῖσαν ποινὴν. Ἐχοντες ὑπ' ὅψιν ὅτι οὗτοι ἦσαν τέλεια ὄντα κατὰ τε τὴν νοητικὴν καὶ ἠθικὴν ὁμοίωσιν τοῦ Ποιητοῦ των, τὸ θεοειδὲς στοιχεῖον τῆς ἀγάπης ἐξεδηλοῦτο μετὰ ἀξιοσημειώτου ἐξοχότητος ὑπὸ τοῦ τελείου ἀνδρός πρὸς τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ σύντροφον, τὴν τελείαν γυναῖκα. Κατανοῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ φοβούμενος τὸν θάνατον τῆς Εὔας, καὶ ἐντεῦθεν τὴν ἀπώλειαν ἣτις ἤθελε προσγείνει εἰς αὐτόν, (καὶ τοιαύτην ἄνευ ἐλπίδος ἐπανορθώσεως, διότι οὐδεμία τοιαύτη ἐλπίς εἶχε δοθῇ), ὁ Ἀδάμ, ἐν ἀπελπισίᾳ, συνιέπερανεν ἀπερισκέπτως ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ζῇ ἄνευ ταύτης. Κρίνων δὲ τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν δυστυχῇ, καὶ ἀναξίαν ἄνευ τῆς συντροφίας τῆς,

οὗτος συμμετέσχεν εἰς τὴν προᾶξιν τῆς παρακοῆς αὐτῆς, ὅπως συμμέτασχι, ἐπίσης καὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, τὴν ὁποίαν πιθανὸν ὑπέθεσεν ὡς βαρύνουσαν αὐτήν. Ἀμφότεροι δ' οὕτως «ἐν παραβάσει γεγόνασιν», ὡς ὁ Ἀπόστολος δεικνύει (Ρωμ. ε'. 14, Α'. Τιμοθ. β'. 14). Ἀλλ' ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὕα ἦσαν εἰς καὶ οὐχὶ «δύο» ἐπομένως ἡ Εὕα συμμε-έσχε τῆς καταδίκης, τὴν ὁποίαν ἡ διαγωγή της συνετέλεσε νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ τοῦ Ἀδάμ— Ρωμ. ε'. 12, 17 - 19.

Ὁ Θεὸς οὐχὶ μόνον προεῖδεν ὅτι πυραχωρήσας τῷ ἀνθρώπῳ ἑλευθερίαν ἐκλογῆς, οὗτος ἤθελεν—ἐξ ἑλλείψεως πλη-
ρους κατανοήσεως τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν αὐτῆς ἀποτελεσμά-
των—ἀποδεχθῇ ταύτην, ἀλλ' ἐπίσης εἶδεν ὅτι ἅπαξ λαβὼν οὗ-
τος τὴν γνωριμίαν αὐτῆς, ἤθελεν ἐπὶ μᾶλλον «προτιμήσει
ταύτην, καθότι ἡ γνωριμία αὕτη ἤθελεν ἐπὶ τοσοῦτον παρα-
βλάψει τὴν ἡθικὴν αὐτοῦ φύσιν, ὥστε τὸ κακὸν ἤθελε βαθ-
μηδὸν ἀποβῇ μᾶλλον εὐχάριστον καὶ μᾶλλον ἐπιθυμητὸν εἰς
αὐτὸν ἢ τὸ ἀγαθόν. Πρὸς τοῦτοις, ὁ Θεὸς προέβλεπε τὴν ἄ-
νοχὴν τοῦ κακοῦ, διότι προμηθεύσας τὸ διὰ τὴν ἀπαλ-
λαγὴν ἀπὸ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς φάρμακον, διείδεν ὅτι τὸ
ἀποτέλεσμα ἤθελεν εἶσθαι νὰ ὁδηγηθῇ οὗτος διὰ πείρας, εἰς
πλήρη ἐκτίμησιν τῆς «καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλότητος τῆς
ἁμαρτίας», καὶ τῆς ἀπαραμίλλου λαμπρότητος τῆς ἀρετῆς ἐκ
συγκρίσεως πρὸς ταύτην— διδάσκων αὐτὸν οὕτως ἵνα ἐπὶ
μᾶλλον ἀγαπᾷ καὶ τιμᾷ τὸν Δημιουργόν του, Ὅστις εἶναι ἡ
πηγὴ πάσης ἀγαθότητος, καὶ ἀποφεύγει διαπαντός ὅτι ἐπέ-
φερεν εἰς αὐτὸν τοσαύτην δυστυχίαν καὶ ἀθλιότητα.

Οὕτω, τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι μεγαλητέρα
ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν, μεγαλῆτερον μῖσος κατὰ παντός ὅ,τι
ἀντίκειται πρὸς τὸ θέλημα Αὐτοῦ, καὶ συνεπῶς, ἡ μόνιμος
ἐδραλώσις εἰς τὴν αἰωνίαν δικαιοσύνην ὄλων ἐκείνων ὅσοι θέ-
λουσιν ἐπωφεληθῇ ἐκ τῶν μαθημάτων, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς δι-
δάσκει ἤδη διὰ τῆς ἀνοχῆς καὶ ἑλευθερίας τῆς ἁμαρτίας καὶ
τῶν συναφῶν αὐτῇ κακῶν. Εὐρεῖα, ἐν τούτοις, διάκρισις δέον
νὰ σημειωθῇ μεταξὺ τοῦ ἀδιαφιλονεικῆτου γεγονότος ὅτι ὁ
Θεὸς ἐπέτρεπεν, ἡνέχθη, τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τῆς σοβαρᾶς
πλάνης τινῶν, οἵτινες κατηγοροῦσι τοῦ Θεοῦ ὡς ὅτις τοῦ

πρωτοουργοῦ καὶ ὑποκινητοῦ τῆς ἁμαρτίας. Ἡ δευτέρα αὕτη δοξασία τυγχάνει ἀμφότερον βλάσφημος καὶ ἐναντία πρὸς τὰ ἐν ταῖς Γραφαῖς ἐκτιθέμενα γεγονότα. Οἱ εἰς τὴν τοιαύτην πλάνην περιπίπτοντες εἶναι συνήθως οἱ ἀποπειρώμενοι νὰ ἐξεύρωσιν ἄλλο τι σχέδιον σωτηρίας ἢ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐπρομήθευσε διὰ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἡμετέρου ἀντιλύτρου. Ἐὰν οὗτοι ἐπιτύχωσι νὰ πείσωσιν ἑαυτοὺς καὶ ἄλλους ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἱπαίτιος διὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν, ἀσέβειαν καὶ ἐγκλημα *, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀθῶον ἐργαλεῖον εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐξηναγκάσθη νὰ ἁμαρτήσῃ, προελείανον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὴν ὁδὸν διὰ τὴν θεω-

* Δύο τινὰ Γραφικὰ χωρία (Ἑσα. με'. 7 καὶ Ἀμώς γ. 6) προβάλλονται ὡς ὑποστηρίζοντα τὴν θεωρίαν ταύτην, ἀλλὰ διὰ τῆς παρερμηνείας τῆς λέξεως κακὸν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς χωρίοις αὐτοῖς. Ἡ ἁμαρτία εἶναι πάντοτε κακόν, ἀλλὰ κακόν τι δὲν εἶναι πάντοτε καὶ ἁμαρτία. Σεισμός τις ἢ πυρκαϊά, πλήμμυρα ἢ ἐπιδημία, ἥθελεν εἶσθαι συμφορά, κακόν. Ἀλλ' οὐδὲν ἐκ τούτων θὰ ἦτο ἁμαρτία. Ἡ λέξις κακὸν, ἡ ἐν τοῖς περατεθεῖσι χωρίοις ἀπαντῶσα, σημαίνει ἀπλῶς συμφοράν. Ἡ αὐτὴ Ἑβραϊκὴ λέξις μεταφράζεται θ λ ί ψ ις εἰς Ψαλμ. λδ'. 19 ρζ'. 39 Ἱερμ. μη'. 16. Ζαχαρ. α'. 15. Μεταφράζεται ἐπίσης σ υ μ φ ο ρ ά, θ λ ί ψ ις, κακόν, εἰς τὰ χωρία Ψαλμ. κζ'. 5. μα'. 1. πη'. 3. ρζ'. 26. Ἱερμ. να'. 2. Θρηνοὶ α'. 21. ὡσαύτως μεταφράζεται δ υ σ τ υ χ ί α, σ υ μ φ ο ρ ά. Α. Σαμ. ι'. 19 Ψαλμ. ι'. 6: κδ'. 13 ρμα'. 5 Ἑκκλ. ζ'. 14, Νεμ. β'. 17. Καὶ ἡ ἰδίᾳ λέξις εἰς διάφορα ἄλλα μέρη μεταλλάσσεται ὡς β λ ά β η, π ό ν ος, λ ύ π η, κλπ..

Ἐν τοῖς ἑδαφ. Ἑσα. με'. 7. Ἀμώς γ'. 6. ὁ Κύριος ἀπέβλεπε νὰ ὑπενθυμίσει τῷ Ἰσραὴλ περὶ τῆς μετ' αὐτῶν, ὡς ἔθνους, γενομένης διαθήκης—ὅτι ἐὰν οὗτοι ἤθελον ὑπακούσει τοὺς νόμους Του, ἥθελεν εὐλογῆσαι καὶ πρὸςτατεύσει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐν ῥέγει συμφορῶν. Ἀλλ' ὅτι, ἐὰν ἤθελον ἐγκαταλείπει αὐτόν, ἥθελεν ἐπιφέρει ἐπ' αὐτῶν συμφοράς (κακὰ) ὡς παιδείαν.—ἴδε Δευτερ. κη'. 1-14, 15-32 Δευτ. κατ'. 14-16, Ἰησοῦς Ναυη κγ'. 6-11, 12-16.

Ἐν τούτοις, ὁπότεν συμφοραὶ ἐπῆρχοντο ἐπ' αὐτῶν, οὗτοι ἐκλινον νὰ θεωρῶσιν αὐτὰς ὡς τυχαῖα συμβεβηκότα μᾶλλον, καὶ οὐχὶ ὡς παιδείας. Συνεπῶς ὁ Κύριος ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς λόγον διὰ τῶν προφητῶν, ὑπενθυμίζων αὐτοῖς τὴν διαθήκην των, καὶ λέγων αὐτοῖς ὅτι αἱ συμφοραὶ αὐτῶν προήρχοντο ἐξ Αὐτοῦ, καὶ διὰ θελήματος Αὐτοῦ πρὸς διόρθωσίν των. Εἶναι ἐπομένως παράλογον τὸ λαμβάνειν τὰ χωρία ταῦτα εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ αἴτιος τῆς ἁμαρτίας, καθ' ὅσον οὐδόλως αὐτὰ ἀναφέρονται εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

ρίαν δι' οὐδεμίαν θυσίαν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, οὔτε ἔλεος ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ, ἐχρειάζετο, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ. Τοιοῦτοιτρόπως καταθέτουσιν ἐπίσης βάσιν δι' ἄλλην τινὰ ἔργον τῆς ψευδοῦς αὐτῶν θεωρίας, τοῦτέστιν, τὴν θεωρίαν τῶν πρεσβευόντων τὴν παγκόσμιον σωτηρίαν (Universalism), ἀξιοῦντες δι, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐπέφερεν ὅλην τὴν ἁμαρτίαν, ἀσέβειαν καὶ ἐγκληματικότητα ἐφ' ὅλων, Αὐτὸς θὰ ἐπιφέρει ἐπίσης τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Συμπεραίνοντες οὕτως ἐντεῦθεν δι' ὁ Θεὸς ἤθελε καὶ ἐπέφερε τὴν ἁμαρτίαν, καὶ δι' οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀντιταχθῇ εἰς Αὐτὸν ὡς πρὸς τοῦτο, ἀξιοῦσιν δι, ὁπόταν Αὐτὸς θελήσῃ τὴν δικαιοσύνην, πάντες ἐπίσης θέλουσιν εἶσθαι ἀνίσχυροι ν' ἀντιπράξωσι κατ' Αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰς πάσας τὰς τοιαύτας σκέψεις τὸ εὐγενέστατον τοῦ ἀνθρώπου προσόν, ἡ ἐλευθερία τῆς θελήσεως ἢ ἐκλογῆς, ὁ κυριώτατος χαρακτὴρ τῆς πρὸς τὸν Θεοῦ ἀντιθέσεως αὐτοῦ ὁμοιότητός του, καθολοκληρίαν τίθεται κατὰ μέρος, καὶ ὁ ἄνθρωπος θεωρητικῶς ὑποβιβάζεται εἰς τινα ἀπλοῦν μηχανισμόν, ἐνεργοῦντα ὡς ἤθελε κινηθῇ παρ' ἄλλου. Ἐὰν οὕτως εἶχεν ἡ ἀλήθεια, ὁ ἄνθρωπος, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἀντὶ νὰ εἶναι κύριος ἐπὶ τῆς γῆς, ἤθελεν εἶσθαι ὑποδεέστερος ἀνὸς καὶ αὐτῶν τῶν ἐντόμων, διότι καὶ ταῦτα, ἀναμφιβόλως, κέκμηται θελήσειν ἢ δύναμιν ἐκλογῆς. Καὶ ὁ μικρὸς μύρμηξ ἀνὸς ἐπρὸς τὴν δύναμιν θελήσεως, τὴν ὅποیان ὁ ἄνθρωπος, καίτοι δύναται διὰ τῆς ὑπερέρας αὐτοῦ δυνάμεως νὰ ἀντιπολιτευθῇ καὶ ματαιώσῃ, ἀδυνατεῖ ὅμως νὰ καταστρέψῃ.

Βεβαίως, ὁ Θεὸς κέκμηται δύναμιν ὅπως ἐξαναγκάσῃ τὸν ἄνθρωπον εἴτε εἰς τὴν ἁμαρτίαν εἴτε εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἀλλ' ὁ Λόγος Αὐτοῦ διακηρύττει δι' οὐδεμίαν τοιαύτην ἔχει πρόθεσιν ἢ βούλησιν. Δὲν θὰ ἠδύνατο κατὰ συνέπειαν νὰ ἐξωθήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἁμαρτίαν, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δι' ὃν «δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ ἑαυτόν». Τοιαύτη πολιτεία ἤθελεν εἶσθαι ἐσυμβιβαστικὴ πρὸς τὸν δίκαιον Αὐτοῦ χαρακτῆρα, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι τι ἀδύνατον νὰ λάβῃ χώραν. Ζητεῖ δέ, ἐφ' ἑτέρου, ὡς ἐλέχθη, τὴν λατρείαν καὶ ἀγάπην τοιούτων

μόνον, οἱ ὅποιοι λατρεύουσιν αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἐν ἀληθείᾳ. Πρὸς τὸν σκοπὸν λοιπὸν τοῦτον ἐπροέκισε τὸν ἄνθρωπον μὲ ἐλευθερίαν **θελήσεως**, ὁμοίαν πρὸς τὴν ἰδικήν Του, καὶ ἐπιθυμεῖ ὅπως οὗτος **ἐκλέγῃ** δικαιοσύνην. Ἡ εἰς τὸν ἄνθρωπον δοθεῖσα **ἐλευθερία** ὅπως ἐκλέξῃ δι' ἑαυτὸν, ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὴν κατὰπτωσίν Του ἀπὸ τῆς θείας ἐπικοινωνίας, καὶ τῶν θείων εὐλογιῶν, ἕως τοῦ θανάτου. Διὰ δὲ τῆς ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ τῷ θανάτῳ πείρας του, ὁ ἄνθρωπος ἐμπράκτως μαρτάνει ὅ,τι ὁ Θεὸς προσέφερε νὰ διδάξῃ αὐτὸν θεωρητικῶς καὶ ἄνευ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ λάβῃ πείραν τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ταύτης. Ἡ πρόγνωσις τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ τι ἤθελε πράξῃ ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ στραφῇ κατ' Αὐτοῦ ὡς πρόφασις ὅτι ὑποβιβάζει τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀπλοὺν μηχανικὸν ἐργαλεῖον τοῦναντίον, τοῦτο εἶναι ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου· διότι ὁ Θεός, προβλέπων τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἤθελε λάβει, ἐὰν ἤθελεν ἀφεθῇ ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξῃ δι' ἑαυτὸν, δὲν ἐκώλυσεν αὐτὸν τοῦ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰ πικρὰ ταύτης ἀποτελέσματα διὰ πείρας, ἀλλ' ἤρξατο ἀμέσως προμηθεύων μέσον πρὸς ἐπανόρθωσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πρώτης παραβάσεως, προμηθεύσας εἰς Αὐτὸν Ἀντρώπην, Μέγαν Σωτῆρα, δυνάμενον νὰ σώξῃ εἰς τὸ παντελές πάντας ὅσοι ἤθελον **προσέλθῃ εἰς τὸν Θεὸν δι' Αὐτοῦ**. Πρὸς τὸν σκοπὸν ὅθεν—ὅπως ὁ ἄνθρωπος ἔχῃ ἐλευθερίαν θέλησιν, καὶ πρὸς τούτοις δύνηται νὰ ἐπωφελῇται ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἀποτυχίας, προελθούσης ἐκ τῆς καταχρήσεως ταύτης ἐν παρακοῇ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου,—Ὁ Θεὸς οὐχὶ μόνον ἐπρομήθευσεν **ἀντίλυτρον** ὑπὲρ πάντων, ἀλλ' ἐπίσης ἐπρομήθευσεν ὅπως γνῶσις τῆς οὕτω παρεχομένης εὐκαιρίας διὰ τὴν μετ' Αὐτοῦ συμφιλίωσιν μαρτυρηθῇ πρὸς πάντας ἐν ὠρισμένῳ καιρῷ—**Α. Τιμόθ. β'. 3 - 6.**

Ἡ αὐστηρότης τῆς ποινῆς δὲν ἦτο ἐκδήλωσις μίσους καὶ ἐχθροπαθείας ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα τοῦ κακοῦ, τὸ ὅποion ὁ Θεὸς ἐπέτρεψεν οὕτως εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἴδῃ καὶ αἰσθανθῇ. Ὁ Θεὸς δύναται νὰ ἱποστηρίξῃ καὶ διατηρῇ τὴν ζωὴν, ἐφ' ὅσον

κρίνει τοῦτο πρέπον, ἀκόμη καὶ ἐναντίον τῆς καταστρεπτικῆς δυνάμεως αὐτοῦ τοῦ κακοῦ· ἀλλ' ἤθελεν εἶσθαι τόσον ἀδύνατον εἰς τὸν Θεὸν νὰ διατηρήσῃ τοιαύτην ζωὴν αἰωνίως, ὅσον ἀδύνατον εἶναι εἰς τὸν Θεὸν νὰ ψευδῇ. "Αλλαις λέξεις, τὸ τοιοῦτον τυγχάνει ἡθικῶς ἀδύνατον. Τοιαύτη ζωὴ ἤθελεν ἀποβαίνει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πηγὴ δυστυχίας εἰς ἑαυτήν τε καὶ εἰς ἄλλους. Ἐπομένως, ὁ Θεὸς εἶναι λίαν ἀγαθὸς ὥστε νὰ διατηρήσῃ ὑπαρξιν τόσον ἄχρηστον καὶ ἐπιβλαβὴ εἰς ἑαυτήν καὶ εἰς ἄλλους· διακοπείσης λοιπὸν πάσης ἐπικοινωνίας πρὸς τὴν πηγὴν τῆς συντηρούσης τὴν ζωὴν δυνάμεως, ἡ καταστροφὴ ταύτης, τὸ φυσικὸν τοῦ κακοῦ ἀποτέλεσμα, ἤθελεν ἐπακολουθήσει. Ἡ ζωὴ εἶναι χάρις, δῶρον ἐκ Θεοῦ, καὶ θέλει ἐξακολουθεῖ αἰωνίως ὑφισταμένη μόνον εἰς τοὺς εὐπειθεῖς.

Οὐδεμία ἀδικία προσεγένετο εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀδάμ διὰ τῆς μὴ παροχῆς πρὸς ἓνα ἕκαστον αὐτῶν ἀτομικῆς τιнос δοκιμασίας. "Ο Θεὸς ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἦτο ὑπόχρεως νὰ φέρῃ ἡμᾶς εἰς τὸ εἶναι· ἀφοῦ δὲ ἔφερεν ἡμᾶς εἰς τὸ εἶναι, οὐδεὶς νόμος δικαιοσύνης δεσμεύει Αὐτὸν ὅπως διαιωνίσῃ τὴν ὑπαρξιν ἡμῶν, οὐδὲ νὰ παράσχῃ ἡμῖν εὐκαιρίαν δοκιμασίας ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει αἰωνίου ζώης, ἐὰν ὑπακούσωμεν. Σημειώσατε τὸ ζήτημα τοῦτο καλῶς. Ἡ παροῦσα ζωὴ, ἥτις ἀπὸ τοῦ λίκνου μέχρι τοῦ μνήματος δὲν εἶναι εἰμὴ ἐνέργεια, λειτουργία τις θανάτου, τυγχάνει, μεθ' ὅλα τὰ κακὰ καὶ τὰς ἀπογοητεύσεις τῆς, δῶρον, χάρις, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο μέλλον. Ἡ μεγάλη τῶν ἀνθρώπων πλειονότης οὕτως ἐκτιμᾷ ταύτην, τῶν ἐξαιρέσεων (αὐτοκτονούντων) οὐσῶν συγκριτικῶς ὀλίγων· καὶ αἱ ἐξαιρέσεις αὗται ἀκόμη ἐκρίθησαν καὶ κατ' ἐπανάληψιν διεκηρύχθησαν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων δικαστηρίων ὡς περιπτώσεις ἀνθρώπων διανοητικῶς ἀνισορρόπων, διότι ἄλλως δὲν ἤθελον ἀποστερήσει ἑαυτοὺς ἀπὸ εὐλογίων τῆς παρούσης ζωῆς. Ἄλλως τε, ἡ διαγωγή τοῦ τελείου ἀνθρώπου, τοῦ Ἀδάμ, δεικνύει ἡμῖν ὁποία ἤθελεν εἶσθαι ἡ διαγωγή τῶν τέκνων αὐτοῦ ὑπὸ παρομοίας περιστάσεις.

Πολλοὶ ἔχουσι ποτισθῇ τὴν πεπλανημένην ἰδέαν ὅτι ὁ Θεὸς ἔθεσε τὸ γένος ἡμῶν ὑπὸ δοκιμασίαν διὰ ζωὴν μετὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς ζωῆς, ἡ τῶν αἰωνίων βαθάνων ὡς

ἀπειλῆς, ἐνθ' οὐδὲν παρόμοιον ὑπαινίσσεται κἂν ἐν τῇ ποινῇ. Ἡ χάρις ἢ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰ εὐπειθῆ αὐτοῦ τέκνα εἶναι ζωὴ—συνεχῆς ζωή,—ἐλευθέρα ἀπὸ πόνων, ἀσθενειῶν καὶ παντὸς ἄλλου στοιχείου παρακμῆς καὶ θανάτου. Ὁ Ἀδὰμ ἐπροικίσθη διὰ τῆς εὐλογίας ταύτης ἐν πλήρει μέτρῳ, προειδοποιήθη ὅμως ὅτι ἤθελεν ἀποστερηθῇ τοῦ δώρου τούτου, ἐὰν ἤθελε λείπει ὑπακούων εἰς τὸν Θεόν—«Καθ' ἣν ἡμέραν φάγης ἐξ αὐτοῦ, θνήσκων, θέλεις ἀποθάνει». Οὐδὲν δὲ ἐγνώριζε περὶ ζωῆς ἐν βασάνοις ὡς ποινῆς διὰ τὴν ἁμαρτίαν. Αἰωνία ζωὴ οὐδαμοῦ εἰς οὐδένα ὑπόσχεται, εἰμὴ μόνον εἰς τοὺς εὐπειθεῖς. Ἡ ζωὴ εἶναι δῶρον τοῦ Θεοῦ, καὶ θάνατος, τὸ ἀντίστοιχον τῆς ζωῆς, εἶναι ἡ ποινὴ τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς ἀναγράφει.

Αἰώνιοι βάσανοι οὐδαμοῦ τῶν Γραφῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μνημονεύονται, καὶ μόνον ἐκφράσεις τινὲς τῆς Καινῆς Διαθήκης δύνανται, παρερμηνευόμεναι, νὰ φανῶσιν ὅτι διδάσκουσι ταύτας. Αὗται δὲ εὗρισκονται εἴτε μεταξὺ τῶν συμβολισμῶν τῆς Ἀποκαλύψεως, ἢ μεταξὺ τῶν παραβολῶν καὶ δυσνοήτων λόγων τοῦ Κυρίου ἡμῶν, οἵτινες δὲν «κατενοοῦντο» ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἤκουον αὐτοὺς (Λουκ. η'. 10), καὶ οἱ ὁποῖοι λόγοι, καὶ σήμερον ἀκόμη, φαίνονται ὀλίγον μόνον καλῆτερον ἐννοούμενοι *. «Ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας εἶναι θάνατος» Ρωμ. στ'. 23 «ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα αὕτη θέλει ἀποθάνει»—Ἰεζεκλ. ιη'. 4.

Πολλοὶ ὑπέθεσαν τὸν Θεὸν ἄδικον ἐπιτρέψαντα ὅπως οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀδὰμ συμμετάσχῃσι τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιβληθείσης καταδίκης, ἀντὶ νὰ παράσχῃ εἰς ἕκαστον ἰδιαιτέρως δοκιμασίαν καὶ εὐκαιρίαν πρὸς αἰωνίαν ζωὴν, παρομοίαν ἐκείνης τὴν ὁποῖαν ἀπέλαυσεν ὁ Ἀδάμ. Ἀλλὰ τί θὰ εἰπῶσιν οἱ τοιοῦτοι ἐὰν ἤδη καταδειχθῇ ὅτι ἢ εἰς τὸν κόσμον δοθεισομένη δοκιμασία καὶ εὐκαιρία διὰ ζωὴν θέλει εἶσθαι μᾶλλον εὐνοϊκὴ ἢ ἡ εἰς τὸν Ἀδὰμ δοθεῖσα, καὶ ὅτι, πρὸς τοῦτο ὁ Θεὸς

* Φυλλάδιόν τι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πραγματευόμενον, καὶ ἐπιγραφόμενον «ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας θάνατος» ἀποστέλλεται δωρεὰν τῷ αἰτοῦντι.

υιοθέτησε τὸ τοιοῦτον σχέδιον, καὶ ἐπέτρεψεν ὅπως τὸ γένος τοῦ Ἀδάμ συμμετάσχη τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιβληθείσης ποινῆς κατὰ φυσικὸν τρόπον; Ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ περίπτωσις, καὶ θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ διασαφίσωμεν τοῦτο.

Ὁ Θεὸς βεβαίῳ ἡμᾶς ὅτι ὡς ἡ καταδίκη διῆλθεν ἐπὶ πάντων ἐν τῷ Ἀδάμ, οὕτως Αὐτὸς προώρισε νέαν κεφαλὴν, πατέρα ἢ ζωοδότην τοῦ γένους, ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ δύνανται νὰ μετατεθῶσι πάντες διὰ πίστεως. Καὶ ὅτι, ὡς πάντες ἐν τῷ Ἀδάμ μετέσχον τῆς ἀρᾶς τοῦ θανάτου, οὕτω πάντες ἐν τῷ Χριστῷ θέλουσι μετάσχει τῆς εὐλογίας τῆς ζωῆς, δικαιωθέντες διὰ πίστεως ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ. (Ρωμ. ε'. 12, 18, 19) Οὕτω θεωρούμενος ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ ἀπολύτου καὶ ἀναμαρτήτου, ἦτο πλήρης ἐξόφλησις τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδάμ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Ὡς δὲ εἰς καὶ μόνος εἶχεν ἁμαρτήσῃ, καὶ πάντες ἐν αὐτῷ μετέσχον τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἀρᾶς, τῆς εἰς αὐτὸν καταλογισθείσης ποινῆς, οὕτως ὁ Ἰησοῦς πληρώσας τὴν ποινὴν τοῦ ἐνὸς ἐκείνου ἁμαρτήσαντος, ἐξηγόρασεν οὐχὶ μόνον τὸν Ἀδάμ, ἀλλὰ πάντας τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ—πάντας τοὺς ἀνθρώπους,—οἵτινες διὰ τῆς κληρονομικότητος μετέλαβον ἐκ τῶν ἀδυναμιῶν καὶ ἀμοριῶν αὐτοῦ καὶ τῆς ποινῆς τούτων, τοῦ θανάτου. Ὁ Κύριος ἡμῶν «ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς», ἀγπίλος καθ' ἑαυτὸν, ἐπιδοκιμασμένος καὶ μετὰ τελείου σπέρματος ἢ γένους ἐν Αἰτῷ μὴ εἰσέτι γεγεννημένου, ἀλλ' ὄντος ἐπίσης ὡς Αὐτοῦ ἀμολύντου ἀπὸ ἁμαρτίας, παρέδωκε πᾶν τὸ τῆς ἀνθρωπίνης αὐτοῦ ζωῆς, καὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς, ὡς πλήρες ἀντίλυτρον διὰ τὸν Ἀδάμ καὶ τὸ γένος, ἢ τὸ ἐν αὐτῷ σπέρμα, ὅποτε οὗτος κατεδικάσθη. Ἐξαγοράσας δ' οὕτω τὴν ζωὴν τοῦ Ἀδάμ καὶ τὴν τοῦ γένους αὐτοῦ, ὁ Χριστὸς προσφέρει νὰ υἱοθετήσῃ ὡς σπέρμα Αἰτοῦ, ὡς τέκνα του, πάντας ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀδάμ, οἵτινες θέλουσιν ἀποδεχθῆ τοὺς ὁρὸν τῆς Νέας Αὐτοῦ Διαθήκης, καὶ εἰσελθῶσιν οὕτω διὰ πίστεως εἰς τὴν οἰκογένειαν Αὐτοῦ—τὴν οἰκογένειαν τοῦ Θεοῦ—καὶ λάβωσιν αἰωνίαν ζωὴν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Λυτρωτὴς «θέλει ἰδεῖ ἕκαστα» ἢ σπέρμα [ἐξ ἐκείνων ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀδάμ ὅσοι ἀποδεχ-

θῶσι τὴν υἱοθεσίαν ἐπὶ τῶν ὠρισμένων ὁρῶν του], καὶ «θέλει μακρύνει τὰς ἡμέρας Αὐτοῦ» [δωρηθείσης εἰς Αὐτὸν παρὰ τοῦ Πατρὸς ἀναστάσεως ἐπὶ πολὺ ὑπερτέρου ἐπιπέδου, παρ' ὅτι εἶναι τὸ ἀνθρώπινον τοιοῦτον, ὡς ἀμοιβῆς διὰ τὴν ὑπακοὴν Αὐτοῦ]», ὅλα δὲ ταῦτα κατὰ τὸν μᾶλλον ἀνόμιον τρόπον—διὰ τῆς θυσίας τῆς ζωῆς Αὐτοῦ. Οὕτω δὲ καὶ εἶναι γεγραμμένον: «ὥσπερ γάρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται» Α'. Κορινθ. ιε'. 22.

Ἡ ζημία ἦτις προσεγένετο ἡμῖν διὰ τῆς πτώσεως τοῦ Ἀδὰμ (οὐδεμίαν δὲ ὑπέστημεν εἰς τοῦτο ἀδικίαν) μέλλει, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, νὰ ὑπεραιτισταθμοθῇ διὰ χάριτος ἐν τῷ Χριστῷ. Πάντες δὲ, τάχιον ἢ βράδιον, («ἐν τῷ ἰδίῳ τοῦ Θεοῦ καιρῷ»), θέλουνσι λάβει πλήρη εὐκαιρίαν ὅπως ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν καὶ στάσιν, ἣν ἔχαιρεν ὁ Ἀδὰμ πρὶν ἁμαρτήσῃ. Ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν λαμβάνουσι πλήρη γνῶσιν, καὶ, διὰ πίστεως, πλήρη ἀπόλανσιν τῆς χάριτος ταύτης τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ (καὶ τοιοῦτοί εἰσιν ἡ μεγάλη τῶν ἀνθρώπων πλειονότης, συμπεριλαμβανομένων τῶν παιδιῶν καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν), θέλουνσι ἀφείκτως λάβει τὰ προνόμια ταῦτα κατὰ τὸν ἐπερχόμενον αἰῶνα, ἡ «τὴν μέλλουσαν οἰκουμένην», τὴν οἰκονομίαν, τοὔτέστιν, ἡ αἰῶνα, ὅστις μέλλει νὰ διαδεχθῇ τὸν παρόντα. Πρὸς τοῦτο, «πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις θέλουνσι ἐξέλθαι». Οἰοσθήποτε δὲ (εἴτε ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι, εἴτε ἐν τῷ μέλλοντι) ἅμα ὡς λάβῃ πλήρη γνῶσιν τῆς ἀπολυτρωτικῆς ἀξίας, τῆς ἐπὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ προσφερθείσης, καὶ τῶν ἐπακολουθῶν αὐτῇ προνομίων, ὁ τοιοῦτος λογίζεται ὡς ὑπὸ δοκιμῇ, ὡς ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ ὑπακοὴ ἐπιφέρει διαρκῆ ζωὴν, ἡ δὲ παρακοὴ διαρκῆ θάνατον—τὸν «δεύτερον θάνατον». Τελεία ὁμως ὑπακοή, ἀνευ τελείας ἱκανότητος ὅπως ἀποδώσῃ τοιαύτην, παρ' οὐδενὸς ἀπαιτεῖται. Τὰ ὑπὸ τὴν διαθήκην τῆς χάριτος μέλη τῆς Ἐκκλησίας διαρκούσης τῆς Εὐαγγελικῆς οἰκονομίας, ἔχουσι τὴν δικαιοσύνην τοῦ Χριστοῦ καταλογιζομένην εἰς αὐτοὺς διὰ πίστεως, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναποφεύκτων ἑλλειψεῶν των, τῶν ἕνεκα τῆς ἀσθενείας τῆς σαρκός. Ἡ αὕτη δὲ χάρις θέλει

ἐνεργεῖ πρὸς «πάντα θέλοντα» ἐκ τοῦ κόσμου κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος. Μέχρις οὐ δὲ ἀφικθῇ τις εἰς φυσικὴν τελειότητα (ἣτις θέλει εἶσθαι τὸ προνόμιον πάντων, πρὸ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος τῆς Χιλιετηρίδος), ἀπόλυτος ἡθικὴ τελειότης δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προσδοκᾶται. Ἡ νέα δ' αὕτη δοκιμασία, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ τῆς Νέας Διαθήκης, θέλει διαφέρει ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἑδὲμ δοκιμασίας, καθ' ὅτι αἱ πράξεις ἐκάστου θέλουσιν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ μέλλοντος καὶ μόνον.

Ἄλλὰ δὲν θέλει εἶσθαι τοῦτο παραχώρησις δευτέρας εὐκαιρίας εἰς τινὰς ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀδὰμ ὅπως ἀποκτήσωσιν αἰωνίαν ζωὴν; Ἀποκρινόμεθα ὅτι—ἡ πρώτη εὐκαιρία δι' αἰωνίαν ζωὴν ἀπωλέσθη αἰωνίως διὰ τε τὸν Ἀδὰμ καὶ ὅλον τὸ «ἐν τῇ ὁσφύϊ αὐτοῦ τότε εἰσέτι» γένος του, διὰ τῆς παρακοῆς αὐτοῦ. Ὑπὸ τὴν πρώτην δοκιμασίαν «κατάκριμα ἐπῆλθεν ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους», τὸ δὲ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ἦτο ὅπως, διὰ τῆς ἀπολυτρωτικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ἀδὰμ, καὶ πάντες ὅσοι ἀπώλεσαν τὴν ζωὴν ἐν τῇ πτώσει αὐτοῦ, ἀφοῦ γενθῶσι τῆς καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλότητος τῆς ἁμαρτίας, καὶ αἰσθανθῶσι τὸ βάρος τῆς ποινῆς τῆς ἁμαρτίας, λάβωσι τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Θεὸν διὰ πίστεως εἰς τὸν Λυτρωτὴν. Ἐάν τις προτιμᾷ νὰ ὀνομάζῃ τοῦτο «δευτέραν εὐκαιρίαν», ὡς τὸ ὀνομάζῃ. Ἀνάγκη βεβαίως νὰ εἶναι αὕτη ἡ δευτέρα τοῦ Ἀδὰμ εὐκαιρία, καὶ ὑπὸ τινὰ ἔποψιν, τοῦλάχιστον, θέλει εἶσθαι τὸ ἴδιον δι' ὅλον τὸ ἀπολυτρωθὲν γένος, ἀλλὰ θέλει εἶσθαι ἡ πρώτη κατ' ἄτομον εὐκαιρία διὰ τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ, οἵτινες, ὅποτε ἐγεννήθησαν, ἦσαν ἤδη ὑπὸ τὴν καταδίκην τοῦ θανάτου. Ὡς ὀνομάσῃ τις ταύτην ὡς εὐαρεστεῖται· τὰ γεγονότα εἶναι τὰ αὐτά, τοῦτέστιν, πάντες κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον ἐξ αἰτίας τῆς παρακοῆς τοῦ Ἀδὰμ, καὶ πάντες θέλουσιν ἀπολαύσει (κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα) πλῆρη εὐκαιρίαν ὅπως ἀπολαύσωσιν αἰωνίαν ζωὴν ὑπὸ τοὺς εὐνοικοὺς ὄρους τῆς Νέας Διαθήκης. Τοῦτο δὲ εἶναι, ὡς οἱ Ἄγγελοι ἀνήγγειλαν, «Εὐαγγέλια χαρᾶς μεγάλης, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ». Καὶ ὡς ὁ Ἀπόστολος διεκήρυξεν, ἡ χάρις

αὐτὴ τοῦ Θεοῦ, — οἱ δὲ Κύριοι Ἰησοῦς «ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων — πρέπει νὰ μαρτυρηθῇ πρὸς πάντας «ἐν ὀρισμένῳ καιρῷ» (Ρωμ. ε', 17—19. Α. Τιμθ. β'. 4—6). Οἱ ἄνθρωποι καὶ οὐχὶ ὁ Θεὸς περιώρισαν τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀποκτήσεως ζωῆς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Θεός, τοῦναντίον, λέγει ἡμῖν ὅτι ὁ αἰὼν οὗτος τοῦ Εὐαγγελίου ἀποβλέπει ἀπλῶς διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ βασιλείου ἱερατεύματος, μέσῳ τοῦ ὁποίου, κατὰ τὸν ἐπερχόμενον αἰῶνα, πάντες οἱ λοιποὶ θέλουσιν ὁδηγηθῇ εἰς ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς ἀληθείας, λαμβάνοντες πλήρη εὐκαιρίαν ἵνα ἐξασφαλίσωσιν ἑαυτοῖς νέαν ζωὴν ὑπὸ τὴν Νέαν Διαθήκην.

Ἄλλ' ὅποιον πλεονέκτημα ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἐν ἐνεργείᾳ μεθόδῳ ταύτῃ; Διατὶ νὰ μὴ χορηγηθῇ τότ' εἰς πάντας ἀνθρώπους ἀτομικὴ εὐκαιρία πρὸς ζωὴν διὰ μᾶς, ἄνευ τῆς μακρᾶς διεξαγωγῆς τῆς δίκης καὶ καταδίκης τοῦ Ἀδάμ, τῆς συμμετοχῆς τοῦ γένους αὐτοῦ εἰς τὴν καταδίκην ταύτην, τῆς ἀπολυτρώσεως τῶν πάντων διὰ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς νέας πρὸς πάντας προσφορᾶς δι' αἰωνίαν ζωὴν ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς Νέας Διαθήκης; Ἐὰν τὸ κακὸν ἔδει νὰ ἐπιτραπῇ, ἕνεκα τῆς ἐλευθέρως ἠθικῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργείας, διὰ τί ἡ ἐξόντωσις τούτου ἐπιτελεῖται διὰ τοιαύτης εἰδικῆς καὶ περιδρομικῆς μεθόδου; Διὰ τί νὰ ἐπιτραπῇ ὅπως τοσαύτη δυστυχία μεσολαβήσῃ καὶ ἐπέλθῃ ἐπὶ πολλῶν, οἵτινες ἐπὶ τέλους θέλουσι λάβει τὸ δῶρον τῆς ζωῆς ὡς εὐπειθῆ τέκνα τοῦ Θεοῦ;

Ἰδοὺ τὸ σημεῖον ἐφ' οὗ ὅλον τὸ ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐνδιαφέρον συγκεντροῦται. Ἐὰν ὁ Θεὸς εἴχε διατάξει διαφόρως τὴν ἀποστολὴν τοῦ γένους ἡμῶν οὕτως ὥστε τὰ τέκνα νὰ μὴ μετέχωσι ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν πατρικῶν ἁμαρτημάτων — τῶν ἀδυναμιῶν, διαγοητικῶν, ἠθικῶν καὶ φυσικῶν — καὶ ἔὰν ὁ Δημιουργὸς ἤθελε διαθέσει τὰ πράγματα οὕτως ὥστε πάντες νὰ ἔχωσι εὐνοϊκὴν περίπτωσιν, ὁμοίαν πρὸς τὴν ἐν τῇ Ἑδὲμ, πρὸς δοκιμασίαν των, καθ' ἣν οἱ παραβάται μόνον νὰ καταδικάζωνται καὶ «ἀποκόπτονται», πόσοι ἐξ ὅλων, δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν, ὑπὸ πάσας τὰς εὐνοϊκὰς ἐκείνας συνθή-

κας, ἤθελον εὐρεθῇ ἄξιοι, καὶ πόσοι ἀνάξιοι τῆς ζωῆς ;

Ἐὰν τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀδὰμ ληφθῇ ὡς κριτήριον (καὶ ἀναμφιβόλως οὗτος ἦτο ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν ὑπόδειγμα τελείου ἀνθρωπισμοῦ), τὸ συμπέρασμα ἤθελεν εἶσθαι ὅτι οὐδεὶς θὰ ἦτο κάτοχος τῆς τελείας τοῦ Θεοῦ γνώσεως καὶ τῆς μετ' αὐτοῦ πείρας, ἥτις ἤθελεν καλλιεργήσει ἐν αὐτοῖς πλήρη εἰς τοὺς νόμους Αὐτοῦ ἐμπιστοσύνην, πέραν τῆς προσωπικῆς αὐτῶν κρίσεως. Διαβεβαιούμεθα ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ γνώσις τοῦ Πατρὸς εἶναι ὅ,τι ἐνίσχυνεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐμπιστεῦσθαι καὶ ἀπολύτως ὑπακούειν ('Ἡσα νγ'. 11). Ἀλλ' ὑποθεθεῖσθω ὅτι τὸ ἐν τέταρτον τῶν ἀνθρώπων ἤθελον ἀποκτήσει ζωὴν, ἢ μᾶλλον ὑποτεθεῖσθω ὅτι τὸ ἥμισυ αὐτῶν ἤθελον εὐρεθῇ ἄξιοι, καὶ ὅτι τὸ ἕτερον ἥμισυ ἤθελον ὑποφέρει τὸν μισθὸν τῆς ἁμαρτίας, — θάνατον. Ἀκολουθῶς δὲ τί ; ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ ἕτερον ἥμισυ, οἱ εὐπειθεῖς, δὲν εἶχον γνωρίσει οὐδὲ λάβει πείραν τῆς ἁμαρτίας : δὲν ἤθελον οὗτοι αἰσθάνεσθαι αἰωνίως περιέργειάν τινα πρὸς πράγματα ἀπηγορευμένα, συγκρατούμενοι μόνον διὰ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ποινῆς ; Ἡ πρὸς Αὐτὸν λατρεία καὶ ὑπηρεσία αὐτῶν δὲν ἤθελεν εἶσθαι τόπον ἐγκάρδιος, ὡς ἐὰν εἶχον λάβει γνώσιν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ εἶχον πλήρη ἐκτίμησιν τῶν εὐεργετικῶν τοῦ Δημιουργοῦ σχεδίων, ποιήσαντος τοιούτους νόμους, οἵτινες διέπουνσι τόσον τὴν ἰδίαν Αὐτοῦ πορείαν, ὅσον καὶ τὴν τῶν πλασμάτων Του.

Ἀκολουθῶς, ἀναλογισθῆτε ἐπίσης τὸ ἕτερον ἥμισυ, ὅπερ ἤθελεν ἀπέλθῃ εἰς θάνατον, ὡς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκουσίου αὐτῶν ἁμαρτίας. Οὗτοι ἤθελον τελικῶς ἀποκοπῇ ἀπὸ τῆς ζωῆς, καὶ ἡ μόνη αὐτῶν ἐλπίς ἤθελεν εἶσθαι ὅτι ὁ Θεὸς ἤθελεν ἐνθυμηθῇ αὐτοὺς ποτε ἐν ἀγάπῃ ὡς πλάσματά Του, ὡς ἔργον τῶν χειρῶν Του, καὶ προμηθεύσει δι' αὐτοὺς ἄλλην τινα δοκιμασίαν. Καὶ διατὶ νὰ πράξῃ οὕτως ; Ὁ μόνος λόγος ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἐλπίς ὅτι ἐὰν ποτε ἀνίσταντο ἐκ νέου καὶ ἐδοκιμάζοντο πάλιν, τινὲς ἐξ αὐτῶν, λόγῳ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν μεγάλης αὐτῶν πείρας θὰ ἠδύναντο νὰ ἐκλέξωσι τὴν ὑπακοὴν καὶ ζήσωσιν.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν τοιοῦτόν τι σχέδιον εἶχε τοιαῦτα καλὰ ἀπο-

τελέσματα, ὡς τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νιοθετηθὲν τοιοῦτον, ἤθελον πάλιν προβληθῇ σοβαρὰ κατ' αὐτοῦ ἀντιρρήσεις.

Πόσον δὲ μᾶλλον σύμφωνον πρὸς τὴν θείαν σοφίαν εἶναι ὃ νὰ περιορίσῃ τὴν ἁμαρτίαν ἐντὸς ὁρίων τινων, ὡς πράττει ὃ σχέδιον Αὐτοῦ. Ἀκόμῃ καὶ ἡ πεπερασμένη ἡμῶν διάνοια δύναται νὰ διακρίνῃ πόσον καλῆτερον εἶναι τὸ νὰ ὑπάρχῃ εἰς καὶ μόνος τέλειος καὶ ἀμερόληπτος νόμος, ὅστις διακηρύττει ὅτι ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας εἶναι θάνατος—καταστροφή,—ἀποκοπὴ ἀπὸ τῆς ζωῆς. Οὕτως ὁ Θεὸς περιορίζει τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον ἀνέχεται, προνοήσας ὅπως ἡ Χιλιετής τοῦ Χριστοῦ βασιλεία ἐπιτελέσῃ τὴν πλήρη τοῦ κακοῦ ἐξόντωσιν, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν τῶν κακοποιῶν, καὶ εἰσαγάγῃ αἰωνιότητα δικαιοσύνης, βασιζομένην ἐπὶ πλήρους γνώσεως καὶ τελείας ὑπακοῆς, ἀπορρεούσης ἐκ τῆς ἐλευθέρως θελήσεως τελείων ὑπάρξεων.

Ἄλλ' ὑπάρχουσι δύο ἕτεραι ἀντιρρήσεις κατὰ τοῦ ὑπαιχθέντος σχεδίου τῆς κατὰ πρῶτον δοκιμασίας ἐκάστου ἀτόμου ἰδιαίτως. Εἰς καὶ μόνον Λυτρωτὴς εἶναι ἐντελῶς ἐπαρκὴς ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεχθέντι σχεδίῳ, διότι εἷς καὶ μόνος εἶχεν ἁμαρτήσῃ, καὶ μόνον εἷς εἶχε καταδικασθῇ. (οἱ λοιποὶ μετέσχον τῆς καταδίκης ἐκείνου. Ἄλλ' ἂν ἡ πρώτη δοκιμασία ὑπῆρχεν ἀτομικὴ τοιαύτη, καὶ ἐὰν τὸ ἥμισυ τοῦ γένους ἡμῶν ἡμάρτανε καὶ κατεδικάζετο ἀτομικῶς, τοῦτο ἤθελεν ἀπαιτήσῃ τὴν θυσίαν καὶ ἐνὸς λυτρωτοῦ δι' ἑκαστον καταδικαζόμενον ἄτομον. Μία ἀναπαλλοτρίωτος ζωὴ θὰ ἠδύνατο νὰ λυτρῶνῃ μίαν ἀπολωλυῖαν ζωὴν, ἀλλ' οὐδὲν ἐπὶ πλέον. Ὁ Μόνος τέλειος ἄνθρωπος «ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς», ὅστις ἀπελύτρωσε τὸν πεπτωκότα Ἀδὰμ (καὶ τὰς ἡμετέρας δι' αὐτοῦ ἀπωλείας), δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι «ἀντίλυτρον») (ἀντιστοιχοῦσα ἀξία) ὑπὲρ ΠΑΝΤΩΝ», ὑπὸ οἰασδήποτε ἄλλας περιστάσεις ἐκτὸς ἐκείνων τοῦ σχεδίου τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐξελέξατο.

Ἐὰν ὑποθέσωμεν τὸν ὀλικὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ καὶ ἐξῆς ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων ἀνερχόμενον εἰς ἑκατοδίσεκατομύρια, καὶ ὅτι τὸ ἐν ἡμῖν τούτων εἶχεν ἁμαρτήσῃ, ἤθελεν ἀναγκαιῶς ὅπως πάντα τὰ ἐπίλοιπα πεντήκοντα δισε-

κατομμύρια τῶν εὐπειθῶν καὶ τελείων ἀνθρώπων ἀποθάνωσιν ὅπως δόσωσιν ἑαυτὰ ἀντίλυτρον [ἀντιστοιχοῦσαν ἀξίαν] διὰ πάντα τὰ πεντήκοντα δισεκατομμύρια τῶν παραβατῶν· καὶ οὕτω, διὰ τοῦ τοιούτου σχεδίου, ὁ θάνατος ἤθελεν ἐπίσης διέλθει ἐπὶ πάντων. Τὸ τοιοῦτον δὲ σχέδιον ἤθελε διαλαμβάνει οὐχὶ ὀλιγώτερα παθήματα τῶν ἐν τῷ παρόντι καιρῷ δοκιμαζομένων.

Ἡ ἑτέρα κατὰ τοῦ τοιούτου σχεδίου ἀντίρρησης εἶναι ὅτι ἤθελε σοβαρῶς διαταράξῃ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐξύψωσιν εἰς τὴν θέσιν τῆς θείας φύσεως «μικροῦ τινος ποιμνίου», τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὁμάδος τινός, τῆς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς εἶναι κεφαλὴ καὶ Κύριος. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἠδύνατο δικαίως νὰ διατάξῃ τὰ πεντήκοντα δισεκατομμύρια τῶν εὐπειθῶν υἱῶν νὰ παραδόσῃσι τὰ δικαίωματα, προνόμια καὶ τὴν ζωὴν των ὡς ἀντίλυτρα ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν· διότι ὑπὸ τὸν ἴδιον Αὐτοῦ νόμον, ἡ ἰδίᾳ αὐτῶν ὑπακοὴ ἤθελεν ἀποκτήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς διαρκοῦς ζωῆς δι' ἑαυτοὺς καὶ μόνον. Ἐπομένως, ἐὰν παρὰ τῶν τελείων ἐκείνων ἀνθρώπων ἀπητεῖτο νὰ γείνωσιν ἀντίλυτρα ἢ λυτρωταὶ τῶν πεπτωκότων, τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἤθελεν εἰσθαι νὰ θέσῃ εἰδικόν τι βραβεῖον πρὸς αὐτῶν, ὡς ἐγένετο εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, οὕτως ὥστε, καὶ οὗτοι, ὑπὲρ τῆς χαρᾶς τῆς εἰς αὐτοὺς προκειμένης, νὰ δυνηθῶσι νὰ ὑποστῶσι τὴν ποινὴν τῶν ἀδελφῶν των. Ἐὰν δὲ ἡ αὐτὴ ἀμοιβὴ ἤθελεν δοθῇ εἰς αὐτοὺς, ἥτις ἐδόθη εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν, τοῦτέστι νὰ γείνωσι κοινωνοὶ νέας φύσεως, τῆς θείας τοιαύτης, καὶ νὰ ὑπερυψωθῶσιν ὑπεράνω ἀγγέλων καὶ ἀρχῶν καὶ κυριοτήτων, καὶ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται—μετὰ τὸ τοῦ Ἰεχωβά ('Εφεσ. ἀ. 20,21), τότε ἤθελεν ὑπάρξει ἀπειρος ἀριθμὸς ἐπὶ τοῦ θείου σχεδίου, τὸν ὁποῖον ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ πασιφανῶς δὲν ἐπεδοκίμασεν. Ἐπὶ πλέον, τὰ πεντήκοντα ταῦτα δισεκατομμύρια, ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις ἤθελον διατελεῖ ἐν ἰσότητι, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἤθελεν εἰσθαι ἀρχηγὸς ἢ κεφαλὴ, ἐνῶ τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεκτὸν γενόμενον σχέδιον προνοεῖ περὶ ἑνὸς καὶ μόνου Λυτρωτοῦ, ὑπὲρ ἑνὸς ὑπερυψωμένου εἰς τὴν θείαν

φύσιν, καὶ ἀκολούθως περὶ «μικροῦ ποιμνίου» ἐξ ἱκείνων τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἀπελύτρωσε, καὶ οἵτινες «βαδίζουσιν εἰς τὰ ἴχνη Αὐτοῦ», τῶν παθημάτων καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως, ὅπως γέινωσι κοινωνοὶ τοῦ ὀνόματος, τῆς τιμῆς, τῆς δόξης καὶ τῆς φύσεως Αὐτοῦ», ἀκριβῶς ὡς ἡ σύζυγος συμμερίζεται τῶν ἀγαθῶν τοῦ συζύγου.

Ἐκεῖνοι οἵτινες δύνανται νὰ κατανοήσωσι καὶ ἐκτιμήσωσι τὸν χαρακτήρα τοῦτον τοῦ θείου σχεδίου, ἐν ᾧ, διὰ τῆς καταδίκης τῶν πάντων ἐν ἐνὶ ἀντιπροσώπῳ, διανοίγεται ἡ ὁδὸς διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν πάντων δι' ἐνὸς Αντρωτοῦ, θέλουσιν εὖρεϊ ἐν αὐτῷ τὴν λύσιν πλείστων ὁσων δυσκολιῶν καὶ ἀμηχανιῶν. Θὰ ἴδωσιν ὅτι ἡ καταδίκη πάντων ἐν ἐνὶ ὑπῆρξε τὸ ἀντίθετον τῆς βλάβης ἢ ζημίας· τοῦτο ἦτο μεγάλη πρὸς πάντας χάρις, λαμβανόμενον ἐν σχέσει πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, προμηθεύσαντος δικαίωσιν ὑπὲρ πάντων διὰ τῆς θυσίας ἄλλου τινός; Τὸ κακὸν θέλει τελείως ἐξαλειφθῇ ὁπόταν ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐπιτρέψασα τοῦτο, ἐκπληρωθῇ, καὶ ὁπόταν τὰ ἐκ τῆς ἀπολυτρώσεως εὐεργετήματα συνεπεκταθῶσιν ἐξίσου πρὸς τὴν ποινὴν τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι ἐντούτοις ἀδύνατον νὰ ἐκτιμήσῃ τις τὸν χαρακτήρα αὐτὸν τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, ἄνευ τελείας ἀναγνωρίσεως τῆς βδελυγμίας τῆς ἁμαρτίας, τῆς φύσεως τῆς ποινῆς ταύτης—τοῦ θανάτου, τῆς σπουδαιότητος καὶ ἀξίας τοῦ ἀντιλύτρου, τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἔδωκε, καὶ τῆς θεικῆς καὶ πλήρους ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀτόμου εἰς εὐνοϊκὰς συνθήκας, συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας θέλει ἀπολαύει πλήρῃ καὶ εὐρεῖαν δοκιμασίαν, πρὶν κριθῇ ἄξιος τοῦ βραβεῖου (τῆς διαρκοῦς ζωῆς), ἢ τῆς ποινῆς (διαρκοῦς θανάτου).

Μὲ τὸ μέγα σχέδιον τῆς ἀπολυτρώσεως ὑπ' ὅψιν, καὶ τῆς συνεπείᾳ ταύτης «ἀποκαταστάσεως πάντων» διὰ τοῦ Χριστοῦ, δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ὅτι ἐκ τῆς ἀνοχῆς τοῦ κακοῦ ἀπορρέουσιν εὐλογία, αἵτινες, πιθανῶς, δὲν θὰ ἠδύναντο ἄλλως νὰ κατανοηθῶσι τόσον τελείως.

Οὐχὶ μόνον εὐεργετοῦνται πάντες οἱ ἄνθρωποι δι' ὅλης τῆς αἰωνιότητος διὰ τῆς οὕτω κτηθείσης πείρας, καὶ προσέτι οἱ ἄγγελοι, παρατηροῦντες τὴν πείραν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπαφε-

λοῦνται πάντες ἐπὶ πλεον διὰ πληρεστερας πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ Θεοῦ συσχετίσεως καὶ γνωριμίας, ὡς οὗτος ἐκδηλοῦται ἐν τῷ σχεδίῳ Αὐτοῦ. Ὅποταν τὸ σχέδιον τοῦτο τελείως ἀποπερατωθῇ, πάντες θὰ δύνωνται τότε νὰ ἀναγινώσκωσιν ἐναργῶς τὴν σοφίαν, δικαιοσύνην, ἀγάπην καὶ δύναμιν Του. Θὰ ἴδωσι τὴν δικαιοσύνην ἣτις δὲν ἡδύνατο νὰ παραβιάσῃ τὸ θεῖον διάταγμα, οὐδὲ νὰ σώσῃ τὸ δικαίως καταδικασμένον γένος ἄνευ τελείας διαγραφῆς τῆς ποινης αὐτῶν δι' ἐκουσίου λυτρωτοῦ. Θὰ ἴδωσι τὴν ἀγάπην ἣτις ἐπρομήθευσε τὴν εὐγενῆ αὐτὴν θυσίαν, καὶ ἣτις ὑπερύψωσε τὸν Λυτρωτὴν ἐν τοῖς δεξιοῖς τοῦ Θεοῦ, παρέχουσα οὕτως Αὐτῷ ἐξουσίαν καὶ δύναμιν ὅπως ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ζωὴν ἐκείνους, οὓς ἐξηγόρασε διὰ τοῦ πολυτίμου αἱματός του. Θέλουσιν ἰδεῖ ἐπίσης τὴν δύναμιν καὶ σοφίαν, ἣτις ἡδυνήθη νὰ ἐπεξεργασθῇ ἔνδοξον μέλλον διὰ τὰ πλάσματά Του, καὶ ὑπερισχύσῃ οὕτω κατὰ πάσης ἀντιτιθεμένης ἐπιρροῆς, ὥστε νὰ κάμῃ αὐτοὺς εἴτε ἐκουσίους εἴτε ἀκουσίους ἐργάτας διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ τελικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν μεγάλων αὐτοῦ σχεδίων. Ἐὰν μὴ τὸ κακὸν ἐπιτρέπετο καὶ ἀντιρέπετο οὕτως ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τίνι τρόπῳ τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῶσιν. Ἡ ἐλευθερία, ἡ ἀνοχὴ τοῦ κακοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τινι καιρῷ, μαρτυρεῖ οὕτω προορατικὴν σοφίαν, ἣτις ἐδράξατο πασῶν τῶν συμπαρομαρτυροσῶν περιστάσεων, ἐπενόησε τὸ φάρμακον, καὶ διέγραψε τὴν τελειὴν ἐκβασιν διὰ τῆς χάριτος καὶ δυνάμεώς Του.

Διαρκούσης τῆς οἰκονομίας τοῦ Εὐαγγελίου τῆς χάριτος, ἡ ἁμαρτία, καὶ τὰ συναφῆ ταύτης κακὰ, ἐχρησιμοποιήθησαν ἐπὶ πλεον διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ προετοιμασίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν μὴ ἐπιτρέπετο ἡ ἁμαρτία, ἡ θυσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του, ἡ ἀμοιβὴ τῆς ὁποίας εἶναι ἡ θεία φύσις, ἡθέλεν εἶσθαι ἀδύνατος.

Καταφαίνεται ὅθεν σαφῶς ὅτι οὐσιωδῶς ὁ αὐτὸς νόμος τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶναι ἤδη ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ ἡ εἰς τὸν ὁποῖον ὑπακοὴ ἔχει ἀμοιβὴν τὴν ζωὴν, ἡ δὲ παρακοὴ τὸν θάνατον, πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ διέπῃ πάντα τὰ νοητικά

τοῦ Θεοῦ πλάσματα· ὁ δὲ νόμος οὗτος ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν ὁρίζει αὐτόν, διαλαμβάνεται συντόμως ἐν μιᾷ λέξει, ἣτις εἶναι **ἀγάπη**. «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς ἐαυτόν» (Λουκ. ι'. 27). Ἐπὶ τέλους, ὁπόταν αἱ βουλαὶ τοῦ Θεοῦ ἐκπληρωθῶσιν, ἡ δόξα τοῦ θείου χαρακτῆρος θέλει ἐκδηλωθῇ εἰς πάντα τὰ νοητικὰ αὐτοῦ πλάσματα, ἡ δὲ πρόσκαιρος τοῦ κακοῦ ἀνοχή θέλει παρὰ πάντων κατανοηθῇ δι' ὑπῆρξε σοφὸν γνῶρισμα τῆς θείας πολιτείας. Τώρα τοῦτο δύναται νὰ ὁραθῇ μόνον διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς πίστεως, διαβλέποντος διὰ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ λαληθέντα διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων προφητῶν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου — τὴν ἀποκατάστασιν πάντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Γενικὴ πεποιθὸς περὶ τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως.—Εἶναι αὕτη Γραφικὴ;—Οἱ ὅροι «Κρίσις» καὶ «ἡμέρα» καθορίζομενοι.—Διάφοροι ἡμέραι κρίσεως ἀναφερόμεναι ἐν ταῖς Γραφαῖς.—Ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς κρίσεως καὶ τὰ ἀποτελέσματα ταύτης.—Ἄλλη τις τοιαύτη ἐριζομένη.—Ὁ Κριτής.—Ὁ χαρακτήρ τῆς μελλούσης κρίσεως.—Ὁμοιότης καὶ ἀνομοιότης τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κρίσεως.—Ἡ ἐνδεσῶδα τοῦ κόσμου εὐθύνη.—Δύο παρεμπιπτουσαί κρίσεις, καὶ ὁ σκοπὸς ἐκάστης.—Εὐρέως διάφοροι ὑπολογισμοὶ τῆς μελλούσης κρίσεως.—Πῶς ἐθεώρουν ταύτην οἱ τε προφῆται καὶ οἱ Ἀπόστολοι.

Ὁ Θεὸς ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἣ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὤρισεν, — « Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ Δικαίῳ »· « Οὐδὲ γάρ ὁ Πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ Υἱῷ » — Πράξ. ιζ'. 31. Α, Ἰωάν. β'. 1. Ἰωάν. ε'. 22.

Ἀσαφὴς καὶ ἀόριστος τις ἰδέα ἐπικρατεῖ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως. Ἡ γενικῶς πρεσβευομένη δοξασία εἶναι ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἔλθῃ ἐπὶ γῆς, θὰ καθίσῃ ἐπὶ μεγάλου τινὸς λευκοῦ θρόνου, καὶ θὰ προσκαλέσῃ ἁγίους τε καὶ ἁμαρτωλοὺς ἐν σειρᾷ καὶ παρατάξει ἐνώπιόν του ὅπως τοὺς κρίνῃ, ἐν τῷ μέσῳ μεγάλων φυσικῶν ἀναστατώσεων-σεισμῶν, ἀνοίγματος τάφων, διαρρηξέων βράχων καὶ πτώσεων ὄρων· ὅτι οἱ τρέμοντες ἁμαρτωλοὶ θέλουσιν ἐξαχθῇ ἐκ τοῦ βᾶθους τῆς αἰωνίου αἰτῶν κακοδαιμονίας ὅπως ἀκούσωσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν ἡπαιστὶ ἐπενδυμιζομένους αὐτοῖς καὶ μόνον, καὶ ἐπιστρέψωσιν ἐκ νέου εἰς αἰωνίαν καὶ ἀνελεήμονα καταδίκην, ὅτι δὲ οἱ ἅγιοι ἐπίσης θέλουσιν φερθῇ ἐξ οὐρανοῦ ὅπως παραστῶσι μάρτυρες τῆς ἀθλιότητος καὶ δειλίας τῶν καταδικαζομένων, ἀκούσωσι καὶ οὗτοι ἐν ἡπαιστὶ τὴν αὐτοῖς ἀφορῶσαν

ἀπόφασιν, καὶ ἐπιστρέψωσι. Συμφώνως πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν αὐτὴν θεωρίαν, πάντες λαμβάνουσι τὴν τε καταδίκην καὶ ἀμοιβὴν αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν των· αὕτη δέ, ἥτις πρὸς διάκρισιν ὀνομάζεται παγκόσμιος κρίσις, δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ ἀπλὴ ἐπανάληψις τῆς πρώτης κρίσεως, ἀλλὰ πρὸς οὐδέν· καταληπτὸν σκοπὸν, ἀφοῦ οὕτως ἀξιοῦσιν ὅτι ἡ τελικὴ καὶ ἀμετάκλητος δι' αὐτοὺς ἀπόφασις ἐξεδόθη κατὰ τὸν θάνατον.

Ὁ ὑποτιθέμενος ὀλικὸς χρόνος, ὁ ὀριζόμενος διὰ τὸ τεράστιον τοῦτο ἔργον τῆς κρίσεως δισεκατομμυρίων, εἶναι μία εἰκοσιτετράωρος ἡμέρα. Κήρυγμά τι προσφάτως ἐκφωνηθὲν ἐν τινι ἐκκλησίᾳ τοῦ Βρουκλύνου—ἀπήχησε πάλιν τὴν γενικὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος δοξασίαν. Ὁ ὁμλήσας ἀπεπειράθη νὰ δόσῃ λεπτομερεῖ περιγραφὴν τοῦ ἔργου τῆς Ἡμέρας τῆς Κρίσεως, παραστήσας αὐτὸ ὡς συμπεπληρωμένον ἐντὸς τὸν ὁρίων μιᾶς καὶ μόνης ἡμέρας, ὑπὸ τὴν στενὴν γραμματικὴν αὐτῆς ἐννοίαν.

Ἡ τοιαύτη τοῦ ζητήματος ἀντίληψις φορεῖται οὕσα λίαν ἀκατέργαστος, καὶ τυγχάνει ὅλως ἀσύμφωνος πρὸς τὸν θεόπνευστον λόγον. Ἀρϋόνται δὲ ταύτην ἐκ τῆς λίαν κατὰ γράμμα ἐρμηνείας τῆς παραβολῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν περὶ Προβάτων καὶ Ἐριφίων (Ματθ. κε'. 31—46.). Ἀπεικονίζει δ' ἡ ἀντίληψις αὕτη τὸν παραλογισμόν τῆς ἀποδείρας τινῶν νὰ ἐφαρμόζωσι κατὰ γράμμα ἐρμηνείαν ἐπὶ μεταφορικῆς γλώσσης. Παραβολὴ δὲν εἶναι ἀκριβὴς γεγονότων ἐξιστόρησις, ἀλλ' ἀπλῶς ἐξιστόρησις ἀληθείας τινὸς διὰ τινος ἄλλου ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον, ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις, εἶναι ὅμοιον πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐκείνην. Ἐὰν ἡ παραβολὴ αὕτη ἦτο κατὰ γράμμα ἀφήγησις τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἡ κρίσις μέλλει νὰ διεξαχθῇ, ἦθελεν ἐφαρμόζεσθαι εἰς κατὰ γράμμα πρόβατα καὶ ἐρίφια, ὡς ἀκριβῶς ἀναγινώσκει, καὶ οὐδόλως ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Πλὴν ἃς εἴπωμεν ἤδη βλέμμα ἐπὶ μιᾶς μᾶλλον Γραφικῆς καὶ ἐν ταύτῳ μᾶλλον λογικῆς ἀπόψεως περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μεγάλης Ἡμέρας τῆς Κρίσεως, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ὥρισε, καὶ πρὸς τὰ ὁποῖα λογικὰ καὶ Γραφικὰ συμπεράσματα πᾶσαι αἱ ἐν ταῖς Γραφαῖς παραβολαὶ καὶ μεταφοραὶ συμφωνοῦσιν.

Ὁ ὅρος **Κρίσις** σημαίνει τι ἐπὶ πλέον ἢ ἀπλῶς τὴν ἐκδοσιν ἐτυμολογίας τινός· οὗτος διαλαμβάνει τὴν ἰδέαν τῆς δίκης, ὡς ἐπίσης τὴν ἰδέαν τῆς ἀποφάσεως τῆς βασιζομένης ἐπὶ τῆς δίκης. Τοῦτο ἀληθεύει τόσον ἐπὶ τῆς Ἀγγλικῆς λέξεως κρίσις (judgment), ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς τοιαύτης, τὴν ὁποίαν ἡ πρώτη μεταφράζει.

Ὁ δὲ ὅρος «**ἡμέρα**», εἰς τε τὴν Γραφικὴν καὶ τὴν κοινὴν χρῆσιν, καίτοι συχνότατα χρησιμοποιούμενος πρὸς παράστασιν περιόδου ἐκ δώδεκα ἢ εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν, πράγματι ὁμῶς σημαίνει οἰανδήποτε ὠρισμένην ἢ εἰδικὴν περίοδον χρόνου. Οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, ὁμιλοῦμεν περὶ τῆς ἡμέρας τοῦ Νῶε, τῆς ἡμέρας τοῦ Λουθήρου, τῆς ἡμέρας τοῦ Οὐασινγκτῶνος· καὶ οὕτως ἐν τῇ Γραφῇ ὁ ὅλος τῆς δημιουργίας χρόνος ὀνομάζεται ἡμέρα, καθ' ὅτι ἀναγινώσκομεν περὶ «**τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς γῆν καὶ οὐρανὸν**» (Γενσ. β'. 4)—περὶ μακρᾶς, τοῦτέστιν, καὶ ὠρισμένης περιόδου. Ἀκολουθῶς ἀναγινώσκομεν περὶ «**τῆς ἡμέρας τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ**»—τεσσαράκοντα ἔτη (Ἑβρ. γ'. 8, 9), «**τῆς ἡμέρας τῆς σωτηρίας**» (Β'. Κορινθ. σι. 2), ἐπίσης περὶ «**ἡμέρας τῆς ἐκδικήσεως,**» «**ἡμέρας ὀργῆς**» καὶ «**ἡμέρας θλίψεως**»—ὀρισμῶν ἀναφερομένων εἰς περίοδον ἐκ τεσσαράκοντα ἔτων κατὰ τὸ τέλος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, καὶ εἰς παρομοίαν περίοδον θλίψεως κατὰ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου. Ὡσαύτως ἀναγινώσκομεν πάλιν περὶ τῆς «**ἡμέρας τοῦ Χριστοῦ,**» τῆς «**ἡμέρας τῆς Κρίσεως,**» καὶ τῆς «**ἡμέρας Αὐτοῦ**»—ὀρισμῶν ἐπίσης ἀναφερομένων εἰς τὸν αἰῶνα τῆς χιλιετηρίδος, καθ' ὃν ὁ Μεσσίας θέλει βασιλεύει, κυριαρχεῖ καὶ κυβερνεῖ τὸν κόσμον ἐν δικαιοσύνῃ, παρέχων εὐκαιρίαν πρὸς δοκιμασίαν, ὡς ἐπίσης ἐξαγγέλλων τὴν ἐπὶ ταύτης ἀπόφασιν. Περὶ δὲ τῆς περιόδου ἐκείνης εἶναι γεγραμμένον: Θέλει κρίνει τὸν κόσμον ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ θέλει δείξει τίς εἶναι ὁ Μακάριος καὶ μόνος Δυνάστης, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων (Πράξ. ιζ'. 31. Α. Τιμθ. σι'. 15). Διὰ τὴν δὲ νῦν ὑποθέτην τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς κρίσεως ὡς ἀποτελουμένην ἐκ δώδεκα ἢ εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν, ἐκφ' ἑτέρου ἀναγνωρίζει

τὴν εὐρύτεραν σημασίαν τῆς λέξεως ἡμέρα εἰς ἄλλας παρομοίας περιστάσεις, τοῦτο κεῖται πέραν πάσης ἄλλης ἐξηγήσεως, ἐκτὸς ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἢ οἱ τοιοῦτοι ἐπηρεάσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων παραδόσεων, ἀνευ τῶν ἀποχρωσῶν ἀποδείξεων, καὶ ἀνευ ἐρεῦνης.

Οἱ θέλοντες νὰ συμβουλευθῶσιν ἐν πλήρεις Ταμεῖον τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐν τῇ Γραφῇ ἀναφερόμενα χωρία περὶ τῆς Ἡμέρας τῆς Κρίσεως, καὶ σημειώσωσι τό τε εἶδος καὶ τὴν ποσότητα τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτελεσθῇ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ταχέως θὰ ἴδωσι τὸ παράλογον τῆς γενικῆς ταύτης δοξασίας, καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν ὅρον ἡμέρα ἡ εὐρύτερα αὐτῆς σημασία.

Ἐνῷ δὲ αἱ Γραφαὶ ὁμιλοῦσι περὶ μεγάλης ἡμέρας κρίσεως ἢ δίκης ὡς μελλούσης, καὶ δεικνύουσιν ὅτι τὰ πλήθη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους θὰ λάβωσι τὴν πλήρη αὐτῶν δίκην καὶ τελικὴν ἀπόφασιν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, αὗται διδάσκουσιν ὡσαύτως ὅτι ὑπῆρξαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἄλλαι ἡμέραι κρίσεως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ἐκλεκταὶ τινες τῶν ἄνθρωπων διετέλεσαν ὑπὸ δίκην.

Ἡ πρώτη μεγάλη κρίσις (δίκη τε καὶ ἀπόφασις) ἐγένετο κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ Ἑδὲμ, ὁποῖαν σύμπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὡς ἀντιπροσωπευόμενον ἐν τῇ αὐτοῦ κεφαλῇ, τῷ Ἀδὰμ, παρέστη δικαζόμενον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τῆς δίκης ὑπῆρξεν ἡ ἐτυμολογία—Ἐνοχος παρήκοος, ἀνάξιος ζωῆς· ἡ δὲ ἐπιβληθεῖσα ποινὴ ὑπῆρξεν ὁ θάνατος—«Θνήσκων θέλεις ἀποθάνει» (Γενσ. β'. 17 ὁρθότερα μετάφρασις). Οὕτω δὲ «Πάντες ἀποθνήσκουσιν ἐν τῷ Ἀδὰμ.» Ἡ ἐν τῇ Ἑδὲμ ἐκείνῃ δίκη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἡμέρα κρίσεως διὰ τὸν κόσμον, ἡ δὲ ἀπόφασις τοῦ Κριτοῦ (Ἰεχωβά) ἐξηκολούθησεν ἔκτοτε ἔκτε-λουμένη.

«Ἡ ὁργὴ τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύπτεται ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων.» Τοῦτο δὲ δύναται πᾶς τις νὰ ἴδῃ κατὰ πᾶσαν νεκρικὴν κηδείαν. Πᾶς τάφος εἶναι καὶ εἰς μάρτυς τούτου. Αὕτη καθίσταται αἰσθητὴ εἰς πάντα πόνον καὶ ὀδύνην ἣν αἰσθανόμεθα—πάντα δὲ ταῦτά εἰσιν ἀποτελέσματα τῆς πρώτης δίκης καὶ ἀποφάσεως,—τῆς

δικαίας ἀποφάσεως τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἡμεῖς ἐσμεν ἀνάξιοι τῆς ζωῆς καὶ τῶν εὐλογιῶν, τῶν ἀρχικῶς ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου προνοηθεισῶν, ὅποτε οὗτος διετέλει εὐπειθῆς καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ. Ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπελυτρώθη ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς πρώτης ἐκείνης δίκης διὰ τῆς μιᾶς ὑπὲρ πάντων θυσίας, τὴν ὁποίαν προσέφερεν ὁ Μέγας Λυτρωτής. Οἱ πάντες ἀπελυτρώθησαν ἀπὸ τοῦ τάφου, καὶ ἀπὸ τῆς θανατικῆς καταδίκης — τοῦ ὀλέθρου — ὅστις, συνεπεία τῆς ἀπολυτρώσεως ταύτης, δὲν πρόκειται νὰ θεωρῇται πλέον πλήρης θάνατος, ὑπὸ τὴν αἰωνίαν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀλλὰ μᾶλλον πρόσκαιρός τις ὕπνος. Καθότι κατὰ τὴν πρωίαν τῆς χιλιετηρίδος πάντες θέλουσιν ἀφυπνισθῇ καὶ ἐξεγερθῇ παρὰ τοῦ Ζωοδότου, ὅστις ἀπελύτρωσε τοὺς πάντας. Μόνον οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ἐν Χριστῷ πιστῶν εἰσὶν εἰσέτι ἀπηλλαγμένοι ὑπὸ τινα ἔποψιν, καὶ «διαφυγόντες» τὴν ἀρχικὴν ἀπόφασιν καὶ ποινὴν. Ἡ δὲ διαφυγὴ τῶν αὐτῆ, δὲν εἶναι εἰσέτι πραγματικὴ, ἀλλὰ μόνον καταλογιζομένη ὡς τοιαύτη διὰ πίστεως. Εἴμεθα σεσωσμένοι δι' ἐλπίδος καὶ μόνον. «Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθηνμεν.» Τὴν πραγματικὴν ἡμῶν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς θανατικῆς ταύτης ποινῆς (ἣν ὑπέχωμεν ἐν τῷ Ἀδὰμ, καὶ ἐξ ἧς διαφεύγομεν ὄντες ἐν Χριστῷ), δὲν θὰ δοκιμάσωμεν εἰσέτι τελείως μέχρι τῆς πρωίας τῆς ἀναστίσεως, ὅποτε θέλομεν χορτασθῇ (Ψαλ. ιζ' 15), ἐγειρόμενοι ἐν τῇ ὁμοιότητι τοῦ Λυτρωτοῦ ἡμῶν. Τὸ γεγονός δὲμως ὅτι ἡμεῖς, οἱ ἀφιχθέντες εἰς ἐπ' ἡγνώσιν τοῦ φιλανθρώπου τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ σχεδίου, «ἰπεφύγωμεν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἐνυπάρχουσαν διαφθοράν», μακρὰν τοῦ ν' ἀποδεικνύῃ ὅτι οἱ λοιποὶ δὲν θὰ ἔχωσιν οὐδεμίαν ἐλπίδα διαφυγῆς, ἀποδεικνύει μᾶλλον τοῦναντίον τούτου· διότι ἡμεῖς (ἡ ἐκκλησία) εἴμεθα ἀπαρχή, πρωτοκάρπια, εἰς τὸν Θεὸν ἐκ τῶν κτισμάτων Αὐτοῦ Ἡ ἀποφυγὴ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου ἐν τῷ Ἀδὰμ εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, δὲν εἶναι εἰμὴ προμήνυμα τῆς ἀπελευθερώσεως παντὸς θέλοντος νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς (τοῦ θανάτου), καὶ μεταβῇ εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ζωῆς, τὴν προσήκουσαν πρὸς πάντας ὅσους ὁ Θεὸς θὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς υἱοὺς του. Πάντες οἱ θέλοντες δύνανται

νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ἀνεξαρτήτως διακρίσεως τῆς φύσεως, ἣν ὁ Θεὸς ἐπρομήθευσεν ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτοῦ ἐπὶ διαφόρων βαθμῶν ὑπάρξεων. Ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς δίκης ἢ δοκιμασίας διὰ ζωὴν ἢ θάνατον δι' ἐκείνους, οἵτινες ἐκλήθησαν ἵνα γείνωσι κοινωνοὶ θείας φύσεως.

Ἄλλ' ὁ Θεὸς ὥρισεν ἄλλην ἡμέραν, ἐν ᾗ θέλει κρίνει τὴν οἰκουμένην, τὸν κόσμον. Πῶς δύναται νὰ γείνη τοῦτο; Μετεμελήθη ὁ Θεός; Κατέληξεν ἄρα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ κατὰ τὴν δίκην τοῦ πρώτου ἀνθρώπου ἀπόφασις, καὶ ἡ γενικὴ καταδίκη ὑπῆρξαν ἄδικα, λίαν αὐστηρὰ μέτρα, ὥστε ἤδη μέλλει νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον κατ' αἰτομον; Οὐχί. Ἐὰν οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, οὐδεμίαν ἠθέλομεν ἔχει καλητέραν ἐγγύησιν περὶ δικαίας ἀποφάσεως ἐν τῇ μελλούσῃ δίκῃ, ἢ ἐν τῇ παρελθούσῃ τοιαύτῃ. Δὲν εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς θεωρεῖ τὴν κατὰ τὴν πρώτην δίκην ἀπόφασίν Του ὡς ἄδικον, ἀλλὰ διότι ἔχει προμηθεύσει ἀπολύτως ἀπὸ τῆς ποινῆς τῆς πρώτης κρίσεως, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως παραχωρήσῃ ἄλλην τιὰ κρίσιν (δοκιμασίαν) ὑπὸ μᾶλλον εὐνοϊκοὺς ὁρους διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος—ὡς μελλόντων πάντων νὰ ἔχωσι τότε πείραν τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς.

Ὁ Θεὸς δὲν μετέβαλεν οὐδὲ ἰῶτα ἐν ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς αὐτοῦ βουλῆς, ἣν ἐσχημάτισεν πρὸ τοῦ τὸν κόσμον γενέσθαι. Αὐτὸς σαφῶς καὶ ἀπεριφράστως γνωρίζει ἡμῖν ὅτι δὲν ἄλλοι-οῦνται, καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θέλει ἀθρώσει τὸν ἀσεβῆ. Θὰ ἐφαρμώσῃ δὲ τὴν πλήρη ποινὴν τὴν ὁποῖαν δικαίως ἀπῆγγει-λεν. Ἄλλ' ἡ πλήρης αὕτη ποινὴ ἐπληρώθη παρὰ τοῦ Αὐτρω-τοῦ ἢ ἀντικαταστάτου, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς Αὐτὸς ἐπρομή-θευσε—τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις, «διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐγεύθη θάνατον ὑπὲρ παντὸς ἀνθρώπου». Ὁ Κύριος ἡμῶν, ἐξαγοράσας τὸν Ἀδὰμ καὶ τὸ γένος αὐτοῦ διὰ τῆς ἐαν-τοῦ ζωῆς, δύναται ἤδη νομίμως καὶ δικαίως νὰ κάμῃ νέαν προσφορὰν ζωῆς πρὸς πάντας αὐτούς. Ἡ δὲ πρὸς πάντας προσφορὰ αὕτη καλεῖται Νέα Διαθήκη, σφραγισθεῖσα καὶ κυρωθεῖσα, ἡ κατασιᾶσα ἐκτελεστὴ διὰ τοῦ θανάτου Αὐτοῦ—*Ρωμ. ιδ'. 9. Ἰωάν. ε'. 22 Ἐβρ. ι'. 16, 29. ιγ'. 20, 21.*

Γνωρίζεται ἡμῖν ἐπὶ πλέον δι, ὅποτιαν ὁ Θεὸς θὰ παράσχη εἰς τὸν κόσμον τὴν κατ' ἄτομον ταύτην δοκιμασίαν ἢ δίκην, αὕτη θέλει εἶσθαι ὑπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Κριτὴν, Ὃν ὁ Ἰεχωβά θέλει οὕτω τιμῇσει ἕνεκα τῆς μέχρι θανάτου ὑπακοῆς αὐτοῦ διὰ τὴν ἡμετέραν ἀπολύτρωσιν. Ὁ Θεὸς ὑπερύψωσεν Αὐτὸν εἰς θείαν φύσιν, ἵνα γένηται Ἀρχηγὸς καὶ Σωτὴρ (Πράξ. ε' . 31), καὶ ὅπως δύνηται νὰ ἐπαναφέρῃ ἐκ τοῦ θανάτου καὶ παράσχη κρίσιν πρὸς πάντας, οὓς αὐτὸς ἐξηγόρασε διὰ τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ αἵματος. Διότι ὁ Θεὸς παρέδωκε πᾶσαν τὴν κρίσιν εἰς τὸν Υἱόν, καὶ ἔδωκεν εἰς Αὐτὸν πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς — Ἰωάν. ε'. 22.

Ὁ ὑπερυψωμένος, λοιπόν, καὶ δεδοξασμένος Χριστός, ὅστις τόσον ἡγάπησε τὸν κόσμον ὥστε ἔδωκεν ἑαυτὸν ὡς ἀπολυτρωτικὴν τιμὴν, εἶναι Ἐκεῖνος, ὅστις μέλλει νὰ εἶναι Κριτὴς τοῦ κόσμου κατὰ τὴν ὑποσχομένην μέλλουσαν αὐτοῦ δίκην. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰεχωβά εἶναι ὁ διορίσας Αὐτὸν εἰς τὸ ὑποῦργημα τοῦτο, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἀφοῦ λοιπόν τοιαῦται εἶναι αἱ σαφεῖς τῆς Ἀγ. Γραφῆς δηλώσεις, οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ὅποιον νὰ φοβώμεθα, ἀλλὰ τοῦναντίον ὑπάρχει μεγάλη ἀφορμὴ χαρᾶς ὑπὲρ πάντων, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Κριτοῦ εἶναι ἐπαρκὴς ἐγγύησις διὰ τὴν κρίσιν θέλει εἶσθαι δικαία καὶ εὐσπλαγχνος, καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης ἐξετάσεως καὶ διακρίσεως τῶν ἀδυναμιῶν ἀπάντων, ἕως οὗ οἱ θέλοντες καὶ εὐπειθεῖς ἐπαναχθῶσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν τελειότητα, τὴν ἐν τῇ Ἐδέμ ἀπολεσθεῖσαν.

Κριτὴς, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἐκαλεῖτο ἐκεῖνος ὅστις ἀπέγειμε δικαιοσύνην καὶ ἀπελευθέρωνε τοὺς καταδυναστευομένους. Σημειώσατε, ἐπὶ παραδείγματι, τι τρόπῳ, οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅποτε διετέλουν ὑπὸ καταδυνάστευσιν ὑπὸ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν, ἕνεκα τῶν παραβάσεων τῶν κατὰ τοῦ Κυρίου, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἠλευθεροῦντο καὶ ὑλολογοῦντο διὰ τῶν κριτῶν τοὺς ὁποίους ἡγείρεν εἰς αὐτοὺς. Οὕτως ἀναγιγνώσκωμεν, «Καὶ ὅτε ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Κύριον, ὁ Κύριος ἀνέστησε ὧωτῆρα εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τὸν Γοθονιήλ. Καὶ ἦτο ἐπ' αὐτὸν τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου, καὶ ἔκρινε

τὸν Ἰσραήλ· καὶ ἐξηλθεν εἰς μάχην, καὶ ὑπερίσχυσε, καὶ ἡ γῆ ἀνεπάνθη τεσσαράκοντα ἔτη» (Ἰεραι γ', 9 - 11). Τοιοῦτα-τρόπως, καίτοι ὁ κόσμος ἀπὸ πολλοῦ χρόνου διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ καταδυνάστευσιν τοῦ ἐχθροῦ, τοῦ Σατανᾶ, ἐν τούτοις, ὁ πληρώσας διὰ τὰς ἁμαρτίας πάντων διὰ τοῦ τιμὸν αὐτοῦ αἵματος, ταχέως θέλει ἀναλάβει τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ βασιλεύσει. Αὐτὸς θὰ ἐλευθερώσῃ καὶ θὰ κρίνῃ ἐκείνους τοὺς ὁποίους τόσον ἡγάπησεν ὥστε ν' ἀπολυτρώσῃ αὐτούς.

Πρὸς τὸ συμπέρασμα τοῦτο συμφωνοῦσι πᾶσαι αἱ προφητικαὶ διακηρύξεις. Εἶπε γεγραμμένον : «Θέλει κρίνει τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοὺς λαοὺς ἐν εὐθύτητι (Ψαλμ. 1 η'. 9).

Ἡ μέλλουσα κρίσις γενήσεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀκριβῶς ἀρχῶν ἐφ' ὧν καὶ ἡ πρώτη. Ὁ αὐτὸς νόμος τῆς ὑπακοῆς προβληθήσεται μετὰ τῆς αὐτῆς ἀμοιβῆς τῆς ζωῆς, καὶ τῆς αὐτῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Ὡς δὲ ἡ πρώτη δίκη ἤρξατο, προεχώρησε καὶ κατέληξεν εἰς δικαστικὴν ἀπόφασιν, οὕτως ἔσεται ὡσαύτως καὶ μετὰ τὴν δευτέραν ἡ δὲ δικαστικὴ ἀπόφασις ἔσεται ζωὴ διὰ τὸν δίκαιον, καὶ θάνατος διὰ τὸν ἄδικον. Ἡ δευτέρα δίκη ἢ δοκιμασία, ἔσεται μᾶλλον εὐνοϊκὴ ἢ ἡ πρώτη, ἔνεκα τῆς ἀποκτηθείσης πείρας ὑπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς πρώτης τοιαύτης. Ἀνομοίως πρὸς τὴν πρώτην δίκην ἢ δοκιμασίαν, ἡ δευτέρα θέλει εἶσθαι τοιαύτη, καθ' ἣν πᾶς τις θέλει ὑποστῆ τὴν δοκιμασίαν δι' ἑαυτὸν καὶ μόνον, καὶ οὐχὶ δι' ἄλλον. Οὐδεὶς θέλει ἀποθνήσκῃ τότε ἔνεκα τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδάμ, ἢ ἐξ αἰτίας κληρονομικῶν ἀτελειῶν. Δὲν θέλει λέγεσθαι πλέον, «Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἡμωδίασαν. Ἀλλ' ἕκαστος θέλει ἀποθνήσκῃ διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ· πᾶς ἄνθρωπος ὅστις φάγῃ τὸν ὄμφακα τούτου οἱ ὀδόντες θέλουσιν αἰμωδιάσει». «Ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρτήσασα αὐτὴ θέλει ἀποθάνει» (Ἰερ. κλ. 4 Ἰερ. λ. 29, 30). Θὰ ἀληθεύσῃ δὲ τότε διὰ τὸν κόσμον, ὡς ἀληθεύει ἤδη διὰ τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι, πᾶς τις δὲν θὰ κρίνῃται τότε καθ' ὅσα δὲν ἔχει, ἀλλὰ καθ' ὅσα ἔχει (Β'. Κορινθ. 4. 12). Ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἀνθρώπινον γένος

θέλει βαθμηδὸν ἐκπαιδευθῇ, μαθητευθῇ καὶ παιδαγωγηθῇ μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς τὴν τελειότητα. Ὅταν δὲ οἱ ἄνθρωποι ἀφικθῶσιν εἰς τὴν τελειότητα πλήρης πρὸς τὸν Θεὸν ἁρμονία θέλει ἀπαιτηθῇ παρ' ἐκάστου, καὶ πᾶς ὅστις ὑπολείφθῃ τότε τῆς τελείας ὑπακοῆς θέλει ἀποκοπῇ, κρινόμενος ἀνάξιος τῆς ζωῆς. Ἡ ἁμαρτία ἥτις ἐπέφερε τὸν θάνατον ἐπὶ τοῦ γένους ἡμῶν διὰ τοῦ Ἀδάμ ἦτον ἀπλῆ τις προᾶξις παρακοῆς· ἀλλὰ διὰ τῆς προᾶξέως του ἐκείνης ἐξέπεσεν ἀπὸ τῆς τελειότητός του.

Ὁ Θεὸς ἐδικαιούτο ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ πλήρη ὑπακοήν, ἀφοῦ οὗτος ἐδημιουργήθῃ τέλειος· παρὰ πάντων δὲ τῶν ἀνθρώπων θέλει ἀπαιτήσῃ τὸ ἴδιον, ὅποταν τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεώς των συμπληρωθῇ. Εἰς οὐδένα θέλει ἐπιτραπῇ τότε νὰ ἔχῃ αἰωνίαν ζωὴν, ὅστις κατ' ἐλάχιστον θέλει ὑπολείπεσθαι τῆς τελειότητος. Τὸ ὑπολείπεσθαι τῆς τελειότητος τότε θέλει ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἐκουσίως ἁμαρτάνειν ἐναντίον τοῦ τελείου φωτός, καὶ τῆς τελείας ἱκανότητος.

Ὅστις δὴποτε ἁμαρτήσῃ ἐκουσίως ἐναντίον τοῦ τελείου φωτός καὶ ἱκανότητος, θέλει ἀπολεσθῇ ἐν τῷ δευτέρῳ θανάτῳ. Ἐὰν δέ τις, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἵωνος ἐκρίνων τῆς δοκιμασίας, ὑπὸ τὴν πλήρη τοῦ φωτός αὐτοῦ αἴγλην, ἤθελεν ἀπολακτίσει τὰς προσφερομένας χάριτας, καὶ οὐδεμίαν ποιήσῃ πρόοδον πρὸς τὴν τελειότητα ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη, θέλει λογίζεσθαι ὡς ἀνάξιος ζωῆς καὶ θέλει «ἐκκόπτεσθαι», καίτοι εἰς ἑκατὸν ἔτη ἤθελεν εἶσθαι εἰσέτι εἰς περίοδον παιδικῆς ἡλικίας συγκριτικῶς. Οὕτως εἶναι γεγραμμένον περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης: «Ὡς παιδίον θέλει ἀποθνήσκῃ τις εἰς ἑκατὸν ἐτῶν ἡλικίαν» καὶ ὡς ἁμαρτωλὸς θέλει εἶσθαι ἐπικατάρατος ὁ ἀποθνήσκων εἰς ἡλικίαν ἑκατὸν ἐτῶν.» (Ἦσ. ξε'. 20—Μετάφρ, Leeser) Τοιοῦτοτρόπως, θεὸν νὰ ἔχῃσι τοῦλάχιστον ἑκατὸν ἐτῶν δοκιμασίαν, ἐὰν δὲ δὲν εἶναι τόσον ἰσχυριγνώμονες ὥστε νὰ μὴ προοδεύσωσιν, ἡ δοκιμασία των θέλει ἐξακολουθήσῃ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τοῦ Χριστοῦ, ἀφικνουμένη εἰς τὸ κατὰ κόρυφον αὐτῆς σημεῖον μόνον περὶ τὸ τέλος αὐτῆς.

Τὸ ἐξαγόμενον τῆς μελλούσης τοῦ κόσμου κρίσεως σαφῶς καταδεικνύεται ἐν τῇ παραβολῇ τῶν προβάτων καὶ τῶν ἐρι-

φίων (Ματθ. κε 41—47) ἐν Ἀποκλ. κ'. 15. κα'. 8 καὶ Α'. Κορθ. ιε'. 25). Τὰ Γραφικὰ ταῦτα χωρία καὶ ἄλλα δεικνύουσιν δι, περὶ τὸ τέλος ταύτης, αἱ δύο τάξεις θέλουσιν εἶσθαι ἐντελῶς κεχωρισμένοι—εἰς εὐπειθεῖς καὶ παρηκόους. Εἰς ἐν πλήρη ἁρμονίᾳ ζήσαντας πρὸς τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς μὴ διατελέσαντας ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς αὐτόν. Οἱ μὲν εἰσέρχονται εἰς αἰωνίαν ζωὴν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπαναφέρονται εἰς τὸν θάνατον, τὴν ἐξόντωνσιν, (τὸν «δεύτερον θάνατον»), τῆς αὐτῆς καταδικαστικῆς αποφάσεως ἐφαρμοζομένης καὶ πάλιν, ὡς κατὰ τὴν πρώτην κρίσιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἡλευθερώθησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἐξησφάλισε τὸ δικαίωμα τῆς ἀπελευθερώσεώς των διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ ἀντιλύτρου των—μέσω τοῦ θανάτου του. Οὗτος θέλει εἶσθαι ὁ δεύτερος θάνατός των. Οὐδὲν ἀντίλυτρον θέλει δοθῇ ὑπὲρ αὐτῶν, οὐδὲ θέλει ὑπάρξει πλέον δι' αὐτοὺς ἀπελευθερώσεις ἢ ἀνάστασις, ὡς ἁμαρτησάντων ἐκουσίως καὶ ἀτομικῶς ἐναντίον τελείου φωτός καὶ τελείας εὐκαιρίας, ὑπὸ τὴν μᾶλλον εὐνοϊκὴν ἀτομικὴν δοκιμασίαν.

Δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐγνοηθῶμεν ὡς μὴ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν παροῦσαν τοῦ κόσμου εὐθύνην, τὴν ὁποίαν πᾶς τις ὑπέχει κατὰ τὸ μέτρον τοῦ φωτός, οὗ ἐγένετο κάτοχος, εἴτε ὑπῆρξε τοῦτο πολὺ ἢ ὀλίγον, ἢ ἂν ἦτο τοῦτο ὥς τῆς φύσεως ἢ τῆς ἀποκαλύψεως. «Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κυρίου εἶναι ἐν παντὶ τόπῳ, παρατηροῦντες κακοὺς καὶ ἀγαθοὺς». «Ὁ Θεὸς θέλει φέρει εἰς κρίσιν πᾶν ἔργον, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε πονηρόν.» (Παροιμ. ιε'. 3 Ἑκκλ. ιβ'. 14). Τὰ ἀγαθὰ καὶ πονηρὰ ἔργα τοῦ παρόντος καιροῦ θέλουνσι λάβει δικαίαν μισθοδοσίαν ἢ ἀμοιβὴν εἴτε τώρα, εἴτε μετὰ ταῦτα. «Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν» (Α'. Τιμθ. ε'. 24). Οὐδεὶς ἄλλος, ἐκτὸς τοῦ εὐνοουμένου «μικροῦ ποιμνίου» τοῦ Κυρίου, κέκτηται εἰσέτι ὥς ἐπαρκὲς καθιστῶν αὐτὸν ὑπεύθυνον καὶ ὑπάγον αὐτὸν ὑπὸ τὴν τελικὴν ποινὴν, τὸν δευτέρου θάνατον. Ἀπλῶς καὶ ὡς ἐν παρόδῳ μόνον ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὸ ζήτημα τῆς παρουσίας τοῦ κόσμου εὐθύνης, ἐπαφίνοντες τὰς λεπτομερείας πρὸς ἐξέτασιν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Περίοδος ἐξ ἑξ σχεδὸν χιλιάδων ἐτῶν μεσολαβεῖ μεταξὺ πρώτης καὶ δευτέρας ἡμέρας τῆς κρίσεως τοῦ κόσμου· διαρκούσης δὲ τῆς μακροῦς ταύτης περιόδου ὁ Θεὸς ἐξηκολούθησεν ἐκλέγων δύο εἰδικὰς τάξεις ἐκ τοῦ μέσου τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰδικῶς δοκιμάζων, παιδεύων καὶ παιδαγωγῶν αὐτοὺς ὅπως ὦσι τίμια αὐτοῦ ὄργανα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου ἢ ἡμέρας τῆς κρίσεως τοῦ κόσμου.

Αἱ δύο αὗται τάξεις κεχωρισμένως ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ Παύλου (Ἑβρ. γ'. 5, 6) ἡ μὲν ὡς οἶκος υἱῶν, ἡ δὲ ὡς οἶκος θεραπόντων ἢ δούλων, τοῦ πρώτου τῶν οἴκων αὐτῶν ἀποτελουμένου ἐκ τῶν νικῶντων, τῶν δοκιμασθέντων καὶ εὐρεθέντων πιστῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Χριστιανικῆς οικονομίας, τοῦ δὲ δευτέρου συνισταμένου ἐκ τῶν πιστῶν νικητῶν, οἵτινες προηγήθησαν τῆς Χριστιανικῆς οἰκονομίας. Αἱ δύο περίοδοι, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων αἱ δύο διακεκριμέναι αὗται ομάδες ἐκλήθησαν, ἐδοκιμάσθησαν καὶ ἐξελέγησαν, ὑπῆρξαν δύο διακριτικαὶ ἡμέραι κρίσεως, οὐχὶ διὰ τὸν κόσμον ἀλλὰ διὰ τὰς δύο εἰδικὰς αὐτὰς τάξεις. Ὅσοι δὲ ἐπιτυχῶς διέρχονται ἢ διήλθον τὴν δι' ἐκάστην τῶν δύο εἰδικῶν αὐτῶν τάξεων δοκιμασίαν, δὲν θὰ ἔλθωσιν εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ θὰ λάβωσι τὴν ἀμοιβὴν τῶν ὁπόταν ὁ κόσμος ἔλθῃ εἰς κρίσιν.

Οἱ τοιοῦτοι θέλουσιν εἶσθαι ὄργανα τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ κόσμου—παρέχοντες τοῖς ἀνθρώποις ὁδηγίαν, καὶ τὴν ἀναγκαίαν διαπαιδαγῶγην διὰ τὴν τελικὴν αὐτῶν δοκιμασίαν καὶ κρίσιν· «Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινούσιν;» — Α'. Κορθ. στ'. 2.

Αἱ προηγουμένως κριθεῖσαι τάξεις αὗται, διετέλουν ποτὲ, ὡς τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἀνθρωπότητος, ὑπὸ τὴν Ἀδαμιαίαν κατάκρισιν, ἀλλ' ἐγένοντο διὰ πίστεως μέτοχοι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ. Δικαιωθέντες τὸ πρῶτον διὰ πίστεως εἰς τὴν ἀπολυτικὴν ἀξίαν, καὶ ἐκπληρώσαντες τοὺς συμπαραδοκίμους ὁρους τῆς διακριτικῆς αὐτῶν κλήσεως, ἐκρίθησαν ἅγιοι τῆς ἀννύσεως εἰς θέσιν τιμῆς καὶ ἐξουσίας.

Ἡ δοκιμασία ἢ κρίσις ἀμφοτέρων τῶν τάξεων τούτων

ὑπῆρξε πολὺ μᾶλλον αὐστηρὰ παρ' ὅτι μέλλει νὰ εἶναι ἡ δοκιμασία τοῦ κόσμου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως αὐτοῦ. Καθότι, οἱ τοιοῦτοι εἶχον νὰ ἀντισταθῶσι κατὰ τοῦ Σατανᾶ, τοῦ ἄρχοντος τοῦ κόσμου, μεθ' ὧν τῶν πανουργιῶν καὶ παγιδεύσεών του, ἐνῶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως τοῦ κόσμου θὰ βασιλεύῃ ὁ Χριστὸς, ὁ δὲ Σανανᾶς θέλει δεθῇ διὰ νὰ μὴ πλανᾷ τὰ ἔθνη ('Αποκλ. κ'. 3). Οὗτοι ὑπέστησαν διωγμούς ἐνεκεν δικαιοσύνης, ἐνῶ τότε οἱ ἄνθρωποι θὰ βραβεύονται διὰ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τιμωρῶνται διὰ τὴν ἀδικίαν. Οὗτοι εἶχον μεγάλα προσκόμματα καὶ παγίδας ἐν τῇ ὁδῷ των, τὰ ὅποια θέλουσιν ἐκλείψει ὁπόταν ὁ κόσμος τεθῇ ὑπὸ δοκιμασίαν. Πλὴν καίτοι ἡ δοκιμασία τῶν δύο τούτων εἰδικῶν ὁμάδων ὑπῆρξε πολὺ μᾶλλον αὐστηροτέρα, παρ' ὅτι θὰ εἶναι ἡ δοκιμασία τοῦ κόσμου, αἱ ἀμοιβαὶ ἐπίσης εἶναι ἀντιστοίχως πολὺ μεγαλήτεραι.

Διὰ τῶν σοφιστικῶν τοῦ μεγάλου πλάνου, τοῦ Σατανᾶ, ὃς τε κόσμος καὶ ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία ἀπεστερήθησαν τῶν εὐλογητῶν διαβεβαιώσεων τοῦ ἐπερχομένου καιροῦ τῆς δικαίας κρίσεως. Γνωρίζουσιν ὅτι ἡ Γραφή λέγει περὶ μελλούσης ἡμέρας κρίσεως, ἀλλὰ ἀποβλέπουσι πρὸς τὴν ἡμέραν αὐτὴν μὲ αἰσθήματα φόβου καὶ τρόμου μόνον· συνεπεία δὲ τοῦ τοιούτου φόβου, δὲν ὑπάρχει δι' αὐτοὺς μᾶλλον δυσάρεστον ἄγγελμα ἀπὸ τοῦ ὅτι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου εἶναι ἐγγύς. Οὗτοι θέτουσι ταύτην πολὺ μακρὰν αὐτῶν, καὶ οὐδὲ θέλουσι νὰ ἀκούσῃσι καὶ αὐτὴν μνημονευομένην. Οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰδέαν τῶν εὐλογιῶν, αἵτινες ἐπιφυλάσσονται διὰ τὸν κόσμον ὑπὸ τὴν ἔνδοξον βασιλείαν Ἐκείνου, τὸν Ὅποιον ὁ Θεὸς διώρισε νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον ἐν δικαιοσύνῃ. Μεταξὺ τῶν μεγίστων ἀποτυφλωτικῶν ἐπιρροῶν, τῶν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ ἐπινοηθεισῶν, ὅπως οἱ ἄνθρωποι τηρῶνται ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀληθείας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ὑπῆρξαν αἱ πλάναι αἱ ἐπισεληθοῦσαι εἰς τὰς ὁμολογίας τῆς πίστεως καὶ τὰ ὑμνολόγια τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν ἀποχρώσεων. Πλείστοι κατέληξαν νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὰς τοιαύτας πλάνας σπουδαιότητα ὑπερέτεραν τῆς τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Πόσον διαφόρως ἔκρινον οἱ τε προφηταὶ καὶ οἱ ἀπόστολοι τὴν ἐπαγγελθεῖσαν ταύτην ἡμέραν τῆς

κρίσεως. Ἴδετε τὴν πλήρη ἀγαλλιάσεως προφητικὴν ὑμνωδίαν τοῦ Δαβὶδ (Α. Χρον. ιστ. 31—34). Ἴδου τι λέγει: —

Ἦς εὐφραίνωνται οἱ οὐρανοί,
Καὶ ἃς ἀγάλλεται ἡ γῆ.
Καὶ ἃς λέγῃσι μεταξὺ τῶν ἔθνων,
Ὁ Κύριος βασιλεύει.
Ἦς ἡχῇ ἡ θάλασσα, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.
Ἦς χαίρῃσιν αἱ πεδιάδες, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς.
Ὅτε θέλουσιν ἀγάλλεσθαι τὰ δένδρα τοῦ δάσους
Ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου,
ΔΙΟΤΙ ΕΡΧΕΤΑΙ
ΔΙΑ ΝΑ ΚΡΙΝῃ ΤΗΝ ΓῆΝ.
Δοξολογεῖτε τὸν Κύριον, διότι εἶναι ἀγαθός,
Διότι τὸ ἔλεος Αὐτοῦ μένει εἰς τὸν Αἰῶνα.

Πρὸς τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀναφέρεται ἐπίσης ὁ ἀπόστολος, διαβεβαιῶν ἡμᾶς ὅτι αὕτη θέλει εἶσθαι ἔνδοξος καὶ ἐπιθυμητὴ ἡμέρα, καὶ ὅτι διὰ ταύτην ἡ κτίσις σύμπασα συνωδίνει καὶ συναγωνιᾷ μέχρι τοῦ νῦν—προσμένουσα τὸν μέγαν Κριτὴν ὅπως ἐλευθερώσῃ τὸν κόσμον, ὡς ἐπίσης ὅπως ἐξυψώσῃ καὶ δοξάσῃ τὴν Ἐκκλησίαν—Ρωμ. γ'. 21, 22.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Ἐνδοξε καὶ Κραταῖ,
Ὁ καιρὸς Σου εἶν' ἐγγύς,
Καθ' ὃν πάντες Σε Θεὸν
Ὡς Κυρίαρχον τῆς γῆς
Θὰ ὑμνῶσιν οἱ λαοὶ
Καὶ δοξάζωσιν αἰεὶ.

Ἀπασαι τότε αἱ φυλαὶ
Θέλουσιν ὑποταχθῇ
Πᾶσαι δὲ αἱ Σαὶ βουλαὶ
Θέλουσιν ἐκτελεσθῇ·
Μόνον θέλημα τὸ Σὸν
Ἔσται νόμος τῶν λαῶν.

Ἡγεμόνες, βασιλεῖς
Δορικτήτορες τῆς γῆς,
Ἀρχοντες, ὑποτελεῖς
Θέλουσιν ὑποταγεῖς

Κλίγει γόνατα εἰς Σέ,
Ὡς καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ

Τότε τὸ τοῦ Σατανᾶ
Κράτος θέλει συντριφθῇ·
Κ' ἵνα πλέον μὴ πλανᾷ
Θέλει οὗτος δεσμευθῇ
Κ' εἰς τὴν ἄβυσσον ριφθῇ,
Καὶ κατὰ τον Σὸν καιρὸν
Παντελῶς ἐξοντωθῇ.

Πόλεμοι καὶ πᾶν κακὸν
Θέλουσι καταργηθῇ
Πᾶν δὲ ὄπλον φονικὸν
Θέλει σφυρηλατηθῇ
Τότε εἰς γεωργικὸν
Ἄροτρον εἰρηγικόν·

Τότε εἰρήνη καὶ χαρὰ
Θέλουσιν ἐπικρατεῖ,
Κ' ἔργα ὅλως ἱερὰ
Ὡς καὶ πᾶσα ἀρετή.
Οὕτω δ' ἔσονται εὐτυχεῖς
Πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Ἐ Ἀποκατάστασις ἡγγυημένη διὰ τῆς Ἀπολυτρώσεως. — Οὐχὶ αἰωνία ζωὴ ἀλλὰ δοκιμασία διὰ πάντην. ἐξασφάλιζομένη διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως. — Οἱ ὅροι καὶ τὰ πλεονεκτήματα τῆς δοκιμασίας. — Ἐ τοῦ Χριστοῦ θυσία ἀναγκασίη. — Πῶς ἠδύνωτο ν' ἀπολυτρωθῇ καὶ ἀπελυτρώθῃ τὸ γένος ἡμῶν διὰ τοῦ θανάτου ἐνός. — Πίστις καὶ ἔργα εἰσέτι ἀναγκασιότατα. — Ὁ μισθὸς τῆς ἐκουσίου ἀμνηστίας βέβαιος. — Θὰ ὑπάρχῃ χῶρος ἐπὶ γῆς διὰ τὰ ἀναστηθισόμενα ἑκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων; — Ἀποκατάστασις — ἀ ν τ ι θ ἔ τ ω ς — ἐξέλξις.

Ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ὑποτυπωθείσης σκιαγραφίας τοῦ ἀποκεκαλυμμένου τοῦ Θεοῦ σχεδίου, καταφαίνεται ὅτι ὁ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα σκοπὸς Αὐτοῦ εἶναι ἀποκατάστασις ἢ ἐπαναφορὰ εἰς τὴν ἐν τῇ Ἑδέμ ἀπολεσθεῖσαν τελειότητα καὶ δόξαν. Ἡ ἰσχυροτέρα καὶ τελικὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος μαρτυρία καταφαίνεται σαφέστατα διὰ τὴν ἑκτασίαν καὶ τὴν φύσιν τῆς ἀπολυτρώσεως τελείως κατανοηθῶσι καὶ ἐκτιμηθῶσιν. Ἡ ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν προλεχθεῖσα ἀποκατάστασις ἀνάγκη νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἀπολύτρωσιν, ὡς δικαία καὶ λογικὴ ἐκείνης συνέπεια. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Θεοῦ, προνοήσαντος ἀπολύτρωσιν, πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης, ἐκτὸς ἐὰν ἐκουσίως οἱ ἄνθρωποι ἀποκρούσωσι τὴν σωτήριον τοῦ Μεγάλου Λυτρωτοῦ δύναμιν, δεόν νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ποινῆς, «τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς», τοῦ θανάτου, ἄλλως ἢ ἀπολύτρωσις δὲν χρησιμεύει διὰ πάντας.

Ὁ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου συλλογισμὸς τοῦ Παύλου εἶναι λίαν σαφὴς καὶ ἐμφαντικὸς. Εἰς Ρωμ. ιδ'. 9 λέγει· «Εἰς τοῦτο γὰρ ὁ Χριστὸς ἀπέθανε καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ» (ἐξουσιάσῃ). Τοῦτέστιν ὁ σκοπὸς τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, δὲν ἦτο ἀπλῶς ὅπως εὐλογήσῃ, κυριαρχήσῃ καὶ ἐπιστρέψῃ τοὺς

ζῶντας τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλ' ὅπως ἔχη ἐξουσίαν, ἢ πλήρη ἐποπτεῖαν τόσῃ ἐπὶ τῶν νεκρῶν ὅσῃ καὶ ἐπὶ τῶν ζώντων, ἐξασφαλίζων τὰ ἐκ τῆς ἀπολυτρώσεώς του εὐεργετήματα τόσον ἐπὶ τῶν μὲν, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν δέ*. «Ἐδῶκεν Ἐαυτὸν ἀντίλυτρον [ἀντίστοιχον ἀξίαν] ὑπὲρ πάντων» ὅπως εὐλογήσῃ τοὺς πάντας, καὶ παράσχη εἰς ἕκαστον ἀτομικὴν δοκιμασίαν διὰ ζωὴν. Τὸ ν' ἀξιῶμεν ὅτι ἔδωκεν ἑαυτὸν «ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων», καὶ δια-εινώμεθα ἀφ' ἑτέρου ὅτι μόνον ἀπλῆ τις θράξ ἐκ τῶν λελυτρωμένων θέλει ποτὲ λάβει ὅτι δήποτε ἐκ τούτου εὐεργέτημα, εἶναι παράλογον. Διότι τοῦτο ἠθέλε σημαίνει ἢ ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεδέχθη τὴν ἀπολυτρωτικὴν τιμὴν, καὶ ἀκολούθως ἀπεποιήθη ἀδίκως νὰ παράσχη τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς ἀπολυτρωθέντας, ἢ ἄλλως, ὅτι ὁ Κύριος, ἀφοῦ ἀπελύτρωσε πάντας, δὲν ἠδυνήθη, ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸν φιλάνθρωπόν του σκοπὸν. Τὸ ἀναλλοίωτον τῶν θείων σχεδίων οὐχ' ἦντιν, ἢ ἡ τελειότης τῆς θείας δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης, ἀποκρούει καὶ ἀναιρεῖ τοιαύτην σκέψιν, καὶ παρέχει ἡμῖν διαβεβαίωσιν ὅτι τὸ ἀρχικὸν καὶ φιλάνθρωπον σχέδιον, τοῦ ὁποίου «τὸ ὑπὲρ πάντων ἀντίλυτρον» ὑπῆρξεν ἢ βάσις, θέλει τελείως ἀχθῆ εἰς πέρας ἐν τῷ «ἰδίῳ καιρῷ» τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλει φέρει εἰς τοὺς εἰλικρινεῖς πιστοὺς τὴν μακαριότητα τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς Ἀδαμαίας καταδίκης, καὶ εὐκαιρίας, ὅπως ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ προνόμια καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ, ὡς ταῦτα ἀπελαύνοντο πρὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἀρᾶς.

Ἄς κατανοηθῶσι τὰ πραγματικὰ τῆς ἀπολυτρώσεως εὐεργετήματα καὶ ἀποτελέσματα, καὶ πᾶσαι τότε αἱ ἀντιρροήσεις κατὰ

* Καίτοι ὑποστηρίζομεν τὴν ἀλήθειαν τῶν ἐνταῦθα ἐκτιθεμένων, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου ἡμῶν κατέστησεν αὐτὸν Ἐξοριστὴν ἢ ἐξουσιαστήν ἀφ' ἑπάσης τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας, ἀναγνωρίζομεν ἐν τούτοις εὐεργετῆραν τινὰ σημασίαν εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Ἀποστόλου, δηλαδὴ, ὅτι ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπίνη οἰκογένεια ἐμπεριλαμβάνεται ἐν τῇ φράσει «καὶ νεκρῶν». Ἐξ ἀπόψεως τοῦ Θεοῦ ὁλόκληρον τὸ γένος, ὑπὸ τὴν καταδίκην τοῦ θανάτου, λογίζεται ὡς ἡδὴ νεκρόν. (Ματθ. γ'. 22). Ἐπομένως ἡ φράσις «καὶ ζώντων» ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάντων τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας, ἐπὶ τινων ἄλλων, ἢ ζωῇ τῶν ὁποίων δι' ἐπελάσειν, — τ. ἑ. τῶν ἀγγέλων.

τῆς παγκοσμίου ἐφαρμογῆς ταύτης θὰ ἐκλείψωσι. Τὸ «ὑπὲρ πάντων ἀντίλυτρον», τὸ δοθὲν ὑπὸ τοῦ «ἀνθρώπου Χριστοῦ Ἰησοῦ», δὲν παρέχει ἢ ἐγγυᾶται αἰώνιον ζωὴν ἢ εὐλογίαν εἰς οὐδένα· ἀλλ' ἐγγυᾶται καὶ ἐξασφαλίζει εἰς πάντα ἄνθρωπον ἄλλην τινὰ εὐκαιρίαν ἢ δοκιμασίαν δι' αἰώνιον ζωὴν. Ἡ πρώτη δοκιμασία τοῦ ἀνθρώπου, ἣτις κατέληξεν εἰς τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀρχικῶς παραχωρηθεισῶν εὐλογιῶν, μετατρέπεται ὄντως εἰς εὐλογίαν πείρας εἰς τοὺς εὐπειθεῖς τὴν καρδίαν, δυνάμει τῆς ἀπολυτρώσεως, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔχει προμηθεύσει. Ἀλλὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀπολυτροῦνται ἀπὸ τῆς πρώτης ποιῆς, δὲν ἐγγυᾶται ὅτι, ὅταν οὗτοι δοκιμασθῶσιν ἀτομικῶς δι' αἰώνιον ζωὴν, δὲν θὰ δύνωνται νὰ ἀποτύχωσιν εἰς τὸ ν' ἀποδώσωσι τὴν ὑπακοήν, ἀνευ τῆς ὁποίας εἰς οὐδένα θὰ ἐπιτραπῇ νὰ ζήσῃ αἰωνίως. Ὁ ἄνθρωπος, δυνάμει τῆς παρουσίας αὐτοῦ πείρας ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πικρᾶς αὐτῆς ποιῆς, θέλει διατελεῖ τελείως πεπληροφορημέκος· ὁπόταν δὲ χορηγηθῇ εἰς αὐτόν, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀπολυτρώσεως, ἄλλη, ἀτομικὴ δοκιμασία, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον Ἐκείνου, ὅστις τόσον ἡγάπησεν αὐτόν ὥστε νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν του ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ὅστις δὲν θέλει νὰ ἀπολεσθῇ οὐδεὶς, ἀλλὰ πάντες νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ζήσωσι, δυνάμεθα νὰ ᾤμεν βέβαιοι ὅτι, τότε, μόνον οἱ ἐκουσίως ἀπειθεῖς θέλουσι λάβει τὴν ποινὴν τῆς δευτέρας δοκιμασίας.

Ἡ ποινὴ ἐκείνη ἔσται ὁ δεύτερος θάνατος, ἐκ τοῦ ὁποίου οὐδεμία θέλει ὑπάρξει ἀπολύτρωσις, οὐδεμία ἀπελευθέρωσις, διότι δὲν θέλει ὑπάρξει λόγος ἢ σκοπὸς δι' ἄλλην μίαν εἰσέτι ἀπολύτρωσιν, ἢ περαιτέρω δοκιμασίαν. Πάντες θὰ ἔχωσιν ἰδεῖ καὶ γενθῇ τελείως τὸ τε ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, πάντες θὰ ἔχωσι λάβει πείραν τῆς ἀγαθότητος καὶ ἀγάπης τοῦ Θεοῦ· πάντες θὰ ἔχωσι λάβει πλήρη, ὥρασαν ἀτομικὴν δοκιμασίαν διὰ ζωὴν, ὑπὸ τὰς μᾶλλον εὐνοϊκωτάτας συνθήκας. Περισσότερον δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ζητηθῇ, καὶ περισσότερον δὲν θέλει δοθῇ. Ἡ δοκιμασία ἐκείνη θέλει ἀποφασίσῃ ἀπαξ διὰ παντὸς τίς ἤθελεν εἶσθαι δίκαιος καὶ ἅγιος ὑπὸ χιλίας ἄλλας δοκιμασίας, καὶ θέλει κρίνει ὡσαύτως τίς ἤθελεν εἶσθαι ἄδι-

κος, ἀσεβῆς καὶ ἀκάθαρτος, ὑπὸ χιλίας ἐπίσης ἄλλας δοκιμασίας.

Ἡ παραχώρησις μιᾶς ἄλλης εἰσέτι δοκιμασίας διὰ ζωὴν, ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς περιστάσεις, ἤθελεν εἶσθαι ἀνωφελής. Ἀλλὰ, καίτοι αἱ περιστάσεις τῶν δοκιμασθησομένων θέλουσιν εἶσθαι διάφοροι, μᾶλλον εὐνοϊκαί, οἱ ὅροι, ἧ αἱ συνθῆκαι τῆς ἀτομικῆς αὐτῶν δοκιμασίας διὰ ζωὴν, θέλουσιν εἶσθαι οἱ αὐτοί, ὥς ἐν τῇ Ἀδαμαίᾳ δοκιμασίᾳ. Ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ παραμένει ὁ αὐτός—δὲν ἀλλοιοῦται. Καὶ τότε ἀκόμη θέλει λέγει, «Ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα, αὐτὴ θέλει ἀποθάνει.» Ἡ δὲ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου δὲν θὰ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκωτέρα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιβάλλον αὐτοῦ, παρ' ὅσον ἦτο ἡ κατάστασις καὶ τὸ περιβάλλον αὐτοῦ ἐν τῇ Ἑδέμ. Ἀλλ' ἡ μεγάλη διαφορὰ θέλει εἶσθαι ἡ ἠϋξημένη γνῶσις. Ἡ ἐκ τοῦ κακοῦ κτηθεῖσα **πεῖρα**, παραβαλλομένη πρὸς τὴν πεῖραν τὴν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ, ἣτις θὰ προσγίνηται εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν δοκιμασίαν τοῦ ἐπερχομένου αἰῶνος, θέλει ἀποτελέσει τὸ πλεονέκτημα, δυνάμει τοῦ ὁποίου τὰ ἀποτελέσματα τῆς δευτέρας δοκιμασίας θὰ διαφέρωσι τόσον εὐρέως ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς πρώτης, καὶ χάριν τῆς ὁποίας ἡ Θεία Σοφία καὶ Ἀγάπη, ἐπρομήθευσεν τὸ «ὑπὲρ πάντων ἀντίλυτρον», καὶ ἐξησφάλισεν οὕτω τοῖς πᾶσι τὴν εὐλογίαν νέας δοκιμασίας. Οὐδεμία ἄλλη εὐνοϊκωτέρα δοκιμασία, οὐδεὶς εὐνοῖ ὠτερος νόμος, οὔτε ἄλλαι εὐνοϊκώτεραι συνθῆκαι καὶ περιστάσεις, δύνανται καθ' οἷονδήποτε τρόπον νὰ ὑποτεθῶσιν ὥς λόγος διὰ τινα ἄλλην ἀπολύτρωσιν, ἢ δι' ἐπὶ πλέον δοκιμασίαν εἰς ἄλλον ἐπέκεινα τοῦ χιλιετοῦς αἰῶνος.

Ἡ χορηγηθεῖσα ἀπολύτρωσις δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἁμαρτίαν εἰς οὐδένα· οὐδὲ σκοπεῖ νὰ **λογαριάσῃ** τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὥς ἁγίους, καὶ εἰσαγάγῃ αὐτοὺς οὕτως εἰς αἰώνιον εὐλογίαν. Αὕτη ἀπαλλάσσει ἀπλῶς τὸν ἀποδεχόμενον ταύτην ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς πρώτης κατακρίσεως καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, ἀμέσων τε καὶ ἐμμέσων, καὶ θέτει αὐτὸν πάλιν εἰς δοκιμασίαν διὰ ζωὴν, ἐν τῇ ὁποίᾳ δοκιμασίᾳ, ἡ ἐκουσία αὐτοῦ ὑπακοή, ἡ ἐκουσία παρακοή, θέλει κρίνει πότερον, θὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, ἢ οὐ.

Οὐδὲ δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὥς τινες φαίνονται δια-
τεθειμένοι νὰ παραδεχθῶσιν, ὅτι πάντες οἱ ἐν καταστάσει πο-
λιτισμοῦ ζῶντες καὶ βλέποντες, ἢ ἔχοντες εἰς τὴν ἰδίαν αὐ-
τῶν κατοχὴν τὴν Γραφὴν, ἔχουσιν οὕτω πλήρη εὐκαιρίαν ἢ
δοκιμασίαν διὰ τὴν ζωὴν. Δέον νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ
πτῶσις δὲν ἔβλαψε πάντα τὰ τέκνα τοῦ Ἀδάμ ἐξ Ἰσοῦ. Τινὲς
ἐξ αὐτῶν ἤλθον εἰς τὸν κόσμον τόσον ἀσθενεῖς καὶ ἐφθαρ-
μένοι ὥστε εὐκόλως ν' ἀποτυφλῶνται ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ κό-
σμου τούτου, τοῦ Σατανᾶ, καὶ αἰχμαλωτίζονται ὑπὸ τῆς
περιστοιχιζούσης καὶ εὐκόλως ἐμπεριπλεκούσης ἁμαρτίας.
Πάντες δὲ, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν
ἐπήρειαν ταύτην οὕτως ὥστε, ὁπόταν θέλωσι νὰ πράττωσι
τὸ ἀγαθόν, πάρεστιν εἰς αὐτοὺς τὸ κακόν, καὶ τόσον μᾶλλον
ἰσχυρόν, ἔνεκεν τοῦ περιβάλλοντος, κλπ., ὥστε τὸ καλὸν τὸ
ὁποῖον θέλουσι νὰ πράττωσιν ἀποβαίνει σχεδὸν ἀδύνατον, ἐνῶ
τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον δὲν θέλουσι νὰ πράττωσι, παρίσταται
σχεδὸν ἀναπόφευκτον.

Μικρὸς τῶ ὄντι εἶναι ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων οἰκτινὲς ἐν τῷ πα-
ρόντι ἀληθῶς, καὶ διὰ πείρας, μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἐλευθε-
ρίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Χριστὸς ἐλευθεροῖ τοὺς ἀποδεχομένους
τὴν ἀπολύτρωσίν Του, καὶ θέτουσιν ἑαυτοὺς ὑπὸ τὴν διεύθυν-
σιν Του πρὸς ὁδηγίαν ἐν τῷ μέλλοντι. Ἐν τούτοις οἱ ὀλίγοι
ἐκεῖνοι, ἢ Ἐκκλησία, οἱ κληθέντες καὶ προκαταβολικῶς δο-
κιμαζόμενοι διὰ τὸν εἰδικὸν σκοπὸν ὅπως γείνωσι συνεργά-
ται τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς εὐλογίας τοῦ κόσμου—οἱ μαρ-
τυροῦντες μὲν τώρα, μέλλοντες δὲ νὰ κηρυγῶσιν, εὐλο-
γῶσιν καὶ κρίνωσι τὸν κόσμον κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς δοκιμα-
σίας αὐτοῦ—μόνον οὗτοι ἀπολαύουσι κατὰ τινα βαθμὸν τῶν
εὐεργετημάτων τῆς ἀπολυτρώσεως, ἢ διατελοῦσιν ἤδη ὑπὸ
δοκιμασίαν διὰ ζωὴν. Οἱ ὀλίγοι οὗτοι ἔχουσι λογιζομένας
εἰς αὐτοὺς (καὶ λαμβάνουσι διὰ πίστεως) πᾶσας τὰς εὐλο-
γίας τῆς ἀποκαταστάσεως, αἵτινες θέλουσι χορηγηθῆναι εἰς τὸν
κόσμον κατὰ τὸν μέλλοντα αἰῶνα. Οἱ τοιοῦτοι, καίτοι μὴ
εἰσέτι τέλειοι, μὴ ἀποκατασταθέντες πραγματικῶς εἰς τὴν
κατάστασιν τοῦ Ἀδάμ, μεταχειρίζονται κατὰ τοιοῦτον τρόπον
ὥστε νὰ ἀντισταθμίζηται ἡ διαφορὰ. Διὰ πίστεως εἰς τὸν

Χριστόν οὗτοι λογίζονται τέλειοι, καὶ ἐντεῦθεν ἀποκαθίστανται εἰς τὴν τελειότητα καὶ εἰς τὴν θείαν εὐνοίαν ὡς ἐάν μὴ ἦσαν πλέον ἁμαρτωλοί. Αἱ ἀτέλειαι καὶ ἀναπόφευκτοι αὐτῶν ἀδυναμίαι, ἀντισταθμισθεῖσαι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως, δὲν καταλογίζονται εἰς αὐτοὺς, ἀλλὰ καλύπτονται διὰ τῆς τελειότητος τοῦ Λυτρωτοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ τῆς Ἐκκλησίας δοκιμασία, ἐνεκεν τῆς λογιζομένης εἰς αὐτὴν στάσεως καὶ θέσεως ἐν Χριστῷ, εἶναι τόσον εὐνοϊκὴ ὅσον ἐκείνη τὴν ὁποίαν θέλει ἔχει ὁ κόσμος ἐν τῷ καιρῷ τῆς δοκιμασίας Του. Ὁ κόσμος σύμπας θέλει ὁδηγηθῇ εἰς τὴν πλήρη τῆς ἀληθείας γνῶσιν, καὶ ἕκαστος ἰδιαιτέρως, ἐφ' ὅσον ἀποδέχεται τὰς προμηθευθείσας εὐλογίας καὶ συνθήκας, θέλει ὑπολογίζεσθαι οὐχὶ πλέον ὡς ἁμαρτωλὸς, ἀλλ' ὡς υἱὸς, διὰ τὸν ὁποῖον σκοποῦνται πᾶσαι αἱ τῆς ἀποκαταστάσεως εὐλογίαι.

Μία διαφορὰ μεταξὺ τῆς πείρας τοῦ κόσμου ὑπὸ τὴν δοκιμασίαν, καὶ τῆς πείρας τῆς Ἐκκλησίας διαρκούσης τῆς δοκιμασίας αὐτῆς ἤδη, θέλει εἶσθαι ὅτι οἱ εὐπειθεῖς ἐκ τοῦ κόσμου θὰ ἀρχίσωσιν ἀμέσως λαμβάνοντες τὰς εὐλογίας τῆς ἀποκαταστάσεως διὰ βαθμιαίας ἀσμακρύνσεως τῶν ἀδυναμιῶν αὐτῶν—διαγοητικῶν τε καὶ φυσικῶν. Ἐνῷ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελίου, καθιερωμένη εἰς τὴν ἰπηρεσίαν τοῦ Κυρίου μέχρι θανάτου, κατέρχεται εἰς τὸν θάνατον, καὶ λαμβάνει τὴν τελειότητά της στιγμιαίως κατὰ τὴν πρώτην ἀνάστασιν. Ἄλλη τις διαφορὰ ἐπίσης μεταξὺ τῶν δύο δοκιμασιῶν ἔγκειται εἰς τὸ μᾶλλον εὐνοϊκὸν περιβάλλον τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν παρόντα, καθότι τότε κοινωνία, κυβέρνησις κλπ., θέλουσιν εὐνοεῖ τὴν δικαιοσύνην, ἀνταμιβουσαι τὴν πίστιν καὶ ὑπακοήν, καὶ τιμωροῦσαι τὴν ἁμαρτίαν· ἐνῷ τώρα, ὑπὸ τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου, ἡ δοκιμασία τῆς Ἐκκλησίας γίνεται ὑπὸ περιστάσεις ὅλως δυσμενεῖς πρὸς τὴν δικαιοσύνην, τὴν πίστιν κλπ. Ἀλλὰ τοῦτο, ὡς εἰπομεν, μέλλει ν' ἀντισταθμισθῇ ἐν τῷ βραβεῖῳ τῆς δόξης καὶ τιμῆς τῆς θείας φύσεως, τῆς δοθησομένης τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπιπροσθέτως πρὸς τὸ δῶρον τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Ὁ θάνατος τοῦ Ἀδάμ ἦν ἄφηνκτος, καίτοι συνεπληρώθη διὰ ἐννεεκousίων καὶ τριάκοντα ἑτῶν καταστάσεως θανάτου.

Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς οὗτος διετέλει θνήσκων, πάντα τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐγεννήθησαν ὑπὸ τὴν ἰδίαν κατάστασιν καὶ ἄνευ δικαιώματος ζωῆς· ὁμοίως δὲ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν, ἀποθνήσκουσι πάντες μετὰ μακράν τινα ἢ βραχεῖαν βραδύτητα. Ἐν τοῦτοις ἔδον νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι δὲν εἶναι οἱ πόνοι καὶ τὰ παθήματα τὸ θνήσκειν, ἀλλ' ὁ θάνατος—ἡ ἐξόντως, ἡ ἀπόσβεσις τῆς ζωῆς,—εἶναι ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγει τὸ θνήσκειν, αὕτη εἶναι ἡ ποινὴ τῆς ἁμαρτίας. Τὸ πάσχειν εἶναι μόνον συντελεστικὸν πρὸς τοῦτο, ἡ δὲ ποινὴ ἐπιπίπτει ἐπὶ πολλῶν μετὰ ὀλίγων, ἢ ἐντελῶς ἄνευ παθημάτων. Δέον ἐπίσης νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁπότεν ὁ Ἀδὰμ ἀπώλεσε τὴν ζωὴν, ἀπώλεσε ταύτην διὰ παντός· οὐδεὶς δὲ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ ἠδυνήθη ποτὲ νὰ ἐξαγνίσῃ τὴν ἐνοχλήν του, ἢ ἐπανακτῇ τὴν ἀπολεσθεῖσαν κληρονομίαν Ἄπαν τὸ γένος διατελεῖ εἴτε νεκρὸν, εἴτε θνήσκον. Ἐὰν δὲ ἀδυνατῶσι νὰ ἐξαγνίσωσι τὴν ἐνοχλήν αὐτῶν πρὸ τοῦ θανάτου, δὲν δύνανται βεβαίως νὰ πράξωσι τοῦτο νεκροὶ ὄντες—ὅποτε δὲν ὑφίστανται πλέον. Ἡ ποινὴ τῆς ἁμαρτίας δὲν ἦτο ἀπλῶς νὰ ἀποθάνωσι, μετὰ τοῦ προνομίου καὶ δικαιώματος νὰ ἐπιστρέψωσι μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ζωὴν. Ἐν τῇ ἀπαγγελθείσῃ ποινῇ οὐδεὶς ἐνυπῆρχεν ὑπαινιγμὸς μελλούσης ἀπελευθερώσεως. (Γενεσ. β'. 17). Ἡ ἀποκατάστασις ἐπομένως εἶναι πρῶξις δωρεὰν χάριτος ἢ εὐνοίας ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Ἀμα δὲ ὥς ἡ ποινὴ ἐπεβλήθη, ἐνῶ μάλιστα ἀπηγγέλλετο αὕτη, ἡ δωρεὰν χάρις τοῦ Θεοῦ ὑπεδηλώθη, ἡ ὁποία, ὁπότεν θὰ πραγματοποιηθῇ, θὰ διακηρύξῃ τόσον τελείως τὴν ἀγάπην Αὐτοῦ. Ἐὰν μὴ ὑπῆρχεν ἡ ἀκτίς τῆς ἐλπίδος ἢ παρασχεθεῖσα διὰ τῆς διαβεβαιώσεως ὅτι τὸ σπέρμα τῆς γυναικὸς θέλει συντρίψει τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφeos, τὸ γένος ἡμῶν ἠθέλε διατελεῖ εἰς ἀπόλυτον ἀπελπισίαν. Ἀλλ' ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ὑπεδήλωσεν ὅτι ὁ Θεὸς ἐπεφύλασσε σχέδιόν τι διὰ τὸ καλὸν τούτου. Ὅποτεν δ' ὁ Θεὸς ὤμοσεν τῷ Ἀβραὰμ ὅτι ἐν τῷ σπέρματι του θέλουσιν εὐλογηθῇ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, τοῦτο συνεπήγετο φυσικῶς ἀνάστασιν καὶ ἀποκατάστασιν πάντων, διότι πλεῖστοι ἦσαν τότε νεκροὶ, καὶ ἄλλοι ἀπέθανον μετὰ ταῦτα μὴ εὐλογηθέντες. Μ' ὅλα ταῦτα, ἡ ὑπόσχεσις παραμένει εἰσέτι βεβαία·

πάντες θέλουσιν εὐλογηθῇ ὁπόταν οἱ καιροὶ τῆς ἀναφυχῆς καὶ ἀποκαταστάσεως ἐπέλθωσι (Πράξ. γ'. 19). Πρὸς τοῦτοις, ἀφοῦ ἡ εὐλογία ὑπεμφαίνει εὐνοίαν, καὶ ἀφοῦ ἡ τοῦ Θεοῦ εὐνοία ἀπενόηθη, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐπηλύθεν ἡ ἀρὰ ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὑπόσχεσις Αὐτοῦ περὶ μελλούσης εὐλογίας συνεπήγετο τὴν ἄρσιν τῆς ἀρᾶς, καὶ συνεπῶς τὴν ἐπανοδὸν τῆς εὐνοίας Αὐτοῦ. Αὕτη ἐπίσης ὑπεδήλου εἶτε διὰ τὸ Θεὸς ἤθελε καμφοθῇ, μεταβάλλει τὴν ἀπόφασιν Αὐτοῦ καὶ ἀθωώσει τὸ ἔνοχον γένος, ἢ ἄλλως διὰ εἶχε σχέδιόν τι διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο τοῦτο νὰ ἀπολυτρωθῇ, διὰ τῆς πληρωμῆς τῆς ποινῆς τοῦ ἀνθρώπου δι' ἄλλου τινός.

Ὁ Θεὸς δὲν ἀπῆκε τὸν Ἀβραὰμ ἐν ἀμφιβολίᾳ, ὥς πρὸς τὸ ὅποιον ἦτο τὸ σχέδιόν Του, ἀλλ' ἔδειξε διὰ διαφορῶν τυπικῶν θυσιῶν, τὰς ὁποίας πάντες οἱ πλησιάζοντες Αὐτὸν ὤφειλον νὰ φέρωσιν, διὰ τὴν ἀδύνατον νὰ καμφοθῇ, οὐδὲ ἐκάμφοθη, οὐδὲ συγχωρεῖ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τὸ ὅτι ὁ μόνος πρὸς ἐξάλειψιν καὶ κατάργησιν τῆς ποινῆς αὐτῆς τρόπος ἠθέλεν εἶσθαι διὰ τῆς ἐπαρκείας θυσίας τινός, ἰανῆς ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν ποινὴν ἐκείνην. Τοῦτο κατεδείχθη εἰς τὸν Ἀβραὰμ, διὰ τινος λίαν σημαντικοῦ τρόπου: Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀβραὰμ ἐν τῷ ὁποίῳ συνεκεντρουτο πᾶσα ἡ ὑποσχεθεῖσα εὐλογία, ἔδει πρῶτον νὰ γείνη θυσία, πρὶν δυνῆθῇ νὰ εὐλογήσῃ, ὁ δὲ Ἀβραὰμ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ὁπίσω παραβολικῶς (Ἐβρ. ια'. 19). Ἐν τῇ παραβολῇ ἐκείνῃ ὁ Ἰσαὰκ προετύπου τὸ ἀληθὲς σπέρμα, τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, ὅστις ἀπέθανεν ἵνα ἀπολυτρώσῃ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως οἱ λυτρωμένοι δυνήθωσι νὰ λάβωσι πάντες τὴν ἐπαγγελθεῖσαν εὐλογίαν. Ἐὰν ὁ Ἀβραὰμ ἐφρόνει διὰ τὸ Κύριος ἤθελε συγχωρήσει καὶ ἀθωώσει τὸν ἔνοχον, θὰ ἠσθάνετο διὰ τὸ Θεὸς εἶναι εὐμετάβλητος, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ πλήρη πεποίθησιν εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην ὑπόσχεσιν. Θὰ ἠδύνατο νὰ συλλογισθῇ διὰ τὸν ὅτι εἰς τὸν Θεὸς μετεμελήθη ἅπαξ, διὰ τί νὰ μὴ μεταμελήθῃ καὶ πάλιν; Ἐὰν κάμπηται καὶ μαλάσσῃται καθ' ὅσον ἄφορᾷ τὴν ἀρὰν τοῦ θανάτου, δὲν ἐνδέχεται νὰ καμφοθῇ καὶ πάλιν καθ' ὅσον ἄφορᾷ τὴν ὑποσχεθεῖσαν εὐνοίαν καὶ εὐλογίαν; Ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν ἐγκαταλείπει ἡμᾶς εἰς τοιαύτην ἀβε-

βαιότητα. Παρέχει ἡμῖν πλήρη ἀσφάλειαν τῆς τε δικαιοσύνης καὶ τοῦ ἀναλλοιώτου Αἵτου. Δὲν ἠδύνατο νὰ ἀθωώσει τοὺς ἐνόχους, καίτοι τόσον ἡγάπησεν αὐτοὺς ὥστε «τοῦ ἰδίου Υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν Αὐτὸν (εἰς θάνατον).

Ὡς ὁλόκληρον τὸ γένος ἡμῶν ἐνυπῆρχεν ἐν τῷ Ἀδάμ, ὅποτε οὗτος κατεδικάσθη, καὶ τὸ γένος ἀπώλεσε τὴν ζωὴν δι' αὐτοῦ, οὕτως, ὅποτε ἡ ζωὴ τοῦ Ἀδάμ ἀπελυτρώθη διὰ τοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἐν ἐνδεχόμενον γένος ἐν τῇ ὁσφύϊ αὐτοῦ ἀπέθανεν ἐπίσης, καὶ πλήρης ἱκανοποίησις ἢ ἀντίτιμον ἀπέδόθη εἰς τὴν θείαν δικαιοσύνην ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων. Αὐτὸς δὲ, ὅστις οὕτως ἐξηγόρασε πάντα τας, ἔχει πλήρη ἐξουσίαν νὰ ἀποκαταστήσῃ πάντας τοὺς εἰς τὸν Θεόν δι' Αὐτοῦ προσερχομένους».

«Ὡς δι' ἐνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατὰκριμα, οὕτως καὶ δι' ἐνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς· ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοὶ, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοὶ» (Ρωμ. ε'. 18, 19). Ἡ πρότασις εἶναι ἀπλουσιτάτη: Ὅσοι ἐγένοντο μέτοχοι τοῦ θανάτου ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδάμ, θέλουσιν ἔχει προνόμια ζωῆς προσφερόμενα αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅστις ἐπλήρωσε τὴν ποινὴν αὐτῶν εἰς τὴν Θεὴν Δικαιοσύνην, ἐγένετο ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Ἀδάμ ἐνώπιον τοῦ καταπατηθέντος νόμου, καὶ οὕτως «ἔδωκεν Ἐαντὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων». Ἀπέθανεν «ὁ δίκαιος ὑπὲρ τῶν ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ» (Α'. Πέτρ. γ'. 18). Οὐδέποτε ἐν τούτοις δεόν νὰ παροραθῇ ὅτι πᾶσαι αἱ εὐλογηταὶ τοῦ Θεοῦ διαθέσεις ὑπὲρ τοῦ γένους ἡμῶν ἀναγνωρίζουσι τὴν ἀνθρωπίνην θέλησιν ὡς παράγοντα ἐν τῇ ἐξασφαλίσει τῶν θείων εὐλογιῶν, τῶν τόσον ἀφθόγως προμηθευθεισῶν. Τινὲς παρεῖδον τὸν χαρακτηῖρα τοῦτον ἐξετάζοντες τὸ ἤδη παρατεθὲν χωρίον—Ρωμ. ε' 18, 10. Ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Ἀποστόλου ἐν τούτοις· εἶναι ὅτι, ὡς ἡ τῆς καταδίκης ἀπόφασις ἐπεξετάθη εἰς ἅπαν τὸ σπέρμα τοῦ Ἀδάμ. οὕτως ἐπίσης, διὰ τῆς εἰς τὸ σχέδιον τοῦ Πα-

τὸς ὑπακοῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τῆς θυσίας ἑαυτοῦ χάριν ἡμῶν, δωρεὰν χάρις ἐπεκτείνεται ἐπὶ πάντων — δῶρον συγχωρήσεως, τὸ ὅποιον, γενόμενον ἀποδεκτὸν, θὰ ἀποτελέσῃ, τὴν δικαίωσιν ἢ βάσιν διὰ ζωὴν αἰώνιον. Καὶ «ὥσπερ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται (οὐχὶ κατεστάθησαν) οἱ πολλοί». Ἐὰν ἡ ἀπολύτρωσις μόνον, ἄνευ τῆς παρ' ἡμῶν ἀποδοχῆς ταύτης, καθιστᾷ ἡμᾶς δικαίους, τότε ἤθελεν ἀναγινώσκειν διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς οἱ πολλοὶ κατεστάθησαν δίκαιοι. Ἀλλὰ καίτοι τὸ ἀντίλυτρον ἐδόθη παρὰ τοῦ Ἀντρωτοῦ, καὶ ἐγένετο ἀποδεκτὸν παρὰ τοῦ Ἰεχωβά, ὅλγοι μόνον ἐδικαιώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἵωνος τοῦ Εὐαγγελίου, καίτοι πλεῖστοι κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς χιλιετηρίδος θέλουνσι δικαιοθῆ «διὰ πίστεως ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ». Ἀφοῦ δὲ ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ὅλον τοῦ κόσμου ἰλασμός (ἱκανοποίησις), πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δύνανται νὰ ἀθωωθῶσι καὶ ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ τῆς ποινῆς τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδάμ δι' αὐτοῦ, — ὑπὸ τὴν Νέαν Διαθήκην.

Δὲν ὑπάρχει ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ ἐπομένως, «ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστὸς ἐστὶν καὶ δίκαιος, ἵνα ἄφῃ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρῶσιν ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας». Α'. Ἰωάν. α'. 9: Ὡς ἤθελεν εἶσθαι ἄδικος ἐὰν ἤθελεν ἐπιτρέψει ἡμῖν νὰ διαφύγωμεν τὴν ἀπαγγελθεῖσαν ποινὴν πρὶν ἢ ἀποδοθῇ ἱκανοποίησις, οὕτως ἐπίσης δίδει ἡμῖν νὰ ἐννοήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ἄδικος ὡσαύτως ἐὰν ἀπηγόρευεν ἡμῖν τὴν ἀποκατάστασιν ἡμῶν, ἀφοῦ διὰ τοῦ ἰδίου Ἀυτοῦ σχεδίου ἡ ποινὴ ἡμῶν ἐπληρώθη δι' ἡμᾶς. Ἡ αὐτὴ ἀδυσώπητος δικαιοσύνη, ἥτις ποτὲ κατεδίκασε τὸν ἄνθρωπον εἰς θάνατον, ἤδη ἐγγυᾶται τὴν ἀπαλλαγὴν πάντων ὅσοι, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἐπικαλοῦνται ζωὴν διὰ τοῦ Χριστοῦ. «Θεὸς ὁ δικαίων· τίς ὁ κατακρινὼν», Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ ἀποθανὼν, μᾶλλον δὲ ἐγεγνημένος, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὅς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν». Ρωμ. η'. 33, 34.

Ἡ ἐντέλεια τοῦ ἀντλύτρου εἶναι τὸ ἰσχυρότατον ἐπιχει-

ρημα ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως πάσης ἀνθρωπίνης υπάρξεως, ἣτις θέλει δεχθῇ αὐτὸ ὑπὸ τοὺς προσφερομένους ὁρους (᾿Αποκλ. κβ'. 17.) Αὐτοὺς ὁ χαρακτηρ τῆς δικαιοσύνης καὶ τιμῆς τοῦ Θεοῦ ἐγγυᾶται ταύτην. Πᾶσα ὑπόσχεσις τὴν ὁποίαν ἔδωκε συνεπάγεται ταύτην· πᾶσα δὲ τυπικὴ θυσία ὑπεδείκνυε τὴν μεγάλην καὶ ἐπαρκῆ θυσίαν— «τὸν ᾿Αμνὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν αἶροντα τὴν **ΑΜΑΡΤΙΑΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ**» — ὅστις εἶναι ἱλασμός (ἱκανοποίησις) ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν (τῆς Ἐκκλησίας), καὶ οὐχὶ ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων μόνον, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ὅλου τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. α'. 29. Α. Ἰωάν. β'. 2). Ἀφοῦ δὲ ὁ θάνατος εἶναι ἡ ποινή ἣ ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας, ὅταν ἡ ἁμαρτία διαγραφῇ, καὶ ὁ μισθὸς ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ἀνάγκη νὰ παύσῃ. Οἰαδήποτε ἄλλη γνώμη ἠθέλεν εἰσθαι ἀμφοτέρον καὶ ἄλογος καὶ ἀδικος. Τὸ γεγονὸς ὅτι οὐδεμία ἀνάκτησις τῆς ᾿Αδαμιαίας, ἀπωλείας ἐπετελέσθη εἰσέτι, καίτοι δύο σχεδὸν χιλιάδες ἔτη παρηλθόν, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀπέθανεν ὁ Κύριος ἡμῶν, δὲν εἶναι ἰσχυρότερον ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἀποκαταστάσεως, παρ' ὅσον τὸ γεγονὸς, ὅτι τέσσαρες χιλιάδες ἔτη παρηλθόν πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, εἶναι ἀπόδειξις ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐσχεδίασε τὴν ἀπολύτρωσιν πρὸ καταβολῆς κόσμου ᾿Αμφοτέραι, αἷ τε δύο χιλιάδες τῶν ἐτῶν μετὰ τὸν θάνατον, καὶ αἱ τέσσαρες χιλιάδες τῶν ἐτῶν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, ὠρίσθησαν ὡς καιροὶ δι' ἄλλα μέρη τοῦ ἔργου, προπαρασκευαστικὰ τῶν «καιρῶν τῆς ἀποκαταστάσεως πάντων».

Ἄς μὴ σπεύσῃ νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἐνυπάρχει τι ἐν τῇ ἀπόψει ταύτῃ ἀντιμαχόμενον πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν Γραφῶν, καθ' ἣν **πίστις εἰς τὸν Θεόν, μετάνοια ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀναμώρρωσις τῆς ζωῆς, εἶναι ἀπαραίτητα πρὸς σωτηρίαν.** Ἡ ἀποψις αὕτη θέλει ἐξετασθῇ διεξοδικώτερον μετὰ ταῦτα· ἀλλ' ἤδη ὑπομιμνήσκομεν ὅτι ὀλίγοι μόνον ἔσχον φῶς ἐπαρκὲς πρὸς ἀνάπτυξιν πλήρους πίστεως, μετανοίας καὶ ἀναμορφώσεως. Τινὲς ἐτυφλώθησαν κατὰ μέρος καὶ ἄλλοι τελείως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ πρέπει νὰ ἀναρρώσωσι τόσον ἀπὸ τὴν τύφλωσιν ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον, ὅπως ἕκαστος δι' ἑαυτόν, δυνηθῇ

νὰ ἔχῃ πλήρη εὐκαιρίαν ὅπως ἀποδείξῃ, δι' ὑπακοῆς ἢ παρακοῆς, τὴν καταλληλότητα ἢ ἀκαταλληλότητα αὐτοῦ δι' αἰώνιον ζωὴν. Τότε οἱ ἀποδείξαντες ἑαυτοὺς ἀναξίους τῆς ζωῆς θὰ ἀποθάνωσι καὶ πάλιν—τὸν δεύτερον θάνατον—ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν θέλει ὑπάρξῃ ἀπολύτρωσις, καὶ ἐπομένως οὐδὲ ἀνάστασις. Ὁ ἔνεκεν τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδὰμ ἐπερχόμενος θάνατος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀτέλειαι, αἵτινες θὰ συνοδεύσωσιν αὐτὸν κατὰ τὴν ἐξέγερσιν, θέλουσιν ἐκλείψει, χάρις εἰς τὴν ἐν τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ ἀπολύτρωσιν· ἀλλ' ὁ θάνατος, ὅστις θὰ ἐπέλθῃ ὡς ἀτομικὸν ἀποτελεσμα, ὡς ἐκουσία ἀποστασία, εἶναι τελειωτικός. Ἡ ἁμαρτία αὕτη οὐδέποτε ἔχει συγχώρησιν, ἡ δὲ ποινὴ αὐτῆς, ὁ δεύτερος θάνατος, θὰ εἶναι αἰώνιος—οὐχὶ τὸ αἰωνίως θνήσκειν, ἀλλ' αἰώνιος θάνατος—θάνατος ὅστις δὲν μέλλει νὰ διακοπῇ δι' ἀναστάσεως.

Τὴν φιλοσοφίαν τοῦ σχεδίου τῆς ἀπολυτρώσεως θέλομεν πραγματευθῇ εἰς τινα τῶν ἐπομένων τόμων. Ἐνταῦθα ἀπλῶς ἐπιμένομεν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ δι' Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπολύτρωσις θέλει κατὰ τοσοῦτον ἐπεκταθῇ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ εὐλογητὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα καὶ τὰς εὐκαιρίας, ὅσον ἐπεξετάθη ἡ τοῦ Ἀδὰμ ἁμαρτία κατὰ τε τὴν φθορὰν καὶ τὸν ὀλεθρὸν τῆς,—ὥστε πάντες οἱ καταδικασθέντες καὶ παθόντες ἐξ αἰτίας τοῦ ἑνός, «ἐν καιρῷ τῷ δέοντι», νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἐξ Ἰσου ἀσφαλῶς ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν ἐκείνων, ἐξ αἰτίας τοῦ ἄλλου. Οὐδεὶς, ἐν τούτοις, δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ Γραφικὸν αὐτὸ ἐπιχείρημα, ὅστις δὲν ἀποδέχεται τὴν Γραφικὴν διακήρυξιν ὅτι θάνατος—ἐξόντωσις τῆς ὑπάρξεως—εἶναι ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας. Οἱ πιστεύοντες τὸν θάνατον ὡς ζωὴν ἐν βασάνοις οὐχὶ μόνον παρορῶσι τὴν σημασίαν τῶν λέξεων **θάνατος** καὶ **ζωὴ**—αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐναντίαι ἀλλήλων, ἀλλὰ περιπλέκουσιν ἑαυτοὺς εἰς δύο παραλογισμούς. Εἶναι παράλογον τὸ ὑποθέσαι ὅτι ὁ Θεὸς ἠθελε διαιωνίσει τὴν ὑπαρξιν τοῦ Ἀδὰμ διὰ παντὸς ἐν βασάνοις δι' οἰονδήποτε εἶδος ἁμαρτίας, ὅπως θὰ ἠδύνατο νὰ διαπράξῃ, ἰδίως δὲ διὰ τὸ σχετικῶς μικρὸν παράπτωμα τῆς βρώσεως ἀπηγορευμένου καρποῦ. Ἀφ' ἐτέρου, ἐὰν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπελύτρωσε τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἀπέθανεν ἀνθ' ἡμῶν,

ἐγένετο ἡ ἀπολύτρωσις ἡμῶν, κατήλθεν εἰς θάνατον ἵνα ἡμεῖς ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τοῦ θανάτου, δὲν εἶναι αὐταπόδεικτον ὅτι ὁ θάνατος, τὸν ὁποῖον ὑπέστη ὑπὲρ τῶν ἀδίκων, ἦτο ἀκριβῶς τοῦ αὐτοῦ εἶδους πρὸς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον τὸ ἀνθρώπινον γένος κατεδικάσθη; Ὑφίσταται, λοιπὸν, καὶ Αὐτὸς αἰωνίους βασάνους διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν; Ἐὰν οὐχί, τότε ὅσον βέβαιον εἶναι ὅτι αὐτὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, τόσον ἐπίσης εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ ποινὴ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἦν θάνατος, καὶ οὐχί ζωὴ ὑπὸ οἰανδήποτε ἔννοιαν ἢ κατάστασιν.

Πλὴν, παράδοξον εἰπεῖν, εὐρίσκοντες ὅτι ἡ θεωρία τῶν αἰωνίων βασάνων τυγχάνει ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι «ὁ Κύριος ἔθεσεν ἐπ' Αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν», καὶ ὅτι «ὁ Χριστὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν», καὶ βλέποντες ὅτι τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο θεὸν νὰ καταπέσῃ ὡς ἀσυμβίβαστον, τινὲς εἰσι τόσον ἀφοσιωμένοι πρὸς τὴν ἰδέαν τῶν αἰωνίων βασάνων, καὶ τόσον ἐκτιμῶσι ταύτην ὡς τεμάχιον γλυκύματος ἀνὰ τὸ σιόμα των, ὥστε προσκολλῶνται εἰς ταύτην μηδὲν λαμβάνοντες ὑπ' ὅψιν τὰς Γραφάς, καὶ ἐσκεμμένως ἀρνεῖνται ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐπλήρωσε τὴν ἀπολυτρωτικὴν τιμὴν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, καίτοι ἡ ἀλήθεια αὕτη διδάσκεται εἰς ἑκάστην σελίδα τῶν Γραφῶν

Εἶναι ἡ ἀποκατάστασις κατορθωτή;

Τινὲς ἐφαντάσθησαν ὅτι ἐὰν τὰ δυσεκατομμύρια τῶν νεκρῶν ἀνίστατο, δὲν ἤθελεν ὑπάρξει θέσις δι' αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμη ὑπῆρχε χώρος δι' αὐτοὺς, ἡ γῆ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ συντηρήσῃ τόσον μέγαν πληθυσμὸν προβάλλεται μάλιστα παρὰ τινων ἡ ἀξίωσις ὅτι ἡ γῆ εἶναι ἐν ἀπέραντον νεκροταφεῖον, καὶ ὅτι ἐὰν ὅλοι οἱ νεκροὶ ἐξεγείροντο ἤθελον καταπατήσῃ ἀλλήλους δι' ἔλλειψιν χώρου.

Τοῦτο τυγχάνει σπουδαῖον τι ζήτημα. Πόσον δὲ παράδοξον ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν ἠθέλομεν εὐρεῖ, ὅτι ἐνῶ αἱ Γραφαὶ διακηρύττουσιν ἀνάστασιν ἀπάντων ἀνθρώπων, ἐν τούτοις, διὰ πραγματικῆς καταμετρήσεως, οὗτοι δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εὗρωσι ποῦ νὰ σταθῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς! Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν. Ἐκθέσατε τοῦτο δι' ἀριθμῶν, καὶ θὰ εὗρητε τὸν φόβον τοῦτον

ἀβάσιμον. Θὰ εὗρητε ὅτι ὑπάρχει ἀφθονος χώρος διὰ «τὴν ἀποκατάστασιν πάντων» ὡς «ὁ Θεὸς ἐλάλησε διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν».

Ἄς παραδεχθῶμεν ὅτι ἔξ χιλιάδες ἔτη παρήλθον ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅτι ὑπάρχουσι χίλια τετρακόσια ἑκατομμύρια ζώντων ἐπὶ τῆς γῆς ἡδὴ. Τὸ γένος ἡμῶν ἤρξατο δι' ἑνὸς ζεύγους, ἀλλ' ἄς κάμωμεν ἓνα λίαν γενναιόδωρον ὑπολογισμόν, καὶ ὑποθέσωμεν ὅτι ὑπῆρχον τόσοι ἐν ἀρχῇ ὅσοι ὑπάρχουσι τώρα· καὶ ἐπὶ πλέον, ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξαν ὀλιγώτεροι τοῦ ἀριθμοῦ τούτου καθ' οἷονδήποτε καιρὸν, καίτοι ὁ κατακλυσμὸς πράγματι ὑπεβίβασε τὸν πληθυσμὸν τῆς γῆς εἰς ὀκτὼ πρόσωπα. Ἄλλ' ἄς δειχθῶμεν καὶ πάλιν γενναιόδωροι, καὶ ἄς ὑπολογίσωμεν τρεῖς γενεὰς εἰς ἕκαστον αἰῶνα, ἢ τριάκοντα τρία ἔτη εἰς μίαν γενεάν, καίτοι, κατὰ τὸ ε'. κεφ. τῆς Γενέσεως, δὲν ἦσαν εἰμὴ ἔνδεκα μόνον γενεαὶ ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ, εἰς περίοδον τ. ἔ. ἐκ χιλίων ἑξακοσίων πεντήκοντα ἔξ ἐτῶν, ἥτοι περίπου ἕκαστὸ πεντήκοντα ἔτη ἀναλογοῦντα εἰς ἑκάστην γενεάν. Ἄς ἴδωμεν τώρα: Ἐξ χιλιάδες ἔτη εἰσὶν ἐξήκοντα αἰῶνες. Τρεῖς γενεαὶ καθ' ἕκαστον αἰῶνα ἡθελον δώσει ἡμῖν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα γενεὰς ἀπὸ Ἀδὰμ· χίλια τετρακόσια ἑκατομμύρια ἀνὰ ἑκάστην γενεάν ἡθελον δώσει διακόσια πεντήκοντα δύο δισεκατομμύρια (252,000,000,000) ὡς τὸν ὀλικὸν ἀριθμὸν τοῦ γένους ἡμῶν ἀπὸ τῆς δημιουργίας μέχρι τῆς σήμερον, κατὰ τὸν γενναιόδωρον αὐτὸν ὑπολογισμόν, ὅστις πιθανῶς τυγχάνει διπλάσιος τοῦ πραγματικοῦ ἀριθμοῦ.

Ποῦ θὰ εὗρωμεν ἐπαρκῆ χώρον διὰ τὸ μέγα τοῦτο πλῆθος; Ἄς καταμετρήσωμεν τὴν γῆν, καὶ ἴδωμεν. Ἡ Πολιτεία τῆς Τεξᾶς, τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, διαλαμβάνει διακοσίας τριάκοντα ἑπτὰ χιλιάδας τετραγωνικὰ μίλια. Ὑπάρχουσι δὲ εἴκοσι ἑπτὰ ἑκατομμύρια ὀκτακόσιαι ἑβδομήκοντα ὀκτὼ χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι τετραγωνικοὶ πόδες εἰς ἓν μίλιον, συνεπῶς, ἔξ τρισεκατομμύρια ἑξακόσια ἑπτὰ δισεκατομμύρια ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑκατομμύρια καὶ ὀκτακόσιαι χιλιάδες (6,607,180,800,000) τετραγωνικοὶ πόδες ἐν τῇ Πολιτείᾳ τῆς Τεξᾶς. Ὑπολογίζοντες εἰς δέκα τετραγωνικοὺς

πόδας τὴν παρ' ἐκάστοι νεκροῦ σώματος καλυπτομένην ἐπιφάνειαν, εὐρίσκομεν ὅτι ἡ Τεξᾶς, ὡς νεκροταφεῖον, ἤθελε περιλάβει, κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταύτην, ἑξακόσια καὶ ἐξήκοντα δισεκατομμύρια ἑπτακόσια δεκα ὀκτὼ ἑκατομμύρια καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας (660,718,080,000) σώματα, ἥτοι τριπλασίους τοῦ ὑπερβολικοῦ ἡμῶν ὑπολογισμοῦ τῶν ἀριθμῶν τῶν ἐπὶ γῆς ζησάντων ἐκ τοῦ γένους ἡμῶν.

Ἐν πρόσωπον ἱστάμενον ὄρθιον καταλαμβάνει ἓνα τετραγωνικὸν πόδα καὶ δύο τρίτα αὐτοῦ χώρον. Κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταύτην ὁ παρὼν πληθυσμὸς τῆς γῆς (ἐν δισεκατομμύριον καὶ τετρακόσια ἑκατομμύρια προσώπων), θὰ ἠδύναντο νὰ σταθῶσιν ἐπὶ ἐκτάσεως χώρου ἐξ ὀγδοήκοντα ἐξ τετραγωνικῶν μιλίων—εἰς ἐμβადὸν, τοῦτέστι, πολὺ ὀλιγώτερον τοῦ τῆς πόλεως τοῦ Λονδίνου, ἢ τοῦ τῆς Φιλαδελφείας. Ἡ δὲ νῆσος τῆς Ἰρλανδίας (ἑκτασις χώρου ἐκ τριάκοντα δύο χιλιάδων τετραγωνικῶν μιλίων) ἤθελε προμηθεύσει χώρον πρὸς στάσιν διὰ πλείονας τοῦ διπλασίου ἀριθμοῦ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ποτε ἔζησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὑπέρτερον ἀκόμη καὶ τοῦ ἡμετέρου ὑπερβολικοῦ ὑπολογισμοῦ.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν μεγάλη δυσκολία πρὸς ἐπίλυσιν τῆς προβληθείσης ἀντιρρήσεως. Ὅποταν δ' ἀναλογισθῶμεν τὴν προφητείαν τοῦ Ἡσαΐου (λε'. 1—6) ὅτι ἡ γῆ θέλει ἀφθονήσῃ· ὅτι ἡ ἔρημος θέλει ἀγαλλιασθῇ καὶ ἀνθήσῃ ὡς ῥόδον, ὅτι ἐν τῇ ἐρήμῳ θέλουσιν ἀναβλήσῃ ὕδατα, καὶ ρεύματα ἐν τῇ ἐρημίᾳ, βλέπομεν ὅτι ὁ Θεὸς ὑποδηλοῖ ὅτι προεῖδε πάντα τὰ διὰ τὸ σχέδιον Αὐτοῦ ἀναγκαιοῦντα, καὶ θέλει προμηθεύσει ἀφθόνηως διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν πλασμάτων Του, καὶ εἰς τρόπον ὅστις θὰ φαίνεται ἴαν φυσικός.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Ἐνδέχεται νὰ ἀντιταχθῇ παρὰ τινων ὅτι αἱ τῶν Γραφῶν μαρτυρίαι, αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἀνθρωπίνην ἀποκατάστασιν εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς κατάστασιν, διαφωνοῦσι πρὸς τὰ διδάγματα τῆς ἐπιστήμης καὶ φιλοσοφίας, ἥτις, δι' ἐμφανοῦς λογικῆς, παρουσιάζει ἡμῖν τὴν ὑπερτάτην διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παρόντος εἰκοστοῦ αἰῶνος, καὶ ἀξιοῖ ταύτην ὡς

ἀναμφισβήτητον ἀποδείξιν ὅτι ὁ ἀρχέγονος ἄνθρωπος ἀνάγκη νὰ ὑπελείπετο, ἐν συγκρίσει, κατὰ πολὺ ὡς πρὸς τὴν νοημοσύνην, ἣτις, ὡς ἀξιούσιν, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀναπτύξεως. Ἐκ τοιαύτης ἀπόψεως ἀποκατάστασις εἰς τὴν προτέραν κατὰστασιν ἠθέλεν εἶσθαι πᾶν ἄλλο ἢ ἐπιθυμητὸν πρᾶγμα, καὶ βεβαίως τὸ ἀντίθετον τῆς εὐλογίας.

Ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ὡς λογικοφανής, καὶ πολλοὶ ρέπουσι ν' ἀποδεχθῶσιν αὐτὸν ὡς ἀλήθειαν, ἄνευ ἐπισταμένης ἐξετάσεως, ἰσχυριζόμενοι, μετὰ τινος διασήμεον ἱεροκήρυκος τοῦ Βρουκλίνου ὅτι, «Ἐὰν ὁ Ἀδὰμ ἔπεσε διόλου, ἢ πτωσίς αὐτοῦ ὑπῆρξε πρὸς τὰ ἄνω, ὅσον δὲ περισσότερον καὶ ταχύτερον καταπέσωμεν ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἀρχιεγόνου αὐτοῦ καταστάσεως, τόσον τὸ καλλίτερον δι' ἡμᾶς καὶ πάντα ἐνδιαφερόμενον».

Οὕτως ἡ φιλοσοφία αὕτη, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, ἀποβλέπει νὰ ματαιώσῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰ δυνατόν νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἦσαν ἄφρονες διακηρύττοντες ὅτι ὁ θάνατος καὶ πᾶσα θλίψις ἐπῆλθον συνεπείᾳ τῆς παρακοῆς τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, καὶ ὅτι ταῦτα δύνανται νὰ ἐκλείψωσι, καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν θείαν εὐνοίαν καὶ ζωὴν μόνον διὰ μέσου τινὸς ἀντιλύτρου (Ρωμ. ε'. 10, 12, 17-19, 21: ἡ' 19-22 Πράξ. γ'. 19-21. Ἀποκλ. κα'. 3-5). Ἀλλ' ἄς μὴ σπεύδωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ τοιαύτη φιλοσοφία τυγχάνει ἀπόρρητος. Καθότι, ἐάν ποτε ἠραγκαζόμεθα ν' ἀπορρίψωμεν τὰ διδάγματα τῶν ἀποστόλων, τὰ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν θάνατον, καὶ τὰ περὶ ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν ἀρχικὴν ἐκείνην τελειότητα, θὰ ἤμεθα ἐξ εἰλικρινείας ὑπόχρεοι νὰ ἀπορρίψωμεν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν ὡς θεόπνευστον ὁλοσχερῶς καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου ζητήματος, καὶ συνεπῶς ὡς ἄνευ εἰδικῆς τινος βαρύτητος καὶ αὐθεντίας. Ἄς ἐξετάσωμεν, ὅθεν, συντόμως καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν γεγονότων τὴν ὁλονὲν αὖξουσιν καὶ δημοτικὴν καθισταμένην αὐτὴν θεωρίαν, καὶ ἴδωμεν πόσον βαθεῖα τυγχάνει ἡ φιλοσοφία αὐτῆς.

Συνήγορος καὶ ἀντιπρόσωπός τις τῆς θεωρίας ταύτης λέγει:

• Ὁ ἄνθρωπος διετέλει κατ' ἀρχὰς εἰς βαθμίδα ὑπάρξεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ

ὑπερίσχυεν ἡ ζωικὴ αὐτοῦ φύσις, καὶ σχεδὸν πᾶν τὸ καθαρῶς φυσικὸν ἐκυβέρνηα αὐτόν· ἀκολούθως προήχθη βαθμηδὸν ἀπὸ τῆς μιᾶς καταστάσεως εἰς τὴν ἑτέραν μέχρι τοῦδε, ὁπότε, κατὰ μέσον ὄρον, ὁ ἄνθρωπος ἀφίχθη εἰς κατάστασιν, ἐν τῇ ὁποῖα δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ἑγκεφάλου. Ἐπομένως ὁ παρὼν αἰὼν δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ ἐρισθῇ ὡς ὁ Αἰὼν τοῦ Ἑγκεφάλου. Ὁ Ἑγκεφάλος ὠθεῖ τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις τῆς ἡμέρας. Ὁ Ἑγκεφάλος κατέχει τὰς ἡκίας τῆς κυβερνήσεως· καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὁ αἷρ καὶ τὸ ὕδωρ, ἄγονται εἰς ἵπταγῆν. Ὁ ἄνθρωπος τίθησι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ πασῶν τῶν φυσικῶν δυνάμεων, καὶ βραδέως, ἀλλὰ θετικῶς, ἐπιτυγχάνει τοιαύτην ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ βασιλείου τῆς φύσεως ὡς ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ θυνηθῇ νὰ ἀναφωνήσῃ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Σέλικου, «Εἶμαι μοναρχὴς ἐπὶ παντός τὸ ὁποῖον ἡ ἀντίληψίς μου δύναται νὰ περιλάβῃ»

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ θεωρία αὕτη φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως λογικοφανῆς δὲν πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ ὅπως ἐσπευσμένως ἀποδεχθῶμεν αὐτὴν, καὶ ἀποπειραθῶμεν νὰ διαστρέψωμεν τὴν Γραφὴν ὅπως τὴν συναρμολογήσωμεν πρὸς ταύτην. Κατὰ χιλίους τρόπους ἔχομεν ἤδη δοκιμάσει τὴν Γραφὴν, καὶ γνωρίζομεν πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι αὕτη ἐμπεριέχει ὑπερφυσικὴν σοφίαν, ἣτις καθιστᾷ τὰς διακηρύξεις αὐτῆς ἀλανθάστους. Δέον ὡσαύτως νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι, καίτοι αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐρευνᾶι τυγχάνουσιν ᾄξιαι συστάσεως, καὶ αἱ εἰσηγήσεις αὐτῶν δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν, ἐν τούτοις τὰ συμπεράσματα αὐτῶν κατ' οὐδένα τρόπον εἰσὶν ἀλάνθαστα. Τὴν παράδοξον δὲ ὅτι ἡ Ἐπιστήμη διέψευσε τὰς ἑαυτῆς θεωρίας χιλιάκις, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀληθὴς Ἐπιστήμων εἶναι ἀπλῶς σπουδαστὴς, ἀποπειρώμενος, ὑπὸ πλείστας δυσμενεῖς περιστάσεις, καὶ ἀγωνιζόμενος κατὰ ἀκατανικήτων σχεδὸν δυσκολιῶν, νὰ μάθῃ ἀπὸ τὸ Μέγα Βιβλίον τῆς Φύσεως τὴν ἱστορίαν καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν καταγωγὴν αὐτοῦ ;

Δὲν ὀφείλομεν, ὅθεν, εἴτε νὰ ἀντιτασσώμεθα εἴτε καὶ ἐμποδίζωμεν τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας· ἀλλ' ἀκούοντες τὰς ἀπὸ μέρους τῶν σπουδαστῶν τοῦ Βιβλίου τῆς Φύσεως εἰσηγήσεις, ἃς παραβάλλωμεν ἐπιμελῶς τὰ ἐξαγόμενα αὐτῶν, τὰ ὁποῖα τοσάκις ἔχουσιν ἀποδειχθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει πεπλανημένα, πρὸς τὸ Βιβλίον τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως, καὶ ἀποδείξωμεν ἢ ἀνασκενδάσωμεν τὰ τῶν ἐπιστημόνων διδάγματα διὰ τοῦ

νόμου καὶ τῆς μαρτυρίας». Ἐὰν οὗτοι δὲν ὁμιλῶσι κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν εἶναι φῶς ἐν αὐτοῖς». (Ἑσα. η'. 20). Ἀκριβῆς γνῶσις ἀμφοτέρων τῶν βιβλίων αὐτῶν θὰ ἀποδείξῃ ταῦτα συμφωνοῦντα· μέχρι οὗ ὅμως ἀποκτήσωμεν τοιαύτην γνῶσιν, ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἀνάγκη νὰ ὑπερέλῃ, καὶ νὰ εἶναι ὁ γινώμων μεταξὺ τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ κρίνονται αἱ ὑποτιθέμεναι ἐξευρέσεις τῶν λανθανομένων ὁμοίων ἡμῖν ἀνθρώπων.

Ἄλλ' ἐνῶ ἐμμένομεν εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἃς ἴδωμεν ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλη λογικὴ τις λύσις τῆς αὐξησάσης γνώσεως, ἐπιδεξιότητος καὶ δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐκτὸς τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως — καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος, καίτοι ἀρχικῶς ἀναπτύχθεις ἐκ κατωτέρας τινὸς τάξεως ὄντων, ἀφίχθῃ ἤδη εἰς τὸν ὑπέρτατον αἰῶνα ἢ «Αἰῶνα τοῦ Ἑγκεφάλου». Θέλομεν εὖρει ἴσως ὅτι αἱ ἐφευρέσεις καὶ εὐκολίαι, ἡ γενικὴ ἐκπαίδευσις καὶ εὐρύτερα διάχυσις καὶ αὐξήσις τῆς γνώσεως, δὲν δύνανται ν' ἀποδοθῶσιν εἰς μεγαλητέραν ἐγκεφαλικὴν ἱκανότητα, ἀλλ' εἰς μᾶλλον εὐνοϊκὰς περιστάσεις, συντελεσάσας εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἐγκεφάλων. Ὅτι ἡ ἐγκεφαλικὴ ἱκανότης τῆς σήμερον εἶναι μεγαλητέρα τῆς τῶν παρελθόντων αἰώνων, τοῦτο ἡμεῖς ἀρνούμεθα, καίτοι τελείως ἀποδεχόμεθα ὅτι, ἔνεκα τῶν λυσιτελῶν περιστάσεων, ἡ χρησιμοποίησις τῶν ὁσων ἄνθρωποι νοητικῆς ἱκανότητος εἰσὶν κάτοχοι σήμερον εἶναι μᾶλλον γενικὴ, παρ' ὅτι ὑπῆρξεν εἰς οἵανδήποτε προηγηθεῖσαν περίοδον, καὶ ἐπομένως τοῦτο ἀποτελεῖ μεγαλητέραν ἐπίδειξιν. Ἐν τῇ σπουδῇ τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς, δὲν προστρέχουσιν εἰς τὸ παρελθόν οἱ σπουδασταὶ τοῦ «Αἰῶνος τούτου τοῦ Ἑγκεφάλου»; Δὲν ἀναγνωρίζουσι δ' οὕτω πράττοντες ἐγκεφαλικὴν δύναμιν καὶ πρωτοτυπίαν σχεδίου, ὥς ἐπίσης δεξιότητα ἐργασίας ἀξίαν μιμήσεως; Δὲν ἀρύεται δὲ διδάγματα ὁ παρῶν «Αἰὼν» τοῦ ἐγκεφάλου ἐν ἐκτάσει ἐπὶ τῶν προτοτύπων σχεδίων τῶν παρελθόντων αἰώνων διὰ τὴν σημερινὴν ἀρχιτεκτονικὴν του; Μήπως οἱ ῥήτορες καὶ λογικευόμενοι τοῦ «Αἰῶνος τούτου τοῦ Ἑγκεφάλου» δὲν σπουδάζουσι καὶ ἀντιγράφουσι τὰς μεθόδους καὶ συλλογισμοὺς τοῦ Πλάτωνος, Ἀριστοτέλους, Δημοσθένους

καὶ ἄλλων ἀνδρῶν τοῦ παρελθόντος, καὶ δὲν θὰ ἰδύναντο πλείστοι τῶν δημοσίων ὁμιλητῶν τῆς σήμερον νὰ φθονήσωσι καὶ ζηλεύσωσι τὴν γλῶσσαν ἐνὸς Δημοσθένους, ἢ ἐνὸς Ἀπολλώ, πολὺ δὲ περισσότερόν τὴν εὐκρινῇ περὶ τὸ λογι-κεύεσθαι δύναμιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου;

Καὶ ἵνα ἀνέλθωμεν ἀκόμη ἀπωτέρω : Καίτοι θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν τὰς ρητορικὰς δυνάμεις πολλῶν ἐκ τῶν προφητῶν, καὶ τὰς ἐψηλὰς ποιητικὰς εἰκόνας καὶ ζωγραφίας τὰς δι' ὧν τῶν Ψαλμῶν ἐγκατεσπαρμένας, παραπέμπομεν τοὺς φιλοσόφους αὐτοὺς τοῦ « Αἰῶνος τοῦ Ἐγκεφάλου » εἰς τὴν σοφίαν καὶ λογικὴν, οὐχ' ἦτιον ἢ εἰς τὰ ἔξοχα ἠθικὰ συναισθήματα, τοῦ Ἰώβ καὶ τῶν παρηγορητῶν αὐτοῦ. Τὶ δὲ νὰ εἰπωμεν περὶ τοῦ Μωϋσέως τοῦ « πεπαιδευμένου πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων » ; Οἱ δι' αὐτοῦ παραδοθέντες νόμοι ἐχρησίμευσαν ὥς βάσεις τῶν νόμων ὧν τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, καὶ θαυμάζονται εἰσέτι ὥς ἡ ἐνσάρκωσις θαυμασίας σοφίας.

Αἱ ἀνασκαφαὶ ἀρχαίων τεθαμμένων πόλεων ἀποκαλύπτουσι γνῶσιν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἧτις ἐκπλήσσει τινὰς τῶν φιλοσόφων τοῦ οὗτω καλουμένου « Αἰῶνος τούτου τοῦ Ἐγκεφάλου ». Αἱ ἀρχαῖαι μέθοδοι τῆς βαλσαμώσεως τῶν νεκρῶν, τῆς βαφῆς τοῦ χαλκοῦ, τῆς κατασκευῆς ἐλαστικῆς ὑέλου καὶ Δαμασκηνοῦ χάλυβδος, εἶναι μετὰ τῶν κατορθωμάτων τοῦ ἀπομεμακρυσμένου παρελθόντος, τὰ ὅποια ὁ ἐγκέφαλος τοῦ παρόντος αἰῶνος, μετ' ὧν τῶν πλεονεκτημάτων του, εἶνε ἀνίκανος εἴτε νὰ τὰ ἀντιληφθῇ, εἴτε καὶ νὰ τὰ ἀναπαραγάγῃ.

Ὅπισθοδρομοῦντες κατὰ τέσσαρας χιλιάδας ἔτη, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀβραάμ περίπου, εὐρίσκομεν τὴν Μεγάλην Πυραμίδα τῆς Αἰγύπτου—ἀντικείμενον θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως εἰς πλείστον εὐπαιδευτὸν ἐπιστήμονα τῆς σήμερον. Ἡ κατασκευὴ ταύτης διατελεῖ ἐν ἀκριβεστάτῃ συμφωνίᾳ πρὸς τὰ μᾶλλον προηγμένα κατορθώματα καὶ τὰς ἀνακαλίψεις ἐν τῇ Μαθηματικῇ καὶ Ἀστρονομικῇ ἐπιστήμῃ. Αὕτη, ὠριμένως, διδάσκει ἀληθείας, αἱ ὁποῖαι, τὴν σήμερον, μόνον κατὰ προσέγγισιν δύνανται νὰ ἐννοηθῶσι διὰ τῆς χρήσεως τῶν νεωτέρων μηχανημάτων. Τὰ διδάγματα ταύτης εἰσὶ τό-

σον σαφῇ καὶ ἐκπληκτικῇ ὥστε τινὲς τῶν μᾶλλον ἐξοχωτέρων ἀστρονόμων τοῦ κόσμου ἀδιστακτικῶς ἀπεφάνθησαν περὶ ταύτης ὡς ἔργου θείας ἀρχετυπίας. Καὶ ἐὰν οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἡμετέρου «Αἰῶνος τοῦ Ἐγκεφάλου» ἤθελον ἀποδεχθῇ ὅτι αὕτη τυγχάνει ὄντως ἔργον θείας διατάξεως, καὶ ἡ κατασκευάσασα ταύτην σοφία εἶναι ὑπερφυσική, καὶ ἐν τοιαύτῃ πάλιν περιπτώσει δέον νὰ ἀνομολογήσωσιν ὅτι αὕτη εἶναι ἔργον ἀνθρωπίνης κατασκευῆς. Τὸ δὲ γεγονός ὅτι, κατὰ τὴν ἀπωτάτην ἐκείνην ἡμέραν, οἰαδήποτε ὁμάς ἀνθρώπων ἐκέκμητο τὴν διανοητικὴν ἱκανότητα νὰ ἐπεξεργασθῇ τὴν τοιαύτην θείαν διάταξιν, (ὅσον πολλοὶ ὀλίγοι ἀνθρωποὶ τῆς σήμερον θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιτύχωσι μὲ ὑπόδειγμα ἐνώπιόν των, καὶ μὲ ὅλα τὰ ἐπιστημονικὰ μέσα ἀνὰ χεῖρας), ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἡμέτερος «Αἰὼν τοῦ Ἐγκεφάλου» παράγει περισσοτέραν δοκησιοσοφίαν παρ' ὅσην αἱ περιστάσεις καὶ τὰ γεγονότα δικαιολογοῦσι.

Ἐάν, λοιπόν, ἀπεδείξαμεν ὅτι ἡ διανοητικὴ ἱκανότης τῆς σήμερον δὲν εἶναι μεγαλητέρα τῆς τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἀλλὰ πιθανὸν ὀλιγωτέρα, πῶς θέλομεν ἐξηγήσει τὴν αὐξήσιν τῆς γνώσεως ἐν γένει, τὰς νεωτέρας ἐφευρέσεις, κλπ. ; Πεισμέμεθα ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξηγήσωμεν ταῦτα λογικῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὰς Γραφάς. Αἱ τόσον πολῦτιμοι ἀποδεικνύμεναι ἤδη ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις, αἵτινες κρίνονται ὡς ἀποδείξεις ὅτι ὁ παρὼν εἶναι «Αἰὼν τοῦ Ἐγκεφάλου», εἰσὶ πραγματικῶς λίαν νέαι—πᾶσαι αὗται, σχεδόν, λαβοῦσαι χώραν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος· μεταξὺ δὲ τῶν μᾶλλον σπουδαιωτάτων ἐκ τούτων εἰσὶν ἐκεῖναι τῆς τελευταίας ἐξηκονταετίας. Ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ αἵματος καὶ ἡλεκτρισμοῦ—ἐν τῇ τηλεγραφικῇ, τῇ σιδηροδρομικῇ καὶ αἰμοπλοῖᾳ, καὶ εἰς τὴν μηχανικὴν τῶν διαφόρων βιομηχανιῶν. Ἐάν, λοιπόν, ταῦτά εἰσιν ἀποδείξεις αὐξανούσης ἐγκεφαλικῆς δυνάμεως, ὁ «Αἰὼν τοῦ Ἐγκεφάλου» ἔπεται ὅτι μόλις ἤδη ἀρχίζει, καὶ τὸ λογικὸν ἐξαγόμενον ἐκ τούτων εἶναι ὅτι εἰς ἄλλος αἰὼν θέλει παραστῇ μάρτυς θαυμάτων πάσης μορφῆς ὡς καθημερινῶν συμβεβηκότων· κατὰ τὴν αὐτὴν δ' ἀναλογίαν τῆς αὐξήσεως προϊόντες, ποῦ ἠθέλομεν οὕτω καταλήξει;

Ἄλλ' ἅς ἐπισκοπήσωμεν τὸ ζήτημα καὶ πάλιν: Εἶναι πάντες αἱ ἄνθρωποι ἐφευρέται; Πόσον ὀλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων αἱ ἐφευρέσεις εἰσὶν ὄντως ἐπωφελεῖς καὶ πρακτικαί, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων, οἵτινες ἐκτιμῶσι καὶ χρησιμοποιοῦσι μίαν ἐφεύρεσιν ἅπαξ ἐγχειρισθεῖσαν αὐτοῖς! Οὐδὲ ὁμιλοῦμεν ταπεινωτικῶς περὶ τῆς χρησιμωτάτης καὶ ἐξόχως πολυτίμου ἐκείνης τάξεως τῶν δημοσίων θεραπόντων, λέγοντες ὅτι ἐλάχιστοι ἐξ αὐτῶν εἰσιν ἄνδρες μεγάλης ἐγκεφαλικῆς δυνάμεως. Τινὲς τῶν μᾶλλον νοσημονεστέρων ἀνδρῶν τοῦ κόσμου, καὶ οἱ ἐμβριθέστερον σκεπτόμενοι καὶ κρίνοντες, δὲν εἶναι μηχανικοὶ ἐφευρέται· ἄλλοι δὲ ἐφευρέται εἰσὶ τόσον διανοητικῶς νωθροί, ὥστε πάντες ἀποροῦσι πῶς οὗτοι προσέκοιραν εἰς τὰς ἀνακαλύψεις τὰς ὁποίας ἔκαμον. Αἱ μεγάλαι ἀρχαὶ (τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ, κ.λ.π.), τὰς ὁποίας πολλοὶ καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐπεξεργάζονται, ἐφαρμόζουσι καὶ βελτιοῦσι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, γενικῶς ἀνεκαλύφθησαν, καθ' ἃ φαίνεται, καὶ ὀφείλονται εἰς ἀπλουσιότητας συμπτώσεις, ἄνευ ἀναλώσεως μεγάλης ἐγκεφαλικῆς δυνάμεως, καὶ σχεδὸν χωρὶς νὰ ἐκζητηθῶσιν

Ἀπὸ ἀνθρωπίνης ἀπόψεως δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὰς νεωτέρας ἀνακαλύψεις ὡς ἐξῆς. Ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυπογραφίας, κατὰ τὸ 1440 Μ. Χ., δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ ἀφετηρία. Διὰ τῆς ἐκτυπώσεως βιβλίων προήλθον εἰς φῶς ὑπομνήματα καὶ ἀναγραφαὶ σκέψεων καὶ ἀνακαλύψεων ἀνδρῶν σκεπτομένων καὶ παρατηρητικῶν, οἵτινες, ἄνευ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, οὐδέποτε ἦθελον καταστῆ γνωστοὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους αὐτῶν. Μετὰ τῶν βιβλίων προέκυψε καὶ γενικωτέρα ἐκπαίδευσις καί, τέλος, κοινὰ σχολεῖα. Σχολεῖα καὶ Γυμνάσια δὲν αὐξάνουσι τὴν ἀνθρωπίνην ἱκανότητα, ἀλλὰ καθιστῶσι γενικωτέραν τὴν διανοητικὴν ἐξάσκησιν, καὶ ἐπομένως συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἤδη κεκτημένης ἱκανότητος Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ γνώσις γενικεύεται καὶ τὰ βιβλία ἀποβαίνουν μᾶλλον κοινά, αἱ κάτοχοι τούτων γενεαὶ κέκτῃνται ἐν θετικὸν πλεονέκτημα ὑπὲρ τὰς προκατόχους των γενεάς, οὐχὶ μόνον καθότι ὑπάρχουσι σήμερον χίλιοι σκεπτόμενοι καὶ κρίνοντες ἀπέναντι ἐνὸς κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ οἱ-

τινες ἀκονίζουσι καὶ διεγείρουσιν ἀλλήλους διὰ διαφόρων ὑποβολῶν καὶ εἰσηγήσεων, ἀλλὰ καὶ διότι ἐκάστη τῶν προηγηθεισῶν γενεῶν κέκτηται, διὰ μέσου συγγραμμάτων, τὴν ἡνωμένην πείραν τοῦ παρελθόντος, ἐπιπροσθέτως πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῆς τοιαύτην. Ἡ ἐκπαίδευσις, καὶ ἡ ἀξιέπαινος φιλοδοξία ἥτις συνοδεύει αὐτήν, αἱ ἐπιχειρήσεις, καὶ ἡ ἐπιθυμία πρὸς διάκρισιν καὶ ἀπόκησιν τῶν χρειωδῶν, βοηθούμεναι ὑπὸ τῆς ἀναγραφῆς καὶ περιγραφῆς τῶν ἐφευρέσεων ἐν τῷ ἡμερησίῳ τύπῳ, ὑπεξέκαυσαν καὶ ἠκόνισαν τὰς ἀντιληπτικὰς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις, καὶ κρατοῦσι τοὺς πάντας ἀγρίπνους ὅπως, εἰ δυνατόν, ἀνακαλύπτωσι καὶ ἐφευρίσκωσιν τι, διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν εὐκολίαν τῆς κοινωνίας. Ἐπομένως, συμπεραίνομεν ὅτι, αἱ νεώτεραι ἐφευρέσεις, ἐκ καθαρῶς ἀνθρωπίνης ἀπόψεως θεωρούμεναι, διδάσκουσιν εὐχὴ αὔξησιν διανοητικῆς ἰκανότητος, ἀλλὰ μᾶλλον ὀξύτητα ἀντιλήψεως ἐκ φυσικῶν ἀφορμῶν προερχομένην.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὰς Γραφὰς ὅπως ἴδωμεν τι αὐται διδάσκουσιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου· διότι, ἐνῶ, ὡς ἀνωτέρω ἐπεμνήσαμεν, πιστεύομεν ὅτι αἱ ἐφευρέσεις, ἡ αὔξησις τῆς γνώσεως, κλπ., μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, εἰρὴν ἀποτελέσματα **φυσικῶν** αἰτιῶν, πιστεύομεν ἐν τούτοις ὅτι πᾶσαι αἱ φυσικαὶ αὐται αἰτίαι ἐσχεδιάσθησαν καὶ διετάχθησαν πρὸ πολλοῦ παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, προήλθον εἰς τὸ εἶναι δυνάμει τῆς κυριαρχικῆς Αὐτοῦ Προνοίας, δι' ἧς «ἐνεργεῖ τὰ πάντα κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος Αὐτοῦ» (Ἐφεσ. α'. 11). Κατὰ τὸ ἐν τῷ Λόγῳ Αὐτοῦ ἀποκαλυπτόμενον σχέδιον, ὁ Θεὸς προέθετο νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ ἀνεχθῇ τὴν ἁμαρτίαν καὶ δυναστείαν πρὸς κακοδιοίκησιν καὶ καταδυναστείαν τοῦ κόσμου ἐπὶ ἑξ̄ χιλιάδες ἔτη, καὶ ἀκολούθως, κατὰ τὴν ἐβδόμην χιλιετηρίδα, νὰ ἀποκαταστήσῃ τὰ πάντα, καὶ ἐξοντώσῃ τὸ κακόν—καταστήσῃ αὐτὸ καὶ τὰς συνεπείας αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον προώρισε ὅπως ἐπιτελέσῃ τὸ τοιοῦτον ἔργον. [Συνεπῶς, ὡς αἱ ἑξ̄ χιλιάδες τῶν ἐτῶν τῆς βασιλείας τοῦ κακοῦ ἤρχισαν πλησιάζουσαι περὶ τὸ τέλος αὐτῶν, ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε περιστάσεις εὐνοϊκὰς δι' ἀνακαλίψεις, εἰς ἀμφοτέρω αὐτοῦ τὰ Βιβλία, εἰς τὸ Βιβλίον τῆς Φύσεως,

καὶ εἰς τὸ Βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως, ὡς ἐπίσης διὰ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν μηχανικῶν καὶ χημικῶν ἐφευρέσεων, αἵτινες μέλλουσι νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς εὐλογίαν καὶ ἐξύψωσιν τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, τοῦ μέλλοντος ἤδη νὰ εἰσαχθῇ· Ὅτι τοιοῦτον ἦν τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ σαφῶς ὑποδηλοῦται διὰ τῶν προφητικῶν διακηρύξεων. «Καὶ σὺ Δανιήλ, ἔγκλεισον τοὺς λόγους, καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον, ἕως τοῦ ἐσχάτου καιροῦ. (τότε) πολλοὶ θέλουσι περικρέχει καὶ ἡ ΓΝΩΣΙΣ θέλει πληθυνθῇ», «καὶ οὐδεὶς τῶν ἀσεβῶν θέλει νοήσῃ [τὸ σχέδιον καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ] ἀλλ' οἱ συνετοὶ θέλουσι νοήσῃ»· «καὶ θέλει εἶσθαι καιρὸς θλίψεως, ὅποια ποτὲ δὲν ἐγένεεν ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἔθνος, μέχρις ἐκείνου τοῦ καιροῦ» — Δανιήλ. ιβ'. 1, 4, 10.

Εἰς τινὰς ἐνδέχεται νὰ φανῇ παράδοξον ὅτι ὁ Θεὸς δὲν διέταξε τὰ πράγματα οὕτως ὥστε αἱ παροῦσαι ἐφευρέσεις καὶ εὐλογίαι νὰ ἐπέλθωσιν ἐνωρίτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀνακουφίσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἁρᾶς. Ὁφείλομεν ἐν τούτοις νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ἦν νὰ παράσχη εἰς τὸν ἄνθρωπον πλήρη κατανόησιν τῆς ἁρᾶς, ὅπως, ὅταν αἱ εὐλογίαι ἐπέλθωσιν ἐπὶ πάντων, πάντες ὀριστικῶς δυνήθωσι νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ ἐπιζημίου τῆς ἁμαρτίας. Πρὸς τούτοις, ὁ Θεὸς προεῖδε καὶ προεῖπεν ὅ,τι ὁ κόσμος δὲν κατανοεῖ εἰσέτι, τοῦτέστιν, ὅτι αἱ ἐκλεκτότεραι τῶν εὐλογιῶν Του ἠθέλον ὁδηγήσει καὶ συντελέσει εἰς μεγαλύτερα κακά, ἐπιδαυριζόμεναι ἐπὶ ἐκείνων, τῶν ὁποίων αἱ καρδίαι δὲν διατελοῦσιν ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τοὺς δικαίους νόμους τοῦ σύμπαντος. Θὰ καταδειχθῇ δ' ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ ἄδεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ παρόντι, ὅπως αἱ εὐλογίαι αὐταὶ ἀρχίσωσιν αὐξάνουσαι, τυχάνει πρακτικόν τι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου μᾶθημα, ὅπερ θέλει χρησιμεύσει ὡς παράδειγμα τῆς ἀρχῆς ταύτης καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα — εἰς τοὺς ἀγγέλους ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς ἀποκατεστημένους ἀνθρώπους. Πῶς δύναται τοῦτο νὰ γείνη, ὑπαινισσόμεθα ἀπλῶς ἐν τοῖς ἑξῆς:—

Πρῶτον: Ἐφ' ὅσον ἡ ἀνθρωπότης διατελεῖ εἰς τὴν παροῦσαν πεπτωκυῖαν ἢ ἐφθαρμένην αὐτῆς κατάστασιν, ἄνευ αὐστηρῶν νόμων καὶ ποινῶν, καὶ κυβερνήσεως ἀρκούντως ἰσχυρᾶς

ὥστε νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτοὺς, αἱ ἰδιοτελεῖς τάσεις θὰ κυριαρχῶσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον ἐπὶ πάντων. Λαμβανομένης δ' ὑπ' ὄψιν τῆς ἀνίσου ἀτομικῆς ἱκανότητος τῶν ἀνθρώπων, δὲν δύναται πιθανῶς νὰ συμβῇ ἄλλως, εἰμὴ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν κόπον καὶ ἐργασίαν ἐξοικονομοῦντων μηχανημάτων, ἐπόμενον εἶναι, —κατόπιν τῆς ἀναστατώσεως καὶ τοῦ οἵστρου τοῦ προκληθέντος διὰ τῆς κατασκευῆς τῶν μηχανῶν— νὰ τείνῃ ὅπως καταστήσῃ τὸν πλοῦσιον πλουσιώτερον, καὶ τὸν πτωχὸν πτωχότερον. Ἡ κατάδηλος δὲ τοῦτου φορὰ τείνει πρὸς τὸ μονοπώλιον καὶ τὴν κατ' ἄτομα ἀνάδειξιν, ἥτις ἐναποθέτει τὸ πλεονέκτημα καθ' εὐθείαν εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ ἱκανότης καὶ τὰ φυσικὰ πλεονεκτήματα εἰσὶν ἐπὶ μᾶλλον εὐνοϊκώτερα.

Δεύτερον: Ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ νομοθετηθῇ οὕτως ὥστε νὰ διανεμηθῇ ὁ παρὼν πλοῦτος, καὶ ἡ καθημερινὴ αὐτοῦ αὐξήσις, ἐξίσου μεταξὺ πασῶν τῶν τάξεων, ὅπερ ἀδύνατον, καὶ ἐν τοιαύτῃ πάλιν περιπτώσει, ἀνευ ἀνθρωπίνης τελειότητος, ἢ ὑπερφυσικῆς κυβερνήσεως, ὅπως κανονίξῃ τὰς ἀνθρωπίνους ὑποθέσεις, τὰ ἀποτελέσματα ἠθελον εἶσθαι πολὺ πλεόν ἐπιβλαβῇ τῶν τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως. Ἐὰν τὰ ἐπωφελέσματα τῶν ἐργασίαν ἐξοικονομοῦντων μηχανημάτων, καὶ πάντα τὰ νεώτερα μέσα, διενέμοντο ἐξίσου, τὸ ἀποτέλεσμα, μετ' οὐ πολὺ, θὰ ἦτο ἡ μεγαλητέρα ἐλάττωσις ὥρων ἐργασίας, καὶ ἡ μεγαλητέρα αὐξήσις ὥρων ἀνέσεως. Ἡ ὀκνηρία δὲ εἶναι τὸ μᾶλλον ὀλέθριον μέσον διὰ τὰ πεπτωκότα πλάσματα. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἀνάγκη τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ ἰδρωτός τοῦ προσώπου, ἡ χειροτέρευσις τοῦ ἡμετέρου γένους ἠθελεν εἶσθαι πολὺ μᾶλλον ταχύτερα παρ' ὅτι ὑπῆρξε μέχρι τοῦδε. Ἡ ὀκνηρία εἶναι ἡ μήτηρ τῆς κακίας· διανοητικὴ δὲ, ἡθικὴ καὶ φυσικὴ κατὰπτωσις εἶναι τὰ βέβαια αὐτῆς ἐπακόλουθα. Ἐντεῦθεν, ὅθεν, καταδείκνυται ἡ σοφία καὶ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ, ἀναστείλαντος τὰς εὐλογίας ταύτας μέχρις οὗ ἐπέστη ὁ ἴδιος Αὐτοῦ καιρὸς διὰ τὴν παρεισαγωγὴν αὐτῶν ὡς προπαρασκευὴν διὰ τὴν χιλιετῇ βασιλείαν τῆς μακαριότητος. Ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ὑπερφυσικῆς κυβερνήσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, οὐχὶ μόνον πᾶσαι αἱ εὐλογίαι θέλουσι φιλοδικαίως δια-

νέμεσθαι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἡ ἄνεσις καὶ ἀνάπαυσις ἐπίσης θὰ διαταχθῶσι καὶ θὰ διενδύνωνται παρὰ τῆς αὐτῆς ὑπερφυσικῆς κυβερνήσεως οὕτως, ὥστε τὰ ἀποτελέσματα ταύτης θέλουσι εἶσθαι πρόξενα ἀρετῆς, καὶ τείνει πρὸς τὰ ἅω, πρὸς τὴν τελειότητα, τὴν τε διανοητικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ φνσικὴν τοιαύτην. Ὁ παρὼν πολλαπλασιασμός τῶν ἐφευρέσεων καὶ ἄλλων εὐλογιῶν τῆς αὐξανούσης γνώσεως ἐπιτρέπεται, κατὰ τὴν «ἡμέραν» ταύτην «τῆς ἐτοιμασίας» Ναοῦ μ β' 4, ὅπως ἐπέρχηται εἰς τρόπον κατὰ τοσοῦτον φνσικόν, ὥστε οἱ ἄνθρωποι νὰ κολακεύωσιν ἑαυτοὺς φρονοῦντες ὅτι τοῦτο προσέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ παρὼν αἰὼν εἶναι ὁ «Αἰὼν τοῦ Ἐγκεφάλου»· θὰ ἐπιτραπῇ ὅμως ἐν μεγάλῳ μέτρῳ ὅπως καταλήξῃ εἰς ἔκβασιν, ἣτις θέλει εἶσθαι πρὸς μεγάλην, ἀναμφιβόλως, ἀπογοήτευσιν τῶν σοφῶν αὐτῶν φιλοσόφων. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ αὐξησης τῶν εὐλογιῶν τούτων, ἣτις ἤδη ἀρχίζει νὰ ἐπιφέρει εἰς τὸν κόσμον τὸν καιρὸν τῆς θλίψεως, ἣτις ἔσεται τοιαύτη, ὅποια ποτὲ δέν ἔγεινεν ὁφου ἐπῆρξεν ἔθνος.

Ὁ προφήτης Δανιήλ, ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέρομεν, συνδέει ὁμοῦ τὴν αὐξησην τῆς γνώσεως μετὰ τοῦ καιροῦ τῆς θλίψεως. Ἡ γνώσις ἐπιφέρει τὴν θλίψιν ἔνεκα τῆς διασθορᾶς τοῦ γένους ἡμῶν. Ἡ αὐξησης τῆς γνώσεως παρέσχεν εἰς τὸν κόσμον θαυμάσια μηχανήματα, δι' ὧν ἐξαικονομεῖται καιρὸς καὶ κόπος, καὶ παρέχονται διάφοροι ἄλλαι εὐκολαί· ἀλλ' ἐπίσης ἐπέφερεν αὐξησην τῆς λατρικῆς δεξιότητος, διὰ τῆς ὁποίας χιλιάδες ζώων παρατείνονται, καὶ ἔχει, ἐν γένει, φωτίσει τὸν κόσμον ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε τὸ ἀνθρώπινον μακελλεῖον, ὁ πόλεμος, καθίσταται ὅλον ἐν ἡττον δημοτικὸς, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἄλλαι ἐπίσης χιλιάδες ἐπάρξεων περισσεύονται πρὸς ἐπὶ πλέον πολλαπλασιασμόν τοῦ γένους, τὸ ὅποιον αὐξάνει πολὺ μᾶλλον ταχύτερον σήμερον, ἴσως, ἢ εἰς οἵανδ' ἡποτε ἄλλην περίοδον τῆς ἱστορίας. Οὕτως, ἐνῶ ἡ ἀνθρωπότης πολλαπλασιάζεται ταχέως, ἡ ἀνάγκη τῆς ἐργασίας ἐλαττοῦται ἀναλόγως. Οἱ δὲ φιλόσοφοι τοῦ «Αἰῶνος τοῦ Ἐγκεφάλου» ἔχουσιν ἐνώπιόν των τὸ πρόβλημα ὅπως προνοήσωσι διὰ τὴν ἀπασχόλησιν καὶ συντήρησιν τοῦ γοργῶς αὐξάνοντος πληθυσμοῦ, τοῦ ὁποίου αἱ ἐπιηρεσίαι, ἀντικαθιστάμεναι κατὰ μέγα μέρος διὰ τῶν μηχανημάτων,

δύνανται μὲν νὰ ἐξοικονομηθῶσιν, ἀλλὰ τῶν ὁποίων αἱ ἀνάγκαι καὶ ἐλλείψεις δὲν γιωρίζουσιν ὕγια. Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τούτου κεῖται, — ὡς οἱ φιλόσοφοι οὗτοι ἀνάγκη ἐπὶ τέλους νὰ παραδεχθῶσι, — πέραν τῆς διανοητικῆς αὐτῶν ἱκανότητος.

Ἡ ἰδιοτέλεια θὰ ἐξακολονθήσῃ διέπουσα τοὺς πλουσίους, οἵτινες κέκτηνται τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὑπεροχὴν, καὶ θὰ ἀποτυφλώσῃ αὐτοὺς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀρθοφροσύνην καὶ δικαιοσύνην. Ἐνῶ, ἀφ' ἑτέρου, παρομοία ἰδιοτέλεια, συνδυαζομένη μετὰ τοῦ ἐνοστικτοῦ τῆς αὐτοδυντηρηήσεως, καὶ τῆς προϊούσης γιῶσιως τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, θέλει διεγείρει τινάς, καὶ ἀναρριπίσει τὰ πάθη ἄλλων ἐκ τῶν πιωχοτέρων τάξεων, ὥστε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν εὐλογιῶν αὐτῶν θὰ ἐκδηλωθῇ, ἐπὶ τινι καιρῷ, λίαν τρομερόν — δι' ἀληθοῦς καιροῦ θλίψεως, ὁποία ποτὲ δὲν ἔγεινεν ἀφοῦ ἐπῆρξεν ἔθνος — καὶ τοῦτο, διότι ὁ ἄνθρωπος, ἐν τῇ πεπιτωκυίᾳ αὐτοῦ καταστάσει, δὲν δύναται, ἄνευ ὁδηγίας καὶ ἐπιβλέψεως, νὰ χειρισθῇ καταλλήλως τὰς εὐλογίας αὐτάς. Οὐδὲ θὰ δύνηται ὁ ἄνθρωπος νὰ κάμῃ χρῆσιν πλήρους ἐλευθερίας, ἄνευ βλάβης καὶ κινδύνου, μέχρις οὗ ἡ Χιλιετὴς Βασιλεῖα ἐπαιαγράφῃ τὸν τόμον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἐπεστραμμένην καὶ ἀποκατεστημένην ἀνθρωπίνην καρδίαν.

Ἡ ἡμέρα τῆς θλίψεως θέλει λήξῃ ἐν καιρῷ τῷ θέοντι, ὁπότε Ἐκεῖνος, ὅστις ὠμίλησε πρὸς τὴν φρυάττουσαν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, θέλει ὁμοίως διατάξῃ μετὰ ἔξουσίας τὴν φρυάττουσαν θάλασσαν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, λέγων, «Σιώπα, πεφίμωσο!» Ὁπόταν ὁ Ἄρχων τῆς εἰρήνης «ἐγερθῇ» μετ' ἔξουσίας, γαλήνη μεγάλη θέλει εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα· τότε τὰ λυσοῦντα καὶ συγκρονόμενα στοιχεῖα θελοῦσιν ἀναγνωρίσει τὴν κυριότητα τοῦ «Κεχρισμένου τοῦ Κυρίου», «ἡ δόξα τοῦ Κυρίου θέλει φανερωθῇ, καὶ πᾶσα σὸρξ ὁμοῦ θέλει ἰδεῖ» ἐν τῇ οὕτω δὲ ὀρξομένῃ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ «θὰ εὐλογηθῶσι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.»

Τότε δὲ θὰ ἰδῶσιν οἱ ἄνθρωποι δι, ἐκεῖνο ὅπερ οὗτοι ἀπέδιδον εἰς τὴν ἐξέλιξιν, τὴν φυσικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἀγχίνουαν τοῦ «Αἰῶνος τοῦ Ἐγκεφάλου» ἡτο, ἀπεναντίας, ὁ φωτισμὸς τῶν ἀστραπῶν τοῦ Ἰεχωβά (Ψαλμ. ος'. 18) ἐν «τῇ ἡμέρᾳ

τῆς ἐτοιμασίας Αὐτοῦ» διὰ τὴν μακαριότητα τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄλλ' ἐν τῷ παρόντι οἱ ἅγιοι μόνον δύνανται νὰ ἐννοῶσι τοῦτο· διότι, «Τὸ ἀπόρρητον τοῦ Κυρίου εἶναι μετὰ τῶν φοβουμένων Αὐτόν, καὶ τὴν διαθήκην Αὐτοῦ θέλει φανερώσει εἰς αὐτούς» (Ψαλμ. κέ. 14). Δόξα εἰς τὸν Θεόν, διότι, ἐκὼ ἡ γνῶσις ἐν γένει ἠὺξήθη, Αὐτὸς διέταξεν ἐπίσης ἵνα τὰ τέκνα Αὐτοῦ «μὴ ᾧσιν ἄκαρπα εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ Κυρίου», καὶ τὴν κατανόησιν τῶν βουλῶν Αὐτοῦ. Διὰ τῆς κατανοήσεως καὶ ἐκτιμήσεως τοῦ Λόγου καὶ τῶν σχεδίων Αὐτοῦ καθιστάμεθα ἱκανοὶ νὰ διακρίνωμεν καὶ ἀνθιστάμεθα κατὰ τῶν ματαίων φιλοσοφιῶν, καὶ τῶν ἀφρόνων ἀνθρωπίνων παραδόσεων, αἵτινες ἀντιφάσκουσι πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ἡ περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου Γραφικὴ ἀφήγησις εἶναι, ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον τέλειον καὶ εὐδύν, γήινόν τι ὁμοίωμα Ἐαυτοῦ· ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπεξήτησε λογισμοὺς πολλοὺς, καὶ ἐμόλυνεν ἑαυτὸν (Γενσ. α. 27. Ρωμ. ε. 12. Ἐκκλ. ζ'. 29) ὅτι, πάντων ἁμαρτησάντων, τὸ γένος ἡμῶν ἦν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνίκανον νὰ βοηθήσῃ ἑαυτό, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατό ποτε νὰ ἐξαγοράσῃ ἀδελφόν, μηδὲ νὰ δώσῃ εἰς τὸν Θεὸν λύτρον δι' αὐτόν (Ψαλμ. μθ'. 7, 15), διὸ ὁ Θεὸς ἐξ εὐσπλαγχνίας καὶ ἀγάπης προϋνόησε περὶ τούτου· ὅτι, ἐπομένως, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἄνθρωπος, καὶ ἐπλήρωσε τὴν ἀπολυτρωτικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀξίαν ὅτι ὡς ἁμοιβὴν διὰ τὴν θυσίαν ταύτην, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συμπληρώσεως τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ ἐξιλασμοῦ, ὁ Θεὸς ὑπερύψωσεν Αὐτόν μέχρι τῆς θείας φύσεως καὶ ὅτι ἐν καιρῷ τῷ δέοντι θέλει συντελέσει ἀποκατάστασιν τοῦ γένους ἡμῶν εἰς τὴν ἀρχικὴν τελειότητα, καὶ εἰς πᾶσαν μακαριότητα τῆς ὁποίας τοῦτο ὑπῆρχε ποτε κάτοχον. Ταῦτα πάντα σαφῶς διδάσκονται ἐν ταῖς Γραφαῖς, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, καὶ διατελοῦσιν εἰς ἄμεσον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως· ἢ μᾶλλον αἱ τοιαῦται «κενοφωνίαι τῆς ψευδωνύμου γνώσεως» εἰσὶν ἐν σφοδρᾷ καὶ ἀμειλίκτῳ διαμάχῃ πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

ΑΙ ΦΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ
ΚΕΧΩΡΙΣΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΑΙ

Κοινὰι παρεξηγήσεις:—Γήϊνοι, ἢ ἀνθρώπινοι, καὶ οὐρά-
νιοι, ἢ πνευματικοὶ φύσεις:—'Ἐπίγειος δόξα καὶ ἡ οὐ-
ρανία δόξα:—'Ἡ τῶν Γραφῶν μαρτυρία περὶ πνευμα-
τικῶν ὑπόρξεων.—Θνητότης καὶ ἀθανασία.—Δύνανται
θνητὰ ὄντα νὰ ἔχωσιν αἰωνίαν ζωὴν;—'Ἡ ἐν τῇ ἐπι-
δαψιλεύσει τῶν εὐνοιδῶν δικαιοσύνη.—ὑποτιθεμένη
ἀρχὴ τις ἐξεταζομένη —Ποικιλία ἐν τελειότητι.—Κυ-
ριαρχικὰ τοῦ Θεοῦ δικαιώματα.—'Ἡ ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώ-
που προμήθεια τοῦ Θεοῦ ἱκανοποιητικὴ μερίς.—'Ἡ
ἐκλογὴ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ —Τίτι τρόπῳ ἡ με-
ταβολὴ τοῦ σώματος αὐτῶν ἐπιτελεῖται.

'Αστοχοῦντες νὰ ἴδωσιν ὅτι τὸ ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος ἐν
γένει σχέδιον τοῦ Θεοῦ σκοπεῖ ἀποκατάσταςιν τῶν ἀνθρώ-
πων εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν—τὴν ἐν 'Εδὲμ ἀπο-
λεσθεῖσαν τελειότητα,—καὶ ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, ὡς
ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ τούτου σχεδίου, μέλλει νὰ λάβῃ μετα-
βολὴν φύσεως ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης εἰς πνευματικὴν τοιαύ-
την, οἱ Χριστιανοὶ ἐν γένει ὑπέθεσαν ὅτι οὐδεὶς ἄλλος δύνα-
ται νὰ σωθῇ, ἐκτὸς ἐκείνων οἵτινες ἀφικνοῦνται εἰς τὴν πνευ-
ματικὴν φύσιν. Αἱ Γραφαί, ἐν τούτοις, καίτοι ἐνέχουσιν ὑπο-
σχέσεις ζωῆς, μακαριότητος καὶ ἀποκαταστάσεως διὰ πά-
σας τὰς φυλάς τῆς γῆς, προσφέρουσι καὶ ὑπόσχονται τὴν εἰς
τὴν πνευματικὴν φύσιν μεταβολὴν εἰς μόνην τὴν Ἐκκλη-
σίαν, τὴν ἐκλεγομένην κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα τοῦ Εὐαγγε-
λίου, οὐδὲ ἐν δὲ καὶ μόνον χωρίον δύναται νὰ εὐρεθῇ, τὸ
ὁποῖον νὰ ὑποστηρίξῃ τοιαύτας ἐλπίδας δι' οἰουσδήποτε ἄλλους.

'Ἐὰν τὰ πλήθη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους σωθῶσιν ἀπὸ ὅ-
λης τῆς καταπτώσεως, ἀδυναμίας, πόνων δυστυχίας καὶ θά-
νατον, τὰ ὁποῖα πηγάζουσιν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἀποκα-
τασταθῶσιν εἰς τὴν πρὸ τῆς πτώσεως κατάστασιν τῆς ἀν-
θρωπίνης τελειότητος, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, οὗτοι εἶναι τό-

σον πραγματικῶς καὶ τελείως σεσωσμένοι ἀπὸ τῆς πτώσεως ἐκείνης, ὡς ἐκείνοι οἵτινες, ὑπὸ τὴν εἰδικὴν «ἄνω κλήσιν» τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, γίνονται «κοινωνοὶ θείας φύσεως».

Ἡ ἀποτυχία τινῶν εἰς τὸ νὰ κατανοήσωσιν ὀρθῶς τὴν συνιστᾶ τὸν τέλειον ἄνθρωπον, ἡ παρεξήγησις τῶν ὄρων θνητότος καὶ ἀθάνατος, καὶ αἱ περὶ δικαιοσύνης ἐσφαλμέναι ἰδέαι, πάντα ταῦτα ὁμοῦ συντέμνουν πρὸς τὴν πλάνην ταύτην, ἐπισκοπίσαντα πλείστας Γραφικὰς μαρτυρίας, αἵτινες ἄλλως τυγχάνουσι λίαν εὐκατάληπτοι. Γενικὴ ἐπικρατεῖ πεποίθις, καίτοι μὴ ὑποστηριζομένη παρ' ἐνὸς καὶ Γραφικοῦ ἔδαφίου, ὅτι τέλειος ἄνθρωπος οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἐπὶ γῆς, ὅτι πᾶν ὅ,τι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἄνθρωπον, βλέπομεν ἐπὶ γῆς εἶναι μόνον ὁ κατὰ μέρος ἀναπτυχθεὶς ἄνθρωπος, ὅτι δέ, ὅπως ἀφίχθῃ οὗτος εἰς τὴν τελειότητα, ἀνάγκη νὰ γείνη πνευματικὸς. Ἡ τοιαύτη δοξασία ἐπιφέρει σύγχυσιν τῶν Γραφῶν μᾶλλον, ἀντὶ ἀναπτύξεως τῆς ἁρμονίας καὶ ὠραιότητος ἐκείνης, ἣτις ἀπορρέει ἐκ τοῦ «ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας».

Αἱ Γραφαὶ διδάσκουσιν ὅτι ὑπῆρξαν δύο, καὶ μόνον δύο, τέλειοι ἄνθρωποι, ὁ Ἀδὰμ καὶ ὁ Ἰησοῦς. Ὁ Ἀδὰμ ἐδημιουργήθη κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τ. ἔ. μὲ τὰς ὁμοίας διασημικὰς δυνάμεις, λογικοῦ, μνήμης, κρίσεως καὶ θελήσεως, καὶ τῶν ἡθικῶν προσόντων τῆς δικαιοσύνης, ἀγαθοεργίας, ἀγάπης κλπ. Ὡς πεπλασμένος «ἐκ γῆς, χοϊκός», ὁ ἄνθρωπος ἦν χοϊκόν τι ὁμοίωμα ἐνὸς πνευματικοῦ ὄντος, κάτοχος ἰδιοτήτων τοῦ αὐτοῦ εἶδους, καίτοι εὐρέως διαφερουσῶν κατὰ τὸν βαθμόν. τὴν τάξιν καὶ τὸ στάδιον. Μέχρι δὲ τοιούτου βαθμοῦ τυγχάνει ὁ ἄνθρωπος εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, ὥστε ὁ Θεὸς δύναται νὰ λέγῃ εἰς αὐτὰν ἀκόμη τὸν πεπτωκότα ἄνθρωπον, «Ἐλθὲ, καὶ ἡς διαδικασθῶμεν ὁμοῦ». Ὡς Κίριος ὁ Θεὸς εἶναι κυρίαρχος ἐπὶ πάντων, οὕτως ἐπίσης ὁ ἄνθρωπος ἐγένετο κυρίαρχος ἐπὶ πάντων τῶν γητίνων πραγμάτων. — «Καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν, ἡς ἐξουσιάζῃ ἐπὶ τῶν κτηνῶν, τῶν πετεινῶν, ἰχθύνων κλπ.». (Γεν. α'. 26). Ὁ Μωϋσῆς λέγει ἡμῖν (Γεν. α'. 31), ὅτι ὁ Θεὸς ἀνεγνώρισε τὸν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ἐποίησεν—οὐχὶ ἀπλῶς τὸν ὁποῖον ἤρχισε νὰ

ποιῇ, ἀλλὰ τὸν τετελειωμένον, — «καλὸν λίαν», καὶ ὁ Θεὸς ἔκρινε τὰ πλάσματά του **λίαν καλὰ**, τοῦτέστι τέλεια, διότι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ οὐδὲν ὑπολειπόμενον τῆς τελειότητος εἶναι **καλὸν λίαν**, εἰς τὰ διανοητικά πλάσματά Του.

Ἡ τελειότης τοῦ ἀνθρώπου, ὡς αὕτη ἐπλάσθη, ἔκφερται ὡς ἑξῆς εἰς τὸν Ψαλμ. η΄. 5—8: «Σὺ ἔκαμες αὐτὸν ὀλίγον τι κατώτερον τῶν ἀγγέλων, καὶ μὲ δόξαν καὶ τιμὴν ἐστεφάνωσας αὐτόν. Κατέστησας αὐτόν κύριον ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ· πάντα τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας, ἔτι καὶ τὰ ζῷα τοῦ ἀγροῦ. Τὰ πτερινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης». Ἔχει προταθῇ παρὰ τινων, οἵτινες θέλουσι νὰ παραστήσωσι τὴν Γραφὴν συμφωνοῦσαν πρὸς τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελέξεως, ὅτι ἡ φράσις «ὀλίγον τι», εἰς Ἑβρ. β΄ 7, δέον νὰ ἐννοηθῇ ὡς σημαίνουσα ὀλίγον χρόνον κατώτερον, καὶ οὐχὶ ὀλίγον βαθμὸν κατώτερον τῶν ἀγγέλων. Δὲν ὑφίσταται ὁμως οὔτε αὐθεντικὸν κῦρος, οὔτε λόγος τις διὰ τοιαύτην ἐρμηνείαν. Τὰ ἀνωτέρω παρατίθενται ἐνταυθαῖα τοῦ Ψαλμ. η΄. 5. κριτικὴ δέ τις συμπαραβολὴ τοῦ Ἑβραϊκοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ κειμένου οὐδεμίαν δύναται νὰ ἀφήσῃ ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὴν σημασίαν. Ἡ ἐναργῶς ἐνταυθα ἐκφερομένη ἰδέα εἶναι ὀλίγον κατώτερον τῶν ἀγγέλων κατὰ τὸν βαθμόν.

Ὁ Δαβὶδ, ἐν τῷ ἐν λόγῳ Ψαλμῷ, ἀναφέρει περὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ πρωτογένῳ αὐτοῦ καταστάσει, καὶ προφητικῶς ὑπαινίσσεται ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐγκατέλειπε τὸ ἀρχικὸν Αὐτοῦ σχέδιον ὅπως καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα Αὐτοῦ, καὶ βασιλέα τῆς γῆς, καὶ ὅτι θέλει ἐνθυμηθῇ, ἀπολυτρώσει καὶ ἐπαναφέρει αὐτὸν εἰς ταύτην καὶ πάλιν. Ὁ Ἀπόστολος (Ἑβρ. β΄ 7). ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν εἰς τὸ αὐτὸ γεγονός — ὅτι ἡ ἀρχικὴ βουλὴ τοῦ Θεοῦ δὲν ἐγκατελείφθη· ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἀρχικῶς μέγας καὶ τέλειος, ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς, μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς ἐνθύμησιν, νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ ἀποκατασταθῇ καὶ πάλιν. Ἀκολουθῶς δὲ προσθέτει, Δὲν βλέπομεν μὲν εἰσέτι τὴν ἐπαγγελθεῖσαν αὐτὴν ἀποκατάστασιν, ἀλλὰ βλέπομεν τὸ πρῶτον βῆμα, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς λαμβάνει πρὸς ἐπιτέλεισιν ταύτης. Βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν ἐστεμμένον μὲ τὴν

δόξαν ταύτην καὶ τιμὴν τῆς τελείας ἀνθρωπότητος, ἵνα, ὡς κατάλληλον λύτρον ἢ ἀντικαταστάτης, γενηθῇ θάνατον ὑπὲρ παντός ἀνθρώπου διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ παρασκευάσῃ οὕτω τὴν δόδον διὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀποκατάστασιν εἰς πᾶν ὅτι ἀπωλέσθη. Ὁ Ροδερχάμ, εἰς τῶν μᾶλλον ἀκριβολόγων μεταφραστῶν, ἀναγινώσκει τὸ χωρίον αὐτὸ ὡς ἔπεται:—

«Τί εἶναι ὁ ἀνθρώπος, ὥστε νὰ ἐνθυμῇσαι αὐτόν;
 Ἡ υἱὸς ἀνθρώπου, ὥστε νὰ ἐπισκέπηται αὐτόν;
 Ἐκαμες αὐτόν **ὀλιγώτερόν τι μικρόν** τῶν ἀγγελιαφόρων.
 Με δόξαν καὶ τιμὴν ἐστεφάνωσας αὐτόν,
 Καὶ διώρισας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν Σου».

Οὐδὲ πρέπει νὰ ἐξαχθῇ, ὡς πόρισμα ὅτι κατώτερος τὸν βαθμὸν κατὰ τι σημαίνει ὀλιγώτερον τέλειος. Δημιούργημα τι ἐνδέχεται νὰ εἶναι τέλειον, ἐν τούτοις ἐπὶ κατωτέρου ἐπιπέδου ὑπάρξεως, ἢ ἐν ἄλλο. Οὕτω τέλειός τις ἵππος θὰ ἦτο κατώτερος ἑνὸς ἀνθρώπου, καὶ οὕτω κ. θ. ξ. Ὑπάρχουσι δὲ ποικίλαι φύσεις, ἔμφυχοι τε καὶ ἄψυχοι. Πρὸς παράδειγμα καταστρώνωμεν τὸν ἐπόμενον πίνακα:

Τάξεις οὐρανίων ἢ Πνευματικῶν ὑπάρξεων	Τάξεις ἐπιγείων ἢ Ζωικῶν ὑπάρξεων	Τάξεις ἐν τῷ Βασιλείῳ τῶν φυτῶν	Τάξεις ἐν τῷ Βασιλείῳ τῶν Μετάλλων
Θεία	ἢ Ἀνθρωπίνη	Δένδρα	Χρυσὸς
—	ἢ τῶν πτηνῶν	Θάμνοι	Ἄργυρος
—	ἢ τῶν πετηνῶν	Χλόαι	Χαλκός
Ἀγγελικὴ	ἢ τῶν ἰχθύων	Βρύα	Σίδηρος

Ἐκαστον τῶν μνημονευομένων μετάλλων ἐνδέχεται νὰ εἶναι καθαρὸν, ἐν τούτοις ὁ χρυσὸς προτιανεύει ὑπὲρ πάντα. Ἄν δὲ καὶ ἐκάστη τῶν τάξεων τῶν φυτῶν δύναται νὰ ἀχθῇ εἰς τελειότητα, ἐν τούτοις πάλιν θέλει διαφέρει κατὰ τὴν φύσιν καὶ τὸν βαθμόν. Ἐπίσης ἐπὶ τῶν ζώων: καὶ ἂν ὅλα τὰ εἶδη ἠθέλων ἀφίχθῃ εἰς τελειότητα, καὶ πάλιν θὰ ὑπῆρχε

ποικιλία, διότι ἡ τελειοποίησις φύσεώς τινος δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν ταύτην. Αἱ τάξεις τῶν πνευματικῶν ὑπάρξεων, ἐπίσης, καίτοι τέλειαι συσχετίζονται πρὸς ἀλλήλας ὡς ἀνώτεραι καὶ κατώτεραι κατὰ τὴν φύσιν, ἢ τὸ εἶδος. Ἡ θεία φύσις εἶναι ἡ ὑψίστη καὶ ὑπεριάτη πασῶν τῶν πνευματικῶν φύσεων. Ὁ Χριστὸς, κατὰ τὴν ἀνάστασιν Αὐτοῦ, «ἐγένετο τοσοῦτῳ κρείττων τῶν τελείων ἀγγέλων, ὅσῳ ἡ θεία φύσις τυγχάνει ὑπεριτέρα τῆς τῶν ἀγγέλων τοιαύτης. — Ἑβρ. α'. 3—5.

Σημειώσατε μετὰ προσοχῆς ὅτι ἐνῷ αἱ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πίνυκι ὀνομαζόμεναι τάξεις εἰσὶν κεχωρισμέναι καὶ διακεκριμέναι, ἐν τούτοις σύγκρισίς τις μεταξὺ τούτων δύναται νὰ ὁρισθῇ ὡς ἐξῆς : Ἡ ἀνωτέρα τάξις τῶν μετὰ τῶν τυγχάνει ὑποδεστέρα, ἢ, ὀλίγον τι κατωτέρα, τῆς κατωτέρας τάξεως τῶν φυτῶν, καθότι ἐν τῇ φυτικῇ φύσει ὑπάρχει ζωή. Ἐπίσης ἡ ἀνωτέρα τάξις τῶν φυτῶν εἶναι ὀλίγον τι κατωτέρα τῆς κατωτέρας τάξεως τῆς ἐμπύχου ζωῆς, διότι ἡ ἐμπύχος ζωή, καὶ ὑπὸ τὰς κατωτέρας αὐτῆς μορφάς, κέκμηται ἀρκετὴν νοημοσύνην ὥστε νὰ ἔχη συνείδησιν ὑπάρξεως. Ὁ ἄνθρωπος, ὡσαύτως, καίτοι ὢν τὸ ἀνώτατον τῶν ζωϊκῶν ἢ γηϊνῶν ὄντων, εἶναι «ὀλίγον τι κατωτερός τῶν ἀγγέλων» διότι οἱ ἄγγελοι εἰσὶν πνευματικὰ ἢ οὐράνια ὄντα.

Ὑπάρχει θαυμασία ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἡμεῖς βλέπομεν αὐτὸν ἤδη ἐξηντελισμένον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοῦ τελείου ἀνθρώπου, ὃν ἐποίησεν ὁ Θεὸς καθ' ὁμοίωσιν Αὐτοῦ. Ἡ ἁμαρτία μετέλλαξε βαθμυδὸν τὰ γνωρίσματα αὐτοῦ τόσον, ὅσον καὶ τὸν χαρακτῆρά Του. Ἀπειροπληθεῖς γενεαὶ ἔχουσιν ἐπὶ τοσοῦτον ἀμαυρώσει καὶ παραμορφώσει τὴν ἀνθρωπότητα δι' ἁμαθείας, ἀκολασίας, καὶ γενικῆς ἐξαχρειώσεως, ὥστε, ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ γένους ἡμῶν πλειονότητι, ἡ ὁμοιότης τοῦ Θεοῦ σχεδὸν ἐξηλείφθη. Αἱ ἡθικαὶ καὶ διανο-

* Ἡ λέξις φύσις λαμβάνεται πολλάκις ὑπὸ μεταφορικὴν σημασίαν ὡς π. χ. ὅταν λέγωμεν ὅτι κύων τις ἔχει ἀγρίαν φύσιν, ἢ ὅτι ἵππος τις ἔχει εὐγενῆ φύσιν, ἢ εἶναι κακῆς φύσεως. Ἀλλ' ἐν τῇ τοιαύτῃ τῆς λέξεως ἐκδοχῇ σημαίνεται ἀπλῶς ἡ διάθεσις τοῦ περιγραφομένου ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα, καὶ δὲν σχετίζεται κυριολεκτικῶς μὲ τὴν κυρίως φύσιν.

ητικάι ιδιότητες ἐμικροποιήθησαν τὰ δὲ ζωώδη ἔνστικτα, ὑπεράγαλ ἀναπτυχθέντα, δὲν ζυγοσταθμίζονται πλέον πρὸς τὰ ὑψηλότερα τοιαῦτα. Ὁ ἄνθρωπος ἀπώλεσε τὴν φυσικὴν αὐτοῦ δύναμιν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε, μεθ' ὅλην τὴν συνδρομὴν τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, ἢ κατὰ μέσον ὄρον διάρκεια τῆς ζωῆς του εἶναι ἤδη περὶ τὰ τριάκοντα ἔτη, ἐνῶ ἐν ἀρχῇ ἐπέζησεν, ὑπὸ τὴν ἰδίαν ποινὴν διατελῶν, ἐπὶ ἑννεακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη. Πλὴν, καίτοι οὕτω μινανθεὶς καὶ ταπεινωθεὶς ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ποινῆς ταύτης, τοῦ θανάτου, τοῦ ἐνεργοῦντος ἐν αὐτῷ, ὁ ἄνθρωπος θέλει ἐπαναχθῆ εἰς τὴν ἀρχικὴν τελειότητα τοῦ νοῦς καὶ σώματός του, καὶ εἰς δόξαν, τιμὴν καὶ ἐξουσίαν κατὰ τὴν διάρκειαν, καὶ διὰ τῆς χιλιετοῦς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας. Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μέλλουσι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν θέσιν καὶ κατάστασιν διὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ὅσα ἀπωλέσθησαν διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδὰμ (Ρωμ. ε'. 18, 19). Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀπώλεσεν οὐράνιον, ἀλλ' ἐπίγειον παράδεισον. Ὑπὸ τὴν θανατικὴν ποινὴν, οὗτος δὲν ἀπώλεσε πνευματικὴν, ἀλλὰ ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν· πᾶν δ' ὅ,τι ἀπωλέσθη ἡγοράσθη πάλιν ὑπὸ τοῦ Λυτρωτοῦ του, ὅστις διεκήρυξεν ὅτι ἦλθε νὰ ζητήσῃ καὶ σώσῃ τὸ ἀπολωλὸς Λουκ. ιθ'. 10. Ἐπιπροσθέτως εἰς τὰ ἀνωτέρω ἔχομεν ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ὁ τέλειος ἄνθρωπος δὲν εἶναι πνευματικὸν ὄν. Ἀναγινώσκομεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν, πρὶν ἢ ἀφήσῃ τὴν δόξαν Αὐτοῦ καὶ γείνη ἄνθρωπος, ὑπῆρχεν «ἐν μορφῇ Θεοῦ» — ἐν πνευματικῇ μορφῇ, πνευματικὸν ὄν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὅπως γείνη ἀντίλυτρον διὰ τὴν ἀνθρωπότητα εἶχε νὰ γείνη ἄνθρωπος, τῆς αὐτῆς φύσεως πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸν, τοῦ ὁποίου ἔμελλε νὰ γείνη ὁ ἀντικαταστάτης ἐν τῷ θανάτῳ, ὡς ἐκ τούτου, ἦτο ἐπ'ἀνάγκης νὰ μεταλλαγῇ ἡ φύσις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Παῦλος λέγει ἡμῖν ὅτι δὲν ἀνέλαβε τὴν φύσιν τῶν ἀγγέλων, τὴν κατὰ μίαν βαθμίδα κατώτεραν τῆς ἰδικῆς του, ἀλλὰ κατέβη κατὰ δύο βαθμίδας, καὶ ἀνέλαβε τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων — ἐγένετο ἄνθρωπος, καὶ ἐγένετο σὰρξ. — Ἐβρ. β'. 16 Φιλιπ. β'. 7, 8 Ἰωάν. α'. 14.

Σημειώσατε ὅτι τοῦτο δὲν διδάσκει μόνον ὅτι ἡ ἀγγελικὴ φύσις δὲν εἶναι ἡ μόνη τάξις τῶν πνευματικῶν ὄντων, ἀλλ'

ὅτι αὕτη εἶναι ὑποδεεστέρα φύσις τῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὶν οὗτος γαίνη ἄνθρωπος, καὶ ὅτι τότε δὲν ἦτο εἰς τοιοῦτον ἦχος, εἰς οἷον διατελεῖ σήμερον, διότι «Ὁ Θεὸς ὑπερύψωσεν Αὐτόν» χάριν τῆς ὑπακοῆς Του ὅπως γαίνη ἐκούσιον διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἀντίλυτρον (Φιλιπ. β'. 8,9). Ἦδη εἶναι τῆς ἐπίστατης τῶν πνευματικῶν ὄντων τάξεως, μέτοχος τῆς θείας (τοῦ Ἰεχωβά) φύσεως.

Καὶ οὐχὶ μόνον οὕτως εὐρίσκομεν ἀπόδειξιν· ὅτι αἱ θεία ἀγγελικὴ καὶ ἀνθρωπίνη φύσεις εἰσὶ κεχωρισμέναι καὶ διακεκριμέναι, ἀλλὰ τοῦτο δεικνύει ἐπίσης ὅτι τὸ νὰ εἶναι τις τέλειος ἄνθρωπος δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἄγγελος· ὅ,τι δῆποτε ἐπὶ πλεόν τῆς τελειότητος τῆς ἀγγελικῆς φύσεως συνεπάγεται ὅτι οἱ ἄγγελοι εἶναι θεῖοι, καὶ ἴσοι μὲ τὸν Θεόν· διότι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀνέλαβε τὸν φύσιν τῶν ἀγγέλων, ἀλλὰ διάφορόν τινα φύσιν—τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων. Οὐχὶ τὴν ἀτελῆ ἀνθρωπίνην φύσιν, ἣς ἡμεῖς διατελοῦμεν κάτοχοι ἤδη, ἀλλὰ τὴν τελείαν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἐγένετο ἄνθρωπος· οὐχὶ ἐξηυτελισμένη τις καὶ σχεδὸν θνητὴ ὑπαρξίς, ὅποιοί εἰσιν οἱ ἄνθρωποι σήμερον, ἀλλὰ ἄνθρωπος ἐν τῇ πλήρει δυνάμει τῆς τελειότητος.

Ἐπίσης, ὁ Ἰησοῦς ἔδει νὰ εἶναι τέλειος ἄνθρωπος ἄλλως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τηρήσῃ ἓνα τέλειον νόμον, ὅστις εἶναι τὸ πλήρες μέτρον τῆς ἰκανότητος ἐνὸς τελείου ἀνθρώπου. Καὶ ἀνάγκη νὰ ἦτο τέλειος ἄνθρωπος, ἄλλως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ δόσῃ ἑαυτὸν ἀντίλυτρον (ἀντιστοιχοῦσαν ἀξίαν—Α. Τιμόθ. β'. 6) διὰ τὴν ἀπολεσθεῖσαν ζωὴν τοῦ τελείου ἀνθρώπου Ἀδάμ· «Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπον ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν» (Α'. Κορ. ιε. 21) Καὶ ἐὰν κατ' ἐλάχιστον βαθμὸν ἦτο ἀτελής, τοῦτο θὰ ἦτο ἀπόδειξις ὅτι καὶ Αὐτὸς διετέλει ὑπὸ κατάκρισιν, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι εὐπρόσδεκτος θυσία, ὅτε θὰ ἠδύνατο νὰ τηρήσῃ τελείως τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ὁ τέλειος ἄνθρωπος ἐδοκιμάσθη, ἀπέτυχε καὶ κατεδικάσθη· καὶ μόνον εἰς τέλειος ἄνθρωπος ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ τὴν ἀντίστοιχον ἀξίαν ὡς Λυτρωτής.

Ἦδη ἔχομεν τὸ ζήτημα ἐνώπιόν μας ὑπὸ τινα ἄλλην μορ-

φήν, τοῦτέστιν: Ἐὰν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ σαρκὶ ἦτο τέλειος ἄνθρωπος, ὡς αἱ Γραφαὶ ὄντως δεικνύουσι, δὲν εἶνε τοῦτο ἀπόδειξις διὰ τὸν τέλειος ἄνθρωπος εἶναι ἀνθρωπίνη, σαρκίνη ὑπόστασις, καὶ οὐχὶ ἄγγελος, ἀλλ' ὀλίγον τι κατώτερος τῶν ἀγγέλων;

Τὸ λογικὸν ἐκ τούτου συμπέρασμα εἶναι ἀλάνθαστον· καὶ ἐπιπροσθέτως εἰς ταῦτα ἔχομεν τὴν θεόπνευστον διαβεβαίωσιν τοῦ Ψαλμωδοῦ (Ψαλμ. η'. 5—8), καὶ τὴν εἰς τὸν Ψαλμὸν αὐτὸν παραπομπὴν τοῦ Παύλου εἰς Ἑβρ. β'. 7—9.

Οὕτε ἦτο σύνθετος ὁ Ἰησοῦς ἐκ δύο φύσεων, ἀνθρωπίνης καὶ πνευματικῆς. Ἡ συγχώνευσις τῶν δύο φύσεων δὲν παράγει οὕτε τὴν μίαν οὕτε τὴν ἄλλην, ἀλλ' ἀτελὲς τι καὶ μίξογενὲς πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπεχθὲς εἰς τὴν θείαν διάταξιν. Ὅποτε ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἐν σαρκὶ ἦτο τελεία ἀνθρωπίνη ὑπόστασις· πρὸ τοῦ χρόνου τοῦτου ἦτο τελεία πνευματικὴ ὑπόστασις· μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασίν του εἶναι τελεία πνευματικὴ ὑπόστασις, τῆς ὑψίστης ἢ θείας τάξεως. Μέχρι δὲ τοῦ καιροῦ τῆς καθιερώσεώς του μέχρι θανάτου, ὡς οὗτος ἰπετυποῦτο ἐν τῷ βαπτίσματί του—κατὰ τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, (ἐνηλικιώσεως, κατὰ τὸν νόμον, καὶ συνεπῶς τοῦ ἁρμοδίου καιροῦ ὅπως καθιερώσῃ ἑαυτὸν ὡς ἄνθρωπος) δὲν εἶχε λάβει τὸν ἄρραβῶνα τῆς ὑπ' Αὐτοῦ κληρονομίας τῆς θείας φύσεως (Ματθ. γ'. 16, 17). Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἶχε γὰρ καθιερωθῇ εἰς τὸν θάνατον πρὶν δυνῆθαι γὰρ λάβῃ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς θείας φύσεως. Δὲν ἐγένετο δὲ τελείως μέτοχος τῆς θείας φύσεως ὁ Κύριος ἡμῶν, ἕως οὗ ἡ καθιέρωσις αὐτῆς ἐπραγματοποιήθη τελείως, καὶ ἐμπράκτως ἐθυσίασε τὴν ἑαυτοῦ ἀνθρωπίνην φύσιν. Γενόμενος ἄνθρωπος ἐγένετο ὑπήκοος μέχρι θανάτου· διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑπερέψωσεν Αὐτὸν εἰς τὴν θείαν φύσιν (Φιλιπ. β'. 8, 9.) Ἐὰν ἡ Γραφικὴ αὐτὴ μαρτυρία τυγχάνει ἀληθοῦς, ἔπεται διὰ τὸν ἀνυψῶθαι εἰς τὴν θείαν φύσιν μέχρις οὗ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐμπράκτως ἐθυσιάσθη—ἐνεκρώθη.

Βλέπομεν ὅθεν διὰ τὸν Ἰησοῦ δὲν ὑπῆρχε συγχώνευσις φύσεων, ἀλλ' ὅτι δις ὑπέστη μεταβολὴν φύσεως· πρῶτον, ἀπὸ τῆς πνευματικῆς εἰς τὴν ἀνθρωπίνην, καὶ μετὰ ταῦτα, ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης εἰς τὴν ὑψίστην τάξιν τῆς πνευματικῆς

φύσεως, τὴν θεϊαν· εἰς ἑκατέραν δὲ τῶν περιστάσεων τούτων ἡ μία ἐγκατελείφθη ὑπὲρ τῆς ἐτέρας.

Ἐν τῷ μεγάλῳ αὐτῷ παραδείγματι τῆς τελείας ἀνθρωπότητος, ὅπερ παρέστη ἄσπιλον ἐνώπιον τοῦ κόσμου, ἕως οὗ ἐθνυσιασθῇ ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ἀπολυτρώσεως, βλέπομεν τὴν τελειότητα, ἐξ ἧς τὸ γένος ἡμῶν κατέπεσεν ἐν τῷ Ἀδάμ, καὶ εἰς ἣν μέλλει νὰ ἐπιστραφῇ. Γενόμενος λύτρον διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔδωκε τὸ **ἰδό-
τυμον** τοῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀπώλεσε, καὶ ἐπομένως πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης δύναται νὰ λάβῃ πάλιν, διὰ πίστεως ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ ὑπακοῆς εἰς τὰς διακελεύσεις Του, οὐχὶ πνευματικὴν, ἀλλὰ ἐνδοξον, τελείαν **ἀνθρωπίνην** φύσιν — «τὸ ἀπολωλός».

Αἱ τέλειαι ιδιότητες καὶ δυνάμεις τοῦ τελείου ἀνθρωπίνου ὄντος δύνανται νὰ ἀσκηθῶσιν ἐπ' ἄπειρον, καὶ ἐπὶ νέων καὶ ποικίλων ἀντικειμένων ἐνδιαφέροντος, ἡ δὲ ἐπιδεξιότης καὶ γνῶσις δύνανται ἐπίσης νὰ αὐξηθῶσιν εὐρέως. Ἀλλ' οὐδεμία τοιαύτη αὐξησης γνώσεως ἢ δυνάμεως θὰ ἐπιτελέσῃ ποτὲ μεταβολὴν φύσεως, ἢ θὰ καταστήσῃ ταύτην πλέον τι ἢ τελείαν. Θὰ εἶναι μόνον ἡ ἐπέκτασις καὶ ἀνάπτυξις τῶν τελείων ἀνθρωπίνων δυνάμεων. Ἡ αὐξησης τῆς γνώσεως καὶ ἐπιδεξιότητος θέλει εἶσθαι ἀναμφιβόλως τὸ μακάριον τοῦ ἀνθρώπου προνόμιον καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα. Ἐντούτοις, οὗτος θὰ διατελῇ εἰσέτι ἄνθρωπος, καὶ θὰ ἐξακολουθῇ μανθάνων ἀπλῶς νὰ χρησιμοποιοῇ μᾶλλον τελείως τὰς δυνάμεις τῆς ἤδη ἀποκτηθείσης ἀνθρωπίνης φύσεως. Πέραν τῶν εὐρέων τούτων ὁρίων δὲν δύναται νὰ ἐλπίζῃ, οὐδὲ θὰ ἐπιθυμήσῃ νὰ προχωρήσῃ, καθ' ὅσον αἱ ἐφέσεις αὐτοῦ μέλλουσι νὰ περιορισθῶσιν ἐντὸς τοῦ σταδίου τῶν δυνάμεων Του.

Ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς ὡς ἄνθρωπος ἦτο ἡ εἰκὼν τῆς τελείας ἀνθρωπίνης φύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ σύνολον τῆς ἀνθρωπότητος θὰ ἐπιστραφῇ, ἀφ' ἐτέρου, ἀπὸ τῆς ἀναστάσεώς Του, διατελεῖ ἡ εἰκὼν τῆς ἐνδόξου θείας φύσεως, τῆς ὁποίας ἡ νικῶσα Ἐκκλησία, κατὰ τὴν ἀνάστασιν, θέλει εἶσθαι μέτοχος μετ' Αὐτοῦ.

Διότι ὁμοῦς ὁ παρὼν αἰὼν ἀφιεροῦται κυρίως εἰς τὴν ἀνά-

πτυξιν τῆς τάξεως ταύτης, εἰς ἣν προσφέρεται μεταβολὴ φύσεως, καὶ διότι αἱ ἀποστολικαὶ ἐπιστολαὶ ἀφιεροῦνται εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ διδασκαλίαν τοῦ «μικροῦ» αὐτοῦ «ποιμνίου», δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ λήγουσι μετὰ τῆς συμπληρώσεως τῆς ἐκλεκτῆς αὐτῆς ομάδος. Οὐδὲ πρέπει, ἀφ' ἑτέρου, νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον, καὶ ὑποθέσωμεν ὅτι αἱ περὶ θείας φύσεως, πνευματικῶν σωμάτων, κλπ., εἰδικαὶ ὑποσχέσεις, αἱ γενόμεναι πρὸς τὴν τάξιν ταύτην, εἶναι τὸ διὰ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα σχέδιον τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνήκουσιν αἱ μέγισται καὶ πολύτιμοι ἐπαγγελίαι ὑπὲρ πάσας τὰς λοιπὰς ὑποσχέσεις, τὰς γενομένας πρὸς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὁρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι αἱ Γραφαὶ ἀναγνωρίζουσι τὴν τελειότητα τῆς θείας φύσεως εἰς τὸ «μικρὸν ποίμνιον», τὴν δὲ τελειότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως εἰς τὸν ἀποκατεστημένον κόσμον, ὡς δύο τινὰ κεχωρισμένα ζητήματα.

Ἄλλ' ἄς ἐρωτήσωμεν μᾶλλον εἰδικώτερον, Τί εἶναι πνευματικὰ ὄντα; ὅποια αἱ δυνάμεις αὐτῶν, καὶ διὰ ποίων νόμων διέπονται καὶ κυβερνῶνται; Πολλοὶ φαίνονται φρονοῦντες ὅτι, ἐπειδὴ οἱ ἴδιοι δὲν ἐννοοῦσι τὴν φύσιν τῶν πνευματικῶν ὄντων, αὕτη δέον νὰ εἶναι ἀπλοῦς μῦθος, ἐπὶ δὲ τὸ θέματος τούτου ἰσχύουσι πλεῖσται ὅσαι προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι. Ὁ Παῦλος ὁμως δὲν φαίνεται ἔχων τοιαύτην ἰδέαν. Καίτοι δὲ ὑπαινίσσεται ὅτι ἀνθρώπινός τις ὑπόστασις ἐστὶν ἀνίκανος νὰ ἐννοήσῃ τὴν ὑψηλοτέραν, πνευματικὴν φύσιν (Α. Κορθ. β' 14), ἐν τούτοις, σαφῶς ἐκθέτει, ὡς ἵνα προφυλάξῃ ἡμᾶς οἰονεὶ ἀπὸ ὁσιωδῆποτε μυθωδῶν καὶ δεισιδαιμόνων ἰδεῶν, ὅτι ὑπάρχει σῶμα πνευματικόν, ὡς ὑπάρχει ἐπίσης σῶμα φυσικόν (ἀνθρώπινον), οὐράνιον τοιοῦτον, ὡς ἐπίσης ἐπίγειον· καὶ ὑπάρχει δόξα τοῦ ἐπigeίου ὡς ἐξίσου τοῦ ἐπουρανίου. Ἡ δόξα τοῦ ἐπigeίου ἀπωλέσθη, ὡς εἶδομεν, διὰ τῆς ἁμαρτίας τοῦ πρώτου Ἀδάμ, καὶ μέλλει νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ τῆς Νύμφης Αὐτοῦ (τοῦ Χριστοῦ, Κεφαλῆς καὶ σώματος), κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Χιλιετοῦς βασιλείας. Ἡ δόξα τῶν ἐπουρανίων διατελεῖ εἰσέτι

ἀόρατος, εἰμὴ μόνον καθόσον αὕτη ἀποκαλύπτεται εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τῆς πίστεως ὑπὸ τοῦ Πνεύματος διὰ τοῦ Λόγου. Αἱ δόξαι αὗται εἰσι διακεκριμέναι καὶ χωρισταί (Α΄ Κορινθ. ιε΄. 38—49). Γνωρίζομεν μέχρι βαθμοῦ τινος τί ἐστι τὸ φυσικόν, τὸ χοϊκόν, ἢ ἐπίγειον σῶμα, διότι ἔχομεν ἤδη τοιοῦτον, καίτοι κατὰ προσέγγισιν μόνον δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν δόξαν τῆς τελειότητός του. Εἶναι σὰρξ, αἷμα καὶ ὀστέα· διότι «τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς εἶναι σὰρξ». Ἀφοῦ δὲ ὑπάρχωσι δύο διακεκριμένα εἶδη σωμάτων, γνωρίζομεν ὅτι τὸ πνευματικόν, οἷονδήποτε ἐνδέχεται νὰ εἶναι, δὲν συνίσταται ἐκ σαρκὸς, αἵματος καὶ ὀστέων. Εἶναι οὐράνιον, ἐπουράνιον, πνευματικόν,—«Τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος εἶναι πνεῦμα». Τί ὁμως ἐστὶ πνευματικόν σῶμα, δὲν γνωρίζομεν, «διότι οὕτω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα»· ἀλλὰ . . . ὅμοιοι Ἀντὶ ἑσόμεθα—ὅμοιοι πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν—Ἰωάν. γ΄ 6. Α΄ Ἰωάν. γ΄ 2.

Οὐδεμίαν ἔχομεν ἀναγραφὴν περὶ οἰουδήποτε ὄντος, εἴτε πνευματικοῦ εἴτε ἀνθρωπίνου, ὡς μεταλλαγέντος ποτὲ ἀπὸ τῆς μιᾶς φύσεως εἰς τὴν ἑτέραν, ἐκτὸς μόνον περὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ αὕτη ἦτο ἐξαιρετικὴ τις περίπτωσις δι' ἐξαιρετικόν τινα σκοπόν. Ὅποταν ὁ Θεὸς ἐποίησε τοὺς ἀγγέλους, προώρισεν αὐτούς, ἀναμφιβόλως, νὰ παραμείνωσιν ἄγγελοι διὰ παντός, καὶ οὕτως ἐπίσης ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐκάστης ὑπάρξεως οὗσης τελείας ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἐπιπέδου. Αἱ Γραφαί, τοῦλάχιστον, οὐδεμίαν παρέχουσι νύξιν περὶ διαφορῶν τινὸς σκοποῦ. Ὡς ἐν τῇ ἀψύχῳ φύσει ὑπάρχει εὐάρεστος καὶ σχεδὸν ἀτελεύτητος ποικιλία, οὕτως ἐν τῇ ζωῇ, καὶ διανοητικῇ δημιουργίᾳ ἡ αὐτὴ ποικιλία ἐν τελειότητι εἶναι δυνατὴ. Ἐκαστον δημιουργήμα ἐν τῇ τελειότητί του εἶναι ἑνδοξον. Ἀλλὰ, ὡς ὁ Παῦλος λέγει, ἡ δόξα τῶν ἐπουρανίων εἶναι ἐνὸς εἶδους δόξα, καὶ ἡ δόξα τῶν ἐπιγείων (χοϊκῶν) εἶναι ἄλλη καὶ διάφορος δόξα.

Ἐξετάζοντες τὰ περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἀναγραφόμενα γεγονότα μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, καὶ τὰ περὶ ἀγγέλων, οἵτινές εἰσιν ὡσαύτως πνευματικὰ ὄντα, καὶ οὕτω «πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες» (Α΄ Κορινθ. β΄.

13) δυνάμεθα νὰ λάβωμεν γενικὰς τινὰς πληροφορίας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ πνευματικὰ ὄντα. Πρῶτον, λοιπόν, οἱ ἄγγελοι δύνανται νὰ εἶναι, καὶ συχνάκις εἶναι παρόντες, μ' ὅλον ὅτι διατελοῦσιν ἀόρατοι. « Ἄγγελος Κυρίου στρατοπεδεύει κύκλῳ τῶν φοβουμένων Αὐτόν »· καὶ « οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν ; (Ψαλμ. λδ' 7. Ἐβρ. α'. 14). Ὁρατῶς διηκόνησαν οὗτοι, ἢ ἀοράτως ; Ἀναμφιβόλως τὸ δεύτερον. Ὁ Ἑλισσαιὲ εἶχε περικυκλωθῆ ὑπὸ στρατιᾶς Ἀσσυρίων· ὁ ὑπηρέτης αὐτοῦ ἐγένετο ἐντρομος. Ὁ Ἑλισσαιὲ ἐδεήθη εἰς τὸν Κύριον, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ νέου ἠνεώχθησαν, καὶ εἶδε τὰ περίεξ αὐτῶν ὕψη πλήρη πυρίνων ἀμαξῶν καὶ πυρίνων ἱππέων. Καὶ πάλιν, ἐνῶ εἰς τὸν Βαλαάμ ὁ ἄγγελος ἦν ἀόρατος, ἡ ὄνος, ἀνοιχθέντων τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς, εἶδεν αὐτόν.

Δεύτερον, οἱ ἄγγελοι δύνανται νὰ ἀναλάβωσιν ἀνθρώπινα σώματα καὶ ἐμφανισθῶσιν ὡς ἄνθρωποι. Ὁ Κύριος καὶ δύο ἐκ τῶν ἀγγέλων ὡς τοιοῦτοι ἐνεφανίσθησαν εἰς τὸν Ἀβραάμ, ὅστις ἡτοίμασεν αὐτοῖς δεῖπνον, ἐκ τοῦ ὁποίου οὗτοι ἔφαγον. Κατ' ἀρχὰς ὁ Ἀβραάμ ἐπέθεσεν αὐτοὺς ὡς τρεῖς ἄνδρας, καὶ δὲν ἀνεκάλυψεν, εἰμὴ ὅταν οὗτοι ἐπρόκειτο ν' ἀχωρήσωσιν, ὅτι ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν ἦτο ὁ Κύριος, οἱ δὲ ἄλλοι δύο, ἄγγελοι, οὔτινες ἤλθον κατόπιν εἰς Σόδομα καὶ ἠλευθέρωσαν τὸν Λώτ (Γενσ. ιη' 1—2). Εἰς ἄγγελος ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Γηδεὼν ὡς ἄνθρωπος, ἀλλὰ κατέστησεν ἑαυτὸν γνωστὸν μετὰ ταῦτα. Ἄγγελος ἐπίσης ἐφάνη εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τοῦ Σαμψών, καὶ οὗτοι. ἐξέλαβον αὐτόν ὡς ἄνθρωπον ἕως οὗ ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν, ἐν τῇ φλογὶ τοῦ θυσιαστηρίου — Κριταὶ στ' 11—22: ιγ' 20

Τρίτον, τὰ πνευματικὰ ὄντα εἰσὶν ἐνδοξα ἐν τῇ κανονικῇ αὐτῶν καταστάσει, καὶ συχνάκις ἀναφέρονται ὡς ἐνδοξα καὶ λαμπρά. Τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγγέλου τοῦ κυλίσαντος τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου ἦτο « ὡς ἀστραπή » Ὁ Δανιὴλ εἶδεν ἀκαριαίως πνευματικόν τι σῶμα, τὸ ὁποῖον καὶ περιγράφει, λέγων, « Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὡς λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ὄως

χαλκοῦ στίλβοντος καὶ ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὄχλου». Ἐνώπιον αὐτοῦ ὁ Δανιὴλ κατέπεσεν ὡς νεκρὸς (Δανιήλ. ι. 6, 10, 15, 17). Ὁ Σαοὺλ ὁ ἐκ Ταρσοῦ ἔσχεν ὡσαύτως ὁμοίαν ἀντίληψιν τοῦ ἐνδόξου τοῦ Χριστοῦ σώματος, λάμποντος ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου ἐν μεσημβρίᾳ. Ὁ Σαοὺλ ἔχασε τὴν ὄρασίν του, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἔως ἐδῶ εὗρομεν οὕτω τὰ πνευματικὰ ὄντα τοὺς ἀγγέλους ὡς ὄντας ἀληθῶς ἐνδόξους. Ἐν τούτοις, — ἐξαιρέσει μόνον ὅταν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀνοίγονται διὰ νὰ ἴδωσιν αὐτούς, ἢ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν ἐν σαρκὶ ὡς ἀνθρώπων, — οὗτοι, κατὰ τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν, διατελοῦσιν ἀόρατοι εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα ἐπικυροῦται προσέτι ὁπόταν ἐξετάσωμεν τὰς εἰδικὰς λεπτομερείας τῶν ἐμφανίσεων αὐτῶν. Ὁ Κύριος ἐφάνη εἰς τὸν Σαοὺλ καὶ μόνον, τῶν ἀνδρῶν, τῶν μετ' αὐτοῦ ὁδοιπορούντων, ἀκουόντων μὲν τὴν φωνήν, μηδένα ὁμῶς ἰδόντων (Πραξ. θ' 7.) Οἱ ἄνδρες ἐπίσης οἱ ὄντες μετὰ τοῦ Δανιὴλ δὲν εἶδον τὸ ἔνδοξον ὄν, τὸ ὁποῖον οὗτος περιγράφει, ἀλλὰ τρόμος μέγας ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔφυγον διὰ νὰ κρυφθῶσιν. Ὡσαύτως τὸ ἔνδοξον αὐτὸ ὃν ἐδήλωσεν ὅτι, «Ὁ ἄρχων τῆς βασιλείας τῆς Περσίας ἀνθίστατο εἰς ἐμὲ εἰκοσιμίαν ἡμέραν» (Δανιήλ ι. 13). Ὁ Δανιὴλ λοιπόν, ὁ σφόδρα ἀγαπητὸς ἀνὴρ τοῦ Κυρίου, συνέβη νὰ πέσῃ ὡς νεκρὸς ἐνώπιον τούτου, κατὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἄρχων τῆς Περσίας ἀνθίστατο ἐπὶ εἰκοσιμίαν ἡμέραν! Πῶς συμβαίνει τοῦτο, Βεβαίως οὗτος δὲν ἐνεφανίσθη ἐν δόξῃ εἰς πῶν Ἀρχοντα! Οὐχί· εἴτε λοιπὸν ἦτο ἀοράτως παρὼν μετ' αὐτοῦ, ἢ ἄλλως, ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν ὡς ἄνθρωπος. Ὁ Κύριος ἡμῶν, ἀπὸ τῆς ἀναστάσεώς Του, εἶναι πνευματικὴ ὑπόστασις· συνεπῶς τὰς αὐτὰς ιδιότητας καὶ δυνάμεις τὰς ὁποίας εὕρισκομεν ἐκδηλουμένας εἰς τοὺς ἀγγέλους (τὰ πνευματικὰ ὄντα) δέον, ἐπίσης, νὰ κέκτηται καὶ Αὐτός. Οὕτω δὲ καὶ συμβαίνει, ὡς θέλομεν ἰδεῖ μᾶλλον ἐν ἐκτάσει εἰς ἐν τῶν ἐπομένων κεφαλαίων.

Οὕτως εὕρισκομεν, ὅθεν, ὅτι αἱ Γραφαὶ θεωροῦσι τὴν πνευματικὴν καὶ ἀνθρωπίνην φύσιν ὡς δύο τινὰ κεχωρισμένα καὶ διακεκριμένα ἀντικείμενα, καὶ οὐδεμίαν παρέ-

χοῦσιν μαρτυρίαν ὅτι ἡ μία αὐτῶν θὰ ἀνελιχθῇ ἢ ἀναπτυχθῇ εἰς τὴν ἑτέραν· ἀλλὰ, τούναντίον, αὐταὶ δεικνύουσιν ὅτι ὀλίγοι μόνον θὰ μεταλλαγῶσιν ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης εἰς τὴν θείαν φύσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς, ἡ Κεφαλὴ αὐτῶν, ἔχει ἤδη ἐξυψωθῇ. Ὁ ἀξιοσημείωτος δὲ καὶ εἰδικὸς αὐτὸς χαρακτῆρ ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Ἰεχωβά εἶναι διὰ τὸν ἀξιοσημείωτον καὶ εἰδικὸν σκοπὸν ὅπως παρασκευασθῶσιν οὗτοι ὡς ὄργανα τοῦ Θεοῦ διὰ τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων. Ἐλθωμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ὄρων

ΘΝΗΤΟΤΗΣ ΚΑΙ ΑΘΑΝΑΣΙΑ.

Τὴν ἀληθῆ σημασίαν τῶν ὄρων τούτων θέλομεν εὖρεῖ οὔσαν ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς ὃ, τι ἐμάθομεν ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τῶν Γραφικῶν διακηρύξεων περὶ ἀνθρωπίνων καὶ πνευματικῶν υπάρξεων, καὶ ἐπιγείων καὶ οὐρανίων ὑποσχέσεων. Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἀποδίδονται συνήθως λίαν ἀσαφεῖς σημασίαι καὶ ἔννοιαι· ἐσφαλμένοι δὲ ἰδέαι περὶ τῆς ἐννοίας αὐτῶν παράγουσι πεπλανημένα φρονήματα περὶ ζητημάτων πρὸς τὰ ὁποῖα αὐταὶ διατελοῦσι συσχετισμένοι ἐν γένει, καὶ ἰδίως ἐν τῇ Γραφικῇ αὐτῶν ἐκδοχῇ.

«Θνητότης» σημαίνει κατάστασιν ἢ θέσιν ὑποκειμένην εἰς θάνατον, οὐχὶ κατάστασιν θανάτου, ἀλλὰ κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν ὁ θάνατος εἶναι ἐνδεχόμενόν τι.

«Ἀθανασία» σημαίνει κατάστασιν ἢ θέσιν μὴ ὑποκειμένην εἰς θάνατον· οὐχὶ ἀπλῶς κατάστασιν ἐλευθερίας ἢ ἐξαιρέσεως ἀπὸ τοῦ θανάτου, ἀλλὰ κατάστασιν ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ θάνατος εἶναι τι ἀδύνατον.

Ἡ κοινὴ ἀλλὰ πεπλανημένη ἰδέα περὶ θνητότητος εἶναι, ὅτι αὕτη εἶναι κατάστασις ἢ θέσις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ θάνατος εἶναι ἀναπόφευκτος, ἐνῶ ἡ κοινὴ ἰδέα περὶ τῆς σημασίας τῆς ἀθανασίας εἶναι σχεδὸν μᾶλλον ὀρθότερα.

Ἡ λέξις ἀθάνατος σημαίνει οὐχὶ θνητός· ἐπομένως αὕτη αὕτη ἡ τῶν λέξεων ἐρμηνεία ὑπεμφαίνει τὸν ἀληθῆ αὐτῶν ὁρισμόν. Ἐξ αἰτίας τῆς ἐπικρατήσεως τῆς ἐσφαλμένης ἰδέας ὅσον ἀφορᾷ τὴν λέξιν θνητός συμβαίνει ὥστε τόσοι νὰ περιέρχωνται εἰς σύγχυσιν, πειρώμενοι νὰ κρίνωσιν

ὃν ὁ Ἀδὰμ ἦτο θνητὸς ἢ ἀθάνατος πρὸ τῆς παραβάσεώς του. Ἰσχυρίζονται δὲ ἔαν οὗτος ἦν ἀθάνατος ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἔλεγεν, ὅτι «καθ' ἣν ἡμέραν φάγῃς ἀπ' αὐτοῦ, θέλεις ἐξάπαντος ἀποθάνει»· διότι εἶναι ἀδύνατον εἰς ἀθάνατον ὃν ν' ἀποθάνῃ. Τοῦτο εἶναι λογικὸν ἐξαγόμενον. Ἀφ' ἑτέρου, λέγουσιν οὗτοι, ἔαν ἦτο **Θνητὸς**, ἐν τίνι συνίστατο ἡ ποινή τῆς διαβεβαιώσεως «θέλεις ἀφεύκτως ἀποθάνει», ἀφοῦ ὡς θνητὸς, (κατὰ τὸν πεπλανημένον αὐτῶν ὀρισμὸν), δὲν θὰ ἠδύνατο καθ' οἷονδήποτε τρόπον νὰ ἀποφύγῃ τὸν θάνατον;

Ἡ δυσκολία, ὡς δύναται τις νὰ ἀντιληφθῇ, ἔγκειται ἐν τῇ ψευδεὶ σημασίᾳ τῇ διδομένῃ εἰς τὴν λέξιν **Θνητότης**. Ἐφαρμόσατε τὸν ὀρθὸν τῆς λέξεως ὀρισμὸν, καὶ τὸ πᾶν διασαφίζεται. Ὁ Ἀδὰμ ἦτο θνητός—εἰ. ἔ. ἐν καταστάσει τοιαύτῃ, ἐν ᾗ ὁ θάνατος ἦν ἐνδεχόμενόν τι· Ἐκέκμητο ζωὴν ἐν πλήρει καὶ τελείῳ μέτρῳ, πλὴν οὐχὶ **δυμῶνᾶ, σύμῳτον** τοιαύτην. Ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἦτο ζωὴ συντηρουμένη διὰ «παντὸς δένδρου τοῦ παραδείσου», ἐκτὸς τοῦ ἐνὸς ἀπηγορευμένου δένδρου· ἐφ' ὅσον δὲ ἐξηκολούθει διατελῶν ἐν ὑπακοῇ καὶ ἀρμονίᾳ πρὸς τὸν Ποιητὴν αὐτοῦ, ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἦν ἀσφαλὴς—τὰ συντηρικὰ ταύτης στοιχεῖα δὲν θὰ ἠροοῦντο αὐτῷ. Ἐκ τοιαύτης ἀπόψεως, ὁ Ἀδὰμ εἶχε ζωὴν, καὶ ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ τὸν θάνατον ἐντελῶς· μ' ὅλα ταῦτα οὗτος ἦν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ὥστε ὁ θάνατος ἦτο ἐνδεχόμενος δι' αὐτὸν—ἦτο **Θνητός**.

Τὸ ζήτημα ἐγείρεται λοιπὸν, Ἐὰν ὁ Ἀδὰμ ἦν θνητὸς καὶ ὑπὸ δοκιμασίαν, διετέλει ὑπὸ τῆς δοκιμασίας αὐτὴν δι' ἀθανασίαν; Ἡ γενικὴ ἀπάντησις ἠθέλεν εἶσθαι, Ναί. Ἡμεῖς ἀποκρινόμεθα, Ὁχι. Ἡ δοκιμασία αὐτοῦ ἀπέβλεπε νὰ φανῇ ἔαν ἦτο ἄξιος ἢ ἀνάξιος τῆς συνεχίσεως τῆς ζωῆς, καὶ τῶν εὐλογιῶν, ὧν ἦτο ἤδη κάτοχος. Ἀφοῦ δὲ οὐδαμοῦ ὑπάρχει ὑπόσχεσις ὅτι ἂν ἦτο εὐπειθὴς θὰ ἐγένετο ἀθάνατος, ὑποχρεούμεθα νὰ ἀφήσωμεν πᾶσαν τοιαύτην θεωρητικὴν ἐξέτασιν ἐκτὸς τοῦ ζητήματος. Οὗτος εἶχε τὴν ὑπόσχεσιν **τῆς συνεχίδεως τῶν τότε ἀπολαυομένων εὐλογιῶν**, ἐφ' ὅσον διετέλει εὐπειθής, καὶ ἠπειλήθη εἰς αὐτὸν ἡ ἀπώλεια ὧν—ὁ θάνατος—ἐὰν ἠθελε παρακούσει. Εἶναι ἡ ψευδὴς

ἰδέα τῆς σημασίας τῆς λέξεως **θνητός**, ἣτις ὁδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους ἐν γένει νὰ συμπεραίνωσιν ὅτι πάντα τὰ μὴ θνήσκοντα ὄντα εἰσὶν ἀθάνατα. Ἐν τῇ τάξει δὲ ταύτῃ ἐγκλειουσιν οὗτοι τὸν Οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, τοὺς ἀγγέλους καὶ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα. Τοῦτο εἶναι, ὅπως δὴ ποτε, πλάνη. Ἡ μεγάλη τῆς ἀνθρωπότητος πληθὺς, ἥ ἐκ τῆς πτώσεως σωθεῖσα, ὡς ἐπίσης οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ, θὰ εἶναι πάντοτε θνητοί· καίτοι δὲ ἐν καταστάσει τελειότητος καὶ μακαριότητος, θὰ εἶναι πάντοτε ἐκ τῆς θνητῆς ἐκείνης φύσεως, ἣτις θὰ ἡδύνατο νὰ ὑποστῇ θάνατον, τὸν μισθὸν τῆς ἁμαρτίας, ἐὰν τυχὸν διέπραττεν ἁμαρτίαν. Ἡ ἐξασφάλις τῆς ὑπάρξεώς των θέλει εἶσθαι πάντοτε ὑπὸ ὄρους, ὡς ἦτο διὰ τὸν Ἀδάμ, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ὑπακοῆς εἰς τὸν Πάνσοφον Θεόν, τοῦ ὁποίου ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ σοφία, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις νὰ κάμῃ ὅπως τὰ πάντα συνεργῶσιν εἰς τὸ ἀγαθὸν εἰς τοὺς ἀγαπῶντας καὶ δουλεύοντας. Αὐτόν, θέλουσι τελείως ἀποδειχθῇ διὰ τῆς κατὰ τῆς ἁμαρτίας πολιτείας Αὐτοῦ κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν.

Οὐδαμοῦ τῶν Γραφῶν λέγεται ὅτι οἱ ἄγγελοι εἰσιν ἀθάνατοι, ἢ ὅτι ἡ ἀποκατασταθισμένη ἀνθρωπότης θὰ εἶναι ἀθάνατος. Τοῦναντίον, ἡ ἀθανασία ἀποδίδεται μόνον εἰς τὴν θείαν φύσιν—ἀρχικῶς εἰς τὸν Θεὸν καὶ Μόνον· ἀκολουθῶς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐν τῇ παρουσίᾳ ὑπερυψωμένη Αὐτοῦ καταστάσει· καὶ τέλος δι' ὑποσχέσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὅποταν θὰ συνδοξασθῇ μετ' Αὐτοῦ.—Α. Τιμοθ. σί'. 16: Ἰωάν. ε'. 26. Β'. Πέτρ. α'. 4: Α'. Κορινθ. ιε'. 53, 54.

Καὶ ὅχι μόνον ἔχομεν μαρτυρίας ὅτι ἡ ἀθανασία ἀνήκει μόνον εἰς τὴν θείαν φύσιν, ἀλλ' ἔχομεν ἀπόδειξιν ὅτι οἱ ἄγγελοι εἰσιν θνητοί, ἐν τῷ γεγονότι ὅτι ὁ διάβολος, ὅστις ἦτό ποτε πρῶτος ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν θὰ καταστραφῇ (Ἐβρ. β'. 14). Τὸ γεγονὸς λοιπὸν ὅτι δύναται νὰ καταστραφῇ ἀποδεικνύει ὅτι οἱ ἄγγελοι, ὡς τάξις, εἰσὶ θνητοί.

Ἐκ τῆς ἀπόψεως ταύτης, βλέπομεν ὅτι ὅποταν οἱ ἀνεπίδεκτοι διορθώσεως ἁμαρτωλοὶ ἐκλείρωσιν, ἀμφοτέραι, αἱ τε ἀθάνατοι καὶ θνηταὶ ὑπάρξεις, θέλουσι ζῆ αἰωνίως ἐν χαρᾷ,

εὐτυχία καὶ ἀγάπη—τῆς πρώτης τάξεως κεκτημένης φύσιν ἀνεπίδεκτον θανάτου, ἐχούσης σύμφυτον ζωὴν—ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς (Ἰωάν. ε'. 26), τῆς δὲ δευτέρας ἐχούσης φύσιν ὑποκειμένην εἰς θάνατον, ἐπίδεκτικὴν θανάτου, πλήν, ἔνεκα τῆς τελειότητός των, καὶ τῆς περὶ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτωλότητος τῆς ἁμαρτίας γνώσεώς των, μηδεμίαν παρεχόντων ἀφορμὴν διὰ θάνατον. Οὗτοι, ἀποδειχθέντες ἄξιοι διὰ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, θέλουσιν αἰωνίως ἐφοδιασθῆ διὰ τῶν πρὸς διατήρησιν αὐτῶν εἰς τὴν τελειότητα ἀναγκαίων ἐκείνων συστατικῶν, καὶ οὐδέποτε θέλουσιν ἀποθάνει.

Ἡ δέουσα ἀναγνώρισις τῆς σημασίας τῶν ὄρων **θνητός** καὶ **ἀθάνατος**, καὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν ἐν ταῖς Γραφαῖς, καταστρέφει αὐτὴν ταύτην τὴν βάσιν τοῦ δόγματος τῶν αἰωνίων βασάνων. Τοῦτο βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀντιγραφικῆς θεωρίας ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον ἀθάνατον, ὅτι οὗτος δὲν δύναται νὰ παύσῃ ὑπάρχων, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς δὲν δύναται νὰ ἐξοντώσῃ αὐτόν. Ἐπομένως τὸ ἐκ τούτων ἐπιχειρημα εἶναι ὅτι οἱ ἀδιόρθωτοι δεόν νὰ ἐξακολουθῶσι **ζῶντές** πού καὶ κατὰ τινα τρόπον, τὸ δὲ συμπέρασμα εἶναι ὅτι, ἀφοῦ οἱ τοιοῦτοι δὲν διατελοῦσιν ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν Θεόν, ἡ αἰωνιότης αὐτῶν ἀνάγκη νὰ εἶναι αἰωνιότης ἀθλιότητος καὶ κακοδαιμονίας. Ἄλλ' ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ διαβεβαίωσεν ἡμᾶς ὅτι, ὁ Θεὸς προϋνόησεν ἐναντίον τῆς τοιαύτης διαιωνίσεως τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν: ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι θνητός, καὶ ὅτι ἡ πλήρης ποινὴ τοῦ ἐκουσίως ἁμαρτάνειν ἐναντίον πλήρους φωτὸς καὶ γνώσεως, δὲν θέλει εἶσθαι ζωὴ ἐν βασάνοις, ἀλλὰ δεύτερος θάνατος. « Ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα, αὐτὴ θέλει ἀποθάνει ».

« ΣΥ ΤΙΣ Εἰ Ο ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ Τῷ ΘΕῷ ; »

Ρωμ. θ'. 20.

Ἐπικρατεῖ παρὰ τισιν ἡ λελανθασμένη ἰδέα ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ ὅπως ὁ Θεὸς μὴ ποιῆται οὐδεμίαν διαφορὰν ἐν τῇ ἐπιδαψιλεύσει τῶν ἀγαθῶν Του μεταξὺ τῶν πλασμάτων αὐτοῦ· καὶ ὅτι ἐὰν ἀνυψῇ τινα εἰς ἑξοχὸν θέαιν, ἐν δικαιοσύνῃ ἀνάγκη νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ δι' ὅλους, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι τινὲς ἔχουσιν ἀπολέσει τὰ δικαιώματά των,

ἐν τῇ ὁποίᾳ περιπτώσει οἱ τοιοῦτοι δικαίως ὤφειλον νὰ κρί-
νονται ἄξιοι ὑποδεεστέρας θέσεως.

Ἐὰν ἡ ἀρχὴ αὕτη τυγχάνῃ ὀρθή, θὰ ἀπεδεικνύετο οὕτως
ὅτι ὁ Θεὸς οὐδόλως ἐδικαιοῦτο νὰ ἀννῶσῃ τὸν Ἰησοῦν ὑπὲρ
τοὺς ἀγγέλους, καὶ νὰ ὑπερνωσῇ Αὐτὸν ἀκολουθῶς εἰς
τὴν θείαν φύσιν, ἐκτὸς ἐὰν προϋτίθετο νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ δι'
ὅλους τοὺς ἀγγέλους καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ἵνα
φέρωμεν τὴν ἀρχὴν ταύτην ἔτι παραιτέρω, ἐὰν τινες ἀνθρω-
ποι μέλλωσι νὰ ὑπερνωθῶσι καὶ γείνωσι κοινωνοὶ θείας
φύσεως, πάντες οἱ ἀνθρωποὶ θέον ἐπὶ τέλους νὰ ἐξυψωθῶσιν
εἰς τὴν ἰδίαν θείαν. Καὶ διατὶ νὰ μὴ ἐπεκτείνωμεν τὴν ἀρ-
χὴν ταύτην καὶ μέχρι τοῦ ἀκροτάτου ὁρίου τῆς, καὶ ἐφαρμώ-
σωμεν τὸν αὐτὸν νόμον τῆς προσγωγῆς εἰς τὴν δημιουργίαν
τῶν κτηνῶν καὶ ἐντόμων, καὶ εἰπωμεν ὅτι ἀφοῦ πάντα τυγ-
χάνωσι πλάσματα τοῦ Θεοῦ, πάντα πρέπει νὰ ἀφικθῶσιν
ἐπὶ τέλους εἰς τὸ αὐτὸ ὕψιστον ἐπίπεδον τῆς ὄντοτης—τὴν
θείαν φύσιν; Τοῦτο παρίσταται κατάδηλος παραλογισμὸς,
ἀλλὰ τόσον λογικοφανὴς ὥς οἰοῖσθαι ἄλλο ἐξαγόμενον ἐκ
τῆς ὑποτιθεμένης ταύτης ἀρχῆς

Οὐδεὶς ἴσως θὰ ἔειπε νὰ ἐξωθήσῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν πε-
πλανημένην ταύτην ὑπόθεσιν. Ἐν τούτοις, ἐὰν αὕτη ἦτο ἀρχὴ
βασισομένη ἐπὶ τῆς ἀπλῆς δικαιοσύνης, εἰς ποῖον σημεῖον θὰ
ἠδύνατο νὰ σταματήσῃ καὶ νὰ λογίζεται συνάμα δικαία; Καὶ
ἐὰν τοιοῦτον ὑπῆρχε κατ' ἀλήθειαν τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ποῦ
ἠθέλεν ὑπάρξει ἢ εὐάρεστος ποικιλία εἰς ὅλα τὰ ἔργα Αὐτοῦ,
Ἀλλὰ τοιοῦτον δὲν εἶνε τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ. Πᾶσα ἡ φύσις,
ἔμψυχός τε καὶ ἄψυχος, ἐκδηλοῖ τὴν δόξαν καὶ ποικιλίαν
τῆς θείας δυνάμεως καὶ σοφίας. Καὶ ὥς οἱ οὐρανοὶ διηγού-
νται τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ στερέωμα ἀναγγέλλει τὸ ἔρ-
γον τῶν χειρῶν αὐτοῦ» ἐν θαυμασίᾳ ποικιλίᾳ καὶ ὠραιότητι,
πολὺ μᾶλλον ἢ νοητικὴ Αὐτοῦ δημιουργία θέλει ἐκδηλώσῃ
ἐν ποικιλίᾳ τὴν ὑπερτάτην δόξαν τῆς δυνάμεώς Του. Συμπε-
ραίνομεν δὲ τοῦτο ἐκ τῆς ρητῆς τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ διδασκα-
λίας, ἐκ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῶν ἀναλογιῶν τῆς φύσεως.

Εἶναι λίαν σπουδαῖον τὸ νὰ ἔχωμεν ὀρθὰς περὶ δικαιοσύ-
νης ἰδέας. Χάρις τις οὐδέποτε πρέπει νὰ λογίζεται ὥς δικαίως

καὶ κατ' ἀξίαν παρεχομένη ἀμοιβή. Προῦς ἀπλῆς δικαιοσύνης δὲν εἶναι περίπτωσις δι' εἰδικὴν εὐγνωμοσύνην, οὐδὲ εἶναι ὁπωσδήποτε ἀπόδειξις ἀγάπης. Ἄλλ' ὁ Θεὸς συνιστᾷ τὴν μεγάλην πρὸς τὰ πλάσματα Αὐτοῦ ἀγάπην Του δι' ἀτελευτήτου σειρᾶς παρ' ἀξίαν εὐνοιῶν, αἵτινες ὤφειλον νὰ προκαλῶσιν εἰς ἀνταπόδοσιν τὴν ἀγάπην καὶ τὸν αἶνον αὐτῶν.

Ὁ Θεὸς ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἤθελε προκρίνει τοῦτο, νὰ κάμῃ ἡμᾶς κτίσματα συντόμου χρονικοῦ διαστήματος, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἴχομεν ἁμαρτήσῃ. Οὕτως ἔχει πλάσει τινὰ τῶν ὑποδεεστέρων αὐτοῦ κτισμάτων. Θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως ἀπολαύωμεν τὰς εὐλογίας Αὐτοῦ ἐπὶ τινα καιρὸν, καὶ ἀκολούθως, ἄνευ ἀδικίας, νὰ ἐξαλείψῃ ἡμᾶς τελείως ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάρχωμεν. Καὶ τοιαύτη ἀκόμη βραχεῖα ὑπαρξίς ἤθελεν εἶσθαι πράγματι χάρις. Τῆς εὐνοίας του δὲ ὄωρον εἶναι τὸ ὅτι, ὁπωσδήποτε, ὑπάρχομεν. Πόσον ὁμως μεγαλητέρα χάρις εἶναι ἡ ἀπολύτρωσις τῆς ποτε ἔνεκεν τῆς ἁμαρτίας ἀπολεσθείσης ὑπάρξεως! Ἐπὶ πλέον, εἶναι τῆς εὐνοίας καὶ χάριτος τοῦ Θεοῦ τὸ ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι καὶ οὐχὶ τετράποδα. Εἶναι καθαρῶς τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος τὸ ὅτι οἱ ἄγγελοι εἶναι ἐκ φύσεως ὀλίγον τι ἀνώτεροι τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος εἶναι ἐπίσης τὸ ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς καὶ ἡ νύμφη Αὐτοῦ γίνονται κοινωνοὶ τῆς θείας φύσεως. Προσῆκει, λοιπόν, εἰς πάντα τὰ νοητικὰ Αὐτοῦ πλάσματα, νὰ λαμβάνωσι μετ' εὐγνωμοσύνης πᾶν ὃ, τι ὁ Θεὸς παρέχει. Οἷονδήποτε ἄλλο πνεῦμα δικαίως εἶναι ἄξιον κατακρίσεως, καί, ἐὰν ἐναβρύνηται εἰς τοιαύτην κατάστασιν, θὰ καταλήξῃ εἰς ταπεινώσιν καὶ ὀλεθρον. Ὁ ἄνθρωπος δὲν δικαιούται νὰ φιλοδοξῇ νὰ γείνη ἄγγελος, ὥς οὐδέποτε κληθεὶς διὰ τὴν θείαν ταύτην. Οὔτε ἄγγελος δικαιούται νὰ φιλοδοξήσῃ θείαν φύσιν, ἅτε ταύτης μηδέποτε εἰς αὐτὸν προσφερθείσης.

Ἦτον ἡ φιλοδοξία τῆς ὑπερηφανείας τοῦ Διαβόλου ἥτις ἐπέφερε τὴν ταπεινώσιν αὐτοῦ, καὶ θέλει καταλήξῃ εἰς τὸν ὀλεθρόν του. (Ἦσα ιδ'. 14.) «πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται». (Λουκ. ιδ'. 11), πλὴν οὐχὶ κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν ὑψίστην θέσιν.

Ἐν μέρει μὲν ἐκ τῶν περὶ δικαιοσύνης ψευδῶν ἰδεῶν, ἐν

μέρει δὲ ἐξ ἄλλων αἰτιῶν, τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς, ὡς τοῦτο διδάσκεται ἐν ταῖς Γραφαῖς, ἐγένετο ἀφορμὴ μεγάλῃ διενέξεων καὶ παρερμηνειῶν. Ὅτι αἱ Γραφαὶ διδάσκουσιν ἐκλογὴν ὀλίγοι τινὲς μόνον δύνανται νὰ ἀρνηθῶσιν· ἀλλ' ἐπὶ πλείας ἀκριβῶς ἀρχῆς βασιίζεται ἡ ἐκλογὴ ἢ περισυλλογὴ αὕτη εἶναι ζήτημα εὐρείας διαφορᾶς πεποιθήσεων, τινῶν ἀξιούντων ὅτι αὕτη εἶναι ἀνθαίρετος, ἐκλογὴ ἄνευ ὅρων, καὶ ἄλλων δοξαζόντων ὅτι αὕτη εἶναι ἐπὶ ὅροις. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς δοξασίας ταύτας ἐνυπάρχει, πιστεύομεν, μέτρον τι ἀληθείας. Ἐκλογὴ ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἔκφρασις καὶ ἐκδήλωσις τῆς προτιμήσεως Αὐτοῦ διὰ σκοπὸν τινα, ἔργον ἢ θέσιν. Ὁ Θεὸς ἐξελέξατο, ἢ προέκρινεν ὅπως τινὰ ἐκ τῶν πλασμάτων Αὐτοῦ γείνωσιν ἄγγελοι, ἄλλα ὧσιν ἄνθρωποι, ἄλλα τετράποδα, πτηνὰ, ἔντομα, κλπ., καὶ ἄλλα γείνωσι μέτοχα τῆς ἰδίας Αὐτοῦ θείας φύσεως.

Καίτοι δὲ ὁ Θεὸς ἐκλέγει συμφώνως πρὸς τινὰς ὅρους πάντας ὅσοι μέλλουσι νὰ γείνωσι δεκτοὶ εἰς τὴν θείαν φύσιν, ἐντούτοις δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι οὗτοι μᾶλλον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους εἰδὼν ἄξιοι ταύτης· διότι εἶναι καθαρῶς ἐκ χάριτος τὸ ὅτι οἰονδήποτε τῶν πλασμάτων Του ὑπάρχει ἐπὶ οἰονδήποτε ἐπιπέδου ὑπάρξεως.

« Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεῶντος Θεοῦ » — τοῦ δεικνύοντος εὐμένειαν ἢ χάριν (Ρωμ. θ'. 16). Δὲν προέρχεται ὁθεν ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἐκλεγέντες ἦσαν καλῆτεροι τῶν ἄλλων, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν θείαν φύσιν, διότι ἀντιπαρῆλθεν τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἀγγέλους, καὶ ἐκάλεσέ τινὰς ἐκ τῶν ἀπολυτρωθέντων ἁμαρτωλῶν εἰς τὴν θείαν ταύτην τιμὴν. Ὁ Θεὸς δικαιούται νὰ κάμῃ ὡς εὐαρεστεῖται μὲ τοὺς ἰδικούς του, καὶ προτιμᾷ νὰ ἐξασκῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σχεδίων Αὐτοῦ. Ἀφοῦ, λοιπόν, πᾶν ὅτι ἔχομεν εἶναι ἐκ θείας Χάριτος, « Σὺ τις εἶ, ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ; μὴ ἔρεϊ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, τί μὲ ἐποίησας οὕτως; ἢ οὐκ ἔχει ἔξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦφυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν » — ἢ εἰς ὑποδεεστέραν τιμὴν; (Ρωμ. θ'. 20, 21) Τὰ πάντα ἐδημιουργήθησαν

διὰ τῆς ἰδίας θείας δυνάμεως—τινὰ μὲν νὰ ἔχωσιν ἀνωτέραν φύσιν καὶ μεγαλητέραν τιμὴν, καὶ ἄλλα νὰ ἔχωσιν ὑποδεεστέραν φύσιν, καὶ μικροτέραν τιμὴν.

«Οὕτω λέγει ὁ Κύριος ὁ Ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ὁ Πλάστης αὐτοῦ· ἐρωτᾷτέ με διὰ τὰ μέλλοντα περὶ τῶν υἱῶν μου, καὶ περὶ τοῦ ἔργου τῶν χειρῶν μου προστάξατέ με. Ἐγὼ διὰ τῶν χειρῶν μου ἐξέτεινα τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἔδωκα διαταγὰς εἰς πᾶσαν τὴν στρατιὰν αὐτῶν» «Οὕτω λέγει Κύριος ὁ ποιήσας τοὺς οὐρανοὺς, Αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁ πλάσας τὴν γῆν καὶ ποιήσας αὐτήν, ἔκτισεν αὐτὴν οὐχὶ ματαίως, ἀλλ' ἐπλάσεν αὐτὴν διὰ νὰ κατοικῇται. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλος. (Ἡσα. με.' 11, 12, 18) Οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ διατάξῃ τὸν Θεόν. Ἐὰν Αὐτὸς ἐστερέωσε τὴν γῆν», καὶ ἐὰν Αὐτὸς ἐμόρφωσεν αὐτὴν οὐχὶ ματαίως ἀλλὰ νὰ κατοικῇται ὑπὸ ἀνθρώπων, οὓς θὰ ἐπαναφέρῃ ἐκ τοῦ τάφου, τελείων ἀνθρώπων, ποιοὶ εἴμεθα ἡμεῖς οἵτινες θὰ ἀναποκριθῶμεν εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰπωμεν ὅτι εἶναι ἄδικον τὸ νὰ μὴ μεταβάλλῃ τὴν φύσιν αὐτῶν, καὶ ποιήσῃ αὐτοὺς κοινωνοὺς πνευματικῆς φύσεως, εἴτε ὁμοίους πρὸς τοὺς ἀγγέλους, εἴτε καὶ πρὸς τὴν Ἐαυτοῦ θείαν φύσιν; Πόσω μᾶλλον προσῆκόν εἶναι τὸ νὰ προσέλθωμεν ταπεινῶς εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐρωτήσωμεν περὶ τῶν μελλόντων νὰ λάβωσι χώραν, ἀντὶ νὰ προστάζωμεν καὶ προβάλλωμεν ἀξίωσιν ὅτι πρέπει νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἰδέας ἡμῶν; Κύριε, προφύλαξον τοὺς δούλους Σου ἀπὸ ὑπερηφανειῶν, ἅς μὴ κατακυριεύσωσιν ἡμᾶς Οὐδὲν ἐκ τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, πιστεύομεν, ἤθελεν ἐν γνώσει διατάξῃ εἰς τὸν Κύριον, ἐν τούτοις πόσον εὐκόλως καὶ σχεδὸν ἀσυναίσθητως πίπτουσι πολλοὶ εἰς τὴν πλάνην ταύτην!

Τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰσὶν τέκνα Θεοῦ διὰ τῆς δημιουργίας—ἔργα τῶν χειρῶν Αὐτοῦ—τὸ δὲ σχέδιόν Του ἐν σχέσει πρὸς αὐτοὺς ἀποκαλύπτεται σαφῶς ἐν τῷ Λόγῳ Αὐτοῦ. Ὁ Παῦλος λέγει ὅτι ὁ πρῶτος ἄνθρωπος (ὅστις ἦν ὑπόδειγμα τοῦ τι θὰ εἶναι τὸ γένος ἡμῶν ὅταν τελειωθῇ) ἦτο ἐκ τῆς γῆς, χοῦδος, καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ, ἐξαιρέσει τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελίου, ἐν τῇ ἀναστάσει, θὰ εἶναι εἰσέτι ἐκ γῆς χοῦ-

κοί, κατάλληλοι διὰ γῆinas συνθήκας (Α. Κορνθ. ιε. 38,44). Ὁ Δαβὶδ διακηρύττει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ὀλίγον τι κατώτερος τῶν ἀγγέλων, καὶ ἐστεφανώθη μὲ δόξαν, τιμὴν, κυριαρχίαν κλπ., (Ψαλμ. η'. 4-8) ὁ Πέτρος δέ, ὁ Κύριος ἡμῶν, καὶ πάντες οἱ προφῆται οἱ ἀπ' αἰώνων, διακηρύττουσιν ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος μέλλει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἔνδοξον ἐκείνην τελειότητα, καὶ μέλλει νὰ ἔχῃ καὶ πάλιν κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς εἶχεν ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ ὁ Ἀδάμ.—Πράξ. γ'. 14-21.

Αὕτη εἶναι ἡ θέσις ἣν ὁ Θεὸς ἐξελέξατο νὰ δόσῃ εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὅποια δὲ ἔνδοξος θέσις εἶναι αὕτη! Κλείσατε πρὸς στυγμὴν τοὺς ὀφθαλμοὺς Σας εἰς τὰς σκηναὺς τῆς δυστυχίας καὶ συμφορᾶς, εἰς τὴν κατάπτωσιν καὶ τὰς λύπας, αἵτινες ἐπικρατοῦσιν εἰσέτι ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας, καὶ ζωγραφίσατε ἐνώπιον τῆς νοητικῆς ὑμῶν ὁράσεως τὴν δόξαν τῆς τελείας γῆς. Οὐδὲ κηλὶς ἁμαρτίας ἁμαυροῖ τὴν ἁρμονίαν καὶ εἰρήνην τῆς τελείας κοινωνίας. Οὐδεμία πικρὰ σκέψις, οὐδεὶς ἀφιλόφρων λόγος ἢ βλέμμα· ἀγάπη ἀναβρύνουσα ἐξ ἐκάστης καρδίας ἀνταποκρίνεται πρὸς παρομοίαν ἐκδήλωσιν ἀγάπης ἐκ πάσης ἄλλης καρδίας, ἀγαθοεργία δὲ χαρακτηρίζει πᾶσαν πρᾶξιν. Ἀσθενεῖαι δὲν θὰ ὑφίστανται ἐκεῖ πλέον· οὔτε πόνος, οὔτις ἢ οἰαδήποτε ἐνδείξεις φθορᾶς καὶ παρακμῆς· οὐδὲ κἂν ὁ φόβος τῶν τοιούτων πραγμάτων. Φαντασθῆτε πᾶσαν εἰκόνα σχετικῆς ὑγείας καὶ ὠραιότητος τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτήρος, ἣν ποτε ἔχετε ἴδει, καὶ γνωρίσατε οὕτως ὅτι ἡ ἐν τελειότητι ἀνθρωπότης θὰ διατελῇ ἐν ἀπείρῳ εἰσέτι ὑπερβαλοῦσῃ ὠραιότητι. Ἡ ἐσωτερικὴ καθαρότης καὶ ἡ διανοητικὴ καὶ ἠθικὴ τελειότης θέλουσι χαρακτηρίζει καὶ δοξάζει πᾶσαν ἀκτινοβολοῦσαν μορφήν. Τοιαύτη θέλει εἶσθαι ἡ ἐπὶ γῆς κοινωνία· οἱ δὲ θρηνοῦντες καὶ τεθλιμμένοι διὰ τὴν στέρησιν ἀγαπητῶν των θὰ ἐξαλείψωσι πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ὅπότεν οὕτω ἴδωσι τὸ ἔργον τῆς ἀναστάσεως αὐτῶν γεγονὸς τετελεσμένον.— Ἀποκλ. κά. 4.

Καὶ αὕτη εἶναι ἡ μεταβολὴ ἡ τελεσθησομένη ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ καὶ μόνον. Ἀναμιμνησκόμεθα πρὸς τούτοις, ὅτι

ἡ γῆ, «ἥτις ἐπλάσθη διὰ τὰ κατοικῆται», ὑπὸ τοιούτου γένους ὑπάρξεων, μέλλει τὰ εἶναι κατάλληλος καὶ εὐάρεστος κατοικία, δι' αὐτοὺς ὡς ἡτό ποτε ὁ Παράδεισος τῆς Ἑδέμ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἀντιπροσωπεύων αὐτοὺς ἄνθρωπος τὸ πρῶτον ἐτέθη· ὁ Παράδεισος μέλλει τὰ ἀποκατασταθῆ ἐκ νέου. Ἡ γῆ δὲν θέλει ἐκφέρει πλεόν ἀκάνθας καὶ τριβόλους, καὶ ἀπαιτεῖ τὸν ἰδρωτὰ τοῦ προσώπου τοῦ ἀνθρώπου ὅπως δίδῃ τὸν ἄρτον αὐτοῦ, ἀλλὰ «θέλει ἀνθίσει ἐν ἁφθονίᾳ»· (εὐκόλως καὶ φυσικῶς). «Ἡ ἐρημία θέλει ἀνθήσει ὡς ῥόδον», ἡ κατωτέρα ζωικὴ δημιουργία θέλει εἶσθαι ἐπίσης τελεία, τὰ πάντα πρόθυμοι καὶ εὐπειθεῖς ὑπηρεταί. Ἡ φύσις δὲ μετ' ὅλης τῆς θαυμαστῆς αὐτῆς ποικιλίας θὰ καλῇ ἀπὸ πάσης διενθύνσεως τὸν ἄνθρωπον τὰ ἐκζητῇ καὶ γνωρίξῃ τὴν δόξαν καὶ δύναμιν καὶ ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· καρδία δὲ καὶ διάνοια θέλουσιν ἀγαλλιᾶσθαι ἐν Αὐτῷ. Ἡ νῦν ἐπικρατοῦσα ἀνήσυχος ἐπιθυμία διὰ ὅ τι δῆποτε νέον, δὲν εἶναι φυσικὴ ἀλλὰ μᾶλλον ἐκρυθμός τις κατάστασις, ὀφειλομένη εἰς τὴν ἡμετέραν ἀτέλειαν, καὶ τὸ παρὸν καὶ μὴ ἱκανοποιοῦν ἡμᾶς περιβάλλον. Δὲν εἶναι ὅμοιον τοῦ Θεοῦ τὸ ἀδημόνως ἀναζητεῖν διὰ πᾶν ὅ,τι νέον· πλεῖστα πράγματ' εἰσι παλαιὰ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, Ὅστις εὐαρεστεῖται μᾶλλον εἰς ὅσα εἶναι παλαιὰ καὶ τέλεια. Ὅμοίως δὲ θέλει εἶσθαι καὶ μετὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν θείαν εἰκόνα. Ὁ τέλειος ἄνθρωπος δὲν θὰ γνωρίξῃ οὐδὲ θὰ ἐκτιμᾷ τελείως, καὶ ἐντεῦθεν δὲν θὰ προτιμᾷ τὴν δόξαν τῶν πνευματικῶν ὄντων, ἅτε ὦν αὐτὸς διαφόρου φύσεως, ὡς τὰ πτηνὰ καὶ οἱ ἰχθύες, διὰ τὸν ἴδιον λόγον, προτιμῶσι καὶ εὐχαριστοῦνται ἕκαστον μᾶλλον εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν φύσιν καὶ τὸ ἴδιον αὐτῶν στοιχεῖον· Ὁ ἄνθρωπος θέλει διατελεῖ ἐπὶ τοσοῦτον ἀπερροφημένος καὶ καταγοητευμένος μετὰ τὴν δόξαν ἥτις θέλει περιβάλλει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐπιπέδου, ὥστε δὲν θέλει ἔχει οὐδεμίαν φιλόδοξίαν οὐδὲ προτίμησιν δι' ἑτέραν τινὰ φύσιν ἢ ἄλλας συνθήκας ἐκτὸς ἐκείνων ὧν θὰ διατελῇ κάτοχος. Ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς παρούσης πείρας τῆς Ἐκκλησίας θὰ χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα τούτου «Πόσον δυσκόλως», μετὰ ὁποίας δυσκολίας, οἱ ὄντες πλούσιοι εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου εἰσέρχονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Τὰ ἐλάχιστα ἀγαθὰ ὧν ἔσμεν κάτοχοι, καὶ ὑπὸ τὴν παροῦσαν εἰσέτι κυριαρχίαν τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ θανάτου, τοσοῦτον αἰχμαλωτίζουν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ὥστε αἰσθητόμεθα τὴν ἀνάγκην εἰδικῆς παρὰ Θεοῦ βοηθείας ὅπως τηρήσωμεν τὸν ὀφθαλμόν καὶ τὴν καρδίαν ἡμῶν προσηλωμένα ἐπὶ τῶν πνευματικῶν ὑποσχέσεων.

Ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ διὰ τὴν ἀνθρώπινην σχεδίον τοῦ Θεοῦ, εἶναι πασιφανὲς ἐκ τῆς Γραφικῆς βεβαιώσεως ὅτι ἡ ἐκλογὴ ταύτης ὤρισθη ἐν τῷ θείῳ σχεδίῳ πρὸ κατοβολῆς κόσμου (Ἐφεσ. α'. 4, 5.), καθ' ὃν χρόνον ὁ Θεὸς οὐχὶ μόνον προεῖδε τὴν εἰς τὴν ἁμαρτίαν πτώσιν τοῦ γένους ἡμῶν, ἀλλ' ἐπίσης προώρισε τὴν δικαίωσιν, τὸν ἁγιασμόν καὶ τὴν δόξαν τῆς τάξεως ταύτης, τὴν ὁποίαν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, καλεῖ ἐκ τοῦ κόσμου ὅπως γείνη σύμμορφος τῆς εἰκόνης τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ, γείνη κοινωνὸς τῆς θείας φύσεως, καὶ συγκληρονόμος τῆς Χιλιετοῦς Βασιλείας μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν ἐγκαθίδρουν τῆς παγκοσμίου δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης—Ρωμ. η'. 28—31.

Τοῦτο δεικνύει ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῆς Ἐκκλησίας ἦν προαποφασισμένον τι ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Πλήν, σημειώσατε ὅτι, αὕτη δὲν εἶναι ἄνευ δεῶν ἐκλογὴ τῶν κατ' ἄτομα μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸ καταβολῆς κόσμου ὁ Θεὸς ὥρισεν ὅπως τοιαύτη ὁμὰς ἐκλεγῇ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν καὶ ἐν τὸς εἰδικοῦ χρόνου—τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐνῶ δὲ δὲν δυνάμεθα ν' ἀμφιβάλλωμεν ὅτι ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ προῖδῃ τὴν δρᾶσιν ἑνὸς ἐκάστου μέλους τῆς Ἐκκλησίας ἀτομικῶς, καὶ ἠδύνατο νὰ προγινώσκῃ τις ἀκριβῶς ἥθελε κριθῇ ἄξιος, καὶ ἀποτελέσῃ, ἐπομένως, μέλος τοῦ «μικροῦ» ἐκείνου «ποιμνίου», ἐν τούτοις δὲν εἶναι οὗτος ὁ τρόπος καθ' ὃν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ παρουσιάζει τὸ δόγμα τῆς ἐκλογῆς. Δὲν ἦτο ἡ ἰδέα τοῦ ἀτομικοῦ προσορισμοῦ ἐκείνη ἣν οἱ ἀπόστολοι ἀπέβλεπον νὰ ἐντυπώσωσιν, ἀλλ' ὅτι τάξις ἀνθρώπων προωρίσθη ἐν τῇ βουλῇ τοῦ Θεοῦ ἵνα πληρώσῃ τὴν τιμητικὴν ἐκείνην θέσιν, ἡ ἐκλογὴ τῆς ὑποίας ἠθέλεν εἶσθαι ἐπὶ ὅροις αὐστηρῶν δοκιμασιῶν πίστεως καὶ ὑπακοῆς, τῆς θυσίας τῶν

ἐπιγείων προνομίων κλπ., ἀκόμη καὶ μέχρι θανάτου. Οὕτω, λοιπόν, τὰ κατ' ἄτομα μέλη τῆς προορισθείσης αὐτῆς τάξεως, δι' ἀτομικῆς δοκιμασίας, καὶ ἀτομικῶς «νικῶντες», ἐκλέγονται ἢ γίνονται δεκτοὶ εἰς πάσας τὰς εὐλογίας καὶ τὰ εὐεργετήματα τὰ προορισθέντα παρὰ Θεοῦ διὰ τὴν τάξιν ταύτην.

Ἡ λέξις «ἐδόξασεν» ἢ εἰς Ρωμ. γ'. 30, ἐκ τοῦ δο-
ξάζω, σημαίνει ἐτίμησεν. Ἡ θέσις εἰς ἣν ἡ Ἐκκλησία
ἐξελέγη εἶναι θέσις μεγάλης τιμῆς. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ σκε-
φθῇ κἄν περὶ φιλοδοξίας διὰ τόσῃν μεγάλῃν τιμῇν. Ἀκόμη
καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκλήθη πρῶτον πρὶν
φιλοδοξήσῃ διὰ ταύτην, ὡς ἀναγινώσκομεν: «Οὕτως καὶ ὁ
Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε (ἐτίμησε) γεννηθῆναι ἀρχιερέα,
ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτὸν» «Υἱὸς μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον
γεγέννηκά σε». Ὁ Οὐράνιος Πατὴρ οὕτως ἐτίμησε τὸν Κύ-
ριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· πάντες δὲ οἱ τοῦ ἐκλεκτοῦ σώ-
ματος, οἵτινες μέλλουσι νὰ γείνωσι συγκληρονόμοι μετ' αὐτοῦ,
οὕτω θέλουσι τιμηθῇ ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἐκ-
κλησία, ὁμοίως πρὸς τὴν ἑαυτῆς Κεφαλὴν, λαμβάνει πείραν
ἐνάρξεως τῆς τιμῆς ταύτης, ὅποτε γεννᾶται ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰς
πνευματικὴν φύσιν διὰ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας (Ἰάκωβ α'.
18), θέλει δὲ τελείως εἰσαχθῇ εἰς τὴν τιμὴν ταύτην ὅποτε τὰ
μέλη αὐτῆς θὰ γεννηθῶσιν ἐκ τοῦ Πνεύματος, πνευματικαὶ
ὑποστάσεις, κατὰ τὴν εἰκόνα τῆς δεδοξασμένης Κεφαλῆς. Ἐ-
κεῖνοι δὲ τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς μέλλει νὰ τιμήσῃ οὕτω πρόπεε
νὰ ᾧσιν τέλειοι καὶ καθαροί· ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς ἡμεῖς κληρονο-
μικῶς ἁμαρτωλοί, Αὐτὸς οὐχὶ μόνον ἐκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὴν
τιμὴν αὐτήν, ἀλλ' ἐπρομήθευσεν ἡμῖν δικαίωσιν ἀπὸ τῆς
ἁμαρτίας διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ, ὅπως ἱκανώσῃ
ἡμᾶς νὰ λάβωμεν τὴν τιμὴν, εἰς ἣν μᾶς καλεῖ.

Ἐκλέγων τὸ μικρὸν ποίμνιον ὁ Θεὸς, ποιῆται γενικὴν πρό-
σκλησιν—«πολλοὶ εἰσι κλητοί». Πάντες δὲν καλοῦνται. Ἡ
πρόσκλησις περιορίσθη τὸ πρῶτον, κατὰ τὴν ἐνταῦθα διακο-
νίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, πρὸς τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· ἀλλ'
ἥδη, ὅσους ἂν συναντήσωσιν οἱ δοῦλοι τοῦ Κυρίου (Λουκ. ιδ'.
23) δέον νὰ ἀναγκάσωσιν ἢ πειθαναγκάσωσιν (οὐχὶ ἐκβιάσω-

σιν) αὐτοὺς νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ εἰδικὸν αὐτὸ δεῖπνον τῆς χάριτος. Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἀκούουσι καὶ προσέρχονται, πάντες δὲν εἶναι ἄξιοι. Ἐνδύματα γάμου (ἡ ὑπολογισμένη ἡμῖν δικαιοσύνη τοῦ Χριστοῦ) προσφέρονται, ἀλλὰ τινες δὲν θέλουσι νὰ ἐνδυνῶσιν αὐτά, καὶ ἀνάγκη νὰ ἀπορριφθῶσι· καὶ ἐξ ὧων δὲ ἐνδύονται τὰ ἐνδύματα τῆς δικαιοσύνης, καὶ οἵτινες λαμβάνουσι τὴν τιμὴν νὰ γεννηθῶσιν εἰς νίαν φύσιν, τινὲς πάλιν ἀποτυγχάνουσι νὰ κάμωσι βεβαίαν τὴν κλησίν καὶ τὴν ἐκλογὴν των διὰ πιστότητος εἰς τὴν διαθήκην των. Περὶ δὲ τῶν κρινομένων ἀξίων νὰ φανῶσιν ἐν δόξῃ μετὰ τοῦ Ἀγρίου διακηρύσσεται ὅτι, «Οὗτοί εἰσι κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοί, καὶ πιστοί. — Ἀποκλ. ιδ'. 1. καὶ ιζ'. 14.

Ἡ κλησίς ἐστιν ἀληθής. Ἡ προαπόφασις τοῦ Θεοῦ νὰ ἐκλέξῃ καὶ ἐξυψώσῃ Ἐκκλησίαν εἶναι ἀμετάβλητος. Ἀλλ' ὁ μέλλων νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν ἐκλεκτὴν αὐτὴν τάξιν εἶναι ὑπὸ ὄρους· πάντες ὅσοι θὰ γείνωσι κοινωνοὶ τῶν προωρισμένων αὐτῶν τιμῶν δέον νὰ ἐκπληρώσωσι τοὺς ὄρους τῆς κλήσεως. «Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπανσιν αὐτοῦ δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ἐστερηκεῖναι». (Ἑβρ. δ'. 1) Ἐνῶ δὲ ἡ μεγάλη αὕτη εὐνοια δὲν εἶναι τοῦ Θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἐν τούτοις αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν Θέλοντα καὶ εἰς τὸν τρέχοντα, ὁπόταν οὕτως κληθῇ.

Καταδείξαντες οὕτω σαφῶς, ὥς πεποιθήμεν, τὸ ἀποδ-
λντον τοῦ Θεοῦ δικαίωμα καὶ τὴν πρόθεσιν Αὐτοῦ
νὰ ἐνεργῇ ὡς βούλεται πρὸς τοὺς ἰδικούς Του, ἐπιστιῶμεν τὴν
προσοχὴν παντός ἐπὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ ἀρχὴ ἡ χαρακτη-
ρίζουσα τὴν ἐπιδαφίλευσιν πασῶν τῶν ἐνδείξεων τῶν εὐ-
νοιῶν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ γενικὸν καλὸν πάντων.

Ἐνῶ λοιπὸν, ἐπὶ τοῦ κύρους αὐτῆς τῆς Γραφῆς, ὑπολογίζο-
μεν ὡς δεδομένον γεγονὸς ὅτι ἡτε ἀνθρωπίνη καὶ ἡ πνευμα-
τικὴ φύσις εἰσὶ δύο τινὰ χωριστὰ καὶ διακεκριμένα, — ὅτι ἡ
συγχώνευσις τῶν δύο φύσεων δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ σχεδίου
τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἡθελε παριστιᾶ μᾶλλον ἀτέλειαν, καὶ ὅτι ἡ με-
ταβολὴ τῆς μιᾶς φύσεως εἰς τὴν ἑτέραν δὲν ἀποτελεῖ κανόνα,

ἀλλὰ ἐξαίρεσιν, καὶ ταύτην εἰς τὸ μοναδικὸν παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ—παρίσταται ἀκολούθως ζήτημα βαθέος ἐνδιαφέροντος νὰ γνωρίζωμεν τίνι τρόπῳ ἡ μεταλλάγη αὕτη θέλει ἐπιτελεσθῇ, ἐπὶ ποίοις ὁροις δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ πραγματοποιηθῇ.

Οἱ ὁροι, ἕφ' οὓς ἡ Ἐκκλησία θὰ ἐξυψωθῇ μετὰ τοῦ Κυρίου αὐτῆς εἰς τὴν θείαν φύσιν (Β. Πέτρ. α'. 4) εἰσὶν ἀκριβῶς οἱ αὐτοὶ ὡς οἱ ὁροι ἕφ' οὓς Ἀυτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν ἔλαβε ταύτην· τοῦτέστιν, διὰ τῆς ἐπακολουθησέως εἰς τὰ ἴχνη Αὐτοῦ, (Α. Πέτρ. β'. 21) τῆς παραστάσεως ἐαυτῆς ὡς θυσίας ζωῆς, ὡς Αὐτὸς ἔπραξε, καὶ ἀκολούθως, διὰ τῆς πιστῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ὅρκου τῆς καθιερώσεως ἕως οὗ ἡ θυσία τερματισθῇ ἐν τῷ θανάτῳ. Ἡ μεταβολὴ αὕτη τῆς φύσεως ἀπὸ ἀνθρωπίνης τοιαύτης εἰς θείαν παρέχεται ὡς ἀμοιβὴ πρὸς ἐκείνους οἵτινες, κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου, θυσιάζουσι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν ἔπραξε, μετὰ πάντων τῶν συμφερόντων, ἐλπίδων καὶ σκοπῶν ταύτης, παρόντων τε καὶ μελλόντων — μέχρι θανάτου. Ἐν τῇ ἀναστάσει οὗτοι θὰ ἐγερωθῶσιν οὐχὶ ὅπως συμμετάσχουσι μετὰ τοῦ λοιποῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς τὴν μακαρίαν ἀποκατάστασιν τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος, καὶ πασῶν τῶν συμπαρομαρτουσῶν αὐτῇ εὐλογιῶν, ἀλλὰ νὰ συμμερισθῶσι τὴν ὁμοιότητα καὶ δόξαν καὶ χαρὰν τοῦ Κυρίου, ὡς συγκοινωνοὶ μετ' Αὐτοῦ εἰς τὴν θείαν φύσιν—Ρωμ. η'. 17: Β. Τίμθ. β' : 12.

Ἡ ἐναρξίς καὶ ἀνάπτυξις τῆς νέας φύσεως παρομοιάζεται πρὸς τὴν ἐναρξιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ὡς ἐν τῇ μιᾷ περιπτώσει λαμβάνει χώραν κήσις καὶ ἀκολούθως γέννησις, οὕτως ἐπίσης καὶ ἐν τῇ ἐτέρα. Οἱ ἅγιοι λέγονται ὡς ἀποκηθέντες παρὰ Θεοῦ διὰ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας. (Α. Πέτρ. α'. 3. Α. Ἰωάν. ε'. 18. Ἰακωβ. α'. 18) τοῦτέστιν, οὗτοι λαμβάνουσι τὴν πρώτην πρὸς τὴν θείαν ζωὴν ὥθησιν ἀπὸ Θεοῦ διὰ τοῦ Λόγου Αὐτοῦ. Ὅταν δέ, δικαιοθύντες ὡρεῶν διὰ πίστεως εἰς τὸ ἀντίλυτρον, ἀκούωσι τὴν πρόσκλησιν, «Παραστήσατε τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, [ἀπολελυτρωμένην, δεδικαιωμένην — καὶ συνεπῶς]

εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ἡμῶν» (Ρωμ. ιβ' 1), καὶ ὁπόταν, ἐν ὑπακοῇ πρὸς τὴν κλήσιν ταύτην ἀφιερῶσι τελείως τὴν δεδικαιωμένην ἀνθρωπότητά των εἰς τὸν Θεόν, ζῶσαν θυσίαν, παραπλεύρως πρὸς τὴν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ τοιαύτην, αὕτη τότε γίνεται ἀποδεκτὴ καὶ εὐάρεστος τῷ Θεῷ, καὶ ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ πράξει ἄρχεται ἡ πνευματικὴ ζωὴ. Οἱ τοιοῦτοι εὐρίσκουσιν ἀμέσως ἑαυτοὺς σκεπτομένους καὶ ἐνεργοῦντας ὡς ὁ νέος (ἀνακαινισμένος) νοῦς αὐτῶν εἰσηγεῖται, μέχρι μάλιστα τῆς σταυρώσεως τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιθυμιῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς στιγμῆς τῆς ἀφιερώσεώς των οἱ τοιοῦτοι λογίζονται παρὰ Θεοῦ ὡς «νέα κτίσματα»

Τοιοῦτοτρόπως εἰς τὰ ἐν ἔμβρυνῳ δει καταστάσει «νέα ταῦτα κτίσματα» τὰ ἀρχαῖα (ἀνθρώπιναι ἐπιθυμίαι, ἐλπίδες, σχέδια, κλπ.) παρέρχονται, καὶ τὰ πάντα γίνονται νέα. Τὸ δὲ ἔμβρυον «νέον κτίσμα» ἐξακολουθεῖ αὐξάνον καὶ ἀναπτυσσόμενον, καθ' ὅσον ἡ παλαιὰ ἀνθρωπίνη φύσις, μετὰ τῶν ἐλπίδων, προθέσεων, ἐπιθυμιῶν σχεδίων της κλπ., σταυροῦται. Αἱ δύο αὗται ἐνέργειαι προχωροῦσι ταῦτοχρόνως, ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἡ ἀφιέρωσις ἄρχεται ἕως τοῦ ὁ θάνατος τοῦ ἀνθρώπινου καὶ ἡ γέννησις τοῦ πνευματικοῦ προκύψει ὡς ἀποτέλεσμα. Καθ' ὅσον δὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐξακολουθεῖ ἐκτυλίσσειν, διὰ τοῦ Λόγου Αὐτοῦ, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰ σχέδια Αὐτοῦ, ὁ Θεὸς ζωοποιεῖ οὕτω καὶ τὰ θνητὰ ἡμῶν σώματα (Ρωμ. η' . 11), καθιστῶν αὐτὰ ἱκανὰ ὅπως ὑπηρετήσιν Αὐτόν· πλήν, ἐν καιρῷ τῷ θέοντι θέλομεν λάβει νέα σώματα—πνευματικά, οὐράνια, κατάλληλα ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν διὰ τὸν νέον, τὸν θεῖον νοῦν.

Ἡ γέννησις τῶν «νέων τούτων κτισμάτων» γίνεται ἐν τῇ ἀναστάσει (Κολοσ. α' . 18)· ἡ δὲ ἀνάστασις τῆς τάξεως ταύτης ὁρίζεται ὡς ἡ πρώτη (ἐκλεκτὴ) ἀνάστασις (Ἀποκλ. κ' . 6). Δέον γὰρ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι δὲν εἴμεθα πραγματικῶς πνευματικὰ ὄντα μέχρι τῆς ἀναστάσεως, καίτοι λογιζόμεθα τοιοῦτοι ἀπὸ τοῦ καιροῦ καθ' ὃν λαμβάνομεν τὸ πνεῦμα τῆς υἱοθεσίας, (Ρωμ. η' . 23—25 : Ἐφεσ. α' . 13, 14. Ρωμ. σι' . 10, 11). Ὅποταν δὲ γείνωμεν ὄντως πνευματικὰ ὑποστάσεις, ὁποῦν γενηθῶμεν ἐκ τοῦ Πνεύματος, δὲν θέλομεν

εἶσθαι πλέον σαρκικά ὄντα· διότι «τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος εἶναι Πνεῦμα».

Τῆς εἰς πνευματικὴν φύσιν γεννήσεως ταύτης ἐν τῇ ἀναστάσει, ἀνάγκη νὰ προηγηθῇ ἡ κύησις τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν ἀφιέρωσιν, ὡς ἀκριβῶς τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως προηγεῖται ἡ ἐν σαρκὶ κυοφορία. Πάντες οἱ ἐκ σαρκὸς γεγεννημένοι κατὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ πρώτου Ἀδάμ, τοῦ χοϊκοῦ, ἐκυοφορήθησαν πρῶτον ἐν σαρκί· τινὲς δὲ τούτων ἀνεγεννήθησαν ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Λόγου τῆς ἀληθείας, ὅπως ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι γεννηθῶσιν ἐκ τοῦ Πνεύματος, καθ' ὁμοίωσιν «τοῦ Κυρίου τοῦ ἐξ οὐρανοῦ», κατὰ τὴν πρώτην ἀνάστασιν: «Καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν [ἡμεῖς ἡ Ἐκκλησία] καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. — Ἐκτὸς ἐὰν μεσολαβήσῃ ἀποστασία. — Α. Κορθ. ιε'. 49. Ἐβρ. στ'. 6.

Καίτοι δὲ ἡ ἀποδοχὴ τῆς οὐρανίας κλήσεως, καὶ ἡ ἐν ὑπακοῇ καθιέρωσις ἡμῶν εἰς ταύτην, ἀποφασίζεται εἰς εἰδικήν τινα στιγμήν, ἡ ὑπαγωγή πάσης ἡμῶν σκέψεως εἰς ἁρμονίαν πρὸς τὸν νοῦν τοῦ Θεοῦ εἶναι βαθμιαῖον ἔργον. Εἶναι ἔργον βαθμιαίας κλίσεως ἢ κάμψεως πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐκείνου, ὅπερ φύσει κλίνει πρὸς τὴν γῆν. Ὁ Ἀποστόλος δορίζει τὴν ἐνέργειαν ταύτην ἔργον μεταμορφώσεως, λέγων, «Μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ· ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε [εἰς τὴν οὐρανίαν φύσιν] τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοός, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον» — Ρωμ. ιβ'. 2.

Παρατηρητέον ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Ἀποστόλου δὲν ἀπενθύνονται εἰς τὸν ἀπιστοῦντα κόσμον, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους οὗτος ἀναγνωρίζει ὡς ἀδελφοὺς, ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ προηγουμένου χωρίου — «Παρακαλῶ οὖν ἡμᾶς ἀδελφοί παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν τῷ Θεῷ εὐάρεστον».

Πιστεύεται κοινῶς ὅτι ὁπόταν τις ἐπιστρέφῃ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας εἰς τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἀπὸ τῆς ἀπιστίας, καὶ τῆς κατὰ τοῦ Θεοῦ ἐχθρότητος, εἰς τὴν εἰς Αὐτὸν ἐμπιστοσύνην, τότε λαμβάνει χώραν ἡ μεταμόρφωσις ἣν ὁ Παῦλος ὑπαινίσσεται.

Ἀληθῶς ἡ μεταβολὴ ἐκείνη εἶναι μεγάλη—μεταμόρφωσις τις, πλὴν οὐχὶ ἢ μεταμόρφωσις ἣν ὁ Παῦλος ἔχει ἐνταῦθα ὑπ' ὄψιν του. Ἐκείνη εἶναι μεταμόρφωσις χαρακτηῆρος· ἀλλ' ὁ Παῦλος ἐννοεῖ μεταμόρφωσιν φύσεως ἑπαγγελθεῖσαν εἰς τοὺς πιστοὺς, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπὶ ὧρων τιῶν, καὶ παρακινεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ ἐκπληρώσωσι τοὺς ὅρους αὐτοὺς. Ἐὰν μὴ τοιαύτη μεταμόρφωσις χαρακτηῆρος εἶχεν ἡδὴ λάβει χώραν εἰς ἐκείνους, πρὸς οὓς ἀποτείνεται, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὀνομάσῃ αὐτοὺς ἀδελφούς—καὶ ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι ἐκέκτηντό τι «ἅγιον καὶ εὐάρεστον τῷ Θεῷ» ὅπως προσφέρωσιν ὡς θυσίαν· καθότι μόνον ὅσοι δικαιοῦνται διὰ πίστεως εἰς τὴν λυτρωτικὴν ἀξίαν τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ λογίζονται παρὰ Θεοῦ ὡς ἅγιοι καὶ εὐάρεστοι εἰς Αὐτόν. Φυσικῇ μεταμόρφωσις προσγίγνεται εἰς ἐκείνους οἵτινες, διαρκοῦντος τοῦ Αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, παριστῶσι τὴν δικαιοῦνθεισαν αὐτῶν ἀνθρωπότητα ζῶσαν θυσίαν, ὡς ὁ Ἰησοῦς παρέστησε τὴν τελείαν αὐτοῦ ἀνθρωπότητα θυσίαν, καταθέτοντες πᾶν δικαίωμα καὶ ἀξίωσιν ὡς πρὸς τὴν μέλλουσαν ἀνθρωπίνην ἰπόστασιν, ὡς ἐπίσης ἀψηφοῦντες τὰς παρούσας ἀνθρωπίνους ἱκανοποιήσεις, δικαιώματα, προνόμια, κλπ. Τὸ πρῶτον θυσιάζομενον ἀντικείμενον εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη θέλησις· καὶ ἔκτοτε δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ ὀδηγώμεθα εἴτε ὑπὸ τῆς ἡμετέρας εἴτε καὶ παρ' ἄλλης ἀνθρωπίνης θελήσεως, ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τῆς θείας θελήσεως. Ἡ θεία θέλησις καθίσταται ἡμετέρα θέλησις· ἡμεῖς δὲ λογαριάζομεν τὴν ἀνθρωπίνην θέλησιν ὡς μὴ ἰδικήν μας, ἀλλ' ὡς θέλησιν ἄλλου, μὴ λαμβανομένην ὑπ' ὄψιν καὶ θυσιάζομένην. Ἀμα δὲ ἡ θεία θέλησις καταστῇ ἡμετέρα τοιαύτη ἀρχόμεθα τότε νὰ φρονῶμεν, νὰ συλλογίζομεθα καὶ κρίνωμεν ἀπὸ θείας ἀπόψεως. Τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ἀποβαίνει ἡμέτερον σχέδιον, καὶ αἱ ὁδοὶ τοῦ Θεοῦ ὡσαύτως ὁδοὶ ἡμῶν. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐννοήσῃ τελείως τὴν μεταμόρφωσιν ταύτην ἐξ ὧων δὲν παρέστησαν ἑαυτοὺς ἐν καλῇ πίστει ὡς θυσίας, καὶ ἐπομένως δὲν κατέληξαν νὰ δοκιμάσωσι ταύτην διὰ πείρας. Πρῶτον ἠδυνάμεθα νὰ ἀπολαύωμεν πᾶν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο πρᾶγματι ἐφάμαρτον· διότι ὁ κόσμος καὶ

πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἀγαθὰ ἐγένοντο διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ἀνθρώπου, τῆς μόνης δυσκολίας ἐγκειμένης εἰς τὴν καθυπόταξιν τῶν ἐφαρμάγων ῥοπῶν καὶ τάσιων. Ἄλλ' ὁ ἀφιερωμένος, ὁ μεταμεμορφωμένος, ἐπιπροσθέτως πρὸς τὰς προσπαθείας ὅπως καθυποτάξῃ τὴν ἁμαρτίαν, ἀνάγκη νὰ θυσιάζῃ τὰ παρόντα ἀγαθὰ, καὶ ἀφιεροῖ πάσας τὰς ἐνεργείας αὐτῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ πιστῶς ὑπηρετοῦντες καὶ θυσιάζοντες θὰ κατανοῶσι πράγματι καθ' ἐκάστην διὰ ὃν κόσμος οὗτος δὲν εἶναι τὸ ἀναπαυτήριόν των, καὶ οὖν δὲν ἔχουσιν ἐνταῦθα πόλιν διαμένουσαν. Αἱ καρδίαι καὶ αἱ ἐλπίδες αὐτῶν θὰ στραφῶσιν εἰς τὴν ἀνάπαιυσιν ἐκείνην ἣτις ἀπολείπεται διὰ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Ἡ δὲ μακαρία ἐκείνη ἐλπίς θὰ ζωογονῇ καὶ ἐμψυχώσῃ αὐτοὺς ἀφ' ἐτέρου, πρὸς συνεχῇ θυσίαν.

Τοιοῦτοτρόπως, διὰ τῆς ἀφιερώσεως, ὁ νοῦς ἀνακαινίζεται ἢ μεταμορφοῦται, αἱ δὲ ἐπιθυμίαι, ἐλπίδες καὶ βλῆψεις ἄρχονται νὰ ὑψῶνται πρὸς τὰ ἐπηγγελθέντα ἡμῖν πνευματικὰ καὶ ἀόρατα, ἐνῶ, ἀφ' ἐτέρου, αἱ ἀνθρώπιναί ἐλπίδες, κλπ., θνήσκουσιν. Οἱ οὖν δὲ μεταμορφωθέντες, ἢ ἐν ὁδῷ μεταβολῆς εὐδισκόμενοι, λογίζονται «νέα κτίσματα» γεννηθέντες ἐκ Θεοῦ, καὶ ὄντες μέχρι τοῦ βαθμοῦ τούτου μέτοχοι τῆς θείας φύσεως. Σημειώσατε καλῶς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν «νέων τούτων κτισμάτων» καὶ τῶν πιστῶν ἐκείνων καὶ «ἀδελφῶν», οἵτινές εἰσιν μόνον δεδικαιωμένοι. Οἱ ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως τοιοῦτοί εἰσιν εἰσέτι ἐκ τῆς γῆς, χοῖκοί, καὶ, ἐξαιρέσει τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπιθυμιῶν, αἱ ἐλπίδες, φιλοδοξίαι καὶ βλῆψεις αὐτῶν εἰσι τοιαῦται ὅποιαί θέλουνσι τελείως ἱκανοποιηθῇ κατὰ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀποκατάστασιν τῶν πάντων. Ἄλλ' οἱ ἐκ τῆς πρώτης τάξεως δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ὥς ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου, αἱ δὲ ἐλπίδες αὐτῶν συγκεντροῦνται εἰς τὰ μὴ φαινόμενα, ὅπου ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθηήμενος. Ἡ προσδοκία τῆς γῆϊνης δόξης, ἢ τόσον γαղτευτικὴ εἰς τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον, δὲν θὰ εἶναι ἐπὶ πλέον ἱκανοποιητικὴ μερὶς εἰς τοὺς ἀναγεννηθέντας εἰς τὴν οὐρανίαν αὐτὴν ἐλπίδα, εἰς τοὺς διὰ πίστεως βλέποντας τὰς δόξας τῶν οὐρανίων ἐπαγγελιῶν, καὶ ἐκτιμῶντας τὴν εἰς αὐτοὺς

δρισθεῖσαν μερίδα ἐν τῷ θείῳ σχεδίῳ. Ὁ νέος αὐτὸς θεὸς νοῦς εἶναι ὁ ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν διὰ τὴν πλήρη θείαν φύσιν—νοῦ τε καὶ σώματος· τινὲς ἐνδέχεται νὰ ἐκπλαγῶσιν ἐπὶ τῇ ἐκφράσει ταύτῃ περὶ θείου σώματος. Ἀλλὰ διδασκόμεθα ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἤδη εἰκὼν καὶ ἀπαύγασμα τοῦ προσώπου τοῦ Πατρὸς, καὶ ὅτι οἱ νικῶντες «θὰ εἶναι ὅμοιοι μὲ Αὐτόν, καὶ θὰ ἴδωσιν αὐτὸν ὡς εἶναι» (Α'. Ἰωάν. γ'. 2) «Εἰ ἔστιν σῶμα ψυχικὸν (ἀνθρώπινον), ἔστι καὶ πνευματικὸν» (Α'. Κορνθ. ιέ. 44). Δὲν δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν εἴτε τὸν Οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα, ἢ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς μεγάλης διανοίας ἀπλῶς ἄνευ σωμάτων. Τὰ σώματα Αὐτῶν εἰσιν ἐνδοξα πνευματικὰ τοιαῦτα, καίτοι δὲν φαίνεται εἰσέτι πόσον μεγάλη εἶναι ἡ δόξα, καὶ δὲν θέλει φανῇ, μέχρις οὗ ἡμεῖς ἐπίσης γείνωμεν μέτοχοι τῆς θείας φύσεως.

Ἐνῶ δὲ ἡ μεταμόρφωσις αὕτη τοῦ νοῦς ἀπὸ ἀνθρωπίνου εἰς πνευματικὸν εἶναι βαθμιαίον ἔργον, ἡ μεταλλαγὴ τοῦ σώματος ἀπὸ ἀνθρωπίνου εἰς πνευματικὸν δὲν θέλει εἶσθαι βαθμιαία, ἀλλὰ στιγμιαία (Α. Κορθ. ιε'. 52). Ὡς ὁ Παῦλος λοιπὸν λέγει, τὸν θησαυρὸν τοῦτον (τὸν θεῖον νοῦν) ἔχομεν εἰς δοτράκινα σκεύη, ἀλλ' ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ὁ θησαυρὸς θὰ εἶναι εἰς σκεῦος ἐνδοξον καὶ κατάλληλον δι' αὐτόν, —εἰς τὸ πνευματικὸν σῶμα.

Εἶδομεν ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι ὁμοίωμα τῆς πνευματικῆς τοιαύτης (Γενεσ. ε'. 1). Ἐπὶ παραδείγματι, Ὁ Θεὸς ἔχει θέλῃσιν, οὕτως ἐπίσης ἔχουσι τοιαύτην οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι. Ὁ Θεὸς κέκτηται λόγον καὶ μνήμην, τὰ ἴδια ἔχουσι καὶ τὰ νοητικὰ Αὐτοῦ δημιουργήματα—ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι. Ὁ χαρακτήρ τῆς διανοητικῆς ἐκάστου ἐνεργείας εἶναι ὁ αὐτός. Μὲ τὰ αὐτὰ διδόμενα τοῦ συλλογίζεσθαι, καὶ ὑπὸ παρομοίας συνθήκας, αἱ διάφοροι αὗται φύσεις δύνανται νὰ καταλήξωσιν εἰς τὰ αὐτὰ συμπεράσματα. Καίτοι δὲ αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις τῆς θείας, τῆς ἀγγελικῆς, καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως εἰσι παρόμοιαι, γνωρίζομεν ὅμως ὅτι αἱ πνευματικαὶ φύσεις κέκτῃνται δυνάμεις κατὰ πολὺ ὑπερτέρας τῶν ἀνθρωπίνων, τοιαύτας δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουσι, ὡς

φρονοῦμεν, οὐχὶ ἀπὸ διαφόρων ἰδιότητος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς σφαίρας τῆς ἐνεργείας τῶν ἰδίων ἰδιοτήτων καὶ τῶν διαφορῶν περιστάσεων, ὑπ' ὧς αὗται λειτουργοῦσιν. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι τελεία γῆνιν εἰκὼν τῆς πνευματικῆς φύσεως, ἔχουσα τὰς ἰδίας ἰδιότητας, ἀλλὰ περιορισμένας εἰς τὴν γῆνιν σφαῖραν, καὶ μὲ ἱκανότητα καὶ διάθεσιν νὰ διακρίνῃ πέραν ταύτης τόσον ὅσον ὁ Θεὸς κρίνει πρέπον νὰ ἀποκαλύψῃ διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ θεία εἶναι ἡ ὑψίστη τάξις τῆς πνευματικῆς φύσεως· πόσον δὲ ἀκαταμέτρητος εἶναι ἡ ἀπόστασις ἡ μεταξὺ Θεοῦ καὶ τῶν πλασμάτων Αὐτοῦ ! Ἡμεῖς μόνον ἀκτῖνας ἀναλαμπῆς δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν ἐκ τῆς δόξης τῆς οὐρανόου σοφίας, δυνάμεως καὶ ἀγαθότητος, ὡς Αὐτὸς εὐδοκεῖ ἵνα, ὡς ἐν πανοραματικῷ θεάματι, διέρχωνται πρὸ ἡμῶν τινὰ τῶν μεγάλων Αὐτοῦ ἔργων. Δυνάμεθα ὅμως νὰ μετροῦμεν καὶ ἀντιλαμβανώμεθα τὴν δόξαν τῆς τελείας ἀνθρωπότητος.

Μὲ τὰς σκέψεις ταύτας, καλῶς ἐννοηθείσας, ὑπ' ὅπῃ, δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν τίνι τρόπῳ ἐπιτελεῖται ἡ μεταλλαγὴ αὕτη ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης εἰς τὴν θείαν φύσιν, τοῦτέστιν, διὰ τῆς μεταφορᾶς τῶν αὐτῶν διανοητικῶν δυνάμεων ἐπὶ ἀνωτέρων, ὑψηλοτέρων συνθηκῶν. Ὅποτεν ἐπενδυνῶμεν τὸ οὐράνιον σῶμα, θέλομεν ἔχει τὰς οὐρανίους δυνάμεις, αἵτινες ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἐνδοξον ἐκεῖνο σῶμα· καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν σειρὰν τῶν σκέψεων καὶ τὸ στάδιον τῆς δυνάμεως ἥτις ἀνήκει εἰς αὐτό.

Ἡ μεταλλαγὴ ἢ μεταμόρφωσις τοῦ νοῦ, ἀπὸ γῆινου εἰς οὐράνιον, τοῦ ὁποίου λαμβάνουσι πεῖραν ἐνταῦθα οἱ καθιερωμένοι, εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς φυσικῆς ἐκείνης μεταλλαγῆς. Δὲν συνίσταται δὲ αὕτη εἰς ἀλλαγὴν ἐγκεφάλου, οὐδὲ εἰς θαυματουργικὴν λειτουργίαν τῆς μεταλλαγῆς αὐτῆς, ἀλλ' εἶναι μόνον ἡ θέλησις καὶ ἡ κλίσις ἢ τάσις τοῦ νοῦ πᾶν ὅ,τι μεβάλλεται. Ἡ θέλησις καὶ τὰ αἰσθήματα ἡμῶν ἐκπροσωποῦσι τὴν ἀτομικότητά μας ἐπομένως μεταμορφούμεθα, καὶ λογιζόμεθα ὡς πράγματι ἀνήκοντες εἰς τὴν οὐράνιαν φύσιν, ὅταν τὰ θελήματα καὶ αἰσθήματα ἡμῶν μεταβάλλωνται οὕτως. Εἶναι ἀληθές, αὕτη δὲν εἶναι εἰμὴ πολὺ μικρὰ τις ἀρχὴ· πλὴν

εἶναι ὁ ἀρραβὼν τῆς βεβαιότητος τοῦ συμπληρωθῆσομένου ἔργου— Ἐφεσ. α'. 13, 14.

Τινὲς ἔχουσι προβάλει τὴν ἐρώτησιν, Τίτι τρόπον θὰ γνωρίζωμεν ἑαυτοὺς ὁπόταν μεταλλαγῶμεν. Πῶς θέλομεν γνωρίζει τότε ὅτι εἴμεθα τὰ αὐτὰ ὄντα τὰ ὁποῖα ἐξήσαμεν καὶ ἐπάθομεν καὶ ἐθυσιάσθημεν, ὅπως γείνωμεν κοινωνοὶ τῆς δόξης ταύτης; Θὰ εἴμεθα τότε τὰ αὐτὰ συνειδητὰ ὑποκείμενα; Βεβαιότατα, Ναί. «Εἰ ἀποθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συνζήσομεν Αὐτῷ (Ῥωμ. σι'. 8) Αἱ καθ' ἡμέραν λαμβάνουσαι χώραν μεταβολαὶ εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἡμῶν σώματα δὲν ἐπιφέρουσιν ἐξ' ἡμῶν τοιαύτην μεταβολήν ὥστε νὰ λησμοιῶμεν τὸ παρελθόν, ἢ νὰ ἀπολέσωμεν τὴν ταυτότητά μας.*

Αἱ σκέψεις αὗται δύνανται νὰ βοηθήσωσιν ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ ἐννοήσωμεν πῶς ὁ Υἱὸς ὁπότε κατήλθεν ἀπὸ τῶν πνευματικῶν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους συνθήκας, εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ τοὺς γηίνους περιορισμούς—ἐγένετο ἄνθρωπος· καίτοι δὲ ὑπῆρχεν ἡ αὐτὴ ὑπόστασις εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις, ὑπὸ τὰς πρώτας συνθήκας ἦτο πνευματικὴ, ἐπὶ δὲ τὰς δευτέρας συνθήκας ἦτο ἀνθρώπινος. Διότι δὲ αἱ δύο φύσεις εἰσὶ χωρισταὶ καὶ διακεκριμέναι,— καὶ πρὸς τοῦτοις ἡ μία ὁμοίωμα τῆς ἑτέρας, διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ αἱ αὗται διανοητικαὶ ιδιότητες (μνήμη κλπ.) ἦσαν κοιναὶ εἰς ἀμφοτέρας,—ὁ Ἰησοῦς ἠδύνατο νὰ ἐνθυμῆται τὴν προτέρον Αὐτοῦ δόξαν ἣν

* Τὰ ἀνθρώπινα ἡμῶν σώματα μεταβάλλονται διηλεκτῶς. Ἡ ἐπιστήμη διακηρύττει ὅτι καθ' ἑκάστην ἐκταετίαν πλήρης μεταβολὴ ἐπιτελεῖται εἰς τὰ ουστατικά ἡμῶν ἄτομα. Οὕτως ἡ ἐπαγγελλομένη μεταλλαγὴ ἀπὸ ἀνθρώπων εἰς πνευματικὰ σώματα δὲν θέλει καταστρέφει οὔτε τὴν μνήμην, οὔτε καὶ τὴν ταυτότητά μας, ἀλλὰ θέλει μᾶλλον αὐξήσει τὴν δύναμιν καὶ τὸν βαθμὸν αὐτῶν, ὁ αὐτὸς θεὸς νοῦς ὅστις ἦδη εἶναι ἡμῶν, μετὰ τῆς ἰδίας μνήμης, τῶν ἰδίων λογικῶν δυνάμεων κλπ., θέλουσι τότε εὐρίσκει τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις ἐπεκτεινομένου εἰς ἀμέτρητα ὕψη καὶ βάθη, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ νέον αὐτῶν πνευματικὸν σῶμα Ἡ δὲ μνήμη θέλει ἀνιχνεύει ὅλον τὸ στάδιον ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἀνθρωπίνης ἡμῶν νηπιότητος, καὶ ἡμεῖς θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν διὰ συμπαραβολῆς, νὰ κατανοῶμεν τελειῶς τὴν ἔνδοξον ἀμοιβήν τῆς θυσίας ἡμῶν. Πλὴν διὸν ἡθέλεν εἶσθαι τοιαύτη ἡ περίπτωσις, ἐὰν τὰ ἀνθρώπινα δὲν ἦσαν ἐκκλίνοντες τῶν πνευματικῶν.

εἶχε πρὶν ἐνανθρωπίσει, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε ὅταν ἐγένετο ἄνθρωπος, ὥς οἱ λόγοι Αὐτοῦ μαρτυροῦσι «*Δόξαν μὲ σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί*» (Ἰωάν. ιζ'. 5)—*μὲ τὴν δόξαν τῆς πνευματικῆς φύσεως. Ἡ δὲ προσευχὴ ἐκείνη ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ ἀπηντήθη, διὰ τῆς παρουσίας Αὐτοῦ ἀνυψώσεως εἰς τὴν ὑψίστην μορφὴν τῆς πνευματικῆς ὑποστάσεως, τὴν θείαν φύσιν.*

Ἀναφερόμενοι καὶ πάλιν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου, παρατηροῦμεν ὅτι δὲν λέγει, *Μὴ συσχηματίζετε ἑαυτοὺς πρὸς τὸν παρόντα αἰῶνα ἢ κόσμον, ἀλλὰ μεταμορφώνετε ἑαυτοὺς εἰς τὴν θείαν ὁμοιότητα, ἀλλὰ λέγει, «Μὴ συσχηματίζεσθε.... ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε».* Τοῦτο δὲ ἐκφέρεται ὁρθῶς, καθότι ἡμεῖς οὔτε συσχηματίζομεν οὐδὲ μεταμορφοῦμεν ἑαυτούς· ἀλλὰ ἣ ὑποβάλλομεν ἑαυτοὺς ἵνα συμμορφωθῶμεν πρὸς τὸν κόσμον διὰ τῶν κοσμικῶν ἐπιρροῶν, τοῦ περὶ ἡμᾶς πνεύματος τοῦ κόσμου, ἣ ὑποβάλλομεν ἑαυτοὺς ὑπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἅγιον θέλημα τοῦ Πνεύματος, ἵνα οὕτω μεταμορφώμεθα διὰ τῶν οὐρανίων ἐπιδράσεων τῶν ἐνεργουμένων διὰ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ὑμεῖς δέ, οἱ ἡγιασμένοι καὶ καθιερωμένοι εἰς τὸν Κύριον, ὑφ' ὁποίας ἐπιδράσεις καὶ ἐπιρροὰς ὑποβάλλετε ἑαυτοὺς; Αἱ μεταμορφωτικαὶ ἐπιρροαὶ ὁδηγοῦσιν εἰς θυσίας ἐν τῷ παρόντι καὶ παθήματα, ἀλλὰ τὸ τέλος εἶναι ἔνδοξον. Ἐὰν ἀναπτύσσησθε ὑπὸ τὰς μεταμορφωτικὰς αὐτὰς ἐπιρροὰς, θὰ δοκιμάζητε καθ' ἡμέραν ποῖον εἶναι τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἄς ἔχωσι συνεχῶς ὑπ' ὅπιν των πάντες ὅσοι ἔχουσιν ἐναποθέσει τὸ πᾶν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς θυσίας ὅτι, ἐνῷ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ διαλαμβάνει ἐπιγίους τε καὶ οὐρανίους ὑποσχέσεις, *μόνον αἱ δεύτεραι ἀνέχουσιν εἰς ἡμᾶς. Ὁ θησαυρὸς ἡμῶν εἶναι ἐν οὐρανοῖς· ἃς εἶναι καὶ αἱ καρδίαι ἡμῶν ἐκεῖ διηνεκῶς. Ἡ κλήσις ἡμῶν δὲν εἶναι μόνον εἰς τὴν πνευματικὴν φύσιν, ἀλλὰ εἰς τὴν ὑψίστην τάξιν τῆς πνευματικότητος, τὴν θείαν φύσιν, τὴν «*τοσοῦτω κρείττονα τῆς τῶν ἀγγέλων*» (Β'. Πέτρ. α'. 4. Ἑβρ. α'. 4): Ἡ οὐρανία αὕτη κλήσις περιορίζεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου: οὐδέποτε*

πρότερον ἐγένετο αὕτη, καὶ θὰ λήξῃ μετὰ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶ-
νος αὐτοῦ. Ἐπίγειός τις κλήσις ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς οὐρα-
νίας αὐτῆς κλήσεως, ἃν καὶ ἀτελῶς κατενοήθη τότε, μανθά-
νομεν ὅμως ὅτι ἡ κλήσις ἐκείνη θέλει συνεχισθῇ καὶ μετὰ
τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ ζωὴ, [δι' ἐκείνους οἵτινες
μέλλουσι νὰ ἀποκατασταθῶσιν ὡς ἄνθρωποι] καὶ ἡ ἀφθαρσία,
[τὸ βραβεῖον διὰ τὸ ὅποῖον τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ—ἡ Ἐκ-
κλησία—τρέχει], ἀμφοτέραι ἤχθησαν εἰς φῶς διαρκούντος
τοῦ παρόντος αἰῶνος (Β. Τιμοθ. α'. 10). Ἀμφοτέραι ἢ τε
ἀνθρωπίνη καὶ ἡ πνευματικὴ φύσις θὰ εἶναι ἐνδοξοὶ ἐν τῇ
τελειότητί των, πλὴν διακριτικαὶ καὶ κεχωρισμέναι· ὅποσον
ἐκλαμπρὸς χαρακτηρὲς τῆς δόξης τοῦ τετελεσμένου ἔργου τοῦ
Θεοῦ θέλει εἶσθαι ἡ ὡραία ποικιλία, πλὴν θαυμασία ἁρμονία,
τῶν πάντων, ἐμψύχων τε καὶ ἀψύχων—ἁρμονία πρὸς ἄλλη-
λα καὶ ἁρμονία πρὸς τὸν Θεόν.

Ὅταν ἐκ τῆς γῆς αὐτῆς κληθῶ
Πᾶν μοι προσφιλὲς ν' ἀφήσω,
Καὶ ἐν οὐρανοῖς νὰ ζήσω
Καὶ ἐκεῖ πλέον ν' ἀναπανθῶ,

Ὅταν μὲ διάδημα στεφθῶ,
Καὶ μὲ τὸν Χριστὸν ἀνάσσω,
Καὶ ζωὴν θὰ ἀπολαύσω
Καὶ ἐκ τῶν δεινῶν θ' ἀπαλλαχθῶ,

Ὅταν τὴν στολὴν περιβληθῶ,
Κι' ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ,
Τοῦ Θεοῦ τῇ οὐρανίᾳ,
Θὰ περιπατῶ περιχαρὲς,

Θὰ αἰνῶ, θὰ αἰνῶ,
Τὸν Σωτῆρα θὰ αἰνῶ·
Θὰ αἰνῶ, θὰ αἰνῶ,
Ἐπειδὴ πλέον θ' ἀναπανθῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ

ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΟΔΟΙ

Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΔΟΣ, Η ΣΤΕΝΗ ΟΔΟΣ, ΚΑΙ Η ΛΕΩΦΟΡΟΣ

Ἦ πρὸς ἀπώλειαν ἄγουσα πλατεία ὁδός. — Ἦ εἰς ζωὴν φέρουσα στενὴ ὁδός: — Τὴ ἐστὶ ζωὴ — Ἦ θεία φύσις. — Ἦ δυσχέτησις τῶν φύσεων θείας καὶ ἀνθρωπίνης. — Ἦ ἐν τῷ τέλει τῆς στενῆς ὁδοῦ ἀμοιβή — Ἦ ἄνω κληθῆναι περιοριζομένη ἐν τῇ Ἑνταγγελικῇ οἰκονομίᾳ. — Δυσκόλιαι καὶ κίνδυνοι τῆς στενῆς ὁδοῦ — Ὁδὸς ἁγία.

«Πλατεία ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς» εἰς στενὴν ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν» — Ματθ. ζ'. 13-14.

«Καὶ ἐκεῖ θέλει εἶσθαι λεωφόρος, καὶ ὁδός, καὶ θέλει ὀνομασθῇ, Ὁδὸς ἁγία. Ὁ ἀκάθαρτος δὲν θέλει περάσει δι' αὐτῆς, ἀλλὰ θέλει εἶσθαι δι' αὐτούς. Ὁ ὀδεύων καὶ οἱ μωροὶ δὲν θέλουσι πλανᾶσθαι. Λέων δὲν θέλει εἶσθαι ἐκεῖ, καὶ θηρίον ἀρπακτικὸν δὲν θέλει ἀναβῇ ἐκεῖ· δὲν θέλει εὐρεθῇ ἐκεῖ. Ἀλλὰ οἱ λελυτρωμένοι θέλουσι περιπατεῖ ἐκεῖ». — Ἡσα. λε'. 8, 9.

Τρεῖς ὁδοί, «ἡ πλατεία ὁδός», ἡ «στενὴ ὁδός» καὶ ἡ «Λεωφόρος», παρουσιάζονται οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν ἐν ταῖς Γραφαῖς.

Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΔΟΣ Η ΑΓΟΥΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΩΛΕΙΑΝ

Ἦ ὁδὸς αὕτη ὀνομάζεται οὕτω διότι εἶναι ἡ μᾶλλον εὐκόλος ὁδὸς διὰ τὸ ἐκπεφυλισμένον ἀνθρώπινον γένος. Πρὸ ἑξ χιλιάδων ἐτῶν, ὡς ἁμαρτωλὸς καταδικασμένος εἰς ἀπώλειαν, ὁ Ἀδὰμ (καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ἀντιπροσωπευόμενον γένος) ἐξεκίνησεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης, καὶ μετὰ ἐννεακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη ἐφθασεν εἰς τὸ τέλος αὐτῆς — τὴν ἀπώλειαν. Καθ' ὅσον δὲ τὰ ἔτη καὶ οἱ αἰῶνες ἐξελίσσονται, ἡ κατωφερὴς αὕτη ὁδὸς ἀπέβη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον λεία καὶ τετριμμένη, τὸ δὲ γένος ἤρξατο φερόμενον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὀλοταχῶς πρὸς τὴν ἀπώλειαν, τῆς ὁδοῦ καθ' ἡμέραν καθισταμένης σιλιπιοιέρας, γλοιώδους καὶ ὀλισθηρᾶς διὰ τῆς ἁμαρ-

τίας Καὶ οὐχὶ μόνον καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον ὀλισθηροτέρα ἡ ὁδὸς αἴτη, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινον γένος καθ' ἡμέραν χάνει τὴν δύναμιν τῆς ἀντιδράσεως, οὕτως ὥστε σήμερον ἡ κατὰ μέσον ὅρον διάρκεια τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἶναι περὶ-που τριάκοντα ἔτη. Οἱ ἄνθρωποι ἤδη ἀφικνοῦνται εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ—τὴν ἀπώλειαν—κατὰ ἑννεακόσια ἔτη ταχύτερον παρ' ὅτι διήνυσσε ταύτην ὁ πρῶτος ἄνθρωπος.

Ἐπὶ ἑξ χιλιάδας ἔτη τὸ γένος ἡμῶν ἐπιμόνως ἐπεδίωξε τὴν πλατεῖαν, τὴν κατωφερῆ ὁδόν. Ὀλίγοι τινές, σχετικῶς, ἀπεπειρώθησαν νὰ μεταβάλλωσι πορείαν καὶ ἀντιτρέξωσιν ὀπίσω. Πράγματι ὁμως, τὸ νὰ ἀνατρέξωσιν ὀπίσω ὅλον τὸ διάστημα, καὶ ἀριχθῶσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν τελειότητα, ἀπέβη εἰς αὐτοὺς ἀδύνατον, καίτοι αἱ πρὸς τοῦ .ο προσπένθειαι τινων ἐγένοντο ἀξιόσυστατοι, καὶ οὐχὶ ἄνευ εὐεργετικῶν ἀποτελεσμάτων. Ἐπὶ ἑξ χιλιάδας ἔτη ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ θάνατος ἀνοικτιρμόνως ἐβασίλευσαν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἀπώθησαν ταύτην ἐπὶ τῆς πλατείας ταύτης ὁδοῦ τῆς ἀπωλείας. Δὲν ἤχθη δὲ εἰς φῶς ὁ ὁδὸς διασώσεως μέχρι τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου. Μ' ὅλον ὅτι δὲ εἰς παρωχημένους αἰῶνας ἀκτῖνες φωτός ἀμυδρῶς διεφάνησαν εἰς τύπους καὶ σκιὰς, αἱτινες χαρμολύνων ἐχαιρετίσθησαν παρ' ὀλίγων, οἵτινες συνεμορφώθησαν ἐμ-πράκτως πρὸς τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, ἐν τούτοις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀφθαρσία δὲν ἤχθησαν εἰς φῶς μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς παρὰ τῶν ἀποστόλων διακηρύξεως τῶν ἀγαθῶν ἀγγελιῶν τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ μελλούσης ἀναστάσεως ἐκ τῆς φθορᾶς (Β'. Τιμοθ. α'. 10). Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων φέρει εἰς φῶς ζωὴν—ἀποκατάστασιν ἢ ἐπάνοδον εἰς τὴν ζωὴν, δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα ὡς βασιζομένην ἐπὶ τῆς ἀξιομισθίας τοῦ Ἀντιρωτοῦ· οὗτοι δεικνύουσιν ἡμῖν ὅτι αὕτη εἶναι ἡ σημασία πολλῶν τύπων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Φέρουσι δὲ ἐπίσης εἰς φῶς τὴν ἀφθαρσίαν, τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελίου.

Καίτοι δὲ ἡ ὁδὸς τῆς διασώσεως ἀπὸ τῆς πλατείας ὁδοῦ τῆς ἀπωλείας ἤχθη εἰς φῶς διὰ τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ μεγάλη πλειο-

νότης τῆς ἀνθρωπότητος οὐδαμῶς προσέχει εἰς τὰς ἀγαθὰς ἀγγελίας, ἅτε διαφθαρεῖσα ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀποτυφλωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ.

Οἱ εὐγνωμόνως ἀποδεχόμενοι ἤδη τὴν ἐπαγγελίαν τῆς ζωῆς, τὴν διὰ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ἀρχικὴν θέσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐπάνοδον, ἔχουσιν ὑποδείξει εἰς αὐτοὺς διανοιχθεῖσαν νέαν ὁδόν, δι' ἧς οἱ ὀφιερούμενοι ἐκ τῶν πιστῶν δύνανται νὰ προβῶσι πέραν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ μεταλλαγῶσιν εἰς ὑψηλοτέραν φύσιν—τὴν πνευματικὴν. Τὴν ἐγκαινισθεῖσαν νέαν ταύτην ὁδὸν εἰς ἡμᾶς—τὸ βασιλεῖον ἱεράτευμα (Ἑβρ. ι'. 20)—ὁ Κύριος ἡμῶν ἐκάλεσε

ΣΤΕΝΗΝ ΟΔΟΝ, ΑΓΟΥΣΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ.

Ὁ Κύριος ἡμῶν λέγει ἡμῖν ὅτι συνεπεία τῆς στενότητος τῆς ὁδοῦ ταύτης εἶναι ὅτι οἱ πολλοὶ προτιμῶσι νὰ ἐμμένωσιν ἐπὶ τῆς πλατείας ὁδοῦ τῆς ἀπωλείας. «Στενὴ (δύσκολος) ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὕρισκοντες αὐτήν».

Πρὶν ἢ ἐπισκοπήσωμεν τὴν ὁδὸν ταύτην καὶ τοὺς κινδύνους καὶ δυσχερείας αὐτῆς· ὥς ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ τέλος εἰς τὸ ὁποῖον ἄγει—τὴν ζωὴν. Ὡς ἤδη παρετηρήσαμεν, ἡ ζωὴ δυνατὸν νὰ ἀπολαύηται ἐπὶ διαφόρων ἐπιπέδων ὑπάρξεως, ἀνωτέρων ὥς ἐπίσης καὶ κατωτέρων τῆς ἀνθρωπίνης. Ὁ ὅρος ζωὴ εἶναι λίαν εὐρὺς καὶ περιεκτικὸς ὁρισμός, ἀλλ' ὁ Κύριος ἡμῶν ἐνταῦθα ποιῆται χρῆσιν τοῦτου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀνωτέραν μορφήν τῆς ζωῆς, τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὴν θείαν φύσιν—τὴν ἀθανάσιαν—τὸ βραβεῖον, δι' ὅπερ ἐκάλεσεν ἡμᾶς νὰ τρέχωμεν. Τί λοιπὸν ἐστὶ ζωὴ; Ἡμεῖς οὐχὶ μόνον κατανοοῦμεν αὐτὴν εἰς ἑαυτούς, ἀλλὰ βλέπομεν τὴν λειτουργίαν αὐτῆς εἰς τὰ κατώτερα ζῶα, καὶ ἀκόμη εἰς τὴν φυτικὴν ζωὴν, καὶ μανθάνομεν περὶ τῆς ὑποστάσεως ταύτης εἰς ἀνωτέρας μορφάς, τὴν ἀγγελικὴν καὶ θείαν. Πῶς θέλομεν, λοιπόν, ὁρίσει ἐκφράσιν τόσον περιεκτικὴν;

Ἐνῷ ἂν ἑνὸς ἀδυνατοῦμεν νὰ ἀνακαλύψωμεν τὰς μυστηριώδεις πηγὰς τῆς ζωῆς ἐν πᾶσι, δυνάμεθα, ἂν ἑτέρου, ἀσφαλῶς νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ Θεία Ὑπόστασις, ὁ Ἰε-

χωβά, τυγχάνει ἡ μεγάλη πηγή πάσης ζωῆς, ἐκ τῆς ὁποίας πᾶσαι αἱ πηγαὶ αὗται ἐφοδιάζονται. Πάντα τὰ ἐν τῇ ζωῇ ὄντα ἀπορρέουσιν καὶ ἐξαριῶνται ἀπ' Αὐτοῦ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ζωὴν. Πᾶσα ζωὴ, εἴτε ἐν τῷ Θεῷ εἴτε ἐν τοῖς δημιουργήμασιν Αὐτοῦ, εἶναι ἡ αὐτὴ αὐτὴ τυγχάνει ἐκκεργός τις ἀρχή, καὶ οὐχὶ οὐσία. Εἶναι ἀρχὴ ἣτις ἐνυπάρχει ἐν τῷ Θεῷ, ἀλλ' ἡ ὁποία ἐν τοῖς πλάσμασιν Αὐτοῦ ἀποτελεῖται ἐκ τινων αἰτίων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁρισθέντων, καὶ τῶν ὁποίων ἐπομένως Αὐτὸς εἶναι ἡ ἀρχικὴ αἰτία, ὁ πρωτουργός ἢ ἡ πηγή. Συνεπῶς τὸ πλάσμα ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀποτελεῖ μέρος ἢ ἀπόρροϊαν τῆς οὐσίας ἢ φύσεως τοῦ Πλάστον, ὥς τινες φαντάζονται, ἀλλὰ τυγχάνει ἔργον τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ ἐμπνευσμένον διὰ ζωῆς.

Αναγνωρίζοντες τὸ γεγονὸς ὅτι μόνον ἐν τῇ θείᾳ φύσει ἐνυπάρχει ἡ ζωὴ ἀνεξάρτητος, ἀπεριόριστος, ἀνεξάντλητος, ἀδιάκοπος καὶ μηδέποτε παραγομένη ἢ κανονιζομένη ὑπὸ περιστασιῶν, βλέπομεν ὅτι, κατ' ἀνάγκην, ὁ Ἰεχωβά διατελεῖ ὑπέρτερος τῶν φυσικῶν ἐκείνων νόμων καὶ προμηθειῶν, ἅτινα Αὐτὸς ὥρισε διὰ τὴν διατήρησιν τῶν πλασμάτων αὐτοῦ. Ἡ ἰδιότης δὲ αὐτὴ καὶ μόνη, ἣτις ἀνήκει εἰς τὴν θείαν φύσιν, εἶναι ἐκείνη ἣτις περιγράφεται διὰ τοῦ ὁρισμοῦ ἀφθαρσία, ἀθανασία. Ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ κατεδείχθη, ἀθάνατος σημαίνει ἀνεπίδεκτος θανάτου, καὶ ἐπομένως ἀνεπίδεκτος ἀσθενειῶν καὶ πόνων. Ἡ ἀθανασία δυνατόν πράγματι νὰ λαμβάνηται ὡς συνώνυμος τῆς θεότητος. Ἀπὸ τῆς θείας, τῆς ἀθανάτου πηγῆς ἀπορρέει πᾶσα ζωὴ καὶ εὐλογία, πᾶν ἀγαθὸν καὶ τέλειον δῶρον, ὡς ἡ γῆ λαμβάνει ἀπὸ τοῦ ἡλίου τὴν ζωὴν αὐτῆς καὶ δύναμιν.

Ὁ ἥλιος εἶναι ἡ μεγάλη πηγή τοῦ φωτός διὰ τὴν γῆν, φωτίζων τὰ πάντα, παράγων πλείστας ποικιλίας χρωμάτων καὶ σκιῶν φωτός, ἀναλόγως τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου ἐπὶ τοῦ ὁποίου λάμπει. Τὸ αὐτὸ ἡλιακὸν φῶς λάμπον ἐπὶ ἀδάμαντος, ἐπὶ πλίνθου, καὶ ἐπὶ διαφόρων εἰδῶν ὑέλων, παράγει καταπληκτικῶς διάφορα ἀποτελέσματα. Τὸ φῶς εἶναι τὸ αὐτό, ἀλλὰ τὰ ἀντικείμενα ἐφ' ὧν λάμπει διαφέρουσιν ὡς πρὸς τὴν ἰκανότητα νὰ δέχωνται καὶ μεταβιβάζουσιν

αὐτό. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει προκειμένον περὶ τῆς ζωῆς· πᾶσα τοιαύτη ἀπορρέει ἀπὸ τῆς μιᾶς ἀνεξαντλήτου πηγῆς τῆς ζωῆς. Τὸ ὅστιρεον κέκμηται ζωὴν, ἀλλ' ὁ ὁργανισμὸς αὐτοῦ εἶναι τοιοῦτος ὥστε τοῦτο δὲν δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν πολλῆς ζωῆς, ἀκριβῶς ὡς εἰς πλίνθος δὲν δύναται νὰ ἀντανακλᾷ πολὺ ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Τὸ αὐτὸ λεκτέον καὶ περὶ ἐκάστης ἀνωτέρας ἐκδηλώσεως τῆς ζωῆς ἐν τοῖς ζώοις, τοῖς ἰχθύσι καὶ τοῖς πτηνοῖς. Ὡς τὰ διάφορα εἶδη τῶν ὑέλων ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, οὕτω καὶ τὰ διάφορα ταῦτα κτίσματα ἐκδηλοῦσι κατὰ διάφορον τρόπον τὰς ποικίλας οργανικὰς δυνάμεις, ὧν τυγχάνουσι κάτοχα, ὁπόταν ἡ ζωὴ ζω-
 πυροῖ τοὺς ὁργανισμοὺς αὐτῶν.

Ὁ στυλινὸς ἀδάμας τόσον εἶναι κατάλληλος διὰ τὸ φῶς ὥστε φαίνεται ὡς νὰ ἔχῃ τοῦτο ἐν ἑαυτῷ, καὶ ὡς νὰ εἶναι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν μικροσκοπικὸς τις ἥλιος. Ἐπίσης ὁ ἄνθρωπος, ἐν τῶν ἀριστοτεργημάτων τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ, γενόμενος μόνον «ὀλίγον τι κατώτερος τῶν ἀγγέλων». Οὗτος ἐμορφώθη τόσον μεγαλοπρεπῶς ὥστε νὰ δύνηται νὰ λαμβάνῃ καὶ διακρατῇ τὴν ζωὴν διὰ τῆς χρήσεως τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς τῷ ἐπρομήθευσε, καὶ μηδέποτε νὰ ἀμανρῶται. Τοιοῦτος ἦτο ὁ Ἀδὰμ πρὶν πέση, ἐξοχώτερος ὑπὲρ πᾶν ἄλλο γῆινον πλάσμα, οὐχὶ λόγῳ οἰασθῆποτε διαφορῆς ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς, ἥτις ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τοῦ ὑπερέτερου αὐτοῦ ὁργανισμοῦ. Πλὴν, ἅς ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν διὰ ὡς ὁ ἀδάμας τυδὸλως δύναται νὰ ἀντακλᾷ φῶς, ἐκτὸς μόνον ὅταν τοῦτο λάμπῃ ἐπ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἡλίου, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ κατέχῃ καὶ χαίρῃ τὴν ζωὴν μόνον ἐφ' ὅσον ἡ προμήθεια τῆς ζωῆς ἐξακολουθεῖ. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει συμφυᾶ ζωὴν ἐν αὐτῷ· δὲν εἶναι δὲ περισσότερον πηγὴ ζωῆς παρ' ὅσον ὁ ἀδάμας εἶναι πηγὴ φωτός. Μία δὲ τῶν ἰσχυροτάτων ἀποδείξεων ὅτι ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἀνεξαντλήτον προμήθειαν ζωῆς ἐν ἑαυτοῖς, ἢ, ἄλλαις λέξεσιν, ὅτι ἡμεῖς δὲν εἰμεθα ἀθάνατοι, εἶναι τὸ ὅτι, ἀφ' οὗ χρόνον ἐπεισῆλθεν ἡ ἁμαρτία, ὁ θάνατος διῆλθεν ἐφ' ὅλου τοῦ γένους ἡμῶν.

Ὁ Θεὸς εἶχε διατάξει ὅπως ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ Ἑδῇ ἐχῇ

πρόσοδον εἰς τὰ δένδρα τὰ διατηροῦντα τὴν ζωὴν, ὁ δὲ παρὰδειςος, ἐν τῷ ὁποίῳ οὗτος ἐτέθη, ἀφθόνος ἐφοδιασθῇ διὰ πλῆθους «ἐκ παντὸς εἶδους δένδρων» καλῶν πρὸς βρωσιν ἢ στολισμόν. (Γενσ. β'. 9, 16, 17) Μεταξὺ τῶν καλῶν πρὸς βρωσιν δένδρων ὑπῆρχεν ἐν ἀπηγορευμένον. Καίτοι δὲ πρὸς τινα χρόνον τῷ ἀπηγορευθῇ νὰ φάγῃ ἐκ τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως, ἐπετράπη ἐν τούτοις εἰς αὐτὸν νὰ τρώγῃ ἐλευθέρως ἐκ τῶν δένδρων τὰ ὁποῖα διετήρουν τὴν ζωὴν τελείως· ἀπεχωρίσθη δ' αὐτῶν μετὰ τὴν παράβασιν, ἵνα ἀποβῇ εἰς αὐτὸν οὕτως ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἀποτελεσματική. — Γενσ. γ'. 22.

Οὕτως ἡ τε δόξα καὶ ἡ ὡραιότης τῆς ἀνθρωπότητος φαίνονται ἐξαρτώμεναι ἐκ τῆς συνεχοῦς προμηθείας τῆς ζωῆς, ἀκριβῶς ὡς ἡ ὡραιότης τοῦ ἀδάμαντος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀδιακόπου παροχῆς ἡλιακοῦ φωτός. Ὅποτε ἡ ἁμαρτία ἐστέρησε τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ δικαϊώματος τῆς ζωῆς, καὶ ἡ προμήθεια ταύτης ἀνεστάλη, ἀμέσως τότε τὸ πολύτιμον κόσμημα ἤρξατο χάνον τὴν λαμπρότητα καὶ ὡραιότητά του, καὶ ἐπὶ τέλος στερεῖται καὶ τοῦ τελευταίου αὐτῆς ἔχρους ἐν τῷ τάφῳ. Ἡ ὡραιότης αὐτοῦ κατατρώγεται ὡς ὑπὸ σκώληκος (Ψαλμ. λθ'. 11). Καὶ ὡς ὁ ἀδάμας χάνει τὴν ὡραιότητα καὶ λαμπρότητα του ὅποτε τὸ φῶς ἀποσύρεται, οὕτως ὁ ἀνθρώπος χάνει τὴν ζωὴν, διὰ τὸν ὅ Θεὸς ἀναστέλλῃ τὰ πρὸς τοῦτο ἐφόδιά του ἀπ' αὐτοῦ «Καὶ ὁ ἀνθρώπος ἐκπνέει καὶ ποῦ εἶναι;» (Ἰώβ. ιδ'. 10.) «Οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὑψοῦνται καὶ ταπεινοῦνται, καὶ αὐτὸς δὲν ἐννοεῖ οὐδὲν περὶ αὐτῶν» (ἰδφ. 21). «Διότι δὲν εἶναι πρᾶξις, οὔτε λογισμός, οὔτε γνώσις, οὔτε σοφία, ἐν τῷ ᾧ ὁπου ὑπάγει» (Ἐκκλ. θ'. 10). Ἀλλ' ἐπειδὴ εὐρέθη ἀντίλυτρον, ἐπειδὴ ἡ τοῦ θανάτου ποινὴ ἐπληρώθη παρὰ τοῦ Λυτρωτοῦ, τὸ πολύτιμον τοῦτο κόσμημα μέλλει νὰ ἐπανακτήσῃ τὴν ὡραιότητά του, καὶ μέλλει νὰ ἀντανακλᾷ καὶ πάλιν τὴν εἰκόνα τοῦ Πλάστου, διὰ τὸν ὅ Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης ἀνατείλῃ μὲ ἴσιν εἰς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ (Μαλαχ. δ'. 2.) Ἐξ αἰτίας δὲ τῆς περὶ ἁμαρτίας προσφορᾶς τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ὅτι «πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις θέλουσι ἐξέλθαι». Ἀποκατάστασις τῶν πάντων μέλλει νὰ λάβῃ χώραν· πρῶτον εὐκαιρία ἢ προσφορὰ πρὸς

ἀποκατάστασιν εἰς πάντας, καὶ τελικῶς ἡ ἐπίτευξις τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος παρὰ πάντων, ὅσοι θὰ ὑπακούσωσι τὸν Ἀντρωτὴν.

Δὲν εἶναι ὅμως αὐτὸ τὸ βραβεῖον τὸ ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς ἀναφέρει ὡς τὸ τέρμα τῆς στενῆς ὁδοῦ. Ἐξ ἄλλων Γραφικῶν χωρίων μαρθάνομεν ὅτι ἡ ἐπαγγελλομένη ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ἐν τῇ στενῇ ὁδῷ βαδίζοντας εἶναι ἡ «θεία φύσις» — ζωὴ συμφυῆς, ζωὴ εἰς τὸν ὑπέρτατον ἐκείνον βαθμὸν τὸν ὁποῖον ἡ θεία φύσις καὶ μόνη δύναται νὰ διακατέχῃ — ἀθανασία Ὅποια ἐλπίς! Τολμῶμεν ἡμεῖς νὰ φιλοδοξήσωμεν τοιοῦτον ὕψος δόξης; Οἶδεῖς βεβαίως θὰ ἡδύνατο δικαίως νὰ φιλοδοξήσῃ τοιοῦτόν τι ἄνευ θεικῆς καὶ ρητῆς εἰς τοῦτο προσκλήσεως.

Ἐκ τῆς Α. Τιμοθ. σι'. 14-16· μαρθάνομεν ὅτι ἡ ἀθάνατος ἢ θεία φύσις ἦν ἀρχικῶς ἰδιότης, ἰδιοκτησία, τῆς θεότητος καὶ μόνον. Ἀναγινώσκομεν: «Αὐτὸς [ὁ Ἰησοῦς] καιροῖς ἰδίοις (κατὰ τὸν Αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος) δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος Ἀνάστης, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, Ὅν εἶδε οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται». Πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἐπάρξεις, ἄγγελοι, ἄνθρωποι, ζῶα, πτηνά, ἰχθύες, κλπ., δὲν εἶναι εἰμὴ δοχεῖα, κρατοῦν ἕκαστον αὐτῶν τὸ μέτρον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ πάντα διαφέροντα κατὰ τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἰκανότητα καὶ ποιότητα, συμφώνως πρὸς τὸν ὁργανισμὸν μὲ τὸν ὁποῖον ἡυδόκησεν ὁ Δημιουργὸς νὰ ἐφοδιάσῃ ἕκαστον ἐξ αὐτῶν.

Μαρθάνομεν ἐπὶ πλέον, ὅτι ὁ Ἰεχωβά, Ὅστις καὶ μόνος εἶχεν ἀρχικῶς ἀθανασίαν, ὑπερύψωσε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τὴν αὐτὴν θείαν ἀθάνατον φύσιν· καὶ συνεπῶς ἤδη διατελεῖ «ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὲρ τῆς ὑποστάσεως τοῦ Πατρὸς» (Ἐβρ. α'. 3). Οὕτως ἀναγινώσκομεν: «Ὡςπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἔχει ΖΩΗΝ ΕΝ ΕΑΥΤῳ [ὁ περὶ ἀθανασίας ὁρισμὸς τοῦ Θεοῦ — ζωὴν ἐν αὐτῷ — μὴ ἀρνομένην ἐξ ἄλλων πηγῶν; οὐδὲ ἐκ τῶν περιστάσεων ἐξαρτωμένην, ἀλλ' ἀνεξάρτητον, συμφυᾶ ζωὴν] «οὕτω καὶ τῷ Υἱῷ ἔδωκε ΖΩΗΝ ΕΧΕΙΝ ΕΝ

ΕΛΥΤΩ. (Ἰωάν. ε' 26) Ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως, λοιπόν, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, δύο ὑπάρξεις ὑπάρχουσιν ἀθάνατοι. Καί, ὅποια καταπληκτικὴ χάρις! ἡ αὐτὴ προσφορὰ γίνεται πρὸς τὴν Νύμφην τοῦ Ἀγίου, τὴν ἐκλεγομένην κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐν τούτοις, οὐχὶ πάντες ἐκ τοῦ μεγάλου τούτου πλήθους, οἵτινες ὀνομαστικῶς μόνον εἶδον ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, μέλλουσι νὰ λάβωσι τὸ μέγα τοῦτο βραβεῖον, ἀλλὰ μόνον τὸ «μικρὸν ἐκεῖνο ποίμνιον» τῶν «νικόντων», οἵτινες οὕτω τρέχουσιν ὥστε νὰ λάβωσιν αὐτό· οἵτινες ἀκολουθοῦσιν ἐγγὺς εἰς τὰ ἵχνη τοῦ Κυρίου, οἵτινες, ὡς Αὐτός, βαδίζουσι τὴν στενὴν ὁδὸν τῆς θυσίας μέχρι θανάτου. Οὗτοι, ὅποταν γεννηθῶσιν ἐκ νεκρῶν ἐν τῇ ἀναστάσει, θέλουσιν ἔχει τὴν θεϊαν φύσιν καὶ μορφήν. Ἡ ἀθανασία αὕτη, ἡ ἀνεξάρτητος, ἡ αὐθύπαρκτος, ἡ θεία φύσις, εἶναι ἡ ζωὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ στενὴ ὁδὸς ἄγει.

Ὅσοι εἶναι ἐκ τῆς τάξεως ταύτης δὲν μέλλουσι νὰ ἐγερωθῶσιν ἐκ τοῦ τάφου ὡς ἀνθρώπιναι ὑπάρξεις, διότι βεβαιούμεθα ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου ὅτι, καίτοι σπείρονται ἐν τῷ τάφῳ φυσικὰ σώματα, θὰ ἐγερωθῶσι σώματα πνευματικά. Πάντες οὗτοι θέλουσι «μεταλλαγῇ», καὶ ὡς ἐφόρεσάν ποτε τὴν εἰκόνα τοῦ χοῦκοῦ, τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, θέλουσι φορέσει καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. Ἀλλὰ «οὐπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα» — τί ἐστι πνευματικὸν σῶμα· ἀλλὰ «οἶδαμεν ὅτι ἐὰν φανερωθῇ ὅμοιοι Αὐτῷ ἐσόμεθα» καὶ θὰ μετάρχωμεν «τῆς δόξης ἣτις μέλλει ν' ἀποκαλυφθῇ» — Α. Ἰωάν. γ'. 2. Κολοσ. α'. 27. Β'. Κορθ. δ'. 18. Ἰωάν. ιζ'. 22. Α'. Πέτρ. ε'. 10. Β. Θεσολ. β'. 14.

Καὶ οὐχὶ μόνον ἡ δι' «ἀλλαγὴν φύσεως» ἄνω κλήσις περιορίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ εἶναι ἡ μοναδικὴ προσφορὰ τοῦ παρόντος αἰῶνος. Ἐπομένως οἱ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος κεφαλαίου παρατιθέμενοι λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐμπεριλαμβάνουσιν εἰς τὴν πλατεῖαν ὁδὸν τῆς ἀπωλείας πάντας ὅσοι δὲν εὕρισκονται ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ νῦν προσφερομένου μόνου βραβεῖου. Πάντες οἱ λοιποὶ διατελοῦσιν εἰσέτι ἐπὶ τῆς πλατείας ὁδοῦ — οὗτοι μόνον ἀπέφυγον τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχουσαν καταδίκην. Αὕτη, ἡ μόνη

νῦν ἀνοικτὴ ὁδὸς τῆς ζωῆς, ἐξ αἰτίας τῶν δυσχερειῶν αὐτῆς, ὁλίγους εὐρίσκει οἵτινες ἐνδιαφέρονται νὰ βαδίζωσιν ἐν αὐτῇ. Τὰ πλήθη τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ αὐτῶν προτιμῶσι τὴν πλατεῖαν, τὴν εὐρύχωρον ὁδὸν τῆς αὐταρεσκείας.

Ἡ στενὴ ὁδὸς, καίτοι καταλήγει εἰς τὴν ζωὴν, τὴν ἀθανασίαν, θὰ ἡδύνατο νὰ κληθῇ ὁδὸς θανάτου, καθόσον τὸ βραβεῖον ταύτης ἀποκτᾶται διὰ τῆς θυσίας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, θυσίας μέχρι θανάτου. Εἶναι ἡ στενὴ ὁδὸς τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν. Λογιζόμενοι ἐλεύθεροι τῆς Ἀδαμιαίας ἐνοχῆς καὶ τῆς θανατικῆς ποινῆς, οἱ καθηγιασμένοι πιστοί, ἐκουσίως παραχωροῦσιν ἢ θυσιάζουσι τὰ ἀνθρώπινα ἐκείνα δικαιώματα, τὰ ὡς ἰδικὰ των λογιζόμενα, καὶ τὰ ὅποια οὗτοι, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, μετὰ τοῦ κόσμου ἐν γένει, ἤθελον πράγματι λάβει. Καὶ ὡς «ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς» κατέθεσεν ἡ ἐθυσίασε τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν διὰ τὸν κόσμον, οὕτω καὶ οὗτοι θυσιάζονται ὁμοίως μετ' αὐτοῦ. Οὐχὶ διὸ ἡ θυσία Αὐτοῦ ἦν ἀνεπαρκής, καὶ διὸ ὑπῆρχεν ἀνάγκη καὶ ἄλλων, ἀλλ' ἐνῷ ἡ θυσία Αὐτοῦ εἶναι κατὰ πάντα ἐπαρκής, ἐπιτρέπεται εἰς τούτους νὰ δουλεύωσι καὶ πάθωσι μετ' Αὐτοῦ ὅπως γέλνωσι νύμφη καὶ συγκληρονόμοι Αὐτοῦ. Οὕτως, θθεν, ἐνῷ ὁ κόσμος διατελεῖ ὑπὸ τὴν καταδίκην τοῦ θανάτου, καὶ θνήσκει μετὰ τοῦ Ἀδάμ, τὰ μέλη τοῦ «μικροῦ ποιμνίου», δυνάμει τῶν διὰ πίστεως αὐτοῖς ὑπολογιζομένων καὶ τῆς θυσίας των, ὡς ἡδὴ περιεγράφη, λέγονται ὡς θνήσκοντες μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Οὗτοι θυσιάζουσι καὶ θνήσκουσι μετ' αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπινα ὄντα, ὅπως γέλνωσι κοινωνοὶ τῆς θέας φύσεως καὶ τῆς μετ' Αὐτοῦ δόξης· διότι πιστεύομεν διὸ ἐὰν ἀποθάνωμεν μετ' Αὐτοῦ, θέλομεν καὶ ζῆσει σὺν Αὐτῷ. Ἐὰν συμπάσχωμεν Αὐτῷ θέλομεν καὶ δοξασθῇ μετ' Αὐτοῦ. — Ρωμ. γ'. 17 καὶ Β'. Τιμοθ. β'. 11, 12.

Ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, οἱ βαδίζοντες νῦν τὴν στενὴν ὁδὸν θὰ ἔχωσι κερδίσει τὸ μέγα βραβεῖον διὰ τὸ ὅποιον ἡδὴ τρέχουσι, τὴν ἀθανασίαν καὶ ἐνδεδυμένοι οὕτω διὰ θέας φύσεως καὶ δυνάμεως, θὰ παρασκευασθῶσι διὰ

τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ εὐλογίας τοῦ κόσμου κατὰ τὸν αἰῶνα ἔκεινον. Μετὰ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ τῆς χάριτος τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ πρὸς τὴν ἀθανασίαν στενὴ ὁδὸς θέλει κλείσει, διότι τὸ ἐκλεκτὸν «μικρὸν ποίμνιον», οὕτως ἐσκοπεῖτο ἡ δοκιμασία καὶ ἀνάδειξις, θέλει εἶσθαι συμπληρωμένον. «Ἴδον νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος» — ὁ καιρὸς καθ' ὃν οἱ θνσιάζοντες, προσερχόμενοι εἰς τὴν ἀξιομισθίαν τοῦ Ἰησοῦ καὶ συναποθνήσκοντες Αἰτιῶ, γίνονται εὐπρόσδεκτοι εἰς τὸν Θεόν — θυσία ὁσμῆς εἰωδίας. Ὁ θάνατος, ὡς Ἀδαμιαία ποινὴ, δὲν θὰ ἐπιτραπῇ ὅπως ἐπικρατῇ αἰωνίως· θέλει καταργηθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τῆς χιλιετηρίδος· ὡς θυσία δὲ εἶναι εὐπρόσδεκτος καὶ ἀμείβεται μόνον διαρκοῦντος τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου.

Εἶναι ὡς «νέα κτίσματα» μόνον ὅτι οἱ ἅγιοι τοῦ παρόντος αἰῶνος διατελοῦσιν ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς τὴν ζωὴν· καὶ μόνον ὡς ἀνθρώπινα ὄντα καθιερούμεθα ἡμεῖς πρὸς ἀπώλειαν, ὡς θυσίαι. (Ματθ. ιστ'. 25). Ἐὰν ὡς ἀνθρώπινα πλάσματα ἀποθάνωμεν μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ὡς νέα πνευματικὰ ὄντα, θέλομεν ζῆσει μετ' αὐτοῦ. (Ρωμ. στ'. 8). Ὁ νοῦς τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὁ μεταμεμορφωμένος νοῦς, εἶναι τὸ σπέρμα τῆς νέας φύσεως.

Ἡ νέα ζωὴ ἐνδέχεται νὰ ἀποπνιγῇ εὐκόλως· ὁ δὲ Παῦλος βεβαίῳ ἡμᾶς ὅτι, ἀναγεννώμενοι ὑπὸ τοῦ Πνεύματος διὰ τῆς ἀληθείας, ἐὰν ζῶμεν κατὰ σάρκα, θέλομεν ἀποθάνει (ἀπολέσει τὴν ζωὴν ἡμῶν), ἀλλ' ἐὰν διὰ τοῦ Πνεύματος θανατῶνωμεν (νεκρῶνωμεν) τὰς πράξεις τῆς σαρκὸς (τὴν διάθεσιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως), θέλομεν (ὡς νέα κτίσματα) ζῆσει· διότι υἱοὶ Θεοῦ εἰσιν οἱ ὀδηγούμενοι, οἱ ἀγόμενοι ἐπὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ. (Ρωμ. η', 13 14). Αὕτη εἶναι σκέψις ἐπιστῆς σπουδαιότητος διὰ πάντα ἀφιερωμένον· διότι ἐὼν εἰσηλθόμεν μετὰ τοῦ Θεοῦ εἰς διαθήκην τὰ θνσιάζωμεν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ ἐὰν ἡ θυσία αὕτη ἐγένετο παρ' Αὐτοῦ ἀποδεκτὴ, εἶναι ἀνωφελὲς ν' ἀποπειραθῇ τις νὰ λάβῃ ταύτην ὀπίσω. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις λογαριάζεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὡς νεκρά, καὶ πρέπει πράγματι νὰ ἀποθάνῃ ἵνα μηδέποτε ἐπανέλθῃ ἐκ νέου. Πᾶν ὅτι δύναται νὰ κερδισθῇ.

λοιπὸν διὰ τῆς ἐπανόδου εἰς τὸ ζῆν κατὰ σάρκα, εἶναι μικρὰ τις ἀνθρωπίνη αὐτοῖπανοποίησις ἐπὶ ζημίᾳ τῆς νέας πνευματικῆς φύσεως.

Ὑπάρχουσιν ὁμως πολλοὶ ἀφιερωμένοι ζηλωταὶ τοῦ βραβεῖου, οἱ ὅποιοι ἀνεγεννήθησαν ἐκ τοῦ Πνεύματος, ἀλλ' οἱ ὅποιοι νικῶνται κατὰ μέρος ὑπὸ τῶν δελεασμάτων τοῦ κόσμου, τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκός, καὶ τῶν τεχνασμάτων τοῦ διαβόλου. Οὗτοι παρορῶσιν ἐν μέρει τὸ βραβεῖον τὸ τεθὲν ἐνώπιον ἡμῶν, καὶ προσπαθοῦσι νὰ βαδίζωσι μέσσην τινὰ ὁδὸν—νὰ χαίρωσι τὴν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν εὐνοίαν τοῦ κόσμου, λησμονοῦντες ὅτι «ἡ φίλα τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστί» (Ἰακωβ. δ'. 4) καὶ ὅτι αἱ ὁδηγαί πρὸς τοὺς τρέχοντας τὸν δρόμον διὰ τὸ βραβεῖον εἶναι—Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, Μὴ ζητεῖτε δόξαν ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλὰ ζητεῖτε ἐκείνην τὴν δόξαν μόνον ἣτις ἔρχεται παρὰ Θεοῦ. Α' Ἰωάν. β'. 15 Ἰωάν. ε'. 44.

Ὅσοι ἐκ τούτων ἀγαπῶσι τὸν παρόντα κόσμον, ἀλλ' οἷτινες δὲν ἐγκατέλιπον τὸν Κύριον καθ' ὁλοκληρίαν, οὐδὲ περιεφρόνησαν τὴν διαθήκην αὐτῶν, οἱ τοιοῦτοι λαμβάνουσι μαστιγώσεις καὶ καθαρισμόν διὰ τοῦ πυρὸς τῶν θλίψεων. Καί, ὥς ὁ Ἀπόστολος ἐκφέρει τοῦτο, οὗτοι παραδίδονται εἰς τὸν Σατανᾶν πρὸς ὀλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα σωθῇ τὸ πνεῦμα (ἡ ἀναγεννηθεῖσα φύσις) ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ (Α. Κορινθ. ε'. 5:). Ἐὰν δὲ οὕτως δεθῶς παιδαγωγηθῶσι, θέλουσι τέλος γείνει δεκτοὶ εἰς τὴν πνευματικὴν κατάστασιν. Οὗτοι θὰ ἔχωσιν αἰώνιαν πνευματικὴν ζωὴν, ὥς ἔχουσι ταύτην οἱ ἄγγελοι, ἀλλὰ θὰ ἀπολέσωσι τὸ βραβεῖον τῆς ἀθανασίας· θὰ λατρεύωσι τὸν Θεὸν ἐν τῷ ναφ Αὐτοῦ, καὶ θὰ ἴστανται ἐνώπιον τοῦ θρόνου Αὐτοῦ ἔχοντες φοίνικας ἐν ταῖς χειρὶν αὐτῶν (Ἀποκλ. ζ'. 9—17). Καίτοι δὲ ἡ θέσις αὕτη θέλει εἶσθαι ἐνδοξος, δὲν θὰ εἶναι ὁμως τόσων ἐνδοξος ὥς ἡ θέσις τοῦ «μικροῦ ποιμνίου», «τῶν νικῶντων». οὔτινες θέλουσιν εἶσθαι βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς εἰς τὸν Θεόν, καθήμενοι μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου ὥς νύμφη καὶ συγκληρονόμοι Αὐτοῦ, καὶ ἑστεμμένοι μετ' Αὐτοῦ δι' ἀθανασίας.

Ἡ ἡμετέρα ὁδὸς εἶναι τραχεῖα, ἀπότομος, καὶ στενὴ καὶ

ἐὰν μὴ ὑπῆρχεν ἡ δύναμις ἥτις χορηγεῖται ἡμῖν ἀνὰ πᾶν ἀλλεπάλληλον βῆμα, οὐδέποτε θὰ ἡδυνάμεθα νὰ διανύσωμεν τὸ στάδιον. Ἄλλ' οἱ λόγοι τοῦ Ἀρχηγοῦ ἡμῶν εἰσιν ἐνθαρρυντικοί. Θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα· ἀρκεῖ σε ἡ χάρις μου, διότι ἡ δύναμις μου ἐν ἀδυναμίᾳ δεικνύεται τελεία. (Ἰωάν. ιστ'. 33. Β' Κορινθ. ιβ' 9). Αἱ ἐν τῇ ὁδῷ δυσχέρειαι ἀποβλέπουν ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς ἀρχὴ ἀποχωρισμοῦ πρὸς ἀγιασμόν καὶ διύλισμόν «περιουσίον τινὸς λαοῦ» εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς «κληρονόμους μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμους δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ταῦτα ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, ἃς προσερχώμεθα μετὰ παρηγορίας εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος, διὰ νὰ λάβωμεν ἔλεος, καὶ εὐρωμεν χάριν πρὸς βοήθειαν ἐν καιρῷ χρείας, ἐφ' ὅσον ἀγωνιζόμεθα τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, καὶ λαμβάνομεν «τὸν ἀμάραντον τῆς δόξης στέφανον—τὴν ἀθανασίαν, τὴν θείαν φύσιν—Β' Τιμοθ. δ' . 8. Α'. Πέτρ. ε' . 4.

Η ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΟΤΗΤΟΣ

Ἐνῷ ἡ εἰδικὴ ἐλπίς τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου τυγχάνει τοσοῦτον ἀσυγκρίτως ἔνδοξος, καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν ὁδὸς ἀντιστοίχως δυσχερὴς—στενὴ, ἐμπεφραγμένη διὰ σκληραγωγῶν καὶ κινδύνων ἀνὰ πᾶν βῆμα—ὥστε ὀλίγοι εὐρίσκουσιν αὐτήν, καὶ λαμβάνουσι τὸ μέγα βραβεῖον εἰς τὸ τέρμα ταύτης, ἡ νέα τάξις τῶν πραγμάτων ἐν τῷ ἐπερχομένῳ αἰῶνι μέλλει νὰ εἶναι ὁλοσχερῶς διάφορος. Ἐπειδὴ δὲ διάφορος ἐλπίς προβάλλεται, διάφορος ἐπίσης ὁδὸς ἄγει εἰς ταύτην. Ἡ πρὸς τὴν ἀθανασίαν ὁδὸς ὑπῆρξεν ὁδὸς ἥτις ἀπῆγει τὴν θυσίαν τῶν ἄλλως νομίμων καὶ ὁρθῶν ἐλπίδων, φιλοδοξιῶν, καὶ ἐπιθυμιῶν—τὴν διὰ παντὸς θυσίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἄλλ' ἡ πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην τελειότητα ὁδὸς, ἡ πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν, τὴν ἐλπίδα τοῦ κόσμου, ἀπαιτεῖ μόνον τὴν ἀποβολὴν τῆς ἁμαρτίας· οὐχὶ τὴν θυσίαν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ προνομίων, ἀλλὰ τὴν πρέπουσαν αὐτῶν ἀπόλυσιν. Αὕτη θὰ ἄγῃ εἰς τὸν προσωπικὸν καθαρισμόν καὶ τὴν εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ἀποκατάστασιν, ὡς ἀπέλαυε ταύτην ὁ Ἀδὰμ πρὶν ἡ ἁμαρτία εἰσελθῇ εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ εἰς τὴν πραγματικὴν ἀνθρωπίνην τελειότητα ἐπάνοδος

μέλλει νὰ καταστῇ ἴσων δμαλή καὶ εὐκολος, τόσον δμαλή ὥστε οὐδεὶς νὰ δύνῃται νὰ παραγνωρίσῃ τὴν ὁδὸν· καὶ ἐπὶ τοσοῦτον δμαλή ὥστε «ὁ ὁδοιπορῶν καὶ οἱ ἄπειροι ἐν αὐτῇ δὲν θέλουσι πλανᾶσθαι» (Ήσα. λε'. 8.—μετάφρ. Leeser)· καὶ προσέτι τόσον ἀπλή ὥστε οὐδεὶς θὰ ἔχῃ ἀνάγκην νὰ εἴπῃ εἰς τὸν πλησίον αὐτοῦ, Γνώρισον τὸν Κύριον, διότι πάντες θέλουσι γνωρίζει τὸν Κύριον ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν (Ίερμ. λα'. 34). Ἀντὶ νὰ εἶναι στενὴ ὁδὸς τὴν ὁποῖαν ὀλίγοι νὰ δύνωνται νὰ εὕρισκωσιν, ὀρίζεται ὡς «Λεωφόρος», δημοσία ὁδὸς—οὐχὶ στενὴ, ἀπότομος, ἀνώματος, δύσκολος, περιπεφραγμένη, ἀλλὰ ὁδὸς εἰδικῶς παρασκευασθεῖσα πρὸς ἄνετον πορείαν—εἰδικῶς διευθετηθεῖσα πρὸς εὐκολίαν καὶ ἄνεσιν τῶν ὁδοιπορούντων. Τὰ ἐδάφια 8 καὶ 9 δεικνύουσιν δι' αὐτὴ εἶναι δημοσία ὁδὸς, προσιτὴ εἰς πάντα λελυτρωμένον—εἰς πάντα ἄνθρωπον. Ὡς τις διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Χριστὸς ἀπέθανε, καὶ ὅστις ἠθέλην ἀναγνωρίσει καὶ ἐπωφεληθῇ τῶν εὐκαιριῶν καὶ εὐλογιῶν, αἵτινες ἐξηγοράσθησαν διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματος, δύναται νὰ βαδίξῃ ἐπὶ τῆς Λεωφόρου ταύτης τῆς Ἀγιότητος πρὸς τὸ μέγα στάδιον τῆς τελείας ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην τελειότητα καὶ αἰωνίαν ζωὴν.

Οὐδὲ μέλλουσι νὰ ὑπολογισθῶσιν οὗτοι ὡς δεδωκεμένοι καὶ χαρισθῇ αὐτοῖς ἐκτιμητικὴ στάσις ἀγιασμοῦ καὶ τελειότητος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· ἐκκινήσαντες ἅπαξ ἐπὶ τῆς Λεωφόρου ταύτης τοῦ ἀγιασμοῦ θὰ δύνωνται νὰ προβαίνωσιν ἐπ' αὐτῆς πρὸς τὴν **πραγματικὴν** τελειότητα, ὡς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προσπαθείας καὶ ὑπακοῆς τῶν διὰ τὴν ὁποῖαν τὰ πάντα θὰ κατασταθῶσιν εὐνοϊκὰ ὑπὸ τοῦ Αὐτρωτοῦ τῶν βασιλεύοντος τότε ἐν δυνάμει. Ἐκαστον ἄτομον, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, θέλει διευκολυνθῇ ὑπὸ τῆς σοφῆς καὶ τελείας διοικήσεως τῆς νέας βασιλείας. Τοῦτο, ὡς τινὲς θὰ διῶδωσιν, εἶναι τὸ νόμιμον ἀποτέλεσμα τῆς ἀπολυτρώσεως. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Κύριος ἡμῶν, ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, καὶ θέλει πάντας νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὴν πραγματικὴν τελειότητα, διατί δὲν καθιεροῖ ἀμέσως καλὴν τινα καὶ πλατεῖαν Λεωφόρον διὰ πάντας; Διατί δὲν ἀπομακρύνει

τὰ κωλύματα καὶ τοὺς λίθους τῶν προσκομμάτων, τοὺς λάκκους καὶ τὰς παγίδας; Διατὶ δὲν συνδράμει τὸν ἁμαρτωλὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς πλήρη πρὸς τὸν Θεὸν ἁρμονίαν, ἀντὶ νὰ καταστήσῃ τὴν ὁδὸν στενὴν, ἀνώμαλον, ἀκανθώδη, ἀνυσυρρετον, καὶ περισσότερον ἀκόμη δυσβάδιστον, Ἀστοχία περὶ τὸ ὀρθοτομεῖν τὸν Λόγον τῆς ἀληθείας, καὶ ἰδεῖν ὅτι ἡ ἐν τῷ παρόντι στενὴ ὁδὸς ἄγει πρὸς τὸ εἰδικὸν βραβεῖον, καὶ ἀποβλέπει τὴν δοκιμασίαν καὶ ἐκλογὴν τοῦ «μικροῦ ποιμνίου» τῶν συγκληρονομῶν, τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὅποιον, ἐκλεγόμενον καὶ ἀνυψούμενον μετὰ τῆς κεφαλῆς, θέλει εὐλογῇσαι πάντα τὰ ἔθνη, ἡγαγέ τινας εἰς λίαν συγκεχυμένας ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἰδέας. Ἀστοχοῦντες νὰ κατανοήσωσι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, πολλοὶ προσπαθοῦσι νὰ κηρύξωσι Λεωφόρον ἁγιασμοῦ, εὐχερῇ ὁδὸν πρὸς τὴν ζωὴν ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι, ὅποτε οὐδεμία τοιαύτη ὁδὸς ὑφίσταται· συγχέουσι δὲ καὶ συμβιβάζουσι τὸ ζήτημα ὅπως προσαρμώσωσι τὰ γεγονότα καὶ τὰς Γραφὰς πρὸς τὰς ἐσφαλμένας αὐτῶν θεωρίας. Ἐπὶ τῆς Λεωφόρου, ἥτις θέλει ἀνοιχθῇ μετ' οὐ πολὺ, ἐφάμαρτα πράγματα μόνον θέλουσιν ἀπαγορεύεσθαι, ἐνῶ οἱ τὴν στενὴν ὁδὸν βαδίζοντες δεόν νὰ ἀρνηθῶσιν εἰς ἑαυτοὺς καὶ θυσιάσωσι πολλὰ μὴ ἐφάμαρτα, ὡς ἐπίσης νὰ μάχωνται διηνεκῶς κατὰ τῶν κατ' ἔθος ἁμαρτημάτων. Αὕτη εἶναι ἀτραπὸς θυσίας, ὡς ἐκείνη, ἡ τοῦ ἐπερχομένου αἰῶνος, μέλει νὰ εἶναι Λεωφόρος δικαιοσύνης.

Περὶ τῆς λεωφόρου ἐκείνης λέγεται ἐμφαντικῶς καὶ ἐν συμβολικῇ γλώσσῃ οὕτως, «Λέων δὲν θέλει εἶσθαι ἐκεῖ, καὶ θηρίον ἀρπακτικὸν δὲν θέλει ἀναβῇ ἐκεῖ· δὲν θέλει εὐρεθῇ ἐκεῖ. (Ἡσα. λε'. 9) Ὅσοι τρομακτικοὶ λέοντες εὐρίσκονται ἤδη ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ οἵτινες θὰ ἔχαιρον νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς ἀμαρτωλὰς αὐτῶν ὁδοὺς καὶ ἐπιδιώξωσι τὴν δικαιοσύνην! Ὑπάρχει ὁ λέων τοῦ ἐκπεφυλισμένου δημοσίου φρονήματος, ὅπερ ἀποτρέπει πολλοὺς τοῦ νὰ τολμήσωσι καὶ ὑπακούσωσιν εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς συνειδήσεως ἐπὶ ζητημάτων τῆς καθήμενης ζωῆς, ἐνδυμασίας, οἰκιακῶν καὶ ἐμπορικῶν διατάξεων, κλπ. Ὁ λέων τοῦ πειρασμοῦ πρὸς τὰ μεθυστικὰ ποτὰ κωλύει χιλιάδας ἀνθρώπων, οἵτινες θὰ ἔχαιρον

νὰ ἴδωσιν αὐτὸν αἰρόμενον ἐκ τοῦ μέσου. Οἱ συνήγοροι τῆς ἀπαγορεύσεως τούτων, καὶ τὰ μέλη τῶν ἐγκρατικῶν συλλόγων εὐρίσκουσιν ἤδη ἡράκλειον ἔργον ἀνὰ τὰς χεῖράς των, τὸ ὁποῖον ἡ ἐξουσία μόνον καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἐπομένου αἰῶνος θέλει φέρει εἰς αἴσιον πέρας. Τὸ αὐτὸ δὲ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ περὶ ἄλλων ἀξιωματικῶν προσπαθειῶν πρὸς ἡθικὴν ἀναμόρφωσιν. «Οὐδὲν θηρίον ἀρπακτικόν θέλει ἀναβῇ ἐκεῖ.» Οὐδόλως θέλουσιν εἶσθαι ἀνεκτὰ γιγάντεια σωματεῖα, διοργανούμενα πρὸς προσαγωγήν τῶν ἰδιοτελῶν ἀτομικῶν αὐτῶν συμφερόντων, ἀναλώμασι τοῦ γενικοῦ καλοῦ. «Δὲν θέλουσι κακοποιεῖ, οὐδὲ φθείρει ἐν ὅλῳ τῷ ἀγίῳ μου ὄρει (βασιλείᾳ), λέγει Κύριος (Ἑσ. ια'. 9). Καίτοι δὲ θὰ ὑπάρχωσι δυσκολίαι τοῦ ἀγωνίζεσθαι κατὰ τῶν ὑπερσχυνοσῶν πρὸς τὸ κακὸν τάσεων κλπ., ἐν τούτοις, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν στενὴν ὁδὸν τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἡ ὁδὸς θέλει εἶσθαι εὐχερὴς τοιαύτη. Οἱ λίθοι (τῶν προσκομμάτων) θὰ ἐκριφθῶσι πάντες, καὶ ἡ σημαία τῆς ἀληθείας θέλει ὑψωθῇ πρὸς τοὺς λαοὺς (Ἑσα. ξβ'. 10). Ἀμάθεια καὶ δεισιδαιμονία θέλουσι. εἶσθαι ἀντικείμενα τοῦ παρελθόντος, ἡ δὲ δικαιοσύνη θέλει λαμβάνει τὴν προσήκουσαν αὐτῇ ἀμοιβήν, ἐνῶ εἰς τὸ κακὸν θέλει ἀποδοθῇ ἡ προσήκουσα αὐτῷ ἀνταπόδόσις (Μαλαχ. γ'. 15. 18). Διὰ σωτηριῶν παιδείων, καταλλήλων ἐνθαρρύνσεων, καὶ σαφῶν ὁδηγιῶν, οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἐπεστραμμένοι ἄσωτοι νῖοι, θὰ παιδαγωγηθῶσι καὶ μαθητευθῶσι πρὸς τὴν μεγάλην τελειότητα, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξέπεσεν ὁ πατήρ ἡμῶν Ἀδάμ. Οὕτως, «οἱ λελυτρωμένοι τοῦ Κυρίου θέλουσιν ἐπιστρέφει [ἐκ τῆς ἀπωλείας, διὰ τῆς μεγάλης λεωφόρου τῆς ἀγιότητος] καὶ ἔλθει ἐν ἀλλалаγαμῷ καὶ χαρᾷ. . . . εὐφροσύνη αἰώνιος θέλει εἶσθαι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν. Ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην θέλουσιν ἀπολαύσει, ἡ λύπη δὲ καὶ ὁ στεναγμὸς θέλουσι φύγει (Ἑσα. λε'. 10). Ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ὑπέμνησεν εἰμὴ δύο μόνον ἐκ τῶν ὁδῶν τούτων, διότι δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐπιστῇ ὁ κατὰ τὴν διάνοιξιν τῆς τρίτης, ἀκριβῶς ὡς ὁπότεν, ἐξαγγέλων τὰς χαροποιὰς ἀγγελίας, εἶπε, «Σήμερον πεπληρωται ἡ Γραφή αὕτη ἐν τοῖς ὧσιν ὑμῶν», παρέλειψεν ὁμως νὰ ἀναφέρῃ τὴν «ἡμέραν τῆς ἐκδικήσεως», διότι δὲν ἦτο ὁ

καιρὸς αὐτῆς τότε (Παράβαλε Λουκ. δ'. 19 καὶ Ῥοα. ξα'. 2). Ἦδη, ὅπωςδήποτε, ὡς ἡ στενὴ ὁδὸς πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος, ἡ μεγάλη λεωφόρος τῆς δικαιοσύνης ἀρχίζει νὰ φαίνεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εὐκρινῶς, ἐν τῷ φωτὶ τῆς ἐγγιζούσης ἡμέρας.

Εὗρομεν οὕτω «Πλατεῖαν ὁδόν», ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐν τῷ παρόντι ὁδοιποροῦσι τὰ πλήθη τῆς ἀνθρωπότητος, ἀποπλανώμενα ὑπὸ τοῦ «ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου», καὶ ἀγόμενα διὰ τῶν διεστραμμένων αὐτῶν τάσεων. Εὗρομεν ἐπίσης ὅτι αὕτη ἡγεώχθη, καὶ ὅτι τὸ γένος ἡμῶν ἤρχισε τὴν ἐπ' αὐτῆς κατωφερικὴν του πορείαν, διὰ τῆς «παρακοῆς ἐνὸς ἀνθρώπου». Εὗρομεν ἀκολούθως ὅτι «Ἡ Λεωφόρος τῆς Ἀγιότητος» μέλλει νὰ διανοιχθῇ παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ὅστις ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, καὶ ἀπελύτρωσε πάντας ἐκ τῆς ἀπώλειας, εἰς ἣν ἄγει ἡ «Πλατεῖα ὁδός», καὶ ὅτι, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, θέλει εἶσθαι προσιτὴ καὶ εὐκολος διὰ πάντας τοὺς λελυτρωμένους, τοὺς ὁποίους Αὐτὸς ἐξηγόρασε διὰ τοῦ πολυτίμου Αὐτοῦ αἵματος. Εὗρομεν, πρὸς τούτοις, ὅτι ἡ παροῦσα «Στενὴ ὁδός», διανοιχθεῖσα διὰ τῆς ἀξίας τοῦ αὐτοῦ πολυτίμου αἵματος, εἶναι εἰδικὴ τις ὁδὸς ἄγουσα εἰς εἰδικόν τι βραβεῖον, καὶ ἐγένετο εἰδικῶς στενὴ καὶ δύσκολος ὡς **δοκιμασία** καὶ διαπαιδαγώγησις διὰ τοὺς ἤδη ἐκλεγομένους, ὅπως γείνωσι κοινωνοὶ τῆς θείας φύσεως καὶ συγκληρονόμοι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῆς δόξης, τῆς μελλούσης ταχέως ν' ἀποκαλυφθῇ διὰ τὴν μακαριότητα πάντων. Ὅσοι δὲ ἔχουσι τὴν **ἐλπίδα ταύτην**—ὅσοι βλέπουναι τὸ βραβεῖον—δύνανται νὰ λογίζωνται πάσας τὰς λοιπὰς ἐλπίδας ὡς ζημίαν καὶ σκωρίαν ἐν συγκρίσει πρὸς ταύτην Φίλιπ. γ'. 8-15.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΤΩΝΤΟΣ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

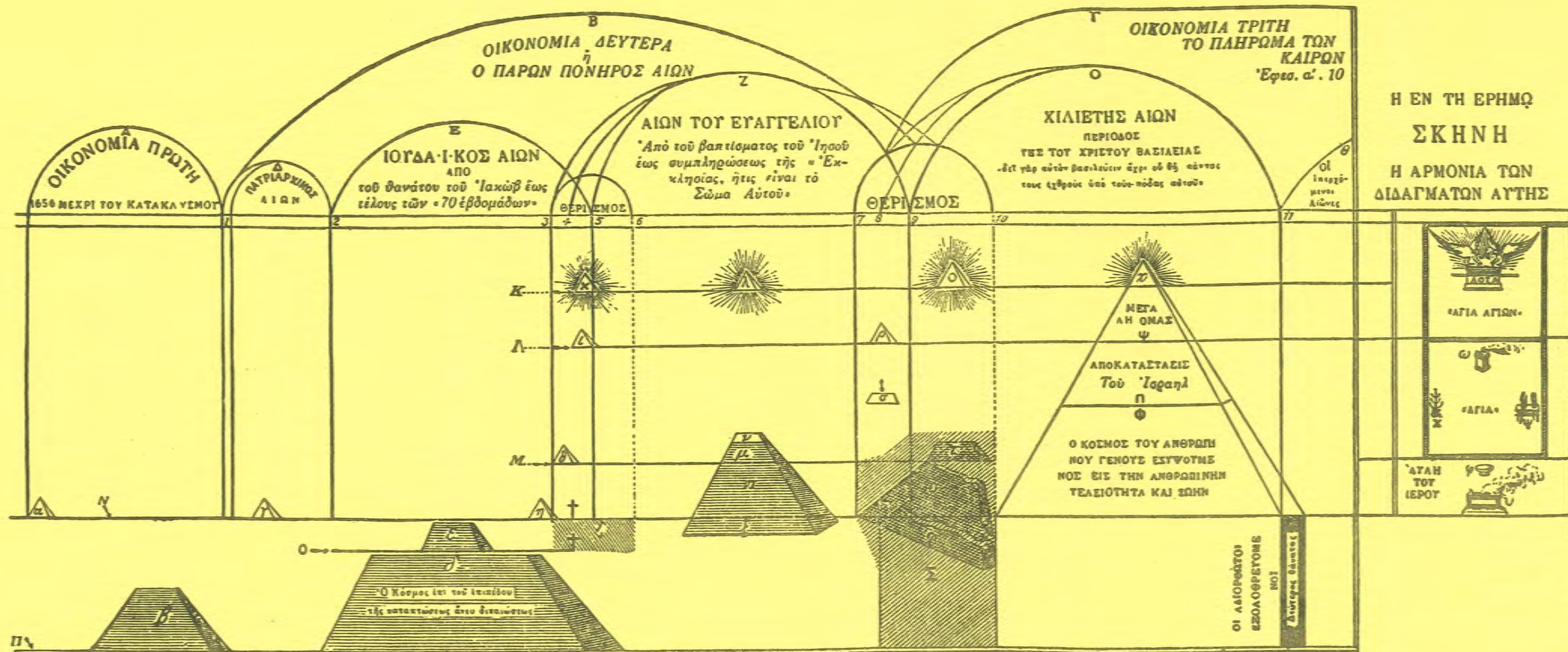
Οἱ Αἰῶνες. — Οἱ Θεριόμοι. — Ἐπίπεδα πραγματικῆς καὶ λογιζομένης στάσεως. — Ἡ πορεία τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. — Ἡ πορεία τῆς ζωῆς τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ. — Τρεῖς τάξεις ἐν τῇ ὀνομαστικῇ Ἑκκλησίᾳ. — Χωρισμὸς ἐν τῷ Θεριόμῳ — Ἡ κεχωρισμένη τάξις δοξαζομένη — Ἡ τῆς μεγάλης θλίψεως τάξις. — Τὰ ζιζάνια καίόμενα. — Ὁ κόσμος εὐλογούμενος. — Ἡ ἑκβασις ἐνδοξος.

Ὡς προμετωπίδα τοῦ παρόντος τόμου παρέχομεν σχεδίου-γραμμά τι παριστῶν τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ἀπεβλέψαμεν διὰ τούτου νὰ βοηθήσωμεν τὸν νοῦν, διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ, πρὸς κατανόησιν μέρους τοῦ προοδευτικοῦ χαρακτῆρος τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν προαγωγικῶν διαβημάτων, ἅτινα δέον νὰ ληφθῶσι παρὰ πάντων οἵτινες ἀποβλέπωσι ν' ἀφικθῶσι ποτε εἰς τὴν πλήρη «ἀλλαγὴν» ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης εἰς τὴν θείαν φύσιν.

Ἐν πρώτοις, παρέχομεν σχεδιογράφημά τι τῶν τριῶν μεγάλων οἰκονομιῶν, Α, Β, Γ, — τῆς πρώτης τούτων Α, διαρκούσης ἀπὸ τῆς τοῦ ἀνθρώπου δημιουργίας μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ. Τῆς δευτέρας Β, ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς Χιλιετοῦς τοῦ Χριστοῦ Βασιλείας, εἰς τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν, καὶ τῆς τρίτης, ἢ «Τῆς Οἰκονομίας τοῦ Πληρώματος τῶν Καιρῶν», Γ, διαρκούσης ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας δι' ὅλων τῶν «ἐπερχομένων αἰώνων». (Ἐφεσ. α'. 10. β'. 7). Τῶν τριῶν μεγάλων τούτων οἰκονομιῶν συγχρόως γίνεται μνηεὶ ἐν ταῖς Γραφαῖς. Ἡ Α. καλεῖται «ὁ τότε ὑπάρχων κόσμος». Ἡ Β. ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὀνομάζεται «ὁ παρὼν κόσμος ἢ αἰὼν», ὑπὸ τοῦ Πέτρου «ὁ νῦν κόσμος» «οἱ νῦν οὐρανοὶ καὶ γῆ». Ἡ Γ. ὀνομάζεται «κόσμος ἢ αἰὼν ὁ μέλλων», ἐν ᾧ δικαιοσύνη κατοικεῖ, ἐν συμπαραβολῇ πρὸς τὸν παρόντα πονηρὸν αἰῶνα. Ἦδη κυριαρχεῖ

“ΓΡΑΨΟΝ ΤΗΝ ΟΡΑΣΙΝ, ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΟΝ ΑΥΤΗΝ ΕΠΙ ΠΙΝΑΚΙΔΙΩΝ, ΩΣΤΕ ΕΥΧΕΡΩΣ ΝΑ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΗ ΤΙΣ ΤΑΥΤΗΝ,,

Ἀδδακούμ β'. 2.

Παριστῶν τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ὅπως ὄρεθι εἰς τὴν δόξαν πολλοὺς υἱούς, καὶ τὴν πρόθεσιν Αὐτοῦ — ἵνα «εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσῃ τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς—ἐν Αὐτῷ». Ἐφεσ. α'. 10.

τὸ κακὸν καὶ οἱ δίκαιοι ὑποφέρουσιν, ἐνῶ ἐν τῷ ἐπερχομένῳ αἰῶνι, ἡ τάξις αὕτη θὰ ἀντιστραφῇ: ἡ δικαιοσύνη θέλει βασιλεύει, καὶ οἱ κακοποιοὶ θὰ ὑποφέρωσι, καὶ ἐπὶ τέλους ἅπαν τὸ κακὸν θέλει ἐξολοθρευθῇ.

Ἐν ἐκάστη τῶν τριῶν τούτων μεγάλων Οἰκονομιῶν, ἐποχῶν ἢ «αἰώνων» τὸ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους σχέδιον τοῦ Θεοῦ κέκτηται διακριτικὴν τινα καὶ ὅλως ἰδιαιτέραν ὑποτύπωσιν. Ἐν τούτοις ἐκάστη τούτων δὲν εἶναι εἰμὴ μέρος τοῦ ἐνὸς μεγάλου σχεδίου, τὸ ὁποῖον, συμπληρούμενον, θὰ καταδείξῃ τὴν θείαν σοφίαν, — καίτοι τὰ μέρη ταῦτα, κεχωρισμένως ἐξεταζόμενα, δὲν καταδεικνύουσι τὸν βαθὺν αὐτῶν σκοπόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πρῶτος «αἰὼν» («οὐρανοὶ καὶ γῆ», ἡ τότε τάξις τῶν πραγμάτων) παρῆλθεν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ κατακλυσμοῦ, ἔπεται ὅτι ἡ τάξις ἐκείνη ἀνάγκη νὰ ὑπῆρξε διάφορος τῆς τοῦ «παρόντος πονηροῦ αἰῶνος», τοῦ ὁποίου, ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπεν, ὁ Διάβολος εἶναι ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐπομένως ὁ ἄρχων τοῦ παρόντος πονηροῦ αἰῶνος, δὲν εἶναι ὁ ἄρχων τοῦ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ὑπάρχοντος κόσμου, ἡ (αἰῶνος) καίτοι δὲν διετέλει οὐδὲ τότε ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροῆς. Πλείστα ὅσα Γραφικὰ χωρία ἐπιρρίπτουσι φῶς ἀναφορικῶς πρὸς τὴν πολιτείαν τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ χρόνου ἐκείνου, καὶ παρέχουσιν οὕτω σαφὴ ἀποκάλυψιν τοῦ σχεδίου Αὐτοῦ ὡς ἐνὸς ὅλου. Ἡ διὰ τούτων ὑποδηλουμένη ἰδέα εἶναι ὅτι ὁ πρῶτος «αἰὼν», ἡ ἢ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ οἰκονομία, διετέλει ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ ἐδικτὴν λειτουργίαν τῶν ἀγγέλων, εἰς οὓς ἐπετράπη νὰ δοκιμάσωσι τί ἠδύναντο νὰ πράξωσι πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ πεπτωκότος καὶ ἐκπεφυλισμένου γένους. Ἀναμφιβόλως, μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ Θεοῦ, οὗτοι ἐνεδιαφέροντο νὰ ἀποπειραθῶσι ταύτην, καθότι τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν κατεδείχθη διὰ τῶν αἰῶνων καὶ τῶν ἀλλαλαγμῶν τῆς χαρᾶς ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς δημιουργίας. (Ἰωβ. λη'. 7). Τὸ ὅτι οἱ ἄγγελοι διετέλουν οἱ ἐπιτετραμμένοι καὶ ἀνεπιτυχεῖς ἄρχοντες τῆς πρώτης ἐκείνης ἐποχῆς δὲν ὑποδηλοῦται μόνον ἐξ ὧν τῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν περίοδον ἐκείνην ἀναφερομένων, ἀλλὰ δύναται λογικῶς νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τῆς παρατηρήσεως τοῦ Ἀποστόλου ὅταν,

παραβάλλον οὗτος τὴν παροῦσαν οἰκονομίαν πρὸς τὴν προηγηθεῖσαν καὶ τὴν μέλλουσαν, λέγει ('Εβρ. β' 5). «Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν». Οὐχί· αὕτη μέλλει νὰ διατελῇ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ τῶν συγκληρονόμων Αὐτοῦ· καὶ ἐπομένως δὲν θὰ εἶναι μόνον μᾶλλον δικαιοτέρα διακυβέρνησις τῆς τοῦ «παρόντος πονηροῦ αἰῶνος», ἀλλὰ θέλει εἶσθαι μᾶλλον ἐπιτυχεστέρα τῆς τοῦ πρώτου αἰῶνος ἢ οἰκονομίας, τῆς ὑπὸ τὴν «διακυβέρνησιν τῶν ἀγγέλων», τῶν ὁποίων ἡ πρὸς ἀναμόρφωσιν τοῦ γένους ἡμῶν ἀνικανότης ἐξεδηλώθη διὰ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ πονηρία τῶν ἀνθρώπων ἐμεγαλυνθῇ ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ὁ Θεὸς, ἐν τῇ ὁργῇ καὶ τῇ δικαίᾳ αὐτοῦ ἀγανακτήσει, ἐξωλόθρευσε διὰ κατακλυσμοῦ ἅπαν τὸ τότε ζῶν γένος, ἐξαιρέσει ὁκτὼ προσώπων μόνον—Γενσ. ζ'. 13.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ «παρόντος πονηροῦ αἰῶνος» εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἑαυτοῦ διακυβέρνησιν· ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τῆς πιώσεως διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σατανᾶ, τοῦ «ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου», κατὰ τῶν κρυφίων τεχνασμάτων καὶ μηχανορραφῶν τοῦ ὁποίου εἰς μάτην ἠγωνίσθη ἐν ταῖς προσπαθείαις του ὅπως αὐτοδιοικηθῇ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μακρᾶς αὐτῆς περιόδου, ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ μέχρι τοῦ παρόντος καιροῦ. Ἡ ἀποπειραθεῖσα αὕτη βασιλεῖα τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τὸν Σατανᾶν μέλλει νὰ λήξῃ ἐν τῷ καιρῷ τῆς μεγάλης θλίψεως, τὴν ὁποίαν ἐγνώρισέ ποτε ὁ κόσμος. Οὕτω δὲ θέλει ἀποδειχθῇ ἡ ματαιότης, οὐχὶ μόνον τῆς ἀγγελικῆς δυνάμεως πρὸς διάσωσιν τοῦ γένους, ἀλλ' ἐπίσης ἡ ματαιότης τῶν ἰδίων τοῦ ἀνθρώπου προσπαθειῶν ὅπως ἀφικθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς εὐχάριστον καὶ ἱκανοποιητικὴν κατάστασιν.

Ἡ δευτέρα τῶν μεγάλων τούτων οἰκονομιῶν, Β, ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν διακριτικῶν αἰώνων, ἕκαστος τῶν ὁποίων, ὡς προτιοῦσα βαθμὶς, ἀγεί πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὰ πρόσω ἐν τῷ τοῦ Θεοῦ σχεδίῳ.

Ὁ Αἰὼν Α εἶναι ἐκεῖνος καθ' ὃν αἱ εἰδικαὶ τοῦ Θεοῦ ληροδοσῖαι, οὕτως εἰπεῖν, ἐπῆρξαν μετὰ τοιούτων πατριαρχῶν οἱ οἱ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

Ὁ Αἰὼν Ε' εἶναι ὁ Ἰσραηλιτικὸς αἰὼν, ἡ ἢ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβ ἐπακολουθήσασα περίοδος, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς ἐπολιτεύθη πρὸς πάντας τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰακώβ μὲ ὅλως εἰδικὴν μέριμναν, θεώρησας αὐτοὺς ὡς «λαὸν Του». Πρὸς αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἔδειξεν εἰδικὰς εὐνοίας, καὶ διεκήρυξεν αὐτοῖς διὰ «Ἐσθᾶς μόνον» ἐγνώρισα (ἀνεγνώρισα μὲ εὐνοίαν) ἐκ πάντων τῶν γενῶν τῆς γῆς» (Ἄμώς γ'. 2). Οὗτοι, ὡς ἔθνος, ἦσαν τύπος τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, «τοῦ ἁγίου ἔθνους, τοῦ περιουσίου λαοῦ». Αἱ πρὸς αὐτοὺς γενόμεναι ὑποσχέσεις ἦσαν ἀντίτυπα τῶν «καλητέρων ὑποσχέσεων», αἵτινες ἐδόθησαν εἰς ἡμᾶς. Ἡ ὁδοιπορία αὐτῶν διὰ μέσου τῆς ἐρήμου πρὸς τὴν γῆν τῆς ἑπαγγελίας ἦτο τύπος τῆς ἡμετέρας ὁδοιπορίας διὰ τῆς ἐρήμου τῆς ἁμαρτίας πρὸς τὴν οὐρανίαν Χαναάν. Αἱ θυσίαι αὐτῶν ἰδικαλοῦν αὐτοὺς τυπικῶς, οὐχὶ πραγματικῶς, διότι ἀδύνατον τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τράγων νὰ ἀφαιρῇ ἁμαρτίας (Ἐβρ. ι'. 4). Ἄλλ' ἐν τῷ Αἰῶνι τοῦ Εὐαγγελίου, Ζ, ἔχομεν τὰς «καλητέρας θυσίας», αἱ ὁποῖαι κάμνουσιν ἐξίλασμον διὰ τὰς ἁμαρτίας ὅλου τοῦ κόσμου. Ἔχομεν τὸ βασιλικὸν ἱερατεῖον, — «βασιλεῖον ἱεράτευμα», — τὸ ἀποτελούμενον ἐκ πάντων ἐκείνων, οἵτινες προσφέρουσιν ἑαυτοὺς εἰς τὸν Θεὸν «θυσίας ζώσας», ἁγίας καὶ εὐαρέστους, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἶναι ὁ ἀρχηγός, ἡ «Ἀρχιερεὺς τῆς ὁμολογίας ἡμῶν» (Ἐβρ. γ'. 1). Ἐν τῷ Αἰῶνι τοῦ Εὐαγγελίου εὐρίσκομεν τὰς πραγματικότητας, τῶν ὁποίων, αἱ λατρεῖαι καὶ διατάξεις τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, καὶ ὁ αἰὼν αὐτός, ἦσαν σκιαί. Ἐβρ. ι'. 1.

Ὁ Αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου, Ζ, εἶναι ἡ περίοδος καθ' ἣν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καλεῖται ἐκ τοῦ κόσμου, καὶ διὰ πίστεως δείκνυνται αὐτῷ ὁ στέφανος τῆς ζωῆς, καὶ αἱ μέγιστα καὶ πολῦτιμοι ἐπαγγελίαι, διὰ τῶν ὁποίων (ἐν ὑπακοῇ πρὸς τὴν κλήσιν καὶ τὰς ἀπαιτήσεις ταύτης) θὰ δυνηθῶσιν οὗτοι νὰ γείνωσι κοινωνοὶ τῆς θείας φύσεως (Β' Πέτρ. α'. 4). Τὸ κακὸν ἐπιτρέπεται εἰσεῖν νὰ βασιλεύῃ ἡ ἐπικυριαρχῇ τοῦ κόσμου, ἵνα, διὰ τῆς πρὸς τὸ κακὸν ἐποφῆς των, δοκιμασθῶσι καὶ καταδειχθῇ ἐὰν οὗτοι εἰσι πρόθυμοι νὰ παραχωρήσωσι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μεθ' ὅλων τῶν προνομιῶν καὶ

εὐλογιῶν, ὥς θυσίαν ζῶσαν, συμμορφούμενοι πρὸς τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως κριθῶσιν. ἄξιοι νὰ γείνωσιν ὅμοιοι μετ' αὐτὸν ἐν τῇ Ἀναστάσει—Ψαλμ. ιζ'. 15.

Ἡ Τρίτη μεγάλη οἰκονομία, Γ, μέλλει νὰ ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν αἰώνων, — «τῶν ἐπερχομένων Αἰώνων» ὁ πρῶτος τούτων, ὁ αἰὼν τῆς Χιλιετηρίδος, Ο, εἶναι ὁ μόνος περὶ τοῦ ὁποίου ἔχομεν ὠρισμένας πληροφορίας. Εἶναι τὰ χίλια ἔτη, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ὁ Χριστὸς θέλει βασιλεύει ἐπὶ τοῦ κόσμου, καὶ εὐλογῇ οὕτω πάντα τὰ γένη τῆς γῆς, φέρων εἰς πέρας τὴν «ἀποκατάστασιν πάντων τῶν ἀπ' αἰώνων λαληθέντων διὰ στόματος τῶν ἁγίων προφητῶν» (Πράξ. γ' 19-21). Κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον, ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ θάνατος θέλουσι διὰ παντὸς ἐξαλειφθῇ· διότι «δεῖ τὸν Χριστὸν βασιλεύειν ἄχρις οὗ θῇ πάντα τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ . . . ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος» — ὁ Ἀδαμιαῖος θάνατος. (Α. Κορινθ. ιε'. 25, 26.) Αὕτη θέλει εἶσθαι ἡ μεγάλη περίοδος τῆς ἀνακαινίσεως Ἡ Ἐκκλησία, ἡ νύμφη Αὐτοῦ, τὸ Σῶμα Αὐτοῦ, θέλει εἶσθαι ἠνωμένη μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐκείνῃ ὡς Αὐτὸς ὑπεσχέθη, εἰπὼν, «Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καὶ ἔγωγε ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ Πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ Αὐτοῦ» — Ἀποκλ. γ' 21.

Οἱ «ἐπερχόμενοι Αἰῶνες», Θ, οἱ μέλλοντες νὰ διαδεχθῶσι τὴν μεγάλην τῆς ἀνακαινίσεως περίοδον, μέλλουσι νὰ εἶναι αἰῶνες τελειότητος, μακαριότητος καὶ εὐτυχίας· ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἔργον τῶν αἰώνων τούτων αἱ Γραφαὶ τηροῦσι σιωπὴν. Εἶναι ἀρκετὸν δι' ἡμᾶς νὰ γνωρίζωμεν ἤδη, ὅτι οὗτο-θέλουσιν εἶσθαι αἰῶνες δόξης καὶ μακαριότητος ὑπὸ τὴν θείαν ἐυμένειαν.

Ἐκάστη τῶν οἰκονομιῶν τούτων ἔχει τὰς διακριτικὰς αὐτῆς ἐποχάς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ ἔργου αὐτῆς, καὶ ἐκάστη καταλήγει εἰς θερισμόν, καταδεικνύοντα τοὺς καρποὺς αὐτῆς. Ὁ κατὰ τὸ τέρας τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ αἰῶνος θερισμὸς ἦν περίοδος ἐκ τεσσαράκοντα ἐτῶν, διαρκέσασα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διακονίας τοῦ Ἰησοῦ, ὁπότε ἐχρίσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Πνεύματος (Πράξ. ι'.

37,38), 29 M. X., μέχρι τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ, 70 M. X. Κατὰ τὸν θερισμὸν αὐτὸν ὁ Ἰσραηλιτικὸς αἰὼν ἔληξε, καὶ ἤρχισεν ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς παρίσταται ἐν τῷ διαγράμματι.

Ὁ Ἰσραηλιτικὸς αἰὼν ἔληξεν ἐν μέτρῳ ὁπότεν, ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς τὸ τέλος τῆς ἐκ τριῶν καὶ ἡμίσεως ἐτῶν διακονίας του, ἀπέρριψε τὸ ἔθνος ἐκεῖνο εἰπὼν, « Ἴδού ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν » (Ματθ γγ'. 38). Ἐν τούτοις, εὐνοιά τις ἐξηκολούθησε παρεχομένη εἰς αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τρία καὶ ἡμισυ ἐτη μετὰ τοῦτο, περιορισθείσης εἰς αὐτοὺς ἀποκλειστικῶς τῆς κλήσεως τοῦ Εὐαγγελίου, συμφώνως πρὸς τὴν διακήρυξιν τοῦ προφήτου (Δανιήλ. θ'. 24,-27) περὶ ἐβδομήκοντα ἐβδομάδων (ἐτῶν) εὐνοίας πρὸς αὐτοὺς, ἐν τῷ μέσῳ τῆς τελευταίας τῶν ὁποίων ὁ Μεσσίας ἤθελεν ἐκκοπεῖ (ἀποθάνει) πλὴν οὐχὶ δι' ἑαυτὸν « Ὁ Χριστὸς ἀπέθανε [οὐχὶ δι' ἑαυτὸν, ἀλλὰ] διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν », καὶ ἔκαμεν οὕτω νὰ παύσῃ ἡ θυσία καὶ ἡ προσφορὰ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐβδομάδος — τρία καὶ ἡμισυ ἐτη πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς διαθήκης τῶν ἐβδομήκοντα ἐβδομάδων τῆς Ἰουδαϊκῆς χάριτος. Ὅποτεν ἡ ἀληθείας θυσία ἐξετελέσθη, φυσικῶ τῷ λόγῳ, αἱ τυπικαὶ τοιαῦται δὲν ἠδύναντο νὰ ἀναγνωρίζωνται ἐπὶ μακρότερον χρόνον παρὰ τοῦ Ἰεχωβᾶ.

Κατὰ εὐρύτεραν ἔννοιαν, λοιπόν, ὁ Ἰσραηλιτικὸς ἐκεῖνος αἰὼν ἔκλεισε μὲ τὸ τέλος τῆς ἐβδομηκοστῆς ἐβδομάδος, ἢ τῶν τριῶν καὶ ἡμίσεως ἐτῶν μετὰ τὴν σταύρωσιν — μετὰ τὴν ὁποίαν τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς ἐπίσης, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ Κορνήλιου. (Πράξ. ι', 45) Τοῦτο ἐτερματίσθη τὸν αἰῶνα αὐτῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρὸς τὴν Ἰουδαϊκὴν ἐκκλησίαν εὐνοίαν καὶ ἀναγνώρισιν ταύτης παρὰ Θεοῦ· ἀλλ' ἡ ἐθνικὴ αὐτῶν ὑπόστασις ἐτερματίσθη ἐν τῷ χρόνῳ τῆς μεγάλης θλίψεως ἧτις ἐπηκολούθησε.

Κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τοῦ Ἰουδαϊκοῦ θερισμοῦ ἔσχε τὴν ἀρχὴν τοῦ ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ σκοπὸς τοῦ παρόντος αἰῶνος εἶναι ἡ κλήσις, ἀνάπτυξις καὶ δοκιμασία τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ — Κεφαλῆς καὶ σώματος. Αὕτη εἶναι ἡ οἰκοκομία τοῦ Πνεύματος. Ἐντεῦθεν, ἠρμόζει νὰ εἴπωμεν

δὲ ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου ἤρξατο μὲ τὴν κρίσιν τοῦ Ἰησοῦ «Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ δυνάμει» (Πράξ. ι'. 38 Λουκ. γ'. 22 δ'. 1, 18) ἐν τῷ βαπτίσματι. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ σῶμα Αὐτοῦ, οὗτος ἤρξατο τρία καὶ ἥμισυ ἔτη βραδύτερον.

Θερισμός τις ἀποτελεῖ ὡσαύτως τὸ τέλος τῆς περιόδου τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου συνάντησις τις δύο αἰώνων πάλιν λαμβάνει χώραν—τοῦ μὲν Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος λήγοντος, τοῦ δὲ αἰῶνος τῆς Ἀποκαταστάσεως ἢ Χιλιετοῦς αἰῶνος ἀρχομένου. Ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου κλείει κατὰ διαστήματα, ὡς συνέβη μὲ τὸ ὑπόδειγμα ἢ τὴν «οικίαν» τούτου, τὸν Ἰουδαϊκὸν αἰῶνα. Ὡς τότε τὰ πρῶτα ἐπὶ ἔτη τοῦ θερισμοῦ καθιερώθησαν κατὰ εἰδικήν τινα σημασίαν ὡς ἔργον ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ διὰ τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα, καὶ ὑπῆρξαν ἔτη εὐνοίας ἢ χάριτος, οὕτως ἐνταῦθα εὐρίσκομεν ἐπὶ ἔτη ὁμοίως ὑποδηλούμενα, καὶ τὴν αὐτὴν σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ μέλλοντα καὶ συνοδευθῶσιν ὑπὸ περιόδου θλίψεως («πυρρός») ἐπὶ τοῦ κόσμου, ὡς ποινῆς διὰ τὴν ἀσέβειαν, καὶ παρασκευῆς διὰ τὴν βασιλείαν τῆς δικαιοσύνης—περὶ ἧς πλείονα μετὰ ταῦτα.

Η ΟΔΟΣ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ

Κ, Α, Μ, Ν, Ο, Π, ἕκαστον τούτων ἐκπροσωπεῖ διάφορόν τι ἐπίπεδον· Ν, εἶναι τὸ ἐπίπεδον τῆς τελείας ἀνθρωπίνης φύσεως. Ὁ Ἀδὰμ διετέλει εἰς τὸ ἐπίπεδον αὐτὸ πρὶν ἁμαρτήσῃ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς σιγμῆς τῆς παρακοῆς ἐξέπεσεν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς διαφθορᾶς ἢ τῆς ἁμαρτίας, τὸ Π, ἐν τῷ ὁποίῳ γεννῶνται πάντες οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ. Τοῦτο ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν «πλατείαν δόξαν», ἣτις ἄγει εἰς τὴν ἀπώλειαν. Τὸ Ο ἐκπροσωπεῖ τὸ ἐπίπεδον τῆς τυπικῆς δικαιοσύσεως, τῆς λογιζομένης ὡς ἐπιτελουμένης διὰ τῶν θυσιῶν τοῦ νόμου· ἀλλ' ἡ τοιαύτη δὲν ἦτο πραγματικὴ τελειότης, διότι «ὁ νόμος οὐδὲν ἐτελείωσεν»—Ἐβρ. ζ'. 19.

Τὸ ἐπίπεδον Ν ἐκπροσωπεῖ οὐχὶ μόνον τὴν ἀνθρωπίνην^ν

^ν Τὸ εἰς τὴν βάσιν τοῦ σχεδιαγράμματος. Σ. Μ.

τελειότητα ὡς κατεῖχε ποτε ταύτην ὁ τέλειος ἄνθρωπος, ὁ Ἀδάμ, ἀλλ' ἐπίσης τὴν στάσιν ὅλων τῶν δεδικαιωμένων προσώπων. «Ὁ Χριστὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κατὰ τὰς Γραφάς» — κατὰ συνέπειαν, ὅθεν, πάντες οἱ ἐν Χριστῷ πιστοὶ — πάντες ὅσοι ἀπεδέχθησαν τὸ τέλειον καὶ τετελεσμένον Αὐτοῦ ἔργον ὡς τὸ καθιστῶν αὐτοὺς δικαίους — λογίζονται παρὰ Θεοῦ, διὰ πίστεως, ὡς δεδικαιωμένοι, ὡς ἐὰν ἦσαν τέλειοι ἄνθρωποι, ὡς μηδέποτε διατελέσαντες ἁμαρτωλοί. Ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, λοιπόν, πάντες ὅσοι ἀπεδέχθησαν τὸν Χριστὸν ὡς Λυτρωτὴν αὐτῶν, διατελοῦσιν ἐκτιμητικῶς ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος, Ν. Αὕτη εἶναι ἡ ἀφετηρία, ἀφ' ἧς ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ πλησιάσῃ τὸν Θεόν, ἢ νὰ ἔχῃ οἰανδήποτε μετ' Αὐτοῦ ἐπικοινωνίαν. Πάντας τοὺς ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τούτου ὁ Θεὸς καλεῖ υἱούς — ἀνθρωπίνους υἱούς. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὁ Ἀδάμ ἦτο υἱὸς Θεοῦ (Λουκ. γ. 38) καὶ εἶχε μετὰ τοῦ Θεοῦ συγκοινωνίαν πρὶν παρακούσῃ. Πάντες οἱ ἀποδεχόμενοι τὸ τετελεσμένον ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ λογαριάζονται ἢ ἐκτιμῶνται ὡς ἐπανελθόντες εἰς τὴν ἀρχικὴν ἀγνότητα, καὶ συνεπῶς ἔχουσι κοινωνίαν ἢ ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου ὁ Θεὸς ἔκαμεν εἰδικὴν τινα προσφορὰν πρὸς τοὺς δεδικαιωμένους ἀνθρώπους, εἰπὼν αὐτοῖς ὅτι, ὑπὸ τινος ὅρου, θὰ ἠδύναντο οὗτοι νὰ ὑποστῶσι μεταβολὴν φύσεως, ὅπως οὕτως παύσωσιν ὄντες γῆναι, ἀνθρώπιναι ὑποστάσεις, καὶ γείνωσιν οὐράναιαι πνευματικαὶ τοιαῦται, ὡς ὁ Χριστὸς, ὁ Λυτρωτὴς αὐτῶν. Τινές τῶν πιστῶν — τῶν δεδικαιωμένων — διατελοῦσιν ἱκανοποιημένοι μὲ τὴν χαρὰν καὶ εἰρήνην ἐκείνην, ἣν ἔχουσι διὰ πίστεως, ἐν τῇ συγχωρήσει τῶν ἰδίων αὐτῶν ἁμαρτιῶν, καὶ οὕτω δὲν παρέχουσι προσοχὴν εἰς τὴν φωνὴν τὴν καλοῦσαν αὐτοὺς νὰ ἀνέλθωσιν ὑψηλότερον. Ἄλλοι, κινούμενοι ὑπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὡς αὕτη καταδείκνυται ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀντιλύτρω, καὶ αἰσθανόμενοι ὅτι δὲν εἶναι κύριοι ἐαυτῶν, ὡς ἀγορασθέντες διὰ τιμῆς, λέγουσι, «Κύριε, τί θέλεις νὰ κάμω»; Οἱ τοιοῦτοι ἔχουσι τὴν ἀπάν-

τησιν τοῦ Κυρίου, μέσω τοῦ Παύλου, λέγοντος, «Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν **θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν τῷ Θεῷ, εὐάρεστον τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν**» (Ρωμ. ιβ'. 1.) Τί ἐννοεῖ ὁ Ἀπόστολος οὕτω παρακινῶν ἡμᾶς νὰ παραστήσωμεν ἑαυτοὺς **θυσίας ζώσας**; Ἐννοεῖ ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἀφιερῶσωμεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ **πᾶσαν δύναμιν καὶ πᾶν προσὸν τὰ ὁποῖα ἔχομεν**, ὥστε, τοῦ λοιποῦ, νὰ μὴ ζῶμεν πλέον διὰ τὸ ἐγώ, οὔτε διὰ τοὺς φίλους, οὔτε διὰ τὴν οἰκογένειαν, οὔδ' ἐν τὸν κόσμον, οὔδ' ἐν οὐδὲν ἄλλο, ἀλλὰ δι' Αὐτόν, καὶ ἐν τῇ μετ' ὑπακοῆς ὑπηρεσίᾳ Ἐκείνου, ὅστις ἠγόρασεν ἡμᾶς διὰ τοῦ πολυτίμου Αὐτοῦ αἵματος.

Ἄλλ' ἀφοῦ ὁ Θεὸς δὲν ἀπεδέχετο ἀτελεῖς καὶ ἐλαττωματικὰς τυτικὰς θυσίας, καὶ ἀφοῦ πάντες ἡμεῖς ἔσμεν ἁμαρτωλοί, διὰ τοῦ Ἀδάμ, **δυνάμεθα νὰ γείνωμεν εὐπρόσδεκτοι θυσῖαι**; Ὁ Παῦλος δεικνύει ὅτι διότι εἴμεθα ἅγιοι καὶ μένον, διὰ τοῦτο γινώμεθα θυσῖαι εὐπρόσδεκτοι. Δὲν εἴμεθα ἅγιοι καθ' ὁμοιότητα τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις δὲν ἐγνώριζεν ἁμαρτίαν, διότι καταγόμεθα ἐκ τοῦ καταδεδικασμένου γένους· οὔτε ἐπίσης διότι ἐπετύχομεν τελείως τὴν ἀφίξιν μας εἰς τελειότητα διαγωγῆς, διότι δὲν λογαριάζομεν ὅτι ἀφίχθημεν εἰς τὴν τελειότητα ἐκείνην, εἰς ἣν καλούμεθα. Ἄλλ' ἔχομεν τὸν θησαυρὸν τοῦτον εἰς (εὐθραυστα καὶ διεργωγῶτα) γῆϊνα σκεύη, ἵνα ἡ δόξα τῆς ἀπολύτου ἡμῶν τελειότητος φανῇ ὅτι εἶναι ἐκ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἰδίας ἡμῶν ἱκανότητος. Ἄλλ' ὁ ἁγιασμός ἡμῶν καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ Θεοῦ ἀποδοχὴ ἡμῶν ὡς θυσιῶν, ἀπορρέει ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Θεὸς ἐδικαίωσεν ἡμᾶς ὥστε ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, διὰ τῆς πίστεως ἡμῶν εἰς τὴν χάριν ἡμῶν γενομένην **θυσίαν τοῦ Χριστοῦ**.

Ὅσοι ἐκτιμῶσι καὶ ὑπακούουσιν εἰς τὴν κλήσιν ταύτην χαίρουσι νὰ κριθῶσιν ἄξιοι ὅπως ὑποστῶσιν ὀνειδισμόν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς τὰ βλεπόμενα, ἀλλ' εἰς τὰ μὴ βλεπόμενα—εἰς τὸ «**στέφανον τῆς ζωῆς**»—«**τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ**» καὶ «**τὴν δόξαν τὴν μέλλουσαν ν' ἀποκαλυφθῇ ἐν ἡμῖν**». Οὗτοι, ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀφιερώσεως ἑαυτῶν εἰς τὸν Θεόν,

δὲν λογαριάζονται ἐπὶ πλέον ὥς ἄνθρωποι, ἀλλ' ὥς ἐκ Θεοῦ γεννηθέντες διὰ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας—οὐχὶ πλέον ἀνθρώπινα, ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ ὥς πνευματικὰ τέκνα. Διατελοῦσι δὲ τόρα ἐν βῆμα πλησιέστερον τοῦ βραβείου· ἢ ὅτε τὸ πρῶτον ἐπίστευσαν. Ἄλλ' ἡ πνευματικὴ αὐτῶν ὑπόστασις τυγχάνει εἰσέτι ἀτελής· ἐκυήθησαν μόνον, ἀλλὰ δὲν ἐγεννήθησαν εἰσέτι ἐπὶ τοῦ Πνεύματος· ἐφίστανται ὥς ἐμβρυώδη πνευματικὰ τέκνα, ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Μ—τοῦ ἐπιπέδου τῆς πνευματικῆς ἀποκνήσεως. Διότι ἀποκνηθέντες ἐκ τοῦ Πνεύματος, δὲν λογίζονται πλέον ὥς ἀνθρώπινοι, ἀλλ' ὥς πνευματικοί· διότι τὴν ποτε ἰδικήν των ἀνθρωπίνην φύσιν, τὴν ποτε δικαιοθεύσαν, παρεχώρησαν ἥδη καὶ λογαριάζουσιν αὐτὴν νεκράν—θυσίαν ζῶσαν, ἀγίαν εὐπρόσδεκτον εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὑποδεκτὴν ἐπὶ τοῦ Θεοῦ. Οὗτοί εἰσιν ἥδη νέα κτίσματα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τὰ ἀρχαῖα (αἱ ἀνθρώπιναί ἐλπίδες, ἐπιθυμίαι καὶ φιλοδοξίαι) παρῆλθον, τὰ πάντα ἔγειναν νέα. «Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστέ ἐν σαρκὶ ἀλλὰ ἐν πνεύματι, εἶπερ Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. (Β. Κορθ. ε'. 17. Ρωμ. η'. 9) Ἐὰν ἀπεκνήθητε ἐκ τοῦ Πνεύματος, «ἀπεθάνετε (ὥς ἀνθρώπιναί ὑποστάσεις), καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ».

Τὸ ἐπίπεδον Α ἐκπροσωπεῖ τὴν κατάστασιν τῶν τελευτῶν πνευματικῶν ὄντων· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀφικθῇ τις εἰς τὸ ἐπίπεδον Α, οἱ ὅροι τῆς διαθήκης ἡμῶν δέον νὰ ἐκπληρωθῶσι. Τὸ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς διαθήκην μετὰ τοῦ Θεοῦ ὅπως ὤμεν νεκροὶ ὥς πρὸς πάντα τὰ ἀνθρώπινα εἶναι ἐν ζήτημα, καὶ ἄλλο ζήτημα εἶναι τὸ νὰ ἐκπληρώμεν τὴν διαθήκην ταύτην καθ' ὅλον τὸ ἐπὶ τῆς γῆς στάδιόν μας—κρατοῦντες τὸ σῶμα ἡμῶν «δεδαμασμένον» (νεκρόν), τηροῦντες τὴν θέλησιν ἡμῶν ἀφανῆ, καὶ ἐκτελοῦντες μόνον τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Ἡ εἰς τὸ ἐπίπεδον Α εἰσόδος καλεῖται γέννησις, ἢ ἡ πλήρης εἰς τὴν ζωὴν εἰσόδος ἡμῶν ὥς πνευματικῶν ὑπάρξεων. Ὁλόκληρος ἡ Ἐκκλησία θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦτο ὅποταν περισυλλεγῇ (ἐκλεγῇ) ἐκ τοῦ κόσμου ἐν τῷ «θερισμῷ» ἢ τῷ τέλει τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου. «Οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτοι». Ἐπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι, θέλομεν ἀλλαγῇ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ—θὰ γέλωμεν τέλειαι

πνευματικαὶ ὑπάρξεις μὲ σώματα ὡς τὸ τοῦ Χριστοῦ, σώματα ἔιδοξα («δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν»). Τότε τοῦ τελείου ἔλθοντος, τὸ κατὰ μέρος, (ἢ κατὰ-στασις τῆς ἀποκνήσεως μετὰ τῶν διαφορῶν κωλυμάτων τῆς σαρκός, εἰς τὴν ὁποίαν ἤδη ὑποκείμεθα) θέλει καταργηθῇ.

Ἄλλ' ἀπομένει γὰ γείνη ἐν βῆμα ἐπὶ πλεον πέραν τῆς τελειότητος τῶν πνευματικῶν ὄντων, τοῦτέστι τὸ διάβημα «εἰς τὴν μετὰ ταῦτα δόξαν» — ἐπίπεδον Κ. Δὲν ἐννοοῦμεν ἐνταῦθα προσωπικὴν δόξαν, ἀλλὰ δόξαν δυνάμεως, ἐξουσίας ἢ ἀξιώματος. Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Α ὑφίξιν φέρει πλήρη προσωπικὴν δόξαν· τ. ε., ἐνδοξὸν ὑπόστασιν, ὁμοίαν τῆς τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλ' ἀφοῦ οὕτω τελειωθῶμεν, καὶ γείνωμεν καθ' ὁλοκληρίαν ὅμοιοι πρὸς τὸν Κύριον καὶ Κεφαλὴν ἡμῶν, μέλλομεν γὰ ἐνωθῶμεν μετ' Αὐτοῦ ἐν τῇ «δόξῃ» τῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ ἀξιώματος, — ὅπως καθίσωμεν μετ' Αὐτοῦ ἐν τῷ θρόνῳ Αὐτοῦ, ὡς Αὐτός, τελειωθείς ἐν τῇ ἀναστάσει Αὐτοῦ, ἀννψώθη ἐν δεξιῇ τῆς Μεγαλειότητος ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. Οὕτω θέλομεν εἰσελθῆ εἰς τὴν αἰωνίαν δόξαν, ἐπίπεδον Κ.

Ἄς μελετήσωμεν ἤδη ἐπιμελῶς τὸ σχεδιάγραμμα καὶ σημειώσωμεν τὰς ἐπεξηγήσεις αὐτοῦ ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς διαφοροὺς χαρακτήρας τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὰς ἐπεξηγήσεις ταύτας μεταχειρίζομεθα τὴν πυραμίδα πρὸς παράστασιν τῆς τελειότητος, καὶ διὰ τὸ κατάλληλον αὐτῆς καὶ διὰ τὴν προφανῆ πρὸς ταύτην ἀναφορὰν, τὴν ἐν ταῖς Γραφαῖς ἀπαντῶσαν.

Ὁ Ἀδὰμ ἦν τέλειον ὄν, πυραμὶς α. Σημειώσατε τὴν θέσιν ταύτην — ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Ν, τὸ ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ τὴν ἀνθρωπίνην τελειότητα. Ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Π, τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀτελείας, ἢ τοῦ ἐπιπέδου τῆς διαφθορᾶς, ἢ ἀνευ κορυφῆς πυραμὶς β, μία ἀτελὴς εἰκὼν, ἐκπροσωπεῖ τὸν πεπιτωκότα Ἀδὰμ καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ — διεφθαρμένους, ἁμαρτωλοὺς καὶ καταδεδικασμένους.

Ὁ Ἀβραὰμ καὶ λοιποὶ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων δεδίκαιωμένοι (τ. ε., λογιζόμενοι ὡς τέλειοι) ἐκ πίστεως, ἐκπροσωποῦνται διὰ τῆς πυραμίδος (γ) ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Ν. Ὁ Ἀβραὰμ διετέλει μέλος τῆς πεπιτωκνίας ἀνθρωπίνης οἰκογενείας, καὶ

ἐκ φύσεως ἀνῆκεν μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Π. Ἄλλ' ὁ Παῦλος λέγει ἡμῖν ὅτι ὁ Ἀβραὰμ ἐδικαιώθη διὰ πίστεως, τοῦτέστιν, ἐλογίσθη παρὰ Θεοῦ ὡς ἀναμάρτητος καὶ τέλειος χάριν τῆς πίστεώς του. Αὕτη ἐξύψωσεν αὐτόν, ἐν τῇ ἐκτιμήσει τοῦ Θεοῦ, ὑπεράνω τοῦ κόσμου τῶν ἐξηχρειωμένων ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Ν. Καίτοι δὲ πράγματι ἀτελής εἰσέτι, οὗτος προσελήφθη εἰς τὴν εὐνοαν ἣν ὁ Ἀδὰμ ἀπώλεσε δηλ. εἰς τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐπικοινωνίαν ὡς «φίλος» (Ἰακωβ. β'. 23). Πάντες οἱ ἐπὶ τοῦ τελείου (ἀναμαρτήτου) ἐπιπέδου Ν εἰσι φίλοι τοῦ Θεοῦ, καὶ Αὐτός ἐστι φίλος αὐτῶν. ἀλλ' οἱ ἁμαρτωλοὶ (ἐπίπεδον Π) εἰσιν εἰς ἔχθραν πρὸς τὸν Θεόν—«ἐχθροὶ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς».

Ὁ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἀνθρώπινος κόσμος, ὁ διὰ τῆς εἰκόνης ὃ παριστώμενος, διετελεῖ εἰσέτι ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Π—Εἰσέτι εἰς ἔχθραν, ἐνθα καὶ ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενος ἑωσοῦ ἡ-τοῦ Εὐαγγελίου Ἐκκλησία περισυλλεγῇ, καὶ ἀρχίσῃ ὁ αἰὼν τῆς Χιλιετοῦς βασιλείας.

«Ὁ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα», κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ αἰῶνος, ὅποτε αἱ τῶν ταύρων καὶ τράγων τυπικαὶ θυσίαι ἐκαθάριζον αὐτοὺς (οὐχὶ πραγματικῶς ἀλλὰ τυπικῶς, «οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσε ὁ νόμος—Ἐβρ. ζ'. 19) ἦσαν κατὰ τύπους δικαιοῦμενοι· ἐπομένως οὗτοι παρίστανται διὰ τοῦ (ε) ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Ο, τοῦ ἐπιπέδου τῆς τυπικῆς δικαιοσύνης, ἣτις διήρκεσε ἀπὸ τῆς παραδόσεως τοῦ Νόμου ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἕως οὗ ὁ Ἰησοῦς ἔθεσε τέλος εἰς τὸν Νόμον, προσηλώσας αὐτόν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ Αὐτοῦ. Ἐκεῖ ἐτερματίσθη ἡ τυπικὴ δικαίωσις διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν «καλητέρων θυσιῶν», παρ' ὅτι ἦσαν οἱ Ἰουδαῖκοι τύποι, ἐκείνων αἵτινες πράγματι «αἴρουν τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» καὶ «τελειοῦσι (πράγματι) τοὺς προσερχομένους» — Ἐβρ. ι'. 1.

Τὸ πῦρ τῆς δοκιμασίας καὶ θλίψεως διὰ τοῦ ὁποίου διηλθεν ὁ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα, ὅποτε ὁ Ἰησοῦς ἦν παρὼν κοσκινίζων αὐτοὺς καὶ ἐξάγων ἐκ τῆς κατ' ὄνομα αὐτῶν Ἐκκλησίας τὸν σίτον, τοὺς ἀληθῶς Ἰσραηλίτας, καὶ ἰδίως οπόταν, μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ σίτου, «κατέκαυσε τὸ

ἄχρουν» [τὸ μέρος τῶν σκυβάλων τοῦ θυσιῆματος] ἐν πυρὶ ἀσβέστω» ἐξεικονίζεται διὰ τῆς παραστάσεως ζ. Ἦτο καιρὸς θλίψεως, τὸν ὅποιον οὗτοι ἦσαν ἀνίκανοι νὰ ἀποσοβήσωσι. Ἰδε Λουκ. γ'. 17, 21, 22. Α. Θεσαλ. β'. 16.

Ὁ Ἰησοῦς εἰς ἡλικίαν τριάκοντα ἐτῶν, ἦν τέλειος, ἀνθρώπος ἐν ὥρμῳ ἡλικία (n), ἀφήσας τὴν δόξαν τῆς πνευματικῆς καταστάσεως καὶ γενόμενος ἄνθρωπος ὅπως (διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ) γευθῇ θάνατον ὑπὲρ παντὸς ἀνθρώπου. Ἡ δικαιοσύνη τοῦ θείου νόμου τυγχάνει ἀπόλυτος: δφθαλμὸν ἀντὶ δφθαλμοῦ, δδόντα ἀντὶ δδόντος καὶ ζῶν ἀντὶ ζῶης. Ἦτο ἐπάναγκες ὅπως τέλειός τις ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος, διότι αἱ τῆς δικαιοσύνης ἀπαιτήσεις κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον ἠδύνατο νὰ ἱκανοποιηθῶσιν. Ὁ θάνατος ἐνὸς ἀγγέλου δὲν ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ τὴν ποινὴν κάλλιον καὶ ἐλευθερώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, παρ' ὅτι ἠδύνατο ὁ θάνατος τῶν ταύρων καὶ τράγων, οἵτινες δὲν δύνανται ν' ἀφαιρέσωσιν ἁμαρτίαν». Ἐπομένως, ἐκεῖνος δ-σις ὀνομάζεται «ἡ Ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ» ἐγένετο ἄνθρωπος «ἐγένετο σὰρξ» ἵνα προσφέρῃ τὸ ἀντίλυτρον ἐκεῖνο (τὸ ἀντίτιμον) ὅπερ ἤθελε λυτρώσει τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐδεῖ νὰ εἶναι τέλειος ἄνθρωπος ἄλλως οὐδὲν ἐπὶ πλέον ἠδύνατο νὰ πράξῃ, παρ' ὅτι θὰ ἠδύνατο οἰονδήποτε μέλος τοῦ πεπτωκότος γένους, ὅπως πληρώσῃ τὴν τιμὴν. Αὐτὸς ἦν «δ-σις, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν». Ἀνέλαβε δὲ τὴν αὐτὴν μορφὴν ἢ ὁμοιότητα, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ—«ὁμοιότητα σαρκὸς ἁμαρτίας»—τὴν ἀνθρωπίνην ὁμοιότητα. Ἀλλὰ τὴν ὁμοιότητα ταύτην ἀνέλαβεν ἐν τῇ τελειότητι τῆς δὲν ἐκοινώνησεν ἐκ τῆς ἁμαρτίας αὐτῆς, οὐδὲ μετέσχε τῆς ἀτελείας τῆς, εἰμὴ καθ' ὅσων ἐθειλουσίως μετέσχε τῶν θλίψεων καὶ πόνων τινῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διακονίας Του, ἀναλαβὼν τοὺς πόνους καὶ ἀσθενείας των, ὡς μετέδιδεν εἰς αὐτοὺς τὴν ζωτικότητα, τὴν ὑγιείαν καὶ δύναμιν Του. Εἶναι γεγραμμένον ὅτι «Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἐβάστασε, καὶ τὰς θλίψεις ἡμῶν ἐπεφορτίσθη» (Ἦσα. γγ' 4) καὶ «δύναμις [ζωή, ζωτικότητα, ἰσχύς] ἐξήρχετο ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἔατο πάντας—Μαρκ. ε' 30 Λουκ. σι' 19. Ματθ. η' 16, 17.

Εὐρεθεὶς δὲ κατὰ τὸ σχῆμα ὡς (τέλειος) ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γεγόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου. Παρέστησε δ' ἑαυτὸν εἰς τὸν Θεόν, εἰπὼν, Ἰδοὺ, ἤκω, (ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ), τοῦ ποιῆσαι ὁ Θεὸς τὸ θέλημά σου»—καὶ συμβολίσας τὴν ἀφιέρωσίν Του διὰ τοῦ ἐν ὕδατι βαπτίσματος». Ὅποταν δ' οὕτω παρέστησεν ἑαυτόν, καὶ ἀφιέρωσε τὴν ἑαυτοῦ ἐπόστασιν, ἢ προσφορὰ Αὐτοῦ ἦν ἁγία (καθαρά) καὶ εὐάρεστος εἰς τὸν Θεόν, ὅστις ἔδειξε τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς πληρώσας Αὐτὸν διὰ τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς δυνάμεως Αὐτοῦ—ὅτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατήλθεν ἐπ' Αὐτόν, χρίσας Αὐτὸν τοιοιυτοτρόπως.

Ἡ πλήρωσις αὕτη διὰ τοῦ Πνεύματος ἦν ἡ ἀποκύησις Αὐτοῦ εἰς νέαν φύσιν—τὴν θεϊαν—ἣτις θὰ ἀνεπτύσσετο τελείως ἢ θὰ ἐγεννᾶτο, ὅταν ἤθελε τελείως συμπληρώσει τὴν προσφορὰν—τὴν θυσίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἡ ἀποκύησις αὕτη ἦν ἐν βῆμα' πρὸς τὰ ἄνω ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων συνθηκῶν, καὶ δεικνύεται διὰ τῆς πυραμίδος (Θ) ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Μ, τοῦ ἐπιπέδου τῆς πνευματικῆς ἀποκύσεως. Ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τούτου ὁ Ἰησοῦς διῆλθε τρία καὶ ἥμισυ ἔτη τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς—ἔως οὗ ἡ ἀνθρωπίνη Αὐτοῦ ὑπαρξις ἔληξεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Ἀφοῦ δὲ παρέμεινε νεκρὸς ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἠγέρθη εἰς τὴν ζωὴν—εἰς τελειότητα πνευματικῆς ὑποστάσεως (1, ἐπίπεδον Α), γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Πνεύματος,—«πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν». «Τὸ γεννώμενον ἐκ τοῦ Πνεύματος εἶναι πνεῦμα». Ὁ Ἰησοῦς, ὄθεν, κατὰ τὴν ἀνάστασιν καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, ἦν Πνεῦμα—πνευματικὴ ὑπόστασις, καὶ οὐχὶ πλέον ἀνθρωπίνη τοιαύτη ἕφ' οἵανδήποτε ἐννοίαν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι, μετὰ τὴν ἀνάστασιν Του ἐκέκμητο δύναμιν νὰ ἐμφανίζηται, καὶ ἐνεφανίσθη, ὡς ἄνθρωπος, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ διδάξῃ τοὺς μαθητάς Αὐτοῦ καὶ ἀποδείξῃ εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν ἦτο πλέον νεκρὸς· ἀλλὰ δέν ἦτο ἄνθρωπος, οὐδὲ διήκειτο πλέον ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων συνθηκῶν, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ ἀναχωρῇ καὶ ἐπανέρχεται ὡς ὁ ἄνεμος (ἀκόμη καὶ ὅποταν αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι), καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ πόθεν ἦλθεν, ἢ ποῦ μετέβη. «Οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ

γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος» — Ἰωάν. γ'. 8, παραβαλ. κ'. 19, 26.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς εἰς θυσίαν ἀφιερώσεώς Του, ἐν τῷ βαπτίσματί Του, ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐλογαριάσθη ὡς νεκρά — καὶ ἐκεῖ ἡ νέα φύσις ἐλογαριάσθη ὡς ἀρχίσασα, ἥτις μετὰ ταῦτα ἐτελειώθη ἐν τῇ ἀναστάσει, ὁπότε ἀφίχθη εἰς τὸ τέλειον πνευματικὸν ἐπίπεδον, Α — ἐγερθεὶς σῶμα πνευματικόν.

Τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάστασίν Του, ὁ Ἰησοῦς ἀνελήφθη εἰς τὴν Μεγαλειότητα ἐν τοῖς ὑψηλοῖς — εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς θείας δόξης, Κ, (πυραμῖς κ). Διαρκοῦντος τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου ὁ Ἰησοῦς ἦν ἐν δόξῃ (λ), «καθήμενος μετὰ τοῦ Πατρὸς ἐν τῷ θρόνῳ Αὐτοῦ», καὶ ὢν Κεφαλὴ τῆς ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ — διευθυντῆς καὶ ὁδηγὸς αὐτῆς. Κατὰ τὴν διάρκειαν ὁλοκλήρου τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου ἡ Ἐκκλησία διετέλεσε ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀναπτύξεως, παιδαγωγήσεως καὶ δοκιμασίας, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως, εἰς τὸ τέλος ἢ τὸν θερισμὸν τοῦ αἰῶνος, αὕτη γείνη νύμφη καὶ συγκληρονόμος Αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο γίνεται αὕτη συγκοινωνὸς τῶν παθημάτων αὐτοῦ, ὅπως συνδοξασθῇ μετ' αὐτοῦ ἐπίσης (ἐπίπεδον Κ), ὁπότεν ἐπιστῇ ὁ κατάλληλος καιρὸς.

Αἱ πρὸς τὴν δόξαν βαθμίδες τῆς Ἐκκλησίας εἰσὶν αἱ αὐταὶ ὡς αἱ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ Κυρίου αὐτῆς, «Ὅστις ἠφῆκεν ἡμῖν ὑπογραμμὸν ἵνα ἀκολουθήσωμεν ἐπὶ τὰ ἴχνη Αὐτοῦ» — μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐκκινεῖ ἀπὸ κατωτέρου ἐπιπέδου. Ὡς εἶδομεν, ὁ Κύριος ἡμῶν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἀνθρωπίνης **τελειότητος**, Ν, ἐνῷ πάντες ἡμεῖς οἱ ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀδὰμ διατελοῦμεν ἐπὶ ὑποδεστέρου ἐπιπέδου, Π — τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἁμαρτίας, ἀτελείας καὶ ἐχθρότητος πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ πρώτη, ὅθεν ἀνάγκη δι' ἡμᾶς εἶναι νὰ **δικαιωθῶμεν**, καὶ ἀφίχθῶμεν οὕτως εἰς τὸ ἐπίπεδον Ν. Πῶς δὲ ἐπιτελεῖται τοῦτο ; Ἐπιτυγχάνεται διὰ καλῶν ἔργων ; Οὐχί· οἱ ἁμαρτωλοὶ δὲν δύνανται νὰ πράξωσι καλὰ ἔργα. Ἡμεῖς δὲν ἡδυνάμεθα νὰ συστήσωμεν ἑαυτοὺς εἰς τὸν Θεόν, συνεπῶς ὁ Θεὸς συνίστησι τὴν Ἐαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς, «δι' ἐτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε» (Ρωμ. ε. 8). Ἀκολου-

θως ὁ ὅρος ὑφ' ὃν δυνάμεθα νὰ δικαιωθῶμεν, ἡ τὸ τέλειον ἀνθρώπινον ἐπίπεδον, εἶναι, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἐλύτρωσε καὶ ἀνύψωσεν ἡμᾶς «διὰ πίστεως ἐν τῷ αἵματι Αὐτοῦ,» εἰς τὸ τέλειον ἐπίπεδον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου, διὰ τοῦ Ἀδὰμ, ἐξεπέσαμεν. «Δικαιούμεθα (ἀνννούμεθα εἰς τὸ ἐπίπεδον Ν) διὰ πίστεως»· «Δικαιωθέντες δὲ ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχωμεν πρὸς τὸν Θεόν» (Ρωμ. ε. 1) καὶ δὲν λογιζόμεθα πλέον παρὰ τοῦ Θεοῦ ὡς ἐχθροί, ἀλλὰ ὡς δικαιούμενοι ἀνθρώπινοι υἱοί. Ὡς ὁ Ἀδὰμ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι ἐκεῖνοι ὑπῆρξαν πράγματι τέλειοι, ἐνῷ ἡμεῖς θεωρούμεθα ἀπλῶς τοιοῦτοι παρὰ Θεοῦ. Τὴν δικαίωσιν ταύτην, ἣτις καταλογίζεται εἰς ἡμᾶς, κατανοοῦμεν διὰ πίστεως εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, ὅστις λέγει, «Ἐχοράσθητε», «ἀπελυτρώθητε», «ἐδικαιώθητε δωρεὰν ἀπὸ πάντων». Ἰστάμεθα δὲ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὡς ἄμεμπτοι, ἄσπιλοι καὶ ἅγιοι ἐν τῇ στολῇ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Χριστοῦ, τῆς ἀποδοδομένης εἰς ἡμᾶς διὰ πίστεως. Αὐτὸς συγκατετέθη ἵνα αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν **καταλογισθῶσιν** εἰς Αὐτόν, ὅπως Αὐτὸς βασιτάσῃ τὴν ποινὴν ἡμῶν ἀντ' ἡμῶν· ἀπέθανε δὲ ὑπὲρ ἡμῶν ὡς νὰ ἦτο Αὐτὸς ὁ ἁμαρτωλός. Κατὰ συνέπειαν ἡ δικαιοσύνη Αὐτοῦ **καταλογίζεται** εἰς πάντα ἀποδεχόμενον τὴν λύτρωσίν του, καὶ φέρει μεθ' ἑαυτῆς πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰς εὐλογίας, αἵτινες ἀρχικῶς ὑφίσταντο πρὶν ἐπεισέλθῃ ἡ ἁμαρτία· αὕτη ἐπιστρέφει ἡμᾶς εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐπικοινωνίαν. Τὴν ἐπικοινωνίαν ταύτην δυνάμεθα νὰ ἀποκτήσωμεν ἀμέσως διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς πίστεως· ἡ δὲ ζωὴ καὶ πλήρης κοινωνία καὶ χαρὰ εἶναι ἐξησφαλισμένα—ἐν τῷ καταλλήλῳ καιρῷ τοῦ Θεοῦ.

Πλὴν, μὴ λησμονῶμεν ὅτι, ἐνῷ ἡ δικαίωσις εἶναι μεγάλη εὐλογία, αὕτη δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν ἡμῶν* καὶ μετὰ

* Τῆς λέξεως **φύσις** γίνεται χρῆσις ὑπὸ εἰκονικὴν τινα σημασίαν ὁπόταν λέγεται περὶ τινος ὅτι οὗτος εἶναι κακῆς φύσεως ἄνθρωπος Κυριολεκτικῶς οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶναι κακὸς ἐκ φύσεως. Ἡ ἀνθρώπινη φύσις εἶναι «καλὴ λίαν» ἐπίγειος εἰκὼν τῆς θείας φύσεως. Οὕτω πᾶς ἄνθρωπος συνίσταται ἐκ καλῆς φύσεως, τῆς ὀνακίας ἐκκείμενης εἰς τὸ ὅτι ἡ καλὴ αὕτη φύσις διεφθάρη. Ἀφύου-

ταύτην διατελοῦμεν εἰσέτι ἀνθρώπινα ὄντα. Ἐσώθημεν ἀπὸ τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀποξενώσεως ἡμῶν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἀντὶ τὰ εἴμεθα ἄνθρωποι ἁμαρτωλοὶ εἴμεθα ἀνθρώπινοὶ υἱοὶ Θεοῦ· καὶ τώρα, ἐπειδὴ εἴμεθα υἱοί, ὁ Θεὸς λαλεῖ πρὸς ἡμᾶς ὡς πρὸς τοιοῦτους. Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου ὁ Θεὸς προσκαλεῖ τὸ «μικρὸν ποίμνιον» τῶν «συγκληρονόμων» λέγων: «Υἱέ μου, δός μοι τὴν καρδίαν σου»—τοῦτέστι, δός σεαυτὸν, τὰς ἐπιγείους δυνάμεις σου, τὴν θέλησίν σου, τὰ προσόντα σου, τὸ πᾶν σου, εἰς ἐμὲ, ὡς ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν εἰς ὑμᾶς παράδειγμα· καὶ θὰ σὲ καταστήσω υἱόν ἐπὶ ἀνωτέρου ἐπιπέδου ἢ τὸ ἀνθρώπινον τοιοῦτον· θὰ σὲ καταστήσω πνευματικὸν υἱόν, μὲ πνευματικὸν σῶμα ὡς τὸν ἀνασιάντα Ἰησοῦν—«Τὸ ἀπαύγασμα τῆς ὑποστάσεως τοῦ πατρὸς». Ἐὰν παραχωρήσῃς πάσας τὰς ἐπιγείους σου ἐλπίδας, φιλοδοξίας, σκοποὺς, κλπ., ἀφιερῶσῃς ὁλοσχερῶς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ χρησιμοποιήσῃς ταύτην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου, θέλω σοὶ δώσει φύσιν ἀνωτέραν τῆς τῶν ἐπιλοίπων τοῦ γένους σου· θέλω σὲ κάμει «κοινωνὸν θείας φύσεως»—«κληρονόμον τοῦ Θεοῦ» καὶ «συγκληρονόμον μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» «Ἐὰν θυμπαθήσῃς μετ' Αὐτοῦ, διὰ τὰ γείνης καὶ θυμμέτοχος τῆς δόξης Αὐτοῦ».

Ὅσοι ὀρθῶς ἐκτιμῶσι τὸ βραβεῖον αὐτό, τὸ τιθέμενον ἐνώπιον αὐτῶν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, μετὰ χαρᾶς ἀποθέτουσι κατὰ μέρος πᾶν βάρος, καὶ τρέχουσι μεθ' ἐπομονῆς τὸ ὠρισμένον στάδιον ὅπως κερδίσωσιν αὐτό. Τὰ ἔργα ἡμῶν δὲν προσωρίσθησαν ὅπως ἐξασφαλίσωσι τὴν δικαίωσίν μας. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἔκαμεν ἅπαν τὸ ἔργον ὅπερ ἡδύνατο νὰ γείνη πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν· διὰ δὲ διὰ πίστεως ἡμεῖς ἀπεδέχθημεν τὸ τετελεσμένον Αὐτοῦ ἔργον, ἐδικαιώθημεν, ἀννυψώθημεν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Ν Ἀλλ' ἤδη ἐὰν πρόκειται νὰ προ-

κον, λοιπὸν, παρὰ φύσιν, διὰ πάντα ἄνθρωπον εἶναι νὰ εἶναι κακός· κτηνώδης, κλπ., καὶ φυσικὸν δι' αὐτὸν εἶναι νὰ εἶναι ὁμοίος πρὸς τὸν Θεόν. Ὑπὸ ταύτην λοιπὸν τὴν ὀρχικὴν αὐτῆς σημασίαν εἶναι ὅτι μεταχειριζόμεθα ἀνωτέρω τὴν λέξιν φύσις. Δικαιούμεθα ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ πρὸς πλήρη ἐπάνοδον εἰς πάντα τὰ προνόμια καὶ τὰς εὐλογίας τῆς ἀνθρωπίνης ἡμῶν φύσεως—τῆς ἐπιγείου εἰκόνης τοῦ Θεοῦ.

βῶμεν περαιτέρω δὲν δυνάμεθα νὰ προβῶμεν ἄνευ ἔργων. Εἶναι ἀληθές, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπολέσωμεν τὴν πίστιν ἡμῶν, ἄλλως θὰ ἀπολέσωμεν τὴν δικαιοσύνην μας· δικαιοθύντες ὁμως καὶ ἐμμένοντες ἐν τῇ πίστει, δυνάμεθα (διὰ τῆς διδομένης ἡμῖν χάριτος ἐκ τῆς ἀποκνήσεως ἡμῶν ἐκ τοῦ Πνεύματος) νὰ πράττωμεν ἔργα, καὶ φέρωμεν καρπὸς εὐπροσδέτους εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς δὲ ἀπαιτεῖ τοῦτο διότι εἶναι ἡ θυσία ἣν εἰσήλθομεν εἰς διαθήκην μετ' Αὐτοῦ διὰ νὰ προσφέρωμεν. Ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ παρ' ἡμῶν νὰ δείξωμεν τὴν περὶ τοῦ μεγάλου βραβείου ἡμετέραν ἐκτίμησιν, παραδίδοντες πᾶν ὅτι ἔχομεν καὶ ὅτι εἴμεθα ὑπὲρ Αὐτοῦ· οὐχὶ εἰς ἀνθρώπους, ἀλλ' εἰς τὸν Θεόν—θυσίαν ἁγίαν καὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ εὐάρεστον εἰς Αὐτὸν—τὴν λογικὴν ἡμῶν λατρείαν.

Ὅποταν δὲ παρουσιάσωμεν πάντα, λέγομεν: Κύριε, πῶς θέλεις ἵνα προσφέρω εἰς Σὲ τὴν θυσίαν μου ταύτην, τὸν χρόνον μου, προσόντα, ἐπιρροήν, κλπ.; Τότε ἐρευνῶντες τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ δι' ἀπάντησιν, ἀκούομεν τὴν φωνὴν Αὐτοῦ διδάσκουσαν ἡμᾶς νὰ παραδόσωμεν τὸ πᾶν ἡμῶν εἰς αὐτόν, ὡς ἔπραξεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, ἐργαζόμενοι τὸ καλὸν πρὸς πάντας, ἐν ᾧ ἔχομεν καιρὸν, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκέλους τῆς πίστεως, — προσφέροντες αὐτοῖς πνευματικὴν ἢ φυσικὴν τροφήν, ἐνδύοντες αὐτοὺς μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ δικαιοσύνην ἢ μετὰ τὰ ἐπίγεια ἱμάτια, καθ' ὅσον ἡμεῖς δυνάμεθα, ἢ καθ' ὅσον αὐτοὶ ἔχουσιν χρεῖαν τούτων. Ἀφιερῶσαντες δὲ τὰ πάντα, ἀποκνούμεθα διὰ τοῦ Πνεύματος, ἀφικνούμεθα εἰς τὸ ἐπίπεδον Μ. καὶ ἤδη, διὰ τῆς δυνάμεως τῆς δοθείσης εἰς ἡμᾶς, ἐὰν χρησιμοποιῶμεν ταύτην, θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκτελέσωμεν πᾶσαν ἡμῶν τὴν διαθήκην, καὶ ἐξέλθωμεν νικηταί, καὶ ὑπερνικηταί διὰ (τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ Πνεύματος) ἐκείνου, ὅστις ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἐξηγόρασεν ἡμᾶς διὰ τοῦ τιμίου Αὐτοῦ αἵματος. Ἀλλὰ, βαδίζων οὕτω ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Ἰησοῦ,

Οὐδέποτε σκέπτου τὴν νίκην κτηθεῖσας
Μηδ' ἀπαξ ἀντίως σταθῆς ἢ καθήσῃς.
Τὸ δύσκολον ἔργον σου τότε θὰ λήξῃ
Ὅποταν τὸν στέφανον τέλος κερδίῃς.

Ὁ στέφανος θέλει κερδηθῇ ὁπόταν καὶ ἡμεῖς, ὡς ὁ πιστὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος, ἔχωμεν ἀγωνισθῇ τὸν καλὸν ἀγῶνα, καὶ τελειώσει τὸν δρόμον, καὶ οὐχὶ ταχύτερον. Ἐως τότε ἡ φλόξ καὶ τὸ θυμίαμα τῆς ἐκ κόπων καὶ λατρείας θυσίας ἡμῶν πρέπει νὰ ἀνέρχεται καθ' ἡμέραν—θυσία εὐωδίας εἰς τὸν Θεόν, εὐπροσδετος εἰς Αὐτὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Ὅσοι ἐκ τῆς τάξεως ταύτης «τῶν νικῶντων» «κοιμῶνται» θὰ ἐγερθῶσι πνευματικὰ ὄντα, ἐπίπεδον Α, καὶ ὅσοι ἐκ τῆς αὐτῆς τάξεως ζῶσι καὶ ἐναπομένουσιν εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου θὰ «ἀλλαγῶσιν» εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον τῶν πνευματικῶν ὄντων, καὶ δὲν θέλουνσι «κοιμηθῇ» οὐδ' ἐπὶ στιγμήν, καίτοι ἡ «ἀλλαγή» θὰ ἀναγκαιήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ γήινου σκεύους. Οἱ τοιοῦτοι, μὴ ὄντες πλέον ἀσθενεῖς, χοῖκοι, θνητοί,—φθαρταὶ ὑπάρξεις,—θὰ γεννηθῶσι τελείως ἐκ τοῦ Πνεύματος—οὐράνιοι, πνευματικοί, ἀφθαρτοί, ἀθάνατοι ὑπάρξεις—Α. Κορινθ. ιε'. 44, 52.

Δὲν γνωρίζομεν πόσος καιρὸς θὰ μεσολαβήσῃ μετὰ τὴν «ἀλλαγὴν», ἢ τελείωσιν αὐτῶν ὡς πνευματικῶν ὑπάρξεων, (ἐπίπεδον Α), πρὶν οὗτοι ὡς πλήρες καὶ τέλειον σῶμα συνδοξασθῶσι (ἐπίπεδον Κ) μετὰ τοῦ Κυρίου, ἡνωμένοι μετ' Αὐτοῦ ἐν ἰσχύει καὶ δόξῃ μεγάλῃ. Τὴν ἔνωσιν ταύτην καὶ τὸν πλήρη δοξασμὸν τοῦ ὅλου σώματος τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῆς Κεφαλῆς ἐνοοῦμεν ὅτι εἶναι ὁ «γάμος τοῦ Ἀρνίου» μετὰ τῆς Νύμφης Αὐτοῦ, ὁπότε αὕτη θέλει τελείως εἰσελθεῖ εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου της.

Παρατηρήσατε πάλιν ἐπὶ τοῦ σχεδιαγράμματος—ν, μ, π, ξ, αὐταὶ εἰσι τέσσαρες διακεκριμέναι τάξεις, αἵτινες ἡνωμένως παριστῶσι τὴν κατ' ὄνομα Ἐκκλησίαν τοῦ Εὐαγγελίου ὡς ἐν ὅλον, τὴν ἀξιούσαν ὅτι εἶναι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἀμφότεραι αἱ τάξεις ν καὶ μ διατελοῦσιν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἐκ τοῦ Πνεύματος ἀποκνήσεως, ἐπίπεδον Ν. Αἱ δύο αὗται τάξεις συννηρξαν ὁμοῦ καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου, ἀμφότεραι εἰσῆλθον εἰς διαθήκην μετὰ τοῦ Θεοῦ νὰ γείνωσι ζῶσαι θυσίαι· ἀμφότεραι «ἐχαριτώθησαν ἐν τῷ Ἠγαπημένῳ», καὶ ἀπεκυήθησαν ἐκ τοῦ Πνεύματος ὡς «νέα

κτίσματα». Ἡ μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσα διαφορὰ εἶναι αὕτη : ἡ τάξις **ν** παριστᾷ ἐκείνους οἵτινες ἐκπληροῦσι τὴν διαθήκην τῶν καὶ συναπέθανον μετὰ τοῦ Χριστοῦ ὡς πρὸς τὸ ἐπίγειον αὐτῶν θέλημα, σκοποὺς καὶ φιλοδοξίας, ἐνῶ ἡ τάξις **μ** παριστᾷ τὴν μεγαλητέραν ὁμάδα τῶν ἐκ τοῦ Πνεύματος ὑποκυνημενῶν τέκνων, οἵτινες εἰσῆλθον μὲν εἰς διαθήκην, ἀλλ' οἵτινες φεῦ ! ἀποδειλιῶσι καὶ ὀπισθοχωροῦσι πρὸ τῆς συμμορφώσεως πρὸς τὴν διαθήκην τῶν. Ἡ τάξις **ν** ἀποτελεῖται ἐκ τῶν νικητῶν, οἵτινες θὰ εἶναι ἡ νύμφη τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες θὰ καθήσωσι μετὰ τοῦ Κυρίου ἐν τῷ θρόνῳ Αὐτοῦ ἐν δόξῃ—ἐπίπεδον **Κ**. Τοῦτο εἶναι «τὸ μικρὸν ποίμνιον» εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Πατὴρ ἠνδόκησε νὰ δώσῃ τὴν βασιλείαν (Λουκ. ιβ'. 32). Οἱ ἐκ τῆς τάξεως **μ** ὀπισθοχωροῦσι ἐνώπιον τοῦ θανάτου τῆς ἀνθρωπίνης θελήσεως, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ αὐτοὺς εἰσέτι, καὶ θὰ φέρῃ αὐτοὺς ἐπομένως διὰ τῆς ὁδοῦ τῶν ἀτυχιῶν καὶ θλίψεων εἰς τὸ ἐπίπεδον **Δ**, τὸ τέλειον πνευματικὸν ἐπίπεδον. Ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι θὰ ἔχωσιν ἀπολέσει πλέον τὸ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου **Κ**, τοῦ θρόνου τῆς δόξης, διότι οἱ τοιοῦτοι δὲν ἀνεδείχθησαν νικηταί. Ἐὰν ἐκτιμῶμεν τὴν ἀγάπην τοῦ Πατρὸς ἡμῶν, ἐὰν ἐπιθυμῶμεν τὴν ἐπιδοκιμασίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἐὰν φιλοδοξῶμεν νὰ γείνωμεν μέλη τοῦ σώματός Του, Νύμφη Αὐτοῦ, καὶ καθήσωμεν ἐν τῷ θρόνῳ Αὐτοῦ, ἀνάγκη νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν διαθήκην τῆς θυσίας ἡμῶν πιστῶς καὶ προθύμως.

Ἡ πλειονότης τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας ἀναπαρίσταται διὰ τοῦ τμήματος **π**. Σημειώσατε ὅτι οὗτοι δὲν διατελοῦσιν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου **Μ**, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου **Ν**, εἶναι δεδικαιωμένοι ἀλλ' οὐχὶ ἡγιασμένοι, ἀφιερωμένοι. Οὗτοι δὲ εἶναι τελείως ἀφιερωμένοι εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἀποκεκνημένοι ὡς πνευματικοί. Ἐν τούτοις εἰδὼν ἰπέρτεροι τοῦ κόσμου, διότι ἀποδέχονται τὸν Ἰησοῦν ὡς ἀντίλυτρόν των ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ δὲν ἀπεδέχθησαν τὴν ἄνω κλήσιν τοῦ αἰῶνος τούτου, ὅπως ἀποτελέσωσι μέρος τῆς πνευματικῆς οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ, Ἐὰν ἐμμείνωσιν ἐν τῇ πίστει καὶ ἱποκίψωσι τελείως εἰς τοὺς δικαίους νόμους τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, εἰς τοὺς Καιροὺς τῆς Ἀποκαταστά-

σεως, θὰ ἀφιχθῶσιν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ὁμοιότητα τοῦ τελείου χοϊκοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Ἀδάμ. Θὰ ἀνακινήσωσι δὲ τελείως πᾶν ὃ, τι δι' αὐτοῦ ἀπωλέσθη. Θὰ φθάσωσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἀνθρωπίνην τελειότητα, διανοητικὴν, ἠθικὴν καὶ φυσικὴν, καὶ θὰ ὦσι πάλιν κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ὡς ἦτο ὁ Ἀδάμ, διότι διὰ πάντα ταῦτα ἀπελυτρώθησαν οὗτοι. Ἡ δὲ θέσις τῆς δικαιοσεως τῶν, ἐπίπεδον N, ὡς ἀκουσάντων καὶ πιστευσάντων εἰς τὴν διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίαν, εἶναι εἰδικὴ εὐλογία, τὴν ὁποίαν οὗτοι θ' ἀπολαύσωσι διὰ πίστεως ταχύτερον ἢ ὁ κόσμος ἐν γένει (καθότι πάντες θὰ ἀχθῶσιν εἰς ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς Ἀληθείας, κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος). Οἱ τοιοῦτοι, ὅπως οὐδέποτε, θὰ ἔχωσι τὸ πλεονέκτημα τῆς πρωΐμου ἐκκινήσεως καὶ μερικῆς προσόδου πρὸς τὴν ὁρθὴν διεύθυνσιν. Ἀλλ' ἡ τάξις π ἀποτυγχάνει νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ ἀληθὲς εὐεργέτημα τῆς εἰς αὐτοὺς ὑπολογιζομένης δικαιοσεως κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν. Αὕτη παρέχεται ἤδη πρὸς τὸν εἰδικὸν σκοπὸν ὅπως καταστήσῃ τινὰς ἱκανοὺς νὰ προσφέρωσι τὴν εὐάρεστον θυσίαν, καὶ γείνωσι τῆς V τάξεως ὡς μέλη «τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ». Οἱ ἐκ τῆς τάξεως π δέχονται τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ (τὴν δικαιοσιν) «ματαίως» (Β. Κορ. στ'. 1): Οὗτοι ἀποτυγχάνωσι νὰ χρησιμοποιήσωσι ταύτην ὅπως ὀφείλουσιν πρὸς τὰ ἐμπρὸς, καὶ παραστήσωσιν ἑαυτοὺς εὐαρέστους θυσίας κατὰ τὸν παρόντα χρόνον, καθ' ὃν αἱ θυσίαι εἶναι εὐπρόσδεκτοι εἰς τὸν Θεόν. Οἱ ἐκ τῆς τάξεως ταύτης καίτοι δὲν εἶναι «ἅγιοι» οὐδὲ μέλη τοῦ ἁφιερωμένου «σώματος», καλοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου «ἀδελφοί» (Ρωμ. ιβ'. 1). Ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἐννοίαν τὸ ὅλον γένος τῶν ἀνθρώπων, ὁποῖαν οὗτοι ἀποκατασταθῶσι, θὰ εἶναι διὰ παντὸς ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τέκνα τοῦ Θεοῦ, καίτοι διαφόρου φύσεως. Ὁ Θεός ἐστι Πατὴρ πάντων τῶν ἐν ἁρμονίᾳ μετ' Αὐτοῦ διατελούντων, ἐπὶ παντὸς ἐπίπεδον καὶ ἐκ πάσης φύσεως.

Ἀλλῃ τάξις συνδεομένη μετὰ τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας, καὶ ἣτις οὐδέποτε ἐπίστευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν ὡς τὴν διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῆς θυσίαν, καὶ ἣτις συνεπῶς δὲν εἶναι δεδικαιωμένη—δὲν εἶναι ἐπὶ τοῦ ἐπίπεδον N,—ἀντιπροσωπεύεται διὰ τοῦ ὑπὸ τὸ ἐπίπεδον N τμήματος, ξ. Οὗτοι εἶναι «λύκοι ἐν

ἐνδύμασι προβάτων· ἐν τούτοις, οἱ τοιοῦτοι ὀνομάζουσιν ἑαυτοὺς Χριστιανούς, καὶ ἀναγνωρίζονται ὡς μέλη τῆς κατ' ὄνομα ἐκκλησίας. Οἱ τοιοῦτοι δὲν εἶναι ἀληθῶς πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστὸν ὡς Λυτρωτὴν αὐτῶν· οὗτοι ἀκῆκουν εἰς τὸ ἐπίπεδον Π, καὶ ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ κόσμου. Ἡ θέσις αὐτῶν εἶναι ἐκτὸς τῆς ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι πρόξενoi μεγάλης ζημίας. Ἐν τῇ ἀναμίκτῳ αὐτῇ καταστάσει τῶν διαφόρων τάξεων ν, μ, π, καὶ ξ, πασῶν ὁμοῦ ἀναμεμυγμένων, καὶ πασῶν ἀποκαλουσῶν ἑαυτὰς Χριστιανούς, διετέλεσεν ἡ Ἐκκλησία καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου. Ὡς δὲ Κύριος ἡμῶν προεῖπεν, ἡ κατ' ὄνομα βασιλεία τῶν οὐρανῶν (ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία), εἶναι ὁμοία πρὸς ἀγρὸν σπαρέντα μὲ σῖτον καὶ ζιζάνια. Καὶ, ὡς εἶπε, ἥθελεν ἀφήσει ταῦτα «νὰ συναυξάνωσιν ἀμφοτέρωτα μέχρι τοῦ θερισμοῦ» εἰς τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ θέλει εἰπεῖ πρὸς τοὺς θεριστὰς («τοὺς ἀγγέλους» — ἀγγελιαφόρους), Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δέσατε αὐτὰ εἰς δέσμας, διὰ νὰ κατακαύσῃτε αὐτά· τὸν δὲ σῖτον συναΐατε εἰς τὴν ἀποθήκην μου — Ματθ. ιγ'. 38; 41, 49.

Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν δεικνύουσιν ἡμῖν ὅτι καίτοι Αὐτὸς προώρισεν ὅπως ἀμφοτέρωτα ταῦτα συναυξάνωσι καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα καὶ ἀναγνωρίζονται ὡς μέλη τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας, προώρισεν ἐπίσης ὅτι θέλει ἐπιστῇ καιρὸς διαχωρισμοῦ μεταξὺ τῶν δύο τούτων στοιχείων, ὅποτε, οἱ ὄντες ἀληθῶς Ἐκκλησία, ἅγιοι Του (ν), ἐπιδοκιμαζόμενοι καὶ ὀλκιοποιούμενοι παρὰ Θεοῦ, θὰ γείνωσιν εἰς πάντας φανεροί — Ματθ. ιγ'. 39.

Ὁ καλὸς σπόρος ἐξηκολούθησεν αὐξάνων καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς ἐπίσης τὰ ζιζάνια, αἱ ἀπομιμήσεις. «Ὁ καλὸς σπόρος εἰσὶν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας» τὰ πνευματικὰ τέκνα, αἱ τάξεις ν, καὶ μ· ἐνῷ «τὰ ζιζάνια εἰσὶν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ». Πάντες, ἐπομένως, οἱ τῆς τάξεως ξ, καὶ πλεῖστοι ἐκ τῆς τάξεως π, εἰσὶ «ζιζάνια», διότι «οὐδεὶς δύναται νὰ δουλεύῃ δύο κυρίους», καὶ ὡς ἄλλαχού λέγει, «εἰσθαι δοῦλοι ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπακούεται». Ἐπειδὴ δὲ οἱ τῆς τάξεως π δὲν ἀφιερῶσι τὴν ὑπηρεσίαν καὶ προσόντα αὐτῶν εἰς

τὸν ἐξαγοράσαντα αὐτοὺς Κύριον—ὡς λογικὴν λατρείαν—ἀναμφιβόλως διαθέτουναι πολὺ ἔκ τε τοῦ χρόνου καὶ τῶν προσόντων αὐτῶν, πράγματι, εἰς ἀντίπραξιν κατὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ συνεπῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐχθροῦ.

Ἦδη παρατηρήσατε ἐπὶ τοῦ διαγράμματος τὸν θερισμόν ἢ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου· ἐπιστήσατε τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν δύο μερῶν, εἰς τὰ ὁποῖα διαιρεῖται—εἰς ἐπὶ ἔτη, καὶ εἰς τριάκοντα καὶ τρία ἔτη, ἀκριβῶς καὶ ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸν θερισμόν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος. Ὁ θερισμός, ὡς ὁ Ἰουδαϊκὸς τοιοῦτος, μέλλει νὰ εἶναι πρῶτον καιρὸς δοκιμασίας καὶ σιτιάσεως (κοσκινισμού) τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μετὰ ταῦτα καιρὸς ὀργῆς ἢ ἐκχύσεως τῶν «ἐπὶ τελευταίων πληγῶν» ἐπὶ τοῦ κόσμου, καὶ τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας συμπεριλαμβανομένης. Ἡ Ἰουδαϊκὴ Ἐκκλησία ἦν ἡ «σικιὰ» ἢ ὁ τύπος ἐπὶ τοῦ κατὰ σὰρκα ἐπιπέδου, ὅλων ὅσα ἡ Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελίου ἀπολαμβάνει ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ τοιούτου. Ἐκεῖνο διὰ τοῦ ὁποῖου ἐδοκιμάσθη ὁ Ἰσραὴλ κατὰ σὰρκα ἐν τῷ θερισμῷ τοῦ αἰῶνός των ἦτο ἡ τότε εἰς αὐτοὺς παρουσιασθεῖσα ΑΛΗΘΕΙΑ. Ἡ τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἀλήθεια ἦτο τὸ ὀρέπανον, καὶ τοῦτο διεχώρισε τοὺς «ἀληθῶς Ἰσραηλίτας» ἀπὸ τὴν κατ' ὄνομα Ἰουδαϊκὴν Ἐκκλησίαν. Ὅσοι δὲ ἀπειτέλουν τὸν ἀληθῆ σίτον, συγκρινόμενοι πρὸς τοὺς καθ' ὁμολογίαν τοιούτους, δὲν ἦσαν εἰμὴ ἐλάχιστον μόνον τμήμα. Οὕτως ἐπίσης θέλει εἶσθαι ἐν τῷ θερισμῷ τοῦ παρόντος αἰῶνος. Ὁ θερισμὸς τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς ἐκεῖνος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος, διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἀρχιθεριστοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις θέον τότε νὰ εἶναι παρὼν. (Ἀποκλ. ιδ'. 14). Τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν τῷ θερισμῷ τοῦ παρόντος αἰῶνος θέλει εἶσθαι νὰ διαχωρῇ τὸ ἀληθὲς ἀπὸ τοῦ ψευδοῦς. Τὴν κατ' ὄνομα Ἐκκλησίαν, ἕνεκα τῆς ἀναμίκτου αὐτῆς καταστάσεως, ὁ Κύριος ἡμῶν ἀποκαλεῖ «Βαβυλῶνα» —σύγχυαι· ὁ δὲ θερισμὸς εἶναι ὁ καιρὸς πρὸς διαχωρισμὸν τῶν διαφόρων τάξεων ἐν τῇ ὀνομαστικῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ πρὸς ὥριμασθαι καὶ τελείωσιν τῆς ν τάξεως. Ὁ σίτος θέλει χωρισθῇ ἀπὸ τῶν ζιζανίων, ὁ ὥριμος σίτος ἀπὸ τοῦ ἀώρου

τοιούτου κλπ. Οἱ τῆς τάξεως ν εἶναι «αἱ ἀπαρχαί» τοῦ σίτου, ἀφοῦ δὲ χωρισθῶσιν, ἐν τῷ καταλλήλῳ καιρῷ, θὰ γείνωσι νύμφη τοῦ Χριστοῦ, καὶ θὰ εἶναι πάντοτε μετὰ τοῦ Κυρίου, καὶ ὁμοία πρὸς τὸν Κύριόν της.

Ὁ χωρισμὸς τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ποιμνίου ἀπὸ τῆς Βαβυλῶνος δεικνύεται διὰ τοῦ σχήματος Θ. Τὸ μικρὸν αὐτὸ ποιμνιον, ἡ Ἐκκλησία, διατελεῖ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ νὰ γείνη ἔν μετὰ τοῦ Κυρίου, νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα Αὐτοῦ καὶ συμμετέχῃ εἰς τὴν δόξαν Του. Ὁ δεδοξασμένος Χριστός, Κεφαλὴ τε καὶ σῶμα, δεικνύεται διὰ τοῦ σχήματος Ο. Τὰ σχήματα τ, υ, καὶ Φ, παριστῶσι τὴν Βαβυλῶνα—τὴν ὀνομαστικὴν Ἐκκλησίαν—ἀποτυγχάνουσαν, κατακερματιζομένην «ἐν τῷ καιρῷ τῆς θλίψεως», ἐν «τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν». Καίτοι δὲ τὸ τοιοῦτον φαίνεται ὅν τρομακτικόν τι, ἐν τούτοις θέλει ὄντως ἀποβῆ πρὸς μέγα ὄφελος ὅλου τοῦ ἀληθοῦς σίτου. Ἡ Βαβυλὼν πίπτει διότι δὲν εἶναι ὁ, τι ἀξιῷ νὰ εἶναι. Ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία διαλαμβάνει πολλοὺς ὑποκριτάς, οἵτινες συνεταύτισαν ἑαυτοὺς πρὸς ταύτην χάριν τῆς εὐὐπολήπτου αὐτῆς θέσεως ἐνώπιον τῶν ὁμμάτων τοῦ κόσμου, καὶ οἵτινες διὰ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν καθιστῶσι τὴν Βαβυλῶνα δυσωδίαν εἰς τοὺς μυκτῆρας τοῦ κόσμου.

Ὁ Κύριος ἦν πάντοτε ἐν γνώσει τοῦ ἀληθῶς αὐτῶν χαρακτῆρος, ἀλλὰ, συμφώνως πρὸς τὴν πρόθεσιν Αὐτοῦ, ἀφίνει αὐτοὺς μέχρι τοῦ θερισμοῦ, ὁπότε θέλει «συλλέξει ἐκ (ἢ ἀπὸ) τῆς βασιλείας Αὐτοῦ [τῆς ἀληθοῦς ἐκκλησίας, καὶ δέσει εἰς δέσμας] πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός. [τὴν θλίψιν, τὴν μέλλουσαν ν' ἀποβῇ ὀλεθρίαν εἰς τὰ ὀνομαστικὰ συστήματα, καὶ τὴν ψευδῇ αὐτῶν ὁμολογίαν].....τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμπωσιν ὡς ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς αὐτῶν. (Ματθ. ιγ 41—43). Ἡ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ἐρχομένη θλίψις θέλει, κατὰ μέγα μέρος, προκληθῇ ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς Ἀπιστίας καὶ τοῦ Πνευματισμοῦ, καὶ τῶν διαφόρων ἁλλων εἰδῶν τῆς πλάνης, αἵτινα θέλουσιν ἀποβῆ δριμύτα δοκιμασία εἰς τὴν Βαβυλῶνα, διότι αὕτη διακρατεῖ τοσαύτας ἐναντίον τοῦ θείου λόγου διδασκαλίας. Ὡς δὲ ἐν τῷ θερισμῷ τοῦ

Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἐγένετο διὰ τὸν Ἰουδαῖον, τὸν προσδοκῶντα δόξαν καὶ ἰσχὺν, σκάνδαλον, εἰς δὲ τὸν κατὰ κόσμον σοφὸν Ἕλληνα, μωρία, οὕτω καὶ ἐν τῷ θερισμῷ τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος οὗτος θέλει εἰσθαι πάλιν λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου.

Πᾶς ὅστις δὴποτε ἔχει οἰκοδομήσει ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ οἷτις-ποτε ἄλλο ἐκτὸς χρυσοῦ, ἀργύρου, πολυτίμων λίθων ἀληθείας, καὶ συνεπῆ πρὸς ταύτην χαρακτῆρα, θέλει εὖρει ἑαυτὸν ἐν δεινῇ ἀμνηστία διαρκούντος τῷ καιρῷ τῆς ὁργῆς (τοῦ «πυρὸς»), διότι πάντα τὰ ξύλα ὁ χόρτος καὶ ἡ καλάμη τῆς τε διδασκαλίας καὶ πράξεως θέλουσι καταναλωθῇ. Οἱ θεόντως οἰκοδομήσαντες, καὶ οἵτινες κέκτηνται συνεπῶς τὸν ἐπι-δεδοκιμασμένον χαρακτῆρα, παρίστανται διὰ τοῦ σχήματος Θ ἐνῷ τὸ τ ἐκπροσωπεῖ τὸ «μέγα πλῆθος», τῶν ἐκ τοῦ Πνεύματος ἀποκεκυημένων, ἀλλ' οἵτινες ἀποδομήσαν μετὰ ξύλα, χόρτον καὶ καλάμην, — οἵτινες τυγχάνουσι μὲν οἷτος πλήν οὐχὶ τελείος ὠριμασμένους ἐν τῷ καιρῷ τῆς συλλογῆς τῶν ἀπαρχῶν (Θ). Οὗτοι (τ) χάνουσι τὸ βραβεῖον τοῦ θρόνου καὶ τῆς θείας φύσεως, ἀλλὰ θὰ ἀφικθῶσιν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν τῶν πνευματικῶν ὄντων γέννησιν, εἰς τάξιν ὑποδεεστέραν ἐκείνης ἣτις εἶναι μέτοχος τῆς θείας φύσεως. Καίτοι δὲ οὗτοι εἰσιν ἀληθῶς ἀφιερωμένοι, οὗτοι νικῶνται ὑπὸ τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε ἀστοχοῦσι νὰ προσφέρωσι τὴν ζωὴν οὐτῶν εἰς θυσίαν.

Καὶ ἐν τῷ θερισμῷ ἀκόμη, ἐνῷ τὰ ζῶντα μέλη τῆς Νύμφης ἀποχωρίζονται ἀπὸ τῶν λοιπῶν διὰ τῆς ἀληθείας, καὶ ὡς τῶν λοιπῶν, καὶ τῆς τάξεως τ συμπεριλαμβανομένης, θὰ εἶναι ἀμβλέα τὴν ἀκοήν· οὗτοι θὰ εἶναι βραδεῖς εἰς τὸ πιστεύειν, καὶ βραδεῖς εἰς τὸ πράττειν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τοῦ χωρισμοῦ. Μεγάλως δὲ θὰ καταπιεσθῶσιν, ἀναμφιβόλως, ὅταν κατόπιν κατανοήσωσιν ὅτι ἡ Νύμφη συνεπληρώθη καὶ ἠνώθη μετὰ τοῦ Κυρίου, καὶ ὅτι αὐτοὶ, ὄντες τόσον ἀδιάφοροι καὶ περιφρόντιδες, ἀπώλεσαν τὸ μέγα ἐκείνον βραβεῖον. Ἄλλ' ἡ ὡραιότης τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν θὰ ἀρχίσωσι τότε νὰ διακρίνωσιν ὡς σχεδίου ἀγάπης, διὰ αὐτοὺς καὶ τὸν κόσμον τῆς ἀνθρωπότητος σύμπαντα, θέλει ἐντελῶς

καταρικήσει τὴν λύπην των, καὶ θὰ ἀλλалаῶσιν· « Ἀλληλούϊα »! διότι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ. Ἄς χαίρωμεν καὶ ᾄς ἀγαλλώμεθα, καὶ ᾄς δώσωμεν τὴν δόξαν εἰς Αὐτόν, διότι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ Ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτὴν (Ἀποκλ. ιθ'. 6, 7). Σημειώσατε, ὡσαύτως, τὴν πλουσιοπάροχον πρόνοιαν τοῦ Κυρίου: ἡ ἀγγελία ἀποστέλλεται καὶ πρὸς αὐτοὺς—Καίτοι δὲν εἶσθε ἡ Νύμφη τοῦ Ἀρνίου, δύνασθε νὰ εἰσθε παρόντες εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου—« Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου κεκλημένοι » (ἐδφ. 9). Οἱ τοιοῦτοι ἀφικνοῦνται ἐν καιρῷ τῷ δεόντι, καὶ διὰ τῶν παιδείων τοῦ Κυρίου, εἰς πλήρη πρὸς τὸν Κύριον καὶ τὸ σχέδιον Αὐτοῦ ἁρμονίαν, καὶ θέλουσι πλύνει τὰ ἱμάτια αὐτῶν, ὅπως τελικῶς φθάσωσιν εἰς θέσιν πλησιον τῆς Νύμφης—Ψ, ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου Λ.—Ἀποκλ. ζ'. 14, 15.

Ὁ καιρὸς τῆς θλίψεως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν κόσμον θὰ λάβῃ χώραν ἀφοῦ ἡ Βαβυλὼν ἀρχίσῃ νὰ πίπτῃ καὶ διαμελίζεται. Ἡ θλίψις αὕτη θὰ εἶναι ἀνατρεπτικὴ πάσης ἀνθρωπίνης κοινωνίας καὶ κυβερνήσεως, παρασκευάζουσα τὸν κόσμον διὰ τὴν βασιλείαν τῆς δικαιοσύνης. Κατὰ τὸν καιρὸν αὐτὸν τῆς θλίψεως, ὁ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα (ε), ὅστις ἀπερρίφθη ἕωσού εἰσέλθῃ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν, θέλει ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελίου, ἥ ὁ πνευματικὸς Ἰσραὴλ, θέλει συμπληρωθῇ καὶ δοξασθῇ. Κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος ὁ Ἰσραὴλ θέλει εἶσθαι τὸ πρῶτον ἔθνος τῆς γῆς, ἐπὶ κεφαλῇ πάντων τῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιγείου ἐπιπέδου Ν, πρὸς τὸ ὁποῖον θὰ ἐλκίσονται βαθμυδὸν ἐν ἐνότητι καὶ ἁρμονίᾳ πάντες οἱ εἰπειθεῖς

Ἡ ἀποκατάστασις αὐτῶν εἰς τὴν τελείαν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὡς καὶ ἡ τοῦ κόσμου ἐν γένει, θὰ εἶναι βαθμιαῖόν τι ἔργον, ὅπερ θὰ ἀπαιτήσῃ ὅλον τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα διὰ τὴν πλήρη αὐτοῦ ἀποπεράτωσιν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χιλιετοῦς ἐκείνης βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Ἀδαμιαίου θανάτου θέλουσι βαθμυδὸν καταποθῇ ἢ ἐξοντωθῇ. Αἱ ποικίλαι αὐτοῦ βαθμίδες, ἀσθένειαι, πόνοι καὶ ἄδυναμιαί, ὡς ἐπίσης ὁ τάφος—θέλουσι προσφέρει ὑποτα-

γὴν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Μεγάλου Αντρωτοῦ καὶ Ἀποκαταστάτου, μέχρις οὗ, εἰς τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος ἐκείνου, ἡ μεγάλη πυραμὶς τοῦ ἡμετέρου σχεδιαγράμματος ἀποπερατωθῇ. Ὁ Χριστὸς (Χ) θέλει εἰσθαι ἡ κεφαλὴ πάντων—τοῦ μεγάλου πλήθους (ἡ τῆς μεγάλης ὁμάδος), τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων,—μετὰ τὸν Πατέρα· δευτέρα κατὰ τὴν τάξιν ἡ τὸ ἀξίωμα θέλει εἰσθαι ἡ μεγάλη ὁμάς, τὰ πνευματικὰ ὄντα, (Ψ)· ἀκολουθῶς οἱ ἄγγελοι, ἔπειτα ὁ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα (Π), διαλαμβάνων πάντας τοὺς ἀληθῶς Ἰσραηλίτας, ἐπὶ κεφαλῆς πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς· ἀκολουθῶς ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων (Φ), ἀποκατασταθεὶς εἰς τελειότητα ὑποστάσεως καθ' ὁμοίωσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τοῦ Ἀδὰμ, πρὶν οὗτος ἁμαρτήσῃ. Ἡ ἀποκατάστασις αὕτη θέλει βαθμιαίως ἐπιτελεσθῇ κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος—«τοὺς καιροὺς τῆς ἀποκαταστάσεως». (Πράξ. γ'. 21). Πολλοὶ ἐν τούτοις, θέλουσιν ἐξολοθρευθῇ ἐκ τοῦ λαοῦ· πρῶτον, πάντες ἐκεῖνοι, οἵτινες, ὑπὸ πλήρης φῶς καὶ εὐκαιρίαν, θὰ ἀρνηθῶσιν ἐπὶ ἑκατοντάδα ἔτων νὰ προοδεύσωσιν εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τελειότητα (Ἡσα. ξε'. 20)· καὶ δεύτερον, ἐκεῖνοι οἵτινες, προχωρήσαντες εἰς τὴν τελειότητα, κατὰ τὴν τελικὴν δοκιμασίαν εἰς τὸ τέλος τῆς Χιλιετηρίδος, θὰ ἀποδειχθῶσιν ἀνείλικρινεῖς, ἐλλειπεῖς πιστότητος. (Ἀποκλ. κ'. 9). Οἱ τοιοῦτοι θὰ ἀποθάνωσι τὸν δεύτερον θάνατον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει ἀπεκδοχὴ ἀναστάσεως ἢ ἀποκαταστάσεως. Ἐν καὶ μόνον λύτρον ἐδόθη ἅπαξ διὰ παντός. Ὁ Χριστὸς δὲν ἀποθνήσκει πλέον.

Ὅποταν ἀτενίζωμεν εἰς τὸ μέγα τοῦ Πατρὸς ἡμῶν σχέδιον διὰ τὴν ἐξύψωσιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν δι' αὐτῆς εὐλογίαν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ὅλων τῶν γενῶν τῆς γῆς δι' ἀποκαταστάσεως πάντων, τοῦτο φέρει εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὸν ὕμνον τῶν ἀγγέλων: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας». Αὕτη θὰ εἶναι ἡ συμπλήρωσις τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ—«ἡ ἀνακεφαλαίωσις τῶν πάντων ἐν τῷ Χριστῷ». Τίς θέλει εἰπεῖ τότε διὰ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ἀπέτυχε; Τίς θέλει εἰπεῖ τότε διὰ τὸ Θεὸς δὲν ἐδέσποσεν τοῦ κακοῦ ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ δὲν μετέτρεψε τὸν

θυμὸν τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν δαιμόνων διὰ τὴν δόξαν Αὐτοῦ ;

Τὸ σχῆμα τῆς πυραμίδος οὐχὶ μόνον ἐξυπηρετεῖ ὁρθῶς τὸν σκοπὸν τῆς εἰκονικῆς παραστάσεως τῶν τελείων ὑπάρξεων, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξεικονίσεως ταύτης, ὡς ἀντιπροσωπεῦον τὴν ἐνότητα τῆς ὅλης δημιουργίας, ὡς αὕτη θέλει εἶσθαι ἐνιαῖα ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ, ὅποτε ἡ ἁρμονία καὶ τελειότης τῶν πάντων θέλει ἐπιτευχθῇ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Χριστοῦ, τῆς Κεφαλῆς, οὐχὶ μόνον τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι τὸ σῶμα Αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπίσης πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς — Ἐφεσ. α'. 10.

Ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς ἦν ἡ «ἀρχή», ἡ «κεφαλή», «ὁ κορυφαῖος λίθος» ὁ ἀκρογωνιαίος (ἀνώτατος) λίθος τῆς μεγάλης ταύτης οἰκοδομῆς, ἥτις ἤδη ἔχει μόνον ἀρχίσει· συμφώνως δὲ πρὸς τὰς γραμμὰς καὶ γωνίας τοῦ κορυφαίου αὐτοῦ λίθου θέον νὰ οἰκοδομηθῇ πᾶς ὑποκείμενος λίθος. Δὲν σημαίνει ὅπως εἶδη λίθων ἐνδέχεται νὰ ὑπάρξωσιν ἐν τῇ οἰκοδομῇ ταύτῃ, ἀδιάφορον δ' ἐπίσης πόσαι διαφέρουσαι φύσεις δύνανται νὰ εὐρίσκωνται μεταξὺ τῶν νύων τοῦ Θεοῦ, ἐπίγειοι καὶ ἐπουράνιοι, πᾶσαι αὗται ὅπως ὧσιν αἰωνίως εὐπρόσδεκτοι εἰς Αὐτόν, ἀνάγκη νὰ γείνωσι σύμμορφοι τῆς εἰκόνος τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ. Πάντες ὅσοι θὰ ἀποτελέσωσι μέρος τῆς οἰκοδομῆς ταύτης θέον νὰ μετέχωσι τοῦ πνεύματος τῆς εἰς τὸν Θεὸν ὑπακοῆς, καὶ τῆς πρὸς Αὐτὸν καὶ πάντα τὰ πλάσματα Αὐτοῦ ἀγάπης (τῆς τόσον θαυμάως ἐξεικονιζομένης ἐν τῷ Ἰησοῦ), ἥτις εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ νόμου. — Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν Σου ἐξ ὅλης σου τῆς καρδίας, διανοίας καὶ ἰσχύος, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

Ἐν τῇ ἐξελλίξει τῆς θείας βουλῆς (ὡς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὑποτυποῖ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν αὐτὴν τῶν πάντων, τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὑπὸ μίαν ἀρχήν) ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ἡ κεφαλὴ, ἐξελέγη πρῶτος· κατὰ δεύτερον δὲ λόγον ἡ Ἐκκλησία, ἥτις εἶναι τὸ σῶμα Αὐτοῦ. Οἱ ἄγγελοι καὶ λοιπαὶ πνευματικαὶ τάξεις θὰ ἔπωσιν κατὰ τὴν τάξιν· ἀκολουθῶς αἱ ἀρχαῖαι ἐξοχότητες ἐκ τε τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ κόσμου.

Ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῶν ἀνωτάτων, ἡ κατάταξις θέλει προβαίνει ἕως οὗ πάντες οἱ θέλοντες ἀχθῶσιν ἐν ἁρμονίᾳ καὶ ἐνότητι.

Μία ἰδιορρυθμία ὑφίσταται ἐνταῦθα ὅτι ὁ δοκιμασθεὶς οὗτος, ὁ ἀρχικὸς, ἀκρογωνιαίος λίθος, κατατίθεται πρῶτος, καὶ καλεῖται **θεμέλιος λίθος**. Οὕτως ἐξεικονίζεται τὸ γεγονός ὅτι ἡ βάσις πάσης πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπίδος καὶ δικαιοσύνης τίθεται, οὐχὶ ἐπὶ γῆς, ἀλλ' ἐν οὐρανοῖς. Οἱ δὲ ὑπὸ ταύτην οἰκοδομούμενοι, καὶ μετὰ τῆς οὐρανίας αὐτῆς βάσεως ἠνωμένοι, συνέχονται πρὸς ταύτην διὰ οὐρανίων ἐλξεων καὶ νόμων. Καίτοι δὲ ἡ διάταξις αὕτη ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν ἀκριβῶς πρὸς τὰς ἐπὶ γῆς οἰκοδομάς, πόσον προσφυὲς ἀφ' ἑτέρου τυγχάνει ὅτι ὁ λίθος, κατὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ ὁποίου μέλλει ν' ἀποτελεσθῇ σύμπασα ἡ οἰκοδομὴ, ἔδει νὰ τεθῇ πρῶτος. Καὶ πόσον ἰδιόζον ἐπίσης νὰ εὐρίσκωμεν ὅτι ὁ θεμέλιος ἡμῶν τίθεται ἄνω καὶ οὐχὶ κάτω, καὶ ὅτι ἡμεῖς, ὡς λίθοι ζῶντες, **συνοικοδομούμεθα ἐν Αὐτῷ κατὰ πάντα**. Οὕτω θέλει προαχθῇ τὸ ἔργον κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα, ἕωσοῦ πᾶν δημιουργημα ἐκ πάσης φύσεως, ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς θέλει αἰνεῖ καὶ λατρεύει τὸν Θεὸν συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς τελείας ὑπακοῆς. Τὸ σύμπαν τότε θέλει ἐκκαθαρισθῇ, διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην «ἔσται ὅτι πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ» — ἐν τῷ θανάτῳ τῷ δευτέρῳ — **Πραξ. γ'. 22, 23.**

Η ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

Τὸ αὐτὸ μάθημα ὅπερ εἶδομεν ἐκτιθέμενον ἐν τῷ Χάρτῃ ἢ τῷ σχεδιαγράμματι τῶν Αἰώνων διδάσκεται ἐπίσης ἐνταῦθα διὰ τοῦ θεοσδότου τούτου τύπου, τὰ διδάγματα τοῦ ὁποίου θὰ τεθῶσιν πληρέστερον ὑπὸ ἐξέτασιν ἀκολούθως. Παραθέτομεν ταύτην πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ χάρτου, ὅπως τὰ διάφορα ἐπίπεδα ἢ βαθμίδες αἱ φέρουσιν πρὸς τὰ «Ἁγία τῶν Ἀγίων» σημειωθῶσιν ἢ κατανοηθῶσι θεόντως, ὡς διδάσκουσαι τὰς αὐτὰς διαβαθμίσεις τὰς ἥδη λεπτομερῶς ἐξετασθείσας. Ἐξ τῷ ἐξωτερικῷ τῆς αὐλῆς τῆς σκηνῆς κείται ὁ κόσμος σύμπας ἐν ἁμαρτίᾳ, ἐν τῷ ἐπιπέδῳ τῆς διαφθο-

ρᾶς, Π. Εἰσερχόμενοι διὰ τῆς «πύλης» εἰς τὴν «αὐλήν» γινόμεθα πιστοί, ἢ δεδικαιωμένοι, ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου Ν. Ὅσοι προβαίνωσιν εἰς τὴν ἀφιέρωσιν σπεύδουσι πρὸς τὴν θύραν τῆς Σκηνῆς, καὶ εἰσερχόμενοι, (ἐπίπεδον Μ.) γίνονται ἱερεῖς. Οὗτοι ἐνισχύονται διὰ «τοῦ ἄρτου τῆς προθέσεως», φωτίζονται ὑπὸ τῆς «Λυχνίας», καὶ καθίστανται ἱκανοὶ νὰ προσφέρωσιν εὐάρεστον θυμίαμα εἰς τὸν Θεὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ «Χρυσοῦ Θυσιαστηρίου». Τέλος, ἐν τῇ πρώτῃ ἀναστασίῃ, οὗτοι εἰσέρχονται εἰς τὴν τελείαν πνευματικὴν κατάστασιν ἢ εἰς τὰ «Ἅγια τῶν Ἀγίων». (ἐπίπεδον Α), καὶ ἐνοῦνται μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ δόξῃ τῆς βασιλείας, ἐπίπεδον Κ.

Τρόπων τὸ τοῦ Χριστοῦ
 Ἀναφαίνεται ἰδού·
 Ἐξεγέρθητ' οὐρανοί,
 Καὶ σὺ, ἅπανα ἡ γῆ,
 Νὰ σαλπίσῃτ' ἡχηρῶς,
 «Ἐρχεται ὁ Ἰσχυρὸς
 «Ὁ τρισέκδοξος Θεός,
 «Ἴνα θριαμβεντικῶς

«Βασιλεύσῃ ἐπὶ γῆς·
 «Ὅθεν μεθ' ὑποταγῆς
 «Δεχθῆιτε Αὐτὸν λαοί
 «Ἴνα γίνητε υἱοί
 «Ὅτι ἔμπροσθεν Αὐτοῦ,
 «Τοῦ ἀπαίρως κραταιοῦ
 «Πάντες ζῶντες καὶ νεκροί
 «Θέλουσιν κλίνειν ταπεινοί.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

ΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἡ πρώτη κυριαρχία. — Ἡ ἀπώλεια τῶν ἐπὶ ταύτης δικαιωμάτων — Ἡ ἀπολύτρωσις καὶ ἀποκατάστασις ταύτης. — Ἡ τυπικὴ τοῦ Θεοῦ βασιλεία. — Ὁ σφετεριστής. — Αἱ δύο φάσεις τῆς παρούσης ἐπικυριαρχίας. — Αἱ ὑπάρχονσαι ἐξουσίαι τεταγμέναι ὑπὸ Θεοῦ. — Ἡ ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος θωρία τούτων. — Ἡ ὑπὸ τοῦ Δανιήλ θεωρία καὶ ἐρμηνεία. — Αἱ βασιλεύειαι τοῦ παρόντος κόσμου ἀπὸ ἐτέρας ἀπόψεως ἐξεταζόμεναι. — Ἡ πρόβουσα τῆς Ἐκκλησίας σχέσις πρὸς τὰς ἐνεστώσας Κυβερνήσεις. — Τὰ ἑλέω Θεοῦ δικαιώματα τῶν βασιλέων συντόμως ἐξεταζόμενα. — Ψευδεῖς τῆς Χριστιανισμοῦ ἀξιώσεις. — Κρείσσων ἐλπίς ἐν τῇ πέμπτῃ Παγκοσμίῳ Λύτοκρατορίᾳ.

Ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως ὁ Θεὸς διακηρύττει τὴν βουλὴν Αὐτοῦ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν γῆνιν Αὐτοῦ δημιουργίαν καὶ τὴν κυβέρνησιν ταύτης. « Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, Ὅς κάμωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμῶν, καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν· καὶ ὡς ἐξουσιάζῃ ἐπὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν κτηνῶν, καὶ ἐπὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ παντὸς ἐρπετοῦ, ἐρποντος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα Ἐαυτοῦ· κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς· καὶ ὑλόγησεν αὐτούς ὁ Θεός· καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς ὁ Θεός, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ γεμίσατε τὴν γῆν, καὶ κυριεύσατε αὐτήν, καὶ ἐξουσιάζετε ἐπὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ παντὸς ζώου κινουμένου ἐπὶ τῆς γῆς ».

Τοιοῦτοτρόπως ἡ κυριαρχία τῆς γῆς ἐτέθη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὡς ἀντιπροσωπευομένου ἐν τῷ πρώτῳ ἀνθρώπῳ τῷ Ἀδὰμ, ὅστις ἦν τέλειος, καὶ ἐπομένως τελείως ἀρμόδιος νὰ εἶναι ὁ κύριος, ἀρχηγὸς ἢ βασιλεὺς τῆς γῆς. Ἡ ἐντολὴ αὕτη νὰ αὐξάνηται, πληροῖ, καθυποτάσῃ καὶ κυρι-

αρχῇ ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν ἀπέβλεπε τὸν Ἀδὰμ καὶ μόνον ἀλλὰ καὶ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα· «πληθύνεσθε κυριεύσατε, ἐξουσιάζετε κλπ.» Ἐὰν τὸ ἀνθρώπινον γένος παρέμενεν τέλειον καὶ ἀγαπάρτητον, ἡ ἐξουσία αὕτη οὐδέποτε ἤθελε παρέλθει ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ.

Παρατηρητέον ὅτι ἐν τῇ ἐντολῇ ταύτῃ εἰς οὐδένα δίδοται ἐξουσία ἢ ἐπικυριαρχία ἐπὶ τῶν ὁμοίων του, ἀλλ' ὁλόκληρον τὸ γένος ἐξουσιοδοτεῖται νὰ ἀρχῇ ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ καλλιεργῇ καὶ χρησιμοποίῃ τὰ προϊόντα αὐτῆς πρὸς κοινὸν ὄφελος. Καὶ οὐχὶ μόνον ὁ φυτικὸς καὶ μεταλλικὸς πλοῦτος τίθεται οὕτως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἐξουσίαν, ἀλλ' ἐπίσης πᾶσαι αἱ ποικιλίαι τῆς ζωικῆς φύσεώς εἰσιν εἰς τὴν διάθεσιν καὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐὰν τὸ γένος παρέμενεν τέλειον καὶ ἐξετέλει τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν τοῦ Δημιουργοῦ, καθ' ὅσον τὰ μέλη αὐτοῦ θὰ ἐπληθύνοντο, θὰ καθίστατο ἐπ' ἀνάγκης ὅπως οἱ ἄνθρωποι συμβουλευῶνται ὁμοῦ, συστηματοποιῶσι τὰς προσπάθειάς των, καὶ ἐπινοῶσι τρόπους καὶ μέσα διὰ τὴν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ σοφίᾳ διανομὴν τῶν κοινῶν ἀγαθῶν. Καὶ ἐπειδὴ, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἤθελε καταστῇ ἀδύνατον, ἕνεκα τοῦ μεγάλου αὐτῶν ἀριθμοῦ, νὰ συνέρχωνται καὶ συμβουλευῶνται ὁμοῦ, τότε θὰ παρίστατο ἀνάγκη ὅπως αἱ διάφοροι τάξεις τῶν ἀνθρώπων ἐκλέγωσι τινὰς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν ἵνα ἀντιπροσωπεύωσιν αὐτοὺς, ἐξαγγέλλωσι τὰ κοινὰ αὐτῶν αἰσθητά καὶ ἐνεργῶσιν ἀντ' αὐτῶν. Ἐὰν δὲ πάντες ἦσαν τέλειοι, διανοητικῶς, φυσικῶς καὶ ἠθικῶς, ἂν πάντες ἠγάπων τὸν Θεὸν καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν, καὶ τὸν πλησίον των ὡς ἑαυτοὺς, οὐδεμία τότε ἤθελεν ὑπάρξει προστριβὴ ἐν τῇ τοιαύτῃ τῶν πραγμάτων διευθετήσῃ.

Ἐκ τοιαύτης ἀπόψεως κρινόμενον, τὸ ἀρχικὸν τοῦ δημιουργοῦ σχέδιον διὰ τὴν διακυβέρνησιν τῆς γῆς ἦν Δημοκρατικόν τι τοιοῦτον, κυβέρνησις τις τῆς ὁποίας ἤθελε μετέχει πᾶν ἄτομον, ἐν τῇ ὁποίᾳ πᾶς ἄνθρωπος ἤθελεν εἶσθαι καὶ εἰς κυρίαρχος, ἀφ' ὁνόμας διὰ προσόντων πεπρωτισμένος ὅπως ἐξασκῇ τὰ καθήκοντα τοῦ ὑπουργήματός του ἐν ᾧ πάσῃ λεπτομερείᾳ, διὰ τε τὸ ἀτομικὸν αὐτοῦ καὶ τὸ γενικὸν συμφέρον. Ἡ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐμπιστευθεῖσα κυριαρχία τῆς

γῆς εἶχε μίαν μόνον συγκυρίαν, ἀφ' ἧς ἐξηρτᾶτο ἡ αἰωνία αὐτῆς συνέχσις· αὕτη δὲ ἦν ὅτι ἡ θεόθεν παραχωρηθεῖσα ἡγεμονία αὐτῇ ὥφειλε νὰ ἐνεργῇται πάντοτε συμφώνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Ὑψίστου Ἀρχοντος τοῦ σύμπαντος, οὗτινος ὁ μόνος νόμος, συντόμως ἐκτιθέμενος, εἶναι Ἀγάπη. «Ἡ ἀγάπη ἐστὶν ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ νόμου» «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου..... καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν» — Ρωμ. ιγ'. 10. Ματθ. κβ'. 37—40.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν μεγάλην ταύτην χάριν ἣτις παρεχωρήθη εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁ Δαβὶδ αἰνῶν τὸν Θεόν, λέγει. «Σὺ δὲ ἔκαμες αὐτὸν ὀλίγον τι κατώτερον τῶν ἀγγέλων, καὶ μὲ δόξαν καὶ τιμὴν ἐστεφάνωσας αὐτόν· κατέστησας αὐτὸν κύριον ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν Σου». (Ψαλμ. η' 5, 6). Ἡ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀδάμ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα δοθεῖσα τοιαύτη ἐξουσία, ἦτο ἡ πρώτη ἐγκατάστασις τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐξήσκει οὕτω τὴν ἐξουσίαν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἡ τοῦ ἀνθρώπου παρακοή πρὸς τὸν Ἀνώτατον αὐτοῦ Ἀρχοντα ἀπεστέρησεν αὐτὸν ὄχι μόνον τῆς ζωῆς του, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ ὅλων τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων αὐτοῦ ὡς ἀντιπροσωπευτικοῦ ἄρχοντος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς. Καὶ τοῦ λοιποῦ ἐλογίζετο ὡς ἀποστάτης, ἔκπτωτος καὶ καταδικασμένος εἰς θάνατον. Ταχέως τότε ἡ ἐπὶ γῆς βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπανοσεν ἰφισταμένη, οὐδὲ ἐπανιδρύνθη πλέον ἔκτοτε, εἰμὴ μόνον διὰ βραχύ τι χρονικὸν διάστημα, καὶ κατὰ τυπικόν τινα τρόπον, ἐν τῷ Ἰσραὴλ. Πλὴν καίτοι ὁ ἄνθρωπος ἀπώλεσεν ἐν τῇ Ἑδῇ τὸ ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ ἐξουσίας δικαίωμα του, οὐδέτερον τούτων ἀφηρεῖται ἀπ' αὐτοῦ αἰφνιδίως ἐφ' ὅσον δὲ διαρκεῖ ἡ ἐπὶ καταδίκην ζωὴ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἐξασκῇ τὴν ἐπὶ γῆς κυριαρχίαν κατὰ τὰς ἰδέας καὶ τὴν ἰκανότητά του, μέχρις οὗ ἐπιστῇ ὁ καιρὸς τοῦ Θεοῦ δι' Ἐκεῖνον, οὗτινος εἶναι δικαίωμα νὰ ἀναλάβῃ τὴν κυριαρχίαν ἣν Αὐτὸς ἐξηγόρασεν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν διὰ τοῦ θανάτου Του ἀπελύτρωσεν ἡ ἐξηγόρασεν οὐχὶ μόνον τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐπίσης πᾶσαν

τὴν ἀρχέγονον αὐτοῦ κληρονομίαν, καὶ τῆς κυριαρχίας τῆς γῆς συμπεριλαμβανομένης. Ἐξαγοράσας ταύτην, οἱ τίτλοι τῆς κυριότητος τῆς γῆς εἰσὶν ἤδη ἐπ' Αὐτοῦ. Αὐτὸς εἶναι νῦν ὁ νόμιμος κληρονόμος· ἐν καιρῷ δὲ τῷ δέοντι, καὶ ταχέως, θέλει λάβει κατοχὴν ἐπὶ τῆς ἀπολυτρωθείσης κληρονομίας Αὐτοῦ— (Ἐφεσ. α'. 14). Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐξηγόρασε τὸν ἄνθρωπον οὐχὶ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ διακρατῇ αὐτὸν ὡς δοῦλον Του, ἀλλ' ἵνα ἀποκαταστήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν προτιέραν αὐτοῦ κατάστασιν, οὕτως ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἐκυριαρχίαν τῆς γῆς: Ἐξηγόρασε ταύτην καὶ πάσας τὰς ἀρχικὰς τοῦ ἀνθρώπου εὐλογίας, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐπαναδώσῃ ταύτας διὰ τὸν ἄνθρωπον καταστικτῇ καὶ πάλιν ἱκανὸς ὅπως διαχειρίζεται αὐτάς συμφώνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ ἐπὶ γῆς βασιλεία τοῦ Μεσσοῦ δὲν θέλει εἶσθαι αἰωνία. Θὰ ἐξακολουθήσῃ ὑπάρχουσα μόνον ἕως οὔ, διὰ τῆς σιδηρᾶς Αὐτοῦ ἐξουσίας, καθυποτάξῃ πᾶσαν ἀποστασίαν καὶ ἀνυποταξίαν, καὶ ἐπαναφέρῃ τὸ πεπτωκὸς γένος εἰς τὴν ἀρχέγονον αὐτοῦ τελειότητα, ὅποτε οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν εἶσθαι τελείως ἱκανοὶ ὅπως ὀρθῶς διαχειρίζονται τὴν κυριαρχίαν τῆς γῆς, ὡς ἀρχικῶς προωρίσθη. Ὅταν δὲ οὕτω ἀποκατασταθῶσι, τότε θέλει ἐπανιδρυνθῇ πάλιν ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς, ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον, τὸν παρὰ Θεοῦ διακριμένον ἀντιπρόσωπον.

Διαρκῶντος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ αἰῶνος ὁ Θεὸς διωργάνωσε τὸν λαὸν Ἰσραὴλ ὡς βασίλειαν Αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν Μωϋσῆν καὶ τοὺς Κριτὰς—ἐν εἴδει Δημοκρατίας—ἀλλ' αὕτη ἦν τυπικὴ τοιαύτη καὶ μόνον. Τὸ δὲ μᾶλλον δεσποτικὸν πολίτευμα τὸ μετὰ ταῦτα ἐγκατασταθέν, ἰδίως ὑπὸ τὸν Δαβὶδ καὶ Σολομῶντα, ἦτο ὑπὸ τινα ἔποσιν τύπος τῆς ἐπαγγελθείσης βασιλείας, ὅποτε ὁ Μεσσίας θέλει βασιλεῦει. Ἀνομοίως πρὸς τὰ περικείμενα ἔθνη, οἱ Ἰσραηλῖται εἶχον τὸν Ἰεχωβὰ διὰ Βασιλέα των, οἱ δὲ ἄρχοντες αὐτῶν ὀνοματικῶς μόνον ὑπηρέτουν ὑπ' Αὐτόν, ὡς μαρτάνομεν ἐκ τοῦ Ψαλμ. σθ: 70, 71. Τοῦτο ἐκτίθεται μᾶλλον ὀρισμένως εἰς Β. Χρονικ. ιγ'. 8. καὶ Α. Χρονικ. κδ'. 23, ἐνθα ὁ Ἰσραὴλ ὀνομάζεται «Βασιλεία τοῦ Κυρίου», καὶ ἐνθα λέγεται δι· ὁ Σολομὼν «ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ΘΡΟΝΟΥ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ βασιλεὺς ἀπὸ Δαβὶδ τοῦ

πατρός Αὐτοῦ», ὅστις εἶχε καθήσει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θρόνου πρότερον, ἢ διαχειρισθῇ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη, μετὰ τὸν Σαούλ, τὸν πρῶτον βασιλέα.

Ὅταν ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἡμάρτησε κατὰ τοῦ Κυρίου, ὁ Κύριος ἐπαίδευσεν αὐτοὺς κατ' ἐπανάληψιν, μέχρι οὗ, ἐπὶ τέλους, ἀφῆρεσεν ὁλοσχερῶς ἀπ' αὐτῶν τὴν βασιλείαν. Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Σεδεκίου, τοῦ τελευταίου ἐξ ὧν ἐβασίλευσαν ἐκ τοῦ κλάδου τοῦ Δαβὶδ, τὸ σκῆπτρον τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἀφῆρέθη. Τότε δὲ καὶ ἡ τυπικὴ τοῦ Θεοῦ βασιλεία ἀνετράπη.

Ἡ τοῦ Θεοῦ ἀπόφασις ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐκφέρεται ἐν τοῖς ἐξῆς λόγοις, «Καὶ σὺ, βέβηλε ἀσεβῇ, ἡγεμῶν τοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ὁποῖου ἦλθεν ἡ ἡμέρα, ὅτε ἡ ἀνομία ἐφθασεν εἰς πέρας, οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός. Σήκωσον τὸ διάδημα, καὶ ἀφαίρεσον τὸ στέμμα· αὐτὸ δὲν θέλει εἶσθαι τοιοῦτον.....Θέλω ἀνατρέψει, ἀνατρέψει, ἀνατρέψει αὐτό, καὶ δὲν θέλει ὑπάρχει ἕως οὗ ἔλθῃ ἐκεῖνος εἰς ὃν ἀνῆκει· καὶ εἰς τοῦτον θέλω ὁδοῦ αὐτό». (Ἰεζκλ. κα', 25—27). Εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς προφητείας ταύτης ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος ἐπῆλθε κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ, μετεκτόμισε τὸν λαὸν εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ καθήρεσε τὸν βασιλέα αὐτῶν. Καίτοι δὲ μετὰ ταῦτα ἀπεκαταστάθησαν εἰς ἐθνικὴν αὐθυπαρξίαν ὑπὸ Κύρον τοῦ Μήδου, διετέλσαν μ' ὅλον τοῦτο ὑπήκοοι καὶ φόβου ὑποτελεῖς εἰς τὰς ἄλλεπαλλήλους αυτοκρατορίας τῆς Μηδο-Περσίας, Ἑλλάδος καὶ Ρώμης, μέχρι τῆς τελείας καταστροφῆς των, 70 Μ. Χ., ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐποχῆς διεσκορπίσθησαν εἰς ὅλα τὰ ἔθνη.

Τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ εἶναι τὸ μόνον, ἀπὸ τῆς πτώσεως, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀνεγνώρισέ ποτε ὡς ἀντιπροσωπεῦον καθ' οἰονδήποτε τρόπον τὴν κυβέρνησιν Αὐτοῦ, τοὺς νόμους, κλπ. Πολλὰ ἔθνη ὑφίσταντο πρὸ τούτου, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο ἡδύνατο δικαίως νὰ ἀξιοῖ τὸν Θεὸν ὡς ἰδρυτὴν του, ἢ ὅτι οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἦσαν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Θεοῦ. Ὅποταν τὸ διάδημα ἀφῆρέθη ἀπὸ τοῦ Σεδεκίου, καὶ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ ἀνετράπη, ὁ Κύριος ἀπεφάσισεν ὅπως τοῦτο διατελῇ ἀναγεγραμμένον ἕως οὗ ὁ Χριστὸς, ὁ νόμιμος τοῦ κόσμου

κληρονόμος, ἔλθῃ καὶ ἀναλάβῃ αὐτό. Οὕτως, ἄρα, πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἰσχύουσαι βασιλεῖαι, μέχρι τῆς ἐπανιδρύσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, χαρακτηρίζονται ὡς «βασιλεῖαι τοῦ κόσμου», ὑπὸ «τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου»· καὶ ἐπομένως οἰαιδήποτε ἀξιώσεις καὶ ἂν προβάλλωνται παρ' οἰασδήποτε ἐξ αὐτῶν, ὅτι εἶναι δηρὸν βασιλεῖαι Θεοῦ, τυγχάνουσι ξέναι πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Οὐδὲ «ΙΑΡΥΘΗ» ἡ Βασιλεία αὐτῇ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ. Λουκ. ιθ'. 12). Τότε, καὶ ἔκτοτε ὁ Θεὸς ἤρχισεν ἐκλέγων ἐκ τοῦ κόσμου ἐκείνους, οἵτινες ἤθελον κριθῇ ἄξιοι νὰ συμβασιλεύσωσι μετὰ τοῦ Χριστοῦ ὡς συγκληρονόμοι τοῦ θρόνου ἐκείνου. Μόνον κατὰ τὴν δευτέραν Αὐτοῦ παρουσίαν, καὶ οὐχὶ πρότερον, θὰ ἀναλάβῃ ὁ Χριστὸς τὴν βασιλείαν, τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν καὶ θὰ βασιλεύσῃ Κύριος ἐπὶ πάντων.

Πᾶσαι αἱ λοιπαὶ βασιλεῖαι, ἐκτὸς τῆς τοῦ Ἰσραὴλ, ὀνομάζονται ἐν ταῖς Γραφαῖς Ἑθνικαὶ βασιλεῖαι—«βασιλεῖαι τοῦ κόσμου» ὑπὸ «τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου»—τὸν Διάβολον. Ἡ ἄρσις τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Σεδεκίου ἐγκατέλιπε τὸν κόσμον ἄνευ οἰασδήποτε κυβερνήσεως ἀναγνωριζομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἢ τῆς ὁποίας οἱ νόμοι καὶ λοιπαὶ ὑπαθέσεις νὰ ἐπιβλέπωνται παρ' Αὐτοῦ. Αἱ Ἑθνικαὶ κυβερνήσεις ἀναγνωρίζονται ἐμμέσως παρὰ Θεοῦ, καθότι δημοσίως διακηρύττει τὴν ἀπόφασιν Αὐτοῦ (Λουκ. κα'. 24) ὅτι, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεσοβασιλείας αὐτῆς, ἢ ἐπὶ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τοῦ κόσμου ἐξουσία μέλλει νὰ ἐξασκῆται ὑπὸ Ἑθνικῶν κυβερνήσεων.

Ἡ μεσοβασιλεία, ἢ ἡ μεσολαβοῦσα χρονικὴ περίοδος μεταξὺ τῆς ἄρσεως τοῦ σκήπτρου καὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Θεοῦ ἀφ' ἐνδός, καὶ τῆς ἐπανόδου τούτων ἐν μεγαλητέρᾳ ἰσχύει καὶ δόξῃ ἐν τῷ Χριστῷ ἀφ' ἑτέρου, ὀρίζεται ἐν ταῖς Γραφαῖς ὡς «οἱ καιροὶ τῶν Ἑθνῶν». Οἱ δὲ «καιροὶ» ἢ τὰ ἔτη ταῦτα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων αἱ «βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τούτου» ἐπιτρέπονται νὰ ἄρχωσιν, εἶναι προσδιωρισμένοι καὶ περιορισμένοι, ὡς ἐπίσης ὁ χρόνος τῆς ἐπανιδρύσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τὸν Μεσσίαν εἶναι ὠρισμένος καὶ σημειοῦται ἐν ταῖς Γραφαῖς.

Καίτοι δὲ αἱ Ἑθνικαὶ αὗται κυβερνήσεις ὑπῆρξαν κακαί, αὗται ἐπιτεράπησαν ἢ «ἐτάχθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ» πρὸς σοφόν τινα σκοπόν. (Ρωμ. ιγ'. 1). Ἡ ἀτέλεια καὶ κακοδιοικήσεις αὐτῶν ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ γενικοῦ μαθήματος ἐπὶ τῆς καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλότητος τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἀποδιδόνουσι τὴν ἀνικανότητα τοῦ πεπιτωκότος ἀνθρώπου νὰ αὐτοκυβερνηθῇ, καὶ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ ἀκόμη ἱκανοποίησιν. Ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει εἰς αὐτάς, ἐν συνόλῳ, νὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὰς βουλὰς αὐτῶν ὡς δύνανται, δεσπόζων ἐπ' οὐτῶν καὶ μόνον διὰ τυχόν αὗται συγκρούωνται πρὸς τὰ σχέδιά Του. Ἡ πρόθεσις Αὐτοῦ εἶναι ὅπως τὰ πάντα τέλος συνεργήσωσιν εἰς τὸ ἀγαθόν, καὶ ὅπως, καὶ αὐτὸς «ὁ θυμὸς τοῦ ἀνθρώπου καταντήσῃ εἰς δόξαν Αὐτοῦ». Ὁ,τι δὲ πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν συνεργεῖ, οὐδένα ἐξυπηρετεῖ σκοπόν, ἢ οὐδὲν μάθημα διδάσκει, ὁ Θεὸς χαλινάγωγεῖ, συγκρατεῖ αὐτό—(Ψαλμ. οστ'. 10).

Ἡ ἀνικανότης τοῦ ἀνθρώπου ὅπως ἰδρῶσῃ τελείαν τινὰ κυβέρνησιν ὀφείλεται εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀδυναμίας, τὰς ἐκ τῆς πεπιτωκίας καὶ διεφθαρμένης αὐτοῦ καταστάσεως. Αἱ ἀδυναμίαι αὗται, αἱ ὅποῖαι ἀφ' ἑαυτῶν ματαιοῦσι τὰς ἀνθρωπίνους προσπάθειας πρὸς παραγωγὴν τελείας τινὸς κυβερνήσεως, ἐχρησάμυσαν ὅπως ἐπωφεληθῇ αὐτῶν ὁ Σατανᾶς, δοτις πρῶτος ἐπέλασε τὸν ἄνθρωπον εἰς κακοπιστίαν καὶ ἀπειθαρχίαν πρὸς τὸν Ἀνώτατον Ἀρχοντα. Ὁ Σατανᾶς ἀείποτε ἐπωφελήθη τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν, παρέστησε τὸ ἀγαθὸν νὰ φαίνεται ὡς κακόν, καὶ τὸ κακὸν ὡς ἀγαθόν· παρεμόρφωσε τὸν χαρακτήρα καὶ τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ καὶ ἐτύφλωσε τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Οὕτως ἐνεργῶν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν νύῳ τῆς ἀπειθείας (Ἐφεσ. β'. 2), ἡχμαλώτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν ἑαυτόν, ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ οἱ ἀπόστολοι καλοῦσιν αὐτόν,—ἡγεμόνα ἢ ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου. (Ἰωάν. ιδ'. 30. ιβ'. 31) Δὲν διατελεῖ ἄρχων τοῦ παρόντος κόσμου διακαιωματικῶς, ἀλλὰ σφετεριστικῶς καὶ ἄρπακτικῶς, διὰ δόλου καὶ ἀπάτης καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν πεπιτωκῶτων ἀνθρώπων· Διότι δὲ εἶναι ἄρπαξ καὶ σφετεριστὴς διὰ τοῦτο θέλει τελικῶς καταργηθῇ. Ἐὰν ἐκέκτητο ἀληθῆ τινα τίτλον ὡς ἄρχων

τοῦ παρόντος κόσμου, ὁ Κύριος δὲν ἤθελε μεταχειρισθῇ αὐτὸν οὕτως.

Ἐντεῦθεν καταφαίνεται ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς γῆς κυριαρχία, ὡς αὕτη ἐξασκεῖται ἤδη, κέκμηται δύο τινὰς φάσεις μίαν ὁρατὴν, καὶ ἑτέραν ἀόρατον Ἡ πρώτη εἶναι ἡ πνευματικὴ, ἡ δευτέρα εἶναι ἡ ἀνθρωπίνῃ φάσις—αἱ ἐπίγειοι ὁραταὶ βασιλεῖαι, αἱ διατελοῦσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνευματικοῦ ἄρχοντος, τοῦ Σατανᾶ. Διότι δὲ ὁ Σατανᾶς ἐκέκμητο τοιαύτην ἐξουσίαν, διὰ τοῦτο προσεφέρετο νὰ καταστήσῃ τὸν Κύριον ἡμῶν ἀνώτατον καὶ ὁρατὸν τῆς γῆς κυρίαρχον ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διεύθυνσιν (Ματθ. δ' 9.) Ἄλλ' ὅταν λήξωσιν «οἱ Καίροί τῶν Ἐθνῶν», ἀμφοτέραι αἱ φάσεις αὗται τῆς ἐνεστώσης ἐπικυριαρχίας θὰ λήξωσιν ἐπίσης. Ὁ Σατανᾶς θέλει δεθῇ καὶ αἱ βασιλεῖαι τοῦ παρόντος κόσμου θέλουσιν ἀνατραπῇ.

Ἡ πεπτωκυῖα, τετυφλωμένη καὶ ἀγωνιῶσα κτίσις ἐπὶ αἰῶνας διατελεῖ μοχθοῦσα καὶ ταλαιπωρουμένη εἰς τὴν κοπιώδη αὐτῆς ὁδόν, ἡττωμένη ἀνὰ πᾶν βῆμα, ἀποδεικνυμένων ἀκάρπων καὶ αὐτῶν εἰσέτι τῶν ἀρίστων προσπαθειῶν καὶ ἀγώνων της, ἐν τούτοις αἰετοπετοῦσα ἐλπίζουσα ὅτι ὁ ὑπὸ τῶν φιλοσόφων αὐτῆς ὀνειροποληθεὶς χρυσοῦς αἰὼν ἦν ἐγγύς. Ἀγνοεῖ ὅτι πολὺ μεγαλητέρα τις ἀπελευθέρωσις ἐκείνης δι' ἣν ἐλπίζει καὶ ἀγωνιᾷ μέλει νὰ ἐπιτελεσθῇ ὑπὸ τοῦ καταπεφρονημένου Ναζωραίου καὶ τῶν ὁπαδῶν Αὐτοῦ, οἵτινες, ὡς Υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, θέλουσι ταχέως φανερωθῇ ἐν βασιλικῇ ἰσχύει διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της—Ρωμ. ι' 22, 19.

Πρὸς τὸς σκοπὸν ὅπως τὰ τέκνα Αὐτοῦ μὴ διατελῶσιν ἐν σκότει ὅσον ἀφορᾷ τὸν λόγον, δι' ὃν ἐπιτρέπει τὴν ὑπαρξίν των ἐν τῷ παρόντι πονηρῶν κυβερνήσεων, καὶ τὸν τελικὸν Αὐτοῦ σκοπὸν ὅπως εἰσαγάγῃ κρείσσονα κυβέρνησιν ὁπότε αἱ βασιλεῖαι αὗται, ὑπὸ τὴν τὰ πάντα δεσπόζουσαν πρόνοιάν Του, θὰ ἔχωσι πλέον ἐξυπηρετήσῃ τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐπιτεράπη ἡ ὑπαρξίς των, ὁ Θεὸς παρέσχεεν ἡμῖν διὰ τῶν προφητῶν Αὐτοῦ, διαφόρους μεγάλας πανοραματικὰς ἀπόψεις «τῶν βασιλειῶν τοῦ κόσμου τούτου» δεικνύων ἐκάστοτε, πρὸς ἐνθάρρυνσιν ἡμῶν, τὴν ἀνατροπὴν αὐτῶν διὰ τῆς ἐγκαθιδρύσεως

τῆς δικαίας καὶ αἰωνίου Αὐτοῦ βασιλείας ὑπὸ τὸν Μεσσίαν τὸν Ἀρχοντα τῆς Εἰρήνης.

Οὗτοι αἱ ἐνεστῶσαι προσπάθειαι τοῦ ἀνθρώπου ὅπως ἐξα-
σκή τὴν ἐπὶ γῆς κυριαρχίαν δὲν εἶναι εἰς πείσμα καὶ παρὰ τὴν
θέλησιν τοῦ Ἰεχωβά, ἀλλὰ τῇ ἀδείᾳ Αὐτοῦ, καταφαίνεται ἐκ
τῆς πρὸς τὸν Ναβουχοδονόσορα ἀναγγελίας τοῦ Κυρίου, ἐνθα
ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει εἰς τὰς τέσσαρας μεγάλας αὐτοκρατορίας
τῆς Βαβυλῶνος, Μηδο-Περσίας, Ἑλλάδος καὶ Ρώμης (Δαν.
β'. 37—43), νὰ ἄρχωσιν ἕως τοῦ καιροῦ τῆς ἰδρύσεως τῆς
βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο δεικνύει τὸ τέλος τῆς δυνά-
μεως καὶ κυριαρχίας αὐτῶν.

Ἐπισκοποῦντες ἤδη τὰς προφητικὰς αὐτὰς θεωρίας, ἃς
ἔχουμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι αὐταὶ ἀρχίζουν μετὰ τὴν Βαβυλῶνα, ἀπὸ
τοῦ καιροῦ τῆς ἀνατροπῆς τῆς βασιλείας τοῦ Ἰσραὴλ, τῆς
τυπικῆς βασιλείας τοῦ Κυρίου.

Ἡ ΤΟΥ ΝΑΒΟΥΧΟΔΟΝΟΣΟΡΟΣ ΟΡΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΗΣ

Μεταξὺ τῶν «ὄσων» προεγράφησαν διὰ τὴν διδασκαλίαν
ἡμῶν» ὅπως ἡμεῖς, οἵτινες ἐντελλόμεθα νὰ ὑποτασσώμεθα
εἰς τὰς οὐσας ἐξουσίας, δυνάμεθα νὰ ἔχουμεν τὴν ἐλπίδα διὰ
τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρηγορίας τῶν Γραφῶν (Ρωμ. ιε'. 4
ιγ'. 1), εἶναι τὸ ἐνύπνιον τοῦ Ναβουχοδονόσορος, καὶ ἡ θεία
αὐτοῦ ἐρμηνεία ὑπὸ τοῦ προφήτου Δανλ. β'. 31—45.

Ὁ Δανιὴλ ἐξήγησε τὸ ἐνύπνιον, εἰπών: «Σὺ βασιλεῦ,
ἐθεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μεγάλη· ἐξαίσιος ἦτο ἐκεῖνη ἡ εἰ-
κὼν, καὶ ὑπέροχος ἡ λάμψις αὐτῆς, ἱσταμένης ἐνώπιόν σου,
καὶ ἡ μορφή αὐτῆς φοβερὰ. Ἡ κεφαλὴ τῆς εἰκόνος ἐκεῖνης
ἦτο ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, τὸ στήθος αὐτῆς καὶ οἱ βραχίονες
αὐτῆς ἐξ ἀργύρου, ἡ κοιλία αὐτῆς καὶ οἱ μηροὶ αὐτῆς ἐκ χαλ-
κοῦ, αἱ κνήμαι αὐτῆς ἐκ σιδήρου, οἱ πόδες αὐτῆς μέρος μὲν
ἐκ σιδήρου, μέρος δὲ ἐκ πηλοῦ. Ἐθεώρεις ἑωσοῦ ἀπενόκη
λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ ἐκτύπησε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας
αὐτῆς τοὺς ἐκ σιδήρου καὶ πηλοῦ, καὶ κατεσύντριπεν αὐτούς.
Τότε ὁ σίδηρος, ὁ πηλός, ὁ χαλκός, ὁ ἀργυρός καὶ ὁ χρυσός,
κατεσυντρίφθησαν ὁμοῦ, καὶ ἔγειναν ὡς λεπτὸν ἄχυρον ἀ-

λωνίου θερινοῦ· καὶ ὁ ἄνεμος ἐσήκωσεν αὐτὰ, καὶ οὐδεὶς τόπος εὐρέθη αὐτῶν· ὁ δὲ λίθος ὁ κτυπήσας τὴν εἰκόνα ἐγεινεν ὄρος μέγα, καὶ ἐγέμισεν ὅλην τὴν γῆν. Τοῦτο εἶναι τὸ ἐνύπνιον· καὶ τὴν ἐρμηνεῖαν θέλομεν εἰπεῖν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

Σὺ, βασιλεῦ, εἶσαι βασιλεὺς βασιλέων· διότι ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν εἰς Σὲ βασιλείαν, δύναμιν, καὶ ἰσχύν, καὶ δόξαν. (Ἐνταῦθα αἱ Ἐθνικαὶ Βασιεῖαι, ἡ αἱ οὐσαι ἐξουσίαι, ἐτάχθησαν ὑπὸ Θεοῦ). Καὶ πάντα τόπον ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν εἰς τὴν χεῖρά Σου, καὶ σὲ κατέστησε κύριον ἐπὶ πάντων τούτων. Σὺ εἶσαι ἡ κεφαλὴ ἐκείνη ἡ χρυσοῦ. Καὶ μετὰ αὐτὴν θέλει ἀναστηθῆ ἄλλη βασιλεία κατωτέρα σου [ἄργυρος], καὶ τρίτη ἄλλη βασιλεία ἐκ χαλκοῦ, ἥτις θέλει κυριεύσει ἐπὶ πάσης τῆς γῆς. Καὶ τετάρτη βασιλεία θέλει σταθῇ ἰσχυρὰ ὡς ὁ σιδήρος· καθὼς ὁ σιδήρος κατακόπτει καὶ καταλεπτύνει τὰ πάντα· μάλιστα καθὼς ὁ σιδήρος ὁ συντρίβων τὰ πάντα. οὕτω θέλει κατακόπτει καὶ κατασυντρίβει. Περὶ δὲ τοῦ ὅτι εἶδες τοὺς πόδας καὶ τοὺς δακτύλους, μέρος μὲν ἐκ πηλοῦ κεραμέως, μέρος δὲ ἐκ σιδήρου, θέλει εἶσθαι βασιλεία διηρημένη· πλὴν θέλει μένει τι ἐν αὐτῇ ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ σιδήρου, καθὼς εἶδες τὸν σιδήρον ἀναμειγμένον μετὰ ἀργιῶδους πηλοῦ. Καὶ καθὼς οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν ἦσαν μέρος ἐκ σιδήρου καὶ μέρος ἐκ πηλοῦ, οὕτως ἡ βασιλεία θέλει εἶσθαι κατὰ μέρος ἰσχυρά, καὶ κατὰ μέρος εὐθραυστος.

Ὁ ἱστοριοδίφης δύναται εὐκόλως νὰ ἀνιχνεύσῃ τὰς ἐπὶ τοῦ Δανιὴλ ὡς ἀνωτέρω περιγραφομένας τέσσαρας κοσμοκρατορίας, μεταξὺ τῶν πολλῶν μικροτέρων αὐτοκρατοριῶν, αἵτινες ἐστάθησάν ποτε ἐπὶ γῆς. Αὗται ὀρίζονται ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΙ.— Ἡ πρώτη Βαβυλῶν, ἡ χρυσοῦ κεφαλὴ (ἐδαφ. 38.) Ἡ δευτέρα Μηδο-Περσία, ἡ νικητρία τῆς Βαβυλῶνος, τὸ ἐξ ἀργύρου σιῆθος. Ἡ τρίτη Ἑλλάς, ἡ νικητρία τῆς Μηδο-Περσίας, ἡ ἐκ χαλκοῦ κοιλία καὶ Ρώμη, ἡ τετάρτη, ἡ ἰσχυρὰ βασιλεία, αἱ ἐκ σιδήρου κνήμαι, καὶ οἱ μετὰ πηλοῦ καὶ σιδήρου ἀνάμικτοι πόδες. Τρεῖς ἐκ τῶν αὐτοκρατοριῶν τούτων εἶχον παρῆλθαι, ἡ δὲ

τειάρτη, ἡ Ρωμαϊκὴ, ἐκυριάρχει παγκοσμίως κατὰ τὸν καιρὸν τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς ἀναγινώσκομεν δι, «Ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Ἀυγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.» Λουκ. β'. 1.

Ἡ σιδηρὰ αὐτοκρατορία, ἡ Ρώμη, ἦτο κατὰ πολὺ ἰσχυρότερα, διήρκεσε δὲ μακρότερον τῶν λοιπῶν προκατόχων τῆς. Οὐ μόνον, ἀλλὰ ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἐξακολουθεῖ εἰσέτι ὑφισταμένη ἐν τῇ παρουσίᾳ μορφῇ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν. Ἡ τοιαύτη διαίρεσις αὐτῆς ἐκπροσωπεῖται διὰ τῶν δέκα δακτύλων τῶν ποδῶν τῆς εἰκόνης. Τὸ εἰς τοὺς πόδας μετὰ τοῦ σιδήρου ἀνάμικτον ἀργιλῶδες στοιχεῖον παριστᾷ τὴν ἀνάμixin Ἐκκλησίας καὶ πολιτείας. Ἡ τοιαύτη ἀνάμιξις ὁρίζεται ἐν ταῖς Γραφαῖς «Βαβυλῶν» — σύγχυσις. Ὡς δὲ ἀμέσως θὰ ἴδωμεν, ὁ λίθος εἶναι τὸ σύμβολον τῆς ἀληθοῦς τοῦ Θεοῦ Βασιλείας, ἡ δὲ Βαβυλῶν ἀντεκατέστησεν ἀπομίμησιν τοῦ λίθου, ἀργιλῶδη πηλόν — τὸν ὁποῖον ἀνέμιξε μετὰ τῶν συντριμμάτων τῆς [σιδηρᾶς] Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Τὸ δὲ ἀνάμικτον αὐτὸ σύστημα — Ἐκκλησίας καὶ πολιτείας — ἡ κατ' ὄνομα Ἐκκλησία συνεzeugμένη μετὰ τῶν βασιλειῶν τοῦ παρόντος κόσμου, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος καλεῖ Βαβυλῶνα, σύγχυσιν, τολμᾷ ν' ἀποκαλῇ ἐαυτὸ Χριστιανισμόν — Βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Δανιὴλ ἐπεξηγεῖ τοῦτο λέγων: «Καὶ καθὼς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμιγμένον μετὰ τοῦ ἀργιλώδους πηλοῦ, οὕτω θέλουσιν ἀναμυχθῇ διὰ σπέρματος ἀνθρώπων [Ἐκκλησίας καὶ κόσμου συγκεχωνευμένων — Βαβυλῶν] Πλὴν δὲν θέλουσιν εἶσθαι κεκολλημένοι ὁ εἰς μετὰ τοῦ ἄλλου, καθὼς ὁ σίδηρος δὲν μινγνύεται μετὰ τοῦ πηλοῦ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων, [τῶν βασιλειῶν τῶν ἀντιπροσωπευμένων διὰ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν, τῶν οὕτως ὀνομαζομένων «Χριστιανικῶν βασιλειῶν» ἢ «Χριστιανισμοῦ»] θέλει ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἣτις εἰς τὸν αἰῶνα δὲν θέλει φθαρῇ καὶ ἡ βασιλεία αὕτη δὲν θέλει περάσει εἰς ἄλλον λαόν· θέλει κατασυντρίψει καὶ συντελέσει πάσας ταύτας τὰς βασιλείας, αὕτη δὲ θέλει διαμένει εἰς τοὺς αἰῶνας». Δανιήλ. β'. 43 44.

Ὁ Δανιὴλ δὲν ἐκθέτει ἐνταῦθα τὸν χρόνον τῆς συντελείας

τῶν Ἑθνικῶν αὐτῶν κυβερνήσεων· τοῦτο εὐρίσκομεν ἀλλαχοῦ· ἀλλὰ πάντα τὰ προλεχθέντα περιστατικὰ ὑποδηλοῦσιν ὅτι σήμερον τὸ τέλος εἶναι πλησίον, μάλιστα ἐπὶ θύραις. Τὸ Παπικὸν σύστημα ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀξιοῖ ὅτι εἶναι ἡ βασιλεία τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ὑπεσχέθη νὰ ἐγκαταστήσῃ ἐνταῦθα, καὶ ὅτι, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς προφητείας, αὕτη (ὁ Παπισμὸς) κατεσύντριψε καὶ συνετέλεσε πάσας τὰς λοιπὰς βασιλείας. Ἀληθές, ἐν τούτοις, τυγχάνει ὅτι ἡ κατ' ὄνομα Ἑκκλησία ἠνώθη ἀπλῶς μετὰ τῶν γηγῆων αὐτοκρατοριῶν ὥς ὁ πηλὸς μετὰ τοῦ σιδήρου, καὶ ὅτι ὁ Παπισμὸς οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἡ ἀληθὴς τοῦ Θεοῦ βασιλεία, ἀλλ' ἀπλῶς παραποίησις ταύτης. Μία ἐκ τῶν ἀρίστων ἀποδείξεων ὅτι ὁ Παπισμὸς δὲν κατέστριψεν οἱδὲ συνετέλεσε τὸς ἐπιγίους αὐτὸς βασιλείας εἶναι ὅτι αὐταὶ εἰσέτι ἰφίστανται. Ἦδη δὲ, ὅποτε ὁ ἀργιλώδης πηλὸς κατέστη ξηρὸς καὶ «εὐθραυστος», καὶ ἀπόλλυσιν ὅλον ἐν τὴν κολλητικὴν αὐτοῦ δύναμιν, ὁ δὲ σίδηρος καὶ ὁ ἄργιλος δεικνύουσι σημεῖα διαλύσεως, ταχέως θέλουσι καταρρεύσει ἅμα ὥς ταῦτα κυπηθῶσι διὰ τοῦ «λίθου», τῆς ἀληθοῦς βασιλείας.

Συνεχίζων τὴν ἐρμηνείαν αὐτοῦ, ὁ Δανιὴλ ἐκθέτει: «Καθὼς εἶδες ὅτι ἀπекόπει λίθος ἐκ τοῦ ὄρους ἄνευ χειρῶν, καὶ κατεσύντριψε τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν πηλόν, τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἔκαμε γνωστὸν εἰς τὸν βασιλέα ὅ,τι θέλει γείνει μετὰ ταῦτα· καὶ ἀληθινόν εἶναι τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ ἐρμηνεία αὐτοῦ» — ἔδαφ 45.

Ὁ ἄνευ χειρῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἀποκοπεῖς λίθος, ὅστις κυτπᾷ καὶ διασκορπίζει τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις, παριστᾷ τὴν ἀληθῆ Ἑκκλησίαν, τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου ἡ «λίθινη» αὕτη βασιλεία μορφοῦται, «ἐκκόπτεται», χαράσσεται καὶ σχηματίζεται διὰ τὴν μέλλουσαν αὐτῆς θέσιν καὶ μεγαλείον—οὐχὶ δι' ἀνθρωπίνων χειρῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ πνεύματος τῆς ἀληθείας, τῆς ἀοράτου δυνάμεως τοῦ Ἰεχωβά. Ὅταν δὲ συμπληρωθῇ, ὅταν ὁλοσχερῶς πλέον ἐκκοπῇ, θὰ κυτπήσῃ καὶ θὰ κατασυντρίψῃ τὰς βασιλείας τοῦ παρόντος κόσμου. Πλὴν οὐχὶ οἱ λαοί, ἀλλ' αἱ κυβερνήσεις συμβολί-

ζονται διὰ τῆς εἰκόνης, καὶ αὐταὶ μέλλουσι νὰ καταστραφῶσιν ὅπως οἱ λαοὶ ἐλευθερωθῶσιν. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἦλθε διὰ νὰ ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ διὰ νὰ σώσῃ αὐτοὺς — Ἰωάν. γ'. 17.

Ὁ λίθος, διαρκούσης τῆς προπαρασκευῆς αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον ἐκκόπτεται, θὰ ἡδύνατο νὰ ὀνομασθῇ ἔμβρυον ὄρος, ἐξ ἀπόψεως τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ προορισμοῦ· οὕτως, ἐπίσης, ἡ Ἐκκλησία θὰ ἡδύνατο νὰ κληθῇ, καὶ ἐνίοτε καλεῖται, ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Πραγματικῶς, ὅμως, ὁ λίθος δὲν γίνεται ὄρος ἕως οὗ κτυπήσῃ τὴν εἰκόνα. Οὕτω καὶ ἡ Ἐκκλησία, ὑπὸ τὴν πλήρη αὐτῆς ἔννοιαν, θέλει γείνει Βασιλεία ἵνα πληρώσῃ πᾶσαν τὴν γῆν, ὅταν «ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου» «ἡ ἡμέρα τῆς ὀργῆς ἐπὶ τῶν ἐθνῶν» ἢ «ὁ καιρὸς τῆς θλίψεως», παρέλθῃ, καὶ ὅποτε αὕτη θέλει ἐγκαθιδρυθῇ, καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἐξουσίαι καταστῶσιν ὑπηρετικαὶ ταύτης.

Ἀνακαλέσате ἤδη εἰς μνήμην τὴν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς τοὺς νικῶντας τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας γενομένην ὑπόσχεσιν: «Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου». «Καὶ ὁ νικῶν καὶ τῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκευὴ τὰ κεραμικὰ συντριβέται, ὡς καὶ γὰρ εἶληφα παρὰ τοῦ πατρὸς μου» (Ἀποκλ. γ'. 21: β'. 26, 27: Ψαλμ. β. 8-12) ὁπόταν ἡ σιδηρὰ ῥάβδος ἔχει ἐπιτελέσει τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς, τότε ἡ πλήξασα χεὶρ θέλει ἐπιστρέφει νὰ θεραπεύσῃ, καὶ οἱ λαοὶ θέλουσιν ἐπιστραφῇ εἰς τὸν Κύριον, καὶ θέλει ἰατρεύσει αὐτοὺς (Ἦσα. ιδ'. 22. Ἱερμ. γ'. 22, 23. Ὡσηέ σι'. 1, ιδ'. 4. Ἦσα β'. 3), δίδων αὐτοῖς ὠραιότητα ἀντὶ τῆς στάκτης, ἔλαιον εὐφροσύνης ἀντὶ τοῦ πένθους, στολὴν αἰδέσεως ἀντὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἀκηδίας.

Η ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙΓΕΙΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΟΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΔΑΝΙΗΛ

Ἐν τῇ ὁράσει τοῦ Ναβουχοδονόσορος βλέπομεν τὰς αὐτοκρατορίας τῆς γῆς, ἀπὸ κοσμικῆς ἀπόψεως θεωρουμένας, ὡς οὖσας ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης δόξης, μεγαλείου καὶ

ἰσχύος, καίτοι ἐν αὐτῇ διορῶμεν ἐπίσης ὑπαινιγμὸν τῆς παρακμῆς καὶ τοῦ τελικοῦ αὐτῶν ὁλέθρου, ὡς οὗτος ἐκφέρεται ἐν τῇ χειροτερεύσει των ἀπὸ χρυσοῦ εἰς σίδηρον καὶ πηλόν.

Ἡ διὰ τοῦ λίθου παριστανομένη τάξις, ἡ ἀληθὴς Ἑκκλησία, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκλογῆς ἢ ἀποσπάσεως αὐτῆς ἐκ τοῦ ὅρου, ὑπελογίσθη παρὰ τοῦ κόσμου ὡς οὐδεμιᾶς ἀξίας ἀντικείμενον. Κατεφρονήθη καὶ ἀπερρίφθη παρὰ τῶν ἀνθρώπων. Οὐδὲν κάλλος ἢ ὠραιότητα βλέπουνσιν ἐν αὐτῇ ὥστε νὰ ἐπιθυμήσωσιν αὐτήν. Ὁ κόσμος ἀγαπᾷ, θαυμάζει, ἐπαινεῖ καὶ ὑπερασπίζεται τοὺς ἄρχοντας καὶ τὰς κυβερνήσεις τὰς ἀντιπροσωπευομένας ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ εἰκόνι, καίτοι οὗτος καὶ ἐπανάληψιν ἤχθη εἰς ἀπογοήτευσιν, ἡπατήθη, ἐπλήγη καὶ κατεδυναστεύθη παρὰ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν. Ὁ κόσμος ἐκθειάζει, πεζῶς τε καὶ ἐμμέτρως, τοὺς μεγάλους καὶ ἀλλεπαλλήλους ἥρωας τῆς εἰκόνης ταύτης, τοὺς Ἀλεξάνδρους, Καίσαρας, Βονοπάρτας καὶ λοιποὺς, τῶν ὁποίων τὸ μεγαλεῖον κατεδείχθη διὰ τῆς σφαγῆς τῶν ὁμοίων των, καὶ οἵτινες ἐν τῇ ἀπληστία των διὰ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν κατέστησαν ἑκατομμύρια χήρας καὶ ὀρφανὰ. Τρισυτον δὲ εἶναι εἰσέτι τὸ ἐν τοῖς «δέκα δακτύλοις τῶν ποδῶν» ὑφιστάμενον πνεῦμα, ὡς βλέπομεν τοῦτο ἐκδηλούμενον σήμερον εἰς τὰς παρατασσομένας στρατιάς τῶν ὑπὲρ τὰ δώδεκα ἑκατομμύρια ἀνδρῶν, ὀπλισμένων διὰ πάσης καταχθονίου ἐφευρέσεως τῆς νεωτέρας ἀγγινοίας, ὅπως κατασφάξωσιν ἀλλήλους εἰς τὸ πρόσταγμα τῶν «τεταγμένων ἐξουσιῶν».

Οἱ ὑπερήφανοι σήμερον μακαρίζονται· ναι, οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ὑποῦνται. (Μαλαχ. γ'. 15.) Δὲν δυνάμεθα, λοιπὸν, νὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ καταστροφή τῆς μεγάλης ταύτης εἰκόνης, διὰ τοῦ κτυπήματος τοῦ λίθου, καὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, σημαίνουσι τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν καταδυναστευομένων, καὶ τὴν μακαριότητα πάντων; Καίτοι δὲ πρὸς καιρὸν ἡ μεταβολὴ αὕτη θέλει προξενήσει συμφορὰν καὶ θλίψιν, ἐπὶ τέλους ὁμως θέλει παράσχει τοὺς εἰρηνικοὺς τῆς δικαιοσύνης καρπούς.

Ἀλλ' ἤδη, ἀνακαλοῦντες εἰς τὴν μνήμην μας τὴν διαφο-

ρὰν τῆς ἀπόψεως, ἐξ ἧς αἱ βασιλεῖαι αὐταὶ ἐξετάζονται, ἃς ρί-
 πωμεν βλέμμα εἰς τὰς αὐτὰς τέσσαρας παγκοσμίους αὐτοκρα-
 τορίας τῆς γῆς ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν ἐν ἁρμο-
 νίᾳ μετ' αὐτοῦ, ὡς αὐταὶ ἀπεικονίζονται ἐν τῇ ὁράσει πρὸς
 τὸν ἀγαπητὸν προφήτην τὸν Δανιήλ. Ὡς εἰς ἡμᾶς αἱ βασιλεῖαι
 αὐταὶ φαίνονται ἄδοξοι καὶ κτηνώδεις, οὕτω καὶ εἰς αὐτὸν αἱ
 τέσσαρες αὐταὶ παγκόσμιοι αὐτοκρατορίαι ἀπεικονίσθησαν ὡς
 τέσσαρα μεγάλα καὶ ἀδηφάγα ἄγρια θηρία. Ἐν δὲ τῇ ὁράσει
 αὐτοῦ ἡ μέλλουσα τοῦ Θεοῦ Βασιλεία (ὁ λίθος) ἦτο ἀναλόγως
 μεγαλητέρα τῆς παρὰ τοῦ Ναβουχοδονόσορος δραθείσης. Ὁ
 Δανιήλ λέγει: «Ἐγὼ ἐθεώρουν ἐν τῷ ὁράματί μου τὴν νύκτα,
 καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ συνεφώρμησαν ἐπὶ
 τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην. Καὶ τέσσαρα θηρία μεγάλα ἀνέ-
 βησαν ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα ἀπ' ἀλλήλων. Τὸ πρῶτον
 ἦτο ὡς λέων, καὶ εἶχε πτέρυγας ἀετοῦ....καὶ ἰδοὺ ἔπειτα θη-
 ρίον δεύτερον, ὅμοιον μὲ ἄρκτον..... καὶ ἰδοὺ ἕτερον, ὡς
 λεοπάρδαλις,..... Μετὰ τοῦτο εἶδον ἐν τοῖς ὁράμασι τῆς νυ-
 κτός, καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρτον, τρομερὸν καὶ καταπληκτικὸν,
 καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα· καὶ εἶχε μεγάλους σιδηροὺς ὀδόντας·
 κατέτρωγε καὶ κατεσύντριβε, καὶ κατεπάτει τὸ ὑπόλοιπον μὲ
 τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ αὐτὸ ἦτο διάφορον πάντων τῶν θη-
 ρίων τῶν πρὸ αὐτοῦ· καὶ εἶχε δέκα κέρατα» — Δανλ. ζ'. 2—7.

Τὰς λεπτομερείας ἐν σχέσει πρὸς τὰ πρῶτα τρία θηρία
 (Βαβυλῶνα τὸν λέοντα, Μηδο-Περσίαν τὴν ἄρκτον, καὶ Ἑλ-
 λάδα τὴν λεοπάρδαλιν), μετὰ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ποδῶν,
 καὶ πτερῶν, κλπ., πάντα τὰ ὁποῖα εἰσὶ συμβολικὰ, ἀντι-
 παρερχόμεθα ἐν τῇ παρουσίᾳ ἡμῶν μελέτῃ, ὡς μικροτέρας
 σπουδαιότητος τῶν λεπτομερειῶν περὶ τοῦ τετάρτου θηρί-
 ου, — τῆς Ρώμης.

Περὶ τοῦ τετάρτου θηρίου, τῆς Ρώμης, ὁ Δανιήλ λέγει:
 «Μετὰ τοῦτο εἶδον ἐν τοῖς ὁράμασι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ θη-
 ρίον τέταρτον, τρομερὸν καὶ καταπληκτικὸν, καὶ ἰσχυρὸν
 σφόδρα..... καὶ εἶχε δέκα κέρατα. Παρετήρουν τὰ κέρατα,
 καὶ ἰδοὺ ἕτερον μικρὸν κέρας ἀνέβη μετὰ αὐτῶν. Ἐμπρο-
 σθεν τοῦ ὁποίου τρία ἐκ τῶν πρώτων ἐξερριζώθησαν· καὶ
 ἰδοὺ, ἐν τῷ κέρατι τούτῳ ἦσαν ὀφθαλμοί, ὡς ὀφθαλμοί ἀν-

θρόνου, καὶ στόμα λαλοῦν πράγματα μεγάλα»-Δανλ. ζ' 7,8.

Ἐνταῦθα παρουσιάζεται ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία· αἱ δὲ διαιρέσεις τῆς ἐξουσίας αὐτῆς δεικνύονται εἰς τὰ δέκα κέρατα, τοῦ κέρατος ὄντος συμβόλου δυνάμεως καὶ ἐξουσίας. Τὸ μικρὸν κέρας τὸ ὅποιον ἀνέβη μεταξὺ αὐτῶν, καὶ τὸ ὅποιον ὤκειοποιήθη τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν τῶν τριῶν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐγένετο ἄρχων μεταξὺ τῶν λοιπῶν, παριστᾷ τὴν μικρὰν ἀρχὴν καὶ βαρβαρίαν προαγωγὴν εἰς δύναμιν καὶ ἰσχὺν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, τῆς Παπικῆς ἐξουσίας ἢ τοῦ κέρατος. Ἄμα ὡς αὕτη ἀνυψώθη εἰς ἐπιρροήν, τρεῖς ἐκ τῶν εἰρημένων διαιρέσεων, κεράτων ἢ ἐξουσιῶν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας (ἢ Χερσούλη, ἢ Ἀνατολικὴ Ἐξαρχία καὶ οἱ Ἀντιστρογότιοι) ἐξερριζώθησαν, ἀπεσπάρθησαν ἀπ' ἐμπροσθεν αὐτῆς, ὅπως παραχωρήσωσι τόπον διὰ τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῆς ὡς πολιτικῆς δυνάμεως ἢ κέρατος. Τὸ τελευταῖον τοῦτο καὶ εἰδικῶς διακριτικὸν κέρας, ὁ Παπισμὸς, εἶναι ἀξιοσημειωτον διὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὡς ἐκπροσωποῦν νοημοσύνην, καὶ διὰ τὸ στόμα αὐτοῦ—τὰς ἐκφράσεις, τὰς ἀξιώσεις αὐτοῦ κλπ.

Εἰς τὸ τέταρτον τοῦτο θηρίον, τὸ ἀντιπροσωπεῦον τὴν Ρώμην, ὁ Δανιὴλ οὐδεμίαν περιγραφικὴν ὀνομασίαν παρέχει. Ἐνῶ αἱ λοιπαὶ περιγράφονται ὡς ὁμοία πρὸς λέοντα, ὁμοία πρὸς ἄρκτον καὶ ὁμοία πρὸς λεοπάρδαλιν, ἡ τετάρτη ἦν τόσον θηριώδης καὶ εἰδεχθῆς ὥστε πρὸς οὐδὲν τῶν θηρίων τῆς γῆς ἠδύνατο νὰ συμπαραβληθῇ. Ὁ Ἰωάννης, ὁ τῆς Ἀποκαλύψεως συγγραφεὺς, ἰδὼν ἐν ὁράματι τὰ αὐτὰ συμβολικὰ θηρία (κυβερνήσεις), ἠπόρει ἐπίσης, στερούμενος ὀνόματος διὰ τοῦ ὅποιον νὰ περιγράψῃ αὐτήν, καὶ ἐπὶ τέλους ἀποδίδει εἰς ταύτην διάφορα τοιαῦτά. Μεταξὺ ἄλλων ἀπεκάλεσε ταύτην «Διαβολον»: (Ἀποκάλψ. ιβ'. 9.) Καὶ ἀναμφιβόλως ἐξελέξατο τὸ κατάλληλον ὄνομα· διότι ἡ Ρώμη ὑπὸ τὸ φῶς τῶν αἱματηρῶν αὐτῆς διωγμῶν θεωρουμένη, ὑπῆρξε βεβαίως ἢ μᾶλλον διαβολικὴ ἐξ ὅλων τῶν κυβερνήσεων τῆς γῆς. Εἰσέτι καὶ ἐν τῇ μεταλλαγῇ ταύτης ἀπὸ Ρώμης εἰδωλολατρικῆς εἰς Ρώμην Παπικὴν ἀπεικονίζεται ἐν ἐκ τῶν πρωτίστων χαρακτηριστικῶν τοῦ Σατανᾶ, διότι καὶ αὐτὸς ἐπίσης μεταφορφοῦται ἵνα φαί-

νηται ὡς ἄγγελος φωτὸς (Β Κορινθ. ια'. 14), ὡς ἡ Ρώμη με-
τεμορφώθη ἀπὸ εἰδωλολατρικῆς καὶ ἐπρόβαλεν ἑαυτὴν Χρι-
στιανικὴν — ὡς τὴν Βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ. *

Μετὰ τὴν παράθεσιν λεπτομερειῶν τινων καθ' ὅσον ἀφορᾷ
τὸ τελευταῖον ἢ Ρωμαϊκὸν θηρίον, καὶ κυρίως τὸ ἰδιαίτερον
αὐτῆς ἢ Παπικὸν κέρας, ὁ Προφήτης ἐκτίθησιν ὅτι κρίσις
ἤθελεν ἐκφερθῆ κατὰ τοῦ κέρατος· τούτου, καὶ ἤθελεν ἀρ-
χίσει νὰ χάνῃ τὴν ἐξουσίαν του, ἥτις ἤθελε βαδμηδὸν κατα-
ναλωθῇ μέχρις οὗ τὸ θηρίον καταστραφῇ.

Τὸ θηρίον ἢ ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἐν τοῖς κέρασιν ἢ
διαιρέσειν αὐτῆς ὑφίσταται εἰσέτι, θέλει δὲ ἀναιρεθῇ δὴ τῆς
ἐξεγέρσεως τῶν λαῶν καὶ τῆς ἀνατροπῆς τῶν κυβερνήσεων,
«ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου», ὡς προεισαγωγή εἰς τὴν ἀνα-
γνώρισιν τῆς οὐρανίας κυριαρχίας. Τοῦτο σαφῶς καταφαίνε-
ται ἐξ ἄλλων Γραφῶν, τὰς ὁποίας προϊόντες θὰ ἐξετάσω-
μεν. Ὅπωςδήποτε, ἡ **δυνάμεις** τοῦ Παπικοῦ κέρατος
ἔρχεται πρώτη. Ἡ δύναμις καὶ ἐπιρροή ταύτης ἤρξατο συν-
τελουμένη ὁπότε ὁ Ναπολέων μετέφερε τὸν Πάπαν αἰχμά-
λωτον εἰς Γαλλίαν. Τότε δὲ, ὁπότε οὕτε αἱ ἀραὶ τῶν Παπῶν,
οὕτε αἱ προσευχαὶ αὐτῶν ἠλευθέρωσαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐ-
ξουσίας τοῦ Βονοπάρτου, ἐγένετο κατάδηλον εἰς τὰ ἔθνη ὅτι
τὸ θεῖον κῦρος καὶ ἡ ἐξουσία, τὰ ἀξιούμενα ὑπὸ τῆς Παπω-
σύνης, ἦσαν πράγματα ἀβάσιμα. Μετὰ ταῦτα, ἡ κοσμικὴ ἐ-
ξουσία τοῦ Παπικοῦ ἤρξατο παρακμάζουσα γοργῶς· ἕως οὗ,
κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1870, οὗτος ἀπώλεσε καὶ τὸ τελευταῖον
ἶχνος τῆς κοσμικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας ἐν ταῖς χερσὶν τοῦ Βίσι-
ρος Ἑμμανουήλ.

Μ' ὅλον τοῦτο, καθ' ὃν χρόνον αὕτη **δυνάμεις**, ὁ
Παπισμὸς ἐξηκολοῦναι λαλῶν μεγάλους καὶ πομπώδεις λόγους

* Τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ρώμη ἀποκαλεῖται «Διάβολος» ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ
ἀναιρεῖ τὴν ὑπαρξιν προσωπικοῦ διαβόλου : τοῦναντίον μᾶλλον. Διότι
ὑπάρχουσι τοιαῦτα θηρία ὡς λέοντες, ἄρκτοι καὶ λεοπαρδάλεις, μετὰ
γνωστῶν χαρακτηριστικῶν, διὰ τοῦτο αἱ ρηθεῖσαι κυβερνήσεις παρω-
μοιώθησαν πρὸς ταῦτα· ἐπὶ οὖν, ἐπειδὴ ὑπάρχει Διάβολος, μετὰ γνωστῶν
χαρακτηριστικῶν, διὰ τοῦτο ἡ τετάρτη αὐτοκρατορία παρομοιοῦται πρὸς
αὐτόν.

βλασφημίας, τῆς μεγάλης αὐτοῦ λαλιᾶς ἐξενεχθείσης κατὰ τὸ 1870, ὅποτε, ὀλίγους μόνον μῆνας πρὸ τῆς ἀνατροπῆς του, προέβη εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Ἀλαθήτου τῶν Παπῶν. Πάντα ταῦτα σημειοῦνται ἐν τῇ προφητείᾳ: « Ἐθεώρουν τότε [τ. ἔ. μετὰ τὴν κατὰ τοῦ « κέρατος » τούτου ἀπόφασιν, καὶ ἀφοῦ ἡ συντέλεια αὐτοῦ εἶχεν ἀρχίσει] ἐξ αἰτίας τῆς φωνῆς τῶν ΜΕΓΑΛΩΝ ΛΟΓΩΝ τοὺς ὁποίους τὸ κέρας ἐλάλει » — Δανλ. ζ'. 11.

Τοιοῦτοτρόπως φθάνομεν ἱστορικῶς μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, καὶ δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ὅτι τὸ προσδοκώμενον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς αὐτοκρατορίας ταύτας τῆς γῆς, εἶναι ἡ τελεα αὐτῶν καταστροφῇ. Τὸ κατὰ τάξιν ἐπόμενον γεγονὸς περιγράφεται διὰ τῶν ἐξῆς λόγων: « Ἐθεώρουν ἕωσού ἐθανιώθη τὸ θηρίον, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπωλέσθη, καὶ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός ». Ἡ θανατικὴ ἐκτέλεσις καὶ ἡ καῦσις εἶσι σύμβολα, ὡς ἐπίσης αὐτὸ τὸ θηρίον, καὶ σημαίνουν τὴν τελείαν καὶ ἄνευ ἐλπίδος καταστροφὴν τῶν ἐν τῷ παρόντι συστηματικῶν κυβερνήσεων. Ἐν τῷ 12ῳ ἐδαφίῳ ὁ προφήτης σημειοῖ διαφορὰν τινα μεταξὺ τοῦ τέλους τοῦ τετάρτου τούτου θηρίου, καὶ τοῦ τέλους τῶν προκατόχων αὐτοῦ. Τριῶν ἐκ τούτων ἀλληλοδιαδόχως (τῶν Βαβυλῶνος, Περσίας καὶ Ἑλλάδος) ἀφηγέθη « ἡ ἐξουσία ». Αὗται ἔπαυσαν ἔχουσαι τὴν κυριαρχικὴν τῆς γῆς ἐξουσίαν· ἀλλ' ἡ ζωὴ αὐτῶν ὡς ἐθνῶν δὲν ἐξέλιπεν ἀμέσως. Ἡ τε Ἑλλὰς καὶ ἡ Περσία ἔχουσιν εἰσέτι ζωὴν τινα, καίτοι ἡ παγκόσμιος ἐξουσία ἀπὸ πολλοῦ διέφυγε τῶν χειρῶν των. Δὲν συμβαίνει, ἐν τούτοις, τὸ αὐτὸ μὲ τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, τὸ τέταρτον καὶ τελευταῖον τῶν θηρίων αὐτῶν. Τοῦτο θὰ ἀπολέσῃ τὴν τε ἐξουσίαν καὶ ζωὴν διὰ μιᾶς, καὶ θὰ ὑπάγῃ, εἰς τελείαν ἀπώλειαν· μετ' αὐτοῦ δὲ θέλουσι παρέλθαι ἐπίσης καὶ τὰ ἄλλα — Δανήλ. β'. 35.

Ἀνεξαργτήτως τοῦ ὁποῖα ἔσσονται τὰ χρησιμοποιηθησόμενα μέσα ἢ ὄργανα, ἡ αἰτία, ὁ λόγος τῆς πτώσεως ταύτης, θέλει εἶσθαι ἡ ἰδρυσις τῆς Πέμπτης Παγκοσμίου Αὐτοκρατορίας τῆς γῆς, τῆς ὑπὸ τὸν Χριστὸν Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, εἰς ὃν ἀπόκειται ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσίαν. Ἡ μεταβίβασις τῆς Βασιλείας ἀπὸ τοῦ τετάρτου θηρίου, τὸ ὁποῖον διὰ τὸν ὠρισμέ-

νον αὐτῷ καιρὸν «ἦν τεταγμένον ὑπὸ Θεοῦ», εἰς τὴν πέμπτην, ὑπὸ τὸν Μεσοίαν βασιλείαν, ὅταν ὁ ὠρισμένος αὐτῇ χρόνος ἐπιστῇ, περιγράφεται ὑπὸ τοῦ προφήτου διὰ τῶν ἐξῆς λόγων: «Εἶδον ἐν ὄραματι νυκτός, καὶ ἰδοὺ, ὡς Υἱὸς ἀνθρώπου ἤρχετο μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔφθασεν ἕως τοῦ Παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν ἐνώπιον Αὐτοῦ. Καὶ εἰς Αὐτὸν [τὸν Χριστόν—Κεφαλὴν καὶ σῶμα συμπεπληρωμένον] ἐδόθη ἡ ἔξουσία, καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ βασιλεία, διὰ τὰ λατρεύουσιν Αὐτὸν πάντες οἱ λαοί, τὰ ἔθνη, καὶ αἱ γλῶσσαι· ἡ ἔξουσία Αὐτοῦ εἶναι ἔξουσία αἰώνιος, ἣτις δὲν θέλει παρῆλθαι, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἣτις δὲν θέλει φθαρῇ». Ὁ ἄγγελος ἡρμήνευσε τοῦτο ὡς σημαῖνον ὅτι «ἡ βασιλεία, καὶ ἡ ἔξουσία, καὶ ἡ μεγαλωσύνη τῶν βασιλειῶν τῶν ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ, θέλει δοθῇ εἰς τὸν λαὸν τῶν ἁγίων τοῦ Ὑψίστου, τοῦ Ὅποιου ἡ βασιλεία εἶναι βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἔξουσίαι θέλουσι λατρεύσει καὶ ὑπακούσει εἰς Αὐτὸν»—Δανλ. ζ'. 13, 27.

Βλέπομεν ὅθεν ὅτι, ἡ ἔξουσία τῆς γῆς μέλλει νὰ παρατεθῇ εἰς χεῖρας τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰεχωβά, («τοῦ Παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν»), ὅστις «θέλει καθυποτάξαι τὰ πάντα ὑπὸ τοὺς πόδας Αὐτοῦ» (Α. Κορινθ. ιε'. 27). Οὕτω δὲ ἐνύρονισμένος ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ βασιλεύῃ ἑωσοῦ κατανικήσῃ πᾶσαν κυριότητα καὶ ἔξουσίαν ἀντιστρατευομένην κατὰ τοῦ θελήματος καὶ τοῦ νόμου τοῦ Ἰεχωβά. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς μεγάλης ταύτης ἀποστολῆς πρωτίστως παρίσσιται ὡς ἀναγκαῖα ἡ ἀνατροπὴ τῶν Ἑθνικῶν τούτων Κυβερνήσεων. Διότι «αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τούτου», ὡς «ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου», δὲν θὰ παραδοθῶσιν εἰρηνικῶς, ἀλλὰ δεόν νὰ δεθῶσι καὶ συγκρατηθῶσι διὰ βίας. Οὕτω δὲ εἶναι καὶ γεγραμμένον: «Διὰ τὰ δέσσωσι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν μὲ ἁλύσεις· καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν μὲ δεσμὰ σιδηρᾶ. Διὰ τὰ κάμωσιν ἐπ' αὐτοὺς τὴν γεγραμμένην κρίσιν· ἡ δόξα αὐτῇ θέλει εἶσθαι εἰς πάντας τοὺς ὁσίους Αὐτοῦ—Ψαλμ. ρμθ'. 8, 9.

Ἐξ ἀπόψεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Προφήτου Δανιὴλ θεωροῦντες, τὰς ἐνεσιτώσας κυβερνήσεις, καὶ κατανοοῦντες

τὸν θηριώδη, καταστρεπτικὸν, κτηνώδη καὶ ἰδιοτελεῖ αὐτῶν χαρακτῆρα, αἱ καρδίαι ἡμῶν ἀνυπομόνως ποθοῦσι διὰ τὸ τέλος τῶν Ἑθνικῶν αὐτῶν κυβερνήσεων, καὶ γηθοσύνης ἀτενίζουσι πρὸς τὸν μακάριον ἐκείνον καιρὸν ὁπότε οἱ «νικῶντες» τοῦ παρόντος αἰῶνος θὰ ἐνθροनिσθῶσι μετὰ τῆς Κεφαλῆς αὐτῶν, ὅπως ἄρξωσιν, εὐλογήσωσι καὶ ἀποκαταστήσωσι τὴν ἀγωνιώσαν κτίσιν. Βεβαίως πάντα τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ προσεύχωνται ἐγκαρδίως μετὰ τοῦ Κυρίου αὐτῶν — **ΕΛΘΕΤΩ Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΟΥ**, γενηθήτω τὸ θέλημά Σου ὦ, ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς».

Ἐκάστη τῶν κυβερνήσεων αὐτῶν ἐν τῇ εἰκόνι, καὶ διὰ τῶν θηρίων ἀντιπροσωπευομένη, ὑφίστατο πρὶν ἔλθῃ εἰς ἔξουσίαν ὡς παγκόσμιος Αὐτοκρατορία. Οὕτως ἐπίσης καὶ μετὰ τὴν ἀληθῆ Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ: Αὕτη ὑφίσταται ἀπὸ πολλοῦ κερωρισμένη ἐπὶ τοῦ κόσμου, μὴ ἐπιδιώκουσα νὰ κυριαρχήσῃ, ἀλλ' ἀναμένουσα τὸν καιρὸν αὐτῆς, — τὸν ὑπὸ τοῦ Παλαίου τῶν Ἡμερῶν ὀρισθέντα χρόνον. Καὶ ὡς αἱ προκατόχοί της, ὅσον καὶ αὕτη νὰ λάβῃ τὸν διορισμὸν αὐτῆς καὶ ἔλθῃ εἰς ἔξουσίαν, ἢ ἐγκαθιδρυθῇ», πρὶν ἢ ἐξασκήσῃ τὴν ἑαυτῆς ἔξουσίαν ἐν τῷ κυνήματι καὶ τῇ θανατώσει τοῦ θηρίου, ἢ τῆς προκατόχου αὐτῆς βασιλείας. Ἐν σχέσει δὲ πρὸς ταῦτα ἡ προφητεία ἀναφέρει ὅτι, «Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων [ἐνῷ οὗτοι ἔχουσιν ἀκόμη ἔξουσίαν] θέλει ἀναστήσει [ἐγκαταστήσει ἐν δυνάμει καὶ κυριότητι] ὁ Θεὸς βασιλείαν». Ἀφοῦ δὲ ἐγκατασταθῇ «θέλει κατασυντρίψει καὶ συντελέσει πάσας ταύτας τὰς βασιλείας, αὐτὴ δὲ θέλει διαμένει εἰς τοὺς αἰῶνας». (Δανλ. β'. 44). Ἐπομένως, δυνάμεθα ὁπωσδήποτε ν' ἀπεκδεχώμεθα ταύτην· πρέπει νὰ προσδοκῶμεν ὅπως ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐγκαθιδρυθῇ πρὸ τῆς πτώσεως τῶν βασιλειῶν τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ὅτι ἡ δύναμις καὶ τὸ κτύπημα ταύτης θέλει ἐπιφέρει τὴν ἀνατροπὴν αὐτῶν.

ΑΙ ΕΝΕΣΤΩΣΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΛΛΗΣ
ΑΠΟΘΕΩΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑΙ.

Τὸ ὑψιστον δικαίωμα καὶ ἡ ἔξουσία τοῦ ἄρχειν ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐναπόκειται καὶ θὰ ἐναπόκηται πάντοτε εἰς τὸν Δημι-

ουργόν, τὸν Ἰεχωβά, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποῖον Αὐτὸς θὰ ἐπι-
τρέψῃ ἢ θὰ ἐξουσιοδοτήσῃ ἵνα ἐξασκῇ τὴν ὑπεξούσιον ἐπο-
πτεῖαν. Ὑπὸ τὰς ἀτελείας καὶ ἀδυναμίας, αἵτινες ἐπήγασαν ἐκ
τῆς πρὸς τὸν Βασιλέα τῶν βασιλέων παρακοῆς καὶ ἀπειθείας
τοῦ Ἀδάμ, οὗτος ἀπέβη ἀνίσχυρος καὶ ἀπροσπάτευτος. Ὡς
μονάρχης οὗτος ἤρξατο χάνων τὴν δύναμιν διὰ τῆς ὁποίας,
τὸ πρῶτον, ἐπέβαλε καὶ συνεκράτει εἰς ὑποταγὴν τὰ ὑποδε-
έστερα ζῶα διὰ τῆς ἰσχύος τῆς θελήσεώς Του. Ἀκόμη καὶ
τὸν ἐφ' ἑαυτοῦ ἔλεγχον ἀπώλεσεν εἰς βαθμὸν, ὥστε, ὅποیان
ἤθελε νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθόν, αἱ ἀδυναμίαι αὐτοῦ ἐπενέβαινον
καὶ τὸ κακὸν παρουσιάζετο εἰς αὐτόν. Οὕτω δὲ δὲν ἔπραττε τὸ
ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον ἤθελεν, ἀλλὰ τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε,
τοῦτο ἔπραττε. Ἐντεῦθεν, καίτοι οὐδόλως ἀποπειρώμεθα νὰ
δικαιολογήσωμεν τὸ ἀποστατήσαν γένος ἡμῶν, δυνάμεθα νὰ
συμπαθῶμεν πρὸς τὰς ματαίας αὐτοῦ προσπαθείας ὅπως
διακυβερνήσῃ ἑαυτὸ, καὶ κανονίσῃ τὰ πρὸς τὴν αὐτοῦ εὐημε-
ρίαν ἀποβλέποντα. Δύναται δὲ νὰ λεχθῇ καὶ τι καλὸν ἐν σχέσει
πρὸς τὰς ἐπιτυχίας ὡς ἐπετέλεσεν ὁ κόσμος πρὸς τὴν διεύ-
θυνσιν ταύτην. Διότι, καίτοι ἀναγνωρίζομεν τὸν πραγματικὸν
χαρακτήρα τῶν ζωωδῶν αὐτῶν κυβερνήσεων, καίτοι αὗται
ὑπῆρξαν ὄντως διεφθαρμέναι, δεόν ν' ἀνομολογήσωμεν ὅτι
αὗται ὑπῆρξαν ἀπειρώς προτιμώτεραι ἢ ἐὰν μὴ οὐδόλως
ὑπῆρχον—ἀσυγκρίτως καλῆτεραι τῆς ἀνομίας καὶ ἀναρχίας.
Καίτοι δὲ ἡ ἀναρχία θὰ ἦτο πιθανῶς λίαν εὐπρόσδεκτος εἰς
τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου, δὲν ἦτο ὅμως τοιαύτη καὶ
εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἐξουσία του δὲν εἶναι
ἀπόλυτος τοιαύτη· αὕτη περιορίζεται εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἱκα-
νότητος αὐτοῦ ὅπως ἐνεργῇ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει, ἡ δὲ πο-
λιτεία αὐτοῦ ἀνάγκη νὰ συμμορφῶται κατὰ μέγα μέτρον πρὸς
τὰς ἰδέας, τὰ πάθη καὶ τὰς προλήψεις τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἄν-
θρωπος ἐξήτει αὐτοκυβέρνησιν ἀνεξάρτητον τοῦ Θεοῦ· ὁπότε
δὲ ἐπέτρεψεν αὐτῷ ὁ Θεὸς νὰ δοκιμάσῃ τὸ πείραμα, ὁ Σατα-
νᾶς ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἐπεκτείνῃ τὴν ἐπιρροὴν αὐ-
τοῦ καὶ ἐξουσίαν. Τοιοντοτρόπως ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ λησμο-
νήσῃ τὸν Θεὸν (Ρωμ. α'. 28) ἦν ἡ αἰτία ἔνεκεν τῆς ὁποίας
ὁ ἄνθρωπος ἐξέθεσεν ἑαυτὸν εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ πανούργου

γου καὶ ἰσχυροῦ ἂν καὶ ἀοράτου τούτου ἐχθροῦ, καὶ συνεπῶς διετέλεσεν ἔκτοτε ὑπόχρεως νὰ ἐργάζεται κατὰ τῶν δολοπλοκιῶν καὶ τεχνασμάτων τοῦ διαβόλου, ὡς ἐπίσης καὶ κατὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ προσωπικῶν ἀδυναμιῶν.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἃς ρίψωμεν βλέμμα καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν βασιλειῶν τοῦ κόσμου τούτου, ἐξετάζοντες ἥδη ταύτας ὡς προσπαθείας τῆς πεπτωκυίας ἀνθρωπότητος νὰ κυβερνήσῃ ἐαυτὴν ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Μολοντοὶ δὲ ἡ ἀτομικὴ διαφθορὰ καὶ ἰδιοτέλεια ἔχουσι παραμερίσῃ τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαιοσύνης, οὕτως ὥστε πλήρης δικαιοσύνη σπανίως ἀπενεμήθη εἰς οἰονδήποτε τῶν ὑπὸ τὰς βασιλείας τοῦ παρόντος κόσμου, ἐν τούτοις ὁ κατὰ τὸ φαινόμενον σκοπὸς πασῶν τῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀνέκαθεν διοργανωθείσων κυβερνήσεων ὑπῆρξεν ἡ προαγωγή τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ εὐημερία τῶν λαῶν.

Μέχρι ποίου βαθμοῦ ὁ σκοπὸς οὗτος ἔχει ἐπιτευχθῆ εἶναι ἄλλο ζήτημα πλὴν τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀξίωσις πασῶν τῶν κυβερνήσεων, καὶ εἰς τοῦτο ἀπέβλεπον καὶ οἱ κυβερνώμενοι λαοὶ διὰ τῆς εἰς ταύτας ὑποταγῆς των καὶ ὑποστηρίξεως αὐτῶν. Ὅπου δὲ ὁ σκοπὸς τῆς δικαιοσύνης μεγάλως παρεγνώρισθη, ἐκεῖ εἴτε οἱ λαοὶ ἀπειτυφλώθησαν καὶ ἠπατήθησαν ὡς πρὸς αὐτόν, ἢ πόλεμοι, ἀναστατώσεις καὶ ἐπαναστάσεις ὑπῆρξαν τὸ ἀποτέλεσμα.

Τὰ σκότια ἔργα εὐτελῶν τυράννων, οἵτινες κατέκτησαν θέσεις ἰσχύος ἐν ταῖς κυβερνήσεσι τοῦ κόσμου, δὲν ἀντεπροσώπουν τοὺς νόμους καὶ τοὺς θεσμοὺς τῶν κυβερνήσεων ἐκείνων, ἀλλ' οὗτοι σφετερισθέντες τὴν ἐξουσίαν καὶ στρέψαντες ταύτην πρὸς χαμερπεῖς σκοποὺς, προσέδωκαν εἰς τὰς κυβερνήσεις ἐκείνας τὸν κτηνώδη αὐτῶν χαρακτήρα. Πᾶσα κυβέρνησις ἔσχε πληθὺν σοφῶν, δικαίων καὶ ἀγαθῶν νόμων—νόμων ἀφορώντων τὴν προστασίαν τῆς ζωῆς καὶ περιουσίας, τὴν προστασίαν τῶν ἰδιωτικῶν καὶ ἐμπορικῶν συμφερόντων, τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐγκλήματος, κλπ. Αὗται κέκηνται ἐξίσουν ἀνώτερα δικαστήρια ἐνθα τὰ ἀμφισβητούμενα ζητήματα δύνανται νὰ ἐφεσιβάλλωνται, καὶ ἐνθα ἡ δικαιοσύνη ἀπονέμεται, τέλος, μέχρι βαθμοῦ τινος. Ὅσον δὴποτε δὲ ἀτελεῖς καὶ ἀν

ὧσιν οἱ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ὑπουργήμασι λειτουργοί, τὸ πλεονέκτημα καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως τῶν τοιούτων ἰδρυμάτων τυγχάνουσι καταφανῆ. Ἄν δὲ καὶ ὑπῆρξαν πτωχαὶ αἱ τοιαῦται κυβερνήσεις, ἄνευ αὐτῶν τὰ ἀγενῆ καὶ κακοποιὰ τῆς κοινωνίας στοιχεῖα, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀριθμοῦ, θὰ ἠδύνατο νὰ δεσπόζωσιν ἐπὶ τῶν μᾶλλον νομιμοφρόνων, τῶν ἀγαθοτέρων στοιχείων.

Ἐνῶ, λοιπόν, ἀνομολογοῦμεν τὸν κτηνώδη χαρακτήρα τῶν κυβερνήσεων τούτων, ὅτι ἐγένοντο τοιαῦται διὰ τῆς εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐξυψώσεως πλειονότητος ἀδίκων ἀρχόντων, διὰ τῶν μηχανορραφῶν καὶ δολιοτήτων τοῦ Σαταῖᾶ, ἐνεργοῦντος μέσῳ τῶν ἀδυναμιῶν, τῶν διεφθαρμένων κλίσεων καὶ ἰδεῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τούτοις ἀναγνωρίζομεν ταύτας ὡς τὰς ἀρίστας προσπάθειάς τῆς δυστυχοῦς πεπιτωκνίας ἀνθρωπότητος ὅπως διακυβερνήσῃ ἑαυτήν. Ἐπὶ αἰῶνας ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁ Θεὸς νὰ καταβάλλωσι τὰς τοιαύτας αὐτῶν προσπάθειάς καὶ ἴδωσι τὰ ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ κατόπιν πειραμάτων αἰώνων, τὰ ἀποτελέσματα ἀπέχουσι τόσον τοῦ νὰ εἶναι ἱκανοποιητικὰ σήμερον, ὅσον εἰς οἰανδήποτε ἄλλην περίοδον τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου. Τῷ ὄντι, ἡ δυσφορία εἶναι σήμερον ὑπὲρ ποτε γενικὴ καὶ λίαν διαδεδομένη· οὐχὶ διότι ἐπικρατεῖ σήμερον περισσοτέρα καταδυναστεία καὶ ἀδικία ἢ ἄλλοτε, ἀλλὰ διότι, καθ' ἃ ὁ Θεὸς προδιέταξεν, οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων διανοίγονται διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς γνώσεως.

Τὰ διάφορα εἶδη τῶν κυβερνήσεων, τὰ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἰδρυθέντα, ἔχουσιν ἐκδηλώσει τὴν ἀνάλογον ἱκανότητα τῶν παρ' αὐτῶν ἀντιπροσωπευομένων λαῶν ὅπως οὗτοι αὐτοκυβερνηθῶσι. Καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ἔνθα ἐπεκράτησαν δεσποτικαὶ κυβερνήσεις, τὸ γεγονὸς ὅτι αὗται ἐγένοντο ἀνεκταὶ παρὰ τοῦ πολλοῦ λαοῦ, ἀπέδειξαν ὅτι οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι ἦσαν ἀνίκανοι νὰ ἰδρύσωσι καὶ διατηρήσωσι καλῆτέραν τινα κυβέρνησιν, καίτοι πολλὰ ἄτομα ὑπῆρξαν, ἀναμφιβόλως, κατὰ πολὺ ὑπερέχοντα τῆς κοινῆς καταστάσεως τῶν πολιτῶν.

Παραβάλλοντες τὴν κατάστασιν τοῦ κόσμου σήμερον, πρὸς τὴν κατάστασιν αὐτοῦ εἰς οἰανδήποτε ἄλλην προηγουμένην

ἐποχὴν, εὐρίσκομεν ἀξιοσημειωτόν τινα διαφορὰν εἰς τὰ αἰσθήματα τῶν λαῶν. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀνεξαρτησίας διατελεῖ διαδοσμένον, οἱ δὲ ἄνθρωποι δὲν ἀποτυφλοῦνται σήμερον τόσον εὐκόλῳ·, οὐδὲ ἐξαπατῶνται ὅπως ἄγωνται καὶ φέρονται ὑπὸ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πολιτικῶν, καὶ ἐπομένως ἀδύνατον καθίσταται νὰ ὑπαχθῶσιν καὶ πάλιν εἰς ζυγούς παρωχημένων ἐποχῶν. Ἡ μεταβολὴ τοῦ δημοσίου φρονήματος δὲν ὑπῆρξε βαθμιαία τις τοιαύτη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν προσπαθειῶν τοῦ ἀνθρώπου νὰ αὐτοκυβερνηθῇ· διακριτικὰ ταύτης τεκμήρια θυνάμεθα νὰ ἴδωμεν μόνον ἀνερχόμενοι εἰς τὸν δέκατον ἔκτον αἰῶνα· ἡ δὲ πρόοδος ταύτης ὑπῆρξεν μᾶλλον ταχεῖα ἐντὸς τῶν τελευταίων πεντήκοντα ἐτῶν. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐπομένως δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα πείρας τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἀλλὰ μᾶλλον φυσικὴ ἀπόρροια τῆς προσφάτου ἀξήσεως καὶ γενικῆς διαδόσεως τῆς γνώσεως μεταξὺ τῶν πληθυσμῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἡ προπαρασκευὴ διὰ τὴν γενικὴν ταύτην διάδοσιν τῆς γνώσεως ἤρξατο διὰ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας, περὶ τὸ 1440 Μ. Χ., καὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν βιβλίων, ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ὅστις ἐπηκολούθησεν αὐτήν. Ἡ ἐπίδρασις τῆς ἐφευρέσεως ταύτης πρὸς φωτισμὸν τοῦ δημοσίου ἐν γένει ἤρξατο καθισταμένη ἐπαισθητὴ περὶ τὸν δέκατον ἔκτον αἰῶνα· πάντες δὲ γνωρίζουσι τὰ ἔκτοτε σημειωθέντα βήματα τῆς προόδου. Ἡ γενικὴ τῶν λαῶν ἐκπαίδευσις κατέστη δημοικὴ· ἐφευρέσεις δὲ καὶ ἀνακαλύψεις καθίστανται καθημερινὰ περιστατικά. Ἡ αὔξησις αὕτη τῆς γνώσεως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἥτις εἶναι ὠρισμένον τι παρὰ Θεοῦ, καὶ λαμβάνει χώραν ἐν τῷ ἰδίῳ Αὐτοῦ καιρῷ, εἶναι εἰς τῶν ἰσχυρῶν παραγόντων, οἵτινες διατελοῦσιν ἤδη ἐν τῷ ἔργῳ τῆς δεσμεύσεως τοῦ Σατανᾶ—περικόπτοντες τὴν ἐπιρροήν, καὶ περιορίζοντες τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ «Ἡμέρα τῆς ἐτοιμασίας», διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἡ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν αὔξησις τῆς γνώσεως διεγείρει αἰσθημα αὐτοσεβασμοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ συναίσθησιν τῶν φυσικῶν καὶ ἀναπαλλοτριωτῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, τὰ ὅποια οὗτοι δὲν θὰ ἐπιτρεψωσι πλέον τὰ παραγνώ-

ρίζονται ἢ περιφρονῶνται· οὗτοι θὰ προβῶσι μᾶλλον εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον. Ρίψατε βλέμμα πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ἴδετε τίνι τρόπῳ τὰ ἔθνη, δι' ὧν τῶν αἰώνων, ἔχουσι γράψει δι' αἵματος τὴν ἱστορίαν τῆς ἐαυτῶν δυσαρρεσκείας. Οἱ δὲ προφηταὶ διακηρύττουσιν ὅτι, ἐξ αἰτίας τῆς αὐξήσεως τῆς γνώσεως, μᾶλλον γενικωτέρα καὶ εὐρέως διαδεδομένη δυσανασχέτησίς τις θέλει ἐπὶ τέλους ἐκδηλώσει ἐαυτὴν διὰ παγκοσμίου ἐπαναστάσεως, καὶ τῆς ἀντιροπῆς παντὸς νόμου καὶ τάξεως. Ὅτι ἀναρχία καὶ δεινοπαθήματα ἐπὶ πασῶν τῶν τάξεων θέλει εἶσθαι τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ὅτι, ἐν τῷ μέσῳ τῆς συγχύσεως ταύτης, ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ θέλει ἀναστῆσαι τὴν Ἑαυτοῦ βασιλείαν, ἣτις θέλει ἱκανοποιήσει τὰς ἐπιθυμίας πάντων τῶν ἐθνῶν. Καταπεπονημένοι οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀπηλπισμένοι ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἀποτυχῶν, καὶ εὐρίσκοντες ὅτι αἱ ἔσχαται καὶ μέγισται αὐτῶν προσπάθειαι καταλήγουσιν εἰς τὴν ἀναρχίαν, μὲ χαρὰν θὰ ὑποδεχθῶσι καὶ θὰ ὑποκύνωσιν ἐνώπιον τῆς οὐρανίου ἐξουσίας, καὶ θὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ἰσχυρὰν καὶ δικαίαν αὐτῆς κυβέρνησιν. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἀπορία τοῦ ἀνθρώπου θέλει ἀποβῇ εὐκαιρία Θεοῦ, καὶ «θέλει ἔλθει ἡ ἐπιθυμία (ἢ ὁ ἐκλεκτός) πάντων τῶν ἐθνῶν» — ἡ τοῦ Θεοῦ Βασιλεία ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ μεγάλη — Ἀγγαῖα β'. 7.

Γνωρίζοντες δι' αὕτη ἐστὶν ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ, οὔτε ὁ Ἰησοῦς οὔτε οἱ ἀπόστολοι συνεκρούσθησαν καθ' οἷονδήποτε τρόπον πρὸς τοὺς ἐπιγείους ἄρχοντας. Ἐδίδαξαν, ἀπ' ἐναντίας τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὰς ἐξουσίας, καίτοι αὕτη ὑπέφερε συγχάμις ὑπὸ τὴν κατάχρησιν τῆς δυνάμεως αὐτῶν· καὶ ἐδίδαξαν αὐτὴν νὰ ὑποτάσσεται εἰς τοὺς νόμους, καὶ σέβηται τοὺς ἐν ἀρχῇ διατελοῦντας, χάριν τοῦ ἐαυτῶν ὑπουργήματος, καὶ ἂν ἀκόμη οἱ τοιοῦτοι δὲν ἦσαν προσωπικῶς τιμῆς ἄξιοι· νὰ πληρῶνωσι τοὺς ἐπιβαλλομένους αὐτοῖς φόρους· καὶ, ἐξαιρέσει ἐνθα οὗτοι ἀντιστρατεύονται πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ (Πράξ. δ : 19 : ε'. 29), οὐδεμίαν νὰ προβάλλωσιν ἀντίστασιν καθ' οἷονδήποτε ἀνεγνωρισμένου νόμου (Ρωμ. ιγ'. 1 - 7 Ματθ. κβ'. 21). Ὁ Κύριος Ἰησοῦς, οἱ ἀπόστολοι καὶ ἡ πρώτη Ἐκκλησία ἦσαν πάντες νομοταγεῖς

ἄνθρωποι, καίτοι διετέλουν κεχωρισμένοι ἀπὸ τῶν κυβερνήσεων τοῦ κόσμου, καὶ οὐδὲν μέρος ἐλάβανον ἐν αὐταῖς.

Καίτοι αἱ οὐσαι ἔξουσiai, αἱ τοῦ παρόντος κόσμου κυβερνήσεις, ἐτάχθησαν ἢ ὠρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὅπως τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀποκτήσῃ ὑπ' αὐτὰς ἀναγκαίαν τινὰ πείραν, ἐν τούτοις ἡ Ἐκκλησία, οἱ καθηγιασμένοι, οἵτινες φιλοδοξοῦσι θέσιν ἐν τῇ μελλούσῃ τοῦ Θεοῦ βασιλείᾳ, οὔτε νὰ ἐποφθαλμιῶσιν ὀφείλουσι τὰς τιμὰς καὶ ἀπολανὰς τῶν ἐν ταῖς βασιλείαις τοῦ κόσμου ὑπουργημάτων, οὔτε νὰ ἀντιπολιτεύωνται τὰς ἔξουσias αὐτάς. Οὗτοι εἶναι συμπολῖται καὶ κληρονόμοι τῆς οὐρανίου βασιλείας (Ἐφεσ. β'. 19), καὶ ὡς τοιοῦτοι ὀφείλουσι μόνον νὰ ἔχωσι τὴν ἀξίωσιν διὰ τοιαῦτα δικαιώματα καὶ προνόμια ὑπὸ τὰς βασιλείας τοῦ παρόντος κόσμου, ὅποια παρέχονται εἰς τοὺς **ξένους**. Ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν δὲν εἶναι νὰ βοηθήσωσι τὸν κόσμον νὰ βελτιώσῃ τὴν παροῦσαν αὐτοῦ κατάστασιν, οὐδὲ νὰ ἔχωσι νὰ κάμωσί τι μὲ τὰς ἐποθέσεις αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι. Ἡ πρὸς τοιοῦτόν-τι ἀπόπειρα ἠθέλεν εἶσθαι ἀπώλεια κόπων καὶ προσπαθειῶν. Καθότι ἡ πορεία τοῦ κόσμου καὶ τὸ τέλος αὐτῆς ἀμφότερα ὀρίζονται σαφῶς ἐν ταῖς Γραφαῖς, καὶ διατελοῦναι τελείως ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν Ἐκείνου, Ὅστις ἐν τῷ Ἐαυτοῦ καιρῷ θέλει **ᾄδῃ** ἡμῖν τὴν βασιλείαν. Ἡ ἐπιρροή τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας εἶναι σήμερον, καὶ αἰετοτε ὑπῆρξε, μικρά—καὶ τόσον μικρά, ὥστε νὰ ἰσοδυναμῇ πράγματι πρὸς μηδὲν πολιτικῶς. Ἀλλ' ὅσον δὴποτε μεγάλη καὶ ἂν ἐφαίνετο, ἡμεῖς θὰ ὀφείλομεν νὰ ἀκολουθῶμεν τὸ παράδειγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τῶν ἀποστόλων Αὐτοῦ. Ἡ ἀληθὴς Ἐκκλησία γνωρίζουσα ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι ν' ἀφήσῃ τὸν κόσμον νὰ δοκιμάσῃ τελείως τὴν ἑαυτοῦ ἰκανότητα ὅπως αὐτοδιοικηθῇ, δὲν ὀφείλει, ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται ἐν τῷ κόσμῳ, νὰ εἶναι **ἐκ** τοῦ κόσμου. Οἱ ἅγιοι δύνανται νὰ ἐπιδράσωσι ἐπὶ τοῦ κόσμου μόνον διὰ τοῦ ἀποχωρισμοῦ των ἀπ' αὐτοῦ, καὶ διὰ τῆς λάμπρεως τοῦ **ὅρωτός** των. Οὕτω δέ, διὰ τῆς ζωῆς αὐτῶν, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας **ΕΛΕΓΧΕΙ** τὸν κόσμον. Οὕτως—ὡς εἰρηνόφιλοι, κόσμοι ἐπήκοοι, συνιστῶντες πάντα δίκαιον νόμον, ἐλεγχταὶ τῆς ἀνομίας καὶ

ἁμαρτίας, καὶ δεικνύοντες εἰς τὰ πρόσω, πρὸς τὴν ἐπαγγελθεῖσαν τοῦ Θεοῦ Βασιλείαν, καὶ τὰς ὑπ' αὐτὴν προσδοκώμενας εὐλογίας, καὶ οὐχὶ διὰ τῆς κοινῶς νιοθετηθείσης μεθόδου τῆς εἰς τὰ πολιτικὰ ἀναμίξεως καὶ τῶν δολοπλοκιῶν μετὰ τοῦ κόσμου διὰ τὴν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν, ἅτινα σύρουσιν οὕτω εἰς πολέμους καὶ ἁμαρτίας καὶ γενικὴν διαφθοράν—ὀφείλει ἡ μέλλουσα Νύμφη τοῦ "Αρχοντος τῆς Εἰρήνης, ἐν ἐνδόξῳ σωφροσύνῃ, νὰ εἶναι δύναμις πρὸς ἀγαθόν, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Κυρίου αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν αὐτῆς τὴν προσδοχὴν καὶ προσπάθειαν εἰς τὸ κηρύττειν τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τῆς Βασιλείας ταύτης, συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον τὸ ἐκτιθέμενον ἐν ταῖς Γραφαῖς. Ἐὰν τοῦτο ἐνεργῇται πιστῶς, δὲν θὰ ὑπάρχῃ καιρὸς οὐδὲ διάθεσις διὰ φλυαρίας περὶ πολιτικῶν τῶν κυβερνήσεων τοῦ παρόντος. Ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν εἶχε καιρὸν διὰ ταῦτα· οὔτε ἔχει ἐπίσης καιρὸν κανεὶς ἐκ τῶν ἁγίων Αὐτοῦ, τῶν ἀκολουθούντων τὸ παράδειγμά του.

Ἡ πρώτη Ἐκκλησία, ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τῶν ἀποστόλων, ἔπese θῦμα εἰς τὸν ἴδιον αὐτὸν πειρασμόν. Τὸ κήρυγμα τῆς μελλούσης τοῦ Θεοῦ Βασιλείας, ἣτις θέλει ἐκτοπίσει πᾶσαν ἐπίγειον τοιαύτην, καὶ τοῦ σταυρωθέντος Χριστοῦ ὡς τοῦ κληρονόμου τῆς Βασιλείας ἐκείνης, ἦν ἀντιδημοτικόν, καὶ συνεπέφερε διωγμὸν, χλεύην καὶ περιφρόνησιν. Ἀλλὰ τινες ἐσκέφθησαν νὰ ἐπιδιορθώσωσι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, καὶ, ἀντὶ νὰ πάσχῃ ἡ Ἐκκλησία, νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν εἰς θέσιν ὥστε νὰ εὐνοῇται ὑπὸ τοῦ κόσμου. Διὰ τινος συνδυασμοῦ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τῆς γῆς ἐπέτυχον τοῦτο. Ὡς ἀποτέλεσμα δὲ τοῦ τοιοῦτου συνδυασμοῦ προέκυψεν ἡ Παπωσύνη, καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἀπέβη αὕτη ἡ κυρία καὶ βασίλισσα τῶν ἐθνῶν—Ἀποκλ. ιζ' 3—5. ιη'. 7.

Διὰ τῆς πολιτείας ταύτης τὸ πᾶν μετεβλήθη· ἀντὶ τῶν παθημάτων, ἐπῆλθον τιμαί· ἀντὶ τῆς ταπεινοφροσύνης, προέκυψεν ὑπερηφάνεια· ἀντὶ τῆς ἀληθείας ἐπεισηλθον πλάναι· ἀντὶ νὰ καταδιώκῃται ἐγένετο αὐτὴ ἡ διώκτις πάντων ὅσοι κα-

τέκρινον τὰς νέας καὶ παρανόμους αὐτὰς φιλοδοξίας της. Ταχέως τότε ἤρχισε νὰ ἐφευρίσκη νέας θεωρίας καὶ σοφιστείας πρὸς δικαιολογίαν τῆς τοιαύτης αὐτῆς πολιτείας, ἐξαπατῶσα πρῶτον ἑαυτὴν καὶ μετὰ ταῦτα τὰ ἔθνη, εἰς τὸ νὰ πιστευθῇ ὅτι ἡ ἐπαγγελθεῖσα Χιλιετής τοῦ Χριστοῦ Βασιλεία ΕΙΧΕΝ ΕΛΘΕΙ, καὶ ὅτι ὁ Χριστός, ὁ Βασιλεὺς, ἀντεπροσωπεύετο ὑπὸ τῶν παπῶν αὐτῆς, οἵτινες ἐβασίλευον ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς ὡς ὑποπράκτορες ἢ ἀντιβασιλεῖς Αὐτοῦ. Αἱ τοιαῦται ἀξιώσεις της ἐπέτυχον εἰς τὸ νὰ ἐξαπατήσωσιν ὅλον τὸν κόσμον. «Πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐμεθύσθησαν» ἐκ τῶν πεπλανημένων αὐτῆς διδασκαλιῶν (Ἀποκλ. ιζ'. 2), ἐκφοβιζόμενοι παρ' αὐτῆς διὰ τῆς διδασκαλίας ὅτι αἰῶνιοι βάσανοι ἀνέμενον πάντας τοὺς ἀνθισταμένους εἰς τὰς ἀξιώσεις της. Ταχέως ἔπειτα οἱ βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης ἐστέφοντο ἢ ἐξεθρονίζοντο κατὰ διαταγὴν αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τὴν ὑποτιθεμένην αὐτῆς αὐθεντίαν.

Οὕτω δὲ συμβαίνει ὥστε σήμερον τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη ἀξιοῦσιν ὅτι εἶναι Χριστιανικαὶ βασιλεῖαι, καὶ διακηρύττουσιν ὅτι οἱ μονάρχαι αὐτῶν βασιλεύουσιν «ἐλέω Θεοῦ», τ. ἔ. διὰ τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν εἴτε ὑπὸ τῆς Παπασύνης, εἴτε ὑπὸ ἄλλης τινὸς ἐκκλησιαστικῆς ἀποχωρώσεως τῶν Διαμαρτυρομένων Ἐκκλησιῶν. Διότι, καίτοι οἱ μεταρρυθμισταὶ ἐγκατέλειψαν πολλὰς τοῦ Παπισμοῦ ἀξιώσεις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν, κλπ., διετήρησαν καὶ ἐπεστήριξαν ἐν τούτοις τὴν τιμὴν ταύτην, τὴν ὅποیان οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἔτυχον νὰ προσδόσωσιν εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Οὕτω δὲ ὑπέπεσαν εἰς τὴν αὐτὴν πλάνην καὶ αὐτοὶ οἱ μεταρρυθμισταί, ἐξασκοῦντες μοναρχικὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ διορίζειν καὶ ἐπικυροῦν τὸν διορισμὸν τῶν κυβερνήσεων καὶ βασιλέων, καὶ ἀποκαλοῦντες ταύτας «Χριστιανικὰς βασιλείας», ἢ βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Καὶ οὕτω συμβαίνει ὥστε νὰ ἀκούωμεν σήμερον τόσον πολὺ περὶ τοῦ παραδόξου ἐκείνου αἰνίγματος, ὅσον εἶναι ὁ «Χριστιανικὸς κόσμος» — τὸ ὅποῖον εἶναι πράγματι αἶνγμα ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀληθῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἀρχῶν ἐξεταζόμενον. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἔλεγε περὶ τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ, «Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμι, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου». Ὁ δὲ

Παῦλος προτρέπει ἡμᾶς λέγων «μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰ-
ῶνι τούτῳ—Ἰωάν. ιζ'. 16 Ρωμ. ιβ'. 2.

Ὁ Θεὸς οὐδέποτε ἐπεδοκίμασε τὸ ὀνομάζειν τὰ κράτη
ταῦτα διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ. Ἐξαπατώμενα παρὰ
τῆς κατ' ὄνομα Ἐκκλησίας, τὰ ἔθνη ταῦτα ναυσιπλοοῦσιν ὑπὸ
ψεῦδεις σημαίας, ἀξιοῦντα νὰ εἶναι ὅτι δὲν εἶναι. Ὁ μόνος
αὐτῶν τίτλος ἢ δικαίωμα, ἐκτὸς τῆς ψήφου τοῦ λαοῦ, ἐγκρι-
ται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ περικυρωμένην παραχώρησιν,
τὴν λαληθεῖσαν πρὸς τὸν Ναβουχοδονόσορα,—ἕωσού ἔλθῃ
Ἐκεῖνος εἰς Ὀν ἀνήκει τὸ δικαίωμα τῆς κυριαρχίας καὶ Κυ-
βερνήσεως.

Ἡ ἀξίωσις ὅτι αἱ ἀτελεῖς αὗται βασιλεῖαι μετὰ τῶν ἀτελῶν
αὐτῶν νόμων, καὶ τῶν συνεθέσιτα ἰδιοτελῶν καὶ διεφθαρ-
μένων αὐτῶν ἀρχόντων, εἶναι «Βασιλεῖαι τοῦ Κυρίου καὶ
τοῦ Χριστοῦ Αὐτοῦ» τυγχάνει χονδροειδῆς δυσφημία κατὰ τῆς
ἀληθοῦς τοῦ Χριστοῦ Βασιλείας, ἐνώπιον τῆς ὁποίας δέον
πᾶσαι αὗται ταχέως νὰ πέσωσιν, ὡς ἐπίσης καὶ κατὰ τοῦ
«Ἄρχοντος τῆς Εἰρήνης» τῆς βασιλείας αὐτῆς, καὶ τῶν δι-
καίων αὐτῆς ἀρχόντων—Ἦσα. ιβ'. 1.

Ἄλλη τις σοβαρὰ βλάβη ἐκ τῆς πλάνης ταύτης ἀπορρέ-
ουσα εἶναι ὅτι ἡ προσοχὴ τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ ἐστράφη
οὕτω μακρὰν τῆς ἐπαγγελθείσης οὐρανοῦ βασιλείας, καὶ ὥδη-
γήθησαν οὗτοι εἰς ἀκατάλληλον συσχετίσιν καὶ προσοικείωσιν
μετὰ τῶν ἐπιγείων βασιλειῶν, καὶ εἰς τὰς σχεδὸν ἀκάρπους
ἀποπείρας τῶν νὰ ἐγκεντρίσωσιν ἐπὶ τῶν ἀγρίων τούτων κο-
σμικῶν στελεχῶν τὰς χάριτας καὶ τὴν ἡθικὴν τοῦ Χριστια-
νισμοῦ, πρὸς παντελῆ παραμέλησιν τῆς ἀληθοῦς Βασιλείας,
ἣν διακηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ συγκεντρου-
μένων ἐλπίδων. Ὑπὸ τὴν ἀπάτην ταύτην πινὲς ἀνυπομονοῦ-
σιν ἤδη μεγάλως ἵνα τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἀναγραφῇ ἐν τῷ
Συντάγματι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, καὶ γένη οὕτω
καὶ τὸ ἔθνος τοῦτο Χριστιανικὸν ἔθνος!! Οἱ Ἀναμεμορφω-
μένοι Προεσφντεριανοὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἤδη ἀπέφενγον νὰ ψηφί-
ζωσιν, ἢ νὰ καταλαμβάνωσιν οἰονόηποτε ὑποῦργημα ὑπὸ τὴν
ρηθεῖσαν κυβέρνησιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὸ κράτος αὐτὸ
δὲν εἶναι Βασιλεῖα Χριστοῦ. Οὕτως ἀνομολογοῦσιν οὗτοι ὅτι

εἶναι ἀνάρμοστον εἰς Χριστιανοὺς νὰ συμμετέχωσιν εἰς οἵαν-
δήποτε ἄλλην κυβέρνησιν. Συμπαθοῦμεν μεγάλως πρὸς τὸ
φρόνημα τοῦτο, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρὸς τὸ συμπέρασμα, καθ' ὃ,
ἐὰν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἀνεφέρετο ἐν τῷ Συνταγματικῷ
χάρτι, τὸ γεγονός τοῦτο ἤθελε μεταμορφώσει τὴν κυβέρνη-
σιν ταύτην ἀπὸ βασιλείαν τοῦ κόσμου τούτου εἰς βασιλείαν
Χριστοῦ, καὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον ἤθελε παράσχει αὐτοῖς ἐλευθε-
ρίαν ἵνα ψηφίζωσι καὶ κατέχωσι θέσεις ἢ ὑπουργήματα ὑπ'
αὐτὴν. Ὅποια ἀφροσύνη! Πόσον μεγάλη ἡ ἐξαπάτη, δι' ἧς
ἡ «Μήτηρ τῶν πορνῶν» ἐμέθυσε πάντα τὰ ἔθνη (Ἀποκλ.
15. 2)· διότι κατὰ παρόμοιον τρόπον προβάλλεται ἡ ἀξίωσις
ὅτι τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη μετεφέρθησαν ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ εἰς
τὸν Χριστόν, καὶ ἐγένοντο «Χριστιανικὰ ἔθνη».

Ἄς ἐννοηθῇ ὅθεν οἶτι τά τε ἄριστα καὶ τὰ χεῖριστα ἐκ τῶν
ἔθνων τῆς γῆς δὲν εἶναι εἰμὴ «βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τούτου»,
τῶν ὁποίων ἡ παρὰ Θεοῦ προθεσμία τῆς ἐξουσίας τῶν σχε-
δὸν ἐξέπνευσεν ἤδη, διὰ νὰ δώσωσι θέαν εἰς τὴν προωρισμέ-
νην διάδοχόν των, τὴν Βασιλείαν τοῦ Μεσσίου, τὴν Πέμπτην
Παγκόσμιον Αὐτοκρατορίαν τῆς γῆς (Δανλ. β'. 44. ζ'. 14,
17, 27)—ἥτις καὶ μόνη θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν
τῆς ἀληθείας καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῆς πλάνης.

Ἄλλ' ὥς ἤδη συμβαίνει, ἡ δρᾶσις τῆς Παπασύννης, ὅσον
ἀφορᾷ τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα, ἐπικυρονμένη καὶ παρὰ τῶν Δια-
μαρτυρουμένων Ἀναμορφωτῶν, βαίνει μηδόλως ἀμφισβητου-
μένη παρὰ τῶν Χριστιανικῶν λαῶν. Καὶ ἐπειδὴ οὗτοι θὰ
ὑπεστήριζον τὴν Βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ, αἰσθάνονται ἐαυτοὺς
ὑποχρέους νὰ ὑπερασπίσωσι τὰς ἐνεσιτώσας καταρρεούσας
βασιλείας τοῦ οὗτω καλουμένου Χριστιανισμοῦ, τῶν ὁποίων
ὁ χρόνος ταχέως ἐκπνέει· τοιοντοτρόπως δὲ αἱ συμπάθειαι
αὐτῶν συντάσσονται συχνάκις πρὸς τὸ μέρος τῆς καταδυνα-
στείας καὶ καταθλίψεως μᾶλλον, ἢ πρὸς τὸ μέρος τοῦ δικαίου
καὶ τῆς ἐλευθερίας—πρὸς τὸ μέρος τῶν βασιλειῶν τοῦ κό-
σμου τούτου, καὶ τοῦ ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου μᾶλλον,
ἢ πρὸς τὸ μέρος τῆς μελλούσης ἀληθοῦς τοῦ Χριστοῦ Βασι-
λείας—Ἀποκλ. 15. 14, 19. 11—19.

Ὁ κόσμος σπεύδει εἰς τὸ νὰ κατανοήσῃ ὅτι «αἱ βασιλεῖαι

τοῦ κόσμον τούτου» δὲν ἔχουσί τι κοινὸν πρὸς τὸν Χριστὸν, καὶ ὅτι ἡ ἀξίωσις αὐτῶν ὅτι εἶναι παρὰ Χριστοῦ διωρισμένα δὲν τυγχάνει ἀδιαφιλονέικητος. Οἱ ἄνθρωποι ἀρχίζουσι νὰ χρησιμοποιοῦσι τὰς δυνάμεις τοῦ λογικοῦ των ἐπὶ τούτου καὶ παρομοίων ἄλλων ζητημάτων. Θὰ ἐξωτερικεύσῃσι δὲ τὰς πεποιθήσεις αὐτῶν κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον βιαίως καθ' ὅσον ὁλονὲν κατανοοῦσιν ὅτι ἐξηπατήθησαν ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τοῦ Ἄρχοντος τῆς Εἰρήνης. Τῷ ὄντι, πολλοὶ τείνουσι μάλιστα νὰ συμπεράνωσιν ὅτι αὐτὸς ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι φαινάκη ἄνευ βάσεων, καὶ ὅτι, συμμαχήσας μετὰ τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων, ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἀποβλέπει ἀπλῶς νὰ δεσμεύσῃ τὰς ἐλευθερίας τῶν λαῶν.

Εἴθε οἱ ἄνθρωποι νὰ ἦσαν σοφοὶ ὥστε νὰ δώσωσι τὰς καρδίας αὐτῶν εἰς τὸ νὰ ἐννοήσωσι τὸ ἔργον καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Κυρίου! Τότε αἱ ἐνεστώσαι βασιλεῖαι ἤθελον βαθμιαίως διαλυθεῖ καὶ παρέλθῃ—ἀναμόρφωσις ἤθελε ταχέως ἀκολουθήσει ἀναμόρφωσιν, ἐλευθερία ἤθελεν ἀκολουθήσει ἐλευθερίαν, εὐθύτης δὲ καὶ ἀλήθεια ἤθελον ἐπικρατήσῃ μέχρις οὗ δικαιοσύνη ἐγκαθιδρυθῇ ἐν τῇ γῇ. Ἀλλὰ δὲν θὰ πράξῃσι τοῦτο, οὔτε καὶ δύνανται νὰ τὸ πράξωσιν ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτῶν πεπιτωκνύα καταστάσει, καὶ οὕτω, ὀπλισμένοι μὲ ἰδιοτέλειαν, ἕκαστος θὰ ἀγωνίζεται δι' ἐξουσίαν καὶ κυριαρχίαν, καὶ αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου τούτου θέλουσι παρέλθῃ διὰ καιροῦ μεγάλης θλίψεως, ἡ ὁποία ποτὲ δὲν ἔγεινεν ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἔθνος.

Περὶ ἐκείνων δὲ οἵτινες ματαίως θέλουσιν ἀγωνίζεσθαι νὰ ὑποστηρίξωσιν ἐξουσίαν ἥτις παρῆλθε πλέον ὁπόταν ἡ ἐξουσία δίδεται εἰς Ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον δικαιωματικῶς ἀνήκει, ὁ Κύριος λαλεῖ ἐπιμένων ὅτι ἀγωνίζονται ἐναντίον Αὐτοῦ—ἀγῶνα ἐν τῷ ὁποίῳ οὗτοί εἰσι βέβαιοι ὅτι θὰ ἀποτύχωσι. Λέγει δὲ τάδε:

«Διατὶ ἐφρύαζαν τὰ ἔθνη, καὶ οἱ λαοὶ ἐμελέτησαν μάταια; παρεστάθησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ὁμοῦ κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ Αὐτοῦ, λέγοντες, «Ἄς διασπάσωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ὥς ἀπορρίψωμεν ἄφ' ἡμῶν τὰς ἀλύσεις αὐτῶν». Ὁ καθήμενος

ἐν οὐρανοῖς θέλει γελάσει· ὁ Κύριος θέλει ἐκμυκτηρίσει αὐτούς. Τότε θέλει λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν τῇ ὀργῇ Αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ θέλει συνταράξει αὐτούς. Ἄλλ' ἐγὼ, θέλει εἰπεῖ, ἔχρισα τὸν Βασιλέα μου ἐπὶ Σιών, τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου..... Τώρα λοιπὸν, βασιλεῖς, συνεισώσθητε· διδάχθητε κριταὶ τῆς γῆς. Δουλεύετε τὸν Κύριον ἐν φόβῳ, καὶ ἀγάλλεσθε ἐν τρόμῳ. Φιλεῖτε (συνάψατε φιλίαν μὲ) τὸν Υἱὸν (τὸν Κεχρισμένον τοῦ Θεοῦ) μήποτε ὀργισθῇ, καὶ ἀπολεσθῇτε, ἐκ τῆς ὁδοῦ. Ὅταν ἐξαφθῇ ταχέως ὁ θυμὸς Αὐτοῦ, Μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' Αὐτὸν—Ψαλμ. β'. 1—6, 10—12.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΕΙΝΕ ΕΓΓΥΣ

ὦ Φρουρέ, εἰπὲ ἡμῖν
Τὰ σημεῖα τῆς νυκτός·
Ἦλθεν ἄρα εἰς ἀκμὴν
Τὶ προάγγελμα φωτός;

«Ὁδοιπὸρε φαινός
«Ἀνατέλλει ἐπὶ γῆς
«Εἰς Ἀστὴρ, ὁ ὀρθρινός
«Μὲ ἀκτίνας τηλαυγεῖς».

ὦ Φρουρέ, ἄρ' εἶν αὐτός
Πάλαι ὁ προσημανθείς;
Ἄρ' ἀγγέλλει τῆς νυκτός
Τὴν παρέλευσιν εὐθύς;

«Ὁδοιπὸρε, ποθητήν
«Φέρ' ἡμέραν καὶ λαμπράν,
«Καὶ ἀνάψουσιν σεπτὴν
«Καὶ εὐρήνην καὶ χαράν».

ὦ Φρουρέ, πῶς σιγηλὰ
Προσημαίνεται τὸ φῶς;
Διαχέει' ὑψηλὰ
Ροδοδάκτυλος Ἥως;

«Ὁδοιπὸρε, εἰς φυγὴν
«Νῦν τὸ σκότος τὸ βαθύ
Τρέπεται, καὶ εἰς τὴν γῆν
Λυκαγεὺς τ' ἀκολουθεῖ

ὦ Φρουρέ, τί θεωρῶ;
Ἔρχεται ὁ Ἀρχηγός,
Ἔρχεται ἐν φωτὶ λαμπρῷ.
Αἶρεται νῦν πᾶς ζυγός!

«Ὁδοιπὸρε, νῦν χαρά!
«Ἐμφανίζει' ὁ Χριστός·
Τὴν ἡμέραν ἰλαρά!
Ὅταν βασιλεὺς Αὐτός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ὑπεροχὴ τοῦ ζήτηματος. — Ὁ χαρακτήρ τῆς Βασιλείας. — Ἡ Βασιλεία διαρκούσης τῆς Εὐαγγελικῆς οἰκο-ομίας. — Ἐδφαλμένοι θεωρεῖται διορθούμεναι ὑπὸ τοῦ Παύλου. — Ἀποτελέσματα τῶν περὶ βασιλείας ψευδῶν ἰδεῶν. — Δύο φάσεις τῆς τοῦ Θεοῦ βασιλείας. — Ἡ πνευματικὴ φάσις καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς — Ἡ ἐπιγείος φάσις καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς — Ἡ ἐναρμόνιος τούτων σύμπραξις. — Ἡ δόξα τῆς ἐπιγείου φάσεως — Ἡ δόξα τῆς οὐρανίου φάσεως — Ἡ ρίζα τῆς διαθήκης ἐξ ἧς οἱ κλάδοι οὗτοι παρήχθησαν — Ἡ ἐπιγείος φάσις τῆς Βασιλείας Ἰσραηλιτικὴ. — Αἱ ἀπολεσθεῖσαι φυλαί. — Ἡ οὐρανία Ἰερουσαλὴμ — Ὁ Ἰσραὴλ τυπικὸς λαός. — Ἀπώλεια καὶ ἐπανεύρεσις τοῦ Ἰσραὴλ. — Αἱ ἐκλεκταὶ τάξεις. — Οἱ κληρονόμοι τῆς βασιλείας — Ἡ διδωρὰ ἐξουσία — Ἐξεικόνισις τῆς τοῦ θέματος τῆς χιλιετοῦς βασιλείας. — Ἡ Βασιλεία παροαδιδουμένη εἰς τὸν Πατέρα. — Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τελείως ἐκπληρούμενον.

Ὅσοι δὲν ἐξήτασαν τὸ ζήτημα τοῦτο μετὰ προσοχῆς, μὲ τὴν Γραφὴν καὶ Εὐρετήριον αὐτῆς ἀνὰ χεῖρας, θέλουσιν ἐκπλαγῇ, πράττοντες οὕτω, νὰ εὕρωσι τὴν ὑπεροχὴν θέσιν ἣν τὸ ζήτημα τοῦτο κατέχει ἐν ταῖς Γραφαῖς. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη βρίθκει ὑποσχέσεων καὶ προφητειῶν ἐν ταῖς ὁποῖαις ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Βασιλεὺς αὐτῆς, ὁ Μεσσίας, παρίστανται ὡς τὸ μόνον αὐτῶν κέντρον. Αὕτη ἦν ἡ ἐλπίς παντὸς Ἰσραηλίου (Λουκ. γ'. 15) δι, ὡς λαὸν, ὁ Θεὸς ἤθελεν ἀννῶσει τὸ ἔθνος αὐτῶν ὑπὸ τὸν Μεσσίαν· διαν δὲ ὁ Κύριος ἦλθεν εἰς αὐτοὺς, ἦλθεν ὡς Βασιλεὺς αὐτῶν ὅπως ἰδρῶσιν τὴν ἀπὸ πολλοῦ ἐπηγγελθεῖσαν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ Ἰωάννης, ὁ Προδρόμος καὶ προάγγελος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἤρχισε τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ διὰ τῆς διακηρύξεως, «Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. γ'. 2). Ὁ Κύριος ἡμῶν ἤρχισε τὴν διακονίαν διὰ τῆς αὐτῆς ἀκριβοῦς ἀναγγελίας (Ματθ. δ'. 17) οἱ δὲ ἀπό-

στολοι ἐξαπεστάλησαν νὰ κηρύξωσι τὸ ἴδιον ἄγγελμα (Ματθ. ι'. 7 Λουκ. θ'. 2). Καὶ οὐχὶ μόνον ἡ Βασιλεία ἦν τὸ θέμα διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Κύριος ἤρχισε τὴν δημόσιον Αὐτοῦ διακονίαν, ἀλλ' ἐπῆρξε πράγματι τὸ κύριον θέμα τοῦ ὅλου κηρύγματός Του. (Λουκ. η'. 1: δ'. 43: ιθ'. 11) τῶν λοιπῶν θεμάτων μνημονευομένων ἀπλῶς ἐν σχέσει, ἢ πρὸς ἐξήγησιν τοῦ μόνου αὐτοῦ ζητήματος. Ἡ πλειονότης τῶν παραβολῶν τοῦ Κυρίου ἐπῆρξαν εἴτε εἰκόνες τῆς βασιλείας ἀπὸ διαφόρων ἀπόψεων, καὶ κατὰ τοὺς διαφόρους αὐτῆς χαρακτῆρας, ἢ ἀπέβλεπον νὰ καταδείξωσι τὴν εἰς τὸν Θεὸν ὁλοσχερῇ ἀφιέρωσιν ὡς οὐσιῶδες προσὸν πρὸς συμμετοχὴν ἐν τῇ βασιλείᾳ, καὶ διορθώσωσι τὴν Ἰουδαϊκὴν ψευδῇ δοξασίαν, καθ' ἣν οὗτοι ἦσαν ἀσφαλεῖς περὶ τῆς βασιλείας, ἅτε ὄντες φυσικὰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ἐπομένως φυσικοὶ κληρονόμοι τῶν ἐπαγγελιῶν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐν ταῖς πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὁμιλίαις του ἐνίσχυσε καὶ ἐνεθάρρυνε τὴν περὶ μελλούσης βασιλείας προσδοκίαν αὐτῶν, εἰπὼν αὐτοῖς, «Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ Πατήρ μου βασιλείαν, ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθήσεσθε ἐπὶ θρόνων τὰς δώδεκα φυλὰς κρίνοντες (κυβερνῶντες) τοῦ Ἰσραὴλ (Λουκ. κβ'. 29, 30). Καὶ, πάλιν, «Μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον ὅτι ἡνδόκησεν ὁ Πατήρ ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν τὴν βασιλείαν».(Λουκ. ιβ' 32). Ὅποταν δὲ, ἐντὶ νὰ στεφθῇ καὶ ἐνθρονισθῇ, ὁ ἀνεγνωρισμένος αὐτῶν βασιλεὺς ἐσταυρώθῃ, οἱ μαθηταὶ Αὐτοῦ ἀλγεινῶς ἀπεγοητεύθησαν. Καὶ ὡς δύο ἐξ αὐτῶν ἐξεφράσθησαν περὶ τούτου πρὸς τὸν ὑποτιθέμενον ξένον, συνοδοιποροῦντες μετ' αὐτοῦ εἰς Ἐμμαοὺς μετὰ τὴν ἀνάστασιν Αὐτοῦ, αὐτοὶ ἠλπιζον ὅτι Αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ—ὁ μέλλων νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ρωμαϊκοῦ ζυγοῦ, καὶ σχηματίσῃ ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ. Ἀλλ' εἶχον ὀδυνηρῶς διαψευσθῇ τὰς ἐλπίδας των ἕνεκα τῶν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπελθουσῶν μεταβολῶν. Τότε ὁ Ἰησοῦς διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, δείξας αὐτοῖς ἐκ τῶν Γραφῶν ὅτι ἡ **Θυσία** Αὐτοῦ ἦν πρὸ παντὸς ἀναγ-

καί·α πριν ἢ ἡ βασιλεία ἐγκαθιδρυθῇ—Λουκ. κδ' 21, 25,—27

Ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ δόσῃ εἰς τὸν Ἰησοῦν τὴν κυριαρχίαν τῆς γῆς χωρὶς νὰ ἀπολυτρώσῃ τὸν ἄνθρωπον· διότι, «Ὁ Ὑψιστος εἶναι Κύριος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς ὅντινα θέλει δίδει αὐτὴν (Δανλ. δ' 32). Ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶχε μεγαλῆτερον σκοπὸν ἢ ὥστε νὰ δύνῃται νὰ ἐκπληρωθῇ διὰ τοιούτου σχεδίου. Τοιαύτη βασιλεία θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ εὐλογίας, αἵτινες, ὅσονδῆποτε καλαί, θὰ ἦσαν προσκαίρου μόνον χαρακτῆρος, ἀφοῦ ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος διετέλει ὑπὸ καταδίκην θανάτου. Ὅπως αἱ εὐλογίαι Αὐτοῦ ἀποβῶσιν αἰῶνιοι καὶ πλήρεις, τὸ γένος ἔδει πρῶτον ν' ἀπολυτρωθῇ ἀπὸ τοῦ θανάτου, καὶ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῆς καταδίκης, ἥτις διῆλθεν ἐπὶ πάντων ἐν τῷ Ἀδάμ.

Ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ἐξηγῶν τὰς προφητείας, ἀνεξωρόνησε τὰς περὶ μελλούσης βασιλείας ἐλπίδας τῶν μαθητῶν, καταφαίνεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι μετὰ ταῦτα, ὅτε ἐμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπ' αὐτῶν, ἡρώτων Αὐτὸν, «Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ τῷ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰσραὴλ»; Ἡ ἀπάντησις Αὐτοῦ, καίτοι μὴ καταφατικὴ τοιαύτη, δὲν διέψευσεν τὰς ἐλπίδας αὐτῶν. «Οὐχ' ὑμῶν ἐστίν,» εἶπε, «γινῶναι χρόνους ἡ καιροῦς, οὓς ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ—Πράξ. α'. 6, 7

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ μαθηταὶ κατ' ἀρχάς, κοινῶς μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους, εἶχον ἀτελῆ ἀντίληψιν περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑποθέτοντες ὅτι αὕτη ἦν ἀποκλειστικῶς γῆνῃ τις βασιλεία, ὥς σήμερον ἀκριβῶς πλανῶνται πολλοὶ κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, ὑποθέτοντες ταύτην ἀποκλειστικῶς οὐρανίαν βασιλείαν. Πολλοὶ δὲ τῶν παραβολῶν καὶ τῶν δυσνοήτων λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπέβλεπον τὴν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι διόρθωσιν τῶν τοιούτων παρανοήσεων. Ἐν τούτοις ὁ Κύριος ἡμῶν ἐκράτει πάντοτε ἐνώπιον αὐτῶν τὴν ἰδέαν τῆς βασιλείας, ὥς κυβερνήσεως μελλούσης νὰ ἰδρυθῇ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀρχῇ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ οὐχὶ μόνον ἐνέπνευσεν αὐτοῖς τὴν ἐλπίδα τῆς ἐν τῇ βασιλείᾳ συμμετοχῆς των, ἀλλὰ καὶ ἐδίδαξεν αὐ-

τοὺς ἐπίσης νὰ προσεύχωνται διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν αὐτῆς — « Ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου· γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ ΤΗΣ ΓΗΣ ».

Εἰς τοὺς κατὰ κόσμον σοφοὺς μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, ὁ Κύριος ἐφαίνετο ὡς ἀπατεῶν τις καὶ φανατικός· τοὺς δὲ μαθητὰς Αὐτοῦ ἐθεώρουν ὡς ἀπλᾶ θύματα ἀπάτης. Τὴν σοφίαν καὶ πολιτείαν Αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ θαύματα, δὲν ἠδύνατο μὲν εὐλόγως νὰ διαψεύσωσιν, ἀλλ' οὔτε καὶ λογικῶς νὰ ἐξηγήσωσιν. Ἐν τούτοις ἐξ ἀπόψεως τῆς ἀπιστίας αὐτῶν, ἡ ἀξίωσις Αὐτοῦ ὅτι Αὐτὸς ἦν ὁ κληρονόμος τοῦ κόσμου, καὶ ὅτι ἤθελεν ιδρύσει τὴν ἐπαγγελθεῖσαν βασιλείαν, ἣτις ἤθελε διοικήσει τὸν κόσμον, καὶ ὅτι οἱ ὁπαδοὶ Αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι πάντες ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων τῆς ζωῆς καταγόμενοι θὰ ἦσαν συνάροντες μετ' Αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐκείνῃ, ἡ τοιαύτη ἀξίωσις ἐφαίνετο αὐτοῖς λίαν παράλογος ἢ ὥστε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν. Ἡ Ρώμη μετὰ τῶν ἡσκημένων πολεμιστῶν, τῶν ἱκανῶν στραταρχῶν καὶ τοῦ ἀπείρου πλούτου τῆς ἡ τοῦ κόσμου κυρίαρχος, καὶ ὁσημέραι ἀπέβαινεν ἔτι ἰσχυρότερα. Τίς λοιπὸν ἦτο ὁ Ναζωραῖος οὗτος; καὶ τίνες ἦσαν οἱ ἀλιεῖς ἐκεῖνοι, οἱ οὔτε χοῦμα ἔχοντες, οὔτε ἐπιρροήν, ἀλλὰ μόνον εὐτελεῖς τινὰς ὁπαδοὺς μεταξὺ τοῦ κοινοῦ ὄχλου; Τίνες ἦσαν οὗτοι οἵτινες ἐδικαιοῦντο νὰ ὀμνῶσι περὶ ιδρύσεως τῆς ἀπὸ πολλοῦ ἐπαγγελθείσης βασιλείας, ἣτις ἔμελλε νὰ εἶναι ἡ μεγίστη καὶ ἰσχυρότερα ἐξ ὧν ποτὲ ἐγνώρισεν ἡ γῆ;

Οἱ Φαρισαῖοι, ἐλπίζοντες νὰ ἐκπομπεύσωσι τὴν ὑποτιθεμένην ἀδυναμίαν καὶ ἀβασιμότητα τῶν ἀξιώσεων τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ ἐξαγάγωσιν οὕτω τῆς ἀπάτης τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ, ἀπήτησαν ἐξήγησιν ἀπ' Αὐτοῦ εἰπόντες — Πότε θέλει ἀρχίσει νὰ ἐμφανίζεται ἡ βασιλεία αὕτη, τὴν ὅποیان σὺ κηρύττεις — πότε θὰ φθάσωσιν οἱ στρατιῶταί Σου; πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; (Λουκ. ιζ'. 20—30). Ἡ ἀπάντησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἤθελε παρὰσχει αὐτοῖς νέαν ἰδέαν ἐὰν δὲν ἦσαν κατ' αὐτοῦ προκατειλημμένοι, καὶ τετυφλωμένοι ὑπὸ τῆς ὑποτιθεμένης ἰδίας αὐτῶν σοφίας. Ἡ ἀπάντησις Αὐτοῦ ἦν ὅτι ἡ βασιλεία Αὐτοῦ οὐδέποτε ἤθελεν ἔλθει καθ' ὃν τρόπον οὗτοι προσεδώκουν αὐτήν. Ἡ βασιλεία τὴν ὅποیان αὐτὸς ἐκήρυτε

τεν, καὶ εἰς τὴν συγκληρονομίαν τῆς ὁποίας ἐκάλει τοὺς ὁπα-
δοὺς Αὐτοῦ, ἣν βασιλεία ἀόρατος, καὶ δὲν ὤφειλον νὰ προσ-
δοκῶσι νὰ ἴδωσιν αὐτήν. « Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, καὶ εἶπεν,
οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρηθῆσεως
[ἐξωτερικῆς ἐκδηλώσεως], οὐδὲ ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ὡδε ἡ ἐκεῖ.
Ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ἡμῶν ἐστιν. »* Ἐνὶ λόγῳ,
ἔδειξεν αὐτοῖς ὅτι ὅταν ἡ βασιλεία Αὐτοῦ ἔλθῃ, θέλει εἰσθαι
πανταχοῦ παρούσα, καὶ πανταχοῦ ἰσχυρὰ, ἀλλ' οὐδαμοῦ ὁ-
ρατὴ· ἀκολούθως παρέσχεν αὐτοῖς ἰδέαν τινὰ τῆς πνευματικῆς
βασιλείας ἣν Αὐτὸς ἐκήρυττεν· ἀλλ' οὗτοι ἦσαν ἀπροπαρά-
σκευοι καὶ δὲν ἐδέχθησαν ταύτην. Ἐνυπῆρχε μέτρον τι
ἀληθείας ἐν τῇ Ἰουδαϊκῇ προσδοκίᾳ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαγ-
γελθεῖσαν βασιλείαν, ἣτις ἐν καιρῷ τῷ δέοντι θέλει πραγμα-
τοποιηθῇ, ὡς θέλομεν ἰδεῖ. Ἀλλ' οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν
ἐνταῦθα ἀφορῶσι τὴν πνευματικὴν φάσιν τῆς βασιλείας, ἣτις
θέλει εἰσθαι ἀόρατος. Καὶ ἐπειδὴ ἡ φάσις αὕτη τῆς βασιλείας
θέλει ἰδρυνθῆ πρώτη, ἡ παρουσία ταύτης θέλει εἰσθαι ἀό-
ρατος, καὶ ἐπὶ τινὰ χρόνον μὴ ἀναγνωρίζομένη. Ἡ μόνη
γενομένη τότε προσφορὰ ἦν τὸ προνόμιον τῆς κληρονομίας
ἐν τῇ πνευματικῇ ταύτῃ φάσει τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ
τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἐλπίς τῆς ἄνω κλήσεως ἡμῶν, καθ'
ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, οὔτινος τότε
ἦν ἡ ἀρχή. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ἀνέφερεν ἀποκλειστικῶς ταύ-
την καὶ μόνον (Λουκ. ιστ'. 16). Τοῦτο δὲ θὰ καταδειχθῇ
ἐπὶ μᾶλλον εὐκρινῶς ἐφ' ὅσον προχωροῦμεν.

Πιθανῶς δὲ ἐξ αἰτίας τοῦ κατὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ
δυσμενοῦς αὐτοῦ δημοσίου φρονήματος, τοῦ μεταξὺ τῶν Φα-
ρισαίων ἰδίως ἐπικρατοῦντος, ἦν ὅτι ὁ Νικόδημος ἦλθε πρὸς
τὸν Ἰησοῦν διὰ νυκτός, ἐνδιαφερόμενος μὲν νὰ λύσῃ τὸ μυ-
στήριον, πλὴν, κατὰ τὸ φαινόμενον, αἰσχνυνόμενος ν' ἀνομο-

* Πρὸς οὐδεμίαν βεβαίως θεωρίαν συμβιβάζεται τὸ λοχυρῆζεσθαι ὅτι ἡ
βασιλεία, ἣν ὁ Ἰησοῦς ἡξίον ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἰδρύνῃ, ἤθελεν εἰσθαι ἐν-
τὸς τῶν καρδιῶν τῶν Φαρισαίων, τοὺς ὁποίους ἀπεκάλει ὑποκριτὰς καὶ
τάφους κεκολλημένους. Ἀλλ' ὅτι ἡ βασιλεία αὕτη, ὅποτε ἤθελεν ἰδρυνθῇ,
ἤθελεν εἰσθαι « ἐν τῷ μέσῳ » ἢ μεταξὺ ὅλων τῶν κλάσεων ἄρχουσα ἐπὶ
πάντων καὶ κρίνουσα πάντα.

λογησῇ ἡμοσίως ὅτι αἱ τοιαῦται ἀξιώσεις εἶχον, ὅπως ὅποτε, βαρύντητά τινα εἰς τὴν ἀντίληψίν του. Ἡ μεταξὺ τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Νικοδήμου συνδιάλεξις (Ἰωάν γ' .), καίτοι ἐν μέρει μόνον ἀναγραφομένη, παρέχει ἐπὶ μᾶλλον βαθυτέραν τινὰ ἄποψιν καὶ γνώσιν τοῦ χαρακτῆρος τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς συνδιαλέξεως ταύτης μνημονεύονται πασιφανῶς ὅπως ἐκ τούτων συμπεράνουμεν τὰ καθέκαστα τῆς ὅλης δμιλίας, τὴν ὁποίαν εὐλόγως δυνάμεθα νὰ παραφράσωμεν ὡς ἑξῆς :

Νικοδήμος. — «Ραββὲι, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἡ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ. Ἐν τούτοις τινὰ ἐκ τῶν λεγομένων παρὰ Σοῦ φαίνονται μοι λίαν ἀσυμβίβαστα, καὶ ἔρχομαι ὅπως ζητήσω ἐξηγήσιν τινα. Ἐπὶ παραδείγματι, Σὺ καὶ οἱ μαθηταὶ σου περιέρχεσθε κηρύττοντες ὅτι «ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν». Ἄλλ' ὑμεῖς δὲν ἔχετε οὔτε σιτραὸν, οὔτε πλοῦτον, οὔτε ἐπιτροχὴν, ὅθεν καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἡ ἀξίωσις ὑμῶν αὕτη τυγχάνει ἀναληθής· καὶ ἐν τούτῳ φαίνεσθε ἐξαπατῶντες τὸν λαόν. Οἱ Φαρισαῖοι ἐν γένει θεωροῦσί σε ὡς ἀπατεῶνα, ἀλλ' εἰμὶ βέβαιος ὅτι πρέπει νὰ ἐνυπάρχῃ ἀλήθειά τις εἰς τὰς διδασκαλίας Σου, διότι «οὐδεὶς δύναται νὰ κάμνῃ τὰ σημεῖα ταῦτα τὰ ὁποῖα σὺ κάμνεις, ἐὰν δὲν εἶναι ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ». Ὁ σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεώς μου ἀφορᾷ νὰ ἐρωτήσω, ποίου εἶδους, καὶ ὁπόθεν εἶναι ἡ βασιλεία τιν ὁποῖαν ὑμεῖς διακηρύττετε; πότε δὲ καὶ πῶς μέλλει νὰ ἐγκαθιδρυθῇ αὕτη;

Ἰησοῦς. — Ἡ ὑμετέρα ἀπαίτησις ὅπως τελείως κατανοήσῃτε τὰ ἀφορῶντα τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, δὲν δύναται νὰ ἀπαντηθῇ ἤδη πρὸς πλήρη ὑμῶν ἱκανοποίησιν· οὐχὶ διότι ἐγὼ δὲν γνωρίζω τὰ περὶ αὐτῆς τελείως, ἀλλὰ διότι σεῖς, ἐν τῇ παρουσίᾳ ὑμῶν καταστάσει, δὲν θὰ ἠδύνασθε νὰ κατανοήσῃτε οὐδὲ ἐκτιμήσῃτε αὐτήν, ἐὰν τελείως ἤθελον ἐξηγήσει εἰς ὑμᾶς τὰ περὶ αὐτῆς. «Ἐάν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν [νὰ γνωρίσῃ, νὰ συνοικειωθῇ μὲ] τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ».

Καὶ οἱ μαθηταὶ μου αὐτῷ εἰσέτι ἀσαφεῖς καὶ ἀμυδράς

μόνον ἔχουσιν ἰδέας περὶ τοῦ χαρακτηῆρος τῆς βασιλείας τὴν ὁποίαν οὗτοι ἐξαγγέλλουσι. Δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας διὰ τὸν ἴδιον λόγον, δι' ὃν δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω πρὸς ὑμᾶς, διότι, διὰ τὸν αὐτὸν ἐπίσης λόγον, δὲν θὰ ἠδύναντο καὶ οὗτοι νὰ ἐννοήσωσιν. Ἐν τούτοις, Νικόδημε, μία τῶν ἰδιοτήτων τῆς πρὸς τὸν ἄνθρωπον πολιτείας τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅτι Αὐτὸς ἀπαιτεῖ ὑπακοὴν εἰς τὸ ἥδη ἀποκτηθὲν φῶς, πρὶν ἢ χορηγηθῇ εἰς αὐτὸν περισσότερον φῶς. Ἐν τῇ ἐκλογῇ δὲ ἐκείνων οἵτινες θέλουσι κριθῇ ἄξιοι νὰ μετὰσχῶσι τῆς βασιλείας, ἀπαιτεῖται ἡ ἐκδήλωσις πίστεως. Οὗτοι, δέον νὰ ᾧσι τοιοῦτοι ᾧστε προθύμως νὰ ἀκολουθῶσι τὴν ὁδηγίαν τοῦ Θεοῦ, βῆμα πρὸς βῆμα, ἔχοντες συγχάκις νὰ βλέπωσι καθαρῶς τὸ πρῶτον βῆμα καὶ μόνον. Οὗτοι περιπατοῦσι διὰ πίστεως καὶ οὐχὶ δι' ὄψεως.

Νικόδημος. — Ἀλλὰ δὲν Σᾶς ἐννοῶ. Τί ἐννοεῖτε; «Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέροντων; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι;» Ἡ ἐννοεῖτε ὅτι ἡ ὑπὲρ «Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ» κηρυχθεῖσα μετάνοια, καὶ διὰ τοῦ ἐν ὕδατι βαπτίσματος σημαινομένη, εἶναι τρόπον τινὰ συμβολικὴ γέννησις; Παρατηρῶ ὅτι οἱ ὑμέτεροι μαθηταὶ κηρύττουσι καὶ βαπτίζουν ὁμοίως. Εἶναι αὕτη ἡ ἀναγκαιοῦσα νέα γέννησις, δι' ὅσους πρέπει νὰ ἴδωσιν ἢ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν Βασιλείαν Σου;

Ἰησοῦς. — Τὸ ἔθνος ἡμῶν εἶναι καθιερωμένον ἔθνος, λαὸς διαθήκης. Πάντες οἱ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ ὅποτε ἀνεχώρησαν ἐξ Αἰγύπτου. Ὁ Θεὸς προσέλαβεν αὐτοὺς ἐν τῷ Μωϋσῇ, τῷ μεσίτῃ τῆς διαθήκης αὐτῶν, ἐν Σινᾷ· ἀλλ' οὗτοι ἐλησμόνησαν τὴν διαθήκην των, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ζῶσιν ὥς τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοί, πλεῖστοι δὲ ἄλλοι εἶναι αὐτοδικαιούμενοι ὑποκριταί. Ἐπομένως, τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου, ὡς καὶ τὸ τῶν μαθητῶν μου, εἶναι μετάνοια — ἐπιστροφή εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἀναγνώρισιν τῆς γενομένης διαθήκης. Τὸ δὲ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου σημαίνει τὴν μετάνοιαν καὶ ἀναμόρφωσιν τῆς καρδίας καὶ ζωῆς, καὶ οὐχὶ τὴν νέαν γέννησιν. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἔχητε περισσότερον τούτων, οὐ-

δέποτε θὰ ἴδητε τὴν Βασιλείαν. Ἐὰν, ἐπιπροσθέτως πρὸς τὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου συμβολιζομένην ἀναμόρφωσιν, δὲν λάβητε τὴν ἀποκύψιν καὶ γέννησιν τοῦ Πνεύματος, δὲν δύνασθε νὰ ἴδητε τὴν Βασιλείαν μου. Ἡ μετάνοια θὰ σᾶς ἐπαναγάγῃ εἰς κατάστασιν δικαιώσεως· ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ θὰ δυνηθῇτε εὐχερῶς νὰ μὲ ἀναγνωρίσητε ὡς τὸν Μεσσίαν, τὸ ἀντίτυπον τοῦ Μωϋσέως· οὕτω δὲ, εἰς ἐμὲ ἀφιερούμενοι, θέλετε γεννηθῆναι ἐκ τοῦ Πατρὸς εἰς νέαν ζωὴν καὶ τὴν θείαν φύσιν, ἣ ὁποία, ἀναπνυσσομένη καὶ ζωογονουμένη, θέλει ἐξασφαλίσαι ὑμῖν τὴν εἰς νέον κτίσμα γέννησιν, εἰς πνευματικὴν ὑπαρξιν, ἐν τῇ πρώτῃ ἀναστάσει, καὶ ὡς τοιοῦτοι οὐχὶ μόνον θέλετε ἶδει, ἀλλὰ καὶ θέλετε λάβει μέρος ἐν τῇ βασιλείᾳ.

Ἡ μεταβολὴ ἣτις θέλει ἐνεργηθῇ διὰ τῆς ἐκ τοῦ Πνεύματος νέας αὐτῆς γεννήσεως εἶναι ἀληθῶς μεγάλη, Νικόδημο· διότι τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς εἶναι σὰρξ, τὸ δὲ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος εἶναι πνεῦμα. Μή, λοιπόν, ἀπορήσης διὰ τὴν πρώτην διαβεβαίωσίν μου, ὅτι πρέπει νὰ γεννηθῇτε ἄνωθεν, πρὶν ἢ δυνηθῇτε νὰ ἐννοήσητε, γνωρίσητε καὶ ἐκτιμήσητε τὰ περὶ ᾧ ἐρωτᾶτε ζητήματα. «Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι, Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν». Ἡ μεταξὺ τῆς ἐνεστώσης ἡμῶν καταστάσεως διαφορὰ γεγεννημένων ἐκ σαρκός, καὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ Πνεύματος γεγεννημένων, οἵτινες θέλουσιν εἰσελθεῖν ἢ ἀποτελέσει, τὴν βασιλείαν τὴν ὁποίαν ἐγὼ κηρύττω, εἶναι πολὺ μεγάλη. Θὰ σοι δόσω δὲ παράδειγμά τι, δι' οὗ θὰ λάβῃς ἰδέαν τινὰ τῶν ὑπάρξεων, αἵτινες, γεννηθεῖσαι ἐκ τοῦ Πνεύματος, θέλουσιν ἀποτελέσει τὴν βασιλείαν αὐτήν:—«Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος». Ὡς ὁ ἄνεμος πνέει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀλλ' ὑμεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἴδητε αὐτόν, καίτοι ἐπενεργεῖ ἐφ' ὅλων τῶν πέριξ ὑμῶν. Δὲν γνωρίζετε ὅμως πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει. Αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς παράστασις τὴν ὁποίαν δύναμαι νὰ σοι δόσω περὶ τῶν ἐκ τοῦ Πνεύματος γεγεννημένων ἐν τῇ ἀναστάσει, τῶν μελλόντων «νὰ εἰσελθῶσιν»

ἢ ἀποτελέσωσι τὴν Βασιλείαν, τὴν ὅποιαν ἤδη κηρύττω. Πάντες οὗτοι θὰ εἶναι τόσον ἄδρατοι ὥς ὁ ἄνεμος, οἱ δὲ μὴ γεγεννημένοι ἐκ τοῦ Πνεύματος δὲν θὰ γνωρίζωσιν οὔτε πόθεν ἔρχονται οὔτε ποῦ ὑπάγουσι.

Νικόδημος. — Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι, — ἄδρατοι ὑπάρξεis !

Ἰησοῦς. — « Σὺ εἰ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις ; » — ὅτι πνευματικαὶ ὑπάρξεis δύνανται νὰ εἶναι παροῦσαι, καὶ μ' ὅλα ταῦτα νὰ διατελῶσιν ἄδρατοι ; Οὐδέποτε ἀνέγνως σὺ, ὁ ἀποπειρώμενος νὰ διδάξῃς ἄλλους, περὶ τοῦ Ἑλισσαῖ καὶ τοῦ ἱππρέτου αὐτοῦ, ἢ περὶ τῆς ὄνου τοῦ Βαλαάμ, καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων παραδειγμάτων ἐν ταῖς Γραφαῖς, ἅτινα ἀπεικονίζουσι τὴν ἀρχὴν ταύτην, ὅτι, δηλαδή, πνευματικαὶ ὑπάρξεis δύνανται νὰ παρευρίσκωνται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων χωρὶς τὰ θεῶνται Ἐπὶ πλέον, σὺ εἶσαι ἐκ τῶν Φαρισαίων, οἵτινες ὁμολογοῦσιν ὅτι πιστεύουσιν εἰς ἀγγέλους καὶ πνευματικὰς ὑπάρξεis. Ἀλλὰ τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι, ἐν ἀρχῇ εἶπόν σοι. Ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν δὲν δύναται ἰδεῖν (γνωρίσαι, ἐξοικειωθῆναι, ἢ ἐννοῆσαι ὡς λογικὴν) τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ διάφορα πράγματα τὰ μετ' αὐτῆς συνεχόμενα. Ἐὰν θὰ εἰσέλθῃς καὶ γέινῃς μετ' Ἐμοῦ συγκληρονόμος τῆς Βασιλείας ἐκείνης, τὴν ὅποιαν ἐγὼ ἐξαγγέλλω, δεόν νὰ ἀκολουθήσῃς τὸ φῶς βῆμι πρὸς βῆμα. Καθ' ὅσον δὲ πρᾶτεις οὕτω, ἐπὶ μᾶλλον φῶς θέλει ἐπέλθῃ, καὶ τοῦτο τόσον ταχύτερον, ὅσον σὺ θὰ εἶσαι παρεσκευασμένος δι' αὐτό. Ἐπὶ ἀρκετὸν ἤδη χρόνον κηρύττω πράγματα εἰς τὸ παρὸν ἀναφερόμενα, καὶ τὰ ὅποια δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς, καὶ ἐνεργῶ θαύματα, ἔνεκεν τῶν ὁποίων μὲ ἀνομολογεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐλθόντα διδάσκαλον, ἀλλὰ δὲν ἐξεδήλωσας τὴν πίστιν σου ταύτην, γενόμενος ἐν τῷ φανερῷ μαθητῆς καὶ ἀκόλουθός μου Δὲν πρέπει νὰ ἀναμένῃς νὰ ἴδῃς πλείονα, μέχρῃς οὐ ζήσῃς συμφώνως πρὸς πᾶν ὅ,τι βλέπεις Τότε ὁ Θεὸς θέλει σοὶ παράσχῃ περισσότερον φῶς καὶ ἐνάργειαν διὰ τὸ ἐπόμενον βῆμα. « Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὁ οἶδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὁ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν [ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι] οὐ λαμβάνετε Εἰ τὰ ἐπίγεια

εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἂν εἶπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσητε ; » Ἦθελεν εἶσθαι ἀνωφελὲς ν' ἀποπειραθῶν ἂν σὰς εἶπω περὶ τῶν ἐπουρανίων, διότι δὲν θὰ ἐπείθεσθε, καὶ τὸ κήρυγμα τὸ ἐμὸν ἤθελε φανῇ εἰς ὑμᾶς μᾶλλον μωρία. Ἐὰν τὸ ὅ,τι ἐδίδαξα, ὅπερ ἦν ἐπιγείου χαρακτήρος, καὶ ἀπεδεικνύετο δι' ἐπιγείων πραγμάτων, τὰ ὅποια ἡδύνασο νὰ ἐννοήσης, καὶ ἐννοεῖς, δὲν προῦξένησεν ἀρκετὴν πειθῶ εἰς τὴν διάνοιάν σου ὥστε νὰ ὀδηγηθῇς ὅπως γείνης ἐν τῷ φανερῷ μαθητῆς καὶ ὁπαδός μου, δὲν ἤθελεν ἀποβῇ εἰς σὲ μᾶλλον πειστικὸν ἂν ἔλεγόν σοι περὶ ἐπουρανίων πραγμάτων, περὶ τῶν ὁποίων οὐδὲν γνωρίζεις· διότι οὐδεὶς ἀνέβη ποτὲ εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπομένως οὐδεὶς θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ἐμὴν μαρτυρίαν. Ἐγὼ, Ὅστις κατέβην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, — Ἐγὼ καὶ μόνος δύναμαι νὰ ἐννοήσω τὰ ἐπουράνια. « Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰμὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ». * Ἡ γνῶσις τῶν ἐπουρανίων δύναται νὰ ληφθῇ μόνον μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Πνεύματος ἀποκύησιν· αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια, ὅποταν γεννηθῇ τις ἐκ τοῦ πνεύματος, πνευματικὴ ὑπόστασις.

Ἐγένετο οὕτω χρεῖα ὑπομονῆς ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου, ὅπως διακηρύξῃ τὴν φύσιν τῆς βασιλείας εἰς ἐκείνους τῶν ὁποίων ἡ μόρφωσις καὶ αἱ προλήψεις ἐκώλυνον αὐτοὺς νὰ ἴδωσιν ἄλλο τι εἰμὴ διαστρόφους ὄψεις τῆς ἐπιγείου αὐτῆς φάσεως. Οὐχ' ἦττον ἡ ἐκλογὴ ἀρμοδίας τινὸς τάξεως ἀνθρώπων ὅπως οὗτοι λάβωσι μέρος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Μεσσίας προεχώρησε, καίτοι ὀλίγοι μόνον ἐξελέγησαν ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποκλειστικῶς προσεφέρθη αὕτη ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη. Ὡς ὁ Θεὸς εἶχε προῖδει, ἔνεκα τοῦ ἀπαρασκευάστου αὐτῶν διὰ ταύτην, καὶ τῆς ἀποτυχίας των νὰ ἐπιληφθῶσι ταύτης, καὶ συμμορφωθῶσι πρὸς τοὺς προταθέντας ὁρους, τὸ προνόμιον τῆς ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Μεσσίας συμμετοχῆς ἀφηρέθη ἀπ' αὐτῶν ὡς λαοῦ, ὑπόλοιπον μόνον ἐκ τῶν ὁποίων ἐδέχθη αὐτήν, καὶ ἐδόθη εἰς τὰ ἔθνη, ὅπως

* Αἱ λέξεις ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ (ἐδάφ. 13) δὲν ἀπαντῶσιν εἰς τὰ ἀρχαιότερα καὶ μᾶλλον ἀξιοπίστα χειρόγραφα.

λάβῃ ἐξ αὐτῶν ἐπίσης «λαὸν διὰ τὸ ὄνομα Αὐτοῦ» Καὶ μεταξὺ δὲ αὐτῶν τῶν ἐθνῶν ὡσαύτως μόνον ὑπέλοιπόν τι, «μικρόν τι ποιμνιον», ἐκτιμᾷ τὸ προνόμιον αὐτό, οἵτινες καὶ κρίνονται ἄξιοι τῆς ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ δόξῃ Αὐτοῦ συγκληρονομίας.

Σοβαρὰ ὑπῆρξεν ἡ ἐν τῇ κατ' ὄνομα Ἐκκλησίᾳ εἰσαχθεῖσα πλάνη, ἣτις παρεξηγεῖ τὴν ἐπαγγελθεῖσαν αὐτὴν βασιλείαν ὡς σημαίνουσαν ἀπλῶς τὴν ὀνομαστικὴν Ἐκκλησίαν, ἐν τῇ ἐνεσιώσῃ αὐτῆς καταστάσει, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς ἀπλῶς ἔργον χάριτος ἐν ταῖς καρδίαις τῶν πιστῶν· μέχρι τοιοῦτον δὲ βαθμοῦ ἀφίκετο ἡ πλάνη αὕτη ὥστε ἡ παροῦσα βέβηλος συμμαχία καὶ δεσποτεία τῆς ὀνομαστικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τοῦ κόσμου, νὰ πιστεύηται παρὰ πολλῶν ὅτι εἶναι ἡ κυριαρχία τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀληθὲς τυγχάνει ὅτι, ἐπὶ τινα ἔννοιαν, ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἤδη ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔργον τι χάριτος ἐνεργεῖ ὁλονὲν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν πιστῶν· ἀλλὰ τὸ νὰ θεωρήσωμεν τοῦτο τὸ πᾶν, καὶ ἀρνηθῶμεν τὴν ἀληθῆ μέλλουσαν τοῦ Θεοῦ Βασιλείαν, τὴν μέλλουσαν εἰσεῖτι νὰ ἰδρυνθῇ ὑπὸ σύμπαντα τὸν οὐρανὸν, καθ' ἣν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ θέλει γίνεσθαι ὡς γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ, εἶναι ὡς νὰ ἀκυρώσωμεν καὶ κηρύξωμεν ἄνευ ἐννοίας τὰς ἰσχυροτάτας καὶ μᾶλλον ἐμφαντικὰς ὑποσχέσεις, τὰς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν ἀναγραφόμενας, πρὸς ἐνθάρρυνσιν καὶ βοήθειαν ἡμῶν ὅπως νικῶμεν τὸν κόσμον

Ἐν ταῖς παραβολαῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἡ Ἐκκλησία συχνάκις καλεῖται βασιλεία· ὁ δὲ Ἀπόστολος ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς ὡς τῆς βασιλείας ἐφ' ἧς ὁ Χριστὸς βασιλεύει ἤδη, λέγων ὅτι ὁ Θεὸς μετέθεσεν ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ ἀγαπητοῦ Αὐτοῦ Υἱοῦ. Ἡμᾶς τ. ἔ. τοὺς δεχομένους ἤδη τὸν Χριστόν, τοὺς ἀναγνωρίζοντας τὸ παρ' αὐτοῦ ἐξαγορασθὲν δικαίωμα τῆς κυριαρχίας, καὶ ὑποδίδοντας Αὐτῷ εὐγνώμονα καὶ ἐκούσιον ὑποταγὴν πρὶν ἢ ἐπιτακτικῶς ἐγκαταστήσῃ αὐτὴν ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡμεῖς ἀναγνωρίζομεν τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν νόμων τῆς δικαιοσύνης, οὓς θέλει ἐπιβάλλει, καὶ τῆς βασιλείας τοῦ σκότους τῆς ὑποστηριζομένης

ἤδη ὑπὸ τοῦ σφετεριστοῦ, τοῦ κατὰ τὸ παρὸν ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου. Πίστις δὲ εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ μεταβάλλει οὕτω τὴν ὑποτέλειαν ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς κρινόμεν ἑαυτοὺς ὑπηκόους τοῦ νέου ἄρχοντος, καὶ, διὰ τῆς χάριτος Αὐτοῦ, συγκληρονόμους μετ' Αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐκείνῃ, ἣτις μέλλει εἰσεῖν νὰ ἀναστηθῇ ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ μεγάλη.

Τὸ γεγονὸς ὁμῶς τοῦτο ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀκυροῖ τὰς ὑποσχέσεις, καθ' ὅς ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ τελικῶς «θέλει κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς» (Ψαλμ. οβ' 8)· «οἱ πάντα τὰ ἔθνη θέλουσι δουλεύει καὶ ὑπακούει εἰς Αὐτόν, καὶ οἱ εἰς Αὐτὸν θέλει κλίνει πᾶν γόνυ τῶν τε ἐπιγείων καὶ ἐπουρανίων (Δανλ. ζ'. 27. Φιλπ. β'. 10). Τοῦναντίον μᾶλλον, ἡ νῦν ἐκλογὴ τοῦ «μικροῦ ποιμνίου» προσεπικυροῖ τὰς ὑποσχέσεις ταύτας.

Ἑταστικῶς ἐξεταζόμεναι αἱ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν θὰ εὐρεθῶσι διδάσκουσαι εὐκρινῶς ὅτι ἡ ἐν δυνάμει ἔλευσις ἢ ἡ ἰδρυσίς τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἶναι μέλλουσα, καὶ κατὰ φυσικὴν συνέπειαν, οὐχὶ μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ βασιλέως. Οὕτως ἡ παραβολὴ τοῦ εὐγενοῦς τοῦ ἀπελθόντος εἰς χώραν μακράν διὰ νὰ λάβῃ εἰς ἑαυτὸν βασιλείαν, καὶ νὰ ὑποστρέψῃ, κλπ. (Λουκ. ιθ' 11-15), σαφῶς ὁρίζει τὴν ἰδρυσιν τῆς Βασιλείας ἐν τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ Χριστοῦ. Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Κυρίου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν σταλὲν διάγγελμα, πολλὰ ἔτη μετὰ ταῦτα, ἦν, «Γίνου πιστὸς μέχρι θανάτου, καὶ δώσω σοὶ τὸν στέφανον τῆς ζωῆς» (Ἀποκλ. β'. 10). Ἐκ τούτου καταφαίνεται ὅτι οἱ μέλλοντες νὰ συμβασιλεύσωσι μετ' Αὐτοῦ βασιλεῖς δὲν θὰ στεφθῶσιν, οὐδὲ θὰ βασιλεύσωσιν ὡς βασιλεῖς, ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ.

Ἡ ἐν τῷ παρόντι, ὄθεν, Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἡ ἐν δόξῃ καὶ δυνάμει ἰδρυθεῖσα Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία ἐν τῇ ἀρχικῇ, τῇ νηπιῳδαίᾳ αὐτῆς καταστάσει. Οὕτω δὲ καὶ διδάσκουσι, πράγματι, πᾶσαι αἱ σχετικαὶ πρὸς ταύτην ἐκφράσεις τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὑφίσταται βίαν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κόσμου· ὁ βασιλεὺς ἐκακοποιήθη καὶ ἐσταυρώθη· δοτισθήποτε δὲ ἀκολουθήσῃ εἰς τὰ ἴχνη

Αὐτοῦ θὰ ὑποστῇ διωγμὸν καὶ βιαιότητος ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ. Παρατηρητέον δ' ὅτι τοῦτο ἀληθεύει καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πραγματικὴν Ἑκκλησίαν καὶ μόνον, καὶ οὐκ τὴν ὀνομαστικὴν. Ἡ ὑπόσχεσις ὁμῶς προβάλλεται ὅτι, ἐὰν τὸρα ἡμεῖς (ἡ Ἑκκλησία, ἡ ἐν ἐμβρυώδει καταστάσει βασιλεία) συμπάσχωμεν μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, ὅταν ἀναλάβῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ βασιλεύσῃ, θέλομεν δοξασθῇ καὶ βασιλεύσει μετ' Αὐτοῦ.

Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὁ Ἰάκωβος (β' . 5), λέγει ἡμῖν ὅτι ὁ Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς καὶ περιφρονημένους, κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κόσμου τούτου, οὐχὶ ὅπως βασιλεύσωσι τὸρα, ἀλλ' ὥς κληρονόμους τῆς βασιλείας, τὴν ὅποیان ὑπεσχέθῃ. Ὁ δὲ Κύριος λέγει «Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται» (Μαρκ. ι' . 23). Πασίδηλον δὲ ὅτι δὲν ἐννοεῖ τὴν ὀνομαστικὴν Ἑκκλησίαν, ἥτις ἤδη βασιλεύει μετὰ τοῦ κόσμου· διότι οἱ πλούσιοι συνωσιζονται ἐν αὐτῇ. Ὁ Πέτρος πάλιν προτρέπει τοὺς κληρονόμους τῆς βασιλείας εἰς ὑπομονήν, ἐγκράτειαν, ἀρετὴν καὶ πίστιν, λέγων : «Ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ἡμῶν τὴν κλήσιν καὶ ἐκλογὴν ποιῆσθαι· Ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε· οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἰσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ». — Β'. Πέτρ. α' . 10, 11.

Τὰ ὑπὸ τοῦ Παύλου εἰς Ρωμ. ιδ' . 17 λεγόμενα ὑποτίθενται παρὰ τινων ὡς ἀναφερόμενα εἰς μεταφορικὴν βασιλείαν. ἀλλ' ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ὅλης πλοκῆς τοῦ λόγου ἔξεταζόμενα, καθίσταται φανερόν ὅτι τὸ χωρίον ἐκεῖνο ἐννοεῖ ἀπλῶς τὰδε : Ἡμεῖς, ἀδελφοί, μετατεθέντες ἤδη ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ ἀγαπητοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, κεκτήμεθα ἐλευθερίας τινὰς ἀναφορικῶς πρὸς τὴν τροφὴν ἡμῶν, κλπ., τὰς ὁποίας, ὡς Ἰουδαῖοι ὑπὸ τὸν νόμον, ἐστερούμεθα (ἐδαφ. 14). Ἀλλὰ προτιμώτερον νὰ μὴ κάμωμεν χρῆσιν τῆς ἐλευθερίας ταύτης, ἐὰν αὕτη κάμῃ, ἄλλους ἀδελφούς, οἵτινες δὲν κατανοοῦσιν εἰσέτι ταύτην, νὰ προσκόπτωσι καὶ παραβιάζωσι τὴν συνειδήσιν των. Ἄς μὴ φέρωμεν εἰς ἀπώλειαν, διὰ τῆς καθ' ὅσον ἀφορᾷ

τὸ φαγητὸν ἐλευθερίας μας αὐτῆς, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν, ἀλλ' ὥς ἐνθυμώμεθα διὰ τὰ προνόμια τῆς βασιλείας, ἐν τε τῷ παρόντι καὶ τῷ μέλλοντι, συνίστανται ἐκ πολλῶν μεγαλητέρων εὐλογιῶν ἢ ἐλευθερίας ὡς πρὸς τὸ φαγητόν· συνίστανται δηλ. αὗται ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν ὅσον ἀφορᾷ τὸ πράττειν τὴν δικαιοσύνην, τῆς εἰρήνης ἡμῶν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐκ τῆς χαρᾶς ἡμῶν συμμετεχόντων ἐν τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἐλευθερίαι αὗται τῆς βασιλείας (ἐν τε τῷ παρόντι καὶ τῷ μέλλοντι) εἶναι τόσον μεγάλαι, ὥστε αἱ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροφὴν ἡμῶν μικρότεραι ἐλευθερίαι δύνανται, πρὸς τὸ παρὸν, νὰ θυσιασθῶσι πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν.

Οὕτως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀπὸ ποίας Γραφικῆς ἀπόψεως θεωροῦμεν τὸ ζήτημα, ἡ ἰδέα διὰ αἱ περὶ βασιλείας ὑποσχέσεις τυγχάνουσι μυνώδεις· ἀπάται, ἢ διὰ αἱ παροῦσαι ἡμῶν συνηθῆκαι ἐκπληροῦσι τὰς ὑποσχέσεις αὐτάς, ἀνασκευάζεται πανταχόθεν.

Αἱ περὶ βασιλείας, τιμῆς καὶ συγκληρονομίας μετὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὑποσχέσεις, ἦσαν διὰ τὴν πρωτόγονον Ἐκκλησίαν ἰσχυρὰ διεγερτικὰ εἰς πιστότητα ὑπὸ τὰς παρούσας δοκιμασίας καὶ διωγμούς, τοὺς ὑποίους ἡ Ἐκκλησία εἶχε προειδοποιηθῆ νὰ προσδοκᾷ. Εἰς πάντας δὲ τοὺς ἐν τῇ Ἀποκαλύψει παρηγορητικούς καὶ ἐνθαρρυντικούς λόγους, τοὺς πρὸς τὰς ἐπτὰ Ἐκκλησίας ἀποτεινομένους, οὐδεὶς ἄλλος ἐκλάμπει μᾶλλον καθαρώς καὶ ἰσχυρῶς ὅσον ἐκεῖνοι οἵτινες διακηρύττουσιν, «Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καὶ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ Πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ Αὐτοῦ»· καί, «Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ ἔξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν».

Αὗται εἰσιν ὑποσχέσεις, αἵτινες δὲν δύνανται λογικῶς νὰ παρερμηνευθῶσιν ὥστε νὰ ἐφαρμόζωνται εἰς τὸ παρὸν ἔργον τῆς χάριτος ἐν τῇ καρδίᾳ, οὐδὲ εἰς βασιλείαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, ἀφοῦ ἐκεῖνοι οἵτινες ἠθέλουν νικήσει δέον νὰ ἐπιτύχωσι τὸ τοιοῦτον διὰ θανάτου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Θεοῦ, καὶ οὕτω κερδίωσι τὰς τιμὰς τῆς Βασιλείας— Ἀποκλ κ' 6.

Ἄλλ' ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐπιζητεῖ ν' ἀποφύγῃ τὰ παθήματα καὶ εἶναι πάντοτε ἐτοιμὴ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν τιμὴν καὶ ἐξουσίαν. Διὰ τοῦτο, καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἀποστόλων ἀκόμη, εὐρίσκομεν ὅτι τινὲς ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ἦσαν διατεθειμένοι νὰ ἰδιοποιηθῶσιν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ τὰς περὶ μελλούσης τιμῆς καὶ δυνάμεως ὑποσχέσεις, καὶ ἤρχιζον ἐνεργοῦντες ὥς νὰ ἐπίστευον ὅτι ὁ καιρὸς εἶχεν ἤδη ἐλθεῖ διὰ τὸν κόσμον ὅπως οὗτος τιμᾷ καὶ ὑπακούῃ τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει, διορθῶν τὴν πλάνην ταύτην, ὡς γνωρίζων ὅτι τοιαῦται ἰδέαι ἤθελον ἔχει ἐπιζητήμιον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἀποτέλεσμα, ἅτε καλλιεργοῦσαι τὴν ὑπερηφανίαν καὶ ἀπομακρύνουσαι ἀπὸ θυσιῶν. Λέγει δὲ πρὸς τοὺς τοιούτους, εἰρωνικῶς : « Ἦδη κεκορεσμένοι ἐστέ· ἤδη ἐπλουτήσατε· χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε ». Καὶ ἀκολούθως ἐπιφέρει ἐντόνως, « Καὶ ὅφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς (οἱ διωκόμενοι Ἀπόστολοι) ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν ». (Α' Κορινθ. δ' . 8 .) Οἱ τοιοῦτοι ἀπελάμβανον τὸν Χριστιανισμόν των φροντίζοντες νὰ ἀποκομίζωσι καὶ χαίρωσιν μετ' αὐτοῦ ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέραν τιμὴν· ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος καλῶς ἐγνώριζεν ὅτι ἂν οὗτοι ἦσαν πιστοὶ, ὡς ἀκόλουθοι τοῦ Κυρίου, δὲν ἤθελον εἶσθαι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας. Ἐπομένως ὑπενθυμίζει εἰς αὐτοὺς ὅτι ἂν ὄντως ἡ ἀπὸ πολλοῦ προσδοκωμένη βασιλεία εἶχεν ἀρχίσει, καὶ αὐτὸς ἐξίσου ἤθελεν εἶσθαι βασιλεύων οὐχ ἥτιον, ἢ αὐτοί, ὡς ἐπίσης τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὸς ἐν πιστότητι διετέλει πάσχων χάριν τῆς ἀληθείας, ὅπερ ἦν ἀπόδειξις ὅτι ἡ βασιλεία των ἦτον πρόωρος, καὶ παλὺς μᾶλλον ἢ δόξα. Ἀκολούθως, μετὰ τινος λεπτῆς εἰρωνείας, ἐπιφέρει, « Ἡμεῖς [οἱ ἀπόστολοι καὶ πιστοὶ ὑπηρέται] μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἐνδοξοὶ ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι ». Δὲν γράφω ταῦτα ἀπλῶς ὅπως Σᾶς καταισχύνω : Ἐχω καλλίτερον καὶ εὐγενέστερόν τινα σκοπὸν—ΝΑ ΣΑΣ ΝΟΥΘΕΤΗΣΩ· διότι ἡ ὁδὸς τῆς παρούσης δόξης δὲν ἄγει εἰς τὴν μέλλουσαν ν' ἀποκαλυφθῇ δόξαν καὶ τιμὴν· ἀλλὰ τὰ παρόντα παθήματα καὶ ἡ αὐταπάρνησις εἶναι ἡ στενὴ ὁδὸς πρὸς τὴν δόξαν, τιμὴν ἀφθαρσίαν καὶ συγκληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ. Σᾶς παρακα-

λῶ ὄθεν, μιμνταί μου γίνεσθε. Ὑποφέρετε, βλασφημηθῆτε καὶ διωχθῆτε τώρα, ἵνα ἦσθε συμμέτοχοι μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος, ὁ δίκαιος κριτὴς, θέλει μοι ἀποδώσει ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ οὐ μόνον εἰς ἐμέ, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας ὅσοι ἐπιποθοῦσι τὴν ἐπιφάνειαν Αὐτοῦ— Α'. Κορινθ. δ'. 10-17 Β' Τιμοθ. δ' 8.

Ἄλλ' ἀφοῦ ἡ ἀρχέγονος αὕτῃ Ἐκκλησία πιστῶς ὑπέστη ἀρκετοὺς διωγμούς, ἤρξαντο διαδιδόμεναι θεωρίαι καταλήγουσαι εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἦν νὰ κατακτήσῃ τὸν κόσμον, ἐγκαταστήσῃ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῶν ἐθνῶν πρὸ τῆς δευτέρας ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου. Ἡ τοιαύτη θεωρία ἔδειτο τὰς βάσεις διὰ κοσμικὰς μηχανορραφίας, πομπὴν καὶ ὑπερηφανίαν, ἐπιδεικτικὰς παραστάσεις καὶ τελετὰς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὰ ὁποῖα πάντα ἐσκοποῦν νὰ ἐμποιήσωσιν ἐντύπωσιν, αἰχμαλωτίσωσι καὶ ἐκπλήξωσι τὸν κόσμον, καὶ τὰ ὁποῖα ὠδήγησαν βῆμα πρὸς βῆμα εἰς τὰς ὑπερφιάλους τοῦ Παπισμοῦ ἀξιώσεις, ὅτι οὗτος, ὡς βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς, εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν πρὸς τοὺς νόμους αὐτοῦ καὶ παντὸς εἶδους λειτουργοὺς τοῦ σεβασμὸν καὶ ὑποταγὴν, ἐπὶ παντὸς ἔθνους καὶ λαοῦ. Ὑπὸ τὴν ψευδῇ ταύτῃ ἀξίωσιν, (ὅφ' ἦν οὗτοι ἡπάτων πασιφανῶς ἑαυτοὺς τόσον ὅσον καὶ τοὺς ἄλλους), ὁ Παπισμὸς ἔστρεφε καὶ ἐξεθρόνιζε τοὺς βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης, καὶ εἰσέει ἀξιοὶ τὴν ἐξουσίαν, τὴν ὁποῖαν ἤδη ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ.

Ἡ αὕτῃ ἰδέα μετεδόθη διὰ τοῦ Παπισμοῦ εἰς τοὺς Διαμαρτυρομένους, τινὲς τῶν ὁποίων ἐπίσης ἀξιοῦσι, καίτοι μᾶλλον ἀορίστως, ὅτι, ὅπως οὖν ἡ βασιλεία τῆς Ἐκκλησίας διατελεῖ ἐν προόδῳ, καὶ ὡς οἱ Κορίνθιοι, οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἰδέας αὐτῆς εἶναι «χεκορσαμένοι», «πεπλουτισμένοι» καὶ βασιλεύουσιν ὡς «βασιλεῖς», ὡς εἰκονικῶς περιγράφεται ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν (Ἀποκλ. γ'. 17, 18.) Τοιοῦτοτρόπως δὲ συνέβη ὥστε τὰ ἀπλῶς καὶ ὀνόματι μόνον μέλη τῆς Ἐκκλησίας—οἱ μὴ πράγματι ἐπεστραμμένοι, οἱ μὴ ἀληθῶς εἷτος, ἀλλὰ ζιζάνια, ἀπλαῖ ἀπομιμήσεις τοῦ εἰτου—νὰ ὑπερβαίνωσιν ἀριθμητικῶς κατὰ πολὺ τοὺς ἀληθεῖς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ τοιοῦτοι τὰ μέγιστα ἐναντιοῦνται κατὰ πάσης ἀληθοῦς θυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως, δὲν ὑφίστανται διωγμούς χάριν τῆς δικαιοσύνης [τῆς ἀληθείας], καὶ ἀντὶ τούτων προσκολλῶνται καὶ ὑποβάλλονται μόνον εἰς τύπους τινας νηστειῶν, κλπ., Οὗτοι συμβασιλεύουσι πράγματι μετὰ τοῦ κόσμου, καὶ δὲν εὐρίσκονται ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἐτοιμασίας πρὸς συμμετοχὴν ἐν τῇ ἀληθεὶ βασιλείᾳ, ἥτις μέλλει νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ Αὐτοῦ παρουσίᾳ.

Διὰ πάντα προσεκτικὸν παρατηρητὴν, πασιφανὴς τις ἀσυμφωνία παρουσιάζεται μετὰ τῆς τοιαύτης θεωρίας ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων ἀφ' ἑτέρου. Οὗτοι ἐδίδαξαν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ βασιλεία ἔωσθ' ἔλθῃ ὁ Βασιλεὺς. (Ἀποκλ. κ'. 6 γ'. 21 Β'. Τιμοθ. β'. 12) Κατὰ συνέπειαν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνάγκη νὰ ὑφίσταται βίαν μέχρις ἐκείνου τοῦ καιροῦ, ὅποτε θέλει ἐγκατασταθῇ ἐν δόξῃ καὶ δυνάμει.

ΔΥΟ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Καίτοι ἀληθεύει, ὥς παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐκτίθεται, ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν ἔρχεται—δὲν κάμει τὴν πρωτὴν αὐτῆς ἐμφάνισιν—μὲ ἐξωτερικὰς ἐπιδείξεις, ἐν καιρῷ τῷ ὅσοντι μέλλει νὰ φανερωθῇ πρὸς πάντας δι' ἐξωτερικῶν, ὁρατῶν καὶ ἀλανθάσιων τεκμηρίων. Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ὅποτεν τελείως ἐγκατασταθῇ, θέλει ἀποτελεῖσθαι ἐκ δύο μερῶν, ἐκ πνευματικῆς τινος οὐρανίας φάσεως, καὶ ἐξ ἐπιγείου ἢ ἀνθρωπίνης τοιαύτης. Ἡ πνευματικὴ φάσις θέλει εἰσθαι πάντοτε ἀόρατος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καθ' ὅσον οἱ μέλλοντες νὰ ἀποτελέσωσι ταύτην, θέλουσιν εἶσθαι τῆς θείας πνευματικῆς φύσεως, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων εἶδεν οὐδὲ δύναται νὰ ἴδῃ (Α'. Τιμοθ. στ'. 16 Ἰωάν. α'. 18)· ἐν τούτοις ἡ παρουσία καὶ δύναμις ταύτης θέλουσιν ἰσχυρῶς ἐκδηλοῦσθαι, πρωτίστως διὰ τῶν ἀνθρωπίνων αὐτῆς ἀντιπροσώπων, οἵτινες θέλουσιν ἀποτελεῖ τὴν ἐπίγειον φάσιν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἀποτελέσοντες τὴν πνευματικὴν φάσιν τῆς βασιλείας εἰσὶν οἱ νικῶντες ἅγιοι τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος—Ὁ Χριστός,

—κεφαλὴ καὶ σῶμα—δεδοξασμένος. Ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ εἰς δύναμιν αὐτῶν ἀνύψωσις προηγείται ὅλων τῶν ἄλλων, διότι διὰ τῆς τάξεως ταύτης θέλουσιν εὐλογηθῇ πᾶσαι αἱ ἄλλαι (Ἐβρ. ια' 39, 40). Αὐτῶν εἶναι ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη (Ἀποκλ. κ' 5 °) Τὸ μέγα ἔργον ὅπερ πρόκειται

* Αἱ ἐν τῷ ἰδαφίῳ τούτῳ λέξεις «οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔχουσιν ἄχρι τελευτῆς τὰ χίλια ἔτη» εἰσὶ νόθοι. Δὲν ἀπαντῶσιν εἰς τὰ ἀρχαιότατα καὶ μᾶλλον ἀξιόπιστα Ἑλληνικὰ χειρόγραφα, οἷα τὸ Σιναϊτικόν, καὶ Βατικανικόν ἀρθμ. 1209 καὶ 1160, οὐδὲ εἰς τὸ Συριακόν χειρόγραφον. Δέον νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι πλεῖστα χωρία εἰς τὰ νεώτερα ἀντίγραφα εὐρισκόμενα εἰσὶ προσθῆκαι, αἰτινες, κυρίως εἰπεῖν, δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν Γραφήν. Ἐπειδὴ δὲ ἐντελλόμεθα νὰ μὴ προσθῆνωμεν εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, καθήκον ἡμῶν παρίσταται νὰ ἀποβάλλωμεν τὰς τοιαύτας προσθήκας, ἅμα ὡς ὁ νόθος αὐτῶν χαρακτηρᾷ ἀποδειχθῇ. Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος λέξεις παρεισθληθον πιθανῶς εἰς τὸ κείμενον κατὰ συμβεβηκός, εἰς τὸν πέμπτον αἰῶνα· διότι οὐδὲν χειρόγραφον προγενεστέρως χρονολογίας (εἴτε Ἑλληνικόν ἢ Συριακόν) ἐμπεριέχει τὴν περικοπὴν ταύτην. Πιθανῶς αὕτη ἦν κατ' ἀρχὰς ἐρμηνευτικὴ ὁμηριώδης ἐν τῷ περιθώριῳ γραφεῖσα παρὰ τινος ἀναγνώστου, καὶ ἐκφράζουσα τὰς ἐπὶ τοῦ κειμένου σκέψεις αὐτοῦ· μεταγράφῃ δ' ὕστερον ἐν τῷ σῶματι τοῦ κειμένου παρὰ μεταγενεστέρου τινὸς ἀντιγραφέως, ὅστις ἦν ἀνίκανος νὰ διακρίνῃ μεταξὺ κειμένου καὶ ἐρμηνευτικῶν σχολίων.

Ἐν τούτοις, ἡ ἀποβολὴ τῆς περικοπῆς ταύτης δὲν εἶναι οὐσιώδης ζήτημα διὰ τὸ «Σχέδιον», ὡς τοῦτο ἐκτίθεται ἐνταῦθα· διότι, οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν—ὁ καθόλου κόσμος—δὲν θὰ ζήσωσι πάλιν ὑπὸ τὴν πλήρη ἔννοιαν, τὴν τελείαν ἔννοιαν, καθ' ἣν ὁ Ἀδὰμ ἔζη πρὶν ἁμαρτήσῃ καὶ ὑπαχθῇ ὑπὸ τὴν καταδίκην «θνήσκων θέλεις ἀποθάνει». Τελετὰ ζωὴ ἀνευ ἀδυναμίας ἢ θανάτου εἶναι ἡ μόνη ἔννοια καθ' ἣν ὁ Θεὸς ἀναγνωρίζει τὴν λέξιν ζωὴ. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὁ κόσμος σύμπας ἔχει ἤδη ἀπολλοῦσι τὴν ζωὴν, διατελεῖ θνήσκων, καὶ ἔδει τότε μᾶλλον ἀρμοδίως νὰ χαρακτηρίζηται ὡς νεκρὸς ἢ ὡς ζῶν—Β'. Κορθ. ε : 14. Ματθ. η : 22).

Ἡ λέξις ἀνάστασις σήμαίνει ἀνόρθωσις. Σχιστικῶς δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον αὕτη σημαίνει ἀνόρθωσιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην, ἐξ ἧς ἐξέπεσον, εἰς πλήρη τελειότητα ἀνθρωπισμοῦ, εἰς ὅ,τι ἀπωλέσθη διὰ τοῦ Ἀδὰμ. Ἡ τελειότης ἐξ ἧς τὸ ἡμέτερον γένος ἐξέπεσον εἶναι ἡ τελειότης εἰς ἣν θέλει βαθμῆδόν ἀνορθωθῇ, κατὰ τὸν Χιλιστὴ αἰῶνα τῆς ἀποκαταστάσεως ἢ ἀναστάσεως (ἀνορθώσεως). Ὁ Χιλιστὴς αἰὼν δὲν εἶναι μόνον ὁ αἰὼν τῆς δοκιμασίας, ἀλλ' ἐπίσης ὁ αἰὼν τῆς εὐλογίας· δι' ἀναστάσεως δὲ ἡ ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν ζωὴν. πᾶν ὅ,τι ἀπωλέσθη μέλλει νὰ ἐπιστραφῇ εἰς πάντας ὅσοι γνωρίσαντες κα

νὰ ἐπιτελεσθῇ ὑπὸ τῆς ἐνδόξου κεχρισμένης αὐτῆς δμάδος— τοῦ Χριστοῦ— συνεπάγεται ἀναγκαίως τὴν εἰς τὴν θείαν φύσιν ἐξύψωσίν των. Οὐδὲν ἄλλο ἐκτὸς τῆς θείας δυνάμεως δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ τοιοῦτον ἔργον. Τὸ ἔργον αὐτῶν εἶναι ἔργον ἀνῆκαν οὐχὶ μόνον εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ἀλλὰ εἰς πάντα τὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ γῆς—τόσον μεταξὺ τῶν πνευματικῶν ὅσον καὶ μεταξὺ τῶν ἐπιγείων ὑπάρξεων—Ματθ. κη'. 18. Κολοσ. α'. 20. Ἐφεσ. α'. 10. Φιλιπ. β'. 10 Α' Κορινθ. στ'. 3.

Τὸ ἔργον τῆς ἐπιγείου φάσεως τῆς τοῦ Θεοῦ Βασιλείας θέλει περιορίζεσθαι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ τὴν ἀνθρωπότητα. Οἱ δὲ τόσον ἐξόχως τιμηθέντες ὥστε νὰ συμμετάσχωσιν ἐν αὐτῇ θέλουσι εἰσθαι οἱ μᾶλλον ὑπερέχοντες καὶ παρὰ Θεοῦ τετιμημένοι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Οὗτοί εἰσιν ἡ τάξις περὶ ἧς ἐγένετο λόγος εἰς τὸ Η'. Κεφάλαιον (σελ. 164), καὶ ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως τῶν ὁποίων προηγήθη τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου. Δοκιμασθέντες καὶ εὐρεθέντες πιστοί, ἐν τῇ ἀναστάσει δὲν θὰ ἀχθῶσιν ἐκ νέου εἰς κρίσιν, ἀλλὰ θὰ λάβωσιν ἀμέσως τὴν ἀμοιβὴν τῆς πιστότητός των—ἀκαριαίαν ἐξανάστασιν εἰς τελειότητα ὡς ἄνθρωποι. (Οἱ λοιποὶ, ἐκτὸς τούτων καὶ τῆς πνευματικῆς τάξεως, θέλουσι ἀνυποῦσθαι εἰς τὴν τελειότητα βαθμυδὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χιλιετοῦς ἐκείνου αἰῶνος). Τοιοῦτοτρόπως ἡ τάξις αὕτη θέλει εἶσθαι ἀμέσως ἐτοιμὴ διὰ τὸ ἐνώπιον αὐτῆς μέγα ἔργον, ὅπως δράσωσιν ὡς ἀνθρώπινα ὄργανα τοῦ Χριστοῦ πρὸς ἐπιστρο-

αβόντες εὐκαιρίαν, θὰ ὑπακούσωσι προθύμως. Ἡ πορεία τῆς ἀναστάσεως θέλει εἶσθαι βαθμιαία, ἀπαιτοῦσα ὁλόκληρον τὸν αἰῶνα διὰ τὴν πλήρη αὐτῆς συντέλειαν, καίτοι ἡ ἀπλὴ ἀφύπνισις εἰς μέτρον ζωῆς καὶ σνγαισθήσεως, ὡς τοιαυτὴν ἀπολαύομεν σήμερον, θέλει εἶσθαι φυσικῶς στιγμιαῖον ἔργον. Συνεπῶς, τὸ γένος δὲν θέλει τελείως ἀφικθῇ εἰς τὸ τέλειον μέτρον τῆς ἐν τῷ Ἀδὰμ ἀπολεσθείσης ζωῆς μέχρις οὗ συμπληρωθῶσι τὰ χίλια ἔτη. Ἀφοῦ δὲ οἱ δῆποτε ὑπολοισόμενον τῆς τελείας ζωῆς εἶναι κατὰστασις μερικῶν θανάτων, ἐπεταί ὅτι, καίτοι αἱ ἀνωτέρω λέξεις δὲν ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ θεοπνεύστου κειμένου, ἤθελεν εἶσθαι κυριολεκτικῶς ἀληθὲς νὰ εἰπωμεν ὅτι οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν δὲν θὰ ζήσωσι (δὲν θὰ ἀνακτιήσωσι τὴν τελειότητα τῆς ἀπολεσθείσης ζωῆς), ἀχρις οὗ τὰ χίλια ἔτη τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ εὐλογίας συμπληρωθῶσιν.

φὴν καὶ εὐλογίαν τοῦ ὑπολοίπου τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ὡς ἡ πνευματικὴ φύσις εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ, οὕτως ἐπίσης ἡ τελεία ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι πρόσφορον ὄργανον διὰ τὴν μέλλουσαν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων γενησομένου. Οἱ τοιοῦτοι θέλουσι διακονεῖ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ θέλουσιν εἰσθαι ὄρατοι παρ' αὐτῶν, ἐνῶ, ἀφ' ἑτέρου, ἡ δόξα τῆς τελειότητός των θέλει εἰσθαι διαρκὲς παράδειγμα καὶ διεργετικὸν μέσον διὰ τοὺς λοιποὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅπως οὗτοι ἀγωνίζωνται νὰ ἀφικθῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν τελειότητα. Ὅτι δὲ οἱ ἔξοχοι ἐκεῖνοι ἅγιοι τῆς ἀρχαιότητος θὰ ὑπάρχωσιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν τῆς βασιλείας, καὶ θὰ διατελῶσιν ὄρατοι παρὰ τῇ ἀνθρωπότητι, ἐπιβεβαιοῦται πληρέστατα διὰ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πρὸς τοὺς ἀπιστοῦντας Ἰουδαίους, οἵτινες ἀπέρριπτον αὐτόν. «Ὁψεσθε, ἔλεγεν, Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφῆτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ». Σημειωτέον δ' ἐπίσης ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ἀναφέρει ὅτι Αὐτὸς ἢ οἱ ἀπόστολοι θέλουσιν εἰσθαι ὄρατοι μετὰ τοῦ Ἀβραάμ. Ἀληθῶς εἰπεῖν, οἱ ἄνθρωποι θὰ βλέπωσι τὴν ἐπιγειον φάσιν τῆς βασιλείας, καὶ θὰ ἀναμειγνύωνται μετὰ τῶν ἀποτελούντων ταύτην, ἀλλ' οὐχὶ καὶ μετὰ τῶν τῆς πνευματικῆς φύσεως· πολλοὶ δὲ, ἀναμιγνύοντες, θέλουσιν ἀλγεινῶς θλιβῆ εὐρίσκοντες ὅτι ἀπέρριψαν τόσον μεγάλην τιμὴν.

Ρηταὶ πληροφοροὶ δὲν παρέχονται ἡμῖν ὡς πρὸς τὸν ἀκριβῆ τρόπον, καθ' ὃν αἱ δύο αὗται φάσεις τῆς οὐρανίου βασιλείας θέλουσι ἑναρμονίως συμπράττει· ἀλλ' ἔχομεν παράδειγμα τι τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐνδέχεται νὰ συμπράττωσιν, εἰς τὴν μετὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν πολιτείαν τοῦ Θεοῦ διὰ μέσου τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν, τοῦ Μωϋσέως, τοῦ Ἀαρών, Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, τῶν προφητῶν, κλπ., — καίτοι ἡ μέλλουσα φανέρωσις τῆς θείας δυνάμεως θέλει εἰσθαι ἀσυγκρίτως ὑπερτέρα τῆς δυνάμεως ἐκείνων κατὰ τὸν τυπικὸν αἰῶνα· διότι τὸ ἔργον τοῦ μέλλοντος αἰῶνος περιλαμβάνει τὴν ἐξέγερσιν πάντων τῶν νεκρῶν, καὶ τὴν εἰς τὴν τελειότητα ἐπάνοδον τῶν εὐπειθῶν. Τὸ τοιοῦτον ἔργον ἐπάγεται κατ' ἀνάγκην τὴν ἰδρυσιν τελείας κυβερνήσεως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων,

μετὰ τελείων ἀνδρῶν ἐπὶ ἐφορευτικῶν θέσεων, ὅπως δικαίως διατάσσωσι τὰς ὑποθέσεις τῆς πολιτείας. Θὰ ἐπαγάγῃ δ' ἐπίσης κατ' ἀνάγκην τὸν διορισμὸν καταλλήλων εκπαιδευτικῶν εὐκολιῶν παντὸς χαρακτῆρος, ὡς ἐπίσης τὴν ἐγκατάστασιν διαφόρων εἰδῶν φιланθρωπικῶν μέτρων. Τὸ εὐγενὲς δ' αὐτὸ ἔργον τῆς τοιαύτης τοῦ γένους ἡμῶν ἀννυρώσεως διὰ ὠρισμένων καὶ σταθερῶν διαβημάτων (ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀοράτων πνευματικῶν μελῶν τῆς ἰδίας βασιλείας), εἶναι ἡ ὑψίστη τιμὴ εἰς ἣν ὠρίσθησαν οἱ ὑπέροχοι αὐτοὶ ἅγιοι τῆς Παλαιᾶς οἰκονομίας, καὶ δι' ἣν θέλουσιν ἐξέλθει παρεσκευασμένοι ἀμέσως μετὰ τὸ τελικὸν νανάγιον τῶν βασιλειῶν τοῦ κόσμου τούτου, καὶ τὴν δέσμευσιν τοῦ Σατανᾶ, τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν. Ὡς παρὰ Θεοῦ δὲ τιμημένοι ἀντιπρόσωποι τῆς οὐρανίου βασιλείας, ταχέως θέλουσι λάβει τὴν τιμὴν καὶ συνεργασίαν πάντων τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ἀπόκτησις θεσεώς τινος ἐν τῇ ἐπιγείῳ φάσει τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ θὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ μέσου τῆς ἱκανοποιήσεως πάσης ἐπιθυμίας καὶ φιλοδοξίας τῆς τελείας ἀνθρωπίνης καρδίας. Τοῦτο θέλει εἶσθαι ἔνδοξος καὶ ἱκανοποιητικὴ μερὶς ἀπὸ τῆς πρώτης εἰσόδου ἐν αὐτῇ, πλὴν ἡ δόξα θέλει συσσωρεύεσθαι ἐφ' ὅσον ὁ χρόνος προβαίνει καὶ τὸ μακάριον ἔργον προοδεύει. Ὅποτεν δὲ, εἰς τὸ τέλος τῶν χιλίων ἐτῶν, τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως ἀποπερατωθῇ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ (κατὰ μέγα μέρος μέσῳ τῆς δράσεως τῶν ἐξόχων τούτων ἀνθρωπίνων συνεργατῶν), ὅποτεν τὸ ὄλον ἀνθρώπινον γένος (ἐξαιρέσει τῶν ἀδιορθώτων— Ματθ. κέ. 46. Ἀποκλ. κ'. 9] σταθῇ ἔνδοξον, μὴ ἔχον κηλίδα, ἢ ρυτίδα, ἢ τι τῶν τοιούτων, ἐνώπιον τοῦ Ἰεχωβά, ἐκεῖνοι οἷτινες ὑπῆρξαν τὰ ὄργανα δι' ἃ ἐν τοιοῦτον ἔργον θέλουσιν ἐκλάμπει ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁμοίων των καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγγέλων, «ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων» (Δανλ ιβ'. 3). Τὸ ἔργον καὶ ὁ κόπος τῆς ἀγάπης αὐτῶν οὐδέποτε θέλουσι λησμονηθῇ παρὰ τῶν εὐγνωμόνων ὁμοίων των. Θέλουσιν εἶσθαι εἰς μνημόσυνον αἰώνιον (Ψαλμ. ριβ'. 6.)

Πλὴν καίτοι ἡ ἐπισωρευθεῖσα δόξα τῶν τελείων ἐκεί-

νων ἀνθρώπων, οἵτινες μέλλουσι νὰ ἀποτελέσωσι τὴν γῆνιν τῆς βασιλείας φάσιν θέλει εἶσθαι μεγάλη, ἡ δόξα τῆς οὐρανίου φάσεως θέλει εἶσθαι ἡ ὑπερέχουσα δόξα. Καὶ ἐνῶ οἱ πρῶτοι θέλουσι λάμπει ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας, οἱ δεῦτεροι θέλουσι λάμπει ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος— ὡς ὁ ἥλιος (Δανλ. β' 3.) Αἱ τιμαὶ τοῦ οὐρανοῦ ὡς καὶ αἱ τῆς γῆς θέλουσι κατατεθῆ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Χριστοῦ Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δύναται νὰ προσεγγίσῃ, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ συλλάβῃ ἐναργῶς τὴν δόξαν, ἥτις μέλλει νὰ ἀποκαλυφθῇ ἐν τῷ Χριστῷ διὰ μέσου τῶν ἀναριθμῆτων τῆς αἰωνιότητος αἰώνων— Ρωμ. ή. 18 Ἐφεσ. β' 7—12.

Αἱ δύο ὁθεν αὗται φάσεις τῆς βασιλείας εἶναι τὸ μέσον δι' οὗ ἡ πρὸς τὸν Ἀβραὰμ ὑπόσχεσις μέλλει νὰ πραγματοποιηθῇ— «Ἐν σοί, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου θέλουσιν εὐλογηθῇ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς» «Τὸ σπέρμα σου θέλει εἶσθαι ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης καὶ ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ»— γῆνιον καὶ οὐράνιον σπέρμα, ἀμφοτέρωθεν ὄργανα τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν εὐλογίαν καὶ μακαριότητα τοῦ κόσμου· ἀμφοτέρωθεν τὰς φάσεις αὐτὰς τῆς ἐπαγγελίας σαφῶς προεῖδε καὶ προέθετο ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς, ἀλλ' ὁ Ἀβραὰμ εἶδε μόνον τὴν γῆνιν τοιαύτην. Καίτοι δὲ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ σπέρματος τοὺς πρῶτους τῆς πνευματικῆς τάξεως (ἀποστόλους καὶ ἄλλους), καὶ προσέφερε τὴν πρωτίστην εὐλογίαν, τὴν πνευματικὴν, εἰς ἅπαν τὸ ἔθνος ἐκεῖνο τὸ ζῶν τότε, διὰ τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ καιρῷ οὐρανίαν κλήσιν, τοῦτο ἦν κατὰ πολὺν ὑπερβαῖνον τὸ δ,τι ὁ Ἀβραὰμ εἶδεν ποτε ἐν τῇ διαθήκῃ— τοῦτο ἦτο χάρις ἐπὶ χάριτος.

Ὁ Παῦλος (εἰς Ρωμ. ια'. 17) ἐμυλεῖ περὶ τῆς Ἀβρααμίας διαθήκης ὡς τῆς εἰς τὴν εἰς ἧς ὁ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ ἠΐ-
 ξησε **φυσικῶς**, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἐξ ἐθνῶν πιστοὶ **ἐνε-
 κεντρίσθησαν**, ὁπόταν οἱ φυσικοὶ κλάδοι ἀπεκόπησαν δι' ἀπιστίαν. Τοῦτο δεικνύει τὴν διπλὴν τῆς ἐπαγγελίας ἐκπλή-
 ρωσιν ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν δύο **σπερμάτων**, τοῦ γῆνιον (ἀνθρωπίνου), καὶ τοῦ οὐρανίου (πνευματικοῦ), ἅτινα θέλου-
 σιν ἀποτελέσει τὰς δύο τῆς βασιλείας φάσεις. Ἡ ριζικὴ αὐτὴ διαθήκη φέρει τὰ δύο διακεκριμένα ταῦτα εἶδη τῶν κλάδων—

ἐκάτερον τῶν ὁποίων ἐν τῇ ἀναστάσει θέλει φέρεи τὸ ἰδιαίτερον αὐτοῦ εἶδος τῆς τελείας καρποφορίας—τὰς δύο τάξεις ἀνθρωπίνην καὶ πνευματικὴν ἐν τῇ δυνάμει τῆς βασιλείας. Κατὰ τάξιν ἀναπτύξεως ὑπῆρξαν πρῶτον οἱ φυσικοὶ (γῆϊνοι), καὶ μετὰ ταῦτα οἱ οὐράνιοι ἄρχοντες· ἀλλὰ κατὰ τάξιν μεγαλείου θέσεως καὶ χρόνου ἐγκαταστάσεως, θέλουσιν εἶσθαι πρῶτον οἱ πνευματικοί, καὶ μετὰ ταῦτα οἱ φυσικοί· οὕτω δὲ ὑπάρχουσιν ἔσχατοι οἵτινες ἔσονται πρῶτοι, καὶ πρῶτοι οἵτινες θέλουσιν εἶσθαι ἔσχατοι—Ματθ. ιθ'. 30 Λουκ. ιστ': 16.

Ἡ πρὸς τὸν Ἀβραὰμ γενομένη ἐπαγγελία, ἣν ὁ Στέφανος ἀναφέρει (Πράξ. ζ'. 5), καὶ εἰς ἣν ὁ Ἰσαὰκ πέποιθεν, ἣν γῆϊνης φύσεως, αὕτη ἀπέβλεπε τὴν γῆν. «Ὁ Θεὸς ὑποσχέθη ὅτι θέλει δώσει αὐτὴν κτῆμα εἰς αὐτόν», λέγει ὁ Στέφανος. Καὶ ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἀβραὰμ εἶπεν: «Ὑψωσον τώρα τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, καὶ ἰδὲ ἀπὸ τοῦ τόπου ὅπου εἶσαι, πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν, καὶ ἀνατολὴν καὶ δύσιν· διότι πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὁποίαν βλέπεις, εἰς σὲ θέλω δώσει αὐτήν, καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου ἕως αἰῶνος· καὶ θέλω καταστήσει τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς· ὥστε ἐὰν δύναται τις νὰ ἐξαριθμήσῃ τὴν ἄμμον τῆς γῆς, θέλει ἀριθμηθῇ καὶ τὸ σπέρμα σου· σηκωθείς διόδευσον τὴν γῆν εἰς τε τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ εἰς τὸ πλάτος αὐτῆς· διότι εἰς σὲ θέλω δώσει αὐτήν». (Γενσ. ιγ'. 14-17) Ὁ Στέφανος δεικνύει ὅτι ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἐπίκειται εἰσέτι νὰ ἐκπληρωθῇ· διότι, δηλοῖ ρητῶς, «ὁ Θεὸς δὲν ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀβραὰμ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ [τῇ γῇ], οὐδὲ βῆμα ποδός».

Ὁ Ἀπόστολος γράφων περὶ τῆς ἰδίας τάξεως τῶν διαπρεπῶν τῆς Παλαιᾶς οἰκονομίας ἀγίων—μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται ὁ Ἀβραὰμ—συμφωνεῖ πρὸς τὴν διαβεβαίωσιν αὐτὴν τοῦ Στεφάνου, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Ἀβραὰμ ὑπόσχεσις δὲν ἐξεπληρώθη εἰσέτι· προβαίνει δὲ περαιτέρω καὶ δεικνύει ὅτι αἱ ἐπίγειοι ἐκείναι ὑποσχέσεις δὲν δύνανται νὰ ἐκπληρωθῶσι, καὶ δὲν θὰ ἐκπληρωθῶσιν, ἕως οὗ αἱ ὑψίσται οὐράνιοι ὑποσχέσεις αἱ ἀφορῶσαι τὸν Χριστὸν (Κεφαλὴν τε καὶ σῶμα) ἐκπληρωθῶσι. Λέγει δὲ περὶ αὐτῶν: «Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες μὴ κομισάμενοι τὰς ἐπαγγελίας, (τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν

ἐπαγγελιῶν), τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι (τὸν Χριστὸν) προβλεψαμένον, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν (Ἑβρ. ια'. 13, 39, 40). Ὅθεν καὶ πάλιν ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Λυτρω-
τῆς καὶ Παλινορθωτῆς εἶναι πνευματικὸς, παραδόσας τὴν ἀν-
θρωπίνην φύσιν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς
ὑπερυψωμένης πνευματικῆς αὐτῆς τάξεως δεόν νὰ προέλθωσι
πᾶσαι αἱ εὐλογίαι, οἰοῦντο καὶ ἂν μέλλουσι νὰ τιμηθῶ-
σιν ὡς ὄργανα ἢ πράκτορες αὐτῆς.

Ἡ γῆνιη λοιπὸν φάσις τῆς βασιλείας καταφαίνεται οὕτω
οὕσα Ἰσραηλιτικὴ πέριξ δὲ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ συγκεντροῦν-
ται αἱ τόσαι καὶ τοιαῦται προφητεῖαι, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν
ὑπεροχὴν τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν
μέλλουσαν εὐλογίαν τοῦ κόσμου· τότε ἡ κατεδαφισμένη αὐ-
τῶν σκηνὴ θέλει ἐπανορθωθῆ, καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ θέλει εἴ-
σθαι αἶνος ἐν τῷ μέσῳ πάσης τῆς γῆς. Εὐρίσκομεν δὲ τοι-
αύτας διακηρύξεις, παρὰ τε τῶν προφητῶν καὶ ἀποστόλων,
αἱ ὁποῖαι σαφῶς ὑποδηλοῦσιν ὅτι εἰς τοὺς καιροὺς τῆς ἀπο-
καταστάσεως ὁ Ἰσραὴλ, ὡς ἔθνος, θέλει εἶσθαι τὸ πρῶτον
μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τὸ μέλλον νὰ ἔλθῃ ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν
νέαν τῶν πραγμάτων τάξιν· ὅτι ἡ ἐπίγειος Ἱερουσαλὴμ μέλ-
λει ν' ἀνοικοδομηθῇ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων αὐτῆς σωρῶν, καὶ ὅτι
τὸ πολίτευμα, ἡ κυβερνητικὸν αὐτῶν σύστημα, μέλλει νὰ ἐπα-
νιδρυσθῇ ὡς ἐν ἀρχῇ ὑπὸ ἄρχοντας ἢ Κριτὰς (Ἑσα. α'. 26
Ψαλμ. με' 16. Ἱερμ. λ'. 18). Τὶ δὲ θὰ ἡδυνάμεθα μᾶλλον
λογικῶς νὰ προσδοκῶμεν, εἰμὴ ὅτι ὁ Ἰσραὴλ πρῶτος πάν-
των ἤθελε χαρῇ νὰ ἀναγνωρίσῃ τοὺς προφῆτας καὶ πατριάρ-
χας; καὶ ὅτι ἡ μετὰ τοῦ νόμου συσχέτισίς των, καὶ ἡ ὑπὸ τὸν
νόμον ἐπὶ μακρὸν διαπαιδαγώγησίς των, θὰ ἔχῃ παρασκευάσῃ
αὐτοὺς εἰς εὐαγωγίαν καὶ ὑπακοὴν ὑπὸ τὴν αὐθεντίαν τῆς
βασιλείας. Ἐνῷ δὲ ὁ Ἰσραὴλ θέλει εἶσθαι τὸ πρῶτον τῶν
ἐθνῶν, ὅπερ μέλλει νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ εὐλογηθῇ, εἶναι ἐπί-
σης γεγραμμένον περὶ τοῦ Ἰσραὴλ ὅτι «Ὁ Κύριος θέλει σώσει
πρῶτον τὰς σκηνὰς τοῦ Ἰούδα» Ζαχρ. ιβ'. 7.

Δὲν κρίνομεν ζήτημα σπουδαιότητος νὰ εἰσελθῶμεν εἰς
συζήτησιν ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποῦ «αἱ ἀπολεσθεῖσαι φylaί» τοῦ
Ἰσραὴλ πρόκειται ν' ἀναζητηθῶσιν. Ἐνδέχεται νὰ εἶναι ἢ ἐν-

δέχεται νὰ μὴ εἶναι ἀληθὲς ὥς τινες ἀξιούσιν, ὅτι «αἱ ἀπο-
λεσθεῖσαι δέκα ἐκείναι φυλαὶ» δέον ν' ἀγαγῶρισθῶσιν ἐν τῷ
προσώπῳ πεπολιτισμένων τινῶν ἐθνῶν τῆς σήμερον. Πλὴν
καίτοι τινὲς τῶν προσαγομένων ἀποδείξουν δὲν στεροῦνται λο-
γικῆς ὑποστάσεως, ἐν τούτοις, ἐν τῇ ὁλότητι των, εἰσὶν ἐν ἐκ-
τάσει συμπεράσματα καὶ εἰκοτολογίαι. Ἀλλὰ καὶ ἂν εἰσέτι
σαφῶς ἀπεδεικνύετο ὅτι τινὰ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν
εἰσὶν ἀπόγονοι τῶν ἀπολεσθεῖσων φυλῶν, οὐδὲν ὑπὲρ τῶν
ἐθνῶν αὐτῶν πλεονέκτημα ἤθελε μαρτυρεῖ τὸ τοιοῦτον
ὑπὸ τῇ «οὐρανίαν» «ἄνω κλήσιν», ἥτις, ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως
αὐτῶν ὥς ἔθνους, οὐδεμίαν ἀναγνωρίζει διαφορὰν μετὰ τὸν
Ἰουδαίου καὶ Ἑλλήνος, δούλου ἢ ἐλευθέρου. Καὶ ἐὰν ἀκόμη
ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις καθίστατο ἀναμφισβήτητος (ὅπερ εἰσέτι
δὲν συμβαίνει, αὕτη ἤθελεν εἶσθαι ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ πρὸς
τὰς προφητείας καὶ ὑποσχέσεις τὰς εἰς τὸ ἔθνος αὐτὸ ἀναφε-
ρομένας, καὶ αἵτινες ἀναμένουσιν εἰσέτι τὴν ἐκπλήρωσιν των
κατὰ τὴν ἐπίγειον φάσιν τῆς βασιλείας καὶ ὑπὸ ταύτην.

Τόσον ἡ φυσικὴ των σιοργή, ὅσον καὶ ἡ ἐπιζῶσα καὶ ισχύ-
ουσα πεποίθησις των εἰς τὰς μὴ ἐκπληρωθείσας ὑποσχέσεις
τῆς Γραφῆς, ὥς καὶ πᾶσαι αἱ φυσικαὶ αὐτῶν προλήψεις, θέ-
λουσιν εἶσθαι εὐνοϊκαὶ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰσραὴλ ταχεῖαν καὶ
γενικὴν ἀποδοχὴν τῶν νέων ἀρχόντων· ἐνῶ, ἀφ' ἑτέρου ἡ
ἕξις τῆς μερικῆς εἰς τὸν νόμον ὑπακοῆς των θὰ συντελέσῃ
εἰς τὴν ταχεῖαν συνοικείωσιν αὐτῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς νέας
κυβερνήσεως.

Ὡς δὲ ἡ Ἱερουσαλὴμ ἦν ἔδρα αὐτοκρατορίας ὑπὸ τὴν
τυπικὴν τοῦ Θεοῦ βασιλείαν, αὕτη θέλει καὶ πάλιν καταλάβει
τὴν αὐτὴν θέσιν, καὶ θέλει εἶσθαι «ἡ πόλις τοῦ Βασιλέως τοῦ
Μεγάλου (Ψαλμ. μὴ'. 2 Ματθ. ε'. 35). Ἡ πόλις εἶναι
σύμβολον τῆς βασιλείας ἢ ἐξουσίας, καὶ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ
συμβολίζεται οὕτω διὰ τῆς Νέας Ἱερουσαλὴμ, τῆς νέας ἐξου-
σίας ἐρχομένης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν. Κατ' ἀρχὰς αὕτη
θέλει ἀποτελεῖσθαι μόνον ἐκ τῆς πνευματικῆς τάξεως, τῆς
Νύμφης τοῦ Χριστοῦ, ἥτις, ὥς ὁ Ἰωάννης εἶδεν αὐτήν,
θέλει βαθμηδὸν καταβῆ εἰς τὴν γῆν· θέλει, δηλαδή, ἀναλαμ-
βάνει τὴν ἐξουσίαν ἐφ' ὅσον αἱ ἐνεστῶσαι αὐτοκρατορίαι

κατασυντριβῶσι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου. Ἐν καιρῷ ὁμως τῷ δέοντι ἡ ἐπίγειος φάσις τῆς πόλεως, ἡ κυβερνήσεως αὐτῆς, θέλει ἐγκαθιδρυθῇ, καὶ τῆς ὁποίας μέρη ἢ μέλη θέλουνσιν εἶσθαι οἱ ὑπέροχοι ἄγιοι τῆς Παλαιᾶς οἰκονομίας. Δὲν θὰ ὑπάρχωσι βεβαίως δύο πόλεις (κυβερνήσεις), ἀλλὰ μία πόλις, μία οὐρανία κυβερνήσις, ἐκείνη πρὸς ἣν ἀπέβλεπεν ὁ Ἀβραάμ «ἡ τοὺς θεμελίους ἔχουσα πόλις» — κυβερνήσις ἐν δικαιοσύνῃ ἐδραιωμένη, πευθεμελιωμένη ἐπὶ τῆς ἀσφαλοῦς βάσεως τοῦ βράχου τῆς δικαιοσύνης Χριστοῦ τοῦ Αὐτρωτοῦ, τῆς ἀξίας τοῦ ἀντιλύτρου ἣν ἔδωκε διὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τῆς μονιμότητος τῆς θείας δικαιοσύνης, ἥτις δὲν δύναται πλέον νὰ κατακρίνῃ τὸν λελυτρωμένον, παρ' ὅτι ἡδύνατο πρότερον νὰ συγχωρῇ τὸν ἔνοχον — Ρωμ. η'. 31-34 Α. Κορθ. γ'. 11.

Ἐνδοξος πόλις Εἰρήνης! τῆς ὁποίας τὰ τεῖχη σημαίνουσι σωτηρίαν, προστασίαν καὶ εὐλογίαν πάντων τῶν εἰς αὐτὴν εἰσερχομένων, τῆς ὁποίας αἱ βάσεις τευθεῖσαι ἐν δικαιοσύνῃ οὐδέποτε δύνανται νὰ σαλευθῶσι, καὶ τῆς ὁποίας τεχνίτης καὶ δημιουργὸς εἶναι ὁ Θεός! Εἰς τὸ φῶς ὁπερ θέλει ἐκλάμπει ἐκ τῆς ἐνδόξου ταύτης πόλεως (βασιλείας) τοῦ Θεοῦ, θέλουσι περιπατεῖ τὰ ἔθνη (οἱ λαοί), ἐπὶ τῆς λεωφόρου τῆς ἀγιότητος πρὸς τὴν τελειότητα καὶ τὴν τελείαν πρὸς τὸν Θεὸν ἀρμονίαν — Ἀποκλ. κα'. 24 *

Ὅποταν ἡ ἀνθρωπότης ἀφικθῇ εἰς τὴν τελειότητα κατὰ τὸ τέλος τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, ὥς κατεδείχθη, τότε οἱ ἄνθρωποι θέλουσι γεῖναι δεκτοὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλει δοθῇ αὐτοῖς ὅλος ὁ ἐπὶ τῆς γῆς ἔλεγχος, ὡς ἀρχικῶς προωρίσθη, ἐκάστου ἀνθρώπου — ὄντος καὶ ἐνὸς μονάρχου, βασιλέως. Τοῦτο ἐναργῶς δεικνύεται εἰς τὴν συμβολικὴν προφητείαν τοῦ Ἰωάννου (Ἀποκλ. κα' 24-26)* διότι, οὐχὶ μόνον εἶδεν ἐν ὁράσει τὸν λαὸν περιπατοῦντα ἐν τῷ φωτὶ ταύτης, ἀλλ' εἶδεν ἐπίσης τοὺς βασιλεῖς εἰσερ-

* Αἱ ἐπόμεναι λέξεις παραλείπονται ἐκ τοῦ ἑδαφίου τούτου ὑπὸ τῶν μᾶλλον αὐθεντικωτέρων χειρογράφων, δηλ. «τῶν ὀωζομένων», ἐπίσης καὶ τὴν τιμὴν». Αἱ τελευταῖαι λέξεις ἐλλείπουσιν ὡσαύτως ἐκ τοῦ ἑδαφ. 26

χομένους ἐν αὐτῇ ἐν δόξῃ· οὐδεὶς πλὴν θέλει εἰσελθεῖν, ὅστις ἤθελε μολύνει αὐτήν. Οὐδεὶς δύναται νὰ συνταντισθῇ πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην (τὴν βασιλείαν) ὅστις δὲν ἐδοκιμάσθῃ πρῶτον τελείως· οὐδεὶς ὅστις ἤθελεν ἐργασθῇ, ἢ ἀγαπᾷ νὰ ἐργάζεται δόλον καὶ ἀδικίαν. Ἀλλὰ μόνον ὅσους ὁ Ἀμνὸς ἤθελε καταγράψει ὡς ἀξίους τῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ εἰς οὓς θέλει εἰπεῖ· «Ἐλθετε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην δι' ἐσᾶς βασιλείαν».

Δέον νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅθεν, ὅτι καίτοι ἡ πραγματικὴ πόλις τῆς Ἱερουσαλὴμ θέλει ἀνοικοδομηθῇ, καὶ πιθανῶς θ' ἀποβῇ ἡ τοῦ κόσμου πρωτεύουσα, ἐν τούτοις πολλὰ προφητεῖα ποιούμεναι λόγον περὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς μελλούσης αὐτῆς δόξης ἀναφέρονται, χρησιμοποιοῦσαι ταύτην ὡς σύμβολον, εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ ἰδρυνθῇ ἐν ἐξόχῳ λαμπρότητι Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν τῆς ἐπιγείου φάσεως τῆς Βασιλείας, ὡς αὕτη ἐκπροσωπεῖται διὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ, οἱ προφηταὶ ποιοῦνται λόγον διὰ ζωηρῶν ἐκφράσεων λέγοντες· «Ἀλαλάξατε, εὐφράνθητε ὁμοῦ, ἡρημωμένοι τόποι τῆς Ἱερουσαλὴμ· διότι ὁ Κύριος παρηγόρησε τὸν λαὸν Αὐτοῦ, ἐλύτρωσε τὴν Ἱερουσαλὴμ»· «Διότι ἰδοὺ κτίζω τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀγαλλίαμα, καὶ τὸν λαὸν αὐτῆς εὐφροσύνην». «Εὐφράνθητε μετὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀγάλλεσθε μετ' αὐτῆς πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐτήν. Χαρῆτε χαρὰν μετ' αὐτῆς πάντες οἱ πενθοῦντες δι' αὐτήν. Διὰ νὰ θηλάσητε, καὶ νὰ χορτασθῆτε ἀπὸ τῶν μαστῶν τῶν παρηγοριῶν αὐτῆς· διὰ νὰ ἐκθηλάσητε καὶ ἐντρυνύσητε εἰς ἀφθονίαν τῆς δόξης αὐτῆς. Διότι οὕτω λέγει Κύριος· Ἴδου εἰς αὐτήν θέλω στρέψει τὴν εἰρήνην ὡς ποταμόν, καὶ τὴν δόξαν τῶν ἐθνῶν ὡς χεῖμαρρον πλημμυροῦντα». Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ θέλουσιν ὀνομάσει τὴν Ἱερουσαλὴμ θρόνον τοῦ Κυρίου· καὶ πάντα τὰ ἔθνη θέλουσι συναχθῇ πρὸς αὐτήν». «Καὶ πολλοὶ λαοὶ θέλουσιν ὑπάγει, καὶ εἰπεῖ, Ἐλθετε, καὶ ἄς ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος (τὴν βασιλείαν) τοῦ Κυρίου, εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰακώβ· καὶ θέλει διδάξει ἡμᾶς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ θέλομεν περιπατήσῃ ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ. Διότι ἐκ Σιών (τῆς πνευματικῆς φάσεως)

θέλει ἐξέλθει νόμος, καὶ λόγος Κυρίου ἐξ Ἱερουσαλήμ— τῆς ἐπιγείου φάσεως. — Ἦσα νβ'. 9. ξε'. 18, ξστ'. 10—12, Ἱερμ. γ'. 17. Ἦσα. β'. 3.

Ἐπισκοποῦντες τὰς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ γενομένας τοσαύτας πολυτίμους ὑποσχέσεις περὶ μελλούσης μακαριότητος, καὶ προσδοκῶντες τὴν ἀκριβῆ αὐτῶν ἐκπλήρωσιν ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἐκείνου, εἶναι πρέπον νὰ ἐνθυμώμεθα ὡσαύτως ὅτι οὗτοι, ὡς λαὸς, εἶναι τόσον τύπος, ὅσον καὶ πραγματικότης. Ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως οὗτοι τυγχάνουσι τύπος ὅλου τοῦ κόσμου τῆς ἀνθρωπότητος· ἡ δὲ Διαθήκη τοῦ Νόμου αὐτῶν, ἡ Διαθήκη τῆς ὑπακοῆς καὶ ζωῆς, ἦν τύπος τῆς νέας Διαθήκης, ἣτις μέλλει νὰ γένη πρὸς τὸν κόσμον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Χιλιετηρίδος καὶ τῶν μελλόντων αἰώνων.

Τὸ αἷμα τοῦ ἐξιλασμοῦ ἐπὶ τὴν τυπικὴν αὐτῶν διαθήκην, καὶ τὸ ἱερατεῖον, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιεῖ τὸ αἷμα εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, ὑπετύπουν τὸ αἷμα τῆς Νέας Διαθήκης καὶ τὸ Βασιλικὸν ἱερατεῖον τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν Χιλιετηρίδα, θέλει ἐφαρμόζει τὴν καθαρτήριον δύναμιν καὶ τὰς εὐλογίας αὐτοῦ ἐφ' ὅλου τοῦ κόσμου. Τοιουτοτρόπως τὸ ἱερατεῖον αὐτῶν ἦν τύπος τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ ἔθνος αὐτῶν ἦτο τύπος πάντων ἐκείνων ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ θυσία ἐγένετο, καὶ ἐφ' ᾧ αἱ ἀληθεῖς εὐλογίαι θέλουσιν ἐπέλθει— δηλ. τύπος «παντὸς ἀνθρώπου», «ὅλου τοῦ κόσμου».

Ἀκολούθως, ὡς μὴ λησμονῶμεν ἐπίσης ὅτι καίτοι αἱ μέλλουσαι εὐλογίαι, ὡς καὶ αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν τοιαῦται θέλουσιν εἶσθαι εἰς τὸν Ἰουδαῖον πρῶτον, καὶ ἔπειτα εἰς τὸν Ἑθνικὸν, μόνον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ χρόνου θέλουσι ἔχει οἱ Ἰουδαῖοι τὴν εἰς τὴν θείαν εὐνοίαν προτεραιότητα τοῦτο δὲ, ὡς ὑπεδείξαμεν, θέλει εἶσθαι φυσικὴ συνέπεια τῆς ὑπὸ τὸν Νόμον διαπαιδαγωγήσεώς των, ἡ ὁποία διαπαιδαγώγησις ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι θέλει ἀνταποκριθῆ πρὸς τὸν ἑαυτῆς σκοπὸν ὅπως φέρῃ αὐτοὺς εἰς τὸν Χριστόν. Καίτοι δὲ αὕτη ὑπόλοιπόν τι καὶ μόνον ὠδήγησεν εἰς τὸν Χριστόν κατὰ τὴν πρώτην Αὐτοῦ ἔλευσιν, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν αὕτη θέλει ὁδηγήσει αὐτοὺς ὡς λαόν, καὶ ὡς λαὸς θέλουσιν εἶσθαι ἡ ἀπαρχὴ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν. Ἐπὶ τέλος δὲ,

πᾶσα πρὸς τὸν Ἰσραὴλ ὑποσχεθεῖσα εὐλογία, ἐκτὸς τῶν εἰς τὰς ἐκλεκτὰς τάξεις ἀνηκουσῶν, θέλει ἔχει, οὐχὶ μόνον τὴν κατὰ γράμμα ἐπὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἐκπλήρωσιν τῆς, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ τὴν ἀντιτυπικὴν αὐτῆς ἐκπλήρωσιν ἐφ' ὧν τῶν γενῶν τῆς γῆς. Ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν ἐκείνην «Ὁ Θεὸς ἀποδώσῃ ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ—δόξαν, καὶ τιμὴν, καὶ εὐρίην παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι· οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ—Ρωμ. β'. 6, 10, 11.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐφιστᾷ τὴν ἡμετέραν προσοχὴν εἰδικῶς ἐπὶ τῆς βεβαιότητος τῶν ὑποσχέσεων τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον, καὶ δεικνύει ὁποίας χάριτας ἀπώλεσαν οὗτοι διὰ τῆς ἀπιστίας, καὶ ὁποῖα χάριτες ἢ εὐνοιαὶ εἰσὶν εἰσέτι ἐξησφαλισμέναι ὑπὲρ αὐτῶν. Ἡ ὑπερηφάνεια, λέγει, ἡ σκληρότης τῆς καρδίας καὶ ἡ ἀπιστία ὑπῆρξαν τὰ αἷτια ἔνεκεν τῶν ὁποίων ὁ Ἰσραὴλ ὡς λαὸς δὲν ἐπέτυχεν ἐκεῖνο ὅπερ ἐξήτει—τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ θείᾳ χάριτι καὶ ὑπηρεσίᾳ. Ὁ,τι δ' ὁ Παῦλος ἀναφέρει ἐνταῦθα δὲν ἀφορᾷ πάσας τὰς γενεὰς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἐφεξῆς, ἀλλὰ μόνον τὰς κατὰ τὸν χρόνον τῆς πρώτης ἐλεύσεως ζώσας τοιαύτας. Οἱ δὲ λόγοι αὐτοῦ ἐφαρμόζονται καὶ ἐφ' ὧν τῶν Ἰουδαϊκῶν γενεῶν, αἵτινες ἐξησαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ αἰῶνος καθ' ὃν ἡ πρωτίστη χάρις προσεφέρθη—τ. ἔ. ἡ ἄνω κλῆσις εἰς τὴν θείαν φύσιν καὶ τὴν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ συγκληρονομίαν. Τὴν χάριν ταύτην ὁ Ἰσραὴλ ὡς λαὸς ἀπέτυχεν ὅπως ἀναγνωρίσῃ καὶ ἀποκτήσῃ αὐτήν. Καίτοι δὲ ὁ Θεὸς ἐπεσκέφθη τοὺς Ἑθνικοὺς καὶ ἐκάλεσε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν διὰ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ οὗτοι, ὡς ὁ κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ, θὰ ἀποτύχωσι νὰ ἀποκτήσωσι τὸ οὐράνιον βραβεῖον. Οὐχ ἦτιον, τάξιν τις, «ὑπολοίπόν τι», «μικρόν τι ποίμνιον» ἐξ ὧν τῶν κεκλημένων, παρέχει προσοχὴν εἰς τὴν κλῆσιν, δι' ὑπακοῆς δὲ καὶ αὐτοθυσίας κάμει τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν αὐτοῦ βεβαίαν. Τοιοῦτοτρόπως, ὅ,τι ὁ Ἰσραὴλ ὡς λαὸς ἀπέτυχεν νὰ ἀποκτήσῃ, καὶ ὅ,τι ἡ κατ' ὄνομα Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀποτυγχάνει νὰ κερδίσῃ, τοῦτο παρέχεται εἰς τὴν ἐκλεκτὴν ἢ ἐκλελεγμένην τά-

ξιν, τὸ πιστὸν «σῶμα τοῦ Χριστοῦ» τοὺς ἐκλεκτοὺς (κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ) διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ Πνεύματος, καὶ τῆς πίστεως τῆς ἀληθείας—Β'. Θεσσαλ. β'. 13: Α'. Πέτρο. α'. 2.

Καίτοι δὲ, διὰ τῆς ἀπορρίψεως τοῦ Μεσσίου, ὁ Ἰσραὴλ ἀπώλεσε πάσας τὰς εἰδικὰς αὐτὰς εὐλογίας, ἐν τούτοις ὁ Παῦλος δεικνύει ὅτι τοῦτο δὲν ἀπεξέγνωσεν αὐτοὺς καθολοκληρίαν ἀπὸ τῆς θείας εὐνοίας· διότι ἐκέκτηντο οὗτοι εἰσέτι τὸ αὐτὸ προνόμιον τοῦ ἐγκεντρίσμου αὐτῶν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ταῖς πνευματικαῖς εὐλογίαις, τὰς ὁποίας ἀπέλαυεν ἡ λοιπὴ ἀνθρωπότης, ἔάν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἡ κλήσις ἐγένετο, ἀπεδέχοντο αὐτὰ διὰ πίστεως· διότι, ἰσχυρίζεται ὁ Παῦλος, δυνατὸς εἶναι ὁ Θεὸς νὰ ἐγκεντρίσῃ αὐτοὺς καὶ πάλιν ὥς ἐνεκέντρισε τοὺς ἁγίους κλάδους, καὶ ἐξίσου προθύμως ὥς ἐκείνους, ἔάν οὗτοι δὲν ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν ἀπιστίαν—Ρωμ. ια'. 23, 24.

Ἐπὶ πλέον, ὁ Παῦλος ἀποδεικνύει ὅτι, καίτοι ὁ Ἰσραὴλ ἀπώλεσε τὰς πρωτίστας εὐλογίας «τὰς ὁποίας ἐξήτει», τὴν πρώτην ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ θέσιν, ἐναπόκεινται ὁμως εἰσέτι μεγάλας εὐλογίας ὅπως ἐκπληρωθῶσιν ἐπὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· διότι, ἐπάγεται, τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, αἱ προσκλήσεις, διαθήκαι καὶ ὑποσχέσεις, δὲν θὰ μείνωσιν ἀνεκπλήρωτα. Ὁ Θεὸς ἐγνώριζε τὸ τέλος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ· ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Ἰσραὴλ ἤθελεν ἀπορρίψει τὸν Μεσσίαν· αἱ δὲ σαφεῖς καὶ ἀναμφίλογοι πρὸς αὐτοὺς ἐποσχέσεις αἱ γενόμεναι μετὰ τὴν τοιαύτην Αὐτοῦ πρόγνωσιν ὑπ' ὅψιν, παρέχουσιν ἡμῖν τὴν βεβακωσιν ὅτι ὁ Ἰσραὴλ μέλλει νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰσέτι ὑπὸ τοῦ Κυρίου εἰς ἔργον, ὥς ὄργανον Αὐτοῦ διὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ κόσμου, καίτοι «ὁ Ἰσραὴλ δὲν ἐπέτυχεν ἐκεῖνο ὅπερ ἐξήτει»—τὴν πρωτίστην τ. ἔ. χάριν. Ὁ Παῦλος προβαίνει ἀκολούθως νὰ δείξῃ, ὅτι αἱ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ ὑποσχέσεις τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ εἶναι τοιαύτης φύσεως ὥστε νὰ ἀφίνωσιν ἀνοικτὸν καὶ ἀπροσδιόριστον τὸ ἔάν, οὗτοι, ὥς λαὸς, ἤθελον εἰσθαι τὸ οὐράνιον ἢ τὸ γήινον σπέρμα—ἔάν οὗτοι ἤθελον κληρονομήσει καὶ ἐκπληρῶσει τὸ ἀνώτερον ἢ τὸ κατώτερον ἔργον τὸ ἐν ταῖς ὑποσχέσεσι μνημονευόμενον. Ὁ Θεὸς ἐτήρησεν ἀπόρρητον τὴν ἀνωτέραν πνευματικὴν χάριν μέχρις

ἰδίου καιροῦ, καὶ αἱ πρὸς αὐτοὺς ὑποσχέσεις ἀνέφερον τὴν ἐπίγειον εὐλογίαν καὶ μόνον, ἃν καὶ ἠννόησεν αὐτοὺς ἐπίσης διὰ τῆς πρώτης προσφορᾶς τῶν πνευματικῶν εὐλογιῶν, καὶ οὕτω προσέφερον αὐτοῖς περισσότερον παρ' ὅτι εἶχε ποτε ὑποσχεθῆ. Ἐν λόγῳ, αἱ οὐράνιαι ὑποσχέσεις ἦσαν κεκρυμμέναι ἐν ταῖς ἐπιγείοις. Αἱ ὑποσχέσεις αὗται, λέγει ὁ Παῦλος δὲν δύνανται νὰ ματαιωθῶσι, καὶ ἡ προσφορὰ πρῶτον τῶν κεκρυμμένων εὐλογιῶν, καὶ ἡ παρὰ τοῦ Ἰσραὴλ τυφλὴ αὐτῶν ἀπόρριψις, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀκυροῖ ἢ καταργεῖ τὸν ἕτερον τῆς ὑποσχέσεως χαρακτῆρα. Διακηρύττει ὁθεν, ὅτι καίτοι ὁ Ἰσραὴλ ὥς ἔθνος ἀπεκόπη ἀπὸ τῆς χάριτος ταύτης, καθ' ὃν χρόνον ἡ Νύμφη τοῦ Χριστοῦ ἐκλέγεται ἐκ τε τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Ἑθνικῶν, ἐντούτοις, ἔρχεται καιρὸς καθ' ὃν τοῦ Ἀνθρωποῦ (τοῦ Χριστοῦ, Κεφαλῆς τε καὶ σώματος) συμπληρωθέντος, ἡ θεία εὐνοία θέλει ἐπιστρέψει εἰς τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ, καὶ ὁ ἐνδοξος Ἀνθρωπὴς θέλει ἀποστρέψει τὰς ἀσεβείας ἀπὸ τοῦ Ἰακώβ, * καὶ οὕτω πᾶς ὁ Ἰσραὴλ θέλει σωθῆ (ἀποκατασταθῆ καὶ πάλιν εἰς τὴν εὐνοίαν), ὥς εἶναι γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ προφήτου—Οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου εἰσὶν οἱ ἐξῆς :

«Ὁὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ᾔητε ἐν ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πῶρως ἀπὸ μέρους τοῦ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρως οὐ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ (ἕωσοῦ ὁ ἐκ τῶν ἐθνικῶν ἐκλεγείς πλήρης ἀριθμὸς συμπληρωθῇ). Καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται, «Ἦξει ἐκ Σιών ὁ Ρυόμενος (ὁ Ἀνθρωπὴς, Χριστὸς Κεφαλὴ καὶ σῶμα), ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. Καὶ, Ἀὐτῇ αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν». Κατὰ μὲν τὸ Εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς, κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν (εἶναι εἰσέτι) ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας· ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ. Ὡς περ γὰρ ὑμεῖς ποτε (οἱ Ἑθνικοὶ) ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἡλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ, οὕτω καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν τῷ

* Ὁ πνευματικὸς Ἰσραὴλ, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελίου, οὐδέποτε καλεῖται Ἰακώβ.

ὑμετέρῳ ἑλέει, ἵνα καὶ αὐτοὶ νῦν ἐλεηθῶσι [διὰ μέσου τῆς δοξασθησομένης Ἐκκλησίας]· συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. [παραβαλ. Ρωμ. ε'. 17-19] Ὁ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ» — Ρωμ. ια'. 25-33.

ΟΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

«Τίς θέλει ἀναβῆ εἰς τὸ ὄρος (τὴν βασιλείαν, ἧς τὸ ὄρος τυγχάνει σύμβολον) τοῦ Κυρίου; Καὶ τίς θέλει σταθῇ ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἁγίῳ Αὐτοῦ (τὸν ναόν); Ὁ ἁθῶος τὰς χεῖρας, καὶ ὁ καθαρὸς τὴν καρδίαν» — Ψαλμ. κδ'. 3, 4.

Ἡ πόλις τῆς Ἱερουσαλὴμ ἦν ὠκοδομημένη ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους — ἐπὶ διπλῆς κορυφῆς· διότι διηρεῖτο εἰς δύο μέρη διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Τυροποιείου, ἢ τῆς τῶν «τυροποιῶν κοιλάδος». Ἀπειτέλει ὅμως ἐντούτοις μίαν πόλιν, περικυκλωμένην δι' ἐνὸς τείχους, ἐνοῦντος τὰ δύο αὐτὰ διαμερίσματα διὰ γεφυρῶν. Ἐπὶ μιᾶς τῶν ὄρεινῶν αὐτῶν κορυφῶν ὠκοδομήθη ὁ ναός. Τοῦτο ἐννοητέον ὡς συμβολίζον τὴν ἑνωσιν τῶν βασιλικῶν καὶ Ἱερατικῶν ιδιοτήτων ἐν τῇ δεδοξασμένῃ Ἐκκλησίᾳ, ἢ τὴν ἐνιαίαν τοῦ Θεοῦ Βασιλείαν μετὰ τῶν δύο αὐτῆς φάσεων — τὸν πνευματικὸν ναόν, τὸν μὴ ὄντα ἐκ γῆ-νης καταγωγῆς, ἀλλ' ἐκ νέας, οὐρανίας ἢ πνευματικῆς φύσεως (Ἑβρ. θ'. 11.) κεχωρισμένον ἀπὸ τῆς γῆνης φάσεως, καὶ ἐντούτοις ἠνωμένον μετ' αὐτῆς.

Ὁ Δαβὶδ φαίνεται ἀναφερόμενος εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἐν λόγῳ μέρη. Ἦτο τιμὴ τὸ νὰ ἀνήκῃ τις ἀκόμη εἰς τὴν πόλιν, καὶ, πολὺ εἰσέτι μεγαλητέρα τιμὴ τὸ νὰ ἀνέλθῃ τις εἰς τὸν ναὸν τὸν ἅγιον, εἰς τὸν Ἱερὸν περίβολον εἰς τὸν ὁποῖον μόνον εἰς τοὺς Ἱερεῖς ἦν ἐπιτετραμμένον νὰ εἰσέρχωνται. Ὁ δὲ Δαβὶδ δεικνύει ὅτι καθαρότης ζωῆς καὶ εὐλικρίνεια καρδίας ἀναγκαιοῦσι διὰ πάντα ὅστις ἤθελε ποθῆσαι νὰ φθάσῃ εἰς ἑκατέραν τῶν εἰρημένων τιμῶν. Οἱ μέλλοντες νὰ ἀποτελέσωσι μέρος τοῦ Βασιλικοῦ Ἱερατείου προτρέπονται εἰς τὴν καθαρότητα, ὡς ὁ ἀρχιερεὺς τῆς ὁμολογίας ἡμῶν εἶναι καθαρὸς, ἐὰν θέλωσι νὰ λογισθῶσιν ἄξιοι τῆς μετ' Αὐτοῦ συγκληρονομίας. Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐν ἑαυτῷ καθαρίζει ἑαυτὸν,

καθὼς ἐκεῖνος εἶναι καθαρός. Ἡ καθαρότης αὕτη, ὡς ἤδη κατεδείχθη, εἶναι καθαρότης προθέσεως, καταλογιζομένη ἡμῖν ὡς ἀπόλυτος καὶ πραγματικὴ καθαρότης, τῆς εἰς ἡμᾶς ὑπολογιζομένης καθαρότητος τοῦ Χριστοῦ ἀναπληρώσεως τὰς ἀναποφεύκτους ἡμῶν ἐλλείψεις, καὶ ἀντισταθμιζούσης τὰς ἀναποφεύκτους ἡμῶν ἀδυναμίας, ἐνῷ περιπατοῦμεν ἐνταῦθα κατὰ πνεῦμα καὶ οὐχὶ κατὰ σάρκα.

Πλὴν ὥς μὴ λησμονηθῇ ὅτι καθαρότης, εἰλικρίνεια καὶ ὁλοσχερὴς εἰς τὸν Θεὸν ἀφιέρωσις εἰσὶν οὐσιώδη συστατικὰ διὰ πάντας ὅσοι θὰ εἰσέλθωσιν εἰς οἰανδήποτε τῶν φάσεων τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Οὗτος ἦν ὁ ὅρος καὶ διὰ τοὺς ὑπερόχους ἐκείνους τῆς Παλαιᾶς οἰκονομίας ἁγίους, οἵτινες θέλουσι κληρονομήσει ὑπὸ τὸν Χριστὸν τὴν ἐπίγειον φάσιν τῆς βασιλείας. Οὗτοι ἠγάπησαν δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησαν ἀδικίαν, βαθέως δὲ ἐθλίβοντο καὶ μετενόουν δσάκις ἐνικῶντο ὑφ' οἰουδήποτε παραπτώματος. Τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει μὲ τοὺς πιστοὺς τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, καὶ οὕτω θέλει συμβαίνει διὰ πάντας κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος, ὁπότε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ἐκχυθῇ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα. Οἱ νικῶντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου θὰ ἔχωσιν ἐπίσης ἀνάγκην νὰ ἀγωνίζωνται διὰ τὴν καθαρότητα τῆς τε καρδίας καὶ ζωῆς, ἐὰν θὰ θέλωσι νὰ χάρωσι δικαίωμα ὑπὸ τὴν θείαν διατάξιν ὅπως εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν—τὴν δι' αὐτοὺς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἡτοιμασμένην βασιλείαν—τὴν ἐκ νέου ἀποκατασταθεῖσαν ἀρχικὴν ἐπὶ γῆς κυριαρχίαν.

Η ΣΙΔΗΡΑ ΕΞΟΥΣΙΑ

Πολλοὶ λελανθασμένως ὑποθέτουσιν ὅτι ὁπότεν ἡ Χιλιετῆς τοῦ Χριστοῦ Βασιλεία ἐγκαινιασθῇ πᾶς τις θέλει μένει ἡνῆχαραστημένος μὲ τὴν κυριαρχικὴν αὐτῆς ἐξουσίαν. Πλὴν δὲν θέλει συμβαίνει οὕτω. Αἱ διατάξεις αὐτῆς θέλουσιν εἶσθαι πολὺ μᾶλλον ἀπαιτητικώτεραι παρὰ τὰς διατάξεις οἰσδήποτε ἄλλης προγενεστέρως βασιλείας· αἱ δὲ ἐλευθερίαι τῶν λαῶν θέλουσιν περιορισθῇ εἰς βαθμὸν, ὥστε θὰ εἶναι ὅντως δυσάρεστον εἰς πολλοὺς θορυβοῦντας καὶ κραυγάζοντας ἤδη δι' αὐξήσιν ἐλευθερίας. Ἡ ἐλευθερία τοῦ δοικένεσθαι παρε-

ξηγεῖν, ἐξαπατᾶν, καὶ ἐκμεταλλεύεσθαι ἄλλους, θέλει καθολοκληρίαν ἐκλείπει. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐξοκέλλειν, ἢ ὁδηγεῖν ἄλλους εἰς καταχρήσεις φαγητῶν ἢ ποτῶν, ἢ διαφθείρειν καθ' οἰονδήποτε τρόπον τὰ χρηστὰ ἤθη, θέλει τελείως ἀρνηθῇ εἰς πάντα. Ἐλευθερία ἢ προνόμιον δι' οἰονδήποτε εἶδους ἀδιοκραγίαν, δὲν θὰ χορηγηθῇ εἰς οὐδένα. Ἡ μόνη ἐλευθερία ἣτις θέλει χορηγηθῇ εἰς πάντα θέλει εἶσθαι ἡ ἀληθὴς καὶ ἔνδοξος ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ—ἐλευθερία τοῦ ἐργάζεσθαι τὸ ἀγαθὸν εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς ἄλλους καθ' οἰονδήποτε καὶ κατὰ πάντα τρόπον· ἀλλ' εἰς οὐδένα θέλει ἐπιτραπῇ νὰ κακοποιῇ οὐδὲ νὰ φθείρῃ καθ' ἕλην τὴν Ἀγίαν ἐκείνην Βασιλείαν. (Ἑσα. ια'. 9 Ρωμ. η'. 21). Ἡ τοιαύτη ἐξουσία κατὰ συνέπειαν θέλει γείνει παρὰ πολλοῖς ἐπαισθητὴ ὥς λίαν αὐστηρὰ, ἅτε καταργοῦσα πάσας τὰς προτέρας αὐτῶν ἑξεις καὶ συνηθείας, καὶ καταρρίπτουσα τὰ ἐπὶ τοιοῦτων φαύλων ἑξεων καὶ ψευδῶν περὶ ἐλευθερίας ἰδεῶν ἐδραζόμενα σημερινὰ ἰδρύματα. Ἐνεκα δὲ τῆς σταθερότητος καὶ ἰσχύος αὐτῆς, καλεῖται αὕτη συμβολικῶς σιδηρὰ ἐξουσία—«Θέλει ποιμάνει αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ» (Παράβαλ. Ἀποκλ. β' 26, 27. Ψαλμ. β'. 8—12 καὶ μθ. 14). Οὕτω δὲ θέλει ἐκπληρωθῇ τὸ γεγραμμένον, «Καὶ θέλω βάλει τὴν κρίσιν εἰς τὸν κανόνα, καὶ τὴν δικαιοσύνην εἰς τὴν στάθμην. Καὶ ἡ χάλαζα [ἡ δικαία κρίσις] θέλει ἐξαφανίσει τὸ καταφύγιον τοῦ ψεύδους, καὶ τὰ ὕδατα (ἡ ἀλήθεια) θέλουσι πλημμυρίσει τῶν κρυφῶνα» καὶ πᾶν κρυπτὸν θέλει γνωσθῇ. Ἑσα. κη' 17. Ματθ ι' 26.

Πλεῖστοι θὰ συλλάβωσι στασιαστικὰς διαθέσεις κατὰ τῆς τελείας ἐκείνης καὶ φιλοδικαίου ἐξουσίας, ἅτε ὄντες συνειδησμένοι ἐν τῷ παρελθόντι, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ νῦν ἄρχοντος, νὰ δεσποζώσιν ἐπὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς θνητῶν, καὶ ζῶσιν ἐντελῶς δαπάναις ἄλλων, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἀποδίδωσιν καὶ ἰσοφαρίζουσιν ἢ ἀποζημιοῦσιν ἀνάλογόν τινα ὑπηρεσίαν. Πολλοὶ δὲ καὶ αὐστηροὶ ἔσονται οἱ ραβδισμοὶ τοὺς ὁποίους ὁ παρὼν βίος τῆς αὐταρεσκείας καὶ ἰδιοτελείας θέλει φυσικῶς καταστήσει ἀναγκαίους ὅπως λάβωσι πολλοὶ ὑπὸ τὴν βασιλείαν ἐκείνην, πρὶν οἱ τοιοῦτοι μάθωσι τὰ μαθήματα τῆς βασιλείας αὐτῆς—τὴν ἰσότητα, ἀλήθειαν καὶ δικαιοσύνην (Ψαλμ.

πθ'. 32 Λουκ. ιβ'. 47, 48). Τὸ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου του— του μάθημα ἔρχεται πρῶτον εἰς τὴν ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῇ γενεάν, καὶ εἶναι ἐγγὺς, ἐπὶ θύραις— Ἰακωβ. ε'.

Ἀλλὰ, μακαρία ἡ σκέψις! ὅποταν ὁ Ἀρχων τῆς ζωῆς θέσει ἐν ἐνεργείᾳ τοὺς νόμους τῆς δικαιοσύνης καὶ ἰσότητος ἐν σιδηρᾷ ἐξουσίᾳ, τὰ πλήθη τῆς ἀνθρωπότητος θὰ μάθωσιν ὅτι « Ἡ Δικαιοσύνη ὑπὸνεί ἔθνος, ἡ δὲ ἁμαρτία εἶναι ὄνειδος λαῶν ». Θὰ μάθωσιν ὅτι τὸ σχέδιον καὶ οἱ νόμοι τοῦ Θεοῦ εἶναι οἱ ἄριστοι διὰ πάντα ἐνδιαφερόμενον, καὶ θὰ μάθωσι, τέλος, νὰ ἀγαπῶσι δικαιοσύνην καὶ μισῶσιν ἀνομίαν (Ψαλμ. με'. 7 Ἑβρ. α'. 9). Πάντες δὲ ὅσοι ὑπὸ τὴν βασιλείαν ἐκείνην δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ μάθωσιν ὅπως ἀγαπῶσι τὸ εἰνθὲς καὶ δίκαιον, θέλουσι λογισθῇ ἀνάξιοι τῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ θέλουσιν ἐξολοθρευθῇ ἐκ τοῦ λαοῦ— Πράξ. γ'. 23. Ἀποκλ. κ'. 9. Ψαλμ. ια'. 5—7).

Ἡ Αἰωνία Βασιλεία

« Καὶ ὁ Κύριος (Ἰεχωβά) θέλει εἶσθαι βασιλεὺς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ » (Ζαχρ. ιδ'. 9). Ἡ βασιλεία ἦν ὁ Ἰεχωβά θέλει ἰδρῦσει ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν Χιλιετηρίδα, θέλει εἶσθαι βασιλεία τοῦ Ἰεχωβά, ἀλλὰ θὰ διατελῇ αὕτη ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἀντιβασιλέως Αὐτοῦ, καθ' ὃν ἀκριβῶς τρόπον ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν μετεχειρίσθη τὰς Νοτίους Πολιτείας μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν. Ἐπὶ τινα καιρὸν δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὰς Νοτίους Πολιτείας νὰ αὐτοδιοικῶνται ἐκλέγοντες τοὺς ἰδίους αὐτῶν λειτουργοὺς, μὴ τυχὸν οὗτοι δὲν ἤθελον συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς Συνταγματικούς νόμους τῆς Ὁμοσπονδίας. Διοικηταὶ ὅμως μὲ πληρεξουσιότητα ἐνεργείας, διωρίζοντο εἰς τὴν ἀρχὴν ὅπως ἀναδιοργανώσωσιν τὰς κυβερνήσεις τῶν Πολιτειῶν ἐκείνων, καὶ ἐπαναφέρωσιν αὐτὰς εἰς πλήρη πρὸς τὴν κεντρικὴν κυβέρνησιν ἁρμονίαν. Οὕτως ἡ εἰδικὴ τοῦ Χριστοῦ κυριαρχία ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τῆς γῆς εἶναι δι' ὠρισμένον τινα χρόνον καὶ πρὸς ἰδιαίτερόν τινα σκοπόν· θέλει δὲ τεμαρτισθῇ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου. Ὁ ἄνθρωπος, διὰ τῆς ἀποστασίας, ἀπώλεσε τὰ

παρὰ Θεοῦ δοθέντα αὐτῷ δικαιώματα—καὶ μεταξὺ τῶν λοιπῶν, τὴν διακυβέρνησιν ἑαυτοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Ἰεχωβά. Ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Χριστοῦ, ἀπελύτρωσε πάντα τὰ δικαιώματα ἐκεῖνα, καὶ ἐξησφάλισε τῷ ἀνθρώπῳ τὸ δικαίωμα ὅπως, οὐχὶ μόνον ἐπιστρέψῃ προσωπικῶς εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ κατάστασιν, ἀλλ' ἐπίσης ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἀρχικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα ὡς βασιλεὺς τῆς γῆς. Ἄλλ' ἵνα ἐπανέλθῃ ὁ ἄνθρωπος, ὡς ὁ Θεὸς προέθετο, εἰς τὴν μᾶλλον ἐμπρέπουσαν ὁδὸν ἐν ᾗ ἤθελεν ἐπιδείξει τοὺς ἐκ τῆς παρούσης πείρας καρπούς—τοῦτέστιν, εἰς κατάστασιν ἐν ᾗ θέλει ἐκζητεῖσθαι παρ' αὐτοῦ ὅπως καταβάλλῃ προσπαθείας διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἐπανόρθωσιν—τοῦτο ἀπαιτεῖ ἰσχυρὰν, τελείαν κυβέρνησιν. Ἡ τιμὴ δ' αὕτη τοῦ συμπληρῶσαι τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐπανόρθωσιν, τὸ δικαίωμα διὰ τὸ ὅποιον ἀπέθανεν ὅπως ἐξασφάλισεν ταύτην, παρεχωρήθη εἰς τὸν Χριστόν· «δεῖ οὖν Αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις οὗ θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ»—μέχρις οὗ οὐδεὶς ὑπάρξῃ ὅστις νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ, τιμὰ καὶ ὑπακοὴν εἰς αὐτόν. Ἀκολουθῶς, ἀφοῦ συμπληρώσῃ τὴν ἑαυτοῦ ἀποστολήν, τὴν ἀφορῶσαν τὴν ἀνάστασιν ἢ ἀποκατάστασιν τῆς ἀνθρωπότητος, θέλει παραδώσει τὴν βασιλείαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, ἡ δὲ ἀνθρωπότης θὰ ἔχῃ νὰ κάμῃ ἀπ' εὐθείας, ὡς ἐν ἀρχῇ, μετὰ τοῦ Ἰεχωβά,—τῆς μεσιτείας τοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ Ἰησοῦ συμπληρωσάσης τελείως καὶ ἀπολύτως τὸ μέγα ἔργον τῆς συνδιαλλαγῆς—Α'. Κορινθ. ιε'. 25—28.

Καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ βασιλεία παραδοθῇ εἰς τὸν Πατέρα, αὕτη θέλει καὶ πάλιν διατελεῖ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, οἱ δὲ νόμοι αὐτῆς θέλουσιν εἶσθαι πάντοτε οἱ αὐτοί. Πᾶσα δὲ ἡ ἀνθρωπότης, τελείως τότε ἀποκατεστημένη, θὰ δύνῃται ν' ἀποδίδῃ τελείαν ὑπακοήν κατὰ γράμμα τε καὶ πνεῦμα. Ἐνῶ τόρᾳ τὸ πνεῦμα τῆς ὑπακοῆς, ἡ ἢ προσπάθεια τοῦ τηρῆσαι τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, εἶναι πᾶν ὅτι οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ κάμωσι. Τὸ πλήρες γράμμα τοῦ τελείου ἐκείνου νόμου ἤθελε καταδικάσει αὐτοὺς ἀμέσως εἰς θάνατον (Β'. Κορινθ. γ'. 6). Ἡ παρὰ τῷ Θεῷ ἀποδοχὴ ἡμῶν ἤδη εἶναι μόνον διὰ τοῦ ἀντιλήπτου τοῦ Χριστοῦ.

Μέχρις οὗ ἀποβῇ τις πράγματι τέλειος θέλει εἶσθαι «φοβερόν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ-ζώντος» (Ἐβρ. ι'. 31). Ἦδη, καὶ ἔωσο, πραγματικῶς τελειωθῶμεν, οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ σταθῇ ἐνώπιον τοῦ νόμου τῆς ἀκριβοῦς δικαιοσύνης. Πάντες ἔχουσιν ἀνάγκην τοῦ ὑπὸ τὴν ἀξίαν καὶ θυσίαν τοῦ Χριστοῦ δωρεὰν προμηθευθέντος ἐλέους. Ἀλλ' ὅταν ὁ Χριστὸς παραδῶσῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὸν Πατέρα, θέλει παραστήσῃ αὐτοὺς **ἀμώμους** ἐνώπιον Αὐτοῦ, καταλλήλους καὶ ἱκανοὺς νὰ ἀπολαύσωσιν αἰώνιαν μακαριότητα ὑπὸ τὸν τέλειον τοῦ Ἰεχωβά νόμον. Πᾶς φόβος τότε θέλει ἐκλείπει, ὁ δὲ Ἰεχωβά καὶ τὰ ἀποκατεστημένα Αὐτοῦ πλάσματα θέλουσιν εἶσθαι ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ ὡς ἐν ἀρχῇ.

Ὅποτε δὲ, εἰς τὸ τέλος τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, ὁ Χριστὸς παραδῶσῃ τὴν ἐξουσίαν τῆς γῆς εἰς τὸν Πατέρα, θέλει ἐνεργήσῃ τοῦτο παραδίδων αὐτὴν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὡς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Πατρὸς, οἵτινες προωρίσθησαν ἀπ' ἀρχῆς νὰ ἔχωσι τὴν τιμὴν ταύτην. (Α' Κορινθ. ιε'. 24 Ματθ. κε'. 34). Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ διαμένει εἰς τοὺς αἰῶνας. Οὕτω δὲ καὶ ἀναγινώσκομεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν: «Τότε ἔρεῖ ὁ Βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν Αὐτοῦ [πρὸς ἐκείνους οἵτινες κατὰ τὴν Χιλιετὴ βασιλείαν θέλουσιν ἀφικθῆ εἰς τὴν ἔσχατον ἐκείνην θέσιν τῆς ἐννοίας διὰ συμμορφώσεως καὶ ὑπακοῆς]. Ἐλθετε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου [ὑμεῖς τοὺς ὁποίους ὁ Πατὴρ σκοπεῖ νὰ εὐλογήσῃ οὕτω], κληρονομήσατε τὴν **ἡτοιμασμένην ΥΜΙΝ** βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

Ἡ διὰ τὸν ἄνθρωπον ἡτοιμασμένη βασιλεία καὶ τιμὴ δὲν πρέπει νὰ συγχέηται πρὸς τὴν διὰ τὸν Χριστὸν ἡτοιμασμένην ἀσυγκρίτως ὑπεριέραν ἐκείνην βασιλείαν καὶ τιμὴν, «ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ αἰώνων εἰς δόξαν **ἡμῶν**» (Α' Κορινθ. β', 7), καὶ δι' ἣν ἡμεῖς ἐξελέγημεν ἐν Χριστῷ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Καίτοι δὲ ἡ **εἰδικὴ** τοῦ Χριστοῦ παρέμβασις καὶ ἐπὶ γῆς βασιλεία Αὐτοῦ θέλει λήξει, ὡς ἤδη ἀπεδείχθη, δὲν πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόξα, ἡ ἐξουσία καὶ δύναμις τοῦ Χριστοῦ θέλει τότε παύσει. Οὐχί· ὁ Χριστὸς θέλει εἶσθαι αἰωνίως μέτοχος ὅλης τῆς θείας ἐκείνης δόξης καὶ δυ-

γάμεως ἐν τῇ δεξιᾷ τῆς εὐνοίας τοῦ Ἰεχωβά· ἡ δὲ Νύμφη καὶ συγκληρονόμος Αὐτοῦ θέλει ἐπίσης αἰωνίως μετέχει τῆς ὁλονὲν αὐξούσης ὁδότης Του. Ὅποια θαυμάσια ἔργα εἰς ἄλλους κόσμους ἀναμένουσι τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν τοῦ ὑπερηνδόξου Ἀντιπροσώπου τοῦ Ἰεχωβά, δὲν δυνάμεθα νὰ εἰκασώμεν ἐνταῦθα, προτιμῶμεν ἀπλῶς νὰ ὑπομνήσωμεν τὴν ἀπειρίαν καὶ ἐνεργητικότητα τῆς θείας δυνάμεως, καὶ τὸ ἀπειρίοριστον, τὸ ἀχανὲς τοῦ σύμπαντος.

Ὅντως, λοιπὸν, εἰς οἵανδήποτε φάσιν τῆς βασιλείας καὶ ἂν ἀνάγονται τὰ ἡμέτερα συμφέροντα, ἡ βασιλεία αὕτη τυγχάνει «ἡ ἐπιθυμία πάντων τῶν ἐθνῶν», διότι ὑπὸ ταύτην θέλουσιν πάντες εὐλογηθῇ. Ἐπομένως, πάντες δύνανται νὰ ποθῶσι τὸν καιρὸν ἐκείνον διακαῶς, καὶ πάντες δύνανται νὰ προσεύχωνται, «Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία Σου, γενηθήτω τὸ θέλημά Σου, ὥς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς». Διὰ ταύτην δὲ ἡ κτίσις σύμπασα ἐν ἀγνοίᾳ ἐπὶ μακρὸν συστενάζει προσδοκῶσα—προσμένουσα τὴν φανέρωσιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ, τὴν φανέρωσιν τῆς βασιλείας, ἣτις θέλει ἐξαλείψει πᾶν κακὸν, καὶ εὐλογήσει καὶ ἰατρεύσει πάντα τὰ ἔθνη. — Ρωμ. γ'. 19. σι'. 20.

Ἡ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ὅπως ὁ ἥλιος λαμπρῶς
Διέρχεται τοὺς οὐρανοὺς,
Ὅμοιως μέλλει κραταιῶς
Νὰ βασιλεύσῃ ὁ Ἰησοῦς.

Καὶ πρὸς Αὐτὸν διηγεκῶς
Θὰ ἀναπέμπηται εὐχή,
Τὸ δ' ὄνομά Του πᾶς λαὸς
Πᾶν ἔθνος θέλει εὐλογεῖ.

Ὑμνοὶ· γλυκεῖς πολλῶν λαῶν
Θὰ ἀντηχῶσιν ὑψηλά,

Φωναὶ νηπίων πρὸς Αὐτόν
Θέλουσι κράζει, Ὁσσοῦν!

Ὁ δίκαιος θέλει ἀνθεῖ
Οἱ δέσμοι ἐκ τῶν δεσμῶν
Αὐθέντες, θέλουσιν εὐρεῖ
Ἀνάπανσιν οὐράνιον

Πρὸς τὸν Σωτῆρα οἱ λαοὶ
Ἄς ψάλλωσιν ψδὴν καινὴν
Ἄς ἀνυμῶσιν ἄγγελοι,
Κ' ἡ γῆ ἄς ἀντηχῇ. Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Ἡ «Ἡμέρα τοῦ Ἰεχωβά», «Ἡμέρα ἐκδικήσεως», «Ἡμέρα ὀργῆς». — Χαίρῃς μεγάλης θλίψεως. — Τὰ αἵτια ταύτης. — Ἡ περὶ ταύτης Γραφικὴ μαρτυρία. — Τὸ πῦρ καὶ ἡ τρικυμία αὐτῆς. — Ἡ κατὰ ταύτην διάδειξις καὶ διάλυσις ἀποδεικνύονται οὕσαι συμβολικαὶ παραστάσεις. — Ἡ τοῦ Δαβὶδ μαρτυρία. — Ἡ τῆς Ἀποκαλύψεως μαρτυρία. — Ἡ ἐνεστώσα θέσις καὶ ἡ μέλλουσα ἄποψις, ὡς αὐταὶ πρὸςδεύονται παρὰ τῶν ἀντιθέτων μερίδων, κεφαλαιούχων καὶ μισθωτῶν ἐργατῶν — Θεραπεία ἥτις δὲν θέλει ἐπιτύχει. — Ἡ αὐλαία αἰρομένη καὶ ὥς εἰσδύον ἀκριδῶς ἐν καιρῷ τῷ δέοντι. — Ἡ ἀπόδειξις τοῦτου — Ἡ θέσις τῶν ἁγίων κατὰ τὴν μεγάλην θλίψιν, καὶ ἡ ἀρμυζοῦσα αὐτῶν στάσις ἀπέναντι ταύτης.

Ἡ «Ἡμέρα τοῦ Ἰεχωβά» εἶναι ἡ ὀνομασία τῆς χρονικῆς ἐκείνης περιόδου, καθ' ἣν ἡ ὑπὸ τὸν Χριστὸν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέλλει βαθμηδὸν νὰ ἐγκατασταθῇ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐνῶ αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου θὰ παρέρχονται καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐξουσία καὶ ἐπιρροή τοῦ Σατανᾶ θέλουσι περιορισθῇ. Αὕτη περιγράφεται ἀπανταχοῦ ὡς ἡμέρα σκότους καὶ οὐμείας θλίψεως, στενοχωρίας δὲ καὶ ἀμηχανίας ἐπὶ τῶν ἐθνῶν. Τί παράδοξον δὲ ὅτι ἀνασιτύψεις τοιούτων διαστάσεων καὶ τοιαύτας συνεπάγοντα μεταβολὰς ἤθελεν ἐπιφέρει θλίψιν. Μικρότεραι ἀναστατώσεις ἔχουσι προκαλέσει ταραχὴν καὶ θλίψιν εἰς πάντα αἰῶνα· ἀλλ' αὕτη, κατὰ τοσοῦτον μεγαλειτέρα οἰασθῆποτε ἄλλης προγενεστέρας ἀναστατώσεως, μέλλει νὰ εἴται καιρὸς θλίψεως ὅποια δὲν ἔργινεν ἀφοῦ ἐπῆρξεν ἔθνος — οὐδὲ θέλει γέινει. — Δανλ. ιβ'. 1. Ματθ. κδ' 21, 22.

Καλεῖται δὲ αὕτη «Ἡμέρα τοῦ Ἰεχωβά» διότι, καίτοι ὁ Χριστὸς, ἐν βασιλικῷ τίτλῳ καὶ ἐξουσίᾳ, θέλει εἶσθαι παρὼν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἰεχωβά, ἐπιστατῶν ἐφ' ὅλων τῶν λαμβανόντων χώραν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς θλίψεως, θέλει εἶσθαι μᾶλ-

λον ὡς Ἀρχιστράτηγος τοῦ Ἰεχωβά, καθυποτάσσων τὰ πάντα, ἢ ὡς Ἀρχων Εἰρήνης, εὐλογῶν τοὺς πάντας. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ, καθ' ὅσον αἱ ψευδεῖς καὶ ἀτελεῖς δοξασαὶ καὶ τὰ παρόμοια συστήματα καταπίπτουσιν, ἢ σημαῖα τοῦ νέου Βασιλέως θέλει ὑποῦσθαι, καὶ τέλος θέλει ἀναγνωρισθῇ καὶ ἀνομολογηθῇ παρὰ πάντων ὡς Βασιλεὺς τῶν βασιλέων. Οὕτω δὲ ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς ἐξουσίας τοῦ Χριστοῦ παρίσταται ὑπὸ τῶν προφητῶν ὡς ἔργον ἀποκλειστικὸν τοῦ Ἰεχωβά. «Θέλῳ σοὶ δῶσει ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ ἰδιοκτησίαν σου τὰ πέριτα τῆς γῆς» (Ψαλμ. β'. 8). «Ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων, θέλει ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν» (Δανλ. β' 44). «Ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν ἐκάθισε, καὶ εἰσήγαγον ἐνώπιον Αὐτοῦ τινὰ ὅμοιον πρὸς Υἱὸν ἀνθρώπου, καὶ εἰς Αὐτὸν ἐδόθη ἡ ἐξουσία διὰ τὰ λατρεύσωσι καὶ ὑπακούσωσιν εἰς Αὐτὸν πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι». (Δανλ. ζ'. 9, 13, 14, 22, 27). Ἐπιπροσθέτως εἰς ταῦτα ἔχομεν τὴν διακήρυξιν τοῦ Παύλου καθ' ἣν, ὅταν ὁ Χριστὸς ἀποπεραιώσῃ τὸν σκοπὸν τῆς Ἐαυτοῦ Βασιλείας, «τότε ὁ Υἱὸς ὑποταγήσεται Τῷ (Πατρὶ) ΥΠΟΤΑΣΑΝΤΙ ΑΥΤῷ ΤΑ ΠΑΝΤΑ—Α' Κορινθ. ιε'. 28

Ἡ χρονικὴ αὕτη περίοδος καλεῖται ὡσαύτως «Ἡμέρα Ἐκδικήσεως τοῦ Θεοῦ ἡμῶν», καὶ «Ἡμέρα ὀργῆς». (Ἡσα. ξα'. 2. ξγ'. 1 — 4. Ψαλμ. ρι' 5). Ἐν τούτοις, πᾶς ὅστις ἀντιλαμβάνεται διὰ τῶν ὄρων τούτων μόνον τὴν ἰδέαν τοῦ θυμοῦ, ἢ ὑποθέτει θείαν ἐχθροπάθειαν, πλανᾶται σοβαρῶς. Ὁ Θεὸς ἔχει θεσπίσει νόμους τινάς, συμφώνως πρὸς τοὺς ὁποίους ἐνεργεῖ, ὅσοι δὲ ἐξ οἰασθήποτε ἀφορμῆς ἀντιστρατεύονται πρὸς τοὺς νόμους αὐτοὺς, οἱ τοιοῦτοι ὀρέπουσι τὴν ποινὴν ἢ ὀργὴν τῆς ἰδίας αὐτῶν πολιτείας. Ἡ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα βουλὴ τοῦ Θεοῦ ἀπερρίφθη ἐξακολουθητικῶς παρὰ πάντων, ἐξαιρέσει ὀλίγων καὶ, ὡς κατεδείξαμεν, ὁ Θεὸς ἐπέτρεπεν αὐτοῖς τὰ βεβίλωσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὁδὸν, καὶ ἀποβάλλωσιν Αὐτόν τε καὶ τὰς βουλάς Αὐτοῦ ἐκ τῶν καρδιῶν των (Ρωμ α' 28). Ἀκολούθως περιώρισε τὴν εἰδικὴν Αὐτοῦ μέριμναν εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ, οἵτινες ἐπηγγέλλοντο ὡς ἐπιθυμοῦντες τὰς

δοὺς καὶ τὴν λατρείαν Αὐτοῦ. Ἡ σκληροκαρδία αὐτῶν ὡς λαοῦ, καὶ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀνελικρίνεια τῶν καρδιῶν των, οὐχὶ μόνον ἐκώλυσεν αὐτοὺς κατὰ φυσικὸν λόγον νὰ δεχθῶσι τὸν Μεσσίαν, ἀλλ' ἐξίσουν φυσικῶς ἡτοίμασεν αὐτοὺς διὰ τὴν θλίψιν, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς αὐτήν, ἣτις ἔθετο τέρμα εἰς τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ὑπόστασιν.

Οὕτως ἐπίσης τὸ φῶς τὸ λάμπον εἰς τὸν κόσμον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου διὰ τῆς ἀληθοῦς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας (τῆς τάξεως τῆς ὁποίας τὰ ὀνόματά εἰσι γεγραμμένα ἐν οὐρανοῖς), ἐμαρτύρησε πρὸς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον περὶ τῆς μεταξὺ δικαίου καὶ ἀδίκου, καλοῦ καὶ κακοῦ διαφορᾶς, καὶ περὶ μέλλοντος χρόνου, καθ' ὃν τὰ μὲν θέλουσι ἀνταμειφθῆ, τὰ δὲ θέλουσι τιμωρηθῆ (Ἰωάν. ιστ' 8—11 Πράξ. κδ' 25). Τοῦτο ἤθελεν ἔχει εὐρείαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἥν ἐδίδον οὗτοι προσοχὴν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου· ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι, ὄντες ὡς πάντοτε ἰσχυρογνώμονες, δλίγον ὠφελήθησαν ἐκ τῶν νουθεσιῶν τῶν Γραφῶν, καὶ ἡ ταραχὴ, ἥ ἡ θλίψις τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου, θέλει ἐπέλθει ὡς συνέπεια τῆς ἀμελείας των ταύτης. Ἀφ' ἑτέρου, δυνατὸν νὰ λεχθῇ ὅτι θὰ εἶναι ἡμέρα ὀργῆς τοῦ Κυρίου, καθ' ὅσον αὕτη ἐπέρχεται ἕνεκα τῆς πρὸς τὰς βουλὰς καὶ νουθεσίας Αὐτοῦ περιφρονήσεως, καὶ ὡς ἀμοιβὴ τῆς ἀδικίας. Οὐχ' ἦτιον, ἐξ ἄλλης ἀπόψεως ἐξεταζομένη, ἥ ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐρχομένη θλίψις εἶναι τόσον φυσικὸν καὶ νόμιμον ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς προεῖδε, καὶ κατὰ τοῦ ὁποῖου αἱ νουθεσίαι Αὐτοῦ ἤθελον προασπίσει αὐτοὺς, ἐὰν αὗται ἠκούοντο καὶ ἠκολουθοῦντο.

Ἐνῶ δὲ τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν διάγγελμα τοῦ Θεοῦ ἦν «Παραστήσατε τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν» (Ρωμ. ιβ' 1), τὸ πρὸς τὸν κόσμον διάγγελμα Αὐτοῦ ἦν, «Φύλαττε τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ τὰ χεῖλη σου ἀπὸ τοῦ νὰ λαλῶσι δόλον. Ἐκκλινον ἀπὸ τοῦ κακοῦ, καὶ πράττε τὸ ἀγαθόν. Ζῆτει εἰρήνην, καὶ κυνῆγει αὐτήν». (Ψαλμ. λδ' 13, 14). Ἐλάχιστοι πλὴν ἔδωκαν προσοχὴν εἰς ἀμφοτέρω τὰ διαγγέλματα ταῦτα. Μικροὶ τι ποίμνιον καὶ μόνον προσήνεγκε θυσίαν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν κόσμον, καίτοι οὗτος ἀνέγραψε δι' ἑαυτὸν

τὸ λόγιον, « Ἡ τιμιότης εἶναι ἡ ἀρίστη πολιτεία », παρημέλησεν ὅμως τελείως νὰ θέσῃ αὐτὸ εἰς ἐφαρμογὴν. Ὁ κόσμος προσέχει μᾶλλον εἰς τὴν φωνὴν τῆς φιλαργυρίας— Ἀπόκτησον ὅσον δύνασαι πλοῦτον, τιμὰς καὶ ἐξουσίαν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἀδιάφορον δι' ὁποίας μεθόδου ἀποκτῇς ταῦτα, ὡς ἐπίσης καὶ τις ζημιοῦται διὰ τοῦ ἰδικοῦ σου κέρδους. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ θλίψις τῆς ἡμέρας αὐτῆς τοῦ Κυρίου δὲν θὰ ἤρχετο, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἔλθῃ, ἐὰν αἱ ἀρχαὶ τοῦ νόμου τοῦ Κυρίου ἐτηροῦντο εἰς σημαντικόν τινα βαθμὸν. Ὁ νόμος οὗτος συντόμως ἀνακεφαλαιούμενος εἶναι. « Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης σου τῆς καρδίας, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν ». (Ματθ κβ' 37—39) Διότι ὅμως τὸ διεφθαρμένον ἢ σαρκικὸν φρόνημα ἐναντιοῦται εἰς τὸν νόμον αὐτὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν ὑποτάσσεται εἰς αὐτόν, διὰ τοῦτο ἡ θλίψις θὰ ἐπέλθῃ ὡς φυσικὴ συνέπεια, ὡς θερισμὸς μετὰ τὴν σποράν.

σαρκικὸν ἢ διεφθαρμένον φρόνημα, μακρὰν τοῦ νὰ ἀγαπᾷ τὸν πλησίον αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸ, ἐπῆρξε πάντοτε ἰδιοτελὲς καὶ πλεονεκτικὸν—ὁδηγοῦν συχνάκις εἰς τὴν βίαν καὶ τὸν φόνον ὅπως λάβῃ δι' ἑαυτὸ τὴν ἰδιοκτησίαν ἄλλων. Ὅπως δὴποτε καὶ ἂν ἔχῃ ἐκδηλωθῇ, ἡ ἀρχὴ τῆς ἰδιοτελείας ὑπῆρξεν αἰετοῦ ἢ αὐτῇ, ἐξαιρέσει τοῦ καθ' ὅσον αὕτη διήπτετο ὑπὸ περιστάσεων γεννήσεως, ἐκπαιδεύσεως καὶ περιβάλλοντος. Ὑπῆρξε δὲ ἡ αὐτὴ καὶ καθ' οἷον δὴποτε αἰῶνα τοῦ κόσμου, καὶ ἔσεται ἡ αὐτὴ μέχρι οὗ, διὰ τῆς δυνάμεως τῆς σιδηρᾶς τοῦ Μεσσίου ἐξουσίας, θέλει ἀποφασισθῇ, οὐχὶ ὑπὸ τῆς ἰσχύος, οὐδὲ τῆς ἀπληστίας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀγάπης, τὴν ἐστὶ ΔΙΚΑΙΟΝ, καὶ ἐπιβλήθῃ τοῦτο, μέχρι οὗ πάντες λάβωσιν εὐκαιρίαν νὰ μάθωσι τὰ ὑπέρτερα πλεονεκτήματα τῆς ἀρχῆς τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰδιοτελείας καὶ ἰσχύος, μέχρι οὗ τέλος, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ λάμποντος φωτὸς τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης, ἡ ἐγωϊστικὴ πετρίνη τοῦ ἀνθρώπου καρδιά ἀποβῇ ἔτι ἅπαξ, ὡς ὁπότε ὁ Θεὸς διεκέρυξεν αὐτὴν « ἴαν καλὴν »—καρδιά σαρκίνη— Ἰεζεκλ. λστ' 26 Ἀτενίζοντες εἰς τὸ παρελθόν, δυνάμεθα ἄνευ δυσκολίας νὰ ἴδωμεν τίνι τρόπῳ ἐπετελέσθη ἡ μεταβολὴ τῆς θεοειδοῦς ἀγάπης καὶ ἀγαθότητος ἀπὸ τοιαύτης εἰς σκληρὰν ἰδιοτέλειαν.

Αἱ περιστάσεις αἰτίνες συνέτειναν νὰ προαγάγῃ τὴν ἰδιοτέλειαν ἀντεμετωπίσθησαν εὐθύς ἅμα ὡς ὁ ἄνθρωπος, διὰ τῆς παρακοῆς, ἀπώλεσε τὴν θείαν εὐνοίαν, καὶ ἐξωρίσθη ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἑδέμ κατοικίας του, ἐνθα πᾶσα ἀνάγκη αὐτοῦ ἀφθόγως ἱκανοποιεῖτο. Ἀμα δ' ὡς οἱ καταδεδικασμένοι προπάτορες ἡμῶν ἐξῆλθον τῆς Ἑδέμ, καὶ ἤρχισαν τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, προσπαθοῦντες νὰ παρατείνωσι τὴν ἐν τῇ ζωῇ ὑπαρξίν των εἰς τὸ ἀνώτερον κατὰ τὸ δυνατόν αὐτῆς ὅριον, συνήντησαν ἀμέσως πρὸ αὐτῶν ἀκάνθας καὶ τριβόλους καὶ ἄγονον γῆν· ὁ κατὰ τούτων λοιπὸν ἀγὼν παρήγαγε κόπωσιν καὶ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος εἶχε προδηλώσει. Αἱ διανοητικαὶ καὶ ἡθικαὶ ἰδιότητες ἤρξαντο βαθμὴδὸν σμικρινόμεναι ἐλλείπει ἀσκήσεως, ἐνῶ αἱ ὑποδεέστεραι τοιαῦται διετήρησαν πληρέστερον στάδιον ἐνεργείας ἐνεκα τῆς διηγεκοῦς αὐτῶν ἀσκήσεως. Ἡ συντήρησις ἑαυτῶν ἐγένετο ὁ κύριος σκοπὸς καὶ τὸ πρῶτον ἐνδιαφέρον τῆς ζωῆς· ἡ δὲ εἰς κόπους δαπάνη ταύτης ἀπέβη ὁ γνῶμων διὰ τοῦ ὁποῖου πάντα τὰ λοιπὰ συμφέροντα ἐξετιμῶντο, καὶ ὁ Μαρμωνᾶς ἐγένετο ὁ Κύριος τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι λοιπὸν ἀπορίας ἄξιον ὅτι ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπέβη ἰδιοτελές, λαίμαργον καὶ ἀπληστόν, ἐκάστου μέλους αὐτοῦ ἀγωνιζομένου δι' ὅσον τὸ δυνατόν πλείονα μέσα καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς πρῶτον, καὶ δεύτερον διὰ τὰς διὰ τοῦ Μαρμωνᾶ παρεχομένας θόξας, τροφὰς καὶ ἡδονάς; Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ μόνη φυσικὴ τάσις τῆς ὁποίας μεγάλως ἐπωφελήθη ὁ Διάβολος.

Κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, καὶ ὑπὸ διαφόρους καὶ ποικίλας ἐπιρροὰς (τινὲς τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, ἡ ἀμάθεια, αἱ φυλετικαὶ προλήψεις, καὶ ἡ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια), Ὁ μέγας τοῦ κόσμου πλοῦτος περιῆλθε γενικῶς εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὀλίγων—τῶν ἀρχόντων—πρὸς τοὺς ὁποίους τὰ πλῆθη τῶν λαῶν ἀπένεμον δουλικὴν ὑποταγὴν ὡς πρὸς ἐθνικοὺς αὐτῶν ἀντιπροσώπους, καὶ εἰς τὸν πλουτισμὸν τῶν ὁποίων ἡσθάνοντο ὑπερηφάνειαν καὶ ἐνδιαφέρον, ὡς ἐὰν τὰ πλούτη ταῦτα ἀνῆκον αὐτοῖς ἀντιπροσωπευτικῶς. Ἀλλὰ καθ' ὅσον ὁ καιρὸς προσήγγιζε, καθ' ὃν ὁ Θεὸς προέ-

θετο νὰ εὐλογῇ τὸν κόσμον δι' Ἀποκαταστάσεως ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Μεσσίου, ὁ Θεὸς ἤρξατο αἴρων τὸν πέπλον τῆς ἀμαθίας καὶ δεισιδαιμονίας, μέσῳ τῶν νεωτέρων εὐκολιῶν καὶ ἐφευρέσεων· μετὰ τούτων δὲ ἐπῆλθε καὶ ἡ γενικὴ τῶν λαῶν ἀνύψωσις καὶ ἡ ἐλάττωσις τῆς ἐξουσίας τῶν ἐπιγείων ἀρχόντων. Ὁ πλοῦτος δὲ τοῦ κόσμου δὲν εἶνε πλέον εἰς τὰς χεῖρας τῶν βασιλέων αὐτοῦ, ἀλλὰ κυρίως μεταξὺ τῶν λαῶν.

Καίτοι δὲ ὁ πλοῦτος ἐπιφέρει πολλὰ κακά, ἐπιφέρει ἐντοῦτοις καὶ πολλὰς εὐλογίας· οἱ κάτοχοι τοῦ πλούτου τυγχάνουσι κάτοχοι καλλιτέρας ἐκπαιδεύσεως — ἀλλ' οὕτως οἱ τοιοῦτοι ἀνυψοῦνται διανοητικῶς ὑπὲρ τοὺς πτωχοτέρους, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον συνδέονται οὕτω καὶ συσχετίζονται πρὸς τὴν βασιλικὴν τάξιν. Ἐντεῦθεν ἐπήγασεν ἡ ἀριστοκρατία οὕσα κάτοχος καὶ χρημάτων καὶ παιδείας, ἅτινα ὑποστηρίζουσι ταύτην, καὶ βοηθοῦσιν αὐτὴν εἰς τὸν πλεονεκτικὸν αὐτῆς ἀγῶνα ὅπως ἀποκτήσῃ πᾶν ὅ,τι δύναται, καὶ τηρήσῃ τὸ ἐγὼ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἀντὶ πάσης θυσίας.

Ἀλλὰ, καθ' ὅσον ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις ἐξαπλοῦται, καὶ καθ' ὅσον οἱ λαοὶ ἐπωφελοῦνται τῶν ἐκ τῆς ἐκπαιδεύσεως εὐκολιῶν, τῶν τοσούτων ἀφθονουσῶν τὴν σήμερον, οὗτοι ἄρχονται σκεπτόμενοι δι' ἑαυτούς· μετὰ τῆς ἐν αὐτοῖς δὲ αὐτο-ἐκτιμήσεως καὶ ἐγωϊστικῆς ἰδιοτελείας, τῆς ἀπυρρεούσης ἐκ τῆς ἡμιμαθείας — ἥτις πολλάκις τυγχάνει τόσον ἐπικίνδυνος, — οὗτοι φαντάζονται ὅτι διαβλέπουσι τρόπους καὶ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα καὶ αἱ περιστάσεις ὅλων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰδίως τὰ ἰδιά των τοιαῦτα, δύναται νὰ προυχθῶσι δαπάναις τῶν ὀλιγωτέρων τὸν ἀριθμὸν, εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων εὐρίσκεται σήμερον ὁ πλοῦτος. Πολλοὶ τούτων, ἀναμφιβόλως, πιστεύουσιν εἰλικρινῶς ὅτι τὰ συγκρουόμενα συμφέροντα τῶν λατρευντῶν τοῦ Μαρμωνᾶ (ἐαυτῶν ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῶν πλουσίων ἀφ' ἑτέρου) θὰ ἠδύναντο εὐκόλως καὶ δικαίως νὰ συναρμολογηθῶσιν· ἀναμφιβόλως δὲ οὗτοι φρονοῦσιν ὅτι, ἂν οἱ ἴδιοι ἦσαν πλούσιοι, ἤθελον εἶσθαι λίαν ἀγαθοεργοί, καὶ τελείως πρόθυμοι νὰ ἀγαπήσωσι τὸν πλησίον των ὡς ἑαυτούς. Ἀλλὰ, προδήλως, οὗτοι ἀπατῶσιν ἑαυτούς· διότι ἐν τῇ παρούσῃ τῶν πραγμάτων καταστάσει

ἐλάχιστοι μόνον πράγματι δεικνύουσι τοιοῦτον πνεῦμα, ὃ δὲ μὴ πιστὸς εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὀλίγων τοῦ κόσμου τούτου ἀγαθῶν, δὲν θὰ ἦτο πιστότερος ἐὰν εἶχε μεγαλύτερα πλούτη. Ὅντως δέ, τοῦτο μαρτυροῦσιν αἱ περιστάσεις· διότι τινὲς ἐκ τῶν πλουσίων εἰσὶν ἐκεῖνοι οἵτινες ἀνυψώθησαν αἰφνιδίως ἐκ τῶν ταπεινῶν βαθμίδων τῆς ζωῆς

Ἀφ' ἐτέρου, καίτοι μηδόλως δικαιολογοῦντες ἅλλα μᾶλλον ἐλέγχοντες τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν ἐκ μέρους ἀπασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων ἄπληστον ἰδιοτέλειαν, εἶναι εὐλογον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν, τῶν ἀβοηθήτων καὶ πτωχῶν λαμβανομένη πρόνοια διὰ τῶν ἀσύλων, νοσοκομείων, πτωχοκομείων, δημοσίων βιβλιοθηκῶν, σχολείων καὶ ποικίλων ἄλλων ἰδρυμάτων πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀνακούφισιν τοῦ κοινοῦ λαοῦ μᾶλλον, ἢ τῶν πλουσίων, διατηρεῖται διὰ φορολογίας καὶ δωρεῶν τῶν πλουσίων. Τὰ τοιαῦτα ἰδρύματα πάντοτε σχεδὸν ὀφείλουσι τὴν ὑπαρξίν των εἰς τοὺς καλοκαγάθους τὴν καρδίαν καὶ φιλανθρωποὺς μεταξὺ τῶν πλουσίων, καὶ εἶναι ἔργα τὰ ὅποια αἱ πτωχότεραι τάξεις δὲν ἔχουσιν οὔτε τὸν καιρὸν, οὔτε τὴν ἀπαιτουμένην ἐκπαίδευσιν, ἢ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπως προαγάγῃ ταῦτα εἰς ἐπιτυχῆ λειτουργίαν. Οὐχ ἥτιον ὅμως ἢ σήμερον παρουσιάζει αἰξουσάν τινα διαμάχην μεταξὺ τῶν πλουσίων καὶ ἐργατικῶν τάξεων—αἰξουσαν ἀντιπάθειαν ἐκ μέρους τοῦ ἐργατικοῦ στοιχείου κατὰ τῶν πλουσίων, καὶ αἰξουσαν συναίσθησιν μεταξὺ τῶν πλουσίων ὅτι οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ μόνον ὁ ἰσχυρὸς τοῦ νόμου βραχίων θέλει προστατεύσει ὅ,τι οὔτοι πιστεύουσιν ὡς δικαιοῦματά των. Ἐντεῦθεν οἱ πλούσιοι προσελκύονται ἐγγύτερον εἰς τὰς κυβερνήσεις, αἱ δὲ μισθῶται ἐργατικαὶ τάξεις, ἀρχίζουσαι νὰ φρονῶσιν ὅτι οἱ νόμοι καὶ αἱ κυβερνήσεις ἐπενοήθησαν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν πλουσίων, καὶ κατάπνιξιν τῶν πτωχῶν, ἐλκύονται ὡσαύτως πρὸς τὸν Κοινωνισμὸν καὶ τὴν Ἀναρχίαν, φρονούσαι ὅτι τὰ συμφέροντα αὐτῶν ἤθελον διὰ τούτων ἐξυπηρετηθῇ καλλίτερον, καὶ μὴ κατανοοῦσαι ὅτι ἡ χειρίστη κυβέρνησις καὶ ἡ δαπανηροτάτη τοιαύτη, εἶναι ἀπείρως καλλίτερα ἢ ἡ μὴ ὑπαρξίς οἰασδήποτε κυβερνήσεως.

Πλείστα ὅσα Γραφικὰ χωρὶα σαφῶς μαρτυροῦσιν ὅτι οὐ-

τος ἔσται ὁ χαρακτήρ τῆς θλίψεως ὑπὸ τὴν ὁποίαν τὰ παρόντα πολιτικά, κοινωνικά καὶ θρησκευτικά συστήματα θέλουνσι παρέλθει· ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἔκβασις εἰς ἣν ἡ αὐξησις τῆς γνώσεως καὶ ἐλευθερίας θέλουνσι καταλήξει, ἐξ αἰτίας τῆς διανοητικῆς, ἠθικῆς καὶ φυσικῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀτελείας. Τὰ Γραφικὰ ταῦτα χωρία θέλουνσι παρατεθῆ ἁρμοδίως ἐφ' ὅσον προβαλόμεν· ἀλλ' ἐνταῦθα ἐφιστῶμεν μόνον τὴν προσοχὴν εἰς ὀλίγα τινὰ ἐκ τῶν πολλῶν, προγινώσκοντες ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν ὅτι εἰς πολλὰς ἐκ τῶν ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ προφητειῶν, ἐν ταῖς ὁποίαις ἡ Αἴγυπτος, ἡ Βαβυλῶν καὶ ὁ Ἰσραὴλ τοιαύτην ἔξοχον διαδραματίζουσι σπουδαίοντα, οὐχὶ μόνον ἡ κατὰ γράμμα ἐκπλήρωσις τῶν τοιούτων προφητειῶν σκοπεῖται, ἀλλ' ἐπίσης δευτερεύονσα καὶ εὐρύτερα τις τοιαύτη ἀποβλέπεται. Οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, αἱ τὴν πτώσιν τῆς Βαβυλῶνος ἀφορῶσαι προρρήσεις κλπ., ἔδεινὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὑπερμέτρως ὑπερβολικαί, ἐὰν μὴ διεβλέπομεν ἐν αὐταῖς τόσον συμβολικὴν καὶ ἀντιτυπικὴν ὅσον ἐπίσης καὶ πραγματικὴν Βαβυλῶνα. Τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως ἐμπεριέχει προρρήσεις ἀναγραφείσας πολὺν χρόνον μετὰ τὴν εἰς ἐρείπια καταστροφὴν τῆς πραγματικῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἐπομένως δύνανται πασιφανῶς νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς συμβολικὴν Βαβυλῶνα καὶ μόνον. Ἐν τούτοις ἡ στενὴ ὁμοιότης τῶν προφητικῶν λόγων, ἀπευθυνομένων κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν πραγματικὴν Βαβυλῶνα, ἀποδεικνύει οὕτω τοὺς λόγους αὐτοὺς ὡς ἀγῆτας, κατὰ εἰδικὴν τινα ἔννοιαν, εἰς συμβολικὴν Βαβυλῶνα. Ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν λοιπὸν αὐτὴν ἐκπλήρωσιν, ἡ Αἴγυπτος παριστᾷ τὸν κόσμον· ἡ Βαβυλὼν ἐκπροσωπεῖ τὴν ὀνομαστικὴν Ἐκκλησίαν, τὸν ὀνομαζόμενον Χριστιανισμόν, ἐνῶ, ὡς ἤδη καιεδείχθη, ὁ Ἰσραὴλ συχνάκις ἀντιπροσωπεύει ὅλον τὸν κόσμον ἐν τῇ δεδικαιωμένῃ αὐτοῦ καταστάσει, ὡς οὗτος μέλλει νὰ εἶναι, — τὸ ἐνδοξον Βασιλικὸν αὐτοῦ Ἱερατεῖον, τὸς ἀξιους αὐτοῦ Λευῖτας καὶ τὸν πιστὸν καὶ λατρεύοντα λαόν, δεδικαιωμένον διὰ τῆς θυσίας τοῦ Ἐξελασμοῦ, καὶ ἀχθέντα εἰς κατάστασιν συνδιαλλαγῆς πρὸς τὸν Θεόν. Πρὸς τὸν Ἰσραὴλ ἐγένοντο αἱ ὑποσχέσεις τῶν εὐλο-

γιῶν, πρὸς τὴν Αἴγυπτον αἱ πληγαί, πρὸς δὲ τὴν ἰσχυρὰν Βαβυλῶνα ἀπόκειται θαυμασία τις, πλήρης καὶ αἰωνία ἀνατροπὴ «ὡς λίθου μυλίνου μεγάλου βληθησομένου εἰς τὴν θάλασσαν» (Ἀποκλ. ιη'. 21), οὐδέποτε πλέον μέλλοντος νὰ ἐπανευρεθῇ, ἀλλὰ νὰ τηρῇται ὑπὸ αἰώνιον μῖσος

Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος ὑποδεικνύει τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς θλίψεως, καὶ λέγει περὶ αὐτῆς ὡς μελλούσης νὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν μεταξὺ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας διαφορῶν «Ἄγε νῦν οἱ πλοῦσοι, λέγει, κλαύσατε ὁλολύζοντες ἐπὶ ταῖς τάλαιπωραῖς ἡμῶν ταῖς ἐπερχομέναις· ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε (ἀπώλεσε τὴν ἑαυτοῦ ἀξίαν), καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν, ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος ὑμῶν κατΐεται καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. Ἴδου ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀφυστερημένος ἀφ' ἡμῶν [διὰ τοῦ θησαυρισμοῦ Σας] κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων, εἰς τὰ ὧτα Κυρίου Σαβαώθ εἰσεληλύθησαν» (Ἰακώβ. ε' 1-4). Ἐπιπροσθίει δὲ οὐκ ἢ εἰς τὴν θλῆψιν ὑπαγομένη τάξις ἐνετράφησε καὶ ἐσπατάλησε, ἀπέκτησεν ἀφθόνως δαπάναις ἄλλων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν τινες ἐκ τῶν δικαίων, τῶν ὁποίων, μὴ ἀντιτασσομένων, ἐξέθλupan καὶ αὐτὴν εἰσέει τὴν ζωὴν των Ὁ Ἀπόστολος προτρέπει τοὺς «ἀδελφούς» νὰ φέρωσιν μακροθύμως ὅτι δῆποτε ἤθελε λάχει ὡς μερὶς αὐτῶν, ἀποβλέποντες πέραν τούτων, καὶ ἀπεκδεχόμενοι ἀπαλλαγὴν διὰ τοῦ Κυρίου Αὐτὴ αὕτη ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων φαίνεται ἤδη οὕσα ἐγγύς Εἰς τὸν κόσμον δ' αὐτόν, μεταξὺ ἐκείνων οἵτινες ἀγρυπνοῦσιν, «οἱ ἄνθρωποι ἀποψυχοῦσιν ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκονομίᾳ». Πάντες γνωρίζουσιν ὅτι ἡ διηνεκὴς τάσις τῶν καιρῶν μας εἶναι πρὸς τὰ κατώτερα ἡμερομίσθια διὰ τὴν ἐργασίαν, ἐξαιρέσει ἔνθα αἱ τιμαὶ τεχνητῶς πως διατηροῦνται ἢ αὐξάνονται διὰ τῶν ἐργατικῶν συνδυασμῶν, ἀπεργιῶν κλπ. Μὲ τὸ συναίσθημα δὲ ὅπερ ἐπικρατεῖ ἐν τῷ παρόντι παρὰ τοῖς λαοῖς, πᾶς τις δύναται νὰ ἰδῇ ὅτι εἶναι μόνον ζήτημα χρόνου τὸ πότε τὸ τελευταῖον τῆς ἀνοχῆς σημεῖον θέλει ἐγγίσει, καὶ βεβαίᾳ ἐξέγεροις θέλει προκύψει.

Τοῦτο θέλει ἀναστατώσει τὸ κεφάλαιον, ὅπερ θέλει ἀποσυρθῇ ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ συσσωρευθῇ εἰς ὑπόγεια καὶ θησαυροφυλάκια, ἵνα καταφωγῇ εἰς φροντίδας καὶ μερίμνας διὰ τὴν ἐν ἀπραξίᾳ καὶ ἀργίᾳ προστάτευσίν του, πρὸς μεγάλην τῶν κατόχων του ἀνησυχίαν.

Ἡ τοιαύτη κατάστασις θέλει βεβαίως ἔχει ὡς συνεπείας τὰς χρεωκοπίας, τοὺς οικονομικοὺς πανικούς, τὴν ἐμπορικὴν παράλυσιν, καθότι πᾶσαι αἱ σπουδαῖαι ἐμπορικαὶ ἐργασίαι διεξάγονται ἤδη κατὰ μέγα μέρος ἐπὶ πιστώσει. Τὸ φυσικὸν δὲ τούτων ὅλων ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι νὰ ριφθῶσιν εἰς τὰς ὁδοὺς ἄνευ ἐργασίας μυριάδες ἐργατῶν, οἵτινες ἐξαετῶνται διὰ τὴν ἡμερησίαν αὐτῶν διατροφὴν ἐκ τῶν ἡμερομισθίων των καὶ μόνον, καὶ πληρωθῇ ὁ κόσμος μὲ ἀλήτας καὶ πρῶσσωπα τῶν ὁποίων αἱ ἀνάγκαι θέλουσι περιφρονεῖ καὶ ἀψηφεῖ πάντα νόμον. Τότε θέλει ὄντως συμβῇ ὅ,τι περιγράφεται ὑπὸ τοῦ προφήτου (Ἰεζηλ. ζ' 10-19), ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δὲν θὰ χαίρῃ οὐδὲ ὁ πωλητὴς θὰ θρηνῇ, διότι θλίψις καὶ ταραχὴ θέλει εἶσθαι ἐπὶ παντὸς τοῦ πλήθους, καὶ δὲν θέλει ὑπάρχει ἀσφάλεια περιουσίας. Τότε πᾶσαι αἱ χεῖρες ὁμοῦ θέλουσιν εἶσθαι ἀνίσχυροι καὶ ἀδέξιοι ὅπως ἀποτρέψωσι τὴν θλίψιν. Τὸ ἀργύριον αὐτῶν θέλουσι ρίπει εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν θέλει ἀφαιρεθῇ, «θέλει εἶσθαι ὡς ἀκαθαρσία» Τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν δὲν θέλουσι δυννηθῇ νὰ λυτρώσωσιν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ὀργῆς τοῦ Κυρίου

Δέον γὰρ μὴ λησμονῶμεν ὅτι καίτοι τὰ τελευταῖα τεσσαράκοντα ἔτη τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἰσραὴλ ὡς ἔθνος ἦσαν ἡμέρα θλίψεως, «ἡμέρα ἐκδικήσεως» ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἐκείνου, ἣτις κατέληξεν εἰς τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ἀνατροπὴν, ἐντούτοις ἡ ἡμέρα τῆς κατ' αὐτῶν ὀργῆς ἦν ἀπλῇ σκιὰ ἢ τύπος ἀπειρώς εἰσέτι μεγαλητέρας καὶ ἐκτενεστερας θλίψεως ἐπὶ τοῦ κατ' ὄνομα Χριστιανισμοῦ, ὡς ἀκριβῶς ἡ ἐν τῷ παρελθόντι ὡς λαοῦ ἱστορία αὐτῶν, διαρκοῦντος τοῦ αἰῶνος τῆς πρὸς αὐτοὺς ἐννοίας, προειτύπου τὸν αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς πειστικῶς ἀποδειχθήσεται μετὰ ταῦτα. Πάντες θέλουσι τότε κατανοήσει διατὶ αἱ προφητεῖαι αὗται, αἱ τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου ἀφο-

ρῶσαι ἔδει ν' ἀπενθύνωνται, καὶ ἀπενθύνονται, πρὸς τὸν Ἰσραὴλ ἀπενθείας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον, καίτοι ἡ τῶν προφητειῶν αὐτῶν συσχέτισις ἐναργῶς μαρτυρεῖ δι' ὅτι σύμπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος διαλαμβάνεται ἐν τῇ πλήρει αὐτῶν ἐκ- πληρώσει.

Λάβωμεν ἄλλην τινὰ προφητικὴν μαρτυρίαν (Σοφον. ἀ. 7—9, 14—18) «Ὁ Κύριος ἠτοίμασε θυσίαν, διώρισε τοὺς κεκλημένους Αὐτοῦ (Παραβαλ. Ἀποκλ. ιθ', 17). Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου θέλω ἐκδικηθῆ ἐπίσης τοὺς ἄρχοντας, καὶ τὰ τέκνα τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας τοὺς ἐνδε- θυμένους ἐνδύματα ἁλλότρια. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ θέλω ἐκ- δικηθῆ καὶ πάντας [τοὺς λαφυραγωγούς] τοὺς ὑπερπηδῶντας τὰ κατώφλια, τοὺς γεμίζοντας τοὺς οἶκους τῶν κυρίων αὐτῶν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ δόλου» [Τοῦτο δεικνύει δι' οὗχὶ μόνον μεγά- λη ἀνατροπὴ πλούτου καὶ ἰσχύος θέλει λάβει χώραν ἐν τῷ καιρῷ αὐτῷ τῆς θλίψεως, ἀλλ' ἐξίσου δι' ὅτι καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες θὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὡς ὄργανα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς κατάρ- ρειψιν τῶν παρόντων συστημάτων, θέλουσιν ὡσαύτως τιμω- ρηθῆ διὰ τὴν ἐν ἰσῇ μοίρᾳ ἄδικον καὶ ἄνομον αὐτῶν πολι- τείαν διότι ἡ ἐπερχομένη θλίψις θέλει διαλάβει ἀπάσας τὰς τάξεις καὶ ἐπιφέρει δεινοπαθείας ἐφ' ὅλων τῶν πληθυσμῶν τῆς γῆς].

«Ἐγγὺς εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡ μεγάλη, Ἐγγὺς καὶ σπεύδει σφόδρα Φωνὴ τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου Πικρῶς θέλει φωνάζει ἐκεῖ ὁ ἰσχυρός· ἡμέρα ὀργῆς ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καὶ στενοχωρίας, ἡμέρα ἐρημώσεως καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου [ἀβεβαιότητος καὶ προαισθημά- των, ὡς ἐπίσης ἐνεσιτώσης στενοχωρίας], ἡμέρα νεφέλῃς [ἐνοχλήσεως ἀμηχανίας] καὶ ομίχλης· ἡμέρα σάλπιγγος [τῆς ἐβδόμης συμβολικῆς σάλπιγγος, ἥτις ἤχει δι' ὕλης τῆς ἡμέρας τῆς θλίψεως— τῆς ἐπίσης καλουμένης σάλπιγγος Θεοῦ, ὡς συνεχομένης μετὰ τῶν συμβάντων τῆς ἡμέρας ταύτης τοῦ Κυρίου] καὶ ἀλαλαγμοῦ κατὰ τῶν ὀχυρῶν πόλεων, καὶ κατὰ τῶν ὑψηλῶν πύργων [θορυβώδεις καὶ διαμαχόμε- ναι ἀποκηρύξεις καὶ καταγγελίαι ἰσχυρῶν καὶ καλῶς ὀχυρω- μένων κυβερνήσεων]. Καὶ θέλω καταθλίψει τοὺς ἀνθρώπους,

αὶ αὐτοὶ θέλουσι περιπατεῖ ὡς τυφλοὶ [περιψηλαφοῦντες ἐν ἀβελαιότητι, καὶ ἀγνοοῦντες ὁποῖαν πορείαν νὰ ἐπιδιώξωσι], διότι ἡμάρτησαν εἰς τὸν Κύριον Καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν θέλει διαχυθῇ ὡς κόνις, καὶ αἱ σάρκες αὐτῶν ὡς κόπρος. Ἄλλ' οὐδὲ τὸ ἀργύριον αὐτῶν, οὐδὲ τὸ χρυσίον αὐτῶν θέλει δυνηθῇ νὰ λυτρώσῃ αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ὀργῆς τοῦ Κυρίου [καίτοι ὁ πλοῦτος ἠδύνατο νὰ παρέχῃ πρότερον ἄνεσιν καὶ πᾶσαν ἡδονὴν καὶ πολυτέλειαν] Καὶ πᾶσα ἡ γῆ θέλει καταναλωθῇ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ ζήλου αὐτοῦ. Διότι θέλει κάμει συντέλειαν, μάλιστα ταχεῖαν, εἰς πάντας [τοὺς πλουσίους] τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν» Ἡ καταστροφή αὕτη θέλει ἀπολέσει πολλοὺς ἐκ τῶν πλουσίων ὑπὸ τὴν ἔννοιαν οὗτοι θέλουσι παύσει ὄντες πλούσιοι, καίτοι ἀναμφιβόλως αὕτη θέλει διαλαμβάνει τὴν ἀπώλειαν πολλῶν ὑπάρξεων ἐξ ὧν τῶν τάξεων

Δὲν θὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τοὺς προφήτας εἰς τὰς ἀπὸ διαφόρων ἀπόψεων λεπτομερείας των περὶ τῆς θλίψεως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀλλὰ θὰ ἀκολουθήσωμεν μόνον τὴν ὑπὸ τοῦ προφήτου ὡς ἀνωτέρω ὑποβαλλομένην τελευταίαν σκέψιν, τοῦτέστι, τὴν **κατανάλωσιν** ἀπάσης τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ **ΠΥΡΟΣ** τοῦ ζήλου τοῦ Θεοῦ Ὁ Προφήτης ἐπαναλαμβάνει περὶ τοῦ ἰδίου πυρὸς κλπ., (Σοφον γ' 8, 9) λέγων «Διὰ τοῦτο προσμένετε με, λέγει Κύριος, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐγείρομαι πρὸς λεηλασίαν· διότι ἡ ἀπόφασίς μου εἶναι νὰ συνάξω τὰ ἔθνη [τοὺς λαοὺς], νὰ ἐκχέω ἐπ' αὐτὰ [τὰ βασιλεία] τὴν ἀγανάκτησίν μου, ὅλην τὴν ἔξαψιν τῆς ὀργῆς μου. [Ἡ ἐπὶ κοινῶν συμφερόντων συνένωσις τῶν λαῶν ὧν τῶν ἐθνῶν πρὸς καταπολέμησιν τῶν νῦν κυβερνήσεων βαίνει προχωροῦσα· τὸ ὅ' ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι ἡ πρὸς κοινὴν ἀσφάλειαν ἔνωσις ὧν τῶν κρατῶν· οὕτως ὅθεν ἡ θλίψις θέλει εἶσθαι ἐπὶ πάντων τῶν «βασιλείων», πάντα δὲ θέλουσι καταπέσει]. Ἐπειδὴ πᾶσα ἡ γῆ θέλει καταναλωθῇ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ ζήλου μου. Διότι τότε [τότε, μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν βασιλείων, μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτὴν τῆς ἐνεστώσης κοινωνικῆς τάξεως ἐν τῇ πυρὶ τῆς θλίψεως] θέλω ἀποκαταστήσει εἰς τοὺς λαοὺς

γλώσσαν καθαρὰν—[τὸν ἀγνὸν Λόγον—ἀμόλυντον ἀπὸ ἀνθρώπων παραδόσεων], διὰ τὰ ἐπικαλῶνται πάντες τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, νὰ δουλεύωσι αὐτὸν ὑπὸ ἑνα ζυγόν».

Τὸ πῦρ τοῦτο τοῦ ζήλου τοῦ Θεοῦ εἶναι σύμβολον, καὶ μάλιστα ἔντονον τοιοῦτον, ὡς παριστάνον τὴν σφοδρότητα τῆς θλίψεως καὶ τὴν καταστροφὴν ἣτις μέλλει νὰ περιβάλῃ πᾶσαν τὴν γῆν. Ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι πῦρ κατὰ γράμμα, ὥς τινες ὑποθέτουσι, γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ λαοὶ παραμένουσι μετ' αὐτὸ καὶ εὐλογοῦνται. Ὅτι οἱ παραμένοντες λαοὶ δὲν εἶναι ἅγιοι, ὥς τινες ἄλλοι ἠθέλοντο ισχυρισθῆ, εἶναι φανερόν ἐκ τοῦ γεγονότος καθ' ὃ οὗτοι ἀποκαθίστανται, ἐπιστρέφουσι τότε, ὅπως δουλεύωσι τὸν Κύριον, ἐνῶ οἱ ἅγιοι ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸν Κύριον ἐν τῷ παρόντι καιρῷ. *

Δι' ὧν τῶν Γραφῶν, ἡ γῆ, συμβολικῶς ἀναφερομένη, παριστᾷ τὴν κοινωνίαν· τὰ ὄρη παριστᾷσι βασιλείας, οἱ οὐρανοὶ, τὰς δυνάμεις τῆς πνευματικῆς ἐξουσίας, αἱ θάλασσαι, τὰ ἀνῆσυχά, ταραχώδη καὶ δυσφοροῦντα πλήθη τοῦ κόσμου· τὸ πῦρ παριστᾷ τὴν καταστροφὴν παντός ἐπιδεκτικοῦ καύσεως—ζιζανίων, σκωρίας, γῆς (κοινωνιακοῦ ὄρ-

* Ἀναφέρομεν τοῦτο ὡς ἀναίρεσιν τοῦ ἐπιχειρήματος τινῶν, οἵτινες θεωροῦσι τὸ πῦρ τοῦτο ὡς πῦρ κατὰ γράμμα, καὶ οἵτινες ἀξιούσιν ὅτι ἡ πραγματικὴ γῆ μέλλει νὰ διαλυθῇ, κλπ., οὗτοι, ὅπως συναρμολογήσωσι τὴν θεωρίαν των, ισχυρίζονται ὅτι οἱ λαοὶ, οἱ ἐνταῦθα μνημονευόμενοι εἰσιν οἱ ἅγιοι, οἵτινες, ἀφ' ἧς γῆς διαλυθῇ καὶ ἀποσυγῇ πάλιν, θὰ ἐπιστρέψωσιν ἐκ νέου εἰς τὴν γῆν, θὰ κτίσωσιν οἰκίας καὶ κατοικήσωσιν ἐν αὐταῖς, θὰ φυτεύσωσιν ἀμπελῶνας καὶ φάγωσι τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ θὰ ἀπολαύσωσιν αἰωνίως τὸ ἔργον τῶν χειρῶν των. Οὗτοι τὰ παρόντα ὀλίγα ἔτη θεωροῦσιν ὡς προπαιδεῖαν καὶ προπαρασκευὴν διὰ τὴν κληρονομίαν, λησμονοῦσιν ὅμως ὅτι αὕτη ἡθελε τελείως ἀπολεσθῇ εἰς τὴν ἐναέριον πύραν τῶν χιλίων ἢ καὶ περισσοτέρων ἑτῶν, κατὰ τὰ ὅποια θὰ εἶχον νὰ ἀναμένωσι διὰ τὴν ἀπόψυξιν τῆς γῆς—κατὰ τὴν θεωρίαν των. Τὸ τοιοῦτον εἶναι σοβαρὸν λάθος, ἀπορρέον ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν κατὰ γράμμα ἐρμηνείαν τῶν μεταφορῶν, παραβολῶν, συμβόλων καὶ δυσνοήτων λόγων τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν. Ἐπόμενοι τῇ ἰδίᾳ πλάνῃ, οἱ τοιοῦτοι ισχυρίζονται ὅτι μετὰ τὸ πῦρ αὐτὸ δὲν θέλουσι πλέον ὑπάρξει ὄρη καὶ θάλασσαι, ἀστοχοῦντες νὰ ᾤωνται ὅτι πάντα ταῦτα, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ πῦρ, εἰσὶ σύμβολα.

γατισμοῦ), ἡ οἰουμένηποτε ἄλλον παρομοίου. Ὅποτε δὲ ἐν τῷ συμβολισμῷ ἐπιπροστίθεται πρὸς τὸ πῦρ καὶ τὸ Θεῖον, τότε ἡ ἰδέα τῆς καταστροφῆς ἐντείνεται ἐπὶ μᾶλλον, διότι οὐδὲν ἐστὶ μᾶλλον θανατηφόρον εἰς οἰαυμένηποτε μορφὴν ἢ ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς ἀπὸ τὰς θειώδεις ἀναδυμνάσεις.

Μετὰ τὴν σκέψιν ταύτην ὑπ' ὅψιν ἔαν ἡδὴ στρέψωμεν εἰς τὴν συμβολικὴν τοῦ Πέτρου προφητείαν περὶ τῆς Ἡμέρας τῆς ὀργῆς, εὐρίσκομεν ταύτην ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ πρὸς τὴν ἀνωτέρω προφητικὴν μαρτυρίαν. Ἰδοὺ τί λέγει: «Ὁ τότε κόσμος ὑδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο. [Δὲν ἔπαυσαν ὑπάρχοντα βεβαίως τότε ἡ πραγματικὴ γῆ καὶ ὁ πραγματικὸς οὐρανός, ἀλλὰ μόνον ἡ οἰκονομία ἐκείνη, καὶ ἡ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ὑφισταμένη διάταξις τῶν πραγμάτων παρῆλθον]. Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ [ἡ παροῦσα οἰκονομία], τῷ αὐτῷ λόγῳ [τῆς θείας ἐξουσίας] τεθησαυρισμένοι εἰσι πυρὶ τηρούμενοι». Τὸ γεγονός διὰ τὸ ὕδωρ ἦν πραγματικόν, κατὰ γράμμα ὕδωρ, ἄγει τινάς νὰ πιστεύσωσιν διὰ τὸ πῦρ ὡσαύτως δεόν νὰ εἶναι κατὰ γράμμα τοιοῦτον· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐπιτελεῖται καὶ λογικῶς διὰ πρέπει νὰ εἶναι τοιοῦτον. Ὁ ποτὲ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἀπετελεῖτο ἐκ κατὰ γράμμα λίθων, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀναιρεῖ τὸ γεγονός διὰ ἡ Ἐκκλησία, ἥτις εἶναι ὁ ἀληθὴς ναὸς, ἀνοικοδομεῖται εἰς πνευματικὸν οἰκοδόμημα, εἰς ναὸν ἁγίον, οὐχὶ ἐκ γῆτινου ὕλικου. Ἡ τοῦ Νῶε κιβωτὸς ἦν, ἐπίσης, κιβωτὸς κατὰ γράμμα· ἀλλ' αὕτη προδιέτύπον τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἐν αὐτῷ δύναμιν, ἥτις θάλει ἀναπληρώσει καὶ ἀναδιοργανώσει τὸν κόσμον.

«Ἡξεῖ δὲ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς [ἀπαρητηρήτως], ἐν ἧ ὁ οὐρανὸς [ἡ νῦν ἐξουσία τοῦ ἁέρος, τῆς ὁποίας ἀρχηγὸς καὶ ἡγεμὼν εἶναι ὁ Διάβολος] ροιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσεται, καὶ γῆ [ὁ κοινωνικὸς ὄργανισμός] καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα (εὐρεθήσεται)* κατακαήσεται [ἡ ὑπερηφάνεια, διάκρισις βαθμῶν καὶ τάξεων, ἀριστοκρατία, βασιλικὴ τάξις]. Οἱ οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται».

* Εὐρεθήσεται, ἐντὶ κατακαήσεται, ἀναγινώσκει εἰς τὰ μᾶλλον ἀρχαιότερα τῶν χειρογράφων, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς πλείστα μεταγενεστέρως ἁγίας τοιαῦτα. Σ. Μ.

και καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται. Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς [τὴν νέαν πνευματικὴν ἐξουσίαν—τὴν Βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ] καὶ γῆν καινὴν [τὴν ἐπίγειον κοινωνίαν ἐπὶ νέων βάσεων ἀναδιοργανομένην—ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τῆς ἰσχύος καὶ καταθλίψεως] κατὰ τὸ διάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν—Β. Πέτρ. γ'. 6, 7, 10—13.

Ὁφείλομεν νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι τινὲς τῶν ἀποστόλων ἦσαν ἐπίσης προφῆται—εἰδικῶς δὲ ὁ Πέτρος, ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Παῦλος· ἐνῶ δὲ ἀφ' ἐνὸς ὡς ἀπόστολοι ἦσαν ὄργανα λαλιᾶς τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐρμηνείαν τῶν λόγων τῶν προγενεστέρων αὐτοῖς προφητῶν πρὸς ὠφέλειαν τῆς Ἐκκλησίας, ἀφ' ἑτέρου ἐχρησιμοποιήθησαν οὗτοι παρὰ Θεοῦ ὡς προφῆται ἵνα προείπωσι τὰ μέλλοντα, τὰ ὁποῖα, καθ' ὅσον ὁ καιρὸς τῆς ἐκπληρώσεώς των ἐγγίξει, χρησιμεύουσιν ὡς τροφή ἐν καιρῷ διὰ τὴν οἰκογένειαν τῆς πίστεως, πρὸς διανομὴν τῆς ὁποίας, ὁ Θεὸς, ἐν τῷ Ἑαυτοῦ καιρῷ, ἐγείρει καταλλήλους δούλους ἢ ἐξηγητάς· (ἴδε τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν περὶ τοῦ τοιοῦτου γεγονότος—Ματθ. κδ: 45, 46). Οἱ ἀπόστολοι, ὡς προφῆται, ἐκινήθησαν νὰ γράψωσιν ἐπὶ ζητημάτων τὰ ὁποῖα, μὴ ἀνήκοντα εἰς τὰς ἡμέρας αὐτῶν, οὗτοι ἀτελῶς μόνον ἠδύναντο νὰ τὰ ἀντιληφθῶσιν, ὡς ἀκριβῶς συνέβαινε καὶ εἰς τοὺς προφήτας τῆς Παλ. Διαθήκης (Α'. Πέτρ. α'. 12, 13), καίτοι, καὶ αὐτῶν οἱ λόγοι, ὡς ἐκείνων, ὠδηγοῦντο καὶ διηρυδιζοῦντο καταλλήλως, ὥστε διελάμβανον οὕτω βάθην ἐννοιῶν, τὰς ὁποίας οὗτοι ἠγνόουν ὅποτε ἀπήγγειλον αὐτοὺς. Οὕτως ὁδηγεῖται καὶ τρέφεται ἡ Ἐκκλησία πάντοτε ὑπ' Αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, οἷοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ στόμα Αὐτοῦ, ἢ τὸ μέσον τῆς μεταδόσεως. Ἡ πραγματικὴ τούτου κατανόησις ἀνάγκη νὰ ὁδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς μεγαλητέραν πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ πεποίθησιν καὶ ἐμπιστοσύνην, μεθ' ὅλας τὰς ἀτελείας τινῶν ἐκ τῶν ὀργάνων Αὐτοῦ.

Ὁ Προφήτης Μαλαχίας (δ'. 1) λαλεῖ περὶ τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου ὑπὸ τὴν αὐτὴν συμβολικὴν ἔκφρασιν λέγων: «Ἐρχεται ἡμέρα, ἣτις θέλει καλεῖ ὡς κλίβανος· καὶ πάντες οἱ ὑπερήφανοι, καὶ πάντες οἱ πράττοντες ἀσέβειαν, θέλουσιν εἶσθαι ἄχρυν· καὶ ἡ ἡμέρα ἢ ἐρχομένη θέλει κατακαύσει

αὐτοὺς..... ὥστε δὲν θέλει ἀφήσει εἰς αὐτοὺς ρίζαν καὶ κλάδον». Ἡ ὑπερηφανία, καὶ πᾶσα ἄλλη αἰτία ἐξ ἧς θὰ ἡδύνατο νὰ ἀναβλύσῃ ὑπεροψία καὶ καταδυναστεία, θέλουσιν ὁλοσχερῶς καταναλωθῇ διὰ τῆς μεγάλης θλίψεως τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου, καὶ διὰ τῶν μετὰ ταῦτα παιδείων τοῦ αἰῶνος τῆς Χιλιετηρίδος, ἡ τελευταία τῶν ὁποίων περιγράφεται εἰς Ἀποκλ. κ'. 9.

Ἀλλὰ, καίτοι ἡ ὑπερηφανία (ἐν ὅλῃ τῇ ἁμαρτωλῇ καὶ εἰδεχθεῖ αὐτῆς μορφῇ) μέλλει ἐντελῶς νὰ ἐκριζωθῇ, καὶ πάντες οἱ ὑπερήφανοι καὶ ἀσεβεῖς ἐντελῶς νὰ ὀλοθρευθῶσι, δὲν ἐπιταί ἐκ τούτου ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἐλπίς ἀναμορφώσεως καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν τάξιν ταύτην. Οὐχί, δόξα τῷ Θεῷ: ἐνῷ τὸ πῦρ τῆς δικαίας τοῦ Θεοῦ ἀγανακτήσεως θέλει καίει, ὁ Κριτὴς θέλει παράσχει εὐκαιρίαν πρὸς ἄρπαγὴν τινῶν ἐκ τοῦ καταναλίσκοντος πυρὸς (Ἰουδ. 23) καὶ μόνον οἱ μέλλοντες ν' ἀποποιηθῶσι τὴν συνδρομὴν θέλουσιν ἀπολεσθῇ μετὰ τῆς ὑπερηφανίας αὐτῶν· διότι ἔκαμον τὴν ὑπερηφανίαν στοιχεῖον τοῦ χαρακτῆρός των, καὶ ἀρνοῦνται νὰ διορθωθῶσιν.

Ὁ αὐτὸς προφήτης δίδει ὑμῖν ἄλλην τινὰ περιγραφὴν τῆς ἡμέρας ταύτης (Μαλαχ. γ' 1—3), ἐν τῇ ὁποίᾳ πάλιν, ὑπὸ τὴν μεταφορικὴν τοῦ πυρὸς σημασίαν, δεικνύει τίνι τρόπῳ τὰ τέκνα τοῦ Κυρίου θέλουσι καθαρισθῇ, εὐλογηθῇ καὶ ἀχθῇ παρ' Αὐτοῦ, καταστρεφομένης τῆς σκωρίας τῆς πλάνης:— «Ὁ Ἄγγελος τῆς διαθήκης, τὸν ὁποῖον σεῖς θέλετε, ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ ὑπομείνῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἐλεύσεως Αὐτοῦ; καὶ τίς δύναται νὰ σταθῇ εἰς τὴν [δοκιμασίαν] τῆς παρουσίας Αὐτοῦ; διότι Αὐτὸς εἶναι ὡς πῦρ χωνευτοῦ,..... Καὶ θέλει καθίσει ὡς ὁ χωνεύων καὶ καθαρίζων τὸ ἀργύριον· καὶ θέλει καθαρῶσι τοὺς υἱοὺς τοῦ Λευὶ [οἵτινες εἶναι τύποι τῶν πιστῶν, τῶν ὁποίων οἱ πρῶτοι ἀποτελοῦσι τὸ Βασιλικὸν Ἱερατεῖον], καὶ θέλει στραγγίσει αὐτοὺς ὡς τὸ χρυσοῖον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ θέλουσι προσφέρει εἰς τὸν Κύριον προσφοράν ἐν Δικαιοσύνῃ».

Ὁ Παῦλος ποιεῖται μνησιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου πυρὸς, καὶ τοῦ καθαρτηρίου αὐτοῦ ἔργου ἐπὶ τῶν πιστῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ

τοῦ Κυρίου (Α. Κορινθ. γ'. 12-15), καὶ εἰς τρόπον ὥστε νὰ κεῖται πέραν πάσης ἀμφισβητήσεως ὅτι τὸ συμβολικὸν πῦρ θέλει καταστρέψει πᾶσαν πλάνην, καὶ ἐπιτελέσει οὕτω καθαρισμόν πίστεως. Μετὰ τὴν δήλωσιν ὅτι ἐννοεῖ μόνον τοὺς οἰκοδομοῦντας τὴν ἑαυτῶν πίστιν ἐπὶ τοῦ μόνου ἀνομολογουμένου θεμελίου, τοῦ τετελεσμένου ἔργου τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, λέγει: «Ἐὰν δέ τις ἐπικοδομῇ (χαρακτῆρα) ἐπὶ τὸν θεμέλιον, χρυσίον, ἀργύριον, λίθους τιμίους [θείας ἀληθείας καὶ ἀνάλογον πρὸς αὐτὰς βίον, ἢ] ξύλα, χόρτον, καλάμην [πλάνας ἐκ παραδόσεως καὶ ἀνάλογον ἄστατον χαρακτῆρα], ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· ἡ γὰρ ΗΜΕΡΑ δηλώσει, ὅτι ἐν ΠΥΡΙ ἀποκαλύπτεται, καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον [Β. Πέτρ. α'. 5-11] ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ αὐτὸ δοκιμάσει». Καὶ οἱ μᾶλλον προκατελημμένοι θὰ παραδεχθῶσι βεβαίως ὅτι πῦρ τὸ ὁποῖον δοκιμάζει πνευματικὸν ἔργον δὲν εἶναι πῦρ κατὰ γράμμα. Τὸ πῦρ εἶναι κατάλληλον σύμβολον πρὸς παράστασιν τῆς ἀπολύτου καταστροφῆς καταστάσεων ἢ συνθηκῶν ἐκπροσωπούμενων διὰ τῶν ξύλων, τοῦ χόρτου καὶ τῆς καλάμης. Τὸ πῦρ αὐτὸ θέλει εἶσθαι ἀνίσχυρον νὰ καταστρέψῃ τὸ οἰκοδόμημα τῆς πίστεως καὶ τῆς ζωῆς τὸ ὠκοδομημένον διὰ τοῦ χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ πολυτίμων λίθων τῆς θείας ἀληθείας, καὶ τεθεμελιωμένον ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς ἀπολυτρωτικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἀπόστολος μαρτυρεῖ τοῦτο λέγων: Εἴ τις τὸ ἔργον μενεῖ δ' ἐποικοδόμησε [ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ], μισθὸν λήψεται [ὁ μισθὸς αὐτοῦ ἔσται ἀνάλογος τῆς ἐν τῷ οἰκοδομεῖν πιστότητός του, ποιοῦντος χρῆσιν τῆς ἀληθείας ἐν τῇ μορφώσει ἀληθοῦς χαρακτῆρος—ἀναλαμβάνοντος ὅλην τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ]· εἴ τις τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, [θὰ ὑποστῇ ζημίαν τοῦ μισθοῦ, ἔνεκεν ἐλλείψεως πιστότητος], αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός—περίκαυστος καὶ περίτρομος. Πάντες οἱ ἐπὶ τοῦ θεμελίου τοῦ βράχου τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀπολυτρώσεως οἰκοδομοῦντές εἰσιν ἀσφαλεῖς· καὶ οὐδεὶς ποτε ἐκ τῶν πεποιθότων εἰς τὴν δικαιοσύνην Αὐτοῦ, ὡς τὸ ἑαυτῶν κάλυμμα, θέλει ἀσχνυθῇ. Ἀλλ' ὅσοι ἰσχυρογνωμώνως ἀπορρίπτουσιν Αὐτὸν καὶ τὸ ἔργον Αὐτοῦ

μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν σαφῇ καὶ τελείᾳ τούτου γνῶσιν, ὑπόκεινται εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ δευτέρου θανάτου—Ἑβρ. σι'. 4-8 ι' 26—31.

Καὶ κατὰ ἄλλον τινὰ τρόπον εἰσέτι περιγράφεται συμβολικῶς ἡ θλίψις αὕτη τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου. Ὁ Ἀπόστολος δεικνύει (Ἑβρ. ιβ'. 26—29) ὅτι ἡ ἐγκαίρσις τῆς Διαθήκης τοῦ νόμου ἐν Σινᾷ ἦν τύπος τῆς εἰς τὸν κόσμον εἰσαγωγῆς τῆς Νέας Διαθήκης, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ αἰῶνος τῆς Χιλιετηρῆδος, ἣ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας. Ἐν τῷ τύπῳ, λέγει, ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ἐσάλευσεν τὴν πραγματικὴν γῆν, νῦν δὲ ὑπεσχέθη, λέγων. «Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν». Ἐπεξηγῶν δὲ τοῦτο ὁ Ἀπόστολος ἐπιφέρει, «Τὸ δὲ (λεγόμενον τοῦτο), ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ τὴν τῶν σαλευομένων μετάνθεσιν ὡς πεποιημένων [ψευδῶν, κατεσκευασμένων, μὴ ἀληθῶν], ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα [τὰ ἀληθῆ, τὰ δίκαια μόνον]. Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύομεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ εὐλαβείας καὶ δέους· καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν [ὡς γέγραπται] πῦρ καταναλίσκον». Βλέπομεν ὅθεν ὅτι ὁ Ἀπόστολος ἐνταῦθα μεταχειρίζεται τὸν σεισμόν ὅπως συμβολίσῃ τὴν θλίψιν τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν αὐτὸς καὶ ἄλλοι ἄλλαχού ἀναφέρουσιν ὑπὸ τὸ σύμβολον τοῦ πυρός. Τὰ αὐτὰ δὲ πάλιν γεγονότα σημειοῦνται καὶ ἐνταῦθα, τὰ ὁποῖα περιγράφονται καὶ ὑπὸ τὸ σύμβολον τοῦ πυρός, δηλαδὴ, ἡ παντελὴς σάρωσις ὅλων τῶν ψευδῶν, ἐκ τε τῶν πιστῶν καὶ τοῦ κόσμου—τῶν πλανῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸ σχέδιον, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐπίσης τῶν πλανῶν τῶν ἀφορουσῶν τὰς ἐν τῷ κόσμῳ κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς ὑποθέσεις.

Θέλει εἶσθαι πράγματι καλὸν διὰ πάντας ν' ἀπαλλαγῶσιν ἐκ τῶν τοιούτων κατασκευασμάτων, ἅτινα ἐπῆλθον εἰς τὸν ἄνθρωπον κατὰ μέγα μέρος διὰ τῶν διεφθαρμένων αὐτοῦ ἐπιθυμῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τῶν πανούργων δολιοτήτων τοῦ Διαβόλου, τοῦ δολίου ἐχθροῦ τῆς δικαιοσύνης· πλὴν ἡ ἀποσάρωσις τούτων θέλει μεγάλως στοιχίσει εἰς πάντας ὅσοι ἐνδιαφέρονται εἰς αὐτά. Τρομερὸν καυστικὸν πῦρ, φοβερὰ

καταιγίς, ζοφερά νύξ θλίψεως θέλει προηγηθῇ τῆς ἐνδόξου λαμπρότητος τῆς Βασιλείας ἐλπίνης τῆς Δικαιοσύνης, ἣτις οὐδέποτε θέλει σαλευθῇ, τῆς Χιλιετοῦς ἐκείνης ἡμέρας, ἐν ἣ ὁ ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης θέλει ἐκλάμψει ἐν αἴγλῃ καὶ δυνάμει εὐλογῶν καὶ θεραπεύων τὸν ἀσθενῆ καὶ θνήσκοντα ἀλλὰ ἀπολελυτρωμένον κόσμον—Παρθλ. Μαλαχ. δ' 2 καὶ Ματθ ιγ'. 43.

Ὁ Δαβίδ, ὁ προφήτης διὰ τῶν Ψαλμῶν τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ἠνδόκησε νὰ προείπῃ τόσα περὶ τῆς πρώτης ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, παρέχει ἡμῖν ζωηράν τινα περιγραφὴν τῆς ἡμέρας ταύτης τῆς θλίψεως, διὰ τῆς ὁποίας ἡ ἐνδοξος τοῦ Χριστοῦ Βασιλεία θέλει εἰσαχθῇ· μεταχειρίζεται δὲ εἰς τὰς περιγραφὰς του ταύτας ἐκ περιτροπῆς τὰ διάφορα αὐτὰ σύμβολα δηλ.—πῦρ, ἀνεμοζάλην καὶ σκότος ἢ ζόφον. Οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, εἰς Ψαλμ. ν'. 3, λέγει : «Θέλει ἐλθεῖ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ δὲν θέλει σιωπήσει. Πῦρ κατατρώγον θέλει εἶσθαι ἔμπροσθεν Αὐτοῦ, καὶ πέριξ Αὐτοῦ σφοδρὰ ἀνεμοζάλη» Ἐν δὲ τῷ Ψαλμῷ ιζ'. 2-6· λέγει : «Νεφέλη καὶ ὀμίχλη εἶναι κύκλω Αὐτοῦ· δικαιοσύνη καὶ κρίσις ἡ βάσις τοῦ θρόνου Αὐτοῦ. Πῦρ προπορεύεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ καταφλέγει πανταχόθεν τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ φωτίζουν τὴν οἰκουμένην. Εἶδεν ἡ γῆ, καὶ ἐσαλεύθη. Τὰ ὄρη διαλύονται ὡς κηρὸς ἀπὸ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, ἀπὸ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου πάσης τῆς γῆς. Ἀναγγέλλουσιν (τότε) οἱ (νέοι) οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην Του, καὶ βλέπουν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν Του». Ψαλμ. μστ : 6 «Ἐφύαζαν τὰ ἔθνη· ἐσαλεύθησαν αἱ βασιλεῖαι· ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ· ἡ γῆ ἀνελύθη». Πάλιν, εἰς (Ψαλμ. ρι'. 2-6.) «Κατακυρίευσεν ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου..... Ὁ Κύριος ὁ ἐκ δεξιῶν σου, θέλει συντρίψει βασιλεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ὀργῆς Αὐτοῦ· θέλει κρίνει ἐν τοῖς ἔθνεσι· θέλει γεμίσει τὴν γῆν πτωμάτων· θέλει συντρίψει κεφαλὴν (ἄρχοντα) δεσπόζοντος ἐπὶ πολλῶν τόπων». Καὶ πάλιν, (μστ 1-5) «Ὁ Θεὸς εἶναι βοήθεια ἡμῶν..... διὰ τοῦτο δὲν θέλομεν φοβηθῇ καὶ ἂν σαλευθῇ ἡ γῆ [ἡ κοινωνία] καὶ μεταποτισθῶσι τὰ ὄρη [βασιλεῖαι] εἰς τὸ μέσον τῶν θαλασσῶν [καταποθῶσιν ὑπὸ τοῦ

φιλοταράχου ὄχλου]· καὶ ἂν ἡχῶσι καὶ ταράττωνται [ἐξαγρι-
 ῶνται] τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ σείωνται τὰ ὄρη διὰ τὸ ἔπαρμα
 αὐτῶν..... Θέλει βοηθήσει αὐτὴν [τὴν Νύμφην, τὸ πιστὸν
 «μικρὸν ποίμνιον» ἀπὸ τοῦ χαράγματος τῆς αὐγῆς]. Ἐν τῷ
 αὐτῷ δὲ Ψαλμῷ ἔδαφ. 6 - 10 ἡ αὐτὴ ἱστορία ἐκτίθεται πάλιν
 δι' ἄλλων συμβόλων: — «Ἐφρούαξαν τὰ ἔθνη, ἐσαλεύθησαν
 αἱ βασιλεῖαι· ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ ἡ γῆ ἀνελύθη. Ὁ Κύριος
 τῶν δυνάμεων εἶναι μεθ' ἡμῶν, προπύργιον ἡμῶν εἶναι ὁ
 Θεὸς τοῦ Ἰακώβ». Ἀκολουθῶς, θεωρῶν πόρρωθεν τὰ ἀπο-
 τελέσματα τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς θλίψεως, ἐπάγεται: «Ἐλ-
 θετε, ἰδέτε τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου· ὁποίας καταστροφὰς ἔκαμεν
 ἐν τῇ γῇ..... Ἦσυχάσατε, [ἀπὸ τῶν προτέρων ἡμῶν ὁδῶν,
 λαοί,] καὶ γνωρίσατε [ἔλθετε εἰς ἐπίγνωσιν] ὅτι ἐγὼ εἰμαι
 ὁ Θεός. Θέλω ὑψωθῆ μετὰ τῶν ἐθνῶν, θέλω ὑψωθῆ ἐν
 τῇ γῇ». Ἡ «νέα γῆ», ἡ ἡ νέα τάξις καὶ διευθέτησις τῆς κοι-
 τωνίας, θέλει ἐξυψώσει τὸν Θεὸν καὶ τὸν νόμον Αὐτοῦ, ὑπὲρ
 πάντας, καὶ διέποντα τὰ πάντα.

Ἐτέρα τις μαρτυρία εἰς ἀπόδειξιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ
 Ἥμερα τοῦ Κυρίου θέλει εἶσθαι μεγάλη ἡμέρα θλίψεως καὶ
 καταστροφῆς διὰ πᾶν εἶδος κακῶν (καὶ οὐχὶ καιρὸς κυριο-
 λεκτικοῦ ἐμπρησμοῦ τῆς γῆς), δίδεται ἡμῖν εἰς τὴν τελευ-
 ταίαν συμβολικὴν προφητείαν τῆς Γραφῆς. Ἐν σχέσει πρὸς
 τὸν καιρὸν αὐτὸν, ὅποτε ὁ Κύριος θέλει ἀναλάβει τὴν με-
 γάλην αὐτοῦ δύναμιν καὶ βασιλεύσει, ἡ θύελλα, αὕτη καὶ
 τὸ πῦρ τοιοντοτρόπως περιγράφονται — «Καὶ τὰ ἔθνη ὠρ-
 γίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργὴ σου» (Ἀποκλ. ια'. 17, 18).
 Καὶ πάλιν: «Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται
 ρομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποι-
 मानεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν
 τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ Παντοκράτο-
 ρος Καὶ εἶδον τὸ θηρίον [συμβολικόν], καὶ τοὺς βασι-
 λεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι
 τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ μετὰ
 τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ· καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ μετ' αὐ-
 τοῦ ὁ ψευδοπροφήτης.... ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λί-
 μνην τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης ἐν θείῳ». — Ἀποκλ. ιθ' 15, 19.

Δὲν δυνάμεθα νὰ παρεκβῶμεν ἐνταῦθα τοῦ λόγου καὶ ἐξετάσωμεν τὰ σύμβολα ταῦτα - «θηρίον», «ψευδοπροφήτης», «εἰκὼν», «λίμνη πυρός», κλπ., κλπ. Διὰ ταῦτα ὁ ἀναγνώστης παραπέμπεται εἰς τὸν ἐπόμενον τόμον τοῦ παρόντος ἔργου. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ ὅτι ὁ μέγας συμβολικὸς ΠΟΛΕΜΟΣ, ὁ τρυγητὸς τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, τῆς περιγραφομένης ὡς τερματιζούσης τὸν αἰῶνα, καὶ ἀνοιγούσης τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος (Ἀποκ. κ. 1—3), εἰσὶν ἕτερα σύμβολα, καλύπτοντα τὰ αὐτὰ μεγάλα καὶ ταραχώδη γεγονότα, τὰ ἀλλαχοῦ διὰ τῶν συμβολικῶν ὁρισμῶν τοῦ πυρός, θυέλης, σειсмоῦ, κ. λ. π. ἀναφερόμενα. Ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐν τῇ Ἀποκαλύψει μεταφορικὰς εἰκόνας τῆς μάχης τοῦ ληνοῦ, κλπ., παρατηρήσατε τὴν ἐκπληκτικὴν ἐν Ἰωήλ β. 9—16 καὶ Ἡσαΐα ιγ. 1—11 πρὸς ταῦτα ἁρμονίαν, ἔνθα τὰ αὐτὰ συμβησόμενα περιγράφονται διὰ παρομοίων μεταφορῶν. Ἡ χρησιμοποιουμένη αὕτη ποικιλία τῶν συμβολικῶν μεταφορῶν βοηθεῖ ἡμᾶς ὅπως κατανοήσωμεν πληρέστερον πάντας τοὺς χαρακτῆρας τῆς μεγάλης καὶ σημαντικῆς ἐκείνης Ἡμέρας τοῦ Κυρίου.

Ἡ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Ἀφίνομεν ἐνταῦθα τὰς περὶ τῆς Ἡμέρας ἐκείνης προφητικὰς διακηρύξεις, ὅπως σημειώσωμεν εἰδικώτερον πῶς τὴν ἐνεστῶσαν ὅψιν τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, ὡς βλέπομεν ταῦτα διαμορφούμενα διὰ τὴν δρομαίως προσεγγίζουσαν διαμάχην — διαμάχην ἣ ὁποία, ὁπότεν ἀφίχθῃ εἰς τὸ κατακόρυφον αὐτῆς σημεῖον, ἀνάγκη νὰ συντμηθῇ, ἄλλως τὸ γένος ἡμῶν αὐτὸ ἤθελεν ἐξοντωθῇ. Αἱ δύο ἀντίπαλοι μερίδες ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τυγχάνουσιν ἤδη ὁραταί. Πλοῦτος ἀλαζονεία, καὶ ὑπερηφανία ἀφ' ἑνὸς, εὐρέως δὲ ἐπικρατοῦσα πένια, ἀμάθεια, φανατισμὸς καὶ ὀξεῖα συναίσθησις τῆς προσγενομένης ἀδικίας ἀφ' ἑτέρου. Ἀμφότερα τὰ στρατόπεδα ταῦτα, ὑπὸ ἰδιοτελῶν ἐλατηρίων οἰστροηλατούμενα, διοργανοῦσιν ἤδη τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις ἀνὰ σύμπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον. Μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν κεχρισμένους μὲ ἀλήθειαν, ὅπουδῆποτε καὶ ἂν ἀτενίσωμεν, δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν

ὅτι ἡ θάλασσα καὶ τὰ κύματα φρονάτιτουν ἤδη, ἀπαφρίζουσιν καὶ ἐκρήγνυνται ἐναντίον τῶν ὀρέων, ὡς ταῦτα παρίστανται ἐν ταῖς ἀπειλαῖς καὶ ἀποπείραις τῶν ἀναρχικῶν καὶ δυσανασχετούντων, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων αὐξάνει διαρκῶς. Δυνάμεθα ὡσαύτως νὰ ἴδωμεν, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαφορῶν φατριῶν ἢ στοιχείων τῆς κοινωνίας προοδευτὶς γοργῶς ἀφικνεῖται εἰς τὸ ὑπὸ τῶν προφητῶν περιγραφόμενον σημεῖον, ὅποτε ἡ γῆ (ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία) θέλει κατακαίεσθαι, καὶ τὰ στοιχεῖα θέλουσι διαλυθῇ καὶ ἀποσυντεθῇ διὰ τῆς ἀμοιβαίως ὑποδουλιζομένης θερμοκρασίας. Φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἀποβαίνει δύσκολον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἰς οἵανδήποτε πτέρυγα τῆς λογομαχίας ἢ διαφορᾶς ταύτης καὶ ἂν ἀνήκωσιν οὗτοι, νὰ ἴδωσιν ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἑαυτῶν συμφέροντα, τὰς ἑξεις καὶ τὴν μόρφωσιν των. Οἱ πλούσιοι αἰσθάνονται ὅτι χαίρωσι δικαίωμα ἐπὶ περισσοτέρων ἢ τῆς ἀναλογούσης εἰς αὐτοὺς μερίδος ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῦ παρόντος κόσμου· ὅτι χαίρουσι δικαίωμα νὰ ἀγοράζωσι τὴν ἐργασίαν καὶ πᾶν ἐμπόρευμα εἰς ὅσον χαμηλοτέραν ἀξίαν δύνανται, δικαίωμα ἐπὶ τῶν καρπῶν τῶν ἑαυτῶν προσπαθειῶν, καὶ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιῶσι τὴν νοημοσύνην των ὅπως προάγωσιν οὕτω τὰς ἐμπορικὰς αὐτῶν ὑποθέσεις, ὥστε νὰ ὠφελῶνται καὶ αὐξάνωσι τὸν ὅλον ἐν σωρευόμενον πλοῦτόν των, ἀδιάφορον πόσοι ἢ ποιοὶ ἄλλοι θὰ ἡραγκάζοντο ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν περιστάσεων νὰ ταλαιπωρῶνται δι' ὅλης αὐτῶν τῆς ζωῆς μὲ ἐλαχίστας ἐκ τῶν ἀνέσεών της· ἢ καὶ ἀκόμη μὲ ὅλας τὰς ἀνάγκας αὐτῆς. Οὗτοι συλλογίζονται καὶ κρίνωσιν ὡς ἐξῆς : Εἶναι τὸ ἀναπόφευκτον· ἀνάγκη νὰ δεσπόζη καὶ κυβερνᾷ ὁ νόμος τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως· πλούσιοι καὶ πτωχοὶ ὑπῆρξαν ἀνάκαθεν ἐν τῷ κόσμῳ· καὶ ἂν ἀκόμη τὰ πλούτη διενέμοντο ἐξίσου τὴν πρωίαν, τινές, ἔνεκεν ἀσωτείας ἢ ἀπρονοησίας, ἤθελον πτωχεύσει πάλιν πρὶν ἐπέλθει ἡ νύξ, ἐνῷ ἄλλοι, μᾶλλον φρόνιμοι καὶ προνοητικοί, ἤθελον καὶ πάλιν γέινει πλούσιοι. Ἐκτὸς τούτου, — δύνανται οὗτοι νὰ ἰσχυρισθῶσι λογικῶς, — Δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν ὅτι ἀνωτέρας διανοητικῆς ἱκανότητος ἀνθρώποι θὰ δύωται νὰ ἀναλάβωσιν εὐρείας ἐπιχειρήσεις, ἀπασχολοῦντες χιλιάδας ἀνθρώπων, καὶ διακινδυνεύοντες μεγάλως ἀπω-

λείας, ἀνευ ἐλπίδων κέρδους καὶ τιμῶν πλεονεκτημάτων;
 Ὁ χειρῶναξ, ἀφ' ἐτέρου, καὶ ὁ ἐργάτης, κρίνουνσι: Βλέπομεν ὅτι ἐνῶ ἡ ἐργασία ἀπολαύει σήμερον πολλῶν πλεονεκτημάτων ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν, καίτοι πληρώνεται κάλλιον, καὶ δύναται συνεπῶς νὰ πορισθῇ μεγαλητέρας ἀνακουφίσεις, ἐν τούτοις, ἐν τῇ ἀπολαύσει ταύτῃ δὲν εἶναι περισσότερόν τι εἰμῇ ὅτι τῇ ἀνῆκει ὡς δικαίωμα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀπὸ πολλοῦ ἀπεκλείσθη εἰς μέγαν βαθμόν· πορίζεται ὅθεν σήμερον οὕτω μερίδιον ἐκ τῶν ἐφευρέσεων, ἀνακαλύψεων, ἀυξήσεως γνώσεως, κλπ., τῆς ἐποχῆς. Τὴν ἐργασίαν ἀναγνωρίζομεν ὡς ἔντιμον, καὶ ὅτι, συνοδευομένη αὕτη ὑπὸ καλῶν αἰσθημάτων, παιδείας, τιμιότητος καὶ ἀρχῶν, εἶναι τόσον ἔντιμος, καὶ κέκτηται τοσαῦτα δικαιώματα, ὅσα οἰονδήποτε ἄλλο ἐπάγγελμα.
 Ἀπεναντίας δὲ, τὴν ὀκνηρίαν θεωροῦμεν ὡς δυσφημίαν καὶ ὄνειδος εἰς πάντας ἀνθρώπους, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ προσόντα αὐτῶν ἢ ἡ ἐν τῇ ζωῇ ἀποσχόλησίς των. Πάντες διὰ νὰ ἐκτιμῶνται καὶ ὑπολήπτιωνται ὀφείλουσι νὰ ᾔναι χρήσιμοι εἰς τοὺς ἄλλους κατὰ τινα βαθμόν. Πλὴν, καίτοι κατανοοῦντες τὴν ἐν τῷ παρόντι ἡμετέραν βελτίωσιν καὶ πρόοδον, διανοητικῶς, κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς, διαβλέπομεν ἀφ' ἐτέρου ὅτι τοῦτο εἶναι μᾶλλον ἀποτέλεσμα τῶν περιστάσεων ἢ τῶν ἀνθρωπίνων σχεδίων ἐκ μέρους ἡμῶν αὐτῶν, ἢ καὶ τῶν ἡμετέρων προϋσταμένων. Βλέπομεν ὅτι ἡ βελτιωθείσα ἡμετέρα κατάστασις, ὡς καὶ ἡ κατάστασις τῶν ἀνθρώπων ἐν γένει, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης αὐξήσεως τῆς νοημοσύνης, τῶν ἐφευρέσεων κλπ., ἰδίως κατὰ τὰ τελευταῖα πεντήκοντα ἔτη ταῦτα ἐπὶ πλὴθον τόσον ταχέως ὥστε ἡ ἐργασία ὡς ἐπίσης καὶ τὸ κεφάλαιον ἀνυψώθησαν ὑπὸ τοῦ ρεύματος τῆς παλιρροίας ταύτης, καὶ ἤχθησαν ἐπὶ ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου. Ἐὰν δὲ ἡδυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν ὅτι ἡ πλήμμυρα αὕτη θὰ ἐξηκολούθει ἀνερχομένη καὶ εὐεργετοῦσα πάντας, θὰ ἡσθανόμεθα ἱκανοποίησιν τινα. Ἀλλ' ἀδημονοῦμεν καὶ ἀνυσηχοῦμεν τώρα βλέποντες ὅτι τοιοῦτον τι δὲν συμβαίνει. Βλέπομεν ὅτι ἡ πλήμμυρα αὕτη ἀρχεται παλινδρομοῦσα, καὶ ὅτι, ἐνῶ πλεῖστοι ἀνυψώθησαν εἰς περιωπὴν πλούτου δι' αὐτῆς, στερεῶς δὲ καὶ ἀσφαλῶς προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς χλιδῆς

τῆς εὐμαρείας καὶ τοῦ πλούτου, ἐν τούτοις, ὁ πολὺς λαὸς δὲν ἀπεκατεστάθη οὐδὲ ἐξησφαλίσθη ὁμοίως, ἀλλὰ διατελοῦσιν ἐν κινδύνῳ νὰ καταπίπτωσιν ὡς πάντοτε χαμηλὰ, ἢ καὶ χαμηλότερον ἀκόμη διὰ τοῦ ρεύματος τῆς ἤδη ἀναρροούσης παλιρροίας. Ἐντεῦθεν προέρχεται ὅτι εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς περιστάσεως ὅπως ἐξασφαλίσωμεν τὴν παροῦσαν ἡμῶν κατάστασιν, καὶ τὴν ἐπὶ τὰ πρόσσω πορείαν ἡμῶν πρὶν ἴδωμεν ὅτι εἶναι πολὺ ἀργά.

Καὶ ἵνα ἐκθέσωμεν τὸ ζήτημα ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡμεῖς (οἱ χειρῶνακτες καὶ ἐργάται) διαβλέπομεν ὅτι, καίτοι πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης μεγάλως συμμετέσχεν εἰς τὰς εὐλογίας τῆς ἡμέρας, ἐν τούτοις, ὅσοι ἐξ ἐκείνων οἵτινες λόγῳ ἀνωτέρας ἐμπορικῆς ἱκανότητος, ἢ διὰ κληρονομίας, ἢ διὰ δόλου καὶ μὴ ἐντίμων μέσων, ἐγένοντο ἀτόχοι μυριάδων καὶ ἑκατομμυρίων δολλαρίων, δὲν ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα τοῦτο καὶ μόνον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν μηχανικῶν ἀνακαλύψεων, κλπ., διατελοῦσιν εἰς θέσιν νὰ συνεχίσωσι τὴν ἀναλογίαν τῆς αὐξήσεως τοῦ πλούτου των ἀναλόγως πρὸς τὴν ἐλάττωσιν τῶν μισθῶν τῶν ἐργατῶν των. Βλέπομεν δὲ ὅτι ἐὰν μὴ λάβωμεν διαβήματά τινα πρὸς προστασίαν τοῦ ὁλονὲν αὐξάνοντος ἀριθμοῦ τῶν χειρωνακτῶν κατὰ τῆς ἐπίσης αὐξανούσης ἰσχύος τοῦ μονοπωλίου, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν ἐργασίαν - ἐξοικονομουσῶν - μηχανῶν κλπ., ὁ ψύχραιμος νόμος τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως, θέλει καταβροχθίσει ἡμᾶς ὁλοσχερῶς. Εἶναι ὅθεν ἐναντίον τῆς ἐπικειμένης ταύτης συμφορᾶς μᾶλλον, ἢ ἐναντίον τῆς παρούσης καταστάσεως ὅπου ἡμεῖς διοργανούμεθα καὶ ζητοῦμεν προστατευτικὰς τινὰς διατάξεις. Ἐκάστη ἡμέρα ἐπιπροσθέτει μεγάλως εἰς τὸν ἀριθμὸν ἡμῶν διὰ τῆς κατὰ φυσικὸν νόμον αὐξήσεως, καὶ διὰ τοῦ ἐποικισμού ἢ τῆς μεταναστεύσεως, καὶ ἐκάστη ἡμέρα ὡσαύτως ἐπανξάνει τὰς ἐργασίαν καὶ κόπον οἰκονομούσας μηχανάς. Ἐκάστη ἡμέρα λοιπὸν, αὐξάνει τὸν ἀριθμὸν τῶν ζητούντων ἐνασχόλησιν, καὶ ἐλαττοῖ τὴν ζήτησιν τῶν ὑπηρεσιῶν των. Ἐπομένως, ἐὰν πρόκηται νὰ ἀνεχθῶμεν ὅπως ὁ φυσικὸς νόμος τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως προχωρῇ ἀκατασχέτως. τοῦτο θὰ ὀπισθοδρομήσῃ τὴν ἐργασίαν εἰς τὴν

σημεῖον εὐρίσκειτο πρὸ ἐνὸς αἰῶνος, καὶ θὰ ἀφήσῃ ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τῶν ἡμερῶν μας εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κεφαλίου. Καὶ τοῦτο εἶναι ὃ, τι ἡμεῖς ζητοῦμεν νὰ ἀποσοβήσωμεν.

Ἡ τελικὴ αὕτη τάσις πολλῶν πραγματικῶν εὐλογιῶν πρὸς τὸ κατεργάζεσθαι βλάβην, ἐὰν μὴ ἤθελε περισταλῇ καὶ κα-
 ῥονισθῇ διὰ σοφῶν καὶ φιλοδικαίων νόμων, προωράθη ἀπὸ μακροῦ χρόνου: Ἄλλ' ἢ ταχύτης μεθ' ἧς ἡ μία ἀνακάλυψις διεδέχθη τὴν ἑτέραν, καὶ ἡ συνεπῶς αὐξήσασα ζήτησις τῆς ἐργασίας πρὸς ἐφοδίασιν τῶν κόπον καὶ ἐργασίαν οἰκονομουσῶν αὐτῶν μηχανῶν, ὑπῆρξε τόσον μεγάλη, ὥστε τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα ἐβράδυνε, καὶ ἀντ' αὐτοῦ, ὁ κόσμος, ἀπέκτησεν ἄλλο τι «εὐεργέτημα» — τὴν ἐξόγκωσιν τῶν τιμῶν, τῶν ἡμερομισθίων, πλοῦτον, πιστώσεις (χρεῶν) καὶ ἰδέας — ἢ ἀντίδρασις ἐκ τοῦ ὁποίου ἄρχεται ἤδη βαθμυδὸν λαμβάνουσα χώραν.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ὀλίγα ἔτη παρήχθησαν κατὰ μεγάλας ποσότητας πάσης περιγραφῆς γεωργικὰ ἐργαλεῖα, διὰ τῶν ὁποίων δύνανται τις νὰ ἐπιτελέσῃ τοσοῦτον ἔργον ὅσον θὰ ἠδύ-
 ναντο πρότερον νὰ ἐργασθῶσι πέντε ἄλλοι ὁμοῦ. Τὸ τοιοῦτον ἔχει διπλάσιον ἀποτέλεσμα: πρῶτον, τριπλασίᾳ ἔκτασις στρεμμάτων καλλιεργεῖται, παρέχουσα ἑνασχόλησιν εἰς τρεῖς ἐκ πέντε ἐργατῶν, ῥίπτουσα οὕτω ἔρμαιον τῆς τύχης δύο νὰ ἀμιλλῶνται δι' ἄλλην ἐργασίαν· δεύτερον, οἱ μένοντες τρεῖς δύνανται, διὰ τῆς χρήσεως τῆς μηχανῆς, νὰ παραγάγωσιν τόσον θερισμὸν ὅσον ἤθελον κατορθώσει, ἄνευ τῆς μηχανῆς, δεκαπέντε ἄλλοι ἐργάται. Αἱ αὗται, ἢ παρόμοιαι μεταβολαὶ ἐπιτελοῦνται καὶ εἰς ἄλλους κλάδους δι' ἄλλων μέσων, εἰς τὴν παραγωγὴν, ἐπὶ παραδείγματι, τοῦ σιδήρου καὶ χάλυβος. Ἡ αὐξήσις αὐτῶν ὑπῆρξε τόσον τεραστία, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν ἠῦξενε μεγάλως, μεθ' ὅλον τὸ γεγονός ὅτι ἡ μηχανὴ κατέστησεν ἱκανὸν ἐν τῷ παρόντι ἕνα ἐργάτην νὰ ἀποπερα-
 τοῖ τόσην ἐργασίαν, ὅσην κατ' ὁρμὴν προηγουμένως δώ-
 δεκα τοιοῦτοι. Ἐν δὲ τῶν ἀποτελεσμάτων θέλει εἰσθαι ὅτι, μετ' οὐ πολὺ ἢ ἐπάρκεια τῶν ἐκτεταμένων αὐτῶν ἔργων θέ-
 λει ὑπερανταποκριθῇ εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ παρόντος τεραστίας ζη-
 ῆσεις, αἱ δὲ ζητήσεις, ἀντὶ νὰ ἐξακολουθῶσιν αὐξάνουσαι,

κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ ἐλαττωθῶσι, καθότι ὁ κόσμος τόσον ταχέως ἐφοδιάζεται διὰ σιδηροδρόμων πέραν τῶν ἀναγκῶν τοῦ παρόντος, καὶ αἱ ἐτήσια ἐπὶ τούτων ἐπισκευαὶ θὰ ἡδύναντο πιθανῶς νὰ προμηθευθῶσι δι' ὀλιγωτέρου τοῦ ἡμίσεος ἀριθμοῦ τῶν παρόντων προμηθευτικῶν καταστημάτων.

Οὕτω δὲ φερόμεθα εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὴν ἰδιάζουσαν καταστάσιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχει πληθώρα παραγωγῆς, ἐπιφέρουσα ἀργίαν καὶ ἀπραξίαν κατὰ περιστάσεις εἰς τε τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν ἐργασίαν, ἐνῶ, ταυτοχρόνως, ἄλλοι ἔχουσιν ἔλλειψιν ἐργασίας, ἥτις θὰ καθίστα αὐτοὺς ἱκανοὺς νὰ προμηθευθῶσι τὰ χρειώδη καὶ τὰ πρὸς πολυτέλειαν, καὶ οὕτω θεραπεύεται ἐν μέτρῳ ἡ ὑπερπαραγωγή. Ἄλλ' ἡ πρὸς τὴν ὑπερπαραγωγὴν καὶ τὴν ἔλλειψιν τάσις αὕτη βαίνει αὐξάνουσα, καὶ ἀπαιτεῖ εἰδους τινὸς θεραπείαν τὴν ὁποίαν οἱ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ἱατροὶ ἀναζητοῦσιν μὲν, ἄλλα τῆς ὁποίας ὁ πᾶσχων δὲν θὰ κάμῃ χρῆσιν.

Ἐνῶ, λοιπὸν (ἐξακολουθεῖ ὁ μισθωτὸς ἐργάτης), ἡμεῖς κατανοοῦμεν ὅτι ἡ προσφορὰ ὑπερβαίνει τὴν ζήτησιν, ὁ συναγωνισμὸς δὲ μεγάλως ὑποβιβάζει τὰ ὠφελήματα τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν μηχανικῶν ἔργων, καὶ ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον ἐπιφέρει στενοχωρίαν εἰς τοὺς πλουσίους κολοβῶν αὐτῶν τὰ κέρδη, καὶ, εἰς τινας μάλιστα περιστάσεις, προξενῶν αὐτοῖς πραγματικὰς ζημίας ἀντὶ κερδῶν, ἐντούτοις, πιστεύομεν ὅτι ἡ τάξις ἥτις περισσότερον εὐηργετήθη ἐκ τοῦ ρηθέντος «εὐεργετήματος» καὶ τοῦ πλεονασμοῦ, δέον νὰ ὑποφέρῃ καὶ περισσότερον ἐν τῇ ἀντιδράσει, παρ' ὅτι ὑποφέρει ὁ πολὺς λαὸς ἐξ αὐτῆς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ διὰ τὰς ρηθείσας αἰτίας, ἡ ἐργατικὴ τάξις ἐργάζεται ὅπως ἐπιτύχῃ τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα—εἰ δυνατόν διὰ νομοθετικῶν μέτρων, ἢ διὰ τῆς βίας καὶ τῶν ἐκνόμων διαβημάτων εἰς χώρας, ἐνθα, δι' οἰουσδήποτε λόγους ἢ φωνὴ τῶν λαῶν δὲν ἀκούεται, καὶ τὰ συμφέροντα αὐτῶν δὲν προστατεύονται.

Προτείνεται ὅθεν, ὅπως αἱ ἐργάσιμοι ὥραι ἐλαττωθῶσι κατ' ἀναλογίαν τῆς εὐκολίας ἢ τραχύτητος τῆς ἐργασίας, καὶ ἄνευ ὑποβιβάσεως τῶν ἡμερομισθίων, ὅπως ἀπασχοληθῇ

οὕτω μεγαλύτερος ἀριθμὸς προσώπων χωρὶς ἐντεῦθεν ν' αὐξήσῃ ἢ παραγωγῇ, καὶ ἐξισωθῇ οὕτω ἢ ἐπερχομένη ὑπερ-παραγωγῇ διὰ τῆς ἐφοδιάσεως μεγαλύτερου ἀριθμοῦ μέσων τῆς ἀγορᾶς. Προτείνεται ὡσαύτως νὰ ὁρισθῇ καὶ περιορισθῇ ἡ τιμὴ τοῦ τόκου τῶν χρημάτων εἰς πολὺ ὀλιγωτέραν τῆς σημερινῆς τοιαύτης, καὶ ἐξαναγκασθῶσιν οὕτω οἱ δανεισταὶ εἰς ἐπιείκειαν πρὸς τοὺς δανειζομένους ἐκ τῶν πτωχοτέρων τάξεων, ἢ ἄλλως νὰ μείνωσι τὰ κεφάλαιά των εἰς ἀργίαν καὶ σκωρίαν. Ἀκολουθῶς προτείνεται ὅπως οἱ σιδηροδρόμοι γένωσιν εἴτε ἰδιοκτησία τοῦ λαοῦ διαχειριζόμενοι ὑπὸ τῶν ὑπηρεστῶν αὐτοῦ, τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, ἢ ἄλλως νομεθευτικαὶ διατάξεις νὰ περιστείλωσι τὰ προνόμιά των, τὰς τιμὰς τῶν εἰσιτηρίων, κλπ., καὶ κανονίσωσι τὴν λειτουργίαν αὐτῶν εἰς τρόπον ὥστε ὁ λαὸς νὰ ἐξυπηρετῇται κάλλιον. Ὡς ἤδη συμβαίνει, σιδηροδρόμοι κατασκευασθέντες κατὰ τινα περίοδον ὑπερυψωμένων ἀξιών, ἀντὶ νὰ περικόψωσι τὰ κεφάλαιά των, ὅπως συμμορφωθῶσι πρὸς τὴν γενικὴν περιστολὴν τῶν ἀξιών, τὴν λαμβάνουσαν χώραν εἰς πάντα ἄλλον κλάδον τοῦ ἐμπορίου, ἔχουσι πολλαπλασιασθῇ τὰ ἀρχικὰ μεγάλα ἀποθεματικὰ κεφάλαιά των διπλασίως ἢ τριπλασίως (ὅπερ κοινῶς καλοῦσιν ὑπερτίμησιν τῶν ὁμολογιῶν των), ἄνευ τῆς προσθήκης πραγματικῆς τιμῆς ἀξίας. Τοιοῦτοτρόπως συμβαίνει ὥστε μεγάλα σιδηροδρομικὰ συστήματα φροντίζουν νὰ πληρῶνωσι τόκον καὶ μερίσματα ἐπὶ ὁμολογιῶν καὶ ὁμολογιούχων χρεῶν, τὰ ὅποια κατὰ μέσον ὅρον εἰσὶ τετραπλασίως μεγαλύτερα τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῶν σιδηροδρόμων αὐτῶν, ἐὰν οὗτοι ἦθελον κατασκευασθῇ σήμερον νέοι. Ἡ συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι τὸ κοινὸν ὑποφέρει. Οἱ γεωκτῆμονες ἐπιφορτίζονται βαρέως μὲ νάυλους, ἐνίοτε δὲ εὐρίσκουσι ἐπωφελέστερον νὰ καίωσι τὸν σιτόν των ἀντὶ ἄλλης καυσίμου ὕλης· καὶ οὕτως ἡ τιμὴ τῆς τροφῆς τοῦ λαοῦ εἶναι μεγαλύτερα χωρὶς νὰ ὠφελῇται ἐκ τούτου παντελῶς ὁ γεωκτῆμων. Προτείνεται λοιπὸν ὡς θεραπεία τοῦ ζητήματος τούτου ὅπως οἱ σιδηροδρόμοι πληρῶνωσιν εἰς τοὺς ὁμολογιούχους των περὶ τὰ τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν, ἐπὶ τῆς παρούσης αὐτῶν πραγματικῆς ἀξίας, καὶ οὐχὶ τέσσαρα ἕως

δκτὼ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τριπλασίας ἢ τετραπλασίας ἀξίας, τῆς σημερινῆς πραγματικῆς των τοιαύτης, ὡς πράττουσι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν σήμερον, ἐμποδίζοντες τὸν συναγωνισμόν διὰ τοῦ παρανόμου μέσου τοῦ μονοπωλίου (through pooling arrangements).

Καλῶς γνωρίζομεν, διατείνεται ὁ χειρῶναξ, ὅτι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν διακρατούντων ὑπεριτιμημένα σιδηροδρομικὰ χρεώγραφα καὶ ἄλλας ὁμολογίας, ἢ ὑποβίβασις τῶν κερδῶν ἐπὶ τῶν διατεθειμένων κεφαλαίων των, θέλει φανῇ τρομακτικῇ, καὶ θὰ ἐπέλθῃ ὡς ἐκρίζωσις ὁδόντων, καὶ ὅτι οὗτοι θὰ αἰσθανθῶσιν ὅτι τὰ δίκαιά των (;) ὅπως χρησιμοποιοῦσι τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ εἰς αὐτοὺς χορηγηθέντα προνόμια, ἐκμυζῶντες ἀπ' αὐτοῦ ἄπειρα κέρδη, βασιζόμενα ἐπὶ μνυθῶν ἀξιῶν, προσβάλλονται ὁδυνηρῶς, καὶ ὅτι οὗτοι θὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τοῦτο κατὰ πάντα τρόπον ὡς οἱ ἴδιοι γνωρίζουσιν. Ἄλλ' ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι οὗτοι ὤφειλον νὰ εἶναι εὐγνώμονες διότι ὁ λαὸς εἶναι τόσον ἐπιεικὴς ὥστε νὰ μὴ ἀπαιτῇ παρ' αὐτῶν νὰ ἀποδόσῃσι τὰ ἑκατομμύρια τῶν μέχρι τοῦδε οὕτως ἀποκτηθέντων δολλαρίων. Πιστεύομεν ὅτι ἐπέστη ὁ καιρὸς διὰ τὰ πλήθη τῆς ἀνθρωπότητος νὰ μετὰσχωσιν ἐν περισσοτέρᾳ ἰσότητι τῶν ἀγαθῶν τῆς πλουσίας εἰς εὐλογίας ἐποχῆς αὐτῆς, καὶ πρὸς τοῦτο εἶναι ἐπ' ἀνάγκης νὰ νομοθετηθῇ ὅπως πάντα τὰ ἀπληστα σωματεῖα, τὰ παχυνθέντα διὰ χρημάτων καὶ προνομίων τὰ ὅποια ἀντιλοῦσιν ἀπὸ τὸν λαόν, περισταλῶσι, καὶ ἐξαναγκασθῶσι διὰ νόμων νὰ ἐξυπηρετῶσι τὸ κοινὸν εἰς λογικὰς τιμὰς. Κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον δύνανται νὰ ἐξασφαλισθῶσιν εἰς τὰ πλήθη αἱ εὐλογίαι αὗται τῆς Προνοίας. Συνεπῶς, ἐνῶ μεγάλα συνεταιρικὰ σωματεῖα, ἀντιπροσωπεύοντα τὸ κεφάλαιον, εἰσι κατὰ μέγαν βαθμὸν εὐλογία καὶ εὐεργέτημα, βλέπομεν ὅμως καθημερινῶς ὅτι ταῦτα ὑπερέβησαν τὸ σημεῖον τῆς εὐεργετικότητος καὶ γίνονται κύριοι τοῦ λαοῦ, καί, ἂν μὴ περισταλῶσι, ταχέως θὰ ὑπαγάγῃσι τοὺς μισθίους των εἰς ἄκραν πένιαν καὶ δουλείαν. Σωματεῖα, ἀποτελούμενα ἐξ ἀριθμοῦ τινος ἀνθρώπων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον πλουσιῶν, τείνουσιν ὁλονὲν νὰ καταλάβῃσι τὴν αὐτὴν σχέσιν ἀπέναντι τοῦ ἐν Ἀμερικῇ κοινοῦ ἐν γένει τὴν ὁποίαν οἱ Δόρδοι τῆς

Μεγάλης Βρετανίας καὶ οἱ εὐγενεῖς τῆς λοιπῆς Εὐρώπης κατέχουσιν ἀπέναντι τῶν ἐκεῖ πληθυσμῶν, μὲ τὴν μόνην διαφορὰν διὰ τὰ τοιαῦτα σωματεῖα εἶσι κατὰ πολὺ ἰσχυρότερα ἐκείνων.

Ὅπως ἐπιτύχωμεν τῶν σκοπῶν μας, ἐξακολουθοῦσιν οἱ ἐργάται ἔχομεν ἀνάγκην διοργανώσεως. Ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν τὴν συνεργασίαν τοῦ λαοῦ· ἄλλως οὐδέποτε θὰ θυνηθῶμεν νὰ ἐπιτελέσωμεν διὰ δῆποτε ἐναντίον τόσης παμμεγέθους δυνάμεως καὶ ἐπιρροῆς. Καίτοι δὲ εἴμεθα διοργανωμένοι εἰς ἐνώσεις, κλπ., δὲν πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ὁ σκοπὸς ἡμῶν εἶναι ἡ ἀναρχία ἢ ἡ ἀδικία καθ' οἷα σδήποτε τάξεως. Ἡμεῖς, ὁ κοινὸς λαός, ἐπιθυμοῦμεν ἀπλῶς νὰ προστατεύσωμεν τὰ δίκαιά μας, καὶ τὰ τῶν τέκνων ἡμῶν, θέτοντες λογικὰς ὑποχρεώσεις ἐπὶ ἐκείνων, τῶν ὁποίων ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ἰσχύς θὰ ἠδύναντο ἄλλως νὰ μᾶς καταθλίψωσι, — καὶ τὰ ὁποῖα πλούτη καὶ ἰσχύς, δεόντως χρησιμοποιούμενα καὶ καθοριζόμενα, δύνανται νὰ γείνωσι μᾶλλον γενικατέρα εὐλογία εἰς πάντας. Ἐν λόγῳ, καταλήγουσι συμπεραίνοντες, θέλομεν νὰ ἐπιβάλωμεν τὸν Χρυσὸν κανόνα — «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως».

Εὐτύχημα ἤθελεν εἶσθαι διὰ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα ἐὰν τοιαῦτα μετριοπαθῇ καὶ λογικὰ μέσα ἠδύναντο νὰ ἐπιτύχωσιν. Ἐὰν οἱ πλούσιοι ἤθελον ἀρκεσθῇ μὲ τὰ παρόντα αὐτῶν προσόντα καὶ συνεργασθῇ μὲ τὰ πλήθη τῶν λαῶν πρὸς τὴν γενικὴν καὶ μόνιμον βελτίωσιν τῆς καταστάσεως ἀπασῶν τῶν τάξεων, ἐὰν οἱ μισθωτοὶ ἐργάται ἤθελον μένει εὐχαριστημένοι μὲ λογικὰς ἀπαιτήσεις, καὶ ἐὰν ὁ χρυσοῦς κανὼν τῆς ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης ἠδύνατο νὰ τεθῇ οὕτως εἰς ἐφαρμογήν. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτῶν καταστάσει δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τηρήσωσι τὸν κανόνα τοῦτον ἄνευ πειθαναγκασμοῦ. Καίτοι ὁ ὑπάρχονσι τινες μεταξὺ τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου οἵτινες θὰ ἦσαν οὕτω μετριοπαθεῖς καὶ δίκαιοι εἰς τὰς ἰδέας των, ἢ πλειονότης τούτων δὲν εἶναι τοιοῦτοι, ἀλλ' εἶναι ἄνθρωποι τῶν ἁκρῶν, ἄδικοι καὶ ἀλαζόνες εἰς τὰς ἰδέας καὶ ἀπαιτήσεις των, πέραν παντὸς λογικοῦ καὶ δικαίου ὁρίου. Πᾶσα συγκατάθεσις ἐκ μέρους τῶν κεφαλαι-

οὐχὼν θέλει μόνον ἐπιπροσθέτει τοιαύτας ἀπαιτήσεις καὶ θεωρίας· πάντες δὲ οἱ ἔχοντες πείραν γνωρίζουσιν ὅτι ἡ ὑπεροψία καὶ τὸ κράτος τῶν ἀμαθῶν πτωχῶν εἶναι διπλασίως τραχέα καὶ αὐστηρά. Ἐπίσης δὲ καὶ μεταξὺ τῶν πλουσίων, — τινὲς ἐξ αὐτῶν πληρέστατα συμπαθοῦσι πρὸς τὰς ἐργατικὰς τάξεις, καὶ θὰ ἔχαιρον νὰ ἐξωτερικεύσωσιν ἐμπράκτως τὴν συμπάθειάν των ταύτην λαμβάνοντες τοιαύτας ἀποφάσεις καὶ μέτρα ἅτινα βαθμυδὸν ἤθελον καταλήξει εἰς τὰς ἀναγκαιοῦσας μεταρρυθμίσεις· ἀλλ' οὗτοι ἀνέκουνσιν εἰς τὴν μειωμένην καὶ εἰσὶν ἐντελῶς ἀνίσχυροι νὰ ἐπιδράσωσι τόσον ἐπὶ τῆς ἐν γένει διοικήσεως τῶν τοιούτων συνδικάτων, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἰδιαιτέρων αὐτῶν, ἐργασιῶν. Ἐὰν οἱ τοιοῦτοί εἰσιν ἔμποροι ἢ βιομήχανοι, δὲν δύνανται νὰ ἐλαττώσωσι τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας ἢ νὰ αὐξήσωσι τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν, διότι, οἱ συναγωνισταὶ των, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἤθελον τοὺς ὑποσκελίσαι πωλοῦντες εἰς κατωτέρας τιμὰς, καὶ οἰκονομικὰ καταστροφὰ εἰς αὐτοὺς, τοὺς πιστωτὰς καὶ ὑπαλλήλους των ἤθελον τότε ἐπακολουθήσει.

Οὕτω βλέπομεν, ὅθεν, τὴν φυσικὴν ἀφορμὴν τῆς μεγάλης θλίψεως τῆς «Ἡμέρας αὐτῆς τοῦ Κυρίου». Ἰδιοτέλεια, καὶ τύφλωσις πρὸς πᾶν ἄλλο ἐκτὸς τῶν ἰδίων αὐτῶν συμφερόντων, θέλει διέπει τὴν πλειονότητα ἀμφοτέρων τῶν ἐν λόγῳ μερίδων. Οἱ ἐργάται δύνανται νὰ διοργανῶνται καὶ ταυτίζωσι τὰ συμφέροντά των· ἀλλ' ἡ ἰδιοτέλεια θὰ καταστρέφῃ τὴν ἐνότητά των αὐτῇ· ἕκαστος δὲ κινούμενος κυρίως ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης θέλει βυρσοδομεῖ καὶ συνωμοτεῖ πρὸς τὴν τοιαύτην διεύθυνσιν. Ἡ πλειονότης, ἀμαθὴς καὶ ὑπεροπτικὴ, θέλει τέλος ἐπιβληθῇ, ἢ δὲ καλῆτέρα τάξις θέλει εἶσθαι ἀνίσχυρος νὰ συγκρατήσῃ ὅ,τι ἡ νομοσύνη αὐτῶν διωργάνωσεν. Οἱ κεφαλαιοῦχοι θέλουνσι πεισθῆναι δι' ὅσῳ μᾶλλον ὑποχωροῦσιν, ἐπὶ τοσοῦτον αἱ ἐπ' αὐτῶν ἀπαιτήσεις θὰ αὐξάνωσιν, καὶ θέλουνσι τέλος ἀποφασίσαι νὰ ἀντιστῶσι κατὰ πάσης ἀπαιτήσεως. Ἡ ἐπανάστασις δὲ θὰ εἶναι τότε ἡ φυσικὴ συνέπεια. Εἰς τὴν γενικὴν δὲ ταύτην ἐξέγερσιν καὶ ὀυσιπιστίαν τὰ κεφάλαια θὰ ἀποσυνρῶσιν ἀπὸ τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐμπορικὴ δὲ κατάπτωσις καὶ οἰκονομικοὶ πανικοὶ

θὰ εἶναι τὰ ἐπακόλουθα Χιλιάδες ἀνθρώπων ἐγκαταλειφθέντες οὕτως ἄνευ ἐργασίας θὰ περιέλθωσιν εἰς ἀπόγνωσιν. Νόμος τότε καὶ τάξις θέλουσι τελείως σαρωθῇ καὶ ἐκλείψει—τὰ ὄρη θέλουσι καταποθῇ ἐν τῇ τρικυμῳῳδῇ ἐκείνῃ θαλάσῃ· τοιοῦτοτρόπως δὲ ἡ κοινωνικὴ γῆ θέλει διαλυθῇ, καὶ οἱ κυβερνητικοὶ οὐρανοὶ (Ἑκκλησία καὶ πολιτεία) θέλουσι παρῆλθαι, καὶ πάντες οἱ ὑπερήφανοι, καὶ πάντες οἱ πράττοντες τὴν ἀσέβειαν, θέλουσιν εἶσθαι ὡς ἄχυρον τότε οἱ ἰσχυροὶ θέλουσι θρηνησεὶ πικρῶς, οἱ πλούσιοι θέλουσιν ὠρῦεσθαι, φόβος δὲ καὶ συμφοραὶ θέλουσιν εἶσθαι ἐφ' ὧν τῶν πληθυσμῶν. Καὶ σήμερον ἀκόμη σοφοὶ καὶ διορατικοὶ ἄνδρες ἀσθενῶνται τὰς καρδίας των ἀποπνυχούσας ὁπόταν ἀτενίζωσιν ἐπὶ τὰ πρόσω, εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐπερχόμενα δεινὰ, ὡς ἀκριβῶς ὁ Κύριος ἡμῶν προεῖπε (Λουκ. κα'. 26). Αἱ Γραφαὶ δεικνύουσιν ἡμῖν ὅτι εἰς τὴν γενικὴν αὐτὴν ρῆξιν ἡ κατ' ὄνομα Ἑκκλησία (ὧν τῶν Ἑκκλησιῶν ἀποχωρήσεων διαλαμβανομένων) θέλει βαθμηδὸν ταχθῇ πρὸς τὸ μέρος τῶν κυβερνήσεων καὶ πλουσίων, θέλει δὲ ἀπολέσει μέγα μέρος τῆς ἐπὶ τῶν λαῶν ἐπιρροῆς της, καὶ τέλος καταπέσει μετὰ τῶν κυβερνήσεων. Οὕτως οἱ οὐρανοὶ (ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία), πυρρῶνται, θέλουσι παρῆλθαι μὲ συνιγμόν

Πᾶσα ἡ θλίψις αὕτη θέλει μόνον παρασκευάσει τὸν κόσμον ὅπως κατανοήσῃ ὅτι, καίτοι οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ σχεδιάζωσι καὶ διευθετῶσι τὰ πράγματα τόσον καλῶς καὶ σοφῶς, ὅλα τὰ τοιαῦτα σχέδιά των θ' ἀποδειχθῶσι φροῦδα ἐφ' ὅσον ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ ἰδιοτέλεια ἀποτελοῦσι τὴν πλειοψηφίαν καὶ ἐπικρατοῦσιν· αὕτη θέλει πείσει πάντας ὅτι ὁ μόνος δυνατὸς τρόπος τῆς λύσεως τῆς δυσκολίας εἶναι ἡ ἐγκατάστασις ἰσχυρᾶς καὶ δικαίας κυβερνήσεως, ἥτις ἤθελε καθυποτάξει πάσας τὰς τάξεις, καὶ ἐπιβάλλει ἀρχὰς δικαιοσύνης, ἑωσοῦ ἡ πετρίνη τῶν ἀνθρώπων καρδία, ἐπὶ ἀναλόγους εὐνοϊκὰς ἐπιδράσεις, ὑποχωρήσῃ καὶ μορφωθῇ εἰς τὴν ἀρχικὴν τοῦ Θεοῦ εἰκόνα. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀκριβῶς ὅ,τι ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη νὰ ἐπιτελέσῃ διὰ πάντας μέσῳ τῆς Χιλιετοῦς τοῦ Χριστοῦ Βασιλείας, τὴν ὅποian ὁ Ἰεχωβά μέλει νὰ εἰσαγάγῃ διὰ τῶν παιδείων καὶ μαθημάτων τῆς ἡμέρας αὐτῆς τῆς θλίψεως— Ἰεζεκ. ια.

19 λοι' 25,36 Ἱερμ. λά. 29 - 34 Σοφον. γ'. 9. Παλμ-
μοι' 8 - 10.

Καίτοι δὲ ἡ ἡμέρα αὕτη τῆς θλίψεως ἐπέρχεται ὡς φνσι-
κὸν καὶ ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα τῆς πεπιτωκίας καὶ ἐγωϊ-
στικῆς τοῦ ἀνθρώπου καταστάσεως, προωράθῃ δὲ τελείως
καὶ προελέχθῃ παρὰ τοῦ Κυρίου, Ὅστις προεῖδεν ὅτι οἱ
νόμοι καὶ ὁδηγίαι Αὐτοῦ ἤθελον ὀλιγορηθῇ παρὰ πάντων,
ἐξαιρέσει μόνον τῶν ὀλίγων, ἑωσοῦ ἡ πείρα καὶ ἡ πειθανάγκη
ἐπιβάλλωσι τὴν ὑπακοήν, ἐντούτοις, πάντες οἱ κατανοοῦν-
τες τὴν φύσιν τῶν ἐπερχομένων δεινῶν ὀφείλουσιν ἀναλό-
γως νὰ θέσωσιν ἑαυτοὺς τε καὶ τὰς ὑποθέσεις των ἐν τάξει.
Ὅθεν προτρεπομεν πάντας τοὺς πρᾶεῖς—τοὺς ταπεινοὺς
καὶ τὸν κόσμον, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ Ζη-
τεῖτε τὸν Κύριον, πάντες οἱ πρᾶεῖς τῆς γῆς, οἱ ἐκτελέσαντες
τὰς κρίσεις Αὐτοῦ [τὸ θέλημά Του]. Ζητεῖτε δικαιοσύνην,
καὶ ζητεῖτε προῳότητα ἵσως σκεπασθῇτε ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ὀρ-
γῆς τοῦ Κυρίου (Σοφον β'. 3), Οὐδεὶς θέλει ἀποφύγει τὴν
θλίψιν καθ' ὁλοκληρίαν, ἀλλ' οἱ ζητοῦντες τὴν δικαιοσύνην
καὶ χαίροντες εἰς τὴν προῳότητα θέλουσιν ἔχει πολλὰ ὑπὲρ
τοὺς λοιποὺς πλεονεκτήματα. Ὁ τρόπος τοῦ ζῆν, αἱ ἔξεις
αὐτῶν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ σκέπτεσθαι καὶ πράττειν, ὡς ἐπί-
σης αἱ πρὸς τὸ δίκαιον καὶ ὀρθὸν συμπάθειαι των, αἵτινες θὰ
τηρῶσιν αὐτοὺς εἰς θέσιν ὅπως ἀντιληφθῶσι τὴν κατάστασιν
τῶν πραγμάτων, καὶ κατανοήσωσιν ὡσαύτως τὴν περὶ τῆς
θλίψεως ταύτης καὶ τῆς ἐκβάσεως αὐτῆς Γραφικὴν πληροφο-
ρίαν, πάντα ταῦτα θέλουσι συντρέξει εἰς τὸ νὰ διαθέσωσιν
αὐτοὺς ὅπως ὑποφέρωσιν ὀλιγώτερον—ἰδίως ἀπὸ κατατρυ-
χοντας φόβους καὶ προοιωνισμούς.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν γεγονότων κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν τοῦ
Κυρίου θέλει εἶσθαι λίαν ἀπατηλὴ διὰ τοὺς μὴ κατὰ τὰς
Γραφὰς πεπληροφορημένους. Αὕτη θέλει ἐπέλθῃ αἰφνήδιος
ὡς πῦρ κατατρυῶγον ἄχυρον (Σοφον. β'. 2), ἐν συγκρίσει
πρὸς τοὺς παρελθόντας μακροὺς αἰῶνας καὶ τὴν βραδείαν
αὐτῶν ἐνέργειαν πλὴν οὐχὶ οὕτως αἰφνήδιος ὡς λάμψις
ἀστραπῆς ἀπὸ καθαροῦ οὐρανοῦ, ὡς τινες ἐσφαλμένως
προσδοκῶσι, καὶ οἱ ὅποιοι φαντάζονται ὅτι ὅλα τὰ περὶ τῆς

Ἡμέρας τοῦ Κυρίου γεγραμμένα θέλουσιν ἐκπληρωθῇ ἐντὸς μιᾶς εἰκοσιτετραώρου ἡμέρας. Ἡ ἡμέρα αὕτη θέλει ἐπέλθει «ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ προσέγγισίς της θέλει εἶσθαι λαθραία καὶ ἀπαραιτήρητος ὑπὸ τοῦ κόσμου ἐν γενεῇ. Ἡ θλίψις καὶ ταραχὴ τῆς ἡμέρας ταύτης θέλει εἶσθαι σπασμωδική. Θὰ ἀποτελεῖται ἐκ σειρᾶς συνταράξεων κατὰ τοσοῦτον συχνῶν καὶ σφοδροτέρων καθ' ὅσον ἡ ἡμέρα προχωρεῖ, μέχρι τῆς τελικῆς αὐτῆς τοιαύτης. Τοῦτο δὲ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὑπαινίσσεται ὅταν λέγῃ — «ὥσπερ ἡ ὥδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ» (Α'. Θεσσαλ. ε' 2, 3). Ἡ ἀπαλλαγὴ καὶ ἀνακούφισις θέλει μόνον ἐπέλθει μετὰ τὴν ΝΕΑΝ τῶν πραγμάτων ΤΑΞΙΝ — τοὺς νέους οὐρανούς [τὴν πνευματικὴν τοῦ Χριστοῦ ἐξουσίαν] καὶ τὴν νέαν γῆν [τὴν ἀναδιωργανωμένην κοινωνίαν] ἐνθα δικαιοσύνη κατοικεῖ (Β' Πέτρο. γ'. 10, 13) — καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ νόμος θέλει εἶσθαι ἡ δικαιοσύνη καὶ ἀγάπη, ἀντὶ τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ ἐγωῖσμοῦ.

Εἰς ἐκάστην ἐπέλευσιν τῶν ὠδίνων τῆς νέας αὐτῆς ἐποχῆς ἐπὶ τοῦ ἐνεστώτος πολιτικοῦ σώματος, ἡ δύναμις καὶ τὸ θάρρος αὐτοῦ θέλουσιν εὐρίσκεσθαι ὀλιγώτερα, καὶ οἱ πόνοι συνεπῶς δριμύτεροι. Πᾶν ὅτι οἱ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας λαοὶ (πολιτικοὶ οἰκονομολόγοι) θὰ δύνανται νὰ πράξωσι πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῆς θέλει εἶσθαι νὰ συντρέξωσι, καὶ διευθύνωσι σοφῶς τὴν πορείαν τῆς ἀναποφεύκτου αὐτῆς γεννήσεως — νὰ προπαρασκευασωμεν βαθμιαίως τὴν πρὸς τὴν τελικὴν ἐκβασιν ὁδόν. Δὲν θὰ δύνωνται νὰ τὴν ἀποσοβήσωσι καὶ ἐὰν ἤθελον, διότι ὁ Θεὸς διέταξεν ὅπως αὕτη λάβῃ χώραν Πολλοὶ, ἐν τούτοις, ἐκ τῶν κοινωνικῶν αὐτῶν λατρῶν θέλουσι καθ' ὁλοκληρίαν ἀποτύχει εἰς τὴν διάγνωσιν τοῦ πραγματικοῦ νοσήματος καὶ τῶν ἐπαιγόντων χρεωδῶν τῆς περιστάσεως. Οὗτοι θέλουσιν ἀναλάβει τὴν θεραπείαν διὰ κατασταλτικῶν μέτρων, καὶ ὡς ἕκαστος παροξυσμὸς τῆς θλίψεως παρέρχεται, οἱ τοιοῦτοι θὰ ἐπωφελεῶνται τῆς εὐκαιρίας νὰ δχυρῶσι καὶ ἐνισχύωσι τὰ ἀντιδραστικὰ των μέσα, καὶ συντελῶσιν οὕτω διὰ τούτων εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ψυχικῆς δδύνης· καὶ ἐνῶ ἂφ' ἐνὸς δὲν θὰ δυνηθῶσι ν' ἀναβάλωσιν ἐπὶ μακρόν τὴν

γέννησιν, ἡ κακοτεχνία αὐτῶν θέλει ἐπιταχύνει τὸν θάνατον τοῦ ἀσθενοῦς των· διότι ἡ ἀρχαία τῶν πραγμάτων κατάστασις θέλει ἀποθάνει ἐν ταῖς ᾧδῃσι τοῦ τοκετοῦ τῆς νέας τοιαύτης.

Καὶ ἵνα ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου ὑποβαλλομένην ἔντονον μεταφορικὴν εἰκόνα, καὶ ὁμιλήσωμεν μᾶλλον εὐκρινῶς : — Αἱ προσπάθειαι τοῦ ὄχλου πρὸς ἀπελευθέρωσιν των ἀπὸ τῆς ἀρπάγης τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν μηχανουργημάτων θέλει εἶσθαι ἄωρος· σχέδια καὶ διοργανώσεις θέλουσιν εἶσθαι ἀλυσιτελῆ καὶ ἀνεπαρκῆ ὥς οὗτοι ἐπανειλημμένως θὰ ἐπιχειρῶσιν ἀποπέρας νὰ διανοίξωσι τὴν ὁδὸν των καὶ διαρρήξωσι τοὺς δεσμοὺς καὶ περιορισμοὺς τῆς «προσφορᾶς καὶ ζητήσεως», αἱ ὁποῖαι θὰ σμικρύνονται ὀλογὲν δι' αὐτούς. Ἐκάστη ἀνεπιτυχὴς ἀπόπειρα θέλει ἐπανξάνει τὴν πεποιθήσιν τοῦ Κεφαλαίου πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἱκανότητα ὅπως τηρήσῃ τὴν νέαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν ἐντὸς τῶν παρόντων ὁρίων, ἕωσοῦ ἐπὶ τέλος ἢ ἐνεστῶσα περιστατικὴ ἐξουσία τῶν ἐταιρειῶν καὶ κυβερνήσεων ἀφίχθῃ εἰς τὸ ἀπώτατον αὐτῆς ὅριον, τὸ νῆμα τοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ διασπασθῇ, νόμος καὶ τάξις ἐκλείψωσιν ἐντελῶς, καὶ ἡ ἀπανταχοῦ ἐξαπλωθεῖσα ἀναρχία ἐπιφέρει πᾶντα τὰ ὑπὸ τῶν προφητῶν περὶ τῆς θλίψεως αὐτῆς προλεχθέντα, ἢ ὁποῖα θλίψις θέλει εἶσθαι «τοιαύτη ὁποῖα ποτὲ δὲν ἔγενεν ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἔθνος» — καὶ, δόξα εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐπιφερομένην διαβεβαίωσιν, ὅτι «οὐδὲ θέλει γείνει» μετὰ ταῦτα.

Ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐπελθουσῶν πληγῶν φαίνεται ἀπεικονίζουσα τὴν μέλλουσαν ἀπελευθέρωσιν τοῦ κόσμου διὰ τῶν χειρῶν τοῦ μεγαλητέρου παρὰ τὸν Μωϋσῆν Ἐλευθερωτοῦ, τοῦ ὁποῖου ὁ Μωϋσῆς ἦν ἀπλοῦς τύπος· αὕτη θέλει εἶσθαι ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ καὶ ἀπὸ παντὸς μέσου διπερ οὗτος ἐπενόησε διὰ τὴν εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ πλάνην καταδούλωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ὡς δὲ αἱ ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου πληγαὶ ἐπῆνεγκον ἀποσκληρυντικὰ ἀποτελέσματα μόλις ἀπεμακρύνοντο, οὕτως ῥπίσης ἢ πρόσκαιρος ἀπὸ τῶν πόνων καὶ ᾧδίνων τῆς Ἡμέρας αὐτῆς τοῦ Κυρίου ἀνακούφισις θέλει συντείνει εἰς τὸ νὰ

σκληρόνῃ τινὰς, ὥστε νὰ λέγωσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὡς ἔλεγον οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, «Ὁ κνηροί, εἰσθε, ὁ κνηροί», καὶ αὕτη εἶναι ἡ αἰτία τῆς δυσφορίας Σας! καὶ θὰ ἀποπειραθῶσι πιθανῶς, ὡς ἐκεῖνοι, νὰ ἐπανξήσωσι τὸ φορτίον. (Ἐξοδ. ἐ. 4 - 23) Ἀλλ' ἐπὶ τέλους οἱ τοιοῦτοι θὰ εὐχρηθῶσιν, ὡς ἔπραξεν ὁ Φαραὼ κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς τελευταίας αὐτοῦ πληγῆς, κάλλιον νὰ εἶχον πολιτευθῇ πρὸ πολλοῦ μᾶλλον ἐπεικῶς καὶ σοφῶς (Ἐξοδ. ιβ'. 30 - 33). Καὶ ἵνα ἐπεκτείνωμεν περαιτέρω τὴν παρομοίωσιν, λάβετε ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ταραχαὶ καὶ θλίψεις τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου ὀνομάζονται «ἐπὶ φιάλαι ὀργῆς», ἢ «ἐπὶ τελευταῖαι πληγαί», καὶ ὅτι ὁ μέγας σεισμὸς (ἀναστάτῳσις, ἐπανάστασις) δὲν ἐπέρχεται εἰμὴ μόνον κατὰ τὴν τελευταίαν τούτων, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶν ὄρος [βασίλειά] θέλει ἐξαφανισθῇ—Ἀποκλ. ιστ'. 17 - 20.

Ἐτέρα σκέψις ἀναφορικῶς πρὸς τὴν Ἡμέραν ταύτην τῆς θλίψεως εἶναι ὅτι αὕτη ἐπέρχεται ἀκριβῶς ἐν καιρῷ τῷ δέοντι—ἐν τῷ ἰδίῳ καιρῷ τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὸν ἐπόμενον τόμον τοῦ παρόντος ἔργου θέλομεν παραθέσει ἀποδείξεις ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ Νόμου καὶ τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὡς ἐπίσης ἐκ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν ἀποστολικῶν προφητῶν τῆς Νέας Διαθήκης, αἵτινες ἐναργῶς καὶ ἀλανθάστως καταδεικνύουσιν ὅτι ἡ ἡμέρα αὕτη τῆς θλίψεως προσδιορίζεται χρονολογικῶς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐνδόξου Χιλιετοῦς Βασιλείας τοῦ Μεσσοῦ. Ἡ ἀναγκαία δ' αὕτη προπαρασκευὴ διὰ τὸ μέλλον ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς Χιλιετηρίδος εἶναι ἡ αἰτία ἣτις ἐπισπεύδει τὴν θλίψιν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἑξ χιλιάδων ἐτῶν τῆς προσωρινότητος τοῦ κακοῦ, καὶ μέχρι τοῦ ὠρισμένου καιροῦ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς δικαίας καὶ ἰσχυρᾶς τοῦ Χριστοῦ Κυβερνήσεως, ἤθελεν εἶσθαι πραγματικὴ ζημία εἰς τοὺς πεπτωκότας ἀνθρώπους ἐὰν ἤθελε παρασχεθῇ εἰς αὐτοὺς πολλὸς καιρὸς ἀργίας διὰ προγενεστέρας ἐφευρέσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν σημερινῶν νέων μηχανουργημάτων, τὰ ὁποῖα ἐξοικονομοῦσι κόπον καὶ ἐργασίαν—ἢ ἄλλως πως. Ἡ πείρα ἔχει ἀντηρῶσει εἰς περιωπὴν τὴν παροιμίαν «ἡ ὁκνηρία ἐστὶ μήτηρ κακίας»,

ἐπιδοκιμάζουσα οὕτω τὴν σοφίαν τῆς θείας διατάξεως, « Ἐν τῷ ἰδρῶτι τοῦ προσώπου σου θέλεις τρώγει τὸν ἔρτον σου, ἕωσοῦ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν γῆν ». Ὡς πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τοῦ Θεοῦ διατάξεις, καὶ αὕτη εἶναι φιλόανθρωπος καὶ σοφὴ, καὶ διὰ τὸ τελικὸν ἀγαθὸν τῶν πλασμάτων Αὐτοῦ. Ἡ θλίψις τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποῖαν βλέπομεν ἤδη παρασκευαζομένην, ἐπικυροῖ τὴν σοφίαν τῶν θείων διατάξεων, διότι, ὥς εἶδομεν, αὕτη ἐπέρχεται ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερπαραγωγῆς, μέσῳ τῶν κόπων - ἐξοικονομούντων αὐτῶν μηχανημάτων, καὶ τῆς ἀνικανότητος ἐκ μέρους τῶν διαφορῶν τῆς κοινωνίας στοιχείων ὅπως συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς νέας περιστάσεις, ἔνεκα τοῦ ἐκ μέρους ἐκάστου ἐκδηλουμένου ἐγῶτισμοῦ καὶ ἰδιοτελείας.

Ἀναντίλεκτον ἐπιχείρημα, ἀποδεικνύον ὅτι οὗτος εἶναι ὁ προσήκων καιρὸς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἐπεισαγωγὴν τῆς νέας τῶν πραγμάτων τάξεως, εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς ἐγείρει ἤδη τὸν πέπλον τῆς ἀγνοίας, καὶ βαθμιαίως ἐξαπολύει τὸ φῶς τῆς νοημοσύνης καὶ τῶν ἐφευρέσεων ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀκριβῶς ὡς προελέχθη, ὁπότεν προελέχθη, καὶ μετὰ τῶν προφητευθέντων ἀποτελεσμάτων. (Δανλ. ιβ'. 4, 1) Ἐὰν ἡ γνῶσις ἐπήρχετο πρότερον ἢ θλίψις ἐπίσης ἤθελεν ἐπέλθει ἐνωρίτερον, καίτοι δὲ ἡ κοινωνία θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναδιοργανωθῇ μετὰ τὴν παραζάλην καὶ διάλυσίν της, δὲν θὰ ἦτο ὁμοῦς νέα γῆ [κοινωνικὴ διευθέτησις] ἐνθα ἡ δικαιοσύνη ἤθελεν ἐπικρατεῖ καὶ κατοικεῖ, ἀλλὰ νέα γῆ ἢ διάταξις πραγμάτων, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ κακία ἤθελον ἀφθονεῖ ἀπείρως περισσότερον ἢ ὅσον σήμερον. Ἡ ἐν ἴσῃ μοίρᾳ διανομὴ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐκ τῶν μηχανημάτων, ἅτινα σώζουσι κόπον καὶ ἐργασίαν, ἤθελε σὺν τῷ χρόνῳ ἐπιφέρει ὀλιγωτέρας καὶ ὀλιγωτέρας ὥρας ἐργασίας· ἀπαλλαγείς δ' οὕτω ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἐπ' αὐτοῦ προστασίας, ὁ πεπτωκὴς ἄνθρωπος, μετὰ τῶν διεφθαρμένων αὐτοῦ κλίσεων, δὲν θὰ ἐχρησιμοποίει τὴν ἑαυτοῦ ἐλευθερίαν καὶ χρόνον διὰ τὴν διανοητικὴν ἠθικὴν καὶ φνσικὴν αὐτοῦ βελτίωσιν, ἀλλὰ, ὡς καὶ ἡ τοῦ παρελθόντος ἱστορία ἀποδεικνύει, ἡ τάσις αὐτοῦ ἤθελεν εἶσθαι πρὸς τὴν ἀκολασίαν καὶ τὴν κακίαν.

Ἡ μερικὴ ἤδη ἀνύψωσις τῆς αὐλαίας παρασκευάζει χιλιάδας εὐκολιῶν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ οὕτω προμηθεύει, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τοῦ αἰῶνος τῆς ἀποκαταστάσεως, χρόνον πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ ἡθικὴν καὶ φυσικὴν ἀνάπτυξιν, τόσον, ὥς ἐπίσης τὰ μέσα διὰ τὴν διατροφὴν καὶ ἐνδυμασίαν τῶν πληθυσμῶν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν θὰ ἐγείρονται ἐκ τοῦ τάφου. Ἐπὶ πλέον, ὁ καιρὸς τῆς θλίψεως ταύτης προσδιορίζεται ἀκριβῶς ἔνθα αὕτη ἤθελεν ἀποβῆ εὐεργετικὴ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καθ' ὅσον αὕτη θέλει παράσχει εἰς αὐτοὺς τὸ μάθημα τῆς ἐαυτῶν ἀνικανότητος ὅπως αὐτοκυβερνηθῶσιν, εἰς τὴν χαρὰν ἀκριβῶς τῆς Χιλιετηρίδος, δόξαιαν, κατὰ τὴν προδιάταξιν τοῦ Κυρίου, Ἐκεῖνος Ὅστις ἀπελύτρωσε τοὺς πάντας μέλλει νὰ ἀρχίσῃ νὰ εὐλογῇ αὐτοὺς διὰ τῆς ἰσχυρᾶς ἐξουσίας, τῆς σιδηρᾶς ράβδου, καὶ διὰ πλήθους γνώσεως καὶ βοήθειας δι' ὧν οὗτοι θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν τελειότητα καὶ αἰώνιαν ζωὴν.

ΚΑΘΗΚΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Σπουδαῖόν τι ζήτημα ἐγείρεται ἤδη ἀφορῶν τὸ καθήκον τῶν ἀγίων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θλίψεως ταύτης, καὶ τῆς ἀρμοζούσης στάσεως αὐτῶν ἀπέναντι τῶν δύο ἀντιθέτων τάξεων, αἵτινες ἔρχονται ἤδη προβάλλουσιν ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ κόσμου. Ὅτι τινὲς τῶν ἀγίων θέλουσιν εἶσθαι εἰσέτι ἐν σαρκὶ κατὰ τὴν διάρκειαν μέρους τοῦλάχιστον τῆς φλεγούσης αὐτῆς περιόδου τοῦτο φαίνεται πιθανόν. Ἡ θέσις αὐτῶν ἐν αὐτῇ θέλει διαφέρει ἐν τούτοις τῆς θέσεως τῶν λοιπῶν, οὐχὶ τόσον διότι οὗτοι θέλουσι διαφυλαχθῆ θανατοουργικῶς (μὲν ὅλον διὲν σαφῶς ὑπόσχεται διὲν ὁ ἄρτος καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῶν θέλουσιν εἶσθαι βέβαια), ἀλλ' ἐν τῷ γεγονότι ὅτι οὗτοι, ὄντες δεδιδαγμένοι ἐκ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, δὲν θὰ αἰσθανθῶσι τὴν αὐτὴν ἀδημονίαν, τὴν ἀμηχανίαν καὶ τὸν ἀπέλπιδα τρόμον δι' ὧν θὰ καταληφθῇ ὁ κόσμος. Οὗτοι θέλουσιν ἀναγνωρίσει τὴν θλίψιν ὡς τὴν προπαρασκευήν, συμφώνως πρὸς τι θεῖον σχέδιον, διὰ τὴν μακαριότητα σύμπαντος τοῦ κόσμου, θὰ ἐνθαρρυνθῶσι δὲ καὶ θὰ παρηγορηθῶσι καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν διάρκειαν. Τοῦτο ἐντόνως ἐκτίθεται εἰς Ψαλμ. 14'. Ἦσα 14'-2-14, 15-24.

Παραμνθούμενοι οὕτω καὶ εὐλογούμενοι διὰ τῆς θείας διαβεβαιώσεως, τὸ πρῶτον τῶν ἀγίων καθήκον εἶναι νὰ κάμωσι νὰ ἴδῃ ὁ κόσμος ὅτι, ἐν τῷ μέσῳ πάσης τῆς ἐπικρατούσης θλίψεως καὶ ἀγωνίας, καὶ ἰδίως, ἐνῶ αὐτοὶ συμμετέχουσι τῆς ἀγωνίας καὶ θλίψεως καὶ ὑποφέρουσιν ὑπὸ ταύτην, εἰσὶν ἐνέλπιδες, φαιδροὶ καὶ πάντοτε χαίροντες, ὥς ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ προρρηθεῖσαν ἐνδοξον ἔκβασιν.

Ὁ Ἀπόστολος ἔγραψεν δι «πορισμὸς μέγας ἔστιν ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας». Καίτοι δὲ τοῦτο αἰετοῦ ἡλήθευσεν, θέλει ὁμως ἔχει διπλασίαν ἔμφασιν ἐν τῇ Ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου, καθ' ἣν ἡ δυσφορία καὶ δυσαρέσκεια ἔσεται τὸ κύριον νόσημα μετὰ τῶν πασῶν τῶν κοσμικῶν τάξεων. Εἰς τοῦτο οἱ ἅγιοι ὀφείλουσι νὰ ἀποτελέσωσι ἀξιοσημεῖωτον ἐξαίρεσιν. Οὐδέποτε ἄλλοτε ἡ δυσφορία ὑπῆρξε τοσοῦτον εὐρέως διαδεδομένη, καὶ ἐν τούτοις οὐδέποτε ἄλλοτε οἱ ἄνθρωποι ἀπέλυνον τοσαύτας εὐνοϊκὰς περιστάσεις καὶ εὐλογίας. Ὅπου δὴποτε καὶ ἂν ἀτενίσωμεν, εἴτε εἰς τὰ πλήρη ἀνέσεων καὶ λαμπρότητος ἀνάκτορα τῶν πλουσίων, περὶ ὧν ὁ Σολομὼν ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ του δὲν ἐγνώριζε σχεδὸν τίποτε, εἴτε εἰς τὴν ἀναπαυτικὴν κατοικίαν τοῦ λιτοῦ καὶ ἐγκρατοῦς μισθωτοῦ ἐργάτου μετὰ τῶν τεκμηρίων τῆς φιλοκαλίας, ἀνέσεως, τέχνης καὶ πολυτελείας, πανταχοῦ βλέπομεν δι κατὰ πάντα τρόπον ἡ παροῦσα ἐποχὴ ὑπερβαίνει πολλαπλασίως εἰς ἀφθονίαν ἐφοδίων πᾶσαν ἄλλην χρονικὴν περίοδον ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα οἱ ἄνθρωποι εἶναι δυστυχεῖς καὶ μὴ εὐχαριστοῦμενοι. Τὸ γεγονὸς εἶναι δι αἱ ἐπιθυμίαι τῆς ἐγωϊστικῆς καὶ διεφθαρμένης καρδίας δὲν γνωρίζουσιν ὄρια. Ἡ ἰδιοτέλεια ἔχει ἐπὶ τοσοῦτον κατακυριεύσει τοὺς πάντας, ὥστε, ῥίπτοντες βλέμμα πέραξ ἡμῶν, βλέπομεν τὸν κόσμον σύμπαντα λυσσαλέως διαγκωνιζόμενον, τρέχοντα καὶ συσπειρούμενον κατόπιν τοῦ πλούτου. Ἐπειδὴ δὲ ὀλίγοι μόνον ἐπιτυγχάνουσιν, οἱ λοιποὶ φθινοῦσι καὶ παροξύνονται, διότι δὲν εὐνοοῦνται ἐξίσου ὑπὸ τῆς τύχης, καὶ πάντες ἀποβαίνουν δι δυσσοικονόμητοι καὶ δυστυχεῖς—ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην προηγουμένην χρονικὴν περίοδον.

Ὁ πιστὸς ὁμως οὐδόλως πρέπει νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα. Ὁ ὅρκος τῆς καθιερώσεώς του ἦν ὅτι θέλει ἀγωνίζεσθαι καὶ τρέχει διὰ ἀνώτερον—οὐράνιον βραβεῖον, καὶ ἐπομένως οὗτος ἀπηνήθη τὰς ἐπιγείους φιλοδοξίας, κοπιᾷ δὲ καὶ ἐργάζεται οὐχὶ διὰ τὰ ἐπίγεια, ἐξαιρέσει μόνον ὅπως ἀποκτήσῃ διὰ εὐπρεπὲς καὶ χρήσιμον, διότι ὁ τοιοῦτος ἀποβλέπει εἰς τὴν πορείαν καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ἀποστόλων Του.

Συνεπῶς πᾶς τοιοῦτος ἔχει αὐτάρκειαν μετὰ εὐσεβείας, οὐχὶ διότι οὐδεμίαν κέκτηνται οὔτοι φιλοδοξίαν, ἀλλὰ διότι πᾶσα φιλοδοξία αὐτῶν ἐστράφη πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπερροφήθη ἐν τῇ προσπαθείᾳ ὅπως θησαυρίσωσιν ἐν οὐρανοῖς καὶ γέινωσι κατὰ Θεὸν πλούσιοι· μὲ τὸν σκοπὸν λοιπὸν τοῦτον ὑπ' ὄψιν των, καὶ μὲ τὴν γνώσιν ἣν ἔχουσι περὶ τῶν σχεδίων τοῦ Θεοῦ τῶν ἐν τῷ Λόγῳ Αὐτοῦ ἀποκαλυπτιμένων, μένουσιν ἡὐχαριστημένοι μὲ οἰανδήποτε ἐπίγειον κατάστασιν ὁ Θεὸς ἤθελεν εὐδοκήσῃ νὰ ἐφοδιάσῃ αὐτούς. Οὔτοι δύναται νὰ ψάλλωσι γηθοσύνης:—

«Ὅταν τὴν ζωὴν μου ταύτην ὀδηγῇ χεὶρ τοῦ Κυρίου,
Μένω ἡὐχαριστημένος μ' ὅ,τι ὅποτε μὴ δίδει».

Πλὴν, φεῦ! δὲν τηροῦσι τὴν θέσιν ταύτην πάντα τὰ τέκνα τοῦ Κυρίου. Πολλοὶ ὑπέπεσαν εἰς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἐπικρατοῦσα δυσθυμίαν, καὶ ἀποστεροῦσιν ἑαυτοὺς τῆς εὐχαριστήσεως τῆς ζωῆς, διότι ἐγκατέλιπον τὰ βήματα τοῦ Κυρίου, καὶ ῥίπτουσι τὸν κληρὸν των καὶ λαμβάνουσι τὴν μερίδα των μετὰ τοῦ κόσμου—ζητοῦντες τὰ ἐπίγεια, εἴτε ἀποκτιῶσι ταῦτα εἴτε μὴ, συμμεριζόμενοι ἐπίσης τὴν δυσφορίαν τοῦ κόσμου, καὶ ἀποτυγχάνοντες νὰ κατανοήσωσι τὴν ἱκανοποίησιν καὶ εἰρήνην τὴν ὅποیان ὁ κόσμος οὔτε νὰ δώσῃ δύναται οὔτε νὰ ἀφαιρέσῃ.

Προτιρόμεν, ὅθεν, τοὺς ἀγίους νὰ ἐκαταλείψωσι τὸν ἀγῶνα τῆς ἀληθείας, τῆς ματαιοδοξίας καὶ τῶν ἀπογοητεύσεών του, καὶ ἀγωνισθῶσι διὰ τὰ ἄνω πλοῦτη καὶ τὴν εἰρήνην τὴν ὅποیان ταῦτα παρέχουσιν. Ἡθέλομεν δὲ ὑπομνήσῃ αὐτοῖς τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου:—

«Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας»

οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα. Ἐχοντες δὲ (τὰς ἀναγκαιούσας) διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθῆσόμεθα. Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν [εἴτε ἐπιτυγχάνουσιν οἱ τοιοῦτοι, εἴτε μή] ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν· ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φυλαργυρία [εἴτε εἰς πλουσίους, εἴτε εἰς πτωχοὺς], ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὁδύναϊς πολλαῖς. Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίδωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονὴν πραῦπαθίαν ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ἐκλήθης καὶ ὁμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν». — Α. Τιμοθ. στί. 6—12.

Ἐὰν τὸ παράδειγμα τῶν ἁγίων εἶναι οὕτω παράδειγμα αὐταρκειᾶς καὶ χαρμοσύνου προσδοκίας καὶ φαιδρᾶς ὑποταγῆς εἰς τὰς ἐνεστώσας δοκιμασίας, ἐν βεβαίᾳ ἐλπίδι τῶν ἐπερχομένων ἀγαθῶν ἡμερῶν, τοιαῦτα ζῶντα παραδείγματα καὶ μόνον ἀποβαίνουνσι πολύτιμα διὰ τὸν κόσμον μαθήματα. Ἐπιπροσθέτως δὲ πρὸς τὸ παράδειγμα, ἡ πρὸς τοὺς πέριξ σὺντῶν συμβουλὴ καὶ νουθεσία τῶν ἁγίων δεόν νὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ἑαυτῶν πίστιν. Ἀνάγκη νὰ χρησιμεύῃ αὕτη ὡς βάλαμον θεραπείας. Ὅφείλουσιν οὗτοι νὰ ἐπωφελῶνται τῶν περιστάσεων καὶ καταδεικνύωσιν εἰς τὸν κόσμον τὸν ἐπερχόμενον ἀγαθὸν καιρὸν, καὶ κηρύττωσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν μέλλουσαν τοῦ Θεοῦ Βασιλείαν, ἀποδεικνύοντες αὐτοῖς τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῶν ὑφισταμένων θλίψεων, καὶ τὴν μόνην αὐτῆς θεραπείαν.— Λουκ. γ'. 14 Ἐβρ. ιγ'. 5. Φιλίπ. δ' 11.

Ὁ δυστυχὴς κόσμος στενάζει οὐχὶ μόνον ὑπὸ τὰ πραγματικά, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὰ φαντασιώδη αὐτοῦ κακὰ καὶ ἰδίως ὑπὸ τὴν μᾶστιγα τῆς ἰδιοτελείας, τοῦ ἐγωῖσμοι, τῆς ὑπερηφανίας καὶ τῶν φιλοδοξιῶν, αἵτινες βασανίζουν καὶ τυραννοῦσι τοὺς ἀνθρώπους, διότι δὲν δύνανται νὰ τοὺς χορηγώσωσιν ἢ ἱκανοποιήσωσιν. Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ ἰδωμεν τὰς δύο ὁδοὺς τοῦ ζητήματος, ὥς νουθετοῦμεν τοὺς θέλοντας νὰ ἀκούωσι νὰ εἶναι αὐτάρκεις μὲ,

ὅ,τι ἔχουσι, νὰ ἀναμένωσι μεθ' ὑπομονῆς μέχρις οὗ ὃ Θεὸς ἐν τῷ ἰδίῳ Αὐτοῦ καιρῷ καὶ τρόπῳ ἐπιφέρῃ εἰς αὐτοὺς τὰς πολλὰς εὐλογίας, τὰς ὁποίας ἡ ἀγάπη καὶ σοφία Αἰτιοῦ προητοίμασεν.

Ἀναδιφῶντες καὶ ὑποδανλίζοντες εἴτε τὰς ἀληθεῖς, εἴτε καὶ τὰς φαντασιώδεις πληγὰς καὶ ἀδικήματα, ἠθέλομεν προξενήσῃ βλάβην μᾶλλον πρὸς ἐκείνους, οὓς ὀφείλομεν νὰ βοηθῶμεν καὶ εὐλογῶμεν, ἐπιτείνοντες οὕτω τὴν δυσφορίαν των καὶ συνεπῶς τὴν θλίψιν των. Ἀλλ' ἐκπληροῦντες τὴν ἀποστολὴν ἡμῶν, κηρύττοντες τὰς καλὰς ἀγγελίας τοῦ ὑπὲρ ΠΑΝΤΩΝ δοθέντος ἀντιλήπτου, καὶ τὰς συνεπείᾳ τούτου ἐπὶ ΠΑΝΤΩΝ εὐλογίας, θέλομεν εἶσθαι ἀληθεῖς τῆς βασιλείας διαγγελεῖς—πρέσβεις τῆς εἰρήνης αὐτῆς. Οὕτω δὲ εἶναι καὶ γεγραμμένον «Πόσον ὠραῖοι εἶναι ἐπὶ τῶν ὁρέων [βασιλειῶν] οἱ πόδες [τὰ τελευταῖα μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ] τοῦ εὐαγγελιζομένου, τοῦ κηρύττοντος εἰρήνην, τοῦ εὐαγγελιζομένου τὰ ἀγαθὰ—Ἡσα. νβ'. 7

Αἱ θλίψεις τῆς «Ἡμέρας τοῦ Κυρίου» θέλουσι παράσχει εὐκαιρίαν πρὸς κήρυξιν τῶν χαροποιῶν ἀγγελιῶν τῶν ἐπερχομένων ἀγαθῶν, καὶ τοιαύτην, ἥτις σπανίως παρέχεται μακάριοι δ' ὅσοι ἀκολουθήσωσι τὰ ἴχνη τοῦ Διδασκάλου, καὶ γέινωσιν οἱ καλοὶ Σαμαρεῖται θένοντες τὰς πληγὰς καὶ ἐπιχέοντες ἔλαιον καὶ οἶνον παρηγορίας καὶ φαιδρότητος. Ἡ πρὸς τοὺς τοιοῦτους παρεχόμενη διαβεβαίωσις εἶναι ὅτι ὁ κόπος αὐτῶν δὲν εἶναι μάταιος, διότι διὰ αἱ κρίσεις τοῦ Κυρίου εἶναι ἐν τῇ γῇ, οἱ καίριοι τοῦ κόσμου θέλουσι μάθει δικαιοσύνην—Ἡσα καὶ' 9

Ἡ συμπάθεια τῶν τέκνων τοῦ Κυρίου, ὁμοίως πρὸς τὴν συμπάθειαν τοῦ Οὐρανίου αὐτῶν Πατρὸς, θέον νὰ τείνῃ μεγάλως πρὸς τὴν στενάζουσαν καὶ αγωνιῶσαν κτίσιν, τὴν ἀγωνιζομένην δι' ὁλανδήποτε ἀπὸ τῆς δουλείας ἀπελευθέρωσιν μ' ὅλον ὅτι οὗτοι ὀφείλουσιν, ὡς Αὐτός, νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν καὶ συμπαθῶσιν ἐκείνους ἐκ τῶν ἐναντιουμένων, τῶν ὁποίων ἡ διάθεσις μὲν εἶναι ὅπως καὶ αὐτοὶ ὡς δίκαιοι καὶ γενναιόδωροι, ἀλλὰ τῶν ὁποίων αἱ προσπάθειαι περιστοιχίζονται καὶ κωλύονται, οὐχὶ μόνον ὑπὸ τῆς ἀδυναμίας τῆς ἰδίας αὐτῶν

πεπιτωκνίας φύσεως, ἀλλ' ἐπίσης ὑπὸ τοῦ περιβάλλοντος τῆς ζωῆς των, τῆς μετ' ἄλλων συσχετίσεως καὶ τῆς ἀπὸ τούτων ἐξαρτήσεώς των. Ἀλλὰ τὰ τέκνα τοῦ Κυρίου οὐδεμίαν ὀφείλουσι νὰ δεικνύωσι συμπάθειαν πρὸς τὰς ἀλαστονικὰς καὶ ἀκορέστους ἐπιθυμίας καὶ τὰς πρὸς ταύτας προσπάθειας οἰασθήποτε τάξεως. Αἱ ἐκφράσεις αὐτῶν δέον νὰ ὦσι γαλήναι καὶ μετριοπαθεῖς καὶ πάντοτε πρὸς τὴν εἰρήνην ἀποβλέπουσαι διὰν αὕτη δὲν πρόκειται νὰ ἐπιτευχθῇ μὲ θυσίαν τῶν ἀρχῶν τῆς ἀληθείας. Δέον νὰ ἐνθυμῶνται δι' ἡ μάχην εἶναι τοῦ Κυρίου, καὶ δι' ὅσον ἀφορᾷ τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα, ταῦτα οὐδεμίαν ἄλλην ἐπιδέχονται πραγματικὴν λύσιν ἢ τὴν ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ προφητευθεῖσαν καὶ μόνην. Τὸ καθήκον λοιπὸν τῶν ἀφιερωμένων εἶναι πρωτίστως, νὰ βλέπωσι μήπως παρεμποδίζωσι τὴν ὁδὸν τοῦ ἄρματος τοῦ Ἰεχωβᾶ, καὶ ἀκολούθως νὰ ἐσταθῶσιν ἡσυχοὶ καὶ βλέπωσι τὴν σωτηρίαν τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τὴν ἐννοιαν τοῦ νὰ κατανοήσωσιν δι' ὃν εἶναι οὐδόλως ἔργον αὐτῶν νὰ μετάσχωσι τοῦ ἀγῶνος, ἀλλ' ὅτι οὗτος εἶνε ἔργον τοῦ Κυρίου δι' ἄλλων ὁργάνων. Ἀδιαφοροῦντες πρὸς πάντα ταῦτα, δέον νὰ βαδίζωσιν ἔμπρὸς πρὸς τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν, διαγγέλλοντες τὴν ἐγγίζουσαν οὐρανίαν Βασιλείαν ὡς τὸ μόνον διὰ πάσας τὰς τάξεις φάρμακον, καὶ τὴν μόνην αὐτῶν ἐλπίδα.

Εὐσεβεῖς, παρατηρεῖτε,
 Ἦδη φαίνεται ἡ ἡώς·
 Πανταχοῦ, ἐνθαρρυνθήτε,
 Ἐνεργεῖ νῦν ὁ Θεός,
 Λόγον λέγων
 Ἐκ τοῦ σκότους φέρει φῶς !

Ἄν ἐπέλθωσιν ἐχθροί σας
 Ὡς κατακλυσμὸς σφοδρὸς,
 Ὡς καπνὸν ὁ Λυτρωτὴς Σας
 Τοὺς σκορπίζει εὐχερῶς.
 Πᾶσα γλῶσσα
 Θὰ ὑμνῇ Αὐτὸν φαιδρῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'

ΤΕΛΙΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Τὸ ἡμέτερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν καθῆκον. — Ἡ δαπάνη, ἡ ἀξία αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐκ τούτου ὠφέλεια

Εἰς τὰ προηγούμενα κεφάλαια εἶδομεν ὅτι τόσον τὸ φῶς τῆς φύσεως ὅσον καὶ τὸ τῆς ἀποκαλύψεως σαφῶς ἀποδεικνύουσι τὸ γεγονὸς ὅτι νοητικός, σοφός, παντοδύναμος καὶ δίκαιος Θεὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς τῶν πάντων, καὶ ὅτι Αὐτός ἐστιν ὁ ὑπέρτατος καὶ νόμιμος Κύριος τοῦ παντός· ὅτι τὰ πάντα, ἔμψυχά τε καὶ ἄψυχα, ὑπόκεινται εἰς τὴν Αὐτοῦ ἐξουσίαν, καὶ ὅτι ἡ Γραφή εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τοῦ χαρακτηῆρος καὶ τῶν σχεδίων Αὐτοῦ, καθ' ὅσον Αὐτὸς ἠὲ δόκησε νὰ ἀποκαλύψῃ ταῦτα εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐμάθομεν δὲ ἐκ τούτων ὅτι, καίτοι τὸ κακὸν κυριαρχεῖ ἤδη μεταξὺ τινων ἐκ τῶν δημιουργημάτων Αὐτοῦ, τοῦτο ὑφίσταται διὰ τινὰ ὠρισμένον καιρὸν καὶ μόνον, καὶ μέχρις ὠρισμένου τινὸς βαθμοῦ, τῇ ἀνοχῇ Αὐτοῦ, καὶ διὰ σοφοὺς σκοποὺς, τοὺς ὁποίους ἔχει ὑπ' ὄψιν. Ἐμάθομεν ἐπίσης ὅτι καίτοι σκότος καλύπτει ἤδη τὴν γῆν, καὶ ζόφος τὰ ἔθνη, ἐν τούτοις τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ θέλει διαλύσει ἐν καιρῷ τῷ δέοντι πᾶσαν τὴν σκοτίαν, καὶ πᾶσα ἡ γῆ θέλει πληρωθῇ τῆς δόξης Του.

Εἶδομεν ὅτι τὸ μέγα Αὐτοῦ σχέδιον εἶναι τοιοῦτον ὥστε ἀπήτησεν ὀλοκλήρους αἰῶνας διὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἐκπλήρωσιν του, καὶ ὅτι εἰς ἀκόμῃ αἰῶν θὰ χρειασθῇ διὰ τὴν συμπλήρωσιν του· ὅτι δὲ κατὰ τὴν διάρκειαν ὧν τῶν παρελθόντων σκοτεινῶν αἰώνων, ὅποτε ὁ Θεὸς ἐφάνη ὡς ἐὰν εἶχε λησμονήσῃ σχεδὸν τὰ ἑαυτοῦ πλάσματα, τὸ διὰ τὴν μέλλουσαν αὐτῶν μακαριότητα σχέδιόν Του διενηργεῖτο σιωπηλῶς μὲν, ἀλλ' ἐξόχως, καίτοι καθ' ὅλους τοῦ αἰῶνα ἐκείνους τὰ μυστήρια τοῦ σχεδίου Αὐτοῦ πανσόφως ἀπεκρῖβησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. Εἶδομεν ἐπίσης ὅτι ἡ μέλλουσα ἤδη νὰ ἀνατελλῇ ἐπὶ τοῦ κόσμου ἡμέρα, ἡ αἰὼν, μέλλει νὰ εἶναι ἡ ἡμέρα

τῆς κρίσεως ἡ δοκιμασίας τοῦ κόσμου, καὶ οὕτως πᾶσα ἡ προφητεία προπαρασκευῇ ἐγένετο πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ δοθῇ εἰς τὸν κόσμον ἐν γενεῇ ὅσον τὸ δυνατόν εὐνοϊκῇ εὐκαιρίᾳ, ὁπότε, ὡς ἄτομα, θέλουν δοκιμασθῇ διὰ αἰωνίαν ζωὴν. Ἡ μακρὰ περίοδος τῶν ἐξ ἑκατῶν ἐτῶν ἔχει μεγάλως πολλαπλασιάσει τὸ ἀνθρώπινον γένος, οἱ δὲ κολαφισμοὶ καὶ τὰ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ κακοῦ παθήματα, ἔχουσι προικίσει αὐτοὺς μὲν πείραν ἥτις θέλει χρησιμεύσει πρὸς μέγα αὐτῶν ὄφελος ὁπότεν θὰ ἀχθῶσιν εἰς κρίσιν. Καίτοι δὲ τὸ γένος ὡς ὅλον ἀρέθη οὕτω νὰ ὑποφέρῃ ἐπὶ ἐξ ἑκατάδας ἔτη, ἐν τούτοις, ὡς ἄτομα, οἱ ἄνθρωποι διέτρεξαν τὸ στάδιον τῆς ζωῆς των εἰς ὀλίγα βραχέα ἔτη.

Εἶδομεν ἀκολούθως οὕτως ἐνῶς τὸ γένος ἡμῶν ὑφίστατο τὴν ἀναγκαίαν αὐτὴν διαπαιδαγώγησιν, ὁ Θεὸς ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ ὅπως ἀπολυτρώσῃ αὐτούς· καὶ οὕτως, ἐνῶς ἡ πλειονότης τῆς ἀνθρωπότητος δὲν ἀνεγνώρισεν τὸν Ἀντρωτὴν ἐν τῇ ταπεινώσει Του, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ πιστεύσῃ οὕτως οὕτως ὅτι ὁ Κεχρισμένος τοῦ Κυρίου ἠθέληεν ἔλθαι οὕτως εἰς βοήθειάν των, ἐν τούτοις, ὁ Θεός, καθ' ὅλους τοὺς παρελθόντας αὐτοὺς αἰῶνας διετελέσει ἐκλέγων δύο ομάδας, — ἐξ ὧν αἱ καρδίαι ἐκλινον πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἐπιστενον εἰς τὰς ὑποσχέσεις Αὐτοῦ — ὅπως λάβωσιν οὕτοι τὰς τιμὰς τῆς βασιλείας Του — τὰς τιμὰς τῆς συμμετοχῆς ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ θείου σχεδίου. Αἱ δύο αὗται ἐκλεκταὶ ομάδες, ὡς εἶδομεν, μέλλουσι νὰ ἀποτελέσωσι τὰς δύο φάσεις τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Μανθάνομεν δὲ παρὰ τῶν προφητῶν ὅτι ἡ βασιλεία αὕτη μέλλει ταχέως νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ἐν τῇ γῇ· ὅτι ὑπὸ τὴν σοφὴν καὶ δικαίαν αὐτῆς διοίκησιν θὰ εὐλογηθῶσι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς διὰ τῆς μᾶλλον εὐνοϊκωτάτης εὐκαιρίας ὅπως δείξωσιν ἑαυτοὺς ἀξίους τῆς αἰωνίου ζωῆς· ὅτι ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀπολυτρώσεως αὐτῶν διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματος τοῦ Χριστοῦ, μεγάλη λεωφόρος ἀγιότητος θέλει ἀναπετασθῇ, ὅπως πάντες οἱ λελυτρωμένοι τοῦ Κυρίου (πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης — Ἐβρ. β'. 9) περιπατήσωσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι αὕτη θέλει εἶσθαι δημοσία ὁδὸς γενησομένη συγκριτικῶς εὐκόλος διὰ πάντας ὅσοι εὐλαβικῶς ἐπιθυμοῦσι νὰ γείνωσι καθαροί, ἄγιοι·

καὶ οὐ, πάντες οἱ λίθοι τῶν προσκομμάτων θέλουσι συλλεγῆ, πᾶσαι δὲ αἱ παγίδες, τὰ δελεάσματα καὶ ἐμπόδια θέλουσιν ἀπομακρυνθῆ, μακάριοι δὲ θέλουσιν εἶσθαι πάντες ὅσοι προβαίνουσιν ἐν αὐτῇ πρὸς τὴν τελειότητα καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ κρείς αὕτη, ἡ ἐξουσία, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρχίσῃ ἑωσοῦ ὁ Χριστὸς, τὸν ὁποῖον ὁ Ἰεχωβά διώρισε Κριτὴν καὶ Ἀρχοντα τοῦ κόσμου ἔλθῃ πάλιν—οὐχὶ πάλιν ἐν ταπεινώσει, ἀλλ' ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ μεγάλη· οὐχὶ ὅπως ἀπολυτρώσῃ ἐκ νέου τὸν κόσμον, ἀλλ' ὅπως κρίνῃ [διοικήσῃ] τὸν κόσμον ἐν δικαιοσύνῃ. Δίκη τις ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ προχωρήσῃ ἑωσοῦ ὁ δικαστὴς καταλάβῃ τὴν ἔδραν αὐτοῦ, καὶ τὸ δικαστήριον συνεδριάσῃ εἰς τὸν ὠρισμένον καιρὸν, καίτοι πρὸ τούτου ἐνδέχεται νὰ γείνῃ μεγάλη προπαρασκευαστικὴ ἐργασία. Τότε θέλει καθίσει ὁ Βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης Του, καὶ θέλουσι συναχθῆ ἐνώπιον Αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ θέλει κρίνει αὐτὰ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκείνον, ἀνοίγων εἰς αὐτοὺς τὰ βιβλία τῶν Γραφῶν, καὶ πληρῶν τὴν γῆν μὲ τὴν γνῶσιν τοῦ Κυρίου. Ἐκ τῆς διαγωγῆς δὲ ἦν θὰ δείξωσιν ὑπὸ τὴν εὐνοίαν καὶ συνδρομὴν ἐκείνην, θέλει ἀποφασίσῃ τίνες ἐξ αὐτῶν εἶναι ἄξιοι τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς τοὺς ἐπακολουθήσοντας αἰῶνας τῆς δόξης καὶ χαρᾶς—Ματθ. κς'. 31. Ἀποκλ. κ'. 11—13.

Ἐπὶ δὲ οὕτως οὕτως οὕτως ὅτι ἡ δευτέρα ἔλευσις τοῦ Μεσσία, ὅπως ἰδρύσῃ τὴν βασιλείαν Αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, εἶναι γεγονὸς εἰς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ τρέφωσιν ἐλπίδα πᾶσαι αἱ τάξεις, γυγονὸς τὸ ὁποῖον, τελείως κατανοούμενον, θὰ προξενήσῃ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν εἰς πᾶσαν καρδίαν· αὕτη εἶναι ἡμέρα καθ' ἣν τὸ «μικρὸν ποίμνιον» τοῦ Κυρίου τῶν ἀφιερωμένων ἁγίων ἔχουσι τὴν μεγαλητέραν ἀφορμὴν νὰ χαίρωσιν· εἶναι ἡ χαρμόσυτος ἡμέρα ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ ἡρραβανισμένη παρθένος Ἐκκλησία ἐν χαρᾷ γίνεται ἡ Νύμφη, ἡ γυνὴ τοῦ Ἀρνίου, ὅποτε ἀναβαίνει ὑπὸ τῆς ἐρήμου ἐπιστηριζομένη ἐπὶ τὸν Ἀγαπητὸν αὐτῆς (Ἄσμα η'. 5), καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἑνδοξὸν αὐτῆς κληρονομίαν. Εἶναι ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς Ἐκκλησία, δεδοξασμένη μετὰ τῆς ἐαυτῆς Κεφαλῆς, θέλει

περιβληθῇ διὰ θείας δυνάμεως καὶ ἐξουσίας, καὶ ἀρχίσει τὸ μέγα διὰ τὸν κόσμον ἔργον, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποίου ἔσεται ἡ πλήρης τῶν πάντων ἀποκατάστασις. Αὕτη θέλει εἰσθαι χαρμόσυτος διὰ τὸν κόσμον ἡμέρα ὁπότε ὁ μέγας ἐχθρὸς θέλει δεθῇ, ὁπότε αἱ ἀλύσεις αἰτνες ἐκράτησαν τὸν κόσμον ἐπὶ 6,000 ἔτη δέσμιον θραυσθῶσι, καὶ ὁπότε ἡ γνῶσις τοῦ Κυρίου θὰ πληρώσῃ πᾶσαν τὴν γῆν, ὡς τὰ ὕδατα καλύπτουσι τὴν θάλασσαν

Ἡ γνῶσις τούτων, καὶ αἱ ἀποδείξεις διὰ ταῦτα εἶναι ἐγγὺς, ἐπὶ θύραις, ἡθέλον ἀσκήσει ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ πάντων, ἀλλ' ἰδίως ἐπὶ τῶν ἀφιερωμένων τέκνων τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα ζητοῦσι τὸ βραβεῖον τῆς θείας φύσεως. Προτιρέπομεν δὲ τοὺς τοιοῦτους, ἀνυψώνοντας ἤδη τὰς κεφαλὰς των καὶ ἀγαλλομένους, ὡς γνωρίζοντας διὰ πλησιάζει ἡ ἀπολύτρωσις των, νὰ ἀπορρίψωσι πᾶν βάρος καὶ κώλυμα καὶ τρέχωσι μεθ' ὑπομονῆς τὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον ἤδη ἤρχισαν. Ἀτενίζετε μακρὰν τοῦ ἐγὼ καὶ τῶν ἀναποφεύκτων αὐτοῦ ἀδυναμιῶν καὶ ἀτελειῶν, γνωρίζοντες διὰ πᾶσαι αἱ τοιαῦται ἀδυναμίαι καλύπτονται τελείως ὑπὸ τῆς ἀξίας τοῦ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν δοθέντος ἀντιλύτρου, καὶ διὰ αἱ ὑμετέραι θυσίαι καὶ αὐταπαρνήσεις εἰσὶν εὐπρόσδεκτοι εἰς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Λυτρωτοῦ ἡμῶν καὶ Κυρίου καὶ μόνου—καὶ οὐχὶ ἄλλως. Ὡς ἐνθυμώμεθα δὲ διὰ τῆς ἐπαρκῆς δυνάμεως τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη ἡμῖν, καὶ διὰ τῆς χρήσεως τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ «ὑπερνικῶμεν», παρέχεται ἡμῖν ἐν τῷ Λόγῳ Αὐτοῦ. Εἶναι δ' αὕτη δύναμις ἀρνημένη ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ χαρᾶς καὶ τῶν σχεδίων του, καὶ τῶν ὅρων συμφώνως πρὸς τοὺς ὁποίους ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ ἡμεθα μέτοχοι τούτων.

Οὕτως ὁ Πέτρος ἐκφράζεται περὶ ταύτης λέγων «Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθήμῃ ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ὡς τὰ πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ, δι' ὧν τὰ τίμια καὶ μέγιστα ἡμῖν ἐπαγγέλματα δεδωρηται, ἵνα ΔΙΑ ΤΟΥΤΩΝ γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως».

—Β. Πέτρ. α'. 2—4.

Ἄλλὰ πρὸς ἀπόκτησιν τῆς γνώσεως ταύτης καὶ δυνάμεως, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς προτίθεται νὰ προμηθεύσῃ οὕτως εἰς πάντα τρέχοντα διὰ τὸ οὐράνιον βραβεῖον, ἀνάγκη ὅπως ἡ εἰλικρίνεια τῶν ὁρκων τῆς ἀφιερώσεως ὑμῶν δοκιμασθῇ. Ἀφιερώσατε ὅλον ὑμῶν τὸν χρόνον, καὶ πάντα ὑμῶν τὰ προσόντα, εἰς τὸν Κύριον· ἤδη τὸ ζήτημα προβάλλει, Πόσον μέρος ἐκ τούτων δίδετε; Ἐχετε εἰσέτι τὴν θέλησιν, συμφώνως πρὸς τὴν διαθήκην τῆς ἀφιερώσεώς Σας, νὰ παραχωρήσατε εἰς Αὐτὸν πᾶν—νὰ Τῷ παραδόσῃτε τὰ σχέδια καὶ μεθόδους Σας, τὰς ἡμετέρας θεωρίας καὶ τὰς τῶν ἄλλων, καὶ ἀποδεχθῇτε τὸ σχέδιον τὴν ὁδὸν καὶ τὸν χρόνον τοῦ Θεοῦ, καθ' ᾧ ἐνεργεῖ τὸ μέγα Αὐτοῦ ἔργον; Ἐχετε τὴν θέλησιν νὰ πράξῃτε τοῦτο ἐπὶ θυσίᾳ τῶν ἐπιγείων φιλικῶν Σας σχέσεων, καὶ τῶν κοινωνικῶν σας δεσμῶν; Καὶ εἰσθε πρόθυμοι νὰ ἀφιερώσῃτε τὸν εἰς ἄλλα πράγματα ἐξοδευόμενον χρόνον εἰς ἔρευναν καὶ ἐξέτασιν τῶν ἐνδόξων αὐτῶν ζητημάτων, των τόσον εὐφραινόντων τὴν καρδίαν τῶν ἀληθῶς ἀφιερωμένων, μὲ τὴν βεβαίαν γνώσιν ὑπ' ὅσιν τοῦ τί θέλει στοιχίσει ὑμῖν ἡ τοιαύτη αὐταπάρνησις; Ἐὰν ὅμως δὲν ἔχητε ἀφιερώσει τὸ πᾶν, ἢ ἐὰν εἴχετε κατὰ νοῦν μόνον τὰ ἥμισυ ὁπότε παρεδώκατε τὰ πάντα εἰς τὸν Κύριον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ λυπηθῇτε τὸν ἀναγκαιοῦντα χρόνον καὶ τὰς δεούσας προσπάθειας πρὸς ἔρευναν τοῦ Λόγου Αὐτοῦ ὡς θησαυροῦ κρυμμένου, ὅπως οὕτως ἀποκτήσῃτε τὴν δύναμιν, ἥτις εἶναι μᾶλλον ἀναγκαῖα διὰ πάσας τὰς δοκιμασίας τῆς πίστεως, αἵτινες συμβαίνουσιν ἐν τῷ παρόντι (τῇ χαραυγῇ τῆς Χιλιετηρίδος), καὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι περισσότεραι παρ' ὅτι ἦσαν εἰς ἄλλην προηγηθεῖσαν ἐποχὴν.

Ἄλλὰ μὴ νομίσητε ὅτι ἡ παράδοσις θὰ λήξῃ μὲ τὴν παραχώρησιν τοῦ δέοντος χρόνου καὶ τῆς ἀναγκαίας ἐνεργείας διὰ τὴν τοιαύτην μελέτην. Πολλοὺ γε καὶ δεῖ. Ἡ εἰλικρίνεια τῆς παρ' ἡμῶν θυσίας τοῦ ἐγὼ θέλει δοκιμάσῃ τελείως, καὶ θέλει καταδείξῃ ἕκαστον ὑμῶν εἴτε ἄξιον εἴτε ἀνάξιον τοῦ νὰ ἀποτελέσῃτε μέλος τοῦ «μικροῦ ἐκείνου ποιμνίου», τῆς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας, ἥτις θέλει λάβῃ τὰς τιμὰς τῆς βασιλείας. Ἐὰν μετ' ἐπιμελείας ἐγκύψῃτε εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,

καὶ δεχθῆτε τὰς ἀληθείας αὐτοῦ εἰς ἀγαθὴν, ἐλλικρινῇ καὶ ἀφιερωμένην καρδίαν, τοῦτο θέλει προξενήσει ἐν ὑμῖν τοιαύτην ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸ σχέδιον Αὐτοῦ, καὶ τοιαύτην ἱπιδυμίαν νὰ ἀναγγείλητε τὰς ἀγαθὰς ἀγγελίας, νὰ κυρήξετε τὸ Εὐαγγέλιον, ὥστε τοῦτο θέλει ἀποβῇ τὸ μέλλον ν' ἀπορροφήσῃ ὅλην τὴν μετέπειτα ζωὴν σας θέμα. Τοῦτο δὲ δὲν θὰ ἀποχωρίσῃ ὑμᾶς ἐν πνεύματι μόνον ἀπὸ τοῦ κόσμου καὶ ἀπὸ πολλῶν κατ' ὄνομα Χριστιανῶν, ἀλλὰ θέλει ὁδηγήσῃ ὑμᾶς εἰς τὸν ὁλοσχερῇ ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀποχωρισμόν. Οὗτοι θὰ φρονῶσιν ὑμᾶς ἰδιορρύθμους, θὰ Σᾶς ἀποχωρίσωσι δὲ ἀπὸ τῶν συναναστροφῶν των, καὶ θέλετε οὕτω περιφρονηθῇ καὶ λογισθῇ ἄφρονες χάριν τοῦ Χριστοῦ· διότι οὗτοι δὲν γνωρίζουσιν ἡμᾶς, ὡς δὲν ἐγνώριζον τὸν Κύριον.—Β'. Κορινθ. δ' 8—10: Λουκ. σι'. 22: Α'. Ἰωάν. γ'. 1. Α'. Κορινθ. γ' 18.

Ἔχετε τὴν θέλησιν νὰ ἐξακολουθῆτε γνωρίζοντες τὸν Κύριον διὰ μέσου κακῆς καὶ διὰ μέσου καλῆς φήμης. Εἰσθε πρόθυμοι νὰ ἐγκαταλείψητε τὰ πάντα, καὶ νὰ ἀκολουθῆτε ὡς Αὐτὸς ἤθελε Σᾶς ὁδηγεῖ διὰ τοῦ Λόγου Του;—μὴ λαμβάνοντες ὑπ' ὅψιν τὰ θελήματα τῶν φίλων Σας, ὡς καὶ τὰς ἰδίας ὑμῶν αὐτῶν ἐπιθυμίας; Ἐλπίζομεν οὖν πολλοὶ τῶν ἀφιερωμένων οἵτινες θέλουσιν ἀναγνώσει τὸν παρόντα τόμον θὰ ἀναζωπυρωθῶσιν εἰς ζῆλον καὶ ζέσιν πνεύματος, διὰ τῆς σαφεστεράς ἀντιλήψεως τοῦ Θείου σχεδίου, ὥστε νὰ δύνανται νὰ εἰπωσι, «Διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ θέλω ἐξακολουθεῖ γνωρίζαν καὶ δουλεύαν τὸν Κύριον, ἁπαλῶς καὶ ἄν εἶναι ἢ πρὸς τοῦτο ἀπαιτηθησομένη θυσία». Οἱ τοιοῦτοι ἄς ἐπιδοθῶσιν ἐπιμελῶς ὡς οἱ εὐγενεῖς Βεροιεῖς (Πράξ. ις'. 11) νὰ ἐξετάσωσιν ὅτι ἐξετέθη εἰς τὰς σελίδας τοῦ παρόντος τόμου. Ἄς ἐξετασθῶσι δὲ ταῦτα, οὐχὶ διὰ τῶν ἀντιφασκονσῶν παραδόσεων καὶ ἀνθρώπινων δογμάτων, ἀλλὰ διὰ τοῦ μόνου ἀληθοῦς καὶ θεῖου κῦρος κεκτημένου γνώμονος—τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἴνα δὲ διευκολύνωμεν τὴν τοιαύτην ἐξέτασιν παρεθέσαμεν τισαύτας Γραφικὰς μαρτυρίας.

Ἦθελεν εἶσθαι ἀνωφελὲς τὸ νὰ ἀποπειραθῇ τις νὰ συμβιβύσῃ τὸ ἐνταῦθα ἐκτεθὲν θεῖον σχέδιον πρὸς πολλὰς μέχρ-

τοῦδε πρεσβευομένης δοξασίας, ὡς Γραφικὰς μὲν ὑποτιθεμένης, ἀλλὰ μὴ ἀποδεικνυομένης καὶ ὡς τοιαύτας. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ θεῖον σχέδιον εἶναι πλήρες καὶ σύμφωνον πρὸς ἑαυτὸ κατὰ πάντα, καὶ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν χαρακτηῖρα τὸν ὁποῖον αἱ Γραφαὶ ἀποδίδουσι πρὸς τὸν Μέγαν αὐτοῦ Πρωτοουργόν. Εἶναι θαυμασία ἐκδήλωσις σοφίας, δικαιοσύνης, ἀγάπης καὶ δυνάμεως. Τὸ σχέδιον αὐτὸ φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὰς ἰδίας τοῦ ὑπερφυσικοῦ αὐτοῦ προσορισμοῦ ἀποδείξεις, ὑπερβαῖνον τὰς δυνάμεις τῆς ἀνθρωπίνης ἐπινοήσεως, καὶ διατελοῦν πέραν σχεδὸν τῶν δυνάμεων τῆς ἀνθρωπίνης ἀντιλήψεως.

Πολλὰ ἀναμφιβόλως ζητήματα θὰ προκύψωσιν ἐπὶ διαφορῶν σημείων ἀπαιτοῦντα λύσιν σύμφωνον πρὸς τὸ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενον σχέδιον. Προσεκτικῇ ὁμως καὶ ἐσκεμμένη Γραφικῇ μελέτῃ θέλει λύσει πολλὰ τούτων ἀμέσως· πρὸς πάντας δὲ θαρρύντως δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν : Οὐδὲν ζήτημα τὸ ὁποῖον θὰ ἡδύνατο νὰ ἐγερθῇ ἐν ἡμῖν πρέπει νὰ παρέλθῃ ἄνευ ἐπαρκoῦς ἀπαντήσεως, καὶ ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς τὰς ἐνταῦθα ἐκτεθειμένας ἀληθείας. Οἱ ἐκδοθησόμενοι τόμοι θέλουσιν ἐρευνήσῃ τοὺς διαφόρους κλάδους τοῦ ἐν-αίου αὐτοῦ σχεδίου, ἀποκαλύπτοντες ἀνὰ πᾶν βῆμα τὴν ἀπαράμιλλον ἐκείνην ἁρμονίαν διὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀλήθεια καὶ μόνῃ δύναται νὰ καυχᾶται. Γνωστὸν δὲ ὅτι οὐδὲν ἄλλο θεολογικὸν σύστημα ἤξιώσεν, ἢ ἀπεπειράθη ποτὲ νὰ συναρμολογήσῃ ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν διακήρυξιν τῆς Ἀγ. Γραφῆς. ἐντούτοις οὐδὲν ὀλιγώτερον τούτου δυνάμεθα νὰ προβάλλωμεν ἡμεῖς ὡς ἀξίωσιν διὰ τὰς μελέτας ταύτας. Ἡ ἁρμονία αὕτη οὐχὶ μόνον πρὸς τὴν Γραφήν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν θεῖον χαρακτηῖρα καὶ πρὸς τὸν καθηγιασμένον δρθὸν λόγον θὰ ἔχῃ ἐφελκύσει ἤδη τὴν προσοχὴν τοῦ εὐσυνειδήτου ἀναγνώστου, καὶ πληρώσει αὐτὸν μὲ θαυμασμόν, ὡς ἐπίσης μὲ ἐλπίδα καὶ θάρρος. Τοῦτο εἶναι θαυμαστὸν τῷ ὄντι, πλὴν εἶναι ἀκριβῶς ὅ,τι ὀφείλομεν νὰ προσδοκῶμεν ἐκ τῆς ΑΛΗΘΕΙΑΣ, καὶ ἐκ τοῦ ἀπείρως σοφοῦ καὶ φιλανθρώπου σχεδίου τοῦ Θεοῦ.

Ἐνῶ δὲ ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀπόψεως διανοίγεται ἡ Ἀγ. Γραφή ἀποκαλύπτουσα θαυμάσια (Ψαλμ. cix'. 18), τὸ πῶς

τῆς παρουσίας ἡμέρας ἀφ' ἑτέρου, λάμπον ἐπὶ τῶν διαφορῶν δογμάτων καὶ ἀνθρωπίνων παραδόσεων, ἐνεργεῖ ἐπ' αὐτῶν κατ' ἀντίθετον ὅλως διεύθυνσιν. Ταῦτα καὶ παρὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν ὁπαδῶν εἰσέτι ἀναγνωρίζονται ὡς ἀτελῆ καὶ δύσμορφα, καὶ συνεπῶς κατὰ μέγα μέρος ἀγνοοῦνται· καίτοι δὲ οὗτοι ἐμμένουσιν εἰσέτι εἰς ταῦτα, σπανίως τολμῶσι νὰ τὰ διακηρύξωσιν, ἕξ ἐντροπῆς. Τὸ δὲ ὄνειδος τὸ προσαπτόμενον εἰς τὰς ἀνθρωπίνους αὐτὰς διδασκαλίας καὶ παραδόσεις ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν Γραφήν, ἣτις ὑποτίθεται ὡς ὑποστηρίζουσα τὰς ἀσχημίας ταύτας τῆς σκέψεως ὡς θείας καταγωγῆς ἀληθείας. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ ἐλευθερία μεθ' ἧς οἱ διάφοροι, οὕτω καλούμενοι, ἐλευθερόφρονες, ἀρχίζουσι νὰ ἀρνῶνται τὰ διάφορα μέρη τῆς Γραφῆς, τὰ μὴ σύμφωνα πρὸς τὰς ἰδίας τῶν θεωρίας. Πόσον θαυμασία, λοιπόν, ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἡ διανοίγουσα ἐνώπιον τῶν τέκνων Αὐτοῦ εἰς τοῦτον ἀκριβῶς τὸν καιρὸν τὸ ἀληθῶς ἐνδοξον καὶ ἑναρμόνιον αὐτὸ σχέδιον—σχέδιον, τὸ ὁποῖον οὐδὲν ἀπορρίπτει, ἀλλὰ συναρμολογεῖ ἕκαστον μέρος καὶ ἑκάστην παράγραφον τοῦ Λόγου Του! Ἀλήθεια, ἐν τῷ ἑαυτῆς καιρῷ, εἶναι τροφὴ διὰ τὴν οἰκογένειαν τῆς πίστεως, ἵνα τὰ μέλη ταύτης αὐξηθῶσι δι' αὐτῆς. (Ματθ. κδ'. 45· Α. Πιερ. β'. 2). Ὅστις ὁῦποτε δὲ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ κατανοεῖ τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς, ἀναλαμβάνει οὕτως εὐθύνην ἐν σχέσει πρὸς ταύτην. Αὕτη ὅσον εἶπε νὰ γείνη ἀποδεκτὴ καὶ τεθῇ εἰς πρᾶξιν, ἥ νὰ ἀπορριφθῇ καὶ περιφρονηθῇ. Τὸ ἀγνοεῖν αὐτὴν ὁδὸν ἀπαλάσσει ἡμᾶς τῆς εὐθύνης. Ἐὰν ἡμεῖς αὐτοὶ ἀποδεχθῶμεν ταύτην ἔχομεν εὐθύνην **ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΤΑΥΤΗΣ**, διότι αὕτη ἀνήκει εἰς **ΟΛΗΝ** τὴν οἰκογένειαν τῆς πίστεως· καὶ πᾶς λαμβάνων ταύτην γίνεται ὀφειλέτης πρὸς αὐτήν, καί, ἐὰν εἶναι πιστὸς οἰκονόμος, πρέπει νὰ διανεύμῃ ταύτην καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ. Ἄς λάμπῃ, λοιπόν, τὸ φῶς ὑμῶν! Ἐὰν τοῦτο γείνη καὶ πάλιν σκότος, ὁπόσον μέγα θέλει εἶσθαι τὸ σκότος τοῦτο. Ἀνυψάσατε τὸ φῶς! Ὑψώσατε σημαίαν πρὸς τοὺς λαοὺς!

ΘΕΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΚΗ

Ὁ σκοπὸς τούτου τοῦ ἔξ 70 σελίδων βιβλιαρίου εἶναι, νὰ βοηθήσῃ τοὺς ζητοῦντας νὰ γνωρίσωσι τὴν σημασίαν τῆς παρούσης ἀμηχανίας τοῦ κόσμου, καὶ ποία θὰ εἶναι ἡ τελικὴ ἔκβασις. Πολλοὶ σήμερον ἀξιοῦσιν ὅτι, ἡ μόνη σωτηρία διὰ τὰ σαλευόμενα συστήματα τοῦ κόσμου εἶναι, οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν Γραφήν. Τοῦτο τὸ βιβλιάριον «Θεὸς καὶ Λογικὴ» διεγείρει τὸ ἐνδιαφέρον, καὶ δεικνύει ἐκ τῶν Γραφῶν τὰς πολλὰς τοῦ Θεοῦ ὑποσχέσεις δι' ὧν δίδει τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι πλησιάζει ὁ καιρὸς καθ' ὃν ὁ Θεὸς θὰ ἰδρύσῃ εἰρήνην ἀντὶ τῆς ἀμηχανίας καὶ τοῦ φόβου· καὶ ὅτι ὑγεία καὶ ζωὴ αἰώνιος ἀντὶ τῶν ἀσθενειῶν καὶ θανάτου.

Θεὸς καὶ Λογικὴ. . . . ἕκαστον 10 σέντς.

«ΙΔΟΥ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΜΩΝ»

Ὁ κόσμος διέρχεται σήμερον κοινωνικὴν κρίσιν, ὁμοίαν τῆς ὁποίας δὲν ὑπῆρξε ποτε, καὶ ἡ Παγκόσμιος Σύγκλητος τῶν Ἐκκλησιῶν διεκήρυξεν, ὅτι ἡ κρίσις αὕτη πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι εἶναι ἔργον Θεοῦ. Ἀλλὰ πῶς;

Εἶναι γεγραμμένον εἰς ἀπλὴν, ὡς ἱστορικὴν γλῶσσαν, ἥτις κάμνει τὴν μελέτην εὐχάριστον.

Τιμᾶται 25 σέντς.

ΥΜΝΟΙ ΤΗΣ ΧΑΡΑΓΓΗΣ

Ὑμνολόγιον ἕκαστον 50 σέντς.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ

ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ

ΓΕΝΕΣΙΣ			
α.26,31....	196	κβ.21-24...	58
α.27.....	194	κβ.25..	55
β.4	156	κγ.4,5	56
β.9,16,17..	236	κγ.9.....	58
β.17....157,174		κγ.12.....	56
γ.15.....63,107		κδ.12.....	59
γ.22....133,236		κστ.30	59
ε.....	181	ΔΕΥΤΕΡΙΟΝ	
ε.1	226	α.1.....	59
ζ.13.....	249	θ.13.....	58
ιβ.3	65	θ.14	58
ιγ.14,17 ...	331	θ.17	60
ιη.1,2	206	θ.32	58
ιη.18	65	θ.33,34. 56,58	
ιθ.2.....	121	κδ.22	55
ιθ.36-38 ...	46	κε.9,13-23,	
κβ.18	65	27-30 ...	55
κστ.4.....	65	κε.36,37... ..	55
λη	47	κστ.14-16..	139
μθ.10	47	ΑΡΙΘΜΟΙ	
μθ.28	85	ια.16,17,24	
ΕΞΟΔΟΣ		-30	51
ε.4-23	381	κστ.52-56... ..	55
ιβ.30-33 ...	381	ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ	
ιβ.49	55	α.15	52
ιη.13-26 ...	52	α.16,17....	54
ιθ.17-25 ...	60	α.17.....	53
κα.26-27... ..	58	ε.1-5.....	60
		θ.9-11	59
		ιβ.19.....	57
		ιζ.27.	57
		ιη.15	86
		ιη.15,19... ..	65
		κβ.10.....	56
		κδ.14,15... ..	58
		κε.4	56
		κστ.5.....	85
		κη.1-14....	139
		κη.15-32... ..	139
		λα.9-27....	48
		λα.10-13... ..	55
		ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ	
		κγ.6-11,12	
		-16	139
		ΚΡΙΤΑΙ	
		γ.9-11	161
		στ.11-22... ..	206
		ιγ.20	206
		Α. ΣΑΜΟΥΗΛ	
		η.6-22	53
		ι.19,	139
		ιε.3... ..	123
		Α. ΒΑΣΙΛΕΩΝ	
		ιγ.4,10,17,	
		18	60
		ιη.40.....	61
		ιθ.10	60

Α. ΧΡΟΝΙΚΩΝ		λζ.35	74	ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ	
ιστ.16,17..	85	λθ.11.....	236	δ.18.....	22
ιστ.31-34..	166	μα.1.....	139	ιε.3	163
κθ.23.....	280	με.7...139,	343	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ	
Β. ΧΡΟΝΙΚΩΝ		με.16.....	332	α.4.....	75
ιγ.8.....	280	μστ.1-5....	365	ζ.14.....	139
ΝΕΕΜΙΑΣ		μστ.6.....	365	ζ.29.....	194
β.17.....	139	μστ.6-10...	366	θ.10....	116,236
στ.7.....	61	μστ.8-10...	378	ια.3.....	116
ΙΩΒ		μη.2.....	333	ιδ.14	163
ιδ.10,21....	236	μθ.7-15....	194	ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ	
λη.7	248	μθ.14... 66,	342	η.5.....	391
ΨΑΛΜΟΙ		ν.3.....	365	ΗΣΑΪΑΣ	
α.1.....	28	οβ.7	74	α.18....21,	64
β.1-6,10-12	308	οβ.8	320	β.19.....	74
β.8....	348	οστ.10..	283	α.26.....	332
β.8-12. 289,	342	οζ.18.....	193	β.3	289,336
ε.4.....	131	οη.70,71...	280	η.20.....	185
η.4-8.....	216	πη.3.....	139	ια.9 82,245,	342
η.5	197	πθ.32.....	343	ιγ.1-11....	367
η.5,6.....	279	λα.....	383	ιδ.14	213
η.5-8.. 197,	202	λδ.13.....	139	ιδ.24-27...	72
ι.6.....	139	λζ.2-6.....	365	ιθ.22.....	289
ια.5-7	343	λζ.11	22	κα.12.....	23
ιστ.10.....	64	λη.9 ..	161	κστ.9.....	387
ιζ.15... 158,	251	ρζ.26	139	κη.17.....	342
κδ.3,4.....	340	ρζ.39.....	139	κη.21.....	68
κε.9	12	ρι.1.....	100	λβ.1	305
κε.14.....	194	ρι.2-6	365	λγ.2-14,15-	
κζ.5	139	ρι.5.....	348	24.....	383
λ.5.....	9	ρι.6.....	329	λε.1-6.....	182
λδ.7	206	ρι.18.....	395	λε.8	243
λδ.13,14...	349	ρι.105....	22	λε.8,9.....	231
λδ.19.....	139	ρμα.5	139	λε.9.....	244
λδ.20.....	64	ρμθ.8,9....	295	λε.10.....	245
λζ.9	74			μ.5.....	65

μβ.1-7.....	65	λγ.6-16....	119	ι.6,10,15,	
μβ.7.....	28	λη.6.....	60	17.....	207
με.7.....	139	μη.16.....	139	ι.13.....	207
με.11,12,18.	215	να.2.....	139	ι6.1.....	347
με.17.....	73	ΘΡΗΝΟΙ			ι6.1,4,10... 190
μστ.9-11...	72	α.21.....	139	ι6.3....	329, 330
μθ.6.....	65	ΙΕΖΕΚΙΗΛ			ι6.4,1..... 382
νβ.7.....	387	ζ.10-19....	356	ΩΣΗΕ	
νβ.9.....	336	ια.19.....	377-8	στ.1.....	289
νγ.4.....	259	ιστ.48-54,		ιδ.4.....	289
νγ.3 6.....	64	55.....	123	ΙΩΗΛ	
νγ.8,9,11..	64	ιστ.48-63 ..	122	β.9-16. ...	367
νγ.11.....	148	ιη.4....	143, 161	ΑΜΩΣ	
νγ.12.....	64	κα.25-27...	281	γ.2....	106, 250
νε.8,9.....	10	λστ.25,36..	378	γ.6.....	139
νε.11.....	104	λστ.26.....	350	ΜΙΚΑΙΑΣ	
Ξ.2,3.....	19	λζ.11-14...	119	ε.2.....	64
Ξα.1....	12, 124	ΔΑΝΙΗΛ			ΑΒΒΑΚΟΥΜ
Ξα.2...246,	348	β.31-45....	285	β.1-3,13,14.	68
Ξβ.10.....	245	β.35.....	294	γ.2 11....	68
Ξγ.1 4.....	348	β.37-43....	285	ΝΑΟΥΜ	
Ξε.18.....	336	β.44 . 296,306,		β.4.....	192
Ξε.20..162,	273	348		ΣΟΦΟΝΙΑΣ	
Ξστ.10-12..	336	β.43,44,45..		α 7 9,14 18.	357
ΙΕΡΕΜΙΑΣ			287	β.2,3....	378
γ.17.....	336	δ,32.....	311	γ.8,9.	358, 378
γ.22,23....	289	ζ.2-7.....	291	ΑΓΓΑΙΟΣ	
ιστ.19.....	65	ζ.7 8.....	292	β.7.....	301
κδ.5 7.	119	ζ.9,13,14,		ΖΑΧΑΡΙΑΣ	
λ.18.....	332	22,27...	348	α.15.....	139
λα.28.....	119	ζ.11.....	294	θ.11.....	124
λα.29,30...		ζ 13,27....	295	ι.12.....	64
119,161		ζ.14,17,27.	306	ι6.17.....	332
λα.29-34...	378	ζ.27.....	320	ιδ.1,6,7....	68
λα.34...82,	243	θ.24 27....	252	ιδ.9.....	313
λβ.40 42...	119	θ.26... ..	64		

ΜΑΛΑΧΙΑΣ		κβ.37-39 ... 350	στ.19..... 259
α.11. 65		κβ.37-40... 279	στ.22..... 394
γ.1-3.. 362		κγ.38.... 79,252	η.1 310
γ.15.... 74,290		κδ.14..... 100	η.10..... 143
γ.15-18.... 245		κδ.21,22... 347	θ.2 310
δ.1..... 76,361		κδ.38,39... 68	ι.27 153
δ.2..... 236,365		κδ.45..... 396	ι.32 80,266,310
ΜΑΤΘΑΙΟΣ		κδ.45,46 .. 361	
α.2-16 47		κε.31..... 391	ι.42 26
α.21..... 117		κε.31-46... 155,163	ι.47,48 ... 343
γ.2 309			ι.11 213
γ.16,17.... 202		κε.34..... 345	ι.23 219
δ.9 284		κε.46..... 329	ιστ.16.313, 331
δ.17 309		κστ.64..... 101	ιζ.20-30 .. 312
ε.35 333		κη.18..... 327	ιζ.26 68
ζ.13,14 231		κη.20..... 97	ιζ.29 121
ζ.15 61	ΜΑΡΚΟΣ		ιθ.10 200
η.16,17 259		γ.22 27.... 75	ιθ.11 310
η.22...169. 326		ε.30..... 259	ιθ.11-15 .. 320
ι.5,6.... 79,106		ι.23 321	ιθ.12 282
ι.7..... 310		ι.30,31 ... 50	ιθ.44 87
ι.26 342	ΛΟΥΚΑΣ		κα.24 282
ια.23,24 ... 121		β.1 287	κα.26..... 377
ιβ.40 68		β.10..... 114	κα.34,35... 98
ιγ.43.... 94,365		β.10,11.... 117	κβ.29,30... 310
ιγ.38,39,41, 49..... 268		β.32...,... 65	κδ.21..... 87
ιγ.41 43 ... 270		γ.14..... 386	κδ.21,25-27.311
ιγ.52 26		γ.15..... 309	
ιδ.5..... 61		γ.17,21,22. 259	ΙΩΑΝΝΗΣ
ιε.2 9 61		γ.22..... 253	α.9 114
ιε.24.... 79,106		γ.23,31,33, 34..... 46	α.14..... 200
ιστ.25 240		γ.38..... 254	α.18..... 325
ιστ.27 113		δ.1,18..... 253	α.29... 113,178
ιθ.30 331		δ.19..... 246	γ..... 314
κβ.21..... 301		δ.43..... 310	γ.6 205
			γ.8 261
			γ.13..... 318

γ.16.....	114	ζ.12.....	110	118,176,200
γ.17.....	289	γ.19.....	301	στ.8...228, 240
γ.36.....	117	ε.29.....	301	στ.10,11... 222
ε.22.....		ε.31.....	160	στ.23..... 143
154,159,160		ζ.5	331	η.9.. .. . 256
ε.26.....		θ.7	207	η.11..... 222
210,211,238		ι.28.....	29	η.13,14... 240
ε.44.....	241	ι.37-38 ...	252	η.17
ι6.31.....	283	ι.38.... 89,	253	65,94,221,239
ι6.3.....	97	ι.45.....	252	η.18..... 330
ι6.26.....	88	ια.1-3.....	29	η.19..... 346
ι6.30....74,	283	ια.1 18 ...	65	η.19-22.96,183
ιε.5.....	90	ια.9	88	η.21.....342
ιστ.8-11..	349	ιε.14.....	100	η.21,22.... 166
ιστ.12,13.24,	88	ιε.14-16 ...	88	η.22,19
ιστ.13.....	11	ιζ.11.....	394	108,284
ιστ.33.....	242	ιζ.81..154,	156	η.23-25.... 222
ιζ.5	229	κδ.25.....	349	η.24..... 118
ιζ.16	305	κστ.9.....	13	η.28-31 218
ιζ.22.....	238	ΡΩΜΑΙΟΥΣ		η.30..... 219
ιθ.36.....	64	α.28...297,	348	η.31-34.... 334
κ.19,26....	261	β.6,10,11 .	337	η.33-34.... 177
ΗΡΑΣΕΙΣ		β.14.....	110	θ.16..... 214
α.6.....	102	γ.10.....	22	θ.20,21 214
α.6,7.....	87	γ.10,19,20.		θ.20..... 211
β.31.....	64	110,111		ι.13,14.... 110
γ.19	175	ε.1,8.. 261,262		ια.2..... 119
γ.19-21....		ε.10,12,17-19,		ια.17
80,119,183,		21... ..		ια.23,24 ... 338
216,251		138,144,183		ια.25,26 ... 119
γ.20,21....	97	ε.12.....	194	ια.25-33 ... 340
γ.21.....		ε.14.....	138	ια.26-29 ... 125
78,103,273		ε.17.....	68	α.28-33.... 119
γ.22.... 86,	275	ε.17-19		ι6.1..... 222,
γ.23.....		64,147,340		255,267,349
118,275,343		ε.18,19.....		ι6.2... 223. 305

ιγ.1.....	283	ιε.44,52	α.10
ιγ.1-7.....	301	226,265	247,274,327
ιγ.10.....	279	ιε.49	α.11.. 81, 189
ιδ.9 ...159.	168	ιε.53,54 ...	α.13,14....
ιδ.14,17 ...	321	Β. ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ	222,228
ιε.4.....	285	α.2.....	89
ιστ.20 .107,346		α.21	89
Α. ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ		γ.6	344
β.6-14.. ..	92	δ.8-10... ..	394
β.7	345	δ.17.18	238
β.8	93	ε.14.....	326
β.13.....	205	ε.17.....	256
β.14.....	204	στ.1.....	267
γ.11.....	334	στ.2.....	156.
γ.12-15... ..	363	η.12.....	161
γ.18.....	394	ια.3	68
δ.5	23	ια.14.....	293
δ.8	323	ιβ.2-4	77
δ.10-17	324	ιβ.4	29
ε.5	241	ιβ.7	74
στ.2	164	ιβ.9.....	242
σθ.3.....	327	ΓΑΛΑΤΑΣ	
ιβ.12-28 ...	89	α.4.....	73
ιδ.1-6	61	β.2.....	29
ιε.13-22 ...	67	β.2,12,14 .	88
ιε.21	201	β.11-14	29
ιε.22..116, 145		γ.15 18....	92
ιε.24	345	γ.16.....	92
ιε.25	163	γ.27,29....	92
ιε.25,16.135	251	γ.28.... ..	92
ιε.25-28....	344	γ.29.106..	89
ιε.27	295	δ.....	92.
ιε.28	348	ΕΦΕΣΙΟΥΣ	
ιε.38,44.....		α.4,5.....	218
216,226		α.9,10,17,18.28	
ιε.38-49....	205		

Β. ΘΕΣΣΑΛΟΝ.		α.3.5.....	199	α.40.....	102
α.10.....	118	α.4.....	229	β.1.....	28
β.13.....	338	α.9.....	343	β.26-29...	364
β.14.....	238	α.14.....	206	γ.5.....	386
A. TIMOΘEON		β.5.....	73,249	γ.20-21...	159
β.3-6.....	141	β.7.....	197	ΙΑΚΩΒΟΥ	
β.4.....	116	β.7-9.....	202	α.18...219,	221
β.4-6.....	147	β.9.....		6.5.....	321
β.5,6.....	115		107,114,390	6.10.....	111
β.6.....	201	β.14....	135,210	6.23.....	258
β.11,12...	239	β.16.....	200	δ.4.....	241
β.14.....		γ.1.....	250	ε.1-4.....	355
68,137,138		γ.5,6.....	164	ε.....	343
δ.10.....	117	γ.8,9.....	156	A. ΠΕΤΡΟΥ	
ε.24.....	163	δ.1.....	220	α.2.....	338
στ.6-12...	386	ε.14.....	26	α.3.....	87,221
στ.14-16...	237	στ.4-8.....	364	α.10.....	91
στ.15.....	156	στ.6.....	223	α.10-13...	29
στ.16..	210,325	στ.18.....	131	α.11.....	87
Β. TIMOΘEON		ζ.19...	253,258	α.12.....	14,63
α.10.....		θ.11.....	340	α.12,13...	361
21,230.232.		θ.11-20...	87	α.19.....	113
β.11,12.94,	239	ι.1.....	250,258	6.2.....	26
β.12... 221,	325	ι.4.....	250	6.4-6.....	91
β.13.....	131	ι.8-18.....	87	6.9.....	89
γ.1-4.....	98	ι.16,29....	159	6.21.....	221
γ.1,13.....	82	ι.20.....	233	6.24.....	396
γ.12.....	74	ι.26-31....	364	γ.15.....	27
γ.13.....	98	ι.31.....	345	χ.18.....	176
γ.15.....	23	ι.38,39...	118	γ.20.....	58
γ.15-17...	27	ια.13,39,40..		ε.4.....	242
δ.8.....242,	324		332	ε.5,6.....	91
TITON		ια.19.....	175	ε.10.....	238
α.12.....	61	ια.32-38...	60	Β. ΠΕΤΡΟΥ	
ΕΒΡΑΙΟΥΣ		ια.39,40.....		α.2-4.....	392
α.3.....	237		326,332		

α.4..... 210,	23..... 362	θ.6,7,9.... 272
221,229,250	ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ	θ.7..... 95,107
α.5-11..... 363	α.3.... 30	θ.11-19... 306
α.10,11.... 321	α.7..... 98	θ.15,19... 366
α.19..... 27	6.10... 320	θ.17..... 357
6.1..... 61	6.26,27....	κ.1-3..... 367
6.9..... 113	289,342	κ.2..... 68,75
6.16..... 68	γ.17,18.... 324	κ.3..... 165
γ.6..... 73	γ.21.... 99,251	κ.4..... 99
γ.6,7..... 361	289,325	κ.5..... 326
γ.7..... 73	δ.11..... 131	κ.6.....
γ.12-13.... 361	ε.12..... 66	222,322,325
γ.10-13.... 379	ζ.9-17..... 241	κ.9..... 273,
γ.13..... 73	ζ.14,15.... 272	329,343,362
Α. ΙΩΑΝΝΟΥ	ι.7..... 95	κ.11-13.... 391
α.9..... 177	ια.15..... 75	κ.15..... 163
6.1..... 154	ια.17,18... 366	κα.1..... 77
6.2..... 178	ια.18..... 103	κα.3-5..... 183
6.15..... 241	ιβ.9.... 68,292	κα.4... 80,216
6.27..... 89	ιδ.1..... 220	κα.8... 118,163
γ.1..... 93,394	ιδ.14..... 269	κα.24-26... 334
γ.2.....	ιστ.17 20.. 381	κβ.12,20... 98
205,226,238	ιζ.2..... 304	κβ.17.....
δ.8..... 114	ιζ.3-5..... 303	106,108,178
ε.18..... 221	ιζ.14... 220,306	
ΙΟΥΔΑ	ιη.7..... 303	
11..... 68	ιη.21..... 355	

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἐπειδὴ ἐξ ἀβλεψίας συνέβησαν λάθῃ τινὰ εἰς τινὰς τῶν ἀριθμῶν τῶν ἐν τῷ ἔργῳ Γραφικῶν παραπομπῶν, παραθέτομεν τούτους ἐν τοῖς ἐξῆς διορθωμένους, καὶ ὡς ἀναγράφονται εἰς τὸν ἀνωτέρω πίνακα πασῶν τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ παραπομπῶν.

Εἰς σελ. 50 ἀντὶ Μάρκ. ιβ'. 30-21	διορθωτέον	Μάρκ. ιβ'. 30-31
» » 60 » Ἐξοδ. ιθ'. 19-25	»	Ἐξοδ. ιθ'. 17-25
» » 60 » Δευτ. ιθ'. 19	»	Δευτ. ιθ'. 17
» » 63 » Γενεσ. γ'. 18	»	Γενεσ. ιγ'. 15
» » 63 » Ἡσα. κ'. 5	»	Ἡσα. μ'. 5
» » 86 » Δευτερ. 14 15	»	Δευτερ. ιη' 15
» » 89 » Β. Κορινθ. α'. 2	»	Β Κορινθ. α'. 21
» » 98 » Β. Τιμοθ. γ'. 14	»	Β. Τιμοθ. γ'. 13
» » 100 » Ψαλμ. ρι'. 7	»	Ψαλμ. ρι'. 1
» » 139 » Ψαλμ. κδ'. 13	»	Ψαλμ. ιδ'. 13
» » 163 » Ματθ. κε'. 41-47	»	Ματθ. κε'. 31-46
» » 202 » Ψαλμ. η'. 5-7	»	Ψαλμ. η'. 5-6
» » 216 » Πράξ. γ'. 14-21	»	Πράξ. γ'. 19-21
» » 222 » Ρωμ. η'. 21	»	Ρωμ. η'. 11
» » 241 » Ἰωάν. β'. 15	»	Α. Ἰωάν. β'. 15
» » 241 » Ἀποκαλ. ζ'. 9-12	»	Ἀποκαλ. ζ'. 9-17
» » 289 » Ἀποκαλ. β'. 26-28	»	Ἀποκαλ. β' 26-27
» » 362 » Μαλαχ. β'. 1-3	»	Μαλαχ. γ'. 1-3

Καὶ λοιπὰ ὁμοίως φύσεως ἐκ παραδρομῆς ἡμαρτημένως τυχὸν ἀπαντῶντα ἐν τῷ κειμένῳ, καὶ τῶν ὁποίων τὴν ἀναθεώρησιν καὶ ὁρθὴν ἐνταῦθα παράθεσιν δὲν ἐπέτρεψεν ἡμῖν ὁ χρόνος, ἀφίνομεν εἰς τὴν ἐπιεικῆ διάγνωσιν τοῦ ἀναγνώστου.